БИБЛІОТЕКА
ПЛОЦКАГО ГУБЕРН ПРАВЛЕНІЯ
Отдѣленіе Общ. Управ.
№ 22/349.

СБОРНИКЪ

АДМИНИСТРАТИВНЫХЪ ПОСТАНОВЛЕНІЙ

ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО.

ВѢДОМСТВО ФИНАНСОВЪ.

ТОМЪ XIV.

О КАЗЕННЫХЪ ЛѢСАХЪ.

БИБЛІОТЕКА
ВЛОЦКАГО ГУБЕРНСКАГО
ПРАВЛЕНІЯ.
По описи № 292

ZBIÓR

PRZEPISÓW ADMINISTRACYJNYCH

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

WYDZIAŁ SKARBU.

TOM XIV.

O LASACH RZĄDOWYCH.

—

1868.

D84/84

Ke 86394

Печатано по ВЫСОЧАЙШЕМУ повелѣнію.

Варшава. — Въ типографіи Ивана Яворскаго.

Drukowano z rozkazu NAJWYŻSZEGO.

Warszawa. — W Drukarni Jana Jaworskiego.

I. dr. 452

ОБЪЯСНЕНІЕ.

Въ настоящемъ томѣ помѣщены IX, X, XI и XII (послѣдняя) главы постановленій по Лѣсной части, заключающія въ себѣ распоряженія, изданныя съ 2 Мая 1817 по 22 Октября (3 Ноября) 1866 года.

Всѣ сіи постановленія имѣютъ обязательную силу.

Сборникъ этотъ, подъ главнымъ руководствомъ Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника, Сенатора Фундуклея, составленъ Статсъ-Референдаріемъ Лескевичемъ изъ матеріаловъ, доставленныхъ изъ Финансоваго Управленія въ Царствѣ Делегатомъ онаго, Начальникомъ Секціи Войзбуномъ.

OBJAŚNIENIE.

Tom niniejszy, obejmujący IX, X, XI i XII-ty, to jest ostatni, tytuł przepisów leśnych, mieści w sobie rozporządzenia wydane od dnia 2 Maja 1817 r. do dnia 22 Października (3 Listopada) 1866 r.

Przepisy te wszystkie obowiązują.

Zbiór niniejszy, pod zwierzchnim kierunkiem Rzeczywistego Radcy Tajnego, Senatora Fundukleja, ułożony został przez Referendarza Stanu Leśkiewicza, z materyałów dostarczonych ze strony Zarządu Finansów Królestwa, przez delegowanego od téj Władzy, Naczelnika Sekcyi Wojzbuna.

ОГЛАВЛЕНІЕ ПРЕДМЕТОВЪ,

ЗАКЛЮЧАЮЩИХСЯ ВЪ НАСТОЯЩЕМЪ ТОМѢ.

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ГЛАВА IX.			
	ОБЪ ОГРАЖДЕНІИ ЛѢСОВЪ ОТЪ ПОВРЕЖДЕНІЙ.			
423	Объ отравленіи волковъ.	30 Мая 1817 года, № 446.	Генеральный Директоръ Государственныхъ лѣсовъ.	2
424	Объ охраненіи куропатокъ.	13 (25) Января 1820 года, № 1637/201.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	6
425	Шкуры хищныхъ звѣрей, убитыхъ на облавахъ въ казенныхъ лѣсахъ, принадлежатъ Казнѣ.	24 Декабря (5 Января) 1826/7 г., № 69985/5438.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	8
426	Рапорты о количествѣ хищныхъ звѣрей, убитыхъ лѣсными служителями, должны быть представляемы въ Январѣ мѣсяцѣ каждаго года.	6 (18) Августа 1827 года, № 52589/4698.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	10

SPIS PRZEDMIOTÓW,

W TOMIE NINIEJSZYM ZAWARTYCH.

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	TYTUŁ IX.			
	W PRZEDMIOCIE OCHRONY LASÓW OD USZKODZEŃ.			
423	O truciu wilków	30 Maja 1817 r. Nr. 446.	Radca Stanu, Dyrektor Jeneralny Lasów Rządowych.	3
424	O ochronie kuropatw	13 (25) Stycznia 1820 r. Nr. 1637/201.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	7
425	Skóry ze zwierząt drapieżnych ubitych w lasach rządowych na obławach, należą do Skarbu.	24 Grudnia (5 Stycznia) 1826/7 r. Nr. 69985/5438.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	9
426	Rapporty o ilości ubitych zwierząt drapieżnych, przez służbę leśną, składane być mają w miesiącu Styczniu każdego roku.	6 (18) Sierpnia 1827 r. Nr. 52589/4698.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	11

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
427	О представленіи вѣдомостей о убитыхъ хищныхъ звѣряхъ и птицахъ.	25 Ноября (7 Декабря) 1827 года, № 78633/6986.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	12
428	О обязанности лѣсныхъ служителей представлять знаки убитыхъ хищныхъ звѣрей и птицъ.	29 Ноября (11 Декабря) 1828 года, № 80,976	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	14
429	Взысканія за незаконную пастьбу скота въ казенныхъ лѣсахъ.	18 (30) Декабря 1829 года, № 11202/851.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	16
430	О соблюденіи надлежащихъ предосторожностей при пастьбѣ скота въ казенныхъ лѣсахъ.	22 Апрѣля (4 Мая) 1833 года, № 34163/8540.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	22
431	О соблюденіи необходимыхъ предосторожностей при выкапываніи пней въ казенныхъ лѣсахъ.	22 Декабря (3 Января) 1833/4 года, № 726/241.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	24
432	О томъ, что крестьяне казенныхъ и частныхъ имѣній обязаны оказывать помощь къ потушенію пожаровъ, произшедшихъ въ казенныхъ лѣсахъ, и что никто изъ нихъ не въ правѣ уклоняться отъ этого.	24 Іюля (5 Августа) 1834 года, №12,548.	Совѣтъ Управленія Царства.	26

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
427	O składaniu wykazów ubitych zwierząt i ptaków drapieżnych.	25 Listopada (7 Grudnia) 1827 r. Nr. 78633/6986.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	13
428	O obowiązku officyalistów leśnych składania znaków z ubitych zwierząt i ptaków drapieżnych.	29 Listopada (11 Grudnia) 1828 r. N.80,976.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	15
429	Kary na nieprawnie pasących bydło w lasach rządowych.	30 Grudnia 1829 r. Nr. 11202/851.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	17
430	O zachowaniu właściwych ostrożności przy korzystaniu z paszy bydła w lasach rządowych.	22 Kwietnia (4 Maja) 1833r. Nr. 34163/8540.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	23
431	O ostrożnościach, jakie zachowywane być mają przy wydobywaniu karpiny w lasach rządowych.	22 Grudnia (3 Stycznia) 1833/4 r. Nr. 726/241.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	25
432	Włościanie w dobrach rządowych i prywatnych obowiązani są udzielać pomoc do gaszenia pożaru, w lasach rządowych wynikłego i od téj pomocy nikomu wymawiać się nie wolno.	24 Lipca (5 Sierpnia) 1834 r. N.12,548.	Rada Administracyjna.	27

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
433	Постановленіе относительно мѣръ къ истребленію хищныхъ звѣрей.	2 (14) Октября 1834 года, №15,644.	Совѣтъ Управленія Царства.	28
434	Приведеніе въ исполненіе постановленія Совѣта Управленія относительно мѣръ къ истребленію хищныхъ звѣрей.	24 Ноября (6 Декабря) 1834 года, №89,268.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	34
435	Дополнительное распоряженіе относительно охраненія куропатокъ.	21 Декабря (2 Января) 1836/7 г., №348/11.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	38
436	О доставленіи арендными содержателями казенныхъ имѣній въ Лѣсныя Управленія знаковъ послѣ убитыхъ хищныхъ звѣрей и птицъ.	28 Декабря (9 Января) 1836/7 г., № 70581/23729.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	40
437	Объ истребленіи въ казенныхъ лѣсахъ хищныхъ звѣрей.	25 Февраля (9 Марта) 1838 года, № 12620/3562.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	42
438	О составленіи раскладки хищныхъ звѣрей и птицъ, которые должны быть убиваемы лѣсными служителями.	8 (20) Ноября 1838 года, № 72998/23277.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	46
439	Инструкція объ истребленіи	22 Апрѣля (4 Мая)	Правительственная Ком-	50

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
433	Decyzya o środkach do wytępiania zwierząt drapieżnych.	2 (14) Października 1834 r. N.15,644.	Rada Administracyjna.	29
434	Wprowadzenie w wykonanie decyzyi Rady Administracyjnej o środkach do wytępienia zwierząt drapieżnych.	24 Listopada (6 Grudnia) 1834 r. N.89,268.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	35
435	Uzupełnienie przepisu o ochronie kuropatw.	21 Grudnia (2 Stycznia) 1836/7 r. N.348/11.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	39
436	O składaniu Urzędom leśnym, przez dzierżawców dóbr rządowych, znaków z ubitych zwierząt i ptaków drapieżnych.	28 Grudnia (9 Stycznia) 1836/7 r. Nr. 70581/23729.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	41
437	O tępieniu zwierząt drapieżnych w lasach rządowych.	25 Lutego (9 Marca) 1838 r. Nr. 12620/3562.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	43
438	O sporządzaniu rozkładu ubić się winnych zwierząt i ptaków drapieżnych przez służbę leśną rządową.	8 (20) Listopada 1838 r. Nr. 72998/23277.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	47
439	Instrukcya do tępienia owa-	22 Kwietnia	Kommissya Rządowa Przy-	51

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	вредныхъ для лѣсовъ насѣкомыхъ.	1839 года, № 32841/10481.	мисія Финансовъ и Казначейства.	
440	О представленіи лѣсными служителями знаковъ послѣ убитыхъ волковъ.	11 (23) Мая 1839 года, № 31791/10073.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	88
441	О введеніи въ казенныхъ лѣсахъ пожарныхъ каланчей.	6 (18) Іюля 1839 года, № 33799/10732.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	90
442	О воспрещеніи строить въ казенныхъ имѣніяхъ заводы, истребляющіе лѣсъ, ближе чѣмъ на 200 прентовъ отъ казенныхъ лѣсовъ.	19 (31) Октября 1839 года, № 86100/27752.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	92
443	О производствѣ облавъ на волковъ въ казенныхъ лѣсахъ.	30 Ноября (12 Декабря) 1839 года, № 96890/31094.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	96
444	О дозволеніи Горнымъ заводамъ возводить строенія на отведенныхъ имъ земляхъ, вблизи лѣсовъ, безъ особаго на то разрѣшенія.	21 Марта (2 Апрѣля) 1840 года, № 18341/5558.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	102
445	По предмету возведенія строеній вблизи лѣса.	27 Іюня (9 Іюля) 1840 года, № 41076/12339.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	104

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	dów lasom szkodliwych.	(4 Maja) 1839 r. Nr. 32841/10481.	chodów i Skarbu.	
440	O składaniu przez służbę leśną znaków z ubitych wilków.	11 (23) Maja 1839 r. Nr. 31791/10073.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	89
441	O zaprowadzeniu dostrzegalni w lasach rządowych.	6 (18) Lipca 1839 r. Nr. 33799/10732.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	91
442	Zakaz stawiania w dobrach rządowych zakładów drzewo niszczących, bliżej nad 200 prętów od lasów rządowych.	19 (31) Paździer. 1839 r. Nr. 86100/27752.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	93
443	O odbywaniu obław na wilki w lasach rządowych.	30 Listop. (12Grud.) 1839 r. Nr. 96890/31094.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	97
444	O dozwoleniu na gruntach, do budowli Górnictwu oddanych, wystawiania takowych w bliskości lasu, bez osobnego na to upoważnienia.	21 Marca (2 Kwietnia) 1840 r. Nr. 18341/5558.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	103
445	W przedmiocie wznoszenia budowli w bliskości lasu.	27 Czerwca (9 Lipca) 1840 r. Nr. 41076/12339.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	105

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
446	Лица, занимающіяся развозкою угольевъ, обязаны съ 1 Мая до послѣдняго числа Сентября имѣть бочонокъ съ водою въ 4 — 5 гарнцевъ, подъ опасеніемъ взысканія 10 злот.	31 Іюля (12 Августа) 1841 года, № 53596/16199.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	108
447	Объ отвѣтственности лѣсныхъ чиновниковъ и служителей за пожары, произшедшіе во ввѣренныхъ имъ лѣсахъ.	9 (21) Іюля 1842 года, № 45165/15601.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	110
448	Подтвержденіе и дополненіе распоряженій о границахъ казенныхъ имѣній и лѣсовъ.	6 (18) Августа 1842 года, № 61205/21187.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	114
449	Существующія на поляхъ и отпадкахъ борти могутъ остаться навсегда, въ лѣсахъ же только до времени наступленія рубки въ этихъ мѣстахъ. Выдѣлка новыхъ бортей запрещается.	12 (24) Января 1844 года, № 96035/31016.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	122
450	О возобновленіи границъ казенныхъ имѣній.	26 Мая (7 Іюня) 1844 года, № 43633/3770.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	124
451	Губернскія Правленія обязаны сообщать Лѣснымъ Управленіямъ содержаніе рѣшеній, состоявшіяся по дѣламъ о правѣ владѣнія и о правахъ собственности, и указывать, какимъ порядкомъ	12 (24) Февраля 1846 года, № 16823/4527.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	140

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
446	Rozwożący węgle, od 1 Maja do ostatniego Września, powinien mieć baryłkę z wodą 4 do 5 garncy, pod karą złotych 10.	31 Lipca (12 Sierpnia) 1841 r. Nr. 53596/16199.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	109
447	O odpowiedzialności urzędników i officyalistów leśnych za pożary wynikłe w lasach ich dozorowi powierzonych.	9 (21) Lipca 1842 r. Nr. 45165/15601.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	111
448	Przypomnienie i dalsze przepisy o granicach w dobrach i lasach rządowych.	6 (18) Sierpnia 1842 r. Nr. 61205/21187.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	115
449	Barcie na polach i odpadkach pozostać mogą na zawsze, w lasach zaś tylko do nadejścia cięć w tych miejscach. Nowych barci wyrabiać nie wolno.	12 (24) Stycznia 1844 r. Nr. 96035/31016.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	123
450	O [o]dnowieniu granic dóbr [r]ządowych.'	26 Maja (7 Czerwca) 1844 r. Nr. 43633/3770.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	125
451	Rządy Gubernialne obowiązane uwiadamiać Urzędy leśne o osnowie wyroków zapadłych w sprawach possessoryjnych i petitoryjnych i wskazywać, w jaki sposób ma być rozciągnię-	12 (24) Lutego 1846 r. Nr. 16823/4527.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	141

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	долженъ быть учрежденъ надзоръ за спорными землями.			
452	Казенные лѣса со стороны городовъ и деревень должны быть обведены рвами, и въ мѣстностяхъ этихъ должны быть учреждены дневные и ночные обходы мѣстной лѣсной стражи.	8 (20) Іюля 1846 года, № 64167/18158.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	144
453	Собраніе и подтвержденіе правилъ о пожарахъ въ лѣсахъ.	7 (19) Мая 1847 года, № 46377/12557.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	146
454	Въ случаѣ появленія въ лѣсахъ вредныхъ насѣкомыхъ, должны быть представляемы каждые 10 дней, рапорты о принятыхъ мѣрахъ, впредь до совершеннаго истребленія оныхъ.	13 (25) Іюня 1847 года, №58,030.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	164
455	Вѣдомости о пожарахъ должны быть представляемы ежемѣсячно Комисіи Финансовъ.	2 (14) Іюня 1848 года, № 42731/12997.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	166
456	Учрежденіе надзора для охраненія Рудскаго канала въ Райгродскомъ лѣсничествѣ, съ опредѣленіемъ взысканій за поврежденіе онаго.	10 (22) Ноября 1849 года, № 111169/33286	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	178
457	Описаніе насѣкомаго Сверлильщикъ сосенный, и средства къ истребленію онаго.	27 Сентября (9 Октября) 1850 года,	Правительственная Комисія Финан-	184

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	ty dozór nad miejscami spornemi.			
452	Lasy rządowe od miast i wsi mają być otoczone rowami, gdzie także urządzone być winny patrole dzienne i nocne z miejscowej służby leśnej.	8 (20) Lipca 1846 r. N. 64167/18158.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	145
453	Zebranie i ponowienie przepisów o pożarach w lasach.	7 (19) Maja 1847 r. N. 46377/12557.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	147
454	W razie zjawienia się w lasach owadów szkodliwych, mają być składane rapporty co dni 10, o środkach przedsiębranych, aż do zupełnego ich wytępienia.	13 (25) Czerwca 1847 r. N.58,030.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	165
455	Co miesiąc ma być składany Kommissyi Skarbu wykaz pożarów.	2 (14) Czerwca 1848 r. N. 42731/12997.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	167
456	Urządzenie dozoru dla ochrony kanału Rudzkiego w leśnictwie Rajgród, i kary na uszkadzających.	10 (22) Listopada 1849 r. N. 111169/33286	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	179
457	Opis owadu Borecznik choi-	27 Wrześ. (9 Paźdz.) 1850 r.	Kommissya Rządowa Przy-	185

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
		№ 76583/26206.	совъ и Казначейства.	
458	Объ оказываніи взаимнаго содѣйствія лѣсною и пограничною стражею.	17 (29) Января 1853 года, № 85721/36531.	Правительственная Комиссія Финансовъ и Казначейства.	208
459	Объ употребленіи оружья при нападеніяхъ на лѣса заграничныхъ жителей.	19 (31) Мая 1854 года, № 28099/12869.	Правительственная Комиссія Финансовъ и Казначейства.	214
460	О запрещеніи лѣснымъ чинамъ держать борзыхъ и гончихъ собакъ.	17 (29) Ноября 1854 года, № 68803/31562.	Правительственная Комиссія Финансовъ и Казначейства.	216
461	О воспрещеніи чинамъ Военнаго вѣдомства разводить огонь въ лѣсахъ.	5 (17) Января 1857 года, № 2410/1078.	Правительственная Комиссія Финансовъ и Казначейства.	218
462	О воспрещеніи военнымъ чинамъ охотиться самовольно.	15 (27) Сентября 1858 года, № 34540/16594.	Правительственная Комиссія Финансовъ и Казначейства.	220
463	О безусловномъ запрещеніи производить охоту въ казенныхъ лѣсахъ.	2 (14) Декабря 1858 года, № 69193/33864.	Правительственная Комиссія Финансовъ и Казначейства.	222
464	Объ охраненіи отъ пожаровъ казенныхъ лѣсовъ при желѣзныхъ дорогахъ.	7 (19) Ноября 1859 года,	Правительственная Комиссія Финан-	224

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	nowy i środki do wytępienia go.	Nr. 76583/26206.	chodów i Skarbu.	
458	O wzajemnej pomocy straży leśnéj i granicznej.	17 (29) Stycznia 1853 r. Nr. 85721/36531.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	209
459	O używaniu broni w razie napadów na lasy, przez mieszkańców zagranicznych.	19 (31) Maja 1854 r. Nr. 28099/12809.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	215
460	Wzbronienie służbie leśnéj chowania chartów i ogarów.	17 (29) Listopada 1854 r. Nr. 68803/31562.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	217
461	O wzbronieniu wojskowym rozkładania ognia w lasach.	5 (17) Stycznia 1857 r. Nr. 2410/1078.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	219
462	Rozkaz wzbraniający wojskowym samowolnego polowania.	15 (27) Września 1858 r. Nr. 34540/16594.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	221
463	Zakaz zupełny polowania w lasach rządowych.	2 (14) Grudnia 1858 r. Nr. 69193/33864.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	223
464	O strzeżeniu lasów od poża-	7 (19) Listopada 1859 r.	Kommissya Rządowa Przy-	225

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
		№ 70677/33232.	совъ и Казначейства.	
465	Объ очисткѣ и тщательномъ наблюденіи за лѣсами, находящимися вблизи желѣзныхъ дорогъ.	7 (19) Декабря 1859 года, № 75010/35365.	Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.	226
466	Воспрещеніе служащимъ въ Лѣсномъ вѣдомствѣ, содержать гончихъ и борзыхъ собакъ.	23 Ноября (4 Декабря) 1860 года, № 66586/30568.	Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.	228
467	О воспрещеніи лѣснымъ чинамъ охоты въ казенныхъ лѣсныхъ дачахъ.	13 (25) Февраля 1861 года, № 10352/4584.	Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.	232
468	О воспрещеніи военнымъ чинамъ охотиться въ казенныхъ лѣсахъ, безъ особаго на то разрѣшенія.	12 (24) Декабря 1861 года, № 115/1.	Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.	234
469	Освобожденіе арендаторовъ казенныхъ имѣній отъ предъявленія знаковъ, свидѣтельствующихъ объ истребленіи ими хищныхъ звѣрей и птицъ.	10 (22) Апрѣля 1863 года, № 13559/5138.	Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.	238
470	О послѣдовавшемъ отъ военныхъ властей новомъ воспрещеніи военнымъ чинамъ охотиться.	27 Апрѣля (9 Мая) 1864 года, № 17362/6073.	Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.	240

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	rów przy drogach żelaznych.	Nr. 70677/33232.	chodów i Skarbu.	
465	O obowiązku oczyszczania i pilnego dozorowania lasów położonych przy drodze żelaznej.	7 (19) Grudnia 1859 r. Nr. 75010/35365.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	227
466	Wzbronienie służbie leśnej utrzymywania psów gończych i chartów.	23 Listopada (4 Grudnia) 1860 r. Nr. 66586/30568.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	229
467	Wzbronie służbie leśnej polowania w lasach rządowych.	13 (25) Lutego 1861 r. Nr. 10352/4584.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	233
468	Wzbronienie wojskowym polowania w lasach rządowych, bez szczegółowego upoważnienia.	12 (24) Grudnia 1861 r. Nr. 115/1.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	235
469	Uwolnienie dzierżawców dóbr rządowych od obowiązku składania znaków z wytępianych zwierząt i ptaków drapieżnych.	10 (22) Kwietnia 1863 r. Nr. 13559/5138.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	239
470	Ponowienie rozkazów władz wojennych, wzbraniających polowania wojskowym.	27 Kwietnia (9 Maja) 1864 r. Nr. 17362/6073.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	241

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
471	Объ охраненіи казенныхъ лѣсовъ отъ самовольныхъ порубокъ.	24 Сентября (6 Октября) 1864 года, № 43788/15503.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	242

ГЛАВА X.

ОБЪ ОСМОТРѢ ЛѢСОВЪ.

472	О составленіи ревизующими чиновниками опроситель-ныхъ протоколовъ, при производимой ими ревизіи лѣсничествъ.	20 Августа (1 Сен-тября) 1830 года, № 62329/4638.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	246
473	О томъ, что чиновники имѣющіе надзоръ за лѣсами, обязаны произведенныя ими слѣдственныя дѣла по обвиненіямъ, взведеннымъ на лѣсныхъ стражниковъ и стрѣлковъ, представлять въ Губернскія Правленія.	23 Января (4 Февраля) 1835 года, № 2848/837.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	252
474	О томъ, что Лѣсныя Управленія не должны представлять въ Губернскія Правленія копій протоколовъ о совершенныхъ Инспекторами объѣздахъ.	30 Сентября (12 Октября) 1841 года, № 73941/23196.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	252
475	Объясненіе правилъ о производствѣ слѣдствій.	14 (26) Февраля 1842 года,	Правительственная Комисія Финан-	254

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
471	Zabezpieczenie lasów rządowych od samowolnego wycinania drzewa.	24 Września (6 Października) 1864 r. Nr. 43788/15503.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	243

TYTUŁ X.

W PRZEDMIOCIE ZWIEDZANIA LASÓW.

472	O sporządzaniu protokółów badawczych przez urzędników nadzorujących, w czasie dopełnianej rewizyi leśnictw.	20 Sierpnia (1 Września) 1830 r. Nr. 62329/4638.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	247
473	Urzędnicy nadzorujący lasy, wyprowadzone śledztwa przeciwko strażnikom i strzelcom leśnym mają składać Rządom Gubernialnym.	23 Stycznia (4 Lutego) 1835 r. Nr. 2848/837.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	253
474	Urzędy leśne nie mają składać Rządom Gubernialnym odpisów z protokółów objazdów Inspektorskich.	30 Września (12 Paździer.) 1841 r. Nr. 73941/23196.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	253
475	Objaśnienie przepisów o śledztwach.	14 (26) Lutego 1842 r.	Kommissya Rządowa Przy-	255

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
		№ 14887/4916.	совъ и Казначейства.	
476	О томъ, что чиновники, производящіе ревизію, обязаны тщательно разсматривать и повѣрять книжки стрѣлковъ, для записки выдаваемыхъ имъ денегъ.	16 (28) Апрѣля 1842 года, № 19136/6576.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	258
477	О томъ, что Лѣсные Ассесоры, во время объѣзда лѣсничествъ, должны представлять дневники занятій.	30 Января (11 Февраля) 1843 года, № 1910/464.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	260
478	О томъ, что къ отчетамъ объ осмотрѣ лѣсничествъ, должны быть прилагаемы вѣдомости о саженныхъ дровахъ, приготовленныхъ для продажи, съ соотвѣтственными предположеніями относительно сбыта оныхъ.	4 (16) Іюля 1847 года, № 85998/24365.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	262
479	О томъ, что чиновники, осматривающіе лѣсничества, обязаны протоколярно изслѣдовать причины накопленія нерѣшенныхъ дѣлъ о лѣсныхъ похищеніяхъ и пріискать мѣры къ ускоренію хода оныхъ.	21 Октября (2 Ноября) 1847 года, № 100643/28410	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	262
480	Объ освобожденіи Лѣсныхъ Ассесоровъ отъ обязанности ревизовать лѣса въ техническомъ отношеніи.	21 Марта (2 Апрѣля) 1852 года, № 22332/8838.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	266

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
		Nr. 14887/4916.	chodów i Skarbu.	
476	Urzędnicy rewidujący mają troskliwie przeglądać i sprawdzać książeczki strzeleckie z wypłaconych im należności.	16 (28) Kwietnia 1842 r. Nr. 19136/6576.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	259
477	Assessorowie Nadleśni, w czasie wyjazdu do leśnictw, składać mają dzienniki czynności.	30 Stycznia (11 Lutego) 1843 r. Nr. 1910/464.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	261
478	Do aktu zwiedzenia leśnictwa mają być dołączane wykazy sążni na sprzedaż przysposobionych ze stosownemi uwagami co do pozbycia onych.	4 (16) Lipca 1847 r. Nr. 85998/24365.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	263
479	Urzędnicy, zwiedzający leśnictwa, obowiązani są protokólarnie zbadać przyczyny zaległości spraw leśno-defraudacyjnych i sposoby ich usunięcia obmyśleć.	21 Października (2 Listopa.) 1847 r. Nr. 100643/28410	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	263
480	O zwolnieniu Assessorów Nadleśnych od rewizyi technicznej lasów.	21 Marca (2 Kwietnia) 1852 r. Nr. 22332/8838.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	267

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
481	О формѣ годоваго отчета, подлежащаго представленію окружными чиновниками.	18 (30) Марта 1852 года, № 20983/8200.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	268
482	О томъ, что при ревизіи лѣсничествъ слѣдуетъ прежде всего приступать къ ревизіи кассы.	10 (22) Ноября 1852 года, № 75005/31865.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	288
483	Объ осмотрѣ лѣсовъ, состоящихъ подъ надзоромъ Правительства.	12 (24) Февраля 1853 года, № 80384/37523.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	288
484	О представленіи ревизующими чиновниками кондуитныхъ списковъ.	4 (16) Іюля 1860 года, № 39591/17735.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	318
485	Объясненіе относительно представленія рапортовъ о ревизіи лѣсничествъ.	25 Іюля (6 Августа) 1862 года, № 41952/18282.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	322
486	О порядкѣ составленія годовыхъ отчетовъ по ревизіи лѣсовъ Лѣсными Коммисарами.	6 (18) Августа 1865 года, № 38093/12482.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	326

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
481	Wzór do sprawozdania rocznego, przez urzędników okręgowych składać się powinnego.	18 (30) Marca 1852 r. Nr. 20983/8200.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	269
482	Rewizye w leśnictwach rozpoczynać od rewizyi Kassy.	10 (22) Listopada 1852 r. Nr. 75005/31865.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	289
483	O zwiedzaniu lasów pod nadzorem Rządu zostających.	12 (24) Lutego 1853 r. Nr. 80384/37523.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	289
484	O konduit liście przy objazdach.	4 (16) Lipca 1860 r. Nr. 39591/17735.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	319
485	Objaśnienie co do składania rapportów z rewizyj leśnictw.	25 Lipca (6 Sierpnia) 1862 r. Nr. 41952/18282.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	323
486	O sposobie układania rocznych sprawozdań z dopełnionych rewizyj lasów przez Kommissarzy leśnych.	6 (18) Sierpnia 1865 r. Nr. 38093/12482.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	327

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ГЛАВА XI. О ЛѢСНЫХЪ ПРОСТУПКАХЪ.			
487	О продажѣ вещей, отобранныхъ отъ лѣсныхъ похитителей.	30 Апрѣля 1824 года, № 22999/1737.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	332
488	Правила о порядкѣ производства дѣлъ о лѣсныхъ похищеніяхъ.	24 Августа 1824 года.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	336
489	О понужденіи лѣсныхъ похитителей къ личной явкѣ, для снятія съ нихъ допросовъ по взведеннымъ противъ нихъ обвиненіямъ.	21 Сентября (3 Октября) 1833 года, № 48927/12611.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	340
490	Правила о порядкѣ дѣйствій при задержаніи дерева, похищеннаго въ казенныхъ лѣсахъ.	22 Декабря (3 Января) 1833/4 г., № 77825/21174.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	342
491	Правила о порядкѣ производства дѣлъ о лѣсныхъ похищеніяхъ.	3 (15) Мая 1834 года, № 11496/4301.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	346
492	Объ исчисленіи стоимости похищенныхъ листьевъ и штрафа за оные.	27 Февраля (10 Марта) 1836	Правительственная Комисія Финан-	366

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	TYTUŁ XI. W PRZEDMIOCIE WYKROCZEŃ LEŚNYCH.			
487	O sprzedaży fantów, defraudantom leśnym zabranych.	30 Kwietnia 1824 r. Nr. 22999/1737.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	333
488	Przepis o decydowaniu spraw leśno-defraudacyjnych.	24 Sierpnia 1824 r.	Namiestnik Królewski.	337
489	O znaglaniu defraudantów leśnych do stawiania się, dla przygotowania spraw przeciwko nim uformowanych.	21 Września (3 Paździer.) 1833 r. Nr. 48927/12611.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	341
490	Przepis do postępowania przy zatrzymaniu drzewa zdefraudowanego w lasach rządowych.	22 Grudnia (3 Stycznia) 1833/4 r. Nr. 77825/21174.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	343
491	Przepisy postępowania w sprawach leśno-defraudacyjnych.	3 (15) Maja 1834 r. Nr. 11496/4301.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	347
492	O obliczaniu wartości i kar za zdefraudowane liście.	27 Lutego (10 Marca) 1836 r.	Kommissya Rządowa Przy-	367

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
		года, №71,196.	совъ и Казначейства.	
493	Объ исчисленіи стоимости саженцевъ и другихъ дикорастущихъ молодыхъ деревьевъ, а также штрафа за похищеніе оныхъ изъ казенныхъ лѣсовъ.	14 (26) Января 1837 года, № 54119/18409.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	366
494	О томъ, что стоимость похищенныхъ сѣменныхъ деревьевъ, должна быть исчисляема въ половину выше противъ цѣны обыкновеннаго дерева.	14 (26) Октября 1837 года, № 83493/27849.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	368
495	Разрѣшеніе отсрочки взысканія почтовыхъ платежей за пересылку прошеній о помилованіи, подаваемыхъ по дѣламъ о лѣсныхъ похищеніяхъ.	5 (17) Января 1839 года, № 61507/19662.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	372
496	Объ оцѣнкѣ убытковъ, причиняемыхъ отрубаніемъ сучьевъ съ деревьевъ въ казенныхъ лѣсахъ.	4 (16) Августа 1839 года, № 9507/2653.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	374
497	Инструкція, опредѣляющая проступки по нарушенію лѣсныхъ правилъ и наказанія, за эти проступки налагаемыя.	15 (27) Декабря 1839 года, № 100191/32175	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	376
498	Объясненіе правилъ о порядкѣ производства слѣдствій о лѣсныхъ проступкахъ.	15 (27) Декабря 1839 года, № 100192/32176	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	420

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
		N.71,196.	chodów i Skarbu.	
493	O obliczaniu wartości i kary za zdefraudowanie płonek i innych drzewek dzikich w lasach rządowych.	14 (26) Stycznia 1837 r. Nr. 54119/18409.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	367
494	Wartość drzewa nasiennego zdefraudowanego rachowaną być powinna o połowę wyżej, od wartości drzewa zwyczajnego.	14 (26) Paździer. 1837 r. Nr. 83493/27849.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	369
495	Dozwolenie prenotacyi portoryi od prośb zanoszonych w drodze łaski w sprawach leśno-defraudacyjnych.	5 (17) Stycznia 1839 r. Nr. 61507/19662.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	373
496	O ocenianiu szkody pochodzącej z obcinania gałęzi z drzew w lasach rządowych.	4 (16) Sierpnia 1839 r. Nr. 9507/2653.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	375
497	Instrukcya o wykroczeniach czyli defraudacyach i szkodach leśnych tudzież o karach za takowe.	15 (27) Grudnia 1839 r. Nr. 100191/32175	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	377
498	Objaśnienie przepisów co do postępowania przy dochodzeniu wykroczeń leśnych.	15 (27) Grudnia 1839 r. Nr. 100192/32176	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	421

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
499	О секвестрованіи вещей у лѣсныхъ похитителей по дорогамъ.	22 Ноября (4 Декабря) 1841 года, № 57465/17478.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	438
500	Дополненіе правилъ о взысканіяхъ за лѣсные проступки.	11 (23) Декабря 1841 года, № 53127/16120.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	440
501	Постановленіе о томъ, чтобы виновные въ похищеніи камней съ казенныхъ земель подвергаемы были взысканіямъ по Суду, и чтобы цѣнность похищенныхъ камней взыскиваема съ нихъ была административнымъ порядкомъ.	11 (23) Августа 1849 года, № 29443/9540.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	444
502	Объ изслѣдованіи и взысканіи по дѣламъ о лѣсныхъ проступкахъ, совершенныхъ лицами военнаго званія.	16 (28) Апрѣля 1850 года, № 30496/9999.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	450
503	Правила относительно замѣна денежныхъ взысканій за убытки арестомъ или работами.	22 Августа (3 Сентября) 1850 года, № 71153/24281.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	452
504	О взысканіяхъ съ охотящихся въ заповѣдныхъ рощахъ.	20 Февраля (4 Марта) 1851 года, № 55924/18840.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	466

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
499	O fantowaniu defraudantów leśnych na drogach.	22 Listopada (4 Grudnia) 1841 r. Nr. 57465/17478.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	439
500	Uzupełnienie przepisów karnych leśnych.	11 (23) Grudnia 1841 r. Nr. 53127/16120.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	441
501	Urządzenie, że za kradzież kamieni z gruntów rządowych odsyłać do Sądów po ukaranie, a wartość skradzionych kamieni w drodze administracyjnej ściągnąć.	11 (23) Sierpnia 1849 r. Nr. 29443/9540.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	445
502	O sprawdzaniu i karaniu wykroczeń leśnych przez wojskowych popełnianych.	16 (28) Kwietnia 1850 r. Nr. 30496/9999.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	451
503	Zasady do zamiany kar pieniężnych za szkody na areszt lub robociznę.	22 Sierpnia (3 Września) 1850 r. Nr. 71153/24281.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	453
504	Kary na polujących w ostępach ochronnych.	20 Lutego (4 Marca) 1851 r. Nr. 55924/18840.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	467

***

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
505	О производствѣ дѣлъ о несовершеннолѣтнихъ, виновныхъ въ неосторожномъ обращеніи съ огнемъ въ лѣсахъ.	23 Октября (4 Ноября) 1851 года, № 36650/14097.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	468
506	О замѣнѣ денежныхъ взысканій лѣсными работами.	11 (23) Декабря 1853 года, № 12877/5501.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	472
507	О взысканіяхъ за поврежденіе рвовъ въ лѣсахъ.	9 (21) Апрѣля 1854 года, № 58264/23351.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	476
508	Разрѣшеніе сомнѣній касательно взысканій за поврежденіе каналовъ.	16 (28) Августа 1856 года, № 50521/23677.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	478
509	О взысканіяхъ за поврежденіе проведенныхъ на счетъ Казны каналовъ.	28 Апрѣля (10 Мая) 1858 года, № 25928/12144.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	482
510	Предписаніе о томъ, чтобы судебныя мѣста по дѣламъ о пожарахъ въ казенныхъ лѣсахъ быстрымъ дѣлопроизводствомъ содѣйствовали успѣху мѣръ, принятыхъ административнымъ порядкомъ.	29 Мая (10 Іюня) 1859 года, № 33556/16114 9907.	Правительственная Комисія Юстиціи.	484

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
505	O postępowaniu z nieletniemi za nieostrożne obchodzenie się z ogniem w lasach.	23 Październi. (4 Listopa.) 1851 r. Nr. 36650/14097.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	469
506	O zamianie kar pieniężnych na robociznę leśną.	11 (23) Grudnia 1853 r. Nr. 12877/5501.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	473
507	O karach za uszkodzenie rowów w lasach.	9 (21) Kwietnia 1854 r. Nr. 58264/23351.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	477
508	Rozwiązanie wątpliwości o karach za psucie rowów.	16 (28) Sierpnia 1856 r. Nr. 50521/23677.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	479
509	Kary za uszkodzenie kanałów, kosztem Skarbu zaprowadzonych.	28 Kwietnia (10 Maja) 1858 r. Nr. 25928/12144.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	483
510	Polecenie władzom sądowym aby w sprawach o pożary w lasach rządowych, przez spieszne działanie, przyszły w pomoc przedsięwziętym na drodze administracyjnej środkom.	29 Maja (10 Czer.) 1859 r. Nr. 33556/16114 9907.	Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.	485

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
511	Предписаніе о томъ, что Лѣсныя Управленія должны вести алфавитные списки лѣсныхъ похитителей, подвергаемыхъ наказаніямъ, для усиленія впредь мѣры сихъ послѣднихъ.	24 Іюля (5 Августа) 1858 года, № 61807/21897.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	488
512	О порядкѣ веденія дѣлъ по лѣсной контрабандѣ, произведенной заграничными жителями.	4 (16) Іюля 1859 года, № 37119/17853.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	490
513	О своевременномъ обжалованіи Прусскимъ властямъ лѣсныхъ контрабандъ, совершенныхъ Прусскими подданными.	28 Февраля (12 Марта) 1861 года, № 8602/3779.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	492
514	Объ изслѣдованіи убытковъ въ казенныхъ лѣсахъ.	8 (20) Марта 1861 года, № 65344/30775.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	496
515	О томъ, какъ надлежитъ поступать при поимкѣ лѣсоистребителя изъ Прусскихъ подданныхъ.	19 (31) Декабря 1864 года, № 58715/20325.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	500
516	О томъ, чтобы для скорѣйшаго возмѣщенія убытковъ отъ самовольныхъ порубокъ, учиненныхъ заграничными жителями, лѣсная стража заботилась о поимкѣ виновныхъ и доставленіи въ Судъ.	21 Августа (2 Сентября) 1865 года, № 55673/19487.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	502

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
511	Urzędy leśne mają utrzymywać wykazy alfabetyczne defraudantów karanych, celem obostrzania kar.	24 Lipca (5 Sierpnia) 1858 r. Nr. 61807/21897.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	489
512	Wskazanie sposobu prowadzenia spraw defraudacyjnych przeciwko mieszkańcom zagranicznym.	4 (16) Lipca 1859 r. Nr. 37119/17853.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	491
513	Polecenie pospiesznego podawania do władz Pruskich skarg o defraudacye przez Prusaków popełniane.	28 Lutego (12 Marc.) 1861 r. Nr. 8602/3779.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	493
514	O sposobie prowadzenia śledztwa, w razie wykrycia szkód w lasach.	8 (20) Marca 1861 r. Nr. 65344/30775.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	497
515	Wskazanie sposobu postępowania w razie ujęcia defraudanta, z Pruss pochodzącego.	19 (31) Grudnia 1864 r. Nr. 58715/20325.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	501
516	Przepis, aby dla ułatwienia dojścia wynagrodzenia szkód zrządzonych przez mieszkańców zagranicznych, służba leśna starała się ich chwytać i do Sądów odstawiać.	21 Sierpnia (2 Września) 1865 r. Nr. 55673/19487.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	503

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	ГЛАВА XII. **О СОСТОЯЩИХЪ ПОДЪ ПРИСМОТРОМЪ КАЗНЫ ЛѢСАХЪ.**			
517	Правила о завѣдываніи секвестрованными лѣсами.	21 Сентября (3 Октября) 1832 года, № 73797/15794.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	506
518	Объ отводѣ лѣсовъ къ пожалованнымъ имѣніямъ.	11 (23) Февраля 1836 года, №33,661.	Совѣтъ Управленія Царства.	510
519	Инструкція для оцѣнки лѣсовъ, отводимыхъ къ пожалованнымъ имѣніямъ, и для исчисленія чистаго дохода отъ оныхъ.	22 Мая (3 Іюня) 1836 года, № 41574/13934.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	522
520	Предписаніе о томъ, что къ доходамъ съ отводимыхъ къ пожалованнымъ имѣніямъ лѣсовъ, слѣдуетъ причислять и доходъ отъ малой охоты.	9 (21) Іюня 1836 года, № 47941/16204.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	548
521	Объ отпускѣ дерева изъ предполагаемыхъ къ пожалованію лѣсовъ.	14 (26) Октября 1836 года, № 81881/27349.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	550
522	О ревизіи пожалованныхъ лѣсовъ.	5 (17) Іюля 1837 года, № 55635/18763.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	552

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	TYTUŁ XII. **W PRZEDMIOCIE LASÓW POD NADZOREM RZĄDU ZOSTAJĄCYCH.**			
517	Przepis do administrowania lasów zasekwestrowanych.	21 Września (3 Paździer.) 1832 r. Nr. 73797/15794.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	507
518	O przyłączaniu lasów do dóbr darowanych.	11 (23) Lutego 1836 r. N.33,661.	Rada Administracyjna Królestwa.	511
519	Instrukcya do oceniania lasów do dóbr donacyjnych przyłączyć się mających, i obrachowania z nich czystego dochodu.	22 Maja (3 Czerw.) 1836 r. Nr. 41574/13934.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	523
520	Do dochodu z lasów, przydzielić się mających do dóbr donacyjnych, liczony być ma dochód z małego polowania.	9 (21) Czerwca 1836 r. Nr. 47941/16204.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	549
521	O wydatku drzewa z lasów na donacyę zaprojektowanych.	14 (26) Paździer. 1836 r. Nr. 81881/27349.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	551
522	O rewizyi lasów donacyjnych.	5 (17) Lipca 1837 r. Nr. 55635/18763.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	553

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
523	Предписаніе о томъ, что доходы съ отводимыхъ къ пожалованному имѣнію лѣсовъ, до ввода во владѣніе онымі, должны быть выручаемы Лѣсными Управленіями.	16 (28) Іюля 1837 года, № 53728/18166.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	554
524	О уборкѣ дерева съ отпадковъ въ духовныхъ лѣсахъ.	23 Сентября (5 Октября) 1838 года, № 63815/20462.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	556
525	Инструкція о принятіи имѣній и лѣсовъ въ завѣдываніе Казны.	2 (14) Ноября 1839 года, № 88494/28495	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	560
526	Разъясненіе обязанностей владѣльца пожалованнаго имѣнія относительно устройства отведенныхъ къ его имѣнію лѣсовъ.	30 Ноября (12 Декабря) 1839 г., № 96197/30855.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	594
527	Предписаніе о порядкѣ производства ревизіи въ пожалованныхъ лѣсахъ.	19 (31) Іюля 1841 года, № 56723/17314.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	616
528	О порядкѣ дѣйствій по управленію лѣсами, частію конфискованными, или находящимися въ пожизненномъ владѣніи.	30 Декабря (11 Января) 1843/4 г., № 52849/16916.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	618

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
523	Z lasów przydzielić się mających do dóbr donacyjnych, do czasu oddania onych, dochody winny być pobierane przez Urzędy leśne.	16 (28) Lipca 1837 r. Nr. 53728/18166.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	555
524	O uprzątnięciu drzewa z odpadków w lasach duchownych.	23 Września (5 Paździer.) 1838 r. Nr. 63815/20462.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	557
525	Instrukcya do zajęcia dóbr i lasów na Skarb.	2 (14) Listopada 1839 r. Nr. 88494/28495.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	561
526	Rozwinięcie obowiązków obdarowanego we względzie zagospodarowania lasów do dóbr jego przyłączonych.	30 Listop. (12 Grud.) 1839 r. Nr. 96197/30855.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	595
527	Przepis o rewizyi lasów darowanych.	19 (31) Lipca 1841 r. Nr. 56723/17314.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	617
528	Postępowanie w zarządzie lasów w części skonfiskowanych lub w doywociu będących.	30 Grudnia (11 Stycznia) 1843/4 r. Nr. 52849/16916.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	619

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
529	О сохраненіи частныхъ лѣсовъ, обремененныхъ ссудами.	19 (31) Марта 1852 года, № 11039/3836.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	620
530	О производствѣ взысканій за похищенія и порубки, совершенныя въ маіоратныхъ лѣсахъ.	14 (26) Мая 1855 года, № 24196/10784.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	624
531	О надзорѣ за хозяйственными дѣйствіями въ лѣсахъ, состоящихъ въ эмфитевтическомъ содержаніи.	10 (22) Января 1858 года, № 40639/19482.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	626
532	Распоряженіе о томъ, чтобы чиновники, осматривающіе лѣса, помѣщали въ протоколахъ осмотра только замѣчанія о состояніи лѣса, предположенія же свои о нужныхъ измѣненіяхъ представляли особо.	25 Іюля (6 Августа) 1862 года, № 41952/18282.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	628
533	О надзорѣ за обремененными ссудами, частными, пожалованными и другими лѣсами, состоящими въ вѣдѣніи и подъ контролемъ Казны.	22 Октября (3 Ноября) 1866 года, № 69275/26454.	Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства.	632

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie Władzy, wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
529	O zachowaniu lasów prywatnych, pożyczką obciążonych.	19 (31) Marca 1852 r. Nr. 11039/3836.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	621
530	O egzekwowaniu należności za defraudacye leśne w majoratach.	14 (26) Maja 1855 r. Nr. 24196/10784.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	625
531	O kontrolli działań gospodarczych w lasach emfiteutycznie wydzierżawionych.	10 (22) Stycznia 1858 r. Nr. 40639/19482.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	627
532	Rozporządzenie, aby urzędnicy objeżdżający lasy, w protokółach rewizyi zamieszczali tylko stan rzeczy znaleziony na gruncie, wszelkie zaś projekta zmiany, w miarę ich ważności, przedstawiali oddzielnie.	25 Lipca (6 Sierpnia) 1862 r. Nr. 41952/18282.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	629
533	W przedmiocie nadzoru lasów prywatnych, pożyczkami obciążonych, lasów donacyjnych i innych, zostających pod zarządem i kontrollą Skarbu.	22 Października (3 Listopada) 1866 r. Nr. 69275/26454.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	633

МАТЕРІАЛЫ,

ЗАКЛЮЧАЮЩІЕ ВЪ СЕБѢ

ПОСТАНОВЛЕНІЯ

ПО ЛѢСНОЙ ЧАСТИ.

MATERYAŁY,

OBEJMUJĄCE

PRZEPISY LEŚNE.

ГЛАВА IX.

ОБЪ ОГРАЖДЕНІИ ЛѢСОВЪ ОТЪ ПОВРЕЖДЕНІЙ.

№ 423.

Объ отравленіи волковъ.

(30 Мая 1817 г.)

Всѣмъ Главнымъ Лѣсничимъ.

Статсъ-Совѣтникъ, Генеральный Директоръ Государственныхъ Лѣсовъ.

Усматривая изъ частыхъ донесеній Лѣсныхъ Управленій въ Генеральную Дирекцію Государственныхъ Имуществъ и Лѣсовъ, что обыкновенная охота на волковъ не составляетъ надежнаго средства къ ихъ истребленію, вслѣдствіе чего они производятъ значительныя опустошенія между дичью и домашними животными и часто подаютъ поводъ къ несчастнымъ случаямъ, угрожая такимъ образомъ даже общественной безопасности, — въ видахъ предотвращенія сего на будущее время, сообщаю при семъ Г. Главному Лѣсничему описаніе способа отравленія волковъ, для передачи подвѣдомственнымъ Лѣснымъ Управленіямъ, и предоставляю Вамъ право, по полученіи свѣдѣнія о слѣдахъ волковъ, разрѣшать подлежащему Управленію покрывать авансомъ издержки на приготовленіе приманки, съ тѣмъ, чтобы счетъ онымъ представленъ Вамъ былъ въ трехъ экземплярахъ, съ донесеніемъ, сколько именно волковъ отравлено этимъ средствомъ. По утвержденіи этихъ счетовъ Г. Главный Лѣсничій будетъ представлять оные Генеральному Директору для полученія формальной ассигновки. Шкуры отравленныхъ волковъ должны быть продаваемы, а выручка должна быть записываема въ подлежащую статью прихода.

Варшава, 30 Мая 1817 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Плятеръ*.

№ 446.

TYTUŁ IX.

W PRZEDMIOCIE OCHRONY LASÓW OD USZKODZEŃ.

№ 423.

O truciu wilków.

(d. 30 Maja 1817 r.)

Do wszystkich Jeneralnych Nadleśnych.

Radca Stanu, Dyrektor Jeneralny Lasów Rządowych.

Przekonawszy się z licznych doniesień Urzędów leśnych do Dyrekcyi Jeneralnéj Dóbr i Lasów Narodowych uczynionych iż zwyczajne polowania na wilki nie są dostatecznym środkiem wytępienia onych, przez co tak stan zwierzyny jakotéż domowych zwierząt, nakoniec samo bezpieczeństwo publiczne na częste a nawet smutne narażone bywa wypadki, celem przeto zapobieżenia podobnym nieszczęściom Radca Stanu, Dyrektor Jeneralny kommunikuje w załączeniu W. Nadleśnemu Jeneralnemu przepis sposobu trucia wilków, z poleceniem, aby Urzędy leśne, jego zwierzchnemu dozorowi powierzone, o tem uwiadomił, a wrazie doniesienia o śladach wilków, właściwy Urząd leśny, do czynienia forszusu kosztów na zaprawienie ponęty upoważnił. Likwidacyę tych in triplo, wraz z rapportem wiele wilków tym sposobem otruto, W. Nadleśny Jeneralny, po zatwierdzeniu z swéj strony prześle Dyrektorowi Jeneralnemu, dla uzyskania formalnej assygnacyi. Skóry zaś z otrutych wilków mają być przedane, a dochód pod właściwym tytułem zaperceptowany.

w Warszawie, dnia 30 Maja 1817 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Plater*.

N. 446.

Приложеніе къ № 423-му.

Объ отравленіи волковъ челибухою.

Челибуха (nux vomica) готовитъ волкамъ неминуемую смерть, равно какъ и другимъ слѣпо-рожденнымъ животнымъ, напримѣръ: собакамъ, лисицамъ, кошкамъ и т. п., свиньи же и прочія животныя отъ вкушенія мяса отравленнаго челибухою не ощущаютъ никакихъ вредныхъ послѣдствій.

Для приготовленія этой отравы, нужно купить въ аптекѣ челибухи въ зернахъ, потому что сдѣланный изъ нихъ порошокъ, продаваемый въ аптекахъ, часто теряетъ свое дѣйствіе или вслѣдствіе вывѣтренія, или же вслѣдствіе излишняго изжаренія, отъ чего получаетъ бурый или черный цвѣтъ.

Самый вѣрнѣйшій способъ приготовленія этой отравы слѣдующій:

Цѣльныя зерна челибухи слѣдуетъ жарить въ новомъ горшкѣ, постоянно смѣшивая до тѣхъ поръ, пока не примутъ цвѣта, незначительно отличающагося отъ естественнаго, и потомъ истолочь въ порошокъ. Порошокъ этотъ будетъ желто-зеленоватаго цвѣта (если не пережаренъ). Хранить его слѣдуетъ въ хорошо закупоренной бутылкѣ. Приманка съ этою отравою приготовляется слѣдующимъ образомъ: по снятіи кожи съ убитой или павшей овцы, свиньи, теленка, собаки или волка, вскрыть брюшную полость и затылокъ и, сдѣлавъ въ разныхъ мѣстахъ глубокіе нарѣзы, крѣпко втирать въ оные вышеозначенный порошокъ, для чего достаточно будетъ взять пропорцію отъ 8 до 12 лотовъ. Послѣ того снятую кожу слѣдуетъ натянуть вновь и зашить. А какъ при этой операціи, руки занимающагося этимъ рабочаго сообщаютъ падали извѣстное чутье, то слѣдуетъ зарыть оную на однѣ сутки въ сухой конскій навозъ и, вынувъ ее оттуда вилами, перевезть въ назначенное мѣсто на саняхъ или другимъ образомъ, не прикасаясь къ ней вовсе руками.

Осенью или зимою можно положить эту приманку въ томъ мѣстѣ, гдѣ часто пребываютъ волки, лѣтомъ же бросить ее въ яму, глубиною въ 18 до 20 дюймовъ, присыпавъ немного сверху землею и листьями, чтобы затруднить къ ней доступъ червямъ.

Annex do Nr. 423-go.

O TRUCIU WILKÓW WRONIEM OKIEM.

Wronie oko (nux vomica) sprawuje wilkom śmierć pewną i nieochybną, tak jako i innym ślepo rodzącym się zwierzętom, jako to: psom, lisom, kotom etc., świnie zaś i inne zwierzęta, po zażyciu mięsa, wroniem okiem zaprawionego, żadnego nie doznają szkodliwego skutku.

Chcąc użyć tego sposobu otrucia, trzeba kupić w aptece wroniego oka w ziarnach, gdyż proszek z nich robiony, i po aptekach sprzedawany, częstokroć traci naturalną moc, albo przez wywietrzenie albo przez zbytnie prażenie, od którego brunatny lub czarny kolor nabiera.

Użycie zaś tej trucizny najpewniejsze jest następujące:

Całkowite ziarna wroniego oka w nowym garnku ustawicznie mięszając i aż do nieznacznej naturalnego ich koloru odmiany prażyć, potém utłuc na proszek należy. Ten proszek mieć będzie kolor żółto zielonkowaty (jeżeli nie był przepalony).

Chować go trzeba w butelce dobrze zaszpuntowanéj. Zaprawienie ponęty trucizną dzieje się tym sposobem: po zdjęciu skóry z zabitéj lub upadłéj owcy, świni, cielęcia, psa lub wilka, kark i brzuch rozpłatawszy, w każdym miejscu głębokie robią się narznięcia, w które wyżéj opisany proszek mocno wcierać należy, do czego 8 lub 12 łutów tegoż będą dostarczającą ilością, poczem skóra zdjęta, napowrót powleczoną i zaszytą być powinna.

Że jednak przez takowe zaprawienie ponęty trucizną, przejmuje ścierw niejaki wiatr od rąk robiącego koło niej człowieka, należy przeto takowy ścierw przez 24 godzin w suchy gnój koński zagrzebać, zkąd widłami wyciągnąwszy na sankach lub innym sposobem dostawi się w miejsce przeznaczone, bynajmniej nie dotykając ponęty rękami.

Jesienną lub zimową porą takowy położyć można w miejscu, gdzie wilki często przebywają, letnią porą zaś w dół 18 do 20 cali głębokości wrzucić i potrząsnąć nieco ziemią i liściami, aby robactwo tak łatwego przystępu nie miało.

Точное исполненіе сего указанія, сопровождается всегда благопріятными результатами. Волки, отравленные этимъ средствомъ, околѣваютъ вскорѣ по отвѣданіи онаго и часто бываютъ находимы въ нѣсколькихъ стахъ шаговъ отъ отравленной приманки.

Поелику же и собаки, какъ выше сказано, отравляются челибухою, то слѣдуетъ держать ихъ на привязи до тѣхъ поръ, пока приманка не будетъ съѣдена, или же нужно зарывать ее такъ глубоко, чтобы она была недоступна для собакъ.

Наконецъ, если на снѣгу окажутся слѣды, что волки или лисицы ѣли приманку, то должно искать ихъ по слѣдамъ, потому что вблизи этого мѣста они навѣрно будутъ найдены околѣвшими или заболѣвшими.

№ 424.

Объ охраненіи куропатокъ.

(13 (25) Января 1820 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Зная по опыту, что крѣпкая нынѣшняя зима и сильные морозы грозятъ истребленіемъ дичи, и преимущественно куропатокъ, занимающихъ первое мѣсто между мелкою дичью, доказательствомъ чему служитъ обильный привозъ въ города убитыхъ куропатокъ, которыя, по невозможности добыть для себя кормъ въ столь неблагопріятное время года, ищутъ онаго вблизи домовъ и безъ труда убиваются или ловятся, какъ охотниками, такъ и крестьянами, извлекающими изъ этого выгоду и необращающими никакого вниманія на охраненіе и сбереженіе на будущее время столь полезной дичи, и желая затѣмъ предотвратить совершенное истребленіе этой породы птицъ, или чувствительный недостатокъ оныхъ въ будущемъ году, — Правительственная Коммисія предлагаетъ Воеводской Коммисіи предписать немедленно всѣмъ Лѣснымъ Управленіямъ въ воеводствѣ припасти какъ можно болѣе живыхъ куропатокъ и передержать ихъ въ домахъ до будущей весны. Продержанныя такимъ образомъ въ домахъ куропатки должны быть выпускаемы попарно первыхъ чиселъ Марта текущаго года или немного позже, какъ

Scisłe powyższego przepisu dopełnienie zapewnia pomyślny skutek. Wilki tym sposobem otrute skończą wkrótce po zażyciu, i częstokroć o kilkaset kroków od zaprawionéj ponęty znalezione bywają.

Gdy zaś i psy jak wyżéj nadmieniono od zażycia wroniego oka odchodzą, wypada więc, aby tak długo na uwiązaniu były trzymane, dopóki ponęta nie zostanie pożartą lub tak głęboko zagrzebaną, aby psy do niéj dostać się nie mogły. Nakoniec jeżeli na śniegu pokażą się ślady, że wilki lub lisy ponętę trucizną zaprawioną żarły, należy ich wytropić, gdyż pewnie niedaleko od tego miejsca zdechłe lub chore się znajdują.

№ 424.

O ochronie kuropatw.

(d. 13 (25) Stycznia 1820 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Powodowana doświadczeniem, iż mocna zima teraźniejsza i ciężkie mrozy grożą wygubieniem krajowéj zwierzyny, a szczególniéj kuropatw, pierwsze miejsce między drobną zwierzyną trzymających, czego dowodem jest obfity nawóz do miast ubitych kuropatw, które dla niedogodnéj pory czasu wyżywienia się, szukając go w bliskości domów, z łatwością (tak przez różnych ochotników, jakoteż przez włościan, upatrujących w tym zysk własny, bez względu na ochronę i zachowanie nadal tak w kraju szanownéj zwierzyny) łapanemi lub strzelanemi są. Zapobiegając przeto Kommissya Rządowa, aby gatunek tego ptastwa zupełnie wygubionym nie został, lub téż brak jego w następnym roku czuć się nie dał; poleca Kommissyi Województwa N, wydanie natychmiast rozkazu wszystkim Urzędom leśnym, w témże województwie znajdującym się, iżby starały się jaknajwięcéj przysposobić żywych kuropatw, i takowe do przyszłéj wiosny w domu zachować, zachowane tym sposobem żywo kuropatwy puszczone być mają parami dni pierwszych Marca roku bie-

только пройдутъ морозы и растаютъ снѣга, на поля, поросшія кустарникомъ, но отнюдь не на голыя мѣста.

Воеводская Коммисія, въ издаваемыхъ по сему предмету распоряженіяхъ, строго предпишетъ Лѣснымъ Управленіямъ представить въ оную къ 1 Марта текущаго года подробный рапортъ, съ поясненіемъ, сколько куропатокъ сбережено такимъ образомъ и въ какія мѣста онѣ выпущены, и затѣмъ не оставитъ препроводить эти рапорты въ подлинникѣ въ Правительственную Коммисію. Каждому Лѣсному Управленію, исполнившему въ точности вышеозначенное распоряженіе, будетъ, тотчасъ по полученіи рапортовъ, объявлена отъ лица Правительственной Коммисіи особенная признательность за усердіе въ исполненіи приказанія высшаго начальства.

Варшава, 13 (25) Января 1820 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Плятеръ.*

№ 1,637/201.

№ 425.

Шкуры хищныхъ звѣрей, убитыхъ на облавахъ въ казенныхъ лѣсахъ, принадлежатъ Казнѣ.

(24 Декабря (5 Января) 1826/7 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ дополненіе къ предписанію своему отъ 14 Октября п. г., за № 58,434/4,477, по предмету производства облавъ на волковъ въ казенныхъ лѣсахъ, разрѣшая возбужденныя сомнѣнія относительно дохода съ мѣховъ хищныхъ звѣрей, предоставленнаго 103 статьею Положенія о лѣсномъ управленіи и счетоводствѣ, а равно относительно признанія наградъ, назначенныхъ за истребленіе оныхъ, и въ отвѣтъ на рапортъ Воеводской Коммисіи отъ 31 Августа м. г., за № 31,774/22,086, Правительственная Коммисія постановляетъ слѣдующее:

1) шкуры всѣхъ хищныхъ млекопитающихъ звѣрей, какъ-то: медвѣдей, волковъ, лисицъ, борсуковъ, рысей, дикихъ кошекъ, хорьковъ, куницъ, ласицъ и выдръ, убитыхъ кѣмъ ни-

żącego, lub cokolwiek później, jak tylko mrozy ustaną, a śniegi stopnieją, w pola niegołe, lecz nieco chróstami zarosłe.

Kommissya Wojewódzka wydając stosowny rozkaz Urzędom leśnym, poleci jaknajmocniéj złożenie sobie od każdego Urzędu w dzień 1 Marca r. b. wiernego rapportu, wyszczególniającego, ile zachowano tym sposobem kuropatw, i w które miejsca puszczonemi zostaną, niemniéj rapporta te w oryginale Kommissyi Rządowéj przesłać nie zaniedba, doda razem, iż każdy Urząd leśny zadosyć czyniący powyższemu reskryptowi na szczególniejszą zaletę i gorliwość w wypełnianiu rozkazów wyższéj władzy zasłuży, którato zaleta po złożeniu rapportów, przez Kommissyą Rządową udzieloną będzie.

Warszawa, dnia 13 (25) Stycznia 1820 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Plater.*

N. 1,637/201.

BIBLIOTEKA

№ 425.

Skóry ze zwierząt drapieżnych, ubitych w lasach rządowych na obławach, należą do Skarbu.

(d. 24 Grudnia (5 Stycznia) 1826/7 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommisya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W następstwie reskryptu swego daty 14 Października r. z. ad Nr. 58,434/4,477, w przedmiocie uskutecznienia obław na wilki w lasach rządowych wydanego, rozwiązując przedstawione wątpliwości względem dochodu z skór zwierząt drapieżnych, artykułem 103 urządzenia manipulacyi i rachunkowości leśnéj zastrzeżonego, tudzież względem przyznawania nagród od wytępienia tychże wyznaczonych, oświadcza Kommissyi Wojewódzkiéj dodatkowo na jéj rapport pod dniem 31 Sierpnia r. z. ad Nr. 31,774/22,086 uczyniony, iż:

1) skóry z wszelkich zwierząt drapieżnych ssących, jako to: niedźwiedzi, wilków, lisów, borsuków, rysiów, zbików tchórzów, kun, łasic i wyder, ubitych przez kogokolwiekbądź

будь во время облавы, производимой въ казенныхъ лѣсахъ, принадлежатъ Казнѣ и должны быть проданы съ аукціона въ пользу кассы подлежащаго Лѣснаго Управленія;

2) мѣха тѣхъ же хищныхъ звѣрей, убитыхъ посторонними охотниками, или стрѣлками не во время производимой облавы, но случайно, или какимъ либо другимъ образомъ, должны принадлежать лицамъ, понесшимъ на сей предметъ труды и издержки, при чемъ не слѣдуетъ требовать отъ нихъ за то никакого вознагражденія;

3) преміи или награды, установленныя Правительствомъ за убитыхъ хищныхъ звѣрей, составляютъ личную собственность, а тѣмъ самымъ принадлежатъ охотнику или стрѣлку, убившему хищнаго звѣря, либо на облавахъ, производимыхъ въ казенныхъ лѣсахъ, либо случайно, но отнюдь не Лѣсничему, какъ полагаетъ Воеводская Коммисія, безъ различія, понесены ли имъ по сему случаю какія либо издержки, или нѣтъ; такъ какъ, по званію лѣснаго чиновника, онъ получаетъ, на основаніи 165 статьи Учрежденія лѣснаго счетоводства, за право охоты добавочное вознагражденіе.

Вслѣдствіе чего Воеводская Коммисія и обязывается издать по Лѣснымъ Управленіямъ соотвѣтственныя распоряженія.

Варшава, 24 Декабря (5 Января) 1826/7 года.

Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Болеста.*

№ 69,985/5,438.

№ 426.

Рапорты о количествѣ хищныхъ звѣрей, убитыхъ лѣсными служителями, должны быть представляемы въ Январѣ мѣсяцѣ каждаго года.

(6 (18) Августа 1827 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

На основаніи рѣшенія Общаго Собранія Государственнаго Совѣта, 6 числа сего мѣсяца, за № 1,676, состоявшагося, коимъ требуется представленіе годичныхъ вѣдомостей о числѣ хищ-

podczas obław, w lasach rządowych dopełnionych, powinny być własnością Skarbu i spieniężone być mają przez zarządzenie licytacyi in plus, na rzecz kassy właściwego Urzędu leśnego;

2) skóry zaś z takichże samych zwierząt drapieżnych ssących, ubitych przez jakichkolwiek myśliwych lub strzelców, nie na zarządzonéj obławie, ale czyto przypadkowo lub różnemi sposobami, przez nich wykonanemi, powinny i mają należéć do właściwych osób, trudy i koszta w tych zdarzeniach podejmujących, bez wymagania od nich jakiejkolwiek za to daniny, nakoniec

3) premia czyli nagrody, od ubitych zwierząt drapieżnych przez Rząd postanowione, są osobistemi, a tém samém należéć powinny do właściwego myśliwego lub strzelca, ubijającego zwierza drapieżnego, czy to na zarządzonych w lasach rządowych obławach lub przypadkowo, nie zaś jak Kommissya Wojewódzka wnioskuje, do sprawującego Urząd leśny, który niewchodząc czy w tym razie ponosi jakowe koszta, jest już raz, jako urzędnik leśny, pobieranym, podług artykułu 165 urządzenia rachunkowości leśnéj, z tytułu łowów akcydensem, wynagrodzony.

W skutku czego wyda Kommissya Wojewódzka Urzędom leśnym stosowne rozporządzenia.

Warszawa, dnia 24 Grudnia (5 Stycznia) 1826/7 roku.

Radca Stanu (podpisano) *Bolesta.*

N. 69,985/5,438.

№ 426.

Rapporta o ilości ubitych zwierząt drapieżnych, przez służbę leśną, składane być mają w miesiącu Styczniu każdego roku.

(d. 6 (18) Sierpnia 1827 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z powodu decyzyi Ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu pod dniem 6 b. m. N. 1,676 wydanéj, którą żąda nadsyłania sobie corocznie wiadomości o ilości ubitych zwierząt dra-

ныхъ звѣрей, убитыхъ лѣсными чиновниками и служителями, для включенія ихъ во всеподданнѣйшій рапортъ, представляемый ежегодно Его Императорскому Величеству,—Правительственная Коммисія предписываетъ Воеводской Коммисіи заняться прежде всего собраніемъ свѣдѣній, сколько въ 1826 году убито лѣсными чиновниками и служителями хищныхъ звѣрей, въ каждомъ лѣсничествѣ, и подробно составленную о томъ вѣдомость сколь можно поспѣшнѣе представить въ Правительственную Коммисію, впредь же подобные рапорты представлять Коммисіи за каждый истекшій годъ въ Январѣ мѣсяцѣ.

Варшава, 6 (18) Августа 1827 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Броцкій.*

№ 52,589/4,698.

№ 427.

О представленіи вѣдомостей о убитыхъ хищныхъ звѣряхъ и птицахъ.

(25 Ноября (7 Декабря) 1827 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Одна изъ Воеводскихъ Коммисій, представляя вѣдомость о числѣ хищныхъ звѣрей и птицъ, убитыхъ въ 1826 году лѣсными служителями, рапортомъ донесла, что въ упомянутую вѣдомость не внесены ею хищныя птицы, убитыя въ томъ году содержателями малой охоты. И потому Правительственная Коммисія, для устраненія на будущее время всякихъ сомнѣній и въ дополненіе къ предписанію отъ 18 Августа с. г., за № 52,589/4,698, нужнымъ считаетъ предварить Воеводскую Коммисію, что всѣ хищные звѣри и птицы, убитые, какъ лѣсными служителями, такъ и содержателями малой охоты, должны быть включаемы въ вѣдомость; затѣмъ предписываетъ Воеводской Коммисіи помѣстить въ слѣдующей вѣдомости всѣхъ безъ исключенія хищныхъ звѣрей и птицъ, убитыхъ въ каждомъ лѣсничепieżnych, przez urzędników i officyalistów leśnych, w celu przesyłania onéj w rapporcie ogólnym, zdającym się corocznie Najjaśniejszemu Panu, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu poleca Kommissyi Wojewódzkiéj, aby naprzód zajęła się zebraniem wiadomości ile w roku 1826 ubitych zostało zwierząt drapieżnych przez urzędników i officyalistów leśnych, w każdem leśnictwie, i wykaz takowych, dokładnie sporządzony, ile być może najspieszniéj Kommissyi Rządowej przedstawiła, następnie zaś podobne rapporta z każdego roku w miesiącu Styczniu Kommissyi Rządowej składała.

Warszawa, dnia 6 (18) Sierpnia 1827 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Brocki.*

Nr. 52,589/4,698.

№ 427.

O składaniu wykazów ubitych zwierząt i ptaków drapieżnych.

(d. 25 Listopada (7 Grudnia) 1827 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z powodu, że jedna z Kommissyj Wojewódzkich, przedstawiając wykaz ubitych w r. 1826, przez officyalistów leśnych, zwierząt i ptaków drapieżnych, doniosła w rapporcie, iż do rzeczonego wykazu ptaków drapieżnych, przez dzierżawców małego polowania w tymże roku ubitych, nie zamieściła. Kommissya Rządowa uprzedzając podobne kwestye, w następstwie reskryptu z dnia 18 Sierpnia r. b. N. 52,589/4,698, widzi potrzebę oświadczyć Kommissyi Wojewódzkiéj, że wszystkie zwierzęta i ptaki drapieżne, tak przez officyalistów leśnych, jakoteż przez dzierżawiących małe polowania ubite, do wykazu zamieszczone być powinny, poleca więc Kommissya Rządowa Kommissyi Wojewódzkiéj, aby przedstawiać się mający przez nią wykaz wszystkie zwierzęta i ptaki drapieżne, w ka-

ствѣ, и напредь соблюдать такой же порядокъ при представленіи этихъ вѣдомостей.

Варшава, 25 Ноября (7 Декабря) 1827 года.

Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Болеста.*

№ 78,633/6,986.

№ 428.

О обязанности лѣсныхъ служителей представлять знаки убитыхъ хищныхъ звѣрей и птицъ.

(29 Ноября (11 Декабря) 1828 г.)

Августовской Воеводской Коммисіи.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ отвѣтъ на рапортъ Коммисіи, послѣдовавшій 5 Ноября сего года, за № 48,729/33,278, по Лѣсной Секціи Финансоваго Отдѣленія, въ которомъ представляетъ, что независимо отъ мѣръ къ сбереженію и умноженію дичи, указанныхъ предписаніями отъ 22 Марта с.г., за № 69,121, и 27 Августа, № 56,915, съ успѣхомъ также можетъ способствовать къ тому истребленіе лѣсными служителями хищныхъ звѣрей и птицъ, уничтожающихъ спокойную дичь въ первыхъ дняхъ ея жизни,—Правительственная Коммисія, находя въ этомъ отношеніи предположенія Воеводской Коммисіи соотвѣтствующими цѣли, постановляетъ слѣдующее:

Ст. 1.

Каждый нижній лѣсной служитель, т. е. стражникъ и стрѣлокъ, обязаны ежегодно представить чиновнику, командированному въ періодическій осенній объѣздъ:

a) двѣ пары когтей хищныхъ птицъ, подъ опасеніемъ за неисполненіе сей обязанности взысканія 2 злотыхъ;

b) одну пару волчьихъ ушей;

c) одну пару лисичьихъ, или вмѣсто оныхъ двѣ пары хорьковыхъ и куничьихъ ушей, подъ опасеніемъ въ противномъ случаѣ взысканія 6 злот.

Ст. 2.

Шкуры убитыхъ звѣрей должны впредь принадлежать лѣснымъ служителямъ.

ждем leśnictwie ubite, obejmował; nadal zaś również w takim sposobie wykazy nadsyłane być mają.

Warszawa, dnia 25 Listopada (7 Grudnia) 1827 roku.

Radca Stanu (podpisano) *Bolesta.*

N. 78,633/6,986.

№ 428.

O obowiązku officyalistów leśnych składania znaków z ubitych zwierząt i ptaków drapieżnych.

(d. 29 Listopada (11 Grudnia) 1828 r).

Do Kommissyi Województwa Augustowskiego.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W odpowiedzi na rapport Kommissyi Wojewódzkiéj z dnia 5 Listopada r. b. Nr. 48,729/33,278 z Wydziału Skarbowego Sekcyi leśnéj wyszły, którym przedstawia, iż do środków w celu zachowania i pomnożenia zwierza łownego, reskryptami z dnia 22 Marca r. b. Nr. 69,121, i 27 Sierpnia Nr. 56,915 zarządzonych, skutecznie także przyłożyć się może wytępienie przez officyalistów leśnych zwierząt i ptaków drapieżnych, zwierzynę spokojną szczególniéj w pierwszych dniach życia niszczących, Kommissya Rządowa, wnioski w téj mierze Kommissyi Wojewódzkiéj znajdując trafnemi, stanowi co następuje:

Art. 1.

Każdy niższy officyalista leśny to jest: strażnik, strzelec leśny obowiązany jest odtąd złożyć co rok urzędnikowi, objazd peryodyczny jesienny odbywającemu:

a) dwie pary szponów z ptaków drapieżnych, pod karą złotych dwóch, w razie uchybienia tego obowiązku;

b) jedną parę uszów wilczych;

c) jedną parę uszów lisich lub w miejsce tych dwie pary uszów tchórzowych i z kun, a to pod karą złotych sześć.

Art. 2.

Skóry z ubitych zwierząt do officyalistów leśnych odtąd należeć mają.

Ст. 3.

Отъ платежа штрафа за непредставленіе когтей хищныхъ птицъ, нынѣ повсемѣстно находящихся, лѣсные служители ни подъ какимъ предлогомъ освобождаемы быть не могутъ; отъ штрафа же за непредставленіе ушей вышеупомянутыхъ хищныхъ звѣрей они могутъ быть освобождаемы только тогда, когда чиновникъ, производящій періодическій объѣздъ, письменно засвидѣтельствуетъ относительно всякаго стражника или стрѣлка, что во ввѣренномъ его надзору участкѣ таковыхъ звѣрей не находится.

Ст. 4.

Наблюденіе за исполненіемъ настоящаго предписанія Воеводская Коммисія должна поставить въ особенную обязанность чиновниковъ, производящихъ срочные объѣзды, и сама имѣть за симъ строгій надзоръ.

Объ исполненіи настоящаго распоряженія Правительственная Коммисія ожидаетъ донесенія.

Варшава, 29 Ноября (11 Декабря) 1828 года.

Статсъ-Референдарій (подписано) *Ленскій.*

№ 80,976.

Примѣчаніе. Настоящее предписаніе сообщено всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

№ 429.

Взысканія за незаконную пастьбу скота въ казенныхъ лѣсахъ.

(18 (30) Декабря 1829 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе представленія Краковской, Сандомирской, Мазовецкой и Подляской Воеводскихъ Коммисій о назначеніи взысканій, какія слѣдуетъ налагать на вгоняющихъ скотъ въ мѣста, запущенныя въ поросль и въ прочія части казенныхъ лѣсовъ, Правительственная Коммисія, желая ввести во всѣхъ воеводствахъ однообразныя правила, впредь до установленія въ силу

Art. 3.

Od zapłacenia kary za niezłożenie szponów z ptaków drapieżnych, gdy te wszędzie nateraz znajdują się, officyaliści leśni, pod żadnym względem, uwolnieni być nie mogą; od kary zaś za niezłożenie uszów z wymienionych wyżéj zwierząt drapieżnych, mogą być uwolnieni jedynie wtenczas, gdy urzędnik objazd peryodyczny odbywający, co do każdego strażnika lub strzelca, protokólarnie poświadczy, że w obrębie, jego dozorowi powierzonym, takowe zwierzęta nie znajdują się.

Art. 4.

Skutku niniejszego reskryptu, szczególniej urzędnikom objazd peryodyczny odbywającym, Kommissya Wojewódzka pilnować każe, i sama ściśle pilnować będzie.

O wypełnieniu tego rozporządzenia Kommissya Rządowa rapportu oczekiwać będzie.

Warszawa, dnia 29 Listopada (11 Grudnia) 1828 roku.

Referendarz Stanu (podpisano) *Łęski.*

Nr. 80,976.

Uwaga. Reskrypt niniejszy kommunikowany był innym Kommissyom Wojewódzkim.

№ 429.

Kary na nieprawnie pasących bydło w lasach rządowych.

(d. 30 Grudnia 1829 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Powodowana przedstawieniami Kommissyi Województwa Krakowskiego, Sandomierskiego, Mazowieckiego i Podlaskiego o wskazanie kar, jakie na wpędzających bydło w zagajniki i inne części lasów rządowych, wymierzane być mają; chcąc jednostajne we wszystkich województwach zaprowadzić prawidła, nim przez szczegółowe prawo leśne, stałe w

86394 Uniwersytet Warszawski BIBLIOTEKA Wydz. Hum. Filia w Białymstoku

особаго лѣснаго закона, постоянныхъ въ этомъ отношеніи основаній, постановила соблюдать правила, введенныя таксами на лѣсныя произведенія еще во времена Герцогства Варшавскаго и обязательныя до настоящаго времени, на основаніи которыхъ постановляетъ:

I. Хозяинъ скота, пущеннаго въ сѣменныя засѣки или въ мѣста запущенныя въ поросль, долженъ уплатить:

a) за каждую штуку рогатаго скота и за каждую лошадь, а равно за жеребя и теленка по 4 злотыхъ;

b) за каждую свинью и овцу по 2 злотыхъ, не обращая вниманія на то, самъ ли скотъ вошелъ въ запущенныя въ поросль мѣста, или кѣмъ либо былъ загнанъ туда, равнымъ образомъ, не смотря на родъ лѣса и на время, въ продолженіе котораго скотъ находился въ тѣхъ мѣстахъ.

При всемъ томъ однакожъ Правительственная Коммисія предваряетъ Воеводскую Коммисію:

1) Что упомянутое взысканіе должно быть налагаемо въ такомъ только случаѣ, если запущенныя подъ молодой лѣсъ мѣста означены соотвѣтственными досками, вѣхами или другими предостерегательными знаками, ибо въ противномъ случаѣ назначается только взысканіе, указанное ниже во II-мъ пунктѣ, и лѣсные служители сами подвергаются отвѣтственности за причиненный скотомъ вредъ по причинѣ непомѣщенія знака.

Для соблюденія въ этомъ отношеніи должнаго порядка, Воеводская Коммисія предпишетъ Лѣснымъ Управленіямъ—мѣста, запущенныя въ поросль, означать досками или вѣхами, такимъ образомъ, чтобы онѣ были видны со всѣхъ сторонъ. За исполненіемъ сего распоряженія должны наблюдать чиновники, производящіе періодическіе объѣзды, а въ слѣдственныхъ протоколахъ о проступкахъ сего рода необходимо упоминать, были ли означены заказныя мѣста соотвѣтственными знаками.

2) Кромѣ вышеозначенныхъ взысканій, особое вознагражденіе за убытки должно быть взыскиваемо въ такомъ только случаѣ, если поврежденіе порослей столь значительно, что причитающееся за оное Казнѣ вознагражденіе будетъ превышать сумму, которая на основаніи нижеслѣдующаго третьяго пункта причтется на долю Казны.

tym względzie zaprowadzone będą zasady, Kommissya Rządowa postanowiła zachować przepisy taksami płodów leśnych już za Rządu Księstwa Warszawskiego wprowadzone, i następnie obowiązujące, i podług nich stanowi:

I. Właściciel bydła, które się w zagajnikach czyli zapustach leśnych znajdowało, ma zapłacić od każdéj sztuki:

a) co do bydła rogatego, koni, źrebiąt i cieląt po zł. 4,

b) co do trzody chlewnéj i owiec po złp. 2;

a to bez względu, czy bydło w zagajniki samo weszło, lub przez kogo wpędzone zostało, bez względu również na rodzaj lasu i czas, w którym bydło w zagajnikach się znajdowało.

Przytem jednak Kommissya Rządowa ostrzega Kommissyę Wojewódzką:

1) Że kara dopiero wymieniona w takim tylko przypadku wymierzoną być ma, gdy zagajniki stosownemi tablicami, wichami lub innemi znakami ostrzegającemi oznaczone będą, w przeciwnym razie tylko kara ad II-m, niżéj wymienić się mająca, będzie stanowiona, a officyaliści leśni, z powodu niezamieszczenia znaku, będą odpowiedzialni za szkody przez bydło zrządzone.

Dla dopilnowania w tym względzie porządku, Kommissya Wojewódzka poleci Urzędom leśnym, aby zagajniki w taki sposób tablicami lub wichami oznaczone były, aby z każdéj strony postawione znaki były widocznemi. Wykonanie tych poleceń, urzędnicy czyniący objazdy peryodyczne dopilnować winni, a protokóły śledztw popełnionéj defraudacyi, o któréj mowa, mają zawsze obejmować wzmiankę, czy zagajniki były oznaczone.

2) Prócz kar wyżéj wymienionych, oddzielne wynagrodzenie szkody w takim tylko przypadku ma być dochodzone, gdy zniszczenie zapustów będzie tak znaczne, że wynagrodzenie za zrządzoną szkodę Skarbowi przypaść mające, widocznie przewyższać będzie należytość, jaka się Skarbowi, podług tego co niżéj ad III-m wskazane będzie, w udziale dostanie.

II. Когда скотъ, принадлежащій лицу, не имѣющему права на пастьбу онаго, будетъ найденъ въ казенныхъ лѣсахъ (не въ мѣстахъ, запущенныхъ въ поросль), то съ хозяина онаго взыскивается:

a) за каждую штуку рогатаго скота и за каждую лошадь по 18 грошей;

b) за каждую свинью по 12 грошей;

c) за овцу по 9 грошей, —

не обращая также вниманія на родъ лѣса и время, въ продолженіе котораго скотъ находился въ лѣсу.

III. Третья часть взысканій, поименованныхъ въ I и II пунктѣ, какъ вознагражденіе за противузаконное пользованіе предметомъ, принадлежитъ Казнѣ, а остальныя двѣ трети, на основаніи общихъ правилъ Положенія о лѣсномъ управленіи и счетоводствѣ, раздѣляются между доносчикомъ и лѣсными служителями.

IV. Всѣ дѣла о нарушеніи правилъ, изложенныхъ въ настоящемъ предписаніи, не разсмотрѣнныя еще до полученія онаго, должны быть рѣшены Воеводскою Коммисіею на основаніи сего же предписанія. О времени полученія онаго Воеводская Коммисія обязана немедленно донести Правительственной Коммисіи.

V. Замѣтивъ неоднократно, что Лѣсныя Управленія, подъ предлогомъ недоказаннаго нарушенія правилъ, осмѣливаются выдавать обвиненнымъ секвестрованныя вещи, Правительственная Коммисія предписываетъ Воеводской Коммисіи предварить Лѣсныя Управленія, что они не въ правѣ ни назначать взысканія, ни освобождать отъ онаго, такъ какъ признаніе вины и опредѣленіе взысканія, равно какъ и оправданіе обвиненныхъ, по смыслу постановленія Намѣстника Царства Польскаго отъ 24 Августа 1824 года, зависитъ исключительно отъ Воеводской Коммисіи.

Варшава, 30 Декабря 1829 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Броцкій.*

№ 11,202/851.

II. Gdy bydło do osoby niemającéj prawa pasania w lesie rządowym (nie w zagajnikach) znalezione będzie, ma być wymierzona kara:

a) od każdéj sztuki bydła rogatego i koni gr. 18,

b) od sztuki trzody chlewnéj gr. 12,

c) od owcy gr. 9;

a to również bez względu na rodzaj lasu i czas, w którym się bydło w lesie znajdowało.

III. Trzecia część z kar ad I i II wzmiankowanych, jako wynagrodzenie z defraudowanego przedmiotu, należeć będzie do Skarbu, dwie trzecie zaś pozostałe podług ogólnych zasad, przepisami manipulacyi i rachunkowości leśnéj objętych, dzielone będą między donosiciela i officyalistów leśnych.

IV. Wszystkie defraudacye rozporządzeniem niniejszém objęte, do daty odebrania onego przez Kommissyę Wojewódzką nierozpoznane, mają być podług tegoż rozporządzenia decydowane. O dacie odebrania niniejszego reskryptu, Kommissya Wojewódzka obowiązaną jest Kommissyi Rządowéj złożyć natychmiast rapport.

V. Dostrzegając niekiedy, że Urzędy leśne poważają się, pod tytułem nieudowodnionéj defraudacyi, fanty obwinionym wydawać, Kommissya Rządowa poleca Kommissyi Wojewódzkiéj, aby ostrzegła Urzędy leśne, że ani stanowienie kary, ani od niéj uwolnienie do nich nie należy, gdyż tak uznanie winy i postanowienie kary, jakotéż uznanie niewinności obwinionego, należy, w myśl postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 24 Sierpnia 1824 r., tylko do Kommissyi Wojewódzkiéj.

Warszawa, dnia 30 Grudnia 1829 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Brocki.*

Nr. 11,202/851.

№ 430.

О соблюденіи надлежащихъ предосторожностей при пастьбѣ скота въ казенныхъ лѣсахъ.

(22 Апрѣля (4 Мая) 1833 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Имѣя въ виду, чтобы съ точностію соблюдаемы были правила:

1) относительно пользованія лѣснымъ пастбищемъ и касательно пастуховъ, которые будутъ назначены для пасенія скота, а равно о недозволеніи пастьбы его въ мѣстахъ, запрещенныхъ и опасныхъ для лѣснаго хозяйства;

2) относительно соблюденія осторожностей, для избѣжанія убытковъ отъ пожаровъ, случающихся вслѣдствіе недосмотра въ лѣтнее время,

и ссылаясь на прежнія изданныя по сему предмету распоряженія:

по 1-му пункту, отъ 4 Января 1832 г., за № 50,410/5,959, въ коемъ подробно и категорически были указаны всѣ прежнія распоряженія, какъ относительно правилъ о пастьбѣ скота, которая должна быть поручаема только совершеннолѣтнимъ пастухамъ, избраннымъ изъ каждаго сельскаго общества, такъ и относительно того, чтобы мѣста, запущенныя въ поросль и такія, гдѣ пастьба скота могла бы причинить вредъ лѣсному хозяйству, означаемы были вѣхами и досками, и чтобы осмѣлившійся вогнять въ эти мѣста рогатый скотъ, овцы и т. п., не только подвергаемъ былъ опредѣленному взысканію, но, сверхъ того, обязанъ былъ вознаградить за причиненное въ молодой поросли поврежденіе;

по 2-му пункту, на предписанія:

a) отъ 13 Августа 1820 года, за № 16,513/1,889;

b) отъ 7 Сентября того же года, за № 20,820/2,390 и 23,422/2,574;

c) отъ 26 Апрѣля 1828 года, № 29,385/2,390, въ которыхъ указаны были правила и мѣры предосторожности для обезпеченія и огражденія казенныхъ лѣсовъ отъ ущерба, происходящаго отъ пожаровъ, и предписано было,

№ 430.

O zachowaniu właściwych ostrożności przy korzystaniu z paszy bydła w lasach rządowych.

(d. 22 Kwietnia (4 Maja) 1833 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Bacząc aby przepisy:

1) co do używania paszy leśnej, ustanowić mających się do pasania bydła pasterzy, i aby w miejscach wzbronionych i gospodarstwu leśnemu szkodliwych, pasza dozwalaną nie była;

2) względem ostrożności zachować się winnych, celem uniknienia szkód, przez pożary, jakie zwykle w porze letniej z powodu niedozoru mogłyby mieć miejsce,—

ściśle zachowywanemi były; w odwołaniu się do wydanych już dawniéj w tym względzie dyspozycyj:

ad 1-m, z dnia 4 Stycznia 1832 r. Nr. 50,410/3,959, w którym wszelkie dawniéj wydane rozporządzenia poszczególnie kategorycznie wymienione zostały, tak co do przepisów względem pasania bydła, które, tylko przez pasterzy w wieku dojrzałym, wybranych z każdéj gromady, ma być dopełnione, tudzież aby miejsca zagajane, i gdzie gospodarstwu leśnemu pasza byłaby szkodliwą, oznaczone wichami i tablicami być powinny, a poważający się w te miejsca wpędzać bydło, owce i t. p. nietylko ulegnie karze, na to postanowionéj, ale nadto wynagrodzić będzie obowiązany wynikłą ztąd szkodę w młodzieży zrządzoną;

ad 2-m, reskryptami:

a) z dnia 13 Sierpnia 1820 r. Nr. 16,513/1,889;

b) z dnia 7 Września 1820 roku Nr. 20,820/2,390 i 23,422/2,574;

c) z dnia 26 Kwietnia 1828 r. Nr. 29,385/2,390, wskazane zostały przepisy i środki ostrożności, celem zapobieżenia i zasłonienia lasów rządowych od szkód z pożaru wynikających, jak niemniéj, aby natychmiast

чтобы о каждомъ могущемъ случиться пожарѣ представляемы были тотчасъ подробные рапорты съ приложеніемъ произведеннаго на мѣстѣ дознанія,—

Правительственная Коммисія симъ предписываетъ Воеводской Коммисіи строжайшее подтвердить Лѣснымъ Управленіямъ о точномъ и непремѣнномъ исполненіи вышеуказанныхъ распоряженій, а равно предлагаетъ, чтобы при періодическихъ весенних объѣздахъ ревизующіе чиновники помѣщали въ протоколѣ „о общемъ исполненіи лѣсныхъ правилъ," подробныя свѣдѣнія о томъ, въ какой мѣрѣ таковыя исполняются каждымъ Лѣснымъ Управленіемъ.

Варшава, 22 Апрѣля (4 Мая) 1833 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Пивницкій.*

№ 34,163/8,540.

№ 431.

О соблюденіи необходимыхъ предосторожностей при выкапываніи пней въ казенныхъ лѣсахъ.

(22 Декабря (3 Января) 1833/4 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Такъ какъ, на основаніи 65 статьи временныхъ измѣненій инструкціи для Корпуса Лѣсничихъ и 22 ст. предписанія отъ 12 Февраля 1828 года, за № 10,143/800, выкапываніе пней тогда только можетъ быть производимо, когда по экономическимъ и техническимъ соображеніямъ послѣдуетъ на то разрѣшеніе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, то сія Коммисія, желая, на сколько дозволятъ обстоятельства, увеличить лѣсные доходы и съ этого источника, и распространить и облегчить употребленіе пней, которые оставаясь въ лѣсахъ сгнили бы безъ пользы, разрѣшаетъ выкапываніе и продажу пней въ высокопенныхъ казенныхъ лѣсахъ на слѣдующихъ условіяхъ:

a) чтобы Лѣсныя Управленія недопускали корчеванія пней въ лѣсосѣкахъ, зарастающихъ молодымъ лѣсомъ, гдѣ

o każdym wydarzyć się mogącym pożarze kategoryczne rapporta, przy dołączeniu wyprowadzonego na gruncie protokółu, składane były;

poleca niniejszem Kommissyi Wojewódzkiéj, aby ponowiła w tym względzie jak najostrzejsze rozkazy do Urzędów leśnych, celem jak najakuratniejszego i najsprężystszego wykonywania powołanych rozporządzeń, jak niemniéj, aby przy objazdach peryodycznych wiosennych, o ile każdy Urząd leśny przepisy te wypełnia, dokładnie w protokóle, nad ogólném wypełnieniem przepisów leśnych, przez rewidujących wiadomość tę składano.

Warszawa, dnia 22 Kwietnia (4 Maja) 1833 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Piwnicki.*

N. 34,163/8,540.

№ 431.

O ostrożnościach jakie zachowywane być mają przy wydobywaniu karpiny w lasach rządowych.

(d. 22 Grudnia (3 Stycznia) 1833/4 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Ponieważ według artykułu 65-go tymczasowych zmian instrukcyi dla Korpusu leśnego, i według artykułu 22-go reskryptu z dnia 12 Lutego 1828 roku, Nr. 10,143/800, wydobywanie karpiny wtenczas tylko uskuteczniane być ma, gdy z ekonomicznych lub technicznych względów zajdzie na to upoważnienie Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, Kommissya Rządowa przeto, chcąc dochody leśne i z tego źródła, ile okoliczności dozwolą, pomnażać, i konsumcyę karpiny, któraby bezużytecznie zgniła w lesie, upowszechnić i ułatwiać, dozwala niniejszem wydobywanie i sprzedaż karpiny, w lasach rządowych wysokopiennych, z następującémi wszakże zastrzeżeniami:

a) aby Urzędy leśne w rębach odmładniających się, gdzie-

чрезъ выкапываніе оныхъ могла бы быть повреждена молодая поросль;

b) чтобы ямы, оставшіяся послѣ вырытыхъ пней, были заровнены.

Къ этимъ правиламъ Лѣсныя Управленія должны примѣняться подъ опасеніемъ отвѣтственности и заботиться объ увеличеніи дохода съ этого предмета съ соблюденіемъ существующихъ постановленій.

Варшава, 22 Декабря (3 Января) 1833/4 года.
Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Пивницкій.*
№ 726/241.

№ 432.

О томъ, что крестьяне казенныхъ и частныхъ имѣній обязаны оказывать помощь къ потушенію пожаровъ, произшедшихъ въ казенныхъ лѣсахъ, и что никто изъ нихъ не въ правѣ уклоняться отъ этого.

(24 Іюля (5 Августа) 1834 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

Главный Директоръ Финансовъ и Казначейства донесъ Намѣстнику Царства, что въ казенныхъ лѣсахъ: Малогощъ въ Краковскомъ и Самсоновъ — въ Сандомирскомъ воеводствѣ, произошли по случаю настоящей засухи необыкновенные пожары, истребившіе до основанія болѣе нѣсколькихъ тысячъ морговъ лѣса, и что крестьяне смежныхъ имѣній отказываются отъ содѣйствія къ потушенію сихъ пожаровъ, отнимая тѣмъ у Лѣсныхъ Управленій всякую возможность отвратить предстоящіе для Казны убытки.

Посему, въ предупрежденіе столь вредныхъ послѣдствій бездѣйствія крестьянъ, клонящихся не только къ ущербу Казны, но и угрожающихъ общественной безопасности, Князь Намѣстникъ предлагаетъ Совѣту сдѣлать немедленно распоряженіе, дабы крестьяне, какъ казенныхъ, такъ и частныхъ имѣній тотчасъ подавали требуемую отъ нихъ Лѣснымъ Управленіемъ помощь къ

by przez wydobywanie karpiny, młodzież była uszkodzoną, pobranie takowéj wzbraniały i nie dozwalały;

b) aby doły po wydobywaniu karpiny były zrównane; do czego Urzędy leśne, pod odpowiedzialnością, stosować się i o powiększenie dochodu z tego przedmiotu, przy zachowaniu istniejących przepisów, starać się mają.

Warszawa, dnia 22 Grudnia (3 Stycznia) 1833/4 roku.
Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Piwnicki.*
Nr. 726/241.

№ 432.

Włościanie w dobrach rządowych i prywatnych obowiązani są udzielać pomoc do gaszenia pożaru w lasach rządowych wynikłego, i od téj pomocy nikomu wymawiać się niewolno.

(d. 24 Lipca (5 Sierpnia) 1834 roku).

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Dyrektor Główny Przychodów i Skarbu zawiadomił Księcia Imci Namiestnika, że w leśnictwach rządowych Małogoszcz w Krakowskiém, i Samsonów w Sandomierskiém Województwach położonych, z powodu trwającéj suszy, wynikły niezwyczajne pożary, które wyniszczyły do szczętu przeszło kilka tysięcy morgów lasu, niemniéj, że włościanie pobliskich dóbr, wzbraniają się pomagać do ugaszenia tych pożarów, a tém samém stawiają władze leśne w niemożności odwrócenia szkód dla Skarbu ztąd wynikłych.

Zaradzając szkodliwym skutkom z powyższego stanu rzeczy, nietylko dla interessu Skarbu, ale i dla wzajemnego bezpieczeństwa wynikającym, Książe Imć Namiestnik uznał, że należy niezwłocznie wydać rozporządzenie, ażeby włościanie dóbr tak rządowych jako i prywatnych, na każde wezwanie Urzędów leśnych, zobowiązani byli do udzielania im pomocy

погашенію случившихся пожаровъ, и чтобы никто изъ нихъ не смѣлъ уклоняться отъ того, ни подъ какимъ предлогомъ.

Вмѣстѣ съ симъ Его Свѣтлость предписалъ Командиру 3 пѣхотнаго Корпуса отряжать, по требованію мѣстныхъ Военныхъ Начальниковъ, военныя команды для прекращенія сихъ пожаровъ, а Военнымъ Начальникамъ—тотчасъ посылать оныя по требованіямъ Воеводскихъ Коммисій.

Въ исполненіе сего предложенія Его Свѣтлости, Совѣтъ положилъ: предписать Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія объявить въ самомъ непродолжительномъ времени, посредствомъ Воеводскихъ Коммисій, крестьянамъ всѣхъ имѣній о возложенной на нихъ обязанности.

Варшава, 24 Іюля (5 Августа) 1834 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь (подписано) *Тымовскій.*

№ 12,548.

№ 433.

Постановленіе относительно мѣръ къ истребленію хищныхъ звѣрей.

(2 (14) Октября 1834 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія Царства.

По поводу безпрерывно получаемыхъ отъ Воеводскихъ начальствъ донесеній о чрезвычайныхъ произшествіяхъ, случающихся отъ умноженія хищныхъ звѣрей, а особливо волковъ, которые бываютъ столь смѣлы, что даже уносятъ младенцевъ изъ селеній, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, принимая въ уваженіе, что употребляемые доселѣ способы къ истребленію хищныхъ звѣрей не доставляютъ желаемой пользы, вошла въ Совѣтъ Управленія, отъ 10 минувшаго Сентября, № 17,805/32,678, съ представленіемъ о необходимости принять слѣдующія мѣры:

do gaszenia wynikłego pożaru, i żeby nikomu pod jakimkolwiek bądź pozorem, od tego wymawiać się nie było wolno.

Nato Książe Imć polecił Dowodzącemu 3-im pieszym Korpusem, żeby na wezwanie Naczelników Wojennych, komenderował oddziały dla tamowania postępów pożarów, o których mowa; Naczelnikom Wojennym zaś, żeby oddziały te niezwłocznie posyłali na wezwanie Kommissyj Wojewódzkich.

Rada w zadosyć uczynieniu rozporządzeniu Jego Książęcéj Mości poleciła Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, ażeby w czasie ile być może najkrótszym, za pośrednictwem Kommissyi Wojewódzkiéj, włościan wszelkich dóbr o włożonym na nich obowiązku zawiadomiła.

Warszawa, dnia 24 Lipca (5 Sierpnia) 1834 roku.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu (podpisano) *Tymowski.*

Nr. 12,548.

№ 433.

Decyzya o środkach do wytępiania zwierząt drapieżnych.

(d. 2 (14) Października 1834 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj.

Odbierając od Władz Wojewódzkich ciągłe rapporta o nadzwyczajnych wypadkach, które miały miejsce z powodu powiększającéj się liczby drapieżnych zwierząt, a w szczególności wilków, odważających się nawet na porywanie dzieci z pośrodku wsi, i zważając, że środki, jakie obecnie w celu wytępienia zwierząt pomienionych istnieją, pożądane skutki nie przynoszą; Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego przedstawiła Radzie pod dniem 10 z. m. Nr. 17,805/32,678 potrzebę:

1) постановить правиломъ, чтобы каждый, кто уже получилъ или впредь получитъ дозволеніе имѣть огнестрѣльное оружіе, вносилъ ежегодно по 30 злотыхъ за каждое дозволенное оружіе, собираемые же такимъ образомъ деньги выдавать въ награду тѣмъ, кои будутъ убивать волковъ;

2) назначаемую доселѣ награду за убитаго волка увеличить такъ, чтобы впредь выдаваемо было:

за бѣшеннаго волка	. . . .	50 злот.,
„ старую волчицу	. . . . .	36 „
„ стараго волка	. . . . .	25 „
„ молодаго волка	. . . . .	18 „
„ волченка	. . . . .	10 „

3) сумму, назначенную на сіи награды, предоставить, по представленію Воеводскихъ Коммисій, въ распоряженіе Войтовъ тѣхъ гминъ, въ окрестности которыхъ наиболѣе размножилось волковъ, съ тѣмъ, чтобы Войты въ израсходованіи этой суммы отдавали отчетъ;

4) число дозволительныхъ видовъ, выдаваемыхъ нынѣ на содержаніе огнестрѣльнаго оружія, увеличить до такого количества, чтобы по всему Царству на каждые 50 крестьянскихъ домовъ дозволено было имѣть одно ружье, что составитъ всего 8,000 ружей;

5) дозволить имѣть и бо̀льшее число ружей тамъ, гдѣ въ томъ окажется настоятельная необходимость;

6) наряжать въ нѣкоторыхъ мѣстахъ охоту съ тенетами, хотя бы и съ опредѣленіемъ отъ Казны извѣстной суммы на покупку этихъ снастей.

Совѣтъ, обсудивъ предполагаемыя Правительственною Коммисіею мѣры, нашелъ, что взиманіе съ получившихъ дозволеніе на содержаніе огнестрѣльнаго оружья платы въ предположенномъ Правительственною Коммисіею размѣрѣ было бы крайне отяготительно для весьма многихъ лицъ, другія же средства въ настоящее время еще допущены быть не могутъ. Но притомъ Совѣтъ и съ своей стороны призналъ: что частныя усилія къ истребленію хищныхъ звѣрей конечно должны быть малоуспѣшны безъ формальныхъ облавъ; что облавы эти, при хорошей распорядительности, могутъ быть производимы безъ испытываемыхъ доселѣ безпорядковъ и стѣсненія для земледѣльцевъ; что недостатку огнестрѣльнаго оружія, столь необходимаго въ подобныхъ случаяхъ, можно пособить на-

1) przyjęcia za zasadę, że każdy posiadający już, lub na przyszłość otrzymujący pozwolenie na posiadanie broni palnéj, powinien wnosić corocznie opłatę po złp. 30, od każdéj strzelby dozwolonéj, z przeznaczeniem dochodu z tego źródła na wynagrodzenie osób ubijących wilków;

2) powiększyć cenę nagród za ubicie wilków, płacąc:

za ubicie wilka wściekłego	. . .	złp. 50,
„ starą wilczycę	. . . .	„ 36,
„ starego wilka	. . . .	„ 25,
„ młodego wilka	. . . .	„ 18,
„ szczenię	. . . . .	„ 10;

3) powierzyć fundusz na nagrody przeznaczony, na przedstawienie Kommissyi Wojewódzkich, Wójtom tych gmin, w okolicy których wilki najwięcéj się gnieżdżą, wkładając na nich obowiązek wyrachowania się z powierzonego im funduszu;

4) powiększyć liczbę pozwoleń na utrzymanie broni tak, ażeby w całym Królestwie na 50 domów wiejskich, jedna strzelba dozwoloną była, co wynosiłoby 8,000 strzelb;

5) udzielać pozwolenia na utrzymywanie większéj liczby broni w miejscach, gdzieby konieczna tego wymagała potrzeba;

6) zarządzać w niektórych miejscach polowania przez sieci, chociażby do kupna takowych Rząd miał w pewnéj części przyłożyć się.

W rozpoznaniu środków przez Kommissyę Rządową zaproponowanych, Rada zważywszy, że nałożenie opłaty na uzyskujących pozwolenie na posiadanie strzelby, w wysokości przez Kommissyę Rządową zaproponowanéj, dla wielu nader osób uciążliwém byćby musiało, drugie zaś jeszcze w chwili obecnéj przyjętemi być nie mogą, zważywszy niemniéj, że wszelkie indywidualne usiłowania, we względzie wytępienia zwierząt drapieżnych, bez zarządzenia formalnych obław na takowe, jedynie mało skutecznémi być muszą; że rozważne zarządzanie obław pomienionych, doświadczanym przy tychże nieporządkom i uciążliwościom dla rolników zaradzić zdoła, że niedostatek broni palnéj przy podobnych obławach, nie-

рядомъ въ облаву военныхъ командъ, квартирующихъ вблизи лѣсовъ, и что, наконецъ, успѣхъ въ этомъ отношеніи много также зависитъ и отъ введенія другихъ средствъ, способствующихъ истребленію хищныхъ звѣрей.

По всѣмъ этимъ соображеніямъ, Совѣтъ постановилъ слѣдующее:

1) каждый, кто уже получилъ или впредь получитъ дозволеніе имѣть огнестрѣльное оружіе, обязанъ вносить за каждое ружье по 2 злотыхъ въ годъ, съ тѣмъ, чтобы образовавшуюся такимъ образомъ сумму обращать, по мѣрѣ возможности и согласно назначенію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, или на увеличеніе наградъ за убитыхъ волковъ, или на принятіе другихъ мѣръ къ истребленію ихъ;

2) въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ хищные звѣри, а особливо волки размножились въ большомъ количествѣ, Обводовый Коммисаръ, по представленію Гминнаго Войта, долженъ наряжать облавы, наблюдая, чтобы таковыя не были предпринимаемы въ рабочее время и въ отягощеніе крестьянъ;

3) для лучшаго успѣха облавъ, приглашать на оныя любителей охоты и, сверхъ того, военныхъ съ квартирующими вблизи командами ихъ, посылая симъ послѣднимъ приглашенія чрезъ посредство Военныхъ Начальниковъ, которые, равно какъ и Военные Командиры, получатъ отъ Его Свѣтлости Князя Намѣстника особыя на счетъ сего приказанія;

4) расходы на порохъ, употребленный военными командами въ облавахъ, должны быть имъ возвращаемы Воеводскими Коммисіями изъ особой суммы, которая будетъ для сего назначена Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ;

5) Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ обязана немедленно объявить во всеобщее свѣдѣніе о всѣхъ употребляемыхъ доселѣ способахъ истребленія хищныхъ звѣрей, какъто: посредствомъ волчьихъ ямъ, отравы и т. п.

Варшава, 2 (14) Октября 1834 года.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь (подписано) *Тымовскій.*

№ 15,644.

---

odbicie potrzebnéj, zastąpić się da przez używanie do tychże komend wojskowych, w pobliskości lasów konsystujących; że nakoniec wiele także w tej mierze zależy na upowszechnieniu środków do wytępiania zwierząt drapieżnych posłużyć zdolnych, postanowiła co następuje:

1) każdy posiadający pozwolenie na posiadanie broni palnéj, lub nadal takowe uzyskać mogący, obowiązany będzie opłacać od każdéj sztuki dozwolonéj po złp. 2 rocznie, zkąd wynikły fundusz, w miarę możności i stosownie do uznania Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, bądź na podwyższenie nagród za ubicie wilków, bądź na przedsięwzięcie środków do ich wytępienia posłużyć mogących, obracany być winien;

2) w miejscach, w których drapieżne zwierzęta a w szczególności wilki najwięcéj są zagęszczonemi, mają być na przedstawienie Wójta gminy zarządzane obławy przez Kommissarza Obwodowego, który zarazem zważać winien, iżby takowe w porę roboczą i z utrudzeniem włościan przedsiębrane nie były;

3) w celu skuteczniejszego dopełnienia obław pomienionych, wzywani być mają na takowe miłośnicy myślistwa, a nadto wojskowi z oddziałami swemi, w pobliskościach konsystujący; ostatni mianowicie za pośrednictwem Naczelników Wojennych, którzy równie jak Dowódcy wojskowi w téj mierze od JO. Księcia Namiestnika stosowne otrzymają rozkazy;

4) wydatki na proch przez oddziały wojskowe do obław użyty poniesione, tymże z funduszu właściwego, który Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego wskaże, przez Kommissye Wojewódzkie zwracane być winny;

5) Kommissya Rządowa obowiązaną jest bezzwłocznie podać do powszechnéj wiadomości wszelkie środki do wytępienia drapieżnych zwierząt używane, jako to: za pomocą dołów, trucizny i t. d.

Warszawa, dnia 2 (14) Października 1834 roku.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu, (podpisano) *Tymowski.*

N. 15,644.

№ 434.

Приведеніе въ исполненіе постановленія Совѣта Управленія относительно мѣръ къ истребленію хищныхъ звѣрей.

(24 Ноября (6 Декабря) 1834 года.

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ исполненіе постановленія Совѣта Управленія отъ 2 (14) Октября сего года, за № 15,644, о принятіи надлежащихъ мѣръ къ истребленію хищныхъ звѣрей, а въ особенности волковъ, и согласно распоряженію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія отъ 31 Октября с. г., за № 25,237/47,909, данному по сему предмету Воеводской Коммисіи,—Правительственная Коммисія, Финансовъ и Казначейства препровождая у сего завѣренную копію выписки изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія, заключающей въ себѣ упомянутое постановленіе, предписываетъ Воеводской Коммисіи слѣдующее:

1) такъ какъ, на основаніи 1 пункта упомянутаго постановленія, лица, имѣющія разрѣшеніе на содержаніе огнестрѣльнаго оружія, обязаны платить въ пользу капитала на истребленіе волковъ ежегодно по 2 злота, лѣсные же служители, имѣющіе оружіе по долгу службы, таковымъ платежемъ облагаемы быть не могутъ, то Воеводская Коммисія должна безотлагательно составить симъ послѣднимъ именной списокъ и представить оный Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, для изъятія ихъ отъ означеннаго платежа;

2) въ дополненіе 2 пункта постановленія Совѣта Управленія, Воеводская Коммисія предпишетъ Лѣснымъ Управленіямъ, чтобы они принимали дѣятельное участіе въ производимыхъ на хищныхъ звѣрей облавахъ, и о всякой произведенной въ казенныхъ лѣсахъ облавѣ, равно какъ и о послѣдствіяхъ оной, доносили непосредственно Правительственной Коммисіи, стараясь при томъ не допускать никакихъ злоупотребленій, т. е. убиванія во время облавы обыкновенной дичи, и поступая съ виновными въ этомъ отношеніи на основаніи существующихъ постановленій;

№ 434.

Wprowadzenie w wykonanie decyzyi Rady Administracyjnéj o środkach do wytępienia zwierząt drapieżnych.

(d. 24 Listopada (6 Grudnia) 1834 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W wykonaniu postanowienia Rady Administracyjnéj w przedmiocie zarządzenia środków do wytępiania zwierząt drapieżnych, a szczególniéj wilków, pod dniem 2 (14) Października r. b. ad N. 15,644 zapadłego i w odwołaniu się do rozporządzenia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego pod d. 31 Października r. b. ad N. 25,237/47,909 Kommissyi Wojewódzkiéj w téj mierze wydanego, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu przesyła załącznie w kopii wierzytelnej wypis z protokółu posiedzenia Rady, powyższe postanowienie obejmujący, polecając Kommissyi Wojewódzkiej co następuje:

1) Gdy podług punktu 1-go, rzeczonego postanowienia, posiadający pozwolenie na posiadanie broni palnéj, na pomnożenie funduszu na wytępianie wilków po złp. dwa rocznie opłacać mają, a officyaliści leśni z obowiązku służby broń posiadający, do opłaty takowéj pociągani być nie mogą, Kommissya Wojewódzka sporządzić ma bezzwłocznie listę imienną takowych officyalistów i, w celu wyłączenia ich od opłaty rzeczonéj, przedstawić ją Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego;

2) W dopełnieniu punktu drugiego postanowienia Rady Administracyjnéj, Kommissya Wojewódzka poleci Urzędom leśnym, aby do zarządzanych na zwierzęta drapieżne obław jak najczynniej przykładały się, i o każdéj obławie w lasach rządowych odbytéj, równie jak o jéj skutku bezpośrednio Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu zdawały rapporta, nadużyć zaś przytém polowaniu zdarzyć się mogących, mianowicie ubijania zwierza spokojnego, jak najściśléj przestrzegały i z dopuszczającémi się takowych, podług przepisów postępowały;

3) по смыслу 5 пункта постановленія Совѣта, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, желая подать со стороны Правительства сильный примѣръ къ истребленію волковъ и поощрить частныхъ владѣльцевъ къ принятію для сего дѣятельныхъ мѣръ, постановила: подтвердить распоряженіе относительно отравленія волковъ, данное б. Генеральнымъ Директоромъ казенныхъ лѣсовъ, отъ 13 Мая 1817 года, за № 446, всѣмъ Лѣснымъ Управленіямъ, и для приведенія его въ исполненіе, т. е. для приготовленія отравленныхъ приманокъ, согласно правиламъ, приложеннымъ къ сему распоряженію и помѣщеннымъ въ Сыльванѣ, Сборникѣ мѣстныхъ наукъ и постановленій, т. VIII, на 183 стр., назначить для каждой стражи по 20 злотыхъ.

Затѣмъ Привительственная Коммисія предписываетъ Воеводской Коммисіи разрѣшить каждому Лѣсному Управленію выдачу на сей предметъ изъ лѣсныхъ кассъ аванса по 20 злот. каждой стражѣ, или всѣмъ вообще на такую сумму, какая получится въ результатѣ онѣ умноженія 20 на число стражей, и выстрожайше предписать Лѣснымъ Управленіямъ объ исполненіи вышеприведеннаго распоряженія въ предстоящее зимнее время, вмѣнивъ имъ въ обязанность, чтобы въ каждой стражѣ, гдѣ находятся волки, была положена по крайней мѣрѣ одна отравленная приманка. Въ случаѣ, еслибы въ какой либо стражѣ или въ цѣломъ лѣсничествѣ не нашлось вовсе волковъ, Воеводская Коммисія въ правѣ перевести сумму съ одного лѣсничества въ другое, гдѣ эти хищные звѣри значительно размножились, съ тѣмъ однако, чтобы не выходить изъ назначенія общей суммы, какая причтется на цѣлое воеводство, по соразмѣрной сложности 20 злотыхъ для одной стражи. По приведеніи въ исполненіе этого распоряженія, Воеводская Коммисія прикажетъ Лѣснымъ Управленіямъ представить ей рапорты объ успѣхахъ и разсчетныя вѣдомости объ употребленныхъ издержкахъ, которыя должны быть включены въ общее представленіе въ Правительственную Коммисію, для назначенія соотвѣтственной суммы на покрытіе этихъ расходовъ. При томъ Воеводская Коммисія предпишетъ Лѣснымъ Управленіямъ, чтобы суммы, нужныя для отравы волковъ, помѣщаемы ими были на будущее время въ проектахъ ежегодныхъ смѣтъ.

3) W myśl punktu 5-go postanowienia Rady, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, chcąc z strony Rządu dać silny przykład w wytępianiu wilków i zachęcić prywatnych posiadaczy do używania przeciwko téj pladze skutecznych środków, postanowiła ponowić rozporządzenie w przedmiocie trucia wilków przez byłego Dyrektora Jeneralnego lasów rządowych, pod dniem 13 Maja 1817 r. ad Nr. 446, Urzędom leśnym wydane, i do wykonania go, mianowicie zakładania zanęt zatrutych, podług przepisu przy témże rozporządzeniu przesłanego, a w zbiorze nauk i urządzeń leśnych, czyli w tomie VIII Sylwana na stronnicy 183 znajdującego się, przeznaczyć dla każdéj straży po złp. 20, wyraźnie dwadzieścia.

Poleca więc Kommissya Rządowa Kommissyi Wojewódzkiéj, aby upoważniła każdy Urząd leśny do uczynienia wydatku na ten przedmiot z kassy leśnéj, sposobem forszusu po złp. 20, dla jednéj straży, czyli razem takiéj kwoty, jaka z pomnożenia liczby dwudziestu przez liczbę straży wynika, i wykonanie wyżéj cytowanego rozporządzenia, w następującéj porze zimowéj jak najmocniéj onym zadysponowała, wkładając na nich obowiązek, iżby w każdéj straży, gdzie wilki znajdują się, przynajmniéj jedna zanęta zatruta założoną byłą. Wrazie zaś gdzie w straży lub całym leśnictwie wilki nie znajdują się, mocna jest Kommissya Wojewódzka przenieść fundusz z jednego leśnictwa na drugie, w którym żwierz ten znacznie jest rozmnożony, tak jednak, aby ogólny fundusz, z przeznaczenia po złp. 20 na jedną straż na całe województwo wypadający, bynajmniéj przenoszonym nie był. Po dopełnieniu tego środka Kommissya Wojewódzka rozkaże Urzędom leśnym złożyć sobie rapporta o skutku, i likwidacye wyłożonych na to kosztów, które dla wyznaczenia stosownego na zaspokojenie tego wydatku funduszu, Kommissyi Rządowéj ogólnie przedstawi. Na przyszłość zaś Kommissya Wojewódzka upoważni Urzędy leśne, aby na trucie wilków fundusz stosowny, w projektach do etatów każdorocznych zamieszczały.

4) Кромѣ вышеуказанныхъ мѣръ, Воеводская Коммисія должна еще поставить Лѣснымъ Управленіямъ на видъ прежде изданныя распоряженія относительно истребленія волковъ, а именно: предписанія отъ 18 Августа и 7 Декабря 1827 года, за NNº 52,589/4,698 и 48,633/6,986, а также отъ 11 Декабря 1828 года, за № 80,976/8,193, и наблюдать за точнымъ исполненіемъ оныхъ.

Объ исполненіи настоящаго распоряженія Правительственная Коммисія ожидаетъ въ скоромъ времени донесенія.

Варшава, 24 Ноября (6 Декабря) 1834 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Пивницкій.*

№ 89,268.

№ 435.

Дополнительное распоряженіе относительно охраненія куропатокъ.

(21 Декабря (2 Января) 1836/7 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Такъ какъ въ нынѣшнюю суровую и снѣжную зиму куропатки, изнуряемыя голодомъ, удобно могутъ быть убиваемы въ большемъ количествѣ и по этому поводу, а равно и по недостатку корма могутъ быть совершенно истреблены, то Правительственная Коммисія, заботясь о сохраненіи этихъ полезныхъ птицъ, поручаетъ Воеводской Коммисіи строжайше предписать всѣмъ Лѣснымъ Управленіямъ, чтобы, обративъ на этотъ предметъ особенное вниманіе, не только старательно охраняли стада куропатокъ, но, кромѣ того, въ мѣстахъ ихъ пребыванія приказывали разчищать накопившіеся снѣга и давать имъ кормъ, и даже, по мѣрѣ надобности и возможности, пойманныхъ сѣтью куропатокъ старались содержать въ жилыхъ строеніяхъ во все продолженіе морозовъ и снѣговъ. При чемъ Правительственная Коммисія объявляетъ Лѣснымъ Управленіямъ, что за оказанную въ этомъ отношеніи заботливость чиновники удостоятся особеннаго внима-

4) Obok powyżéj poleconych zarządzeń, Kommissya Wojewódzka przypomni Urzędom leśnym dotychczasowe rozporządzenia, względem wytępiania wilków wydane, mianowicie: rozporządzenie z dnia 18 Sierpnia i 7 Grudnia 1827 roku, ad Nr. 52,589/4,698 i 48,633/6,986, i z daty 11 Grudnia r. 1828 ad Nr. 80,976/8,193, i ścisłego ich wykonywania pilnować będzie.

O dopełnieniu tego rozporządzenia oczekiwać będzie Kommissya Rządowa spiesznego rapportu.

Warszawa, dnia 24 Listopada (6 Grudnia) 1834 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Piwnicki.*

Nr. 89,268.

№ 435.

Uzupełnienie przepisu o ochronie kuropatw.

(d. 21 Grudnia (2 Stycznia) 1836/7 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Gdy w teraźniejszéj zbyt ostréj i śnieżnéj porze zimowéj, kuropatwy potrzebą żeru ciśnione, z łatwością ubijać się dają, i tak z tego powodu, jako i dla niedostatku żeru wygubione być mogą, Kommissya Rządowa, troskliwa o zachowanie tego użytecznego ptastwa, poleca Kommissyi Wojewódzkiéj, zalecenie jak najmocniéj wszystkim Urzędom leśnym, iżby zwracając na ten przedmiot szczególną uwagę, nietylko kuropatwy jak najściśléj ochraniały, ale nadto w miejscach ich pobytu nagromadzone śniegi dla nich odgarniać, i żér im podawać kazały, a nawet w miarę potrzeby i możności, kuropatwy sieciami złowione przez cały czas trwających mrozów i śniegów, w izbach przechowywać starały się, oświadcza przytém Kommissya Rządowa Urzędom leśnym, że okazana w téj mierze troskliwość urzędników szczególną zje-

нія. О безотлагательномъ исполненіи настоящаго предписанія Правительственная Коммисія ожидаетъ рапорта.

Варшава, 21 Декабря (2 Января) 1836/7 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Пивницкій.*

№ 348/11.

№ 436.

О доставленіи арендными содержателями казенныхъ имѣній въ Лѣсныя Управленія знаковъ послѣ убитыхъ хищныхъ звѣрей и птицъ.

(28 Декабря (9 Января) 1836/7 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе представленія Воеводской Коммисіи отъ 20 Августа (1 Сентября) 1836 года, за № 18,616/6,866, о разрѣшеніи, кому должны быть представляемы арендаторами казенныхъ имѣній когти птицъ, а также уши и носы хищныхъ звѣрей, для уничтоженія оныхъ и полученія въ томъ надлежащихъ квитанцій, а въ случаѣ непредставленія ими таковыхъ знаковъ, въ какихъ статьяхъ должны быть показываемы причитающіеся съ нихъ ко взысканію и въ какую статью прихода должны быть записываемы взысканные съ нихъ штрафы,—Правительственная Коммисія даетъ знать, что такъ какъ арендные содержатели казенныхъ имѣній, на основаніи арендныхъ контрактовъ, обязаны когти и и уши хищныхъ птицъ и звѣрей сдавать подъ квитанцію ближайшаго Лѣснаго Управленія, то изъ этого сдѣдуетъ:

1) что Воеводская Коммисія, тотчасъ послѣ отдачи имѣній въ арендное содержаніе, должна увѣдомить ближайшее подлежащее Лѣсное Управленіе, сколько содержатель обязанъ представить оному когтей и ушей, и какому подвергается взысканію за неисполненіе сего;

2) что Лѣсное Управленіе, получивъ когти и уши, обязано выдать арендатору формальную квитанцію слѣдующимъ порядкомъ: представленныя имъ когти и уши оно передаетъ надзирательствующему лѣсному чиновнику, Инспектору, или Лѣсному

dna im zaletę. O dopełnieniu niezwłocznem tego reskryptu, oczekuje Kommissya Rządowa rapportu.

Warszawa, dnia 21 Grudnia (2 Stycznia) 1836/7 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Piwnicki.*

Nr. 348/11.

№ 436.

O składaniu Urzędom leśnym przez dzierżawców dóbr rządowych, znaków z ubitych zwierząt i ptaków drapieżnych.

(d. 28 Grudnia (9 Stycznia) 1836/7 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Na skutek przełożenia Kommissyi Wojewódzkiej rapportem z d. 20 Sierpnia (1 Września) r. 1836 Nr. 18,616/6,866 uczynionego, o udzielenie wiadomości, komu dzierżawcy dóbr rządowych szpony ptaków i uszy wraz z nosami od zwierząt drapieżnych, do zniszczenia składać, dla otrzymania stósownych pokwitowań, są obowiązani, oraz w razie onych niezłożenia pod jaki tytuł zastrzeżone kary prenotowane a po ich ściągnięciu perceptowane być mają? Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu oświadcza, iż ponieważ dzierżawcy dóbr rządowych obowiązani są z mocy kontraktów dzierżawnych składać Urzędowi leśnemu przyległemu szpony i uszy od ptaków i zwierząt drapieżnych, za pokwitowaniem; przeto z tego wypada:

1) że Kommissya Wojewódzka, zaraz po wydzierżawieniu dóbr, powinna uwiadomić właściwy przyległy Urząd leśny, wiele dzierżawca ma mu złożyć szpon i uszów, i jaką ma zapłacić karę w razie niedopełnienia tego;

2) że Urząd leśny otrzymawszy szpony i uszy, winien dać dzierżawcy urzędowe świadectwo w sposób następujący: Urzędnikowi leśnemu zwierzchnio dozorującemu, Inspektorowi lub Assesorowi Nadleśnemu, powinien podać te uszy i szpo-

Ассесору, для сожженія, и, составивъ о томъ, за подписью одного изъ упомянутыхъ чиновниковъ, протоколъ, выдаетъ съ него арендатору засвидѣтельствованную копію, которая и будетъ служить ему законнымъ доказательствомъ въ представленіи имъ означенныхъ когтей и ушей;

3) наконецъ, что въ случаѣ непредставленія арендаторами въ концѣ каждаго года когтей и ушей хищныхъ звѣрей и птицъ, Лѣсное Управленіе должно взыскивать съ нихъ установленнымъ порядкомъ штрафъ, опредѣленный арендным контрактомъ, и, взыскавъ таковой, записать на приходъ въ статью чрезвычайныхъ доходовъ.

Варшава, 28 Декабря (9 Января) 1836/7 года.
Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Пивницкій.*
№ 70,581/23,729.

№ 437.

Объ истребленіи въ казенныхъ лѣсахъ хищныхъ звѣрей.

(25 Февраля (9 Марта) 1838 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, отзывомъ своимъ отъ 29 Января (10 Февраля) с. г., за № 1,935/2,894, увѣдомила Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства объ изданномъ согласно предположенію сей послѣдней распоряженіи всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ, дабы, въ видахъ сбереженія въ казенныхъ лѣсахъ дичи и неотвлеканія лѣсныхъ служителей отъ прямыхъ ихъ обязанностей, всякія облавы, имѣющія цѣлью только истребленіе хищныхъ звѣрей, производимы были Обводовыми Коммисарами въ казенныхъ лѣсахъ не иначе, какъ по представленію подлежащаго Лѣснаго Управленія (исключая секретныя облавы, назначенныя для поимки дезертировъ и прочихъ подозрительныхъ лицъ), а равно, чтобы казенные стрѣлки не были ими употребляемы для облавъ въ частныхъ лѣсахъ безъ предварительнаго сношенія съ чиновникомъ, завѣдывающимъ Лѣснымъ Управленіемъ.

ny, do spalenia, a protokół z téj czynności spisany i podpisem urzędnika zwierzchnio dozorującego opatrzony, w wyciągu urzędowym dzierżawcy zakommunikowany, stanowić będzie legalny dowód złożenia przez niego szpon i uszów;

3) nakoniec, że wrazie niezłożenia przez dzierżawcę szpon i uszów z końcem każdego roku, powinien Urząd leśny w sposób przepisany egzekwować karę kontraktem dzierżawnym zastrzeżoną, i karę tę ściągnąwszy perceptować pod tytułem dochodów nadzwyczajnych.

Warszawa, dnia 28 Grudnia (9 Stycznia) 1836/7 roku.
Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Piwnicki.*
N. 70,581/23,729.

№ 437.

O tępieniu zwierząt drapieżnych w lasach rządowych.

(d. 25 Lutego (9 Marca) 1838 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, w odezwie swéj z dnia 29 Stycznia (10 Lutego) r. b. N. 1,935/2,894 zawiadomiła Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu, o wydaném na wniosek jéj wszystkim Rządom Gubernialnym poleceniu: aby w celu zapobieżenia wytępieniu zwierzyny w lasach rządowych, jakotéż odrywaniu officyalistów leśnych od właściwych im obowiązków, Kommissarze Obwodowi, wszelkie obławy, samo tylko wytępienie zwierza drapieżnego na celu mające (wyłączając obławy sekretne, dla chwytania dezerterów lub innych osób podejrzanych zarządzone), nie inaczéj odbywali w lasach rządowych, jak na przedstawienie właściwego Urzędu leśnego, niemniéj, aby strzelców rządowych do obław w lasach prywatnych nie używali, bez poprzedniego ze sprawującym Urząd leśny zniesienia się. Rozporządzenie powyższe

О таковомъ распоряженіи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія Губернское Правленіе обязано немедленно сообщить всѣмъ Лѣснымъ Управленіямъ для свѣдѣнія, и вмѣстѣ съ тѣмъ наблюдать за точнымъ исполненіемъ онаго. Независимо отъ сего, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, въ отзывѣ своемъ въ Правительственную Коммисію Финансовъ, проситъ ее предписать Лѣснымъ Управленіямъ, чтобы они не упускали никакого удобнаго случая къ истребленію хищныхъ звѣрей, чрезмѣрное умноженіе которыхъ въ настоящее время можетъ сдѣлаться опаснымъ для края.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, находя вышеозначенное требованіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія вполнѣ справедливымъ и, сверхъ того, убѣждаясь изъ рапортовъ, представляемыхъ Губернскими Правленіями и Лѣсными Инспекторами, сколь малое число хищныхъ звѣрей убивается ежегодно лѣсными служителями противъ назначеннаго имъ количества, чѣмъ доказывается крайнее ихъ нерадѣніе въ исполненіи возложенныхъ на нихъ обязанностей, проистекающее главнымъ образомъ отъ того, что Губернское Правленіе, не смотря на многократныя предписанія и понужденія, и не взирая на явную оплошность Лѣсныхъ Управленій въ наблюденіи за истребленіемъ хищныхъ звѣрей, а преимущественно волковъ, угрожающихъ иногда личной безопасности, не предприняло никакихъ рѣшительныхъ мѣръ для точнаго исполненія предписанныхъ по сему предмету правилъ, считаетъ нужнымъ еще разъ предписать Губернскому Правленію объ изданіи строжайшихъ приказаній Лѣснымъ Управленіямъ, чтобы они тщательно повѣряли число убитыхъ каждымъ лѣснымъ служителемъ хищныхъ звѣрей и, въ случаѣ замѣченнаго въ немъ противъ установленнаго количества недостатка, подвергали ихъ денежному взысканію, на основаніи существующихъ постановленій; буде же представится надобность произвести облаву, чтобы Лѣсныя Управленія обращались къ Обводовымъ Коммисарамъ съ требованіемъ нужнаго содѣйствія.

Если Губернское Правленіе замѣтитъ, что изданныя по сему предмету распоряженія не исполняются гдѣ либо потому,

Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, Rząd Gubernialny zarazem dla wiadomości wszystkim Urzędom leśnym zakommunikować nieomieszka i wykonania onego ściśle pilnować obowiązany będzie. Ze względu zaś, iż Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego w odezwie swojéj żąda wydania polecenia Urzędom leśnym, aby nie opuszczali żadnéj okazyi wytępiania zwierząt drapieżnych, których mnogość obecna klęską dla kraju stać się może, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, czując sprawiedliwość powyższego wniosku Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, a nadto przekonywając się z rapportów przez Rządy Gubernialne składanych, niemniéj z rapportów Inspektorów leśnych, jak mała ilość zwierząt drapieżnych w stosunku do przepisanéj liczby przez officyalistów leśnych corocznie ubijaną bywa, co jest nietylko dowodem małéj troskliwości tych ostatnich, o wypełnianie włożonych na nich obowiązków, lecz zarazem okazuje, iż Rząd Gubernialny, pomimo tylokrotnych zaleceń i przypominań, pomimo widocznéj opieszałości Urzędów leśnych w czuwaniu nad wytępieniem szkodliwych bezpieczeństwu niekiedy osobistemu zwierząt, mianowicie wilków, nieprzedsięwziął zgoła skutecznych środków celem ścisłego wypełnienia wydanych w téj mierze przepisów; w tym przeto stanie rzeczy Kommissya Rządowa zmuszoną się widzi, raz jeszcze polecić Rządowi Gubernialnemu, aby jak najsurowsze wydał rozkazy wszystkim Urzędom leśnym, iżby każdy z officyalistów co do ubicia przynależnéj liczby zwierząt drapieżnych ściśle był obliczany, w razie zaś niedopełnienia takowéj do stosownéj podług przepisów kary pieniężnéj był pociągniętym; gdy zaś zachodzić będzie potrzeba odbycia obławy w lesie, aby Urzędy leśne o stosowną pomoc do Kommissarzy Obwodowych odnosić się nie zaniedbywały. Jeżeli zaś Rząd Gubernialny upatrywać gdzie będzie powód niedopełnienia rozporządzeń co do przedmiotów w mowie będących w tem, iż nie wszędzie straż leśna w broń palną zaopatrzona znajduje się, obowiązkiem jego jest stosowne w téj mie-

что лѣсная стража не вездѣ снабжена огнестрѣльнымъ оружіемъ, въ такомъ случаѣ оно обязано, для приведенія въ дѣйствіе постановленія Совѣта Управленія отъ 2 (14) Октября 1833 года, за № 15,644, отнестись о томъ къ Военному начальству и наблюсти за исполненіемъ онаго.

Объ исполненіи всѣхъ вышеизложенныхъ распоряженій Правительственная Коммисія ожидаетъ соотвѣтственнаго рапорта въ теченіе 30 дней. Въ заключеніе Правительственная Коммисія присовокупляетъ, что для болѣе точнаго наблюденія за успѣшнымъ исполненіемъ распоряженій, какія будутъ даны Губернскимъ Правленіемъ Лѣснымъ Управленіямъ, Лѣсные Инспекторы одновременно съ симъ получатъ соотвѣтственныя предписанія.

Варшава, 25 Февраля (9 Марта) 1838 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Ленскій.*

№ 12,620/3,562.

№ 438.

О составленіи раскладки хищныхъ звѣрей и птицъ, которые должны быть убиваемы лѣсными служителями.

(8 (20) Ноября 1838 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Распоряженіемъ отъ 11 Декабря 1828 года, за № 80,976, постановлено: что каждый стражникъ и стрѣлокъ обязанъ представить чиновнику, командированному въ срочный осенній объѣздъ, двѣ пары когтей хищныхъ птицъ, подъ опасеніемъ за невыполненіе этой обязанности взысканія 2 злотыхъ, а равно одну пару волчьихъ носовъ и одну пару лисьихъ ушей, или вмѣсто сихъ послѣднихъ двѣ пары ушей хорьковъ, со взысканіемъ въ противномъ случаѣ 6 злотыхъ штрафа.

Мазовецкое Губернское Правленіе, находя таковое распоряженіе недостаточнымъ, отъ 18 (30) Апрѣля т. г., за № 22,412/4,064, вошло съ представленіемъ: 1) чтобы впредь цѣлая шкура убитаго хищнаго звѣря, подъ опасеніемъ отвѣтственности, представляема была каждымъ лѣснымъ служителемъ чиновнику, производящему ревизію, который, отрѣзавъ носъ, воз-

rze, celem wprowadzenia w wykonanie postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 2 (14) Października 1833 roku, Nr. 15,644, do Naczelnika Wojennego uczynić odezwę i skutku jéj dopilnować. O dopełnieniu zaś wszelkich powyższych dyspozycyj, Kommissya Rządowa oczekiwać będzie stosownego rapportu za dni 30. W końcu nadmienia Kommissya Rządowa, iż celem ściślejszego kontrollowania skutku, wydać się mających przez Rząd Gubernialny Urzędom leśnym zarządzeń, Inspektorowie leśni stosowne w dniu dzisiejszym odbierają polecenie.

Warszawa, dnia 25 Lutego (9 Marca) 1838 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Łęski.*

N. 12,620/3,562.

№ 438.

O sporządzaniu rozkładu ubić się winnych zwierząt i ptaków drapieżnych przez służbę leśną rządową.

(d. 8 (20) Listopada 1838 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Urządzeniem z dnia 11 Grudnia roku 1828 Nr. 80,976 postanowiono: że każdy strażnik i strzelec leśny obowiązany jest złożyć urzędnikowi, objazd peryodyczny jesienny odbywającemu, 2 pary szpon ptaków drapieżnych, pod karą złp. dwa, w razie uchybienia tego obowiązku, oraz parę jedną nosów wilczych i jedną parę uszów lisich lub w miejsce tych dwie pary uszów tchórzy lub kun, a to pod karą złp. 6. Rząd Gubernialny Mazowiecki, znajdując to urządzenie niedostatecznym, rapportem z dnia 18 (30) Kwietnia Nr. 22,412/4,064 wnosił: 1) iżby odtąd cała skórka z ubitego zwierza drapieżnego pod odpowiedzialnością przez każdego officyalistę leśnego rewidującemu złożoną była, który po oderznięciu nosa, skórkę właścicielowi zwrócić i okoliczność tę do protokółu zapisać jest obowiązany, 2) aby officyalista leśny

вратитъ оную владѣльцу, записавъ обстоятельство это въ протоколъ; 2) чтобы лѣсные служители были освобождаемы отъ представленія волчьяго носа съ ушами въ Лѣсное Управленіе, коль скоро удостовѣрятъ свидѣтельствомъ, выданнымъ Обводовымъ Комисаромъ, что волчій лобъ съ ушами представленъ ими въ его канцелярію для истребованія за оный опредѣленнаго вознагражденія, или же, если служитель не въ состояніи доказать убіенія волка, чтобы два лисьихъ носа приняты были отъ него за одинъ волчій лобъ, за неисполненіе же и сего послѣдняго условія подвергать его законной отвѣтственности и взысканію 6 злотыхъ.

Предположенія эти сообщены были Правительственною Комисіею, при предписаніи отъ 30 Іюля (11 Августа) с. г., за № 36,976/11,558, на заключеніе всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Нынѣ, получивъ отъ нихъ и разсмотрѣвъ представленныя ими заключенія, Правительственная Коммисія сообщаетъ Губернскому Правленію слѣдующее:

1) хотя предлагаемая Мазовецкимъ Губернскимъ Правленіемъ мѣра служила бы удостовѣреніемъ въ томъ, что хищные звѣри были дѣйствительно убиты въ казенныхъ лѣсахъ, однако она была бы слишкомъ обременительна для лѣсныхъ служителей, а въ особенности для стрѣлковъ, такъ какъ весьма часто они нашлись бы вынужденными ожидать болѣе полгода прибытія ревизующаго лѣснаго чиновника, для предъявленія ему шкуры убитаго звѣря, которую нынѣ они въ правѣ продать во всякое время, между тѣмъ какъ стоимость шкуры составляетъ для стрѣлка важное вспомоществованіе и значительное поощреніе къ истребленію хищныхъ звѣрей. По этому поводу Правительственная Коммисія сохраняетъ во всей силѣ постановленіе отъ 11 Декабря 1828 года;

2) такъ какъ волки и даже лисицы и хищныя птицы находятся не во всѣхъ мѣстностяхъ, то и невозможно возлагать безусловно на обязанность каждаго стрѣлка истребленіе оныхъ. По этой причинѣ Правительственная Коммисія предписываетъ, чтобы каждый Лѣсничій, какъ наилучше ознакомленный съ мѣстностью, составилъ раскладку съ означеніемъ, сколько каждый стрѣлокъ, стражникъ и Подлѣсничій обязанъ ежегодно по долгу службы убить волковъ, лисицъ и хищныхъ птицъ. Таковая раскладка можетъ быть повѣрена на мѣстѣ начальствующими лѣс-

od złożenia nosa wilczego z uszami w Urzędzie leśnym był uwolniony, skoro udowodni świadectwem, przez właściwego Kommissarza Obwodowego wydaném, że wilczy łeb z uszami, dla uzyskania przeznaczonego wynagrodzenia, w biurze jego złożył; lub też jeżeli officyalista ubicie wilka udowodnić nie może, aby dwa nosy lisie za jeden łeb wilczy od niego przyjęte były, gdyby zaś i temu zadosyć nie uczynił, w takim razie do odpowiedzialności pociągnięty i do opłacenia kary złp. 6 wskazanym był.

Wnioski te kommunikowała Kommissya Rządowa do opinii Rządom Gubernialnym w reskrypcie z dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) r. b. Nr. 36,976/11,558. Otrzymawszy takowe opinje i rozebrawszy je, oświadcza Rządowi Gubernialnemu co następuje:

ad 1) jakkolwiek środek przez Rząd Gubernialny Mazowiecki doradzany, zapewniłby iż ubite zwierzęta pochodzą z lasów rządowych, wszelako byłby dla officyalistów leśnych mianowicie dla strzelców uciążliwym, musieliby częstokroć więcéj jak półroku oczekiwać na przybycie urzędnika zwierzchnio dozorującego, dla okazania mu skóry zwierza ubitego, którą dotąd w każdym czasie wolno mu jest sprzedać, a wartość onéj stanowi dla strzelca ważny zasiłek i wielką jest zachętą do zajmowania się wytępieniem zwierząt drapieżnych, z tego więc względu Kommissya Rządowa utrzymuje przepis z dnia 11 Grudnia 1828 roku;

ad 2) ponieważ wilki a nawet lisy i ptaki drapieżne nie we wszystkich okolicach znajdują się, przeto téż nie można bez wyjątku na każdego strzelca wkładać obowiązku wytępienia onych. Z tego powodu Kommissya Rządowa mieć chce, aby każdy Nadleśniczy, jako najlepiéj obznajmiony z miejscowością, sporządził rozkład, ile każdy strzelec, strażnik, Podleśny corocznie wilków, lisów lub ptaków drapieżnych z obowiązku ubić powinien. Rozkład taki sprawdzony być może na gruncie przez urzędników zwierzchnio dozorujących

ными чиновниками, и затѣмъ должна быть представлена Лѣснымъ Управленіемъ на утвержденіе Губернскаго Правленія, послѣ чего она будетъ уже служить руководствомъ для взиманія знаковъ отъ истребленныхъ хищныхъ звѣрей и птицъ, или взысканія денежнаго штрафа за неисполненіе этой обязанности.

Варшава, 8 (20) Ноября 1838 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій.*

№ 72,998/23,277.

№ 439.

Инструкція объ истребленіи вредныхъ для лѣсовъ насѣкомыхъ.

(22 Апрѣля (4 Мая) 1839 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Ссылаясь на распоряженіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, отъ 14 (26) Апрѣля сего года, за № 5,823, относительно истребленія вредныхъ для лѣсовъ насѣкомыхъ,—Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства препровождаетъ при семъ въ Губернское Правленіе составленную по сему предмету Лѣснымъ Инспекторомъ Эльснеромъ въ минувшемъ году и одобренную ею Инструкцію, и предписываетъ разослать оную, какъ обязательное правило, по одному экземпляру, всѣмъ Лѣснымъ Управленіямъ.

Варшава, 22 Апрѣля (4 Мая) 1839 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій.*

№ 32,841/10,481.

Приложеніе къ № 439-му.

Подробная инструкція объ истребленіи вредныхъ насѣкомыхъ, размножившихся въ каммелярныхъ пыздрскихъ лѣсахъ.

При объѣздѣ Каммелярныхъ лѣсныхъ дачъ города Пыздръ, въ началѣ Сентября 1837 года, найдены мною въ числѣ размно-

i gdy przez Rząd Gubernialny, na przedstawienie Urzędu leśnego potwierdzony będzie, posłuży mu za wskazówkę do poboru dowodów z wytępienia zwierząt i ptaków drapieżnych lub kary pieniężnéj za niewywiązanie się z tego obowiązku.

Warszawa, dnia 8 (20) Listopada 1838 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski.*

Nr. 72,998/23,277.

№ 439.

Instrukcya do tępienia owadów lasom szkodliwych.

(d. 22 Kwietnia (4 Maja) 1839 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z powołaniem się na rozporządzenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego z d. 14 (26) Kwietnia r. b. Nr. 5,823, w przedmiocie tępienia owadów lasom szkodliwych, przesyła Rządowi Gubernialnemu N, instrukcyę w téj materyi przez Inspektora leśnego Elsnera, w roku zeszłym wypracowaną, a przez siebie przyjętą, z poleceniem zakommunikowania onéj, jako przepisu obowiązującego, wszystkim Urzędom leśnym po 1-m egzemplarzu.

Warszawa, dnia 22 Kwietnia (4 Maja) 1839 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski.*

Nr. 32,841/10,481.

Annex do Nr. 439-go.

Instrukcya treściwa do wytępienia owadów szkodliwych w lasach kammellaryjnych Pyzdrskich zagnieżdżonych.

Przy zwiedzaniu lasów kammellaryjnych miasta Pyzdr

живщихся тамъ вредныхъ для лѣсовъ насѣкомыхъ, слѣдующіе роды оныхъ:

a) Шелкопрядъ сосенный (Phalaena Bombyx pini) въ весьма большомъ количествѣ;
b) Шелкопрядъ монахъ (Ph. Bombyx monacha), въ меньшемъ количествѣ;
c) Ночница сосенная (Ph. noctua piniperda), въ значительномъ количествѣ;
d) Сумеречница траурная (Sphinx pinastri) немного;
e) Сверлильщикъ сосенный (Tenthredo pini), въ значительномъ количествѣ;
f) Лубоѣдъ сосенный (Hylesinus piniperda Fabricii) не мало.

Эти насѣкомыя распространились болѣе или менѣе по всѣмъ участкамъ вышеупомянутыхъ лѣсовъ, но преимущественно истребили уже совершенно въ обрубѣ Французъ—почти цѣлый III округъ Венглиско, до половины смежный I округъ Камень, и $^1/_4$ часть II округа Козелокъ; въ обрубѣ же Подмлывникъ—часть I округа Бѣлявы и половину III округа Лысаягора, до дороги, ведущей изъ Верховъ въ Пыздры, то есть пространство, обнимающее собою болѣе 600 польскихъ морговъ, которое истреблено исключительно Шелкопрядомъ сосеннымъ и Ночницею сосенною.

Эти насѣкомыя, загнѣздившіяся уже здѣсь въ большомъ количествѣ, при постепенномъ значительномъ размноженіи могутъ истребить до основанія цѣлые лѣса, и потому для предупрежденія сего необходимо принимать всѣ возможныя мѣры и употреблять всѣ усилія, *во первыхъ*, къ уменьшенію причиняемаго ими вреда, и *во вторыхъ*, если возможно, и къ совершенному ихъ истребленію. На каковой предметъ составлена мною настоящая краткая, но подробная Инструкція, въ которой указываются способы отыскиванія мѣстъ нахожденія насѣкомыхъ, средства къ ихъ истребленію и какъ поступить съ поврежденнымъ лѣсомъ, и въ которой, наконецъ, изложенъ очеркъ дѣйствій, необходимыхъ во всякое время года, въ видахъ охраненія лѣсовъ отъ насѣкомыхъ.

Подробное описаніе признаковъ насѣкомыхъ по родамъ и видамъ ихъ, равно какъ и превращеній ихъ, пропущено здѣсь мною потому, что таковые достаточно описаны въ Сборникѣ Лѣсоводства Сыльванѣ и въ недавно переведенномъ Г. Куров-

na początku Września 1837 roku, znalazłem tam z grassujących owadów lasom szkodliwych następujące gatunki:

a) Prządkę Sosnowca (Phalaena Bombyx pini) w bardzo wielkiem mnóstwie;
b) Prządkę Mniszkę (Ph. Bomb. Monacha) nie mało;
c) Sówkę Sosnowca (Ph. noctua piniperda) w znacznéj ilości;
d) Zmierzchnicę Żałobnika (Sphinx pinastri) cokolwiek;
e) Szerszenia Sosnowca (Tenthredo pini) w znacznéj ilości;
f) Chrząszcza Sosnowca (Hylesinus piniperda Fabricii) nie mało;

ktore we wszystkich obrębach tych lasów mniéj lub więcéj siedlisko swe rozpostarły; głównie zaś i zupełnie już zniszczone zostały: z obrębu Francuz, prawie cały Okręg III-ci Węglisko; blisko połowa przyległego Okręgu I-go Kamień, i $^1/_4$ część Okręgu II-go Koziołek; z obrębu zaś Podmływnik, część Okręgu I-go Bielawy i połowa Okręgu III-go Łysagóra, po drogę z Wierzchów do Pyzdr, czyli przestrzeni przeszło 600 morg polskich, a to przez Prządkę Sosnowca i Sówkę Sosnowca.

Owady te licznie tu już zagnieżdżone, przy coraz większém rozmnażaniu się mogą całe lasy zupełnie zniszczyć; dla zapobieżenia więc temu, potrzeba przedsiębrać wszelkie możliwe środki i dokładać największéj usilności naprzód do zmniejszenia ich szkodliwości, a następnie, jeżeli można, i do zupełnego wytępienia, w którym celu przepisuję niniejszą krótką lecz szczegółową instrukcyę, wskazującą sposoby śledzenia miejsc pobytu owadów, środki ich wytępiania, sposoby obchodzenia się z drzewem uszkodzoném, wreszcie rys działań w każdéj porze roku, w téj mierze uskuteczniać się powinnych.

Pomijam tu wszakże opisy szczegółowe cech rodzajowych i gatunkowych owadów wraz z ich przemianami, bo te dostatecznie są wyłożone w Sylwanie zbiorze nauk leśnych, i w

скимъ сочиненіи: „О вредныхъ для лѣсовъ насѣкомыхъ,“ и объяснены чертежами.

I. Объ отыскиваніи мѣстъ нахожденія насѣкомыхъ въ лѣсу и о средствахъ къ ихъ истребленію.

Всѣ вышепоименованные виды насѣкомыхъ, если только они еще слишкомъ не разродились, подвергаются свойственнымъ имъ превращеніямъ въ извѣстные болѣе или менѣе опредѣленные, но всегда постоянные сроки. Тамъ однако, гдѣ они уже размножились въ большемъ количествѣ, правильность эта прекращается; въ продолженіе цѣлаго лѣта, до поздней осени, можно въ одно и то же время видѣть гусеницы различной величины, куколки, бабочки и яички, и явленіе это служитъ именно доказательствомъ сильнаго ихъ размноженія; въ такомъ случаѣ слѣдуетъ прибѣгать къ разнымъ ниже указаннымъ средствамъ для истребленія оныхъ, сообразно состоянію и виду насѣкомыхъ.

Желая приступить къ истребленію насѣкомыхъ, нужно непремѣнно знать, гдѣ пребываетъ каждый видъ во время различныхъ своихъ превращеній, и потому, для удобнѣйшаго ихъ отысканія, я сообщаю изъ иностранныхъ сочиненій и собственнаго моего опыта слѣдующія указанія:

1) Шелкопрядъ сосенный (Ph. Bomb. pini), какъ самый вредный для сосновыхъ лѣсовъ, занимаетъ первое мѣсто:

a) *Гусеница*, одна изъ самыхъ прожорливѣйшихъ, въ томъ возрастѣ или степени развитія, въ какой ее застигнутъ осенніе холода, пребываетъ всю зиму во мху, большею частью тамъ, гдѣ она отыскала для себя пищу въ послѣднее время. Весною, съ наступленіемъ тепла, она вылетаетъ изъ своего убѣжища и ищетъ свѣжей пищи (по мнѣнію Нѣмецкихъ ученыхъ лѣсоводовъ—на старыхъ деревьяхъ, а по опыту въ польскихъ лѣсахъ—въ мелкомъ лѣсу и жерднякахъ, не пропуская впрочемъ и старыхъ деревъ). Присутствіе ея въ большомъ количествѣ, можно узнать по помету, который падаетъ съ шумомъ, похожимъ на шумъ падающаго мелкаго града. Объѣвъ одно дерево, гусеницы, какъ мнѣ случилось видѣть, не всегда слѣзаютъ на землю (какъ это утверждаютъ Нѣм-

świeżo przez p. Kurowskiego przełożoném „O owadach lasom szkodliwych“ dziele, i rycinami objaśnione.

I. Co do śledzenia miejsc pobytu owadów i środków ich wytępiania.

Każdy z gatunków owadów powyżéj wymienionych, jeżeli w niewielkiéj ilości gdzie znajduje się, odbywa swoje przeobrażenia w pewnych mniéj więcej oznaczonych, zawsze jednak stałych peryodach, tam jednak, gdzie się już dawniéj zagnieździł i w wielkiéj liczbie rozmnożył, regularność ta ustaje i przez ciąg całego lata do późnéj jesieni widzieć można w jednymże czasie gąsienice rozmaitéj wielkości, poczwarki, motyle (ćmy) i jajka, a to właśnie dowodzi silne ich mnożenie się; wtenczas więc używać należy różnych środków do wytępienia poniżéj wskazanych, stosownie do stanu i gatunku owadów.

Chcąc przystąpić do tępienia owadów, potrzeba koniecznie wiedzieć gdzie który gatunek, w każdym stanie swojego przeobrażenia, przebywa, tę więc wiadomość, dla łatwiejszego ich śledzenia, z pism obcych i własnego doświadczenia tu podaję:

1) Prządka Sosnowiec (Ph. Bomb. pini), dla lasów sosnowych jako najszkodliwsza, pierwsze trzyma miejsce:

a) *Gąsienica* jedna z najżarłoczniejszych, w takim stanie wykształcenia (to jest mniejsza lub większa) w jakim ją mrozy jesienne zastaną, przebywa zimą w mchu najczęściéj tam, gdzie żer swój ostatni miała. Za nastaniem ciepła z wiosny, wyłazi z legowiska i udaje się na żer nowy, (Niemieccy autorowie leśni podają na drzewa stare, a doświadczenie w lasach polskich uczy — na drągowinę i drzewo żerdziowe, pomiędzy któremi nie przepuszczą i staremu) gdzie pobyt wielu, zdradza pomiot wydający szelest podobny do drobno padającego gradu; z obżartego jednego drzewa, jak mi się to widzieć dało, niezawsze złażą gąsienice (jak to

цы), но по собственной пряжѣ, похожей на паутину, спускаются на другое дерево и, истребивъ иглы на деревьяхъ во всей мѣстности, совершаютъ переходъ въ другую мѣстность;

b) *Куколка.* Гусеница обыкновенно превращается и завивается въ куколку, въ томъ же мѣстѣ, гдѣ она находилась въ наступившій для нея моментъ превращенія; поэтому куколки встрѣчаются и на верхушкахъ высокихъ старыхъ деревъ и на деревьяхъ средняго возраста и на молодыхъ стволахъ, на сучьяхъ, въ трещинахъ коры, на деревьяхъ съ объѣденными уже иглами и еще неповрежденныхъ, и даже во мху и верескѣ, однимъ словомъ—тамъ, гдѣ она находилась въ самый моментъ своего превращенія;

c) *Бабочка* (ночная), послѣ выхода изъ кокона, который случается обыкновенно съ половины Іюня до Августа, не принимаетъ пищи, а только старается отдать долгъ природѣ, и съ этою цѣлью всего охотнѣе пребываетъ возлѣ дорогъ и по просѣкамъ въ лѣсу, во всѣхъ болѣе открытыхъ мѣстахъ и въ совершенно изрѣженныхъ насажденіяхъ;

d) *Яички,* величиною въ сѣмена сурѣпицы, оплодотворенная и тяжелая самка кладетъ недалеко отъ мѣстъ, въ которыхъ она пребывала во время своего оплодотворенія, обыкновенно возлѣ дорогъ и просѣкъ, или вблизи оныхъ, и, будучи, по причинѣ своей тяжести, не въ состояніи летать высоко, кладетъ ихъ на сухихъ вѣтвяхъ старыхъ, а иногда на оконечностяхъ боковыхъ побѣговъ молодыхъ хвойныхъ деревъ, обыкновенно такъ низко, что ихъ можно доставать рукою, большею частью футовъ на 10 отъ земли; на корѣ же старыхъ деревьевъ (какъ это утверждаютъ Нѣмецкіе авторы) яички замѣчаемы были мною въ здѣшнемъ краѣ весьма рѣдко.

2) Шелкопрядъ монахъ (Ph. Bombyx monacha), по причиняемому имъ вреду и плодовитости, занимаетъ второе мѣсто, и тамъ, гдѣ онъ сильно распространился, не только гусеницы, но и яички и куколки удобно переносятъ зиму:

Niemcy utrzymują) na ziemię, lecz po własnéj przędzy (podobnie pająkowi) spuszczają się na drugie, po obnażeniu zaś z igieł całego takiego napadniętego miejsca, przechodzą czyli odbywają wędrówkę do innego;

b) *Poczwarka,* tam zwykle gdzie chwila przeobrażenia zastanie gąsienicę, oprzęda się ona i zamienia na poczwarkę, i dla tego to widzieć ją można na koronach drzew wysokich starych, i na średniowiecznych a nawet na młodzieży; na gałęziach, przy rozpadlinach kory, na drzewach już z igieł ogołoconych i na świeżych; wreszcie na mchu i wrzosie, słowem tam, gdzie ją moment przemiany zaskoczy;

c) *Motyl* (Ćma) po wylocie z oprzędu, co zwykle od połowy Czerwca do Sierpnia bywa, nie przyjmuje pokarmu, lecz stara się tylko dług naturze wypłacić, i w tym celu najmiléj przebywa ponad drogami, liniami w lesie wyciętemi i na wszelkich miejscach otwartych i w drzewostanach zupełnie obrzednich;

d) *Jaja,* których wielkość równa się rzepakowi, składa upłodniona i ciężka samica nieopodal od miejsc, w których przez czas swego upłodnienia przebywała, zwykle ponad drogami i liniami, lub w blizkości ich, i dla swéj ciężkości niezbyt wysoko, na suchych cieńkich gałązkach drzew większych, czasem téż na igłach końców pędów bocznych drzew młodych, powszechnie tak nisko, że je ręką dostać można, a najwięcéj na 10 stóp, na korze zaś drzew starych (jak to autorowie Niemieccy utrzymują) bardzo rzadko w kraju naszym dostrzedz mi się dało.

2) Prządka Mniszka (Ph. Bomb. Monacha), ze względu swéj szkodliwości i mnożności, drugie zajmuje miejsce, a tam gdzie jest bardzo zagnieżdżona, zimują nietylko gąsienice, ale jaja i poczwarki.

a) *Гусеницы*, по выходѣ изъ яичекъ, въ первыя минуты своей жизни сидятъ кучками, внутри пряжи, которою были связаны яички; потомъ онѣ нѣсколько разъ линяютъ и перемѣняютъ цвѣтъ внѣшней оболочки; поэтому, замѣтивъ оныя, не слѣдуетъ, безъ предварительнаго сличенія признаковъ, свойственныхъ ихъ виду, смѣшивать ихъ по цвѣту съ другими. Онѣ необыкновенно прожорливы и предпочтительно любятъ пребывать въ молодыхъ сосновыхъ насажденіяхъ на сухой, песчаной почвѣ, но при недостаткѣ ихъ нападаютъ и на лиственныя деревья. Онѣ объѣдаютъ хвойныя деревья и переходятъ на другія подобнымъ же образомъ, какъ и гусеницы Шелкопряда сосеннаго;

b) *Куколки* обыкновенно прикрѣпляются посредствомъ пряжи къ трещинамъ коры или между вѣтвями старыхъ сосновыхъ деревьевъ, иногда низко при самомъ пнѣ, иногда же очень высоко, смотря по тому, гдѣ находились гусеницы въ самый моментъ ихъ превращенія;

c) *Бабочки* (ночныя) появляются въ Іюлѣ и Августѣ, подобно Шелкопряду сосенному, возлѣ дорогъ, просѣкъ и въ изрѣженныхъ насажденіяхъ;

d) *Яички*, немного больше маковыхъ зеренъ, бываютъ прикрѣплены комками въ щеляхъ коры на разныхъ высотахъ, чаще однако внизу и даже на пняхъ, на мху, въ землѣ, въ верескѣ и старомъ валежникѣ, смотря по тому, гдѣ присѣла тяжелая самка при кладкѣ яицъ. Весьма часто яичка зимуютъ въ этомъ состояніи.

3) Ночница сосенная (Ph. noctua piniperda).

a) *Гусеницы* весьма прожорливы и часто при недостаткѣ иголъ пожираютъ даже созрѣвающія сосновыя шишки, странствуютъ подобно Шелкопряду, но не такъ далеко; въ Іюлѣ и Августѣ онѣ спускаются съ деревъ для превращенія въ куколки; отъ холода цѣпенѣютъ, а отъ сильныхъ вѣтровъ, града и проливныхъ дождей падаютъ въ большомъ количествѣ на землю; по песку ползаютъ съ большимъ трудомъ;

b) *Куколки* обыкновенно лежатъ довольно глубоко въ землѣ, не вдалекѣ отъ древесныхъ пней, отъ осени до весны;

a) *Gąsienice*, po wykluciu się z jaj, siedzą w pierwszej chwili swego życia gromadnie w przędzy, którą jaja umocowane były; potém pokilkakrotnie lenieją i zmieniają kolor zwierzchniej powłoki, dla tego dostrzeżone, z koloru, bez rozpoznania cech gatunkowych, nie trzeba brać za inne. Żarłoczność ich jest wielką, lubią najwięcéj drzewostany sosnowe młode, na gruncie suchym i piasczystym, lecz w niedostatku tych rzucają się i na drzewa liściowe. Sposób ich obnażania drzew z igieł i przechodzenia na inne podobny jak Prządki Sosnowca;

b) *Poczwarki* zwykle na przędzy przyczepione są przy rozpadlinach kory drzew sosnowych starych, lub pomiędzy gałęziami, czasem nizko tuż przy pniu, lecz czasem zbyt wysoko, w miarę tego, gdzie jak gąsienicę ta chwila przeobrażenia zastała;

c) *Motyle* (Ćmy) zjawiają się w Lipcu i Sierpniu, podobnie jak Prządki Sosnowca przy drogach, liniach i w drzewostanach obrzednich;

d) *Jaja* mało co większe od ziarnek maku, kupkami przyczepione przędzą do rozpadlin kory w różnéj wysokości, częściej jednak niżéj, a nawet na pniu, mchu, ziemi, wrzosie i wiórach starych, w miarę tego, jak samica obciążona przy ich znoszeniu spoczęła, zimują czasem w tym stanie.

3) Sówka Sosnowiec (Ph. noctua piniperda):

a) *Gąsienice* są bardzo żarłoczne, częstokroć tak, że w braku igieł, nawet szyszki sosnowe dojrzewające pożerają; wędrówkę odbywają podobnie jak Prządki, lecz nie tak daleko, w Lipcu i Sierpniu złażą z drzew dla przeobrażenia się w poczwarki, na zimno drętwieją, a w czasie wiatrów, gradobicia i ulewnych deszczów, wiele ich na ziemię zrzucanych bywa, po piasku czołgać się tylko z trudnością mogą;

b) *Poczwarki* leżą zwykle dość głęboko w ziemi, niedaleko pni drzew, a to od jesieni aż do wiosny;

c) *Бабочки* вылетаютъ изъ куколокъ весною въ ясную и теплую погоду и поднимаются на лету довольно высоко; онѣ держатся въ тихихъ густыхъ и темныхъ мѣстахъ и скрываются въ щельяхъ коры, поэтому замѣтить ихъ даже трудно;

d) *Яички* кладутся оплодотворенными самками врозь, въ мѣстахъ ихъ пребыванія, на оконечностяхъ иголъ, тоже довольно высоко;

4) Сумеречница траурная (Sphinx pinastri):

a) *Гусеница*, одна изъ самыхъ большихъ, сбрасываетъ съ себя, до совершенной зрѣлости, четыре раза кожу; живетъ не гнѣздами, а порознь; предпочтительно объѣдаетъ иглы тѣхъ породъ, на которыхъ вышла изъ яичекъ, то есть сосновыхъ, пихтовыхъ или еловыхъ деревъ; весьма прожорлива и, размножившись въ большомъ количествѣ, причиняетъ огромныя опустошенія; пометъ ея крупный; пребываетъ обыкновенно на верхнихъ частяхъ деревъ; она превращается въ куколку въ Сентябрѣ мѣсяцѣ;

b) *Куколка* замѣчательною своею величиною отличается отъ другихъ насѣкомыхъ, лежитъ до Мая, а иногда до Іюня мѣсяца, спрятавшись въ землѣ подъ мхомъ при древесныхъ пняхъ, почти всегда съ сѣверной стороны;

c) *Бабочка* вылетаетъ изъ куколки въ Маѣ или въ Іюнѣ мѣсяцѣ; полетъ ея быстрый, но тяжелый и шелестящій; днемъ она отдыхаетъ на пняхъ, въ сумерки обыкновенно летаетъ и совокупляется. Она любитъ собирать сладкій сокъ съ нѣкоторыхъ цвѣтовъ, и потому всего чаще садится кучами на цвѣтахъ жимолости, гдѣ можно удостовѣриться о ея многочисленности;

d) *Яички* оплодовторенная самка кладетъ поодиночно на иглахъ деревъ вышеупомянутыхъ породъ.

5) Сверлильщикъ сосенный (Tenthredo pini):

a) *Гусеницы* начинаютъ выходить изъ яицъ съ первыхъ чиселъ Іюня, сидятъ кучами большею частью на прошлогднихъ боковыхъ и верхнихъ побѣгахъ молодыхъ, а иногда и старыхъ сосновыхъ деревьевъ, обыкновенно такихъ, которыя растутъ возлѣ дорогъ и полей, и въ мѣстахъ болѣе доступныхъ для свѣта. Онѣ необыкно-

c) *Motyle* z wiosny przy pięknych i ciepłych dniach z poczwarek wylatują i bujają dość wysoko; trzymają się miejsc spokojnych, gęstych i ciemnych, a kryją się w rozpadlinach kory, dla tego trudno je nawet dostrzedz;

d) *Jaja* składają upłodnione samice w miejscach swego jak wyżéj pobytu, pojedynczo na końcach igieł, lecz również dość wysoko.

4) Zmierzchnica Żałobnik (Sphinx pinastri):

a) *Gąsienica* ta, jedna z większych, do czasu swéj dojrzałości zmienia czterokrotnie swą powłokę, nie żyje gromadnie lecz pojedynczo; najlepiéj lubi igły z tych gatunków drzew, na których się wylęgła, czyto sosny, świerku, lub jodły, jest bardzo żarłoczna, i gdzie się rozmnoży licznie, znaczne szkody zrządza; pomiot wydaje gruby, przebywa zwykle w górnej części drzewa, przeobraża się na poczwarkę w miesiącu Wrześniu;

b) *Poczwarka*, znaczna swą wielkością, różni się od innych owadów; leży do Maja a nawet do Czerwca ukryta pod mchem w ziemi, przy pniu drzewa, prawie zwykle od strony północnéj;

c) *Motyl* wylatuje z niéj w Maju lub Czerwcu, lot ma szybki lecz ciężki, z szelestem połączony, w dzień na pniach spoczywa, zmierzchem zwykle jest w poruszeniu i wtenczas szukają się wzajemnie samiec z samicą. Lubi zbierać słodycz z niektórych kwiatów, a ztąd gromadami najczęściéj siada na kwiatach winokrzewu, gdzie o jego wielości powziąść można wiadomość;

d) *Jaja* znosi upłodniona samica pojedynczo na igłach drzew gatunków już wyżej nadmienionych.

5) Szerszeń Sosnowiec (Tenthredo pini):

a) *Gąsienice* wylęgają się od początku Czerwca, siedzą w towarzystwie kłębami, najczęściéj na zeszłorocznych pędach sosnowych bocznych i górnych, drzew młodych a czasem starszych, zwykle na takich, które są ponad drogami, polami i w miejscach więcéj światła mających. Żarłoczność ich jest dość wielka, ogryzają

венно прожорливы, объѣдаютъ вѣтви до реберъ, но истребленнаго ими цѣлаго дерева не случилось мнѣ видѣть. Молодыя гусеницы крѣпко придерживаются вѣтвей, послѣ того ослабѣваютъ и при стряхиваніи падаютъ на землю; онѣ весьма чувствительны къ холоду и ненастью. Вслѣдствіе разновременнаго выхода изъ яичекъ, можно ихъ видѣть круглое лѣто до Октября мѣсяца, но каждая гусеница, по истеченіи двухъ мѣсяцевъ, превращается въ куколку;

b) *Куколки*, въ періодъ своего превращенія, скрываются нѣкоторыя въ землѣ подъ мхомъ, возлѣ древесныхъ пней, а весьма многія прикрѣпляются также къ корѣ пней внизу, на два фута отъ земли, гдѣ остаются до Апрѣля и Мая;

c) *Развитыя насѣкомыя* (*Шершни* или *Осы*) вылетаютъ изъ куколокъ съ Апрѣля до Іюня и живутъ весьма коротко; днемъ они летаютъ роями съ жужжаніемъ, садятся высоко на деревья, а иногда на молодыя густыя поросли; послѣ оплодотворенія умираютъ;

d) *Яички* кладутся сверлильщиками по нѣскольку или по одиначкѣ на иглахъ верхнихъ и боковыхъ молодыхъ побѣговъ сосновыхъ деревъ.

Наконецъ,

6) Лубоѣдъ сосенный (Hylesinus piniperda fabr.) и вмѣстѣ съ нимъ встрѣчающійся Лубоѣдъ черный (Hylesinus ater fabr.), о которыхъ до сего времени лѣсоводы успѣли собрать и сообщить еще весьма мало наблюденій, нападаютъ на сосновыя деревья средняго возраста, растущія возлѣ полей, дорогъ и въ открытыхъ мѣстахъ, просверливаютъ въ послѣднихъ побѣгахъ боковыхъ вѣтвей сбоку дырочку и точатъ или выѣдаютъ древесину до самаго основанія побѣга, отъ чего онъ и ломается. Присутствіе ихъ легко узнать по лежащимъ подъ деревьями проточеннымъ внутри верхушкамъ вѣтвей. Хотя послѣ такого поврежденія деревья не высыхаютъ, однако они видимо хвораютъ и особенно лишаются возможности производить на поврежденныхъ вѣтвяхъ цвѣты и сѣмена.

Сверхъ того, въ лѣсныхъ насажденіяхъ, пораженныхъ чешуекрылыми насѣкомыми, вслѣдствіе истощенія и высыханія деревьевъ появляется обыкновенно:

igły do żeberek, lecz całego drzewa przez nie zniszczonego nie zdarzyło mi się widzieć. W młodości trzymają się silniej gałęzi, później słabną i za strząśnieniem opadają; na zimna i słoty są czułe; z powodu niejednoczesnego lęgu widzieć je można całe lato, aż do Października; każda jednak gąsienica, po dwóch miesiącach, przemienia się na poczwarkę;

b) *Poczwarki*, w stanie tego przeobrażenia, są ukryte pod mchem w ziemi przy pniach, a bardzo wiele w korze samych pni dolnych, do dwóch stóp wysokości, gdzie zostają do miesiąca Kwietnia i Maja;

c) *Szerszenie* czyli osy wylatują z poczwarek od Kwietnia do Czerwca, żyją bardzo krótko, brzęcząc latają gromadami w dzień, siadają na drzewach wysoko, a czasem na młodych gęstych zagajnikach; po upłodnieniu umierają;

d) *Jaja* składają szerszenie po kilka lub pojedynczo, na igłach ostatnich górnych i bocznych pędów sosnowych;

Wreszcie,

6) Chrząszcz Sosnowiec (Hylesinus piniperda fabr.) i w towarzystwie z nim często grassujący Butwik Szary (Hylesinus ater fabr.), nad któremi leśni autorowie nie wiele dotąd postrzeżeń robili i podali, napadają na drzewa sosnowe średniowieczne ponad polami, drogami i miejscami otwartemi, świdrują w ostatnich pędach bocznych gałezi z boku dziurkę, i toczą czyli wygryzają rdzeń, aż po sam koniec pędu, poczem tenże odpada. Bytność ich zdradzają leżące pod drzewami a wewnątrz przedziurawione końce gałązek. A lubo po takiém uszkodzeniu, drzewo nie obumiera, jednakże doznaje osłabienia a nadewszystko pozbawione jest wydania na obciętych gałązkach kwiatu i obrodu nasion.

Oprócz tego na przestrzeniach, zniszczonych przez owady motylowe, w skutku osłabienia i usychania drzew, zjawia się zwykle.

7) Короѣдъ типографъ (Devmestes typographus), который, просверливая дырочки въ корѣ, кладетъ туда свои яички; вышедшія изъ сихъ послѣднихъ личинки лѣтомъ протачиваютъ дерево, и осенью превращаются въ куколки; въ этомъ состояніи онѣ зимуютъ подъ корою, въ концѣ же Мая и въ Іюнѣ вылетаютъ изъ нихъ жучки. Присутствіе Короѣда узнается по дырочкамъ въ корѣ высохшихъ деревъ и въ пняхъ послѣ срубленныхъ стволовъ, а равно по опилкамъ, которые бываютъ послѣдствіемъ его дѣятельности при окончательномъ истребленіи изсохшаго дерева.

Руководствуясь вышеизложенными указаніями о образѣ жизни, періодахъ оплодотворенія, кладки яицъ и превращеній насѣкомыхъ, я равно о мѣстахъ ихъ пребыванія во всякое время года, можно, съ небольшимъ трудомъ, удобно отыскивать насѣкомыхъ. Хотя къ уменьшенію ихъ числа и къ истребленію предлагаются многими иностранными лѣсоводами и писателями весьма различныя средства, но на практикѣ не всѣ они удобоисполнимы, какъ по причинѣ громадности труда, такъ и по причинѣ значительныхъ издержекъ, съ коими сопряжено ихъ примѣненіе на обширныхъ пространствахъ. Поэтому тѣ изъ нихъ, которыя оказываются болѣе удобоисполнимыми и представляютъ болѣе надежды на успѣхъ, а равно кои подтверждены собственнымъ моимъ опытомъ, излагаются здѣсь мною для каждаго рода насѣкомыхъ особо, для соображенія и исполненія; при чемъ однакожъ, избѣгая растянутости, я счелъ излишнимъ повторять свѣдѣнія о мѣстахъ пребыванія насѣкомыхъ, такъ какъ они уже указаны мною выше.

1) Шелкопрядъ сосенный причиняетъ наибольшій вредъ лѣсамъ, но и средства къ его истребленію бываютъ самыя многочисленныя, потому что его можно преслѣдовать во всякое время года и во всѣхъ его превращеніяхъ. Для истребленія гусеницъ съ большимъ успѣхомъ, прибѣгаютъ къ рубкѣ просѣкъ, копанію рвовъ и разведенію муравейниковъ полезно; также нагонять въ лѣсъ овецъ; предлагаемое же Нѣмецкими лѣсоводами стряхиваніе и собираніе могло бы быть примѣнено развѣ въ маломъ садикѣ, а не въ лѣсу, пораженномъ уже насѣкомыми на значительномъ пространствѣ, и потому:

a) лишь только въ лѣсу открыто будетъ мѣсто, гдѣ гусеницы появились въ большомъ количествѣ, слѣдуетъ тот-

7) Chrząszcz Kornik drukarz (Devmestes typographus), który świdrując dziurki w korze, składa tu swe jaja, a z tych wylęgnięte larwy (gąsieniczki) toczą latem drzewo i w następném przeobrażeniu zamieniają się w jesieni na poczwarki, w tym stanie zimują pod korą, z nich zaś na końcu Maja i w Czerwcu wylatują chrząszcze. Bytność Kornika zdradzają dziurki w korze drzew uschłych i na pniach po ściętych drzewach, oraz trociny, jako skutek jego pracy, niszczący do reszty drzewo uschłe.

Za powyższą skazówkę sposobu życia, peryodów upłodnienia, lęgu i przeobrażenia się owadów oraz miejsc ich pobytu w każdéj porze roku, przy zadaniu sobie cokolwiek tylko pracy, z łatwością je szukać i wynajdywać można.

Środki zaś do ich zmniejszenia i wytępienia są wprawdzie rozmaite, przez wielu autorów leśnych zagranicznych zalecone, lecz nie wszystkie z nich w praktyce dadzą się wykonać, a to bądź dla zbyt wielkiej pracy, na znacznéj przestrzeni niepodobnéj do uskutecznienia, bądź dla znacznych kosztów; te więc które nastręczają łatwość i pewniejszy skutek jak również i z własnego doświadczenia pożytecznie nabyte, podaję tu osobno dla każdego gatunku do zachowania i wykonania; przyczém wszakże unikając rozwlekłości nie będę powtarzać miejsc pobytu owadów, bo te już raz powyżéj wskazałem.

1) Prządka Sosnowiec sprawia wprawdzie największe zniszczenia w lasach, lecz najliczniejsze są też środki do jéj wytępienia używane, bo w każdéj porze roku i w każdem swém przeobrażeniu może być prześladowaną. Do wytępienia gąsienic z dobrym skutkiem używane są cięcia duktów, kopanie rowów i zakładania mrowisk; a może się także do tego przyczynić napędzanie owiec; zalecane zaś przez Niemców otrzęsanie i zbieranie, dałoby się może zaledwie dopełnić w ogródku, ale nie w lesie już mocno i na znacznéj przestrzeni tym owadem zarażonym, dla tego:

a) Jak tylko przestrzeń jaka wyśledzoną zostanie, na któréj zwykle w towarzystwie gąsienice grassują, należy

часъ отдѣлить оное просѣкою отъ остальнаго, здороваго лѣса. Просѣка должна быть вырублена не менѣе одной сажени въ ширину, а при спускѣ срубленныхъ деревъ слѣдуетъ наблюдать, чтобы они падали въ сторону пораженнаго лѣса. Земля въ просѣкахъ должна быть совершенно очищена отъ пней, корней, сучьевъ, вереска, мха и другихъ растеній; необходимо также разчистить верхнія вѣтви сомкнутыхъ коронъ, такъ, чтобы промежутокъ между ними вверху былъ такой же, какъ и внизу, и гусеницы не могли бы по собственной пряжѣ спускаться на деревья въ неповрежденной части лѣса. Вырубленная и разчищенная такимъ образомъ просѣка доставляетъ огромную пользу, облегчая копаніе рвовъ (о которыхъ будетъ сказано ниже) и препятствуетъ прожорливымъ гусеницамъ расползаться;

b) послѣ вырубки и разчистки просѣкъ, можно тотчасъ и даже одновременно приступить къ копанію рвовъ. Рвы эти дѣлаются внѣшніе и внутренніе. Внѣшніе слѣдуетъ рыть по берегамъ разчищенной уже просѣки, кругомъ всего зараженнаго мѣста, а именно: одинъ со стороны поврежденнаго, другой со стороны здороваго лѣса. Рвы должны быть глубиною по крайней мѣрѣ въ 12 дюймовъ и такой же ширины внизу и вверху, а боковыя ихъ стѣны и дно должны быть гладки и очищены отъ всѣхъ вѣтвей и корешковъ. При копаніи обоихъ рвовъ слѣдуетъ выбрасывать землю въ сторону здороваго лѣса, чтобы нѣкоторымъ образомъ устроить валъ и тѣмъ затруднить насѣкомымъ переходъ на другую сторону, въ случаѣ переполненія рвовъ; кромѣ того, на днѣ рвовъ, по всему ихъ протяженію, выкопать на разстояніи одного прента одна отъ другой квадратныя ямки, шириною и глубиною равняющіяся самому рву, которыя, въ случаѣ переполненія онаго гусеницами, служатъ какъ бы западнями. Внутренніе рвы подобной же глубины и ширины слѣдуетъ копать въ разныхъ направленіяхъ внутри пораженнаго лѣса, точно такъ же очищать ихъ и устраивать на днѣ ямки. Рвы эти составляютъ для гусеницъ естественную преграду при переходѣ ихъ въ

ją natychmiast na około oddzielić duktem od reszty lasu zdrowego. Dukt powinien być cięty najmniéj na jeden sążeń szerokości; wszelkie drzewa z niego należy spuszczać tak, aby w przestrzeń zarażoną spadały. Powierzchnia duktu powinna być zupełnie oczyszczona z pni, korzeni, gałęzi, wrzosu, mchu i wszelkich innych roślin, aż do czystéj ziemi, w górném zaś zwarciu, gałęzie koron trzeba również poobcinać, aby między niemi była przerwa podobna jak u dołu i nie dozwalała gąsienicom po własnéj przędzy spuszczać się do części lasu zdrowego. W ten sposób wycięty i oczyszczony dukt czyni ważną przysługę, bo ułatwia kopanie rowów (o których niżéj) i trzyma żarłoczne gąsienice w uwięzi.

b) Po wycięciu i oczyszczeniu duktu, zaraz a nawet jednocześnie, przystąpić do kopania rowów. Rowy robią się zewnątrz i wewnątrz. Zewnetrzne kopać należy na brzegach duktu już oczyszczonego, również naokoło, jak sam dukt, mianowicie jeden od strony lasu zarażonego, a drugi od strony lasu zdrowego. Rowy te powinny być głębokie najmniej cali 12, i tyleż u dołu i u góry szerokie, a ściany ich boczne i dolne gładkie i z wszelkich gałązek i korzonków oczyszczone; przy robieniu obudwóch rowów wyrzucać należy ziemię na stronę lasu zdrowego, aby niejako uformować wał i utrudnić, w razie przepełnienia owadem, przełażenie, nadto na dnie rowów w całéj ich długości, kopać jeszcze w odległości jednego pręta dołki kwadratowe szerokości rowu i tyleż głębokie, które w razie przepełnienia gąsienicami rowów, służą niejako za pułapki. Wewnętrzne podobnéjże głębokości i szerokości kopać należy w różnym kierunku, w środku części lasu zarażonego, podobnież je oczyszczać i dołki pułapkowe robić. Rowy te kładą tamę wędrówce gąsienic do innych części lasu i, podczas téj, wielkie mnóstwo a czasem prawie wszystkie w one łapią się, gdzie z łatwością do szczętu wytępione być mogą;

другія части лѣса и наполняются ими въ то время въ большемъ количествѣ; иногда попадаютъ туда почти всѣ гусеницы, которыя такимъ образомъ безъ труда могутъ быть истреблены дочиста. Необходимо однако наблюдать, чтобы гусеницы гдѣ либо не переполнили рвовъ, что легко можетъ случиться, и не успѣли такимъ образомъ пробраться, какъ бы по собственному мосту, въ здоровую часть лѣса; а равно не дозволять никому ни переходить, ни проѣзжать чрезъ рвы, особенно чрезъ внѣшніе, а тѣмъ болѣе прогонять по нимъ скотъ, потому что отъ этого рвы могли бы быть засыпаны землею, чего всѣми силами не допускать. Наконецъ, при самомъ истребленіи гусеницъ во рвахъ, избѣгать сколь возможно поврежденія сихъ послѣднихъ, потому что они могутъ пригодиться и на будущее время;

c) совѣтуютъ также нагонять въ лѣсъ овецъ въ то время, когда гусеницы лежатъ неподвижно подъ мхомъ; но какъ бы ни полезною казалась эта мѣра, безусловно однако рекомендовать ее не могу, имѣя въ виду отвращеніе, которое отъ природы питаютъ почти всѣ животныя къ этому роду насѣкомыхъ. Поэтому овцеводы должны прежде всего изслѣдовать и рѣшить, не будетъ ли вредно для овецъ пребываніе въ такомъ мѣстѣ, и не причинитъ ли оно владѣльцу, въ случаѣ ихъ падежа, большихъ убытковъ, нежели истребленіе лѣса; если же мѣра эта признана будетъ неопасною, то она можетъ быть весьма удобно приведена въ исполненіе;

d) наконецъ, истребленію гусеницъ способствуетъ также и трудолюбивый лѣсной муравей (formica rufa). Хотя на него нельзя много разсчитывать въ участкахъ, пораженныхъ сплошною массою насѣкомыхъ, но тамъ, гдѣ насѣкомое это едва начинаетъ появляться, муравей оказываетъ важную услугу, истребляя единичныя гусеницы, и потому слѣдуетъ тщательно поддерживать и охранять всегда муравейники по всему лѣсу, и строжайше воспретить ихъ истребленіе, подъ опасеніемъ полицейскаго взысканія.

przestrzegać tylko należy usilnie (bo się to zdarzyć może), aby gąsienice tych rowów w niektórych miejscach nie przepełniły, i tym sposobem po własnym moście do części lasu zdrowego nie dostały się; również aby przez rowy, szczególniéj zewnętrzne, nieprzechodzono ani przejeżdżano, a tém bardziej bydło przepędzano; przez to bowiem łatwo mogą być zasypane, czego usilnie nie dopuszczać. Wreszcie przy samém niszczeniu gąsienic w rowach, chronić się ile możności ich uszkadzania, bo mogą nadal jeszcze być użyteczne.

c) Napędzanie do lasu owiec w téj porze kiedy gąsienice pod mchem spoczywają jest także zalecane, lecz jakkolwiek to skuteczném być się zdaje, jednakże bezwarunkowo doradzać tego nie mogę, wiedząc jaką czują odrazę z przyrodzenia prawie wszystkie zwierzęta przeciwko temu gatunkowi owadu; dla tego powinniby pierwej owczarze zbadać i uznać, czy pobyt w takiem miejscu owiec nie będzie dla nich szkodliwym i nie przyniesie właścicielowi w ich upadku większych strat, aniżeli z lasu zniszczonego; w razie zaś uznania nieszkodliwości, środek ten z łatwością wykonany być może.

d) Wreszcie do wytępienia gąsienic przyczynia się także i pracowita Mrówka leśna (formica rufa). Nie wiele wprawdzie w części zarażonéj na nią rachować można, lecz tam gdzie się ten gatunek owadu zaczyna zjawiać, ważną czyni przysługę w niszczeniu pojedynczych gąsienic, dla tego w całym lesie zawsze mrówiska utrzymywać należy, a niszczenia ich jak najsilniéj pod karą policyjną zakazać.

Нѣмецкіе лѣсоводы совѣтуютъ еще разводить по пораженнымъ участкамъ быстрый низкій огонь (Lauffeuer), съ цѣлью, какъ они увѣряютъ, окончательнаго истребленія насѣкомыхъ. Но средство это, по моему мнѣнію, можетъ сдѣлаться для лѣса опаснѣе самаго насѣкомаго,—*во первыхъ:* потому, что слѣдуетъ соблюдать чрезвычайную осторожность для того, чтобы огонь не перешелъ въ остальной лѣсъ и не причинилъ тамъ опустошенія, чего, при худоустроенной здѣшней лѣсной полиціи и беззаботности крестьянъ въ охраненіи лѣсовъ, трудно избѣгнуть; *во вторыхъ:* умалчивая даже объ этой предосторожности, опытъ доказываетъ, что обнаженныя гусеницами отъ иголъ деревья часто вновь покрываются зеленью. Конечно, это явленіе послѣ такого поврежденія бываетъ результатомъ крайняго напряженія растительныхъ силъ, и со временемъ такія деревья высыхаютъ, но это совершается медленно, и лѣсной хозяинъ имѣетъ время рубить лѣсъ, по мѣрѣ высыханія, безъ пониженія стоимости онаго. Напротивъ того, разведеніе огня на значительномъ пространствѣ, занятомъ поврежденными деревьями, совершенно уничтожило бы ихъ въ одинъ разъ и накопило бы огромное количество сухопостойнаго лѣса, цѣнность коего понизилась бы вслѣдствіе необходимости скораго сбыта; оставленіе же чахлыхъ деревьевъ продолжительное время на корнѣ непремѣнно привлекло бы другой родъ вредныхъ насѣкомыхъ (Короѣда типографа). И потому, по моему мнѣнію, къ этому средству можно прибѣгать только на маломъ истребленномъ насѣкомыми участкѣ въ нѣсколько морговъ, на которомъ можно было бы безъ труда вырубить лѣсъ, по окончательномъ истребленіи самаго насѣкомаго.

Для истребленія куколокъ нѣтъ другаго средства, кромѣ собиранія ихъ въ мѣстахъ, гдѣ онѣ завились въ коконы, руками, предохраненными отъ язвительности волосковъ. Уборка эта производится весьма удобно въ мѣстахъ, гдѣ куколки можно доставать рукою, то есть, на молодыхъ деревьяхъ, на корѣ пней и на низкихъ растеніяхъ; но какъ весьма часто гусеница завивается въ куколку на вершинахъ деревъ старыхъ средняго возраста и молодыхъ, гдѣ ея нельзя достать рукою, въ такомъ случаѣ не остается ничего болѣе, какъ въ пораженныхъ ею участкахъ и въ здоровомъ даже лѣсу срубить каждое такое дерево, чтобы собрать дочиста и истребить всѣ куколки. Моментъ этотъ, при ис-

Radzą jeszcze leśnicy niemieccy napadniętą przestrzeń przepuścić ogniem szybkim dolnym (Lauffeuer), a to w celu jak utrzymują zupełnego wyniszczenia owadu. Środek ten jednak uważam niebezpieczniejszym dla lasu, aniżeli sam owad, raz że potrzeba bardzo wielką ostrożność zachowywać, aby ogień do reszty lasu nie dostał się i szkody nie zrządził, czego przy źle urządzonéj u nas policyi leśnéj i lekceważeniu lasu przez włościan trudno uniknąć; powtóre pomijając jeszcze nawet tę troskliwość, doświadczenie uczy, że ogryzione przez gąsienice z igieł drzewa częstokroć na nowo zielonością okrywają się, jest to wprawdzie po takiem osłabieniu sił produkcyjnych istotnem wysileniem, i z czasem drzewa takie obumierają, lecz dzieje się to zwolna a gospodarz leśny ma czas do uprzątania go, w miarę usychania, bez utraty jego wartości; przeciwnie zaś, przepuszczenie ogniem znacznej przestrzeni drzew osłabionych zniszczyłoby je od razu zupełnie, nagromadziłaby się wielka massa drzewa uschłego do pozbycia, która już dla saméj potrzeby prędszego uprzątnienia wartość by jego zniżała, a pozostawiona dłużéj na pniu sprowadziłaby niezawodnie inny rodzaj owadu szkodliwego (Kornika drukarza). Dla tego za użyciem takiego środka wnioskowałbym tylko na przypadek małéj kilkomorgowéj przestrzeni, przez owady zniszczonéj, z któréj i drzewo bez trudności uprzątnąć by się dało, i owad zupełnie wyniszczonyby został.

Na wytępianie poczwarek nie ma innego środka, jak zbieranie ich z miejsc oprzędu ręką od zjadliwości włosa osłoniętą. Zbieranie to w miejscach do siągnienia ręką dostępnych, jak na młodych drzewkach, na korze dolnego pnia, i roślinach niskich, z łatwością da się uskutecznić, lecz ponieważ gąsienica bardzo często na konarach drzew starych, średniowiecznych i młodszych tak wysoko oprzęda się, że jéj ręką dostać nie można, w takim razie nie pozostaje jak czy to w miejscu przez nią już zniszczoném, lub w lesie jeszcze nietkniętym, każde takie drzewo spuścić, aby wszystkie poczwarki koniecznie zebrać i zniszczyć. Chwila ta jest z naj-

требленіи насѣкомыхъ, весьма важенъ, и потому необходимо пожертвовать зараженными деревьями и вырубить ихъ, не теряя времени, принимая во вниманіе, какъ много зависитъ отъ истребленія въ данную минуту цѣлаго поколѣнія этихъ насѣкомыхъ, и какія неизмѣримыя потери, вслѣдствіе упущенія этого средства, можетъ повлечь за собою стократное размноженіе ихъ въ теченіе нѣсколькихъ недѣль.

Бабочки должны быть убиваемы тотчасъ по ихъ появленіи; это всего удобнѣе дѣлается во время ихъ отдыха на пняхъ, то есть очень рано утромъ, или же въ вѣтряную, холодную и сырую погоду (если таковая случится). Употребленные для сего работники должны быть снабжены тычинами, длиною въ 6—8 локтей, не очень толстыми, на одномъ концѣ которыхъ слѣдуетъ прикрѣпить плоское желѣзо длиною въ три дюйма, въ видѣ треугольнаго скобеля. Помощью этого желѣза можно убивать сидящихъ высоко бабочекъ и срѣзывать кору, на коей отложены яички. Для удобнѣйшаго исполненія сего слѣдуетъ приманивать бабочекъ въ одно избранное мѣсто, зажигая ночью яркіе огни, на которые онѣ обыкновенно слетаются.

Яички необходимо собирать и тотчасъ же на мѣстѣ истреблять. Собираніе ихъ производится посредствомъ обламыванія вѣтвей сухихъ или покрытыхъ иглами, на которыхъ отложены яички, на пняхъ же посредствомъ соскабливанія коры вмѣстѣ съ яичками. Для этой работы могутъ быть употреблены не только взрослые люди, но даже и дѣти, и глаза ихъ, разъ пріучившись отыскивать яички, не пропустятъ почти ни одной вѣтви съ зародышами насѣкомыхъ; однако для вѣрнѣйшаго успѣха слѣдуетъ подобныя мѣста обыскивать два и три раза, а то, что было пропущено въ первый разъ, не ускользнетъ отъ наблюдательнаго глаза при вторичномъ осмотрѣ.

Случается иногда, хотя впрочемъ весьма рѣдко, что Бабочка кладетъ свои яички нѣсколько выше, футовъ на 12 до 15 отъ земли, на пняхъ и вѣтвяхъ. На этотъ случай работники должны имѣть съ собою по крайней мѣрѣ одну лѣстницу для влезанія на дерево или шестъ съ крюкомъ для сгибанія и притягиванія вѣтвей и снятія добычи. Собранныя такимъ образомъ яички слѣдуетъ бросать въ огонь, который для этой цѣли лучше всего развести при дорогѣ.

ważniejszych do wytępienia. Ofiara z wycięcia drzew nietylko nie powinna być żałowaną, ale bez najmniejszéj straty czasu wykonywana; pomnąc jak wiele na wytępieniu obecnie całego pokolenia tego owadu zależy, a z niedopełnienia tego jakie szkody przez stokrotne jego w kilku tygodniach pomnożenie się wyniknąć mogą.

Motyle, zaraz po ich zjawieniu się, powinny być zabijane, co uskuteczniać można najlepiéj wtenczas, gdy spoczywają na pniach, a to bardzo rano, lub (jeżeli się zdarzą) w dnie wietrzne, chłodne i mokre. Użyci do tego robotnicy powinni być zaopatrzeni w tyki, na 6—8 łokci długie, lecz nie bardzo grube, na których jednym końcu osadzone być ma żelazo płaskie trzycalowe, w kształcie trójkąta. Żelazem tym motyle wysoko spoczywające mogą być zabijane, a kora na którejby jaja były odłupywana. Dla łatwiejszego spełnienia tego zamiaru, należy przywabiać w jeden obrany punkt motyle, za pomocą rozniecanych w nocy i jasno utrzymywanych ogni, do których się zlatywać zwykły.

Jaja zbierać i zaraz na miejscu niszczyć należy. Zbieranie dopełnia się przez obłamywanie gałązek suchych lub z igłami, na których jaja są przylepione; na pniach zaś przez odłupywanie kory razem z niemi. Użyci do téj roboty być mogą nietylko ludzie dojrzali ale i dzieci, a oko ich, które się do śledzenia jaj raz wprawi, nie tak łatwo opuści którą z gałązek zagnieżdżonych; dla pewniejszego jednak skutku, należy miejsce takie z parę razy na nowo przejrzeć, a co się za pierwszą razą ominąć może, to za drugą baczności nie ujdzie.

Zdarza się, lubo bardzo rzadko, że motyl jaja osadza nieco wyżéj do 12 i 15 stóp na pniach i gałązkach; na ten więc wypadek robotnicy powinni mieć z sobą choć jedną drabinkę dla włażenia po nie lub tak zwaną kluczkę, dla naginania i przyciągania gałęzi i zdjęcia swej zdobyczy. Zebrane w ten sposób jaja wrzucić należy dla zniszczenia w ogień, na ten cel najlepiej na drodze rozniecony.

2) Шелкопрядъ монахъ, чаще всего и почти всегда появляется и пребываетъ вмѣстѣ съ Шелкопрядомъ сосеннымъ, поэтому и средства къ истребленію куколокъ, бабочекъ и гусеницъ—такія же, какъ было указано выше, и должны быть предпринимаемы одновременно; но при томъ слѣдуетъ обращать тщательное вниманіе на выходъ личинокъ изъ яичекъ, потому что таковыя въ первыя минуты жизни сидятъ кучами внутри своей пряжи, что обыкновенно бываетъ съ половины Апрѣля до конца Мая и въ теченіе Сентября и Октября, такъ, что въ это время весьма легко собирать и истреблять ихъ. Яички, по причинѣ весьма незначительной величины, отыскиваются съ трудомъ; если-бы однако они были замѣчены при отыскиваніи яицъ Шелкопряда сосеннаго, то ихъ равномѣрно слѣдуетъ собирать и истреблять.

3) Ночница сосенная. Собираніе яичекъ, откладываемыхъ порознь на иглахъ, и истребленіе бабочекъ, летающихъ высоко въ лѣсной чащѣ, почти невозможны и неудобоисполнимы. Но за то слѣдуетъ употреблять всѣ возможныя усилія къ истребленію гусеницъ, которыя, особенно въ ненастную, холодную и вѣтряную погоду, слабо держатся на деревьяхъ и сваливаются на землю, и тогда весьма охотно пожираются птицами и свинями. Равнымъ образомъ необходимо высылать людей въ лѣсъ отыскивать куколки, какъ во время ихъ развитія, такъ и во время пребыванія въ землѣ подъ мхомъ, возлѣ древесныхъ пней, или же нагонять для истребленія ихъ свиней.

4) Бражникъ траурный. Собираніе и истребленіе яичекъ сопряжено съ такими же затрудненіями, какъ и Ночницы сосенной, и поэтому неудобоисполнимо.

Гусеницы могутъ быть истребляемы только посредствомъ стряхиванія съ деревьевъ. Куколки, укрывающіяся подъ мхомъ возлѣ пней, можно уничтожать нагоняя въ лѣсъ свиней, которыя съ жадностью ихъ отыскиваютъ и пожираютъ; можно также собирать ихъ съ помощью людей. За бабочками надобно слѣдить во время скопленія ихъ на жимолости и уничтожать.

5) Сверлильщикъ сосенный. Истребленіе яичекъ и самыхъ насѣкомыхъ сопряжено съ подобными же затрудненіями, какъ и Ночницы сосенной, и поэтому съ успѣхомъ производимо быть не можетъ.

2) Prządką Mniszka, najczęściej i prawie zawsze wspólnie z Prządką Sosnowcem zjawia się i razem przebywa.

Środki więc do wytępiania poczwarek, motyli i gąsienic wykształconych, powinny być też same jak wyżéj wskazano przedsiębrane i jednocześnie wykonywane; lecz oprócz tego potrzeba bardzo pilnie śledzić i uważać na klucie się gąsienic z jaj, bo te w pierwszéj chwili swego życia siedzą kupkami w oprzędzie własnym, co zwykle ma miejsce od połowy Kwietnia do końca Maja i przez Wrzesień i Październik wtenczas i z łatwością zbierane i niszczone być mogą. Jaja z powodu swej drobności trudne są do wynajdywania, gdyby jednak podczas szukania jaj Prządki Sosnowca dostrzeżone zostały zbierać i niszczyć je należy.

3) Sówka Sosnowiec.

Zbieranie jaj, jako pojedynczo na igłach składanych, i niszczenie motyli, które górą i w gęszczach latają, jest prawie niepodobnem i dla tego wykonaném być nie może. Ale za to wytępienie gąsienic, które szczególniéj podczas dni słotnych, chłodnych i wietrznych słabo na drzewach trzymają się i zrzucane bywają, a które ptastwo i trzoda chlewna z chciwością pożerają, z wszelką usilnością przedsiębrać należy również i poczwarki tak w chwili ich kształcenia się, jako i wtenczas, kiedy pod mchem w ziemi, naokoło pni drzew są ukryte, przez ludzi kazać wyszukiwać i napędzaniem trzody chlewnéj niszczyć.

4) Zmierzchnica Żałobnik.

Zbieranie i niszczenie jaj ulega jak Sówki Sosnowca trudnościom i dla tego jest niepodobném.

Gąsienice jedynie przez otrząsanie z drzew niszczone być mogą. Poczwarki ukryte pod mchem około pni, wytępiać usilnem napędzaniem trzody chlewnej, która je chciwie wyszukuje i pożera, i zbierać z pomocą ludzi.

Motyle w czasie gromadzenia się onych na winokrzewiu śledzić, zabijać i wytępiać należy.

5) Szerszenia Sosnowca albo Choiniarza wytępianie oss i jaj ulega podobnymże jak Sówki Sosnowca trudnościom, i dla tego z dobrym skutkiem wykonać się nie da.

Гусеницы, особенно въ первое время ихъ развитія, слѣдуетъ истреблять съ помощью людей, посредствомъ обламливанія боковыхъ вѣтвей, на которыхъ онѣ сидятъ кучами, а такъ какъ ихъ ѣдятъ охотно домашнія птицы, то можно, на сколько это будетъ признано удобнымъ, употреблять и сихъ послѣднихъ для истребленія личинокъ.

Куколки или коконы составляютъ любимый кормъ свиней, поэтому тѣ изъ нихъ, которыя укрываются подъ мхомъ возлѣ древесныхъ пней, слѣдуетъ истреблять нагоняя свиней; находящіяся же въ трещинахъ коры, внизу ствола, необходимо собирать и уничтожать съ помощью людей.

6) Лубоѣдъ сосенный и Лубоѣдъ черный. До сихъ поръ иностранные лѣсоводы сдѣлали надъ этими насѣкомыми весьма мало наблюденій, поэтому для истребленія ихъ можно употребить одно лишь несомнѣнное средство, а именно: деревья ими пораженныя и источенныя слѣдуетъ срубить осторожно и безъ большаго сотрясенія, обрѣзать сучья и сжечь ихъ тотчасъ на мѣстѣ, самыя же деревья вывезти изъ лѣсу;

7) Короѣдъ типографъ. Можетъ быть истребленъ только устраненіемъ изсохшихъ, усыхающихъ и вообще всѣхъ поврежденныхъ деревьевъ, служащихъ ему пищею и убѣжищемъ; поэтому всѣ подобныя деревья слѣдуетъ безотлагательно рубить и вывозить изъ лѣсу, а сучья и кору отъ нихъ сожигать. Пни же, оставшіеся послѣ срубленныхъ деревъ, если на нихъ окажутся слѣды этого насѣкомаго, или выкорчевать дочиста, и поступить съкорою, какъ сказано выше, или же снять кору и сжечь ее вмѣстѣ съ насѣкомыми. Особенно въ Маѣ мѣсяцѣ, во время окрыленія жуковъ этого насѣкомаго, нужно спѣшить вывозкою остальнаго сухопостойнаго лѣса и, сверхъ того, срубить нѣсколько здоровыхъ деревьевъ, которыя потомъ, по сложеніи въ нихъ яичекъ Короѣдами слѣдуетъ безъ замедленія вывезти изъ лѣсу. Кромѣ того, необходимо стараться объ охраненіи породъ птицъ, питающихся насѣкомыми, и по возможности не тревожить ихъ. Сюда относятся преимущественно совы, сорокопуты, кукушки, дятлы, пищухи, сивоворонки, иволги, вертиголовки, поползни, удоды, зяблики, стренатки, всѣ виды дроздовъ, скворцы, козодои, ласточки, синицы, мятлики, трясогузки и мухоловки.

Gąsienice szczególniéj w pierwszej ich młodości niszczyć z pomocą ludzi, przez obłamywanie gałązek bocznych, na których kupkami siedzą, a że i drób domowy bardzo je lubi, można więc i tego środka o ile się da użyć.

Poczwarki czyli kokony lubią świnie; te więc które są pod mchem około pni drzew ukryte, napędzaniem trzody chlewnéj tępić należy, te zaś które leżą w rozpadlinach kory dolnego pnia z pomocą ludzi wyszukiwać, zbierać i niszczyć.

6) Chrząszcz Sosnowiec i Butwik Szary.

Niewiele dotąd leśnicy zagraniczni postrzeżeń nad niemi czynili; dla tego więc innego środka do ich wytępienia nie uważam, jak drzewa na których się objawią i wświdrują, z ostrożnością, bez wielkiego ich wstrząsania, spuścić, gałęzie poobcinać i zaraz na miejscu ogniem zniszczyć, a drzewo samo z lasu wywieść.

7) Kornik drukarz.

Wytępiany być może jedynie przez usunięcie drzew uschłych, usychających i wszelkich w stanie chorowitym będących, które mu za żer i schronienie służą, dla tego potrzeba wszelkie podobne drzewa jaknajprędéj z lasu uprzątać i wywozić, a gałęzie i korę po nich palić. Pnie zaś po ściętem drzewie, w którychby ślady jego widzieć się dały, albo zupełnie karczować i z korą jak wyżej postąpić, lub też z kory obnażyć i ogniem ją razem z owadem zniszczyć. W Maju szczególniej, podczas wylotu chrząszczy tego Kornika, potrzeba z uprzątaniem reszty drzewa suchego pospieszyć, a natomiast kilka drzew zdrowych spuścić, które potém, gdy w nich Korniki jaja złożą, bezzwłocznie z lasu wywieść należy. Oprócz tego w ogólności ochraniać i jaknajścislejszą spokojność zachowywać dla ptastwa, które się owadami żywią, jako to: sowy, dzierzby, kukułki, dzięcioły, kowaliki, kraski, wilgi, krętogłowy, pełzacze, dudki, zięby, poświerki, wszystkie gatunki drozdów, szpaki, kozodoje, jaskółki, sikory, pokrzewki pliszki i muchołówki.

Вотъ всѣ средства къ истребленію вредныхъ для лѣсовъ насѣкомыхъ. Если они будутъ примѣняемы съ точностью и заботливостью, то принесутъ желаемый успѣхъ и предохранятъ лѣса отъ опустошеній, которымъ они подвергаются въ настоящее время.

II. О мѣрахъ, которыя слѣдуетъ принимать относительно лѣса, поврежденнаго насѣкомыми.

Въ случаѣ значительнаго пораженія лѣса насѣкомыми, весьма важно знать, какія изъ поврежденныхъ деревъ слѣдуетъ вырубить, и какія вслѣдствіе менѣе значительнаго поврежденія можно оставить на корнѣ. При семъ надлежитъ руководствоваться слѣдующими указаніями.

Всѣ поврежденныя Короѣдами деревья непремѣнно изсохнутъ, ибо не было примѣра, чтобы они когда либо возстановились; поэтому ихъ слѣдуетъ срубить прежде, чѣмъ они окончательно пропадутъ, дабы извлечь изъ нихъ хотя незначительную пользу.

Деревья, поврежденныя чешуекрылыми насѣкомыми, какъ доказалъ опытъ, не всегда пропадаютъ, а весьма часто вновь покрываются иглами. Это зависитъ отъ времени года, въ которое послѣдовало нападеніе насѣкомыхъ, отъ почвы, на которой произрастаетъ лѣсъ, отъ возраста поврежденныхъ деревъ и, наконецъ, отъ погоды, какая будетъ стоять послѣ пораженія лѣса насѣкомыми:

a) если появленіе насѣкомыхъ и опустошеніе лѣсовъ произошло весною до вырастанія новыхъ побѣговъ, то есть въ Маѣ, въ такомъ случаѣ деревья пропадаютъ окончательно; позднѣйшее поврежденіе осенью не столь гибельно, хотя бы лѣсъ былъ совершенно обнаженъ отъ иголъ, и деревья послѣ того обыкновенно болѣе или менѣе поправляются;

b) сухая и тощая лѣсная почва менѣе подаетъ надежды на возстановленіе поврежденныхъ деревъ, чѣмъ тучная, черноземная почва;

c) старыя обезигленныя насѣкомыми деревья обыкновенно пропадаютъ окончательно, тонкоствольныя же и молодыя поправляются гораздо скорѣе, и, наконецъ,

Te są środki niszczenia i wytępiania owadów lasom szkodliwych, które jeżeli ściśle i starannie wykonywane będą, uwieńczą usiłowania pomyślnym skutkiem, a lasy ochronią od klęsk, jakich dotąd doznają.

II. Co do postępowania z drzewem, przez owady uszkodzoném.

Gdzie lasy znacznego doznały uszkodzenia od owadów, ważną jest bardzo rzeczą wiedzieć, czy i które drzewa z uszkodzonych wyciąć, a które, w nadziei zachowania ich przy życiu, na pniu zostawić należy. W tym celu podaję za skazówkę do postąpienia.

Wszelkie drzewa przez Korników uszkodzone ulegają niezawodnemu uschnięciu; nie okazało się bowiem nigdy, aby kiedy odżyły; dla tego uprzątnąć je jak najprędzej, przed zupełnem obumarciem, aby na jakiej takiej jeszcze ich użyteczności nie stracić.

Drzewa przez owady motylowe uszkodzone, jak doświadczenie uczy, nie zawsze obumierają i często na nowo igłami okrywają się, zależy to od pory roku, w któréj napad owadów nastąpił, od gruntu na jakim las rośnie, od wieku drzewa uszkodzonego, wreszcie od stanu powietrza po nastałem zniszczeniu:

a) jeżeli napad owadów i zniszczenie lasów ma miejsce przed puszczeniem nowych pędów, to jest w Maju, natenczas drzewa takie, bez nadziei odnowienia się obumierają; napad zaś późniejszy pod jesień, chociażby drzewa zupełnie z igieł obnażone były, nie tyle jest szkodliwym, bo drzewa zwykle po nim mniéj więcéj odżywiają się;

b) grunt leśny, suchy i chudy mniej daje nadziei do odżywienia się uszkodzonego drzewa, jak grunt dobry, dla roślin pożywny;

c) drzewa stare, przez owady z igieł obnażone, zwykle na zawsze obumierają, żerdziowe zaś a témbardziej młodsze prędzéj odżywiają się;

wreszcie,

d) если послѣ пораженія лѣса насѣкомыми настанетъ засуха, то поврежденныя деревья пропадаютъ скорѣе, напротивъ того, влажная погода укрѣпляетъ ихъ и нерѣдко сохраняетъ въ нихъ жизнь.

На обстоятельства эти лѣсохозяинъ долженъ обращать вниманіе по каждомъ появленіи насѣкомыхъ и, удостовѣрившись, что поврежденныя насѣкомыми весною деревья не поправились до наступленія осени, онъ долженъ безотлагательно просить разрѣшенія начальства на вырубку изсохшихъ деревъ, и по полученіи онаго, если количество лѣса для продажи окажется значительнымъ, долженъ пріостановить рубку въ участкахъ, указанныхъ хозяйственнымъ планомъ, до тѣхъ поръ, пока не вырубитъ всего поврежденнаго лѣса. Изъ числа такихъ деревъ слѣдуетъ прежде всего рубить старый строевой лѣсъ, дабы таковой, окончательно высохши, не потерялъ своей доброкачественности и цѣнности; молодыя же и мелкія деревья и дровяной лѣсъ вообще можно рубить по мѣрѣ запроса; во всякомъ случаѣ однакожъ надобно стараться сбывать ихъ какъ можно скорѣе. Само собою разумѣется, что всѣ сохранившія еще растительную силу деревья слѣдуетъ тщательно охранять отъ рубки. При вырубкѣ, вѣтви и кору надобно тотчасъ сгребать въ кучи и сожигать, а послѣ совершенной уборки высохшихъ деревъ, если на оставшіеся пни найдутся покупатели, выкорчевать оные, все пространство вспахать и, если отъ уцѣлѣвшихъ деревъ невозможно ожидать достаточнаго обсѣмененія, произвести искусственный посѣвъ и воспретить туда всякій входъ. Истребленныя, безъ всякой надежды на возрожденіе, малыя лѣсныя заросли, въ которыхъ древесная масса незначительна, по полученіи разрѣшенія слѣдуетъ вырубить дочиста, вспахать и засѣять. Въ такихъ же лѣсныхъ участкахъ, гдѣ деревья первоначально поврежденныя насѣкомыми, совершенно или отчасти поправились, но потомъ, вслѣдствіе ослабленія, мало по малу пропадаютъ, слѣдуетъ оныя рубить по мѣрѣ высыханія (не допуская, чтобы они совершенно высохли), а оставшіяся послѣ нихъ голыя мѣста взрыхлить и приготовить такимъ образомъ почву къ обсѣмененію отъ близь растущихъ деревъ, воспрещая туда всякій входъ; на сколько однакожъ, при такомъ высыханіи древесной массы, приходится ру-

d) jeżeli po napadzie owadów nastaną susze, drzewa uszkodzone prędéj obumierają, przeciwnie powietrze wilgotne daje im posiłek i częstokroć przy życiu utrzymuje.

Te są okoliczności, na które gospodarz leśny, po każdym napadzie i grassowaniu owadów, zawsze uwagę swą zwracać powinien, i gdy poweźmie już pewne przekonanie, że zniszczone przez owady na wiosnę drzewa do jesieni nie odżywiły się, winien wszystkie takie obumarłe do wycięcia niezwłocznie władzy swéj przedstawić, a skoro zyska pozwolenie i massa drzewa do zbycia będzie znaczna, należy mu wstrzymać wszelkie inne w miejscach planem gospodarczym przepisane cięcia dopóty, dopóki całéj massy drzewa uszkodzonego nie pozbędzie się. Z pomiędzy zaś takich drzew wycinać należy naprzód starsze użytkowe, ażeby przed zupełnem ich uschnięciem na użyteczności i wartości nie stracić; młodsze i drobne, oraz opałowe mogą być uprzątane w miarę konkurencyi do kupna, jednak starać się ile można jak najprędzéj takowe pozbywać. Rozumie się wszakże samo z siebie, że wszelkie drzewa przy życiu pozostałe jak najtroskliwiéj od cięcia ochraniane być winny.

Przy wycinaniu, gałęzie i korę na kupki zgrabiać i palić, a po zupełném uprzątnieniu drzew uschłych, jeżeli na pieńki znajdą się konkurenci, takowe wykarczować, przestrzeń całą na nowo zorać i o tyle, o ile z drzew pozostałych przy życiu dostatecznego obsiewu spodziewać się nie można, z ręki zasiać i ściśle zagaić. Małe przestrzenie zupełnie bez nadziei odżywienia się zniszczone, na których niewielka massa drzewa znajduje się, za otrzymanem zezwoleniem wyciąć odrazu, zorać i zasiać.

Na takich zaś przestrzeniach, gdzie drzewa przez owad zniszczone pierwiastkowo, całkowicie lub w części odżyły, a potém skutkiem doznanego osłabienia wymierają zwolna, należy w miarę ich usychania (niedozwalając zupełnego uschnięcia) wycinać, a miejsca po nich gołe, przez poruszenie ziemi, do przyjęcia nasion z drzew obok stojących przygotowywać i zagaić; o ile jednak przez takie usychanie massy drzewnéj

бить ее въ извѣстномъ мѣстѣ, на столько слѣдуетъ пріостановить рубку въ другихъ лѣсосѣкахъ.

Вообще при этомъ слѣдуетъ соблюдать:

1) чтобы высохшія деревья какъ можно скорѣе, даже лѣтомъ, были вывезены изъ лѣсу, для предупрежденія появленія въ нихъ Короѣдовъ;

2) не ожидая, пока лѣсъ придетъ въ совершенную негодность и потеряетъ свою цѣнность, а равно, чтобы не давать убѣжища Короѣдамъ, надлежитъ всѣ хворающія и высыхающія деревья рубить и вывозить изъ лѣсу заблаговременно, на сколько дозволяютъ это мѣстныя обстоятельства; но какъ такимъ образомъ количество древесной массы къ одновременной вырубкѣ можетъ слишкомъ увеличиться, и тѣмъ затрудниться сбытъ ея, съ значительнымъ даже пониженіемъ продажныхъ цѣнъ, вслѣдствіе накопленія, то, во избѣжаніе сего, слѣдуетъ: *во первыхъ*, пріостановить рубку лѣса въ лѣсосѣкахъ, указанныхъ хозяйственнымъ планомъ; *во вторыхъ*, изъ высыхающихъ деревъ рубить прежде всего тѣ, которыя сильнѣе повреждены и требуютъ скорѣйшей уборки изъ лѣсу;

3) всякое сухое и хворающее дерево не иначе должно быть вывозимо изъ лѣсу, какъ послѣ очистки отъ всѣхъ сучьевъ и оскобленія коры, которыя слѣдуетъ тотчасъ сжечь на мѣстѣ въ лѣсу, и, наконецъ,

4) немедленно послѣ вырубки поврежденныхъ деревъ необходимо приступить къ обработкѣ обнаженныхъ мѣстъ.

Дѣйствуя такимъ образомъ и примѣняя со всевозможною точностью всѣ вышеуказанныя средства, можно имѣть несомнѣнную надежду, что даже и при самомъ сильномъ истребленіи лѣсовъ насѣкомыми, слѣды ихъ поврежденій скоро исчезнутъ.

Для удобнѣйшаго исполненія вышеизложенныхъ правилъ прилагается еще здѣсь:

III. Краткое описаніе занятій во всякое время года для отысканія и истребленія насѣкомыхъ.

Въ Январѣ. Отыскивать подъ мхомъ и стилкою гусеницъ Шелкопряда сосеннаго и Монаха, и нагонять овецъ для раздавливанія ихъ. Не дозволять собиранія и вывозки мха и стилки, дабы черезъ это насѣкомое не переносилось въ другія части лѣса;

do pozbycia przybędzie, o tyle cięcia w innych miéjscach wstrzymać.

W ogólności jest przytem wszystkiem do zachowania:

1) ażeby drzewo już uschłe jak najprędzej, chociażby letnią porą, z lasu wywiezione zostało, dla niezwabienia Kornikόw;

2) ażeby dla niestraceniа użyteczności i wartości drzewa, oraz dla niedawania przytułku Kornikom, wszelkie drzewa chorowite i usychające, nieczekając ich uschnięcia zupełnego, wcześnie, o ile okoliczności miejscowe dozwolą, z lasu uprzątane i wywożone były; ponieważ zaś skutkiem tego może się wielka od razu massa drzewa do wycięcia namnożyć, którąby pozbytą być nie mogła, a nawet cenę jego z takiego napływu produktu zniżyła, dla uniknienia więc tego należy: naprzód wszelkie inne planem gospodarczym wskazane cięcia w wykonaniu wstrzymać, powtóre z drzew usychających wycinać przed innemi te, których stan zepsucia jest gorszy i prędkiego uprzątnienia wymaga;

3) ażeby drzewo wszelkie suche i chorowite nieinaczéj z lasu było wywożone, jak po obcięciu wszelkich gałęzi i oskrobaniu z kory, które zaraz w lesie palone być winny; wreszcie,

4) ażeby uprawa miejsc gołych, po wyciętem drzewie zepsutém, bezzwłocznie przedsiębraną była.

Takie środki przedsiębiorąc, przy ścisłem i dokładnem ich wykonywaniu, można być pewnym, że chociażby lasy klęską owadów dotknięte zostały, ślady jej wkrótce znikną.

Dla łatwiejszego wykonania wskazanych powyżéj przepisów, podaję tu jeszcze:

III. Rys krótki działań w każdéj porze roku, w celu śledzenia i niszczenia owadów, przedsiębrać się winnych.

W Styczniu: Sledzić pod mchem i ściółką gąsienic Prządki Sosnowca i Mniszki, napędzać owce w celu ich tratowania. Mchu i ściółki nie dozwalać zbierać i wywozić, aby owadu w inne części lasu nie przenieść; podobnież zgrabiać

равнымъ образомъ не слѣдуетъ сгребать и сожигать ихъ, потому что обнаженные такимъ образомъ корни деревьевъ могутъ сильно пострадать отъ морозовъ. Для истребленія куколокъ Ночницы сосенной, Бражника траурнаго и Сверлильщика сосеннаго нагонять свиней; высохшія деревья рубить и вывозить.

Въ Февралѣ. Постоянно отыскивать и истреблять гусеницы и куколки, какъ и въ предыдущемъ мѣсяцѣ; сверхъ того, наблюдать, отыскивать и истреблять сидящія кучами въ пряжѣ личинки Шелкопряда Монаха. Въ концѣ мѣсяца приступить къ распашкѣ мѣстъ, назначенныхъ подъ разведеніе лѣса посѣвомъ. Убирать сухой Лѣсъ, а тамъ, гдѣ распорядится высшее лѣсное начальство, разводить въ пораженныхъ участкахъ, въ сырую погоду, нижній бѣглый огонь.

Въ Мартѣ. Обращать наиболѣе вниманіе на гусеницы Шелкопряда сосеннаго и, отыскавъ мѣста его нахожденія, проводить по нимъ предохранительные рвы. Куколки Бражника траурнаго и Сверлильщика должны быть истребляемы такъ же, какъ и въ предыдущіе мѣсяцы. Гдѣ имѣется на то разрѣшеніе высшаго начальства, пропускать въ туманные дни нижній огонь. Лѣсъ подвергающійся порчѣ убирать.

Въ Апрѣлѣ. Смотрѣть, не окажется гдѣ либо помета гусеницъ Шелкопряда сосеннаго и Монаха, и слѣдить за ихъ мѣстопребываніемъ. Около такихъ мѣстъ тотчасъ рубить просѣки, копать рвы, заводить и размножать муравейники. Для раздавливанія гусеницъ, падающихъ съ деревьевъ въ холодную и ненастную погоду, нагонять овецъ, истреблять куколки по прежнему. Деревья высохшія и свалившіяся скоро вывозить изъ лѣсу. Охранять птицъ, питающихся насѣкомыми.

Въ Маѣ. Не теряя времени, копать и разчищать окончательно рвы, съ устройствомъ въ нихъ ямокъ для сгребанія гусеницъ; истреблять оныя со всею старательностью во рвахъ; убрать изъ лѣсу оставшіяся сухія и хворающія деревья; на кладку яичекъ для Короѣдовъ Типографовъ и Лубоѣдовъ, срубить нѣсколько здоровыхъ деревьевъ, а послѣ кладки таковыя тотчасъ вывезти.

Въ Іюнѣ. Собирать и истреблять куколки Шелкопряда сосеннаго въ коконахъ и Шелкопряда Монаха; уничтожать во рвахъ гусеницы Монаха и нагонять въ лѣсъ свиней для истребленія

i palić go nie należy, bo korzenie drzew w téj porze od mrozów bardzo ucierpieć mogą. Trzodę chlewną napędzać dla tępienia poczwarek Sówki Sosnowca, Zmierzchnicy Żałobnika i Szerszenia Sosnowca. Drzewa uschłe wycinać i wywozić.

W Lutym: Śledzić i tępić ciągle gąsienicę i poczwarki, jak w miesiącu poprzednim; nadto uważać, śledzić i tępić gąsienice jesienne Prządki Mniszki, kupkami w przędzy siedzące. Miejsca do zasiewu przeznaczone z końcem miesiąca zacząć orać. Drzewo suche uprzątać, a tam gdzie władza leśna wyższa zarządzi, przepędzać miejsca zarażone ogniem dolnym, w czasie dni wilgotnych.

W Marcu: Najbardziej zwracać uwagę i śledzić gąsienic Prządki Sosnowca i miejsce ich pobytu przerzynać rowami ochronnemi. Poczwarki Zmierzchnicy Żałobnika i Szerszenia jak w miesiącach poprzednich tępić. Gdzie będzie zezwolenie wyższe, można w dniach mglistych przepuszczać ogień dolny. Drzewo psujące się uprzątać.

W Kwietniu: Na pomiot gąsienic Prządki Sosnowca i Mniszki pilnie uważać i śledzić, gdzie żerują, i naokoło tych miejsc zaraz z wszelką usilnością dukty przecinać, rowy kopać, mrowiska zakładać i pomnażać. Dla tratowania gąsienic zrzucanych w czasie zimna, słoty i burzy, napędzać owce; poczwarki jak poprzednio tępić, drzewo uschłe i zleżałe prędko z lasu wywozić. Wszelkie ptastwo, żywiące się owadami, ochraniać.

W Maju: Kończyć bez straty czasu rowy, dołki pułapkowe i zupełne ich wyczyszczenie; tępić gąsienice w rowach z wszelką usilnością; resztę drzew suchych i chorowitych koniecznie uprzątnąć i na składanie jajek Kornikowi drukarzowi i Sosnowce ściąć kilka drzew zdrowych, a po złożeniu w nich jaj zaraz wywieść.

W Czerwcu: Poczwarki Prządki Sosnowca w oprzędach, i Prządki Mniszki zbierać i niszczyć. Gąsienice Mniszki w rowach, a Sówki Sosnowca, gdy dla przeobrażenia się z drzew

личинокъ Ночницы сосенной въ то время, когда онѣ оставляютъ деревья для превращенія въ куколки. Стряхивать гусеницы Бражника, а Сверлильщика истреблять обламывая вѣтви, на которыхъ накопились личинки. Короѣдовъ уничтожать такимъ же способомъ, какъ и въ предшествовавшемъ мѣсяцѣ. Если еще окажется какое либо изсохшее дерево, то оное срубить и оскоблить кору, которую вмѣстѣ съ сучьями сжечь съ надлежащею осторожностью въ сырую погоду.

Въ Іюлѣ. Собирать до конца и истреблять куколки Шелкопряда сосеннаго и Монаха, а также Ночницы. Слѣдить за вылетаніемъ бабочекъ обоихъ видовъ Шелкопряда; для приманки ихъ разводить огни и убивать, а вскорѣ послѣ того собирать и уничтожать положенныя ими яички. Еслибы въ какомъ либо участкѣ вновь появились гусеницы, то отдѣлить его тотчасъ просѣкою и обвести рвами, въ которыхъ истреблять гусеницъ. Отыскивать и убивать бабочки Бражника траурнаго; истреблять гусеницы Сверлильщика и уничтожать Короѣдовъ.

Въ Августѣ. Въ продолженіе цѣлаго мѣсяца надлежитъ со всею старательностью отыскивать яички Шелкопряда сосеннаго и Монаха, и собирать и уничтожать оныя. Въ началѣ мѣсяца, сверхъ того, отыскивать и убивать бабочки этихъ видовъ, равно какъ и Бражника траурнаго. Тщательно уничтожать личинки Сверлильщика и истреблять Короѣдовъ.

Въ Сентябрѣ. Съ наступленіемъ утрениковъ можно весьма удобно стряхивать и уничтожать личинки Ночницы и Сверлильщика, и когда онѣ станутъ превращаться въ куколки, нагонять свиней для истребленія ихъ, что можетъ быть полезно и въ отношеніи Бражника. Гусеницы Шелкопряда сосеннаго истреблять всевозможными способами, а также собирать и уничтожать яички и куколки Шелкопряда монаха. Сидящія въ то время кучками, въ пряжѣ молодыя гусеницы отыскивать и истреблять. Принимать постоянно мѣры къ истребленіи Короѣдовъ.

Въ Октябрѣ. Отыскивать и истреблять молодыя, обмотанныя пряжею гусеницы Шелкопряда Монаха. Въ концѣ мѣсяца нагонять въ лѣсъ овецъ для раздавливанія кроющихся подъ мхомъ личинокъ Шелкопряда сосеннаго, не переставая истреблять ихъ на деревьяхъ. Копаніе рвовъ прекратить. По пораженнымъ частямъ лѣса, въ которыхъ сильно разродились насѣкомыя, про-

złażą, napędzaniem trzody chlewnéj wytępiać. Gąsienice Żałobnika otrząsać a Szerszenia Sosnowca niszczyć, ułamywaniem przez nie osiadłych gałązek. Korniki wytępiać w tensam sposób jak miesiąca porzedniego. Jeżeliby się jakie drzewo obumarłe jeszcze okazało, wyciąć go i z kory oskrobać, a gałęzie i korę z ostrożnością i w porze wilgotnéj spalić.

W Lipcu: Zbierać jeszcze i niszczyć poczwarki Prządki Sosnowca i Mniszki oraz Sówki Sosnowca. Śledzić wylot motyli Prządki Sosnowca i Mniszki, zakładać dla ich zwabienia ognie i zabijać, a wkrótce potém śledzić, zbierać i niszczyć ich jaja. Gdyby jaka przestrzeń na nowo napadnięta była gąsienicami, oddzielić ją zaraz duktami i opasać rowami, a w nich gąsienice tępić. Motyla Zmierzchnicy Żałobnika śledzić i tępić. Gąsienice Szerszenia Sosnowca wciąż niszczyć. Korniki wytępiać.

W Sierpniu: Cały miesiąc z największą usilnością śledzić jaja Prządki Sosnowca i Mniszki, zbierać je i niszczyć. Motyle tych gatunków z początkiem miesiąca jeszcze szukać, i zabijać, również i Zmierzchnicy Żałobnika. Gąsienice Szerszenia starannie wytępiać, Korniki wciąż niszczyć.

We Wrześniu: Gąsienice Sówki i Szerszenia, za nastaniem przymrozków, łatwiéj otrząsać i niszczyć można; a gdy zaczną się przeobrażać w poczwarki, napędzać trzodę leśną do ich wytępiania, co i na Zmierzchnicę Żałobnika zarazem będzie skuteczne. Gąsienice Prządki Sosnowca wszelkiemi sposobami wytępiać. Prządki Mniszki jaja i poczwarki zbierać i niszczyć. Gąsienice zaś młode, teraz kupkami w przędzy siedzące, śledzić i tępić. Środki niszczenia Kornika ciągle przedsiębrać i wykonywać.

W Październiku: Gąsienice młode Prządki Mniszki w oprzędzie szukać i niszczyć. W końcu miesiąca gąsienice Prządki Sosnowca pod mchem napędzaniem owiec tratować, a na drzewach ciągle zabijać. Kopania rowów zaprzestać. Zniszczone części lasów, w którychby owad licznie był zagnieżdżony, skoro władza zezwoli, przepędzić podczas dni mglistych ogniem

пускать, съ разрѣшенія начальства, нижній огонь въ туманную и сырую погоду, съ соблюденіемъ при томъ величайшихъ предосторожностей. Рубить и вывозить деревья, которыхъ нельзя было охранить отъ истребленія насѣкомыми, и которыя служатъ нынѣ убѣжищемъ Короѣду на предстоящую зиму, до тѣхъ поръ, пока не будетъ убранъ весь испорченный лѣсъ. Для истребленія куколокъ Ночницы, Бражника траурнаго и Сверлильщика сосеннаго нагонять свиней, прибѣгая къ этому способу въ теченіе всей зимы; кромѣ того, если позволятъ средства высылать въ лѣсъ и людей для отыскиванія, собиранія и истребленія тѣхъ же куколокъ.

Въ Ноябрѣ. Въ первой половинѣ этого мѣсяца производить тѣ же самыя работы, какъ и въ Октябрѣ, а во второй половинѣ дѣлать то, что предлагается на Январь мѣсяцъ и, наконецъ,

Въ Декабрѣ. Исполнить равномѣрно тѣ же работы, которыя выше были указаны на Январь мѣсяцъ.

Варшава, 3 (15) Мая 1838 года.

Инспекторъ казенныхъ лѣсовъ (подписано) *Эльснеръ.*

№ 440.

О представленіи лѣсными служителями знаковъ послѣ убитыхъ волковъ.

(11 (23) Мая 1839 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

На основаніи распоряженія Правительственной Коммисіи, отъ 11 Декабря 1828 года, за № 80,976/6,193, лѣсные служители представляютъ уши убитыхъ хищныхъ звѣрей чиновникамъ, производящимъ объѣзды въ лѣсничествахъ, для сожженія оныхъ. Вслѣдствіе отрѣзанія и сожженія этихъ знаковъ, служители лишаются возможности предъявленія цѣлыхъ шкуръ Обводовому Коммисару для полученія награды, назначенной общими Правительственными распоряженіями за истребленіе волковъ. Для избѣжанія этой несообразности, Правительственная Коммисія постановляетъ: что шкуры убитыхъ волковъ

dolnym, z zachowaniem jak największej ostrożności. Drzewo, które od zniszczenia owadów uratowane być nie mogło, a Kornikowi teraz na schronienie zimowe służy, wycinać i wywozić, i odtąd ciągle, aż do zupełnego uprzątnienia drzewa podobnego tak postępować. Dla wytępienia poczwarek Sówki Sosnowca, Zmierzchnicy Żałobnika i Szerszenia Sosnowca, napędzać trzodę chlewną i całą zimę to kontynuować, oprócz tego poczwarki tych owadów, o ile siły dozwolą, kazać ludziom szukać, zbierać i niszczyć.

W Listopadzie: w pierwszej połowie tego miesiąca wykonywać też same działania jak w Październiku, w drugiej zaś połowie tak jak w Styczniu przepisano.

Wreszcie,

W Grudniu: uskuteczniać podobnież takie same roboty, jak pod miesiącem Styczniem do wykonania wskazano.

Warszawa, dnia 3 (15) Maja 1838 roku.

Inspektor Lasów Rządowych (podpisano) *Elsner.*

№ 440.

O składaniu przez służbę leśną znaków z ubitych wilków.

(d. 11 (23) Maja 1839 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Officyaliści leśni składają uszy z ubitych zwierząt drapieżnych, w myśl rozporządzenia Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 11 Grudnia 1828 r. Nr. 80,976/6,193, Urzędnikom objazdy w leśnictwach odbywającym, celem spalenia ich. Skutkiem oderznięcia i spalenia, officyaliści pozbawieni są możności okazania całych skór Kommissarzowi Obwodowemu, dla uzyskania wynagrodzenia, jakie wytępienie wilków ogólnemi krajowemi rozporządzeniami jest zapewnione; dla uniknienia przeto téj niestosowności, Kommissya Rządowa stanowi, że skóry całkowite z ubitych wil-

могутъ быть представляемы лѣсными служителями въ цѣлости, въ канцелярію Обводовыхъ Коммисаровъ, а выданный имъ сими послѣдними или отъ Обводоваго Казначейства протоколъ о обрѣзаніи носовъ и ушей можетъ быть предъявленъ Лѣснымъ Управленіямъ, въ доказательство истребленія волковъ.

Настоящее распоряженіе Губернское Правленіе должно сообщить Обводовымъ Коммисарамъ, Лѣснымъ Ассесорамъ и Лѣснымъ Управленіямъ, для свѣдѣнія и руководства.

Варшава, 11 (23) Мая 1839 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 31,791/10,073.

№ 441.

О введеніи въ казенныхъ лѣсахъ пожарныхъ каланчей.

(6 (18) Іюля 1839 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Къ числу весьма полезныхъ средствъ для предотвращенія лѣсныхъ пожаровъ принадлежатъ, безъ сомнѣнія, пожарныя каланчи, изъ которыхъ легко можно видѣть всю окрестность и тотчасъ открыть мѣсто, гдѣ произошелъ пожаръ. Образецъ подобныхъ каланчей находится въ 5 томѣ № 3 Сыльвана. Правительственная Коммисія, желая ввести эти каланчи во всѣхъ казенныхъ лѣсахъ, предписываетъ Губернскому Правленію сдѣлать по Лѣснымъ Управленіямъ слѣдующее распоряженіе:

1) въ казенныхъ и горнозаводскихъ лѣсничествахъ, доставляющихъ дрова въ Варшаву въ дровяной магазинъ, и вообще въ такихъ, которыя, находясь среди оброчныхъ или отданныхъ въ безсрочную аренду селеній, не могутъ быть отчуждены, а равно и въ такихъ, которыя, обнимая собою значительныя пространства, расположены на мѣстахъ возвышенныхъ, съ которыхъ удобно можно видѣть окружающіе лѣса, должны быть устроены подобныя каланчи изъ безплатнаго лѣса, посредствомъ лѣсной издѣльной повинности;

ków składać mogą officyaliści w biurze Kommissarzy Obwodowych, a uzyskany z biura tychże Kommissarzy lub z Kasy obwodowéj protokół oberznięcia nosów i uszu, mogą okazać w Urzędzie leśnym, na dowód wytępienia wilków.

Urządzenie to zakommunikuje Rząd Gubernialny Kommissarzom Obwodowym, Assessorom Nadleśnym i Urzędom leśnym, dla wiadomości i zastosowania się.

Warszawa, dnia 11 (23) Maja 1839 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Łęski.*

N. 31,791/10,073.

№ 441.

O zaprowadzeniu dostrzegalni w lasach rządowych.

(d. 6 (18) Lipca 1839 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Do środków zapobiegających pożarom, należy bezwątpienia za nader korzystne policzyć dostrzegalnie pożarów, z któréj całą okolicę przejrzeć i miejsce pożaru łatwo i bezzwłocznie odkryć można. Wzór podobnéj dostrzegalni znajduje się w tomie 5, w Nr. 3 Sylwana. Pragnąc Kommissya Rządowa upowszechnić one w lasach rządowych, zaleca Rządowi Gubernialnemu wydanie Urzędom leśnym następującego rozporządzenia:

1) w leśnictwach rządowych górniczych dostarczających drzewa do magazynu, w Warszawie, i w ogóle w takich, które nie kwalifikują się do alienacyi, jako położone wśród wsi czynszowych lub wieczyście wydzierżawionych, niemniéj stanowiące znakomite massy w miejscach wyniosłych, z których wygodnie lasy otaczające przejrzeć można, urządzone być mają podobne dostrzegalnie pożarowe, z drzewa bezpłatnego, robocizną leśną;

2) лѣсной служитель, въ участкѣ котораго будетъ устроена пожарная каланча, обязанъ ежедневно съ 1 Мая по 1 Ноября, во время засухи и въ ясную погоду, по нѣскольку разъ всходить на верхъ каланчи, и въ случаѣ, если онъ увидитъ въ лѣсу дымъ или огонь, тотчасъ извѣщать о семъ подлежащихъ лѣсныхъ служителей и приглашать сосѣднихъ жителей для потушенія пожара.

Варшава, 6 (18) Іюля 1839 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій.*

№ 33,799/10,732.

№ 442.

О воспрещеніи строить въ казенныхъ имѣніяхъ заводы, истребляющіе лѣсъ, ближе чѣмъ на 200 прентовъ отъ казенныхъ лѣсовъ.

(19 (31) Октября 1839 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Желая охранить казенные лѣса отъ ущерба, возникающаго по поводу близкой отъ нихъ постройки разныхъ заводовъ, истребляющихъ дерево, пока общимъ узаконеніемъ, въ надлежащемъ объемѣ, не будутъ по сему предмету изданы постоянныя правила, Правительственная Коммисія постановила слѣдующее:

§ 1.

На разстояніи 200 прентовъ или 500 саженъ (новой мѣры) отъ казенныхъ лѣсовъ не дозволяется строить на казенной землѣ заводовъ, уничтожающихъ дерево, какъ-то: винокурень, пивоварень, стекляныхъ и желѣзныхъ заводовъ, лѣсопилень, столярныхъ мастерскихъ, печей для обжиганія извести и кирпичей и т. п., и даже жилыхъ строеній, безъ предварительнаго разрѣшенія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

§ 2.

Виновный въ нарушеніи этого запрещенія подвергнется взысканію 40 злотыхъ польск., а, сверхъ того, возведенные имъ заводы и строенія будутъ на его счетъ разобраны.

2) officyalista leśny, w obrębie którego podobna dostrzegalnia będzie urządzona, obowiązany codziennie od 1 Marca do 1 Listopada w czasie suszy i w dni pogodne kilkakrotnie na wierzch dostrzegalni pożarowéj wchodzić, a w razie ujrzenia w lesię dymu lub ognia, natychmiast o tém właściwych officyalistów i przyległych mieszkańców uwiadamiać i na ratunek wezwać.

Warszawa, dnia 6 (18) Lipca 1839 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski.*

Nr. 33,799/10,732.

№ 442.

Zakaz stawiania w dobrach rządowych zakładów drzewo niszczących, bliżéj nad 200 prętów od lasów rządowych.

(d. 19 (31) Października 1839 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Chcąc ochronić lasy rządowe od szkód, jakie z powodu bliskiego zakładania rozmaitych fabryk, drzewo niszczących, wynikają, nim prawem ogólném w rozciągłości właściwéj przepisaną zostanie stała w tym przedmiocie zasada, postanowiła co następuje.

§ 1.

W odległości 200 prętów czyli 500 sążni nowej miary od lasów rządowych, nie wolno jest na gruncie rządowym stawiać zakładów drzewo niszczących, jako to: gorzelni, browarów, hut, tartaków, warsztatów stolarskich, pieców wapiennych, cegielni i t. p. a nawet budowli mieszkalnych, bez poprzedniego wyraźnego od Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu upoważnienia.

§ 2.

Postępujący przeciw temu zakazowi będzie skazany na karę złp. 40, a nadto zakład i budowle będą na koszt ich właściciela rozrzucone.

§ 3.

Лѣсные чиновники и служители обязаны наблюдать, чтобы, согласно вышесказанному запрещенію, поименованные строенія и заводы не были никѣмъ возводимы, подъ опасеніемъ, за всякое незамѣченное ими нарушеніе, вычета половины оклада мѣсячнаго жалованья. Въ случаѣ же доказанной стачки или согласія со стороны чиновниковъ или служителей на таковыя постройки, будетъ наложено на нихъ особое взысканіе.

§ 4.

Губернское Правленіе поручитъ составить списокъ селеніямъ, колоніямъ, усадьбамъ всякаго рода, и всѣмъ вообще строеніямъ и заводамъ, принадлежащимъ къ разряду описанныхъ въ § 1-мъ и расположенныхъ въ чертѣ 200 прент. отъ казенныхъ лѣсовъ, съ означеніемъ разстоянія оныхъ отъ лѣса. Таковой списокъ, составленнный по прилагаемой формѣ, Губернское Правленіе должно представить Правительственной Коммисіи въ продолженіе четырехъ мѣсяцевъ со времени полученія настоящаго предписанія.

§ 5.

На будущее время Губернское Правленіе, представляя на утвержденіе Правительственной Коммисіи проектъ постройки при лѣсахъ въ разстояніи 200 прентовъ какого либо завода изъ числа описанныхъ въ § 1, обязано объяснить причины, по которымъ сказанный заводъ не можетъ существовать на болѣе значительномъ разстояніи, и при томъ означить разстояніе, на какомъ предполагается построить оный.

§ 6.

При заключеніи контрактовъ на отдачу въ вѣчное арендное содержаніе земель, расположенныхъ вблизи лѣсовъ, слѣдуетъ включать въ оные условіе о воспрещеніи строить вышеупомянутые заводы, если это запрещеніе не вытекаетъ изъ общихъ условій безсрочнаго арендnаго контракта. Относительно же построекъ, возведеніе которыхъ вслѣдствіе отдачи земель въ вѣчную аренду непремѣнно должно быть разрѣшаемо, слѣдуетъ по крайней мѣрѣ дѣлать положительную оговорку, воспрещающую переносить оные въ близшее разстояніе отъ лѣсовъ.

§ 7.

Что же касается заводовъ, имѣющихъ впредь строиться

§ 3.

Obowiązkiem jest urzędników i officyalistów leśnych dostrzegać, aby przeciw zakazowi powyższemu budowli i zakładów wyszczególnionych nie stawiano, a to pod karą utraty połowy pensyi przez miesiąc jeden, za samo niedostrzeżenie. W przypadku zaś udowodnionej zmowy lub przyzwolenia ze strony urzędników lub officyalistów kara oddzielnie wyrzeczoną będzie.

§ 4.

Rząd Gubernialny poleci ułożyć spis wsi, kolonij, wszelkiego rodzaju osad i wreszcie wszelkich budowli i zakładów, należących do rodzaju w § 1-m opisanego, w zakresie 200 prętów od lasów rządowych istniejących, z wymienieniem ich odległości od lasu. Spis ten, podług wzoru obok załączonego ułożyć się mający, nadeśle Rząd Gubernialny Kommissyi Rządowéj, w ciągu czterech miesięcy od daty odebrania niniejszego reskryptu.

§ 5.

Na przyszłość Rząd Gubernialny, przedstawiając Kommissyi Rządowéj wniosek o pozwolenie wystawienia przy lasach, w zakresie 200 prętów odległości, jakiej z fabryk w § 1-m opisanych, obowiązany będzie przytoczyć usprawiedliwienie, dla czego w odległości znaczniejszej taki zakład istnieć nie może, i wymieni odległość w jakiej go wystawić proponuje.

§ 6.

Przy zawieraniu kontraktów wieczysto-dzierżawnych o grunta w bliskości lasów położone, zamieszczać należy warunek zabraniający stawiania zakładów w mowie będących, o ile zakaz ten z ogólnych warunków wieczysto-dzierżawnych nie wypływa. Względem budowli zaś, które skutkiem wieczystego wydzierżawienia koniecznie dozwolone być mogą, zastrzegać należy przynajmniej zakaz przenoszenia ich w bliższą od lasów odległość.

§ 7.

Co do zakładów wznosić się mających w przyszłości na

на казенныхъ земляхъ, отданныхъ въ вѣчное пользованіе, если возведеніе оныхъ не воспрещено положительно въ контрактѣ, а равно предполагаемой въ будущемъ постройки подобныхъ заводовъ на частныхъ земляхъ, на разстояніи менѣе 200 прентовъ, отъ казенныхъ лѣсовъ, то Губернское Правленіе должно предварить владѣльца, строящаго подобный заводъ, что для дѣйствія этого завода ему не будетъ отпускаемъ лѣсъ изъ казенныхъ дачъ до тѣхъ поръ, пока онъ не перенесетъ таковаго на вышеуказанное разстояніе. Лѣсные чиновники и служители обязаны предупреждать всѣхъ о настоящемъ распоряженіи и наблюдать за исполненіемъ изложенныхъ въ немъ правилъ, подъ опасеніемъ взысканія въ § 3 опредѣленнаго. Губернское Правленіе о слѣланныхъ имъ по Лѣснымъ Управленіямъ распоряженіяхъ должно донести Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства въ продолженіе 20 дней.

Варшава, 19 (31) Октября 1839 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 86,100/27,752.

№ 443.

О производствѣ облавъ на волковъ въ казенныхъ лѣсахъ.

(30 Ноября (12 Декабря) 1839 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Желая, чтобы предпринимаемыя въ казенныхъ лѣсахъ облавы на волковъ имѣли желаемый успѣхъ, Правительственная Коммисія поручаетъ Губернскому Правленію сообщить подвѣдомственнымъ ему Лѣснымъ Управленіямъ, для свѣдѣнія и руководства, слѣдующія правила:

1) облавы на волковъ должны быть предпринимаемы ежегодно въ срокъ, отъ Св. Варѳоломея до Св. Михаила;

2) дѣти на облавы принимаемы быть не должны, а только взрослые люди, вооруженные палками, топорами, желѣзными кирками и вилами, и т. п. орудіями;

gruntach rządowych w posiadanie wieczyste już wypuszczonych, jeżeli w kontrakcie zakaz ich wznoszenia nie jest zamieszczony, jak niemniéj co do zakładów podobnych na gruntach prywatnych, w odległości 200 prętów od lasów rządowych wznosić się mających, Rząd Gubernialny uprzedzać powinien wznoszącego zakład podobny, że z lasów rządowych drzewa nie będzie mógł nabywać, dla użytkowania z tegoż zakładu, jeżeli go nie usunie do odległości powyżéj opisanej. Urzędnicy i officyaliści lasów rządowych uprzedzać i pilnować wykonania tego przepisu są obowiązani, pod karą w § 3-m zagrożoną.

W ciągu dni 20 zastrzega sobie Kommissya Rządowa rapport o wydaniu przez Rząd Gubernialny do Urzędów leśnych poleceń.

Warszawa, dnia 19 (31) Października 1839 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

N. 86,100/27,752.

№ 443.

O odbywaniu obław na wilki w lasach rządowych.

(d. 30 Listopada (12 Grudnia) 1839 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Pragnąc aby przedsiębrane w lasach rządowych obławy na wilki odnosiły pożądany skutek, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, ażeby podwładnym sobie Urzędom leśnym zakommunikował, dla wiadomości i zastosowania się, następujące przepisy:

1) obławy na wilki przedsiębrać należy corocznie, w czasie od Św. Bartłomieja do Św. Michała;

2) dzieci nie mają być przyjmowanemi na obławy, lecz tylko ludzie dojrzali, w pałki, siekiery, widły żelazne, oskardy itp. narzędzia opatrzeni;

3) при устройствѣ облавы слѣдуетъ образовать двѣ линіи: одну прямую изъ стрѣлковъ, разставленныхъ противъ вѣтра, а другую изъ загонщиковъ въ видѣ полукруга, съ флангами, примыкающими къ линіи стрѣлковъ для вытѣсненія и преслѣдованія звѣря на линію стрѣлковъ;

4) присмотръ за загонщиками принадлежитъ Подлѣсничимъ и солтысамъ, кои обязаны сосчитать и разставить ихъ, а равно наблюдать, чтобы, когда наступитъ время начатія облавы, они не скоплялись, а съ крикомъ подвигались по направленію волчьяго логовища къ разставленнымъ на линіи стрѣлкамъ (если на этой облавѣ не имѣется борзыхъ собакъ); когда же для загона волковъ могутъ быть употреблены гончія собаки, то загонщики должны стоять на мѣстѣ, постоянно крича и поднимая шумъ, а доѣзжачій съ собаками—пробѣгать засѣку по направленію къ линіи стрѣлковъ;

5) мѣстный лѣсной объѣздчикъ долженъ верхомъ объѣзжать загонщиковъ и наблюдать за порядкомъ. Три холостые выстрѣла, на обоихъ флангахъ и посерединѣ линіи загонщиковъ, служатъ сигналомъ начатія облавы;

6) исправляющій должность Лѣсничаго долженъ наблюдать, чтобы на облавѣ охотники и стрѣлки не иначе заряжали оружіе, какъ только пулями, чтобы стрѣлки не сходили съ своихъ постовъ, на линіи не курили табаку и не разговаривали, но соблюдали спокойствіе и тишину;

7) когда на линіи стрѣлковъ начнутся выстрѣлы по волкамъ, тогда, для успѣшнѣйшей нагонки волковъ на стрѣлковъ, слѣдуетъ повторить холостые выстрѣлы на линіи загонщиковъ;

8) въ случаѣ смертельнаго выстрѣла по волку, охотникъ не долженъ трогаться съ мѣста и дозволять скопляться другимъ, а, скоро зарядивъ оружіе, поджидать другаго волка, потому что волки пробираются изъ лѣсу обыкновенно одинъ за другимъ, одними и тѣми же тропинками. Ударъ доѣзжачаго въ охотничій рожокъ будетъ сигналомъ окончанія облавы;

9) на облавахъ дозволяется стрѣлять только волковъ, рысей и лисицъ; тѣхъ же, которые осмѣлились бы стрѣлять спокойную дичь или птицъ, немедленно привлекать къ отвѣтственности;

3) przy zakładaniu obław uformować należy dwie linie, jedną prostą z strzelców, przeciwko wiatru, drugą z obławników w kształcie półkola, której końce do linii strzelców dotykać mają, dla wyruszenia i pędzenia zwierza na linią strzelców;

4) dozór nad obławami należy do Podleśnych i Sołtysów, którzy mają ich obliczyć i rozstawić, a przytem przestrzegać, aby gdy czas ruszenia obławy nadejdzie, nie skupiali się i z okrzykiem szli w kierunku na gniazdo wilków, ku linii rozstawionych strzelców, (jeżeli na takiej obławie nie ma psów ogarów), gdy zaś psy tego gatunku mogą być użytemi podręcznie do obławy, wtenczas obławnicy mają stać na miejscu, wydając ciągle rozmaite okrzyki, a dojeżdżacze z psami wycierać knieję, w kierunku do linii strzeleckiej;

5) strażnik objazdowy miejscowy powinien konno objeżdżać obławników i porządku przestrzegać. Trzy strzały ślepe z linii obławnéj na obu skrzydłach i w środku linii, dają znak rozpoczęcia obławy;

6) sprawujący Urząd leśny, powinien przestrzegać, aby na obławie żaden myśliwy i strzelec nie nabijał inaczej broni, jak tylko kulą, aby z zasadzki na linii strzeleckiéj nie usuwał się, tytuniu nie palił, rozmowy nie prowadził, lecz spokojnie i cicho zachował się;

7) gdy strzały do wilków zaczną się w linii strzeleckiej, wtenczas z linii obławnéj strzały ślepe ponowione być winny, dla skuteczniejszego napędzania wilków na linię strzelecką;

8) w zdarzeniu pomyślnem strzału śmiertelnego do wilka, myśliwy niepowinien ruszyć się z miejsca, ani dozwolić skupiać się innym, lecz nabiwszy szybko broń oczekiwać na drugiego, albowiem wilcy zwykle jeden po drugim wybranem miejscem wynoszą się.

Sygnał podjezdnego oznajmi przez trąbkę koniec obławy;

9) tylko do wilka, rysia i lisa wolno strzelać na obławach, przeciwko zaś tym, którzyby poważyli się strzelać się do zwierzyny spokojnej lub ptastwa, ma być bezzwłocznie process stosowny uformowany;

10) съ наступленіемъ снѣговъ, лѣсные служители обязаны во все продолженіе зимы постоянно слѣдить за волками, и послѣ произведенной охоты, когда волкъ будетъ раненъ, не допускать, чтобы онъ оставался живымъ, но преслѣдовать его до тѣхъ поръ, пока не будетъ убитъ;

11) такъ какъ успѣхъ облавъ зависитъ единственно отъ мѣткихъ выстрѣловъ, то Лѣсничіе, кромѣ упражненія подвѣдомственныхъ имъ служителей въ мѣткой стрѣльбѣ, какъ это указано предписаніемъ отъ 10 (22) Сентября 1838 года, за № 71,475/22,804, долженъ часто осматривать оружіе у стрѣлковъ, чтобы убѣдиться, содержится ли ими оно въ исправности, оплошныхъ въ этомъ отношеніи представлять ко взысканію, способствовать лѣснымъ служителямъ къ пріобрѣтенію хорошаго оружія и поощрять ихъ къ тому;

12) объ успѣхѣ каждой облавы и охоты на волковъ Лѣсныя Управленія, независимо отъ непосредственнаго представленія рапорта Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, согласно предписанію отъ 6 Декабря 1834 г., за № 89,268/29,535, обязаны донести одновременно подлежащему Губернскому Правленію, съ приложеніемъ протокола, объясняющаго порядокъ производства облавы.

Въ заключеніе Правительственная Коммисія, ссылаясь на предписаніе свое отъ 25 Февраля (9 Марта) 1838 года, за № 12,620/3,562, чтобы каждый лѣсной служитель подвергаемъ былъ строгому контролю относительно убитія опредѣленнаго числа хищныхъ звѣрей, поручаетъ Губернскому Правленію наблюсти, чтобы Лѣсныя Управленія не упускали прилагать къ годичнымъ отчетамъ протоколы, составленные чиновниками, производящими объѣзды въ лѣсничествахъ, о сожженіи ушей хищныхъ звѣрей и когтей птицъ, представленныхъ лѣсными служителями по возложенной на нихъ обязанности.

Варшава, 30 Ноября (12 Декабря) 1839 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 96,890/31,094.

---

10) za nastaniem śniegów, obowiązani są officyaliści leśni śledzić ciągle przez ciąg pory zimowej wilki, i po odbytych polowaniach, w razie postrzelenia wilka, nie dopuszczać, aby ten zdołał utrzymać się przy życiu, lecz tak długo go tropić, dopóki ubitym nie zostanie;

11) gdy niezawodne strzały jedynie skuteczność obław zapewniają, Nadleśniczowie przeto oprócz wprawiania podwładnych sobie officyalistów do celnego strzału, jak to rozporządzeniem z dnia 10 (22) Września 1838 roku za Nr. 71,475/22,804 polecono, powinni często rewidować broń tychże pod względem przekonywania się o porządnem utrzymywaniu onéj, niedbałych w tym względzie do ukarania przedstawiać, nabywanie dobréj broni tymże officyalistom ułatwiać i onych do tego zachęcać;

12) o skutku każdéj obławy i polowania na wilki, obowiązane są Urzędy leśne oprócz złożenia bezpośrednio rapportu Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, stosownie do rozporządzenia z dnia 6 Grudnia 1834 r. Nr. 89,268/29,535, donieść o tem jednocześnie właściwemu Rządowi Gubernialnemu, przy dołączeniu protokółu usprawiedliwiającego całe postąpienie.

W końcu Kommissya Rządowa, powołując się na reskrypt swój z dnia 25 Lutego (9 Marca) 1838 roku, Nr. 12,620/3,562, zarządzający, aby każdy z officyalistów leśnych, co do ubicia przynależnej liczby zwierząt drapieżnych, ściśle był obliczony, poleca Rządowi Gubernialnemu dopilnowanie, aby Urzędy leśne nie zaniedbywały dołączać do rachunków rocznych protokółów, spisywanych przez urzędników objazdy leśnictw odbywających, o spaleniu uszów zwierząt i szponów ptaków drapieżnych, przez officyalistów leśnych zobowiązku złożonych.

Warszawa, d. 30 Listopada (12 Grudnia) 1839 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 96,890/31,094.

№ 444.

О дозволеніи Горнымъ заводамъ возводить строенія на отведенныхъ имъ земляхъ, вблизи лѣсовъ, безъ особаго на то разрѣшенія.

(21 Марта (2 Апрѣля) 1840 г.)

Краковскому, Сандомирскому и Калишскому Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Польскій Банкъ, отъ 26 Февраля (9 Марта) с. г., за № 5,328, вошелъ въ Правительственную Коммисію съ представленіемъ, что Олькушское Лѣсное Управленіе, на основаніи распоряженія ея отъ 19 (31) Октября п. г., за № 86,100/27,752, воспрещаетъ Горнозаводству строить дома для колонистовъ на разчищенныхъ лѣсныхъ отпадкахъ, переданныхъ на этотъ предметъ Горному вѣдомству по той причинѣ, что эти земельные участки находятся въ смежности съ казенными лѣсами, присовокупляя, что, кромѣ того, упомянутое Управленіе требуетъ предъявленія на эти постройки плановъ, утвержденныхъ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства.

Такъ какъ Правительственная Коммисія, сдѣлавъ распоряженіе о передачѣ въ вѣдѣніе Горныхъ заводовъ упомянутыхъ участковъ для постройки на нихъ домовъ для колонистовъ, тѣмъ самимъ уже признала нужною постройку этихъ строеній въ ближайшемъ разстояніи, чѣмъ въ 200 прентахъ отъ казенныхъ лѣсовъ, то изъ этого вытекаетъ, что Горное вѣдомство не должно уже встрѣчать, со стороны Лѣснаго Управленія, никакого препятствія въ возведеніи таковыхъ строеній. Равнымъ образомъ слѣдуетъ считать неумѣстнымъ домогательство Олькушскаго Лѣснаго Управленія о предъявленіи ему плановъ на горнозаводскія строенія, утвержденныхъ Правительственною Коммисіею, потому что постройки этого рода, во время Банковаго управленія Горными заводами, не подлежатъ утвержденію Правительственной Коммисіи. А дабы Горнозаводство не встрѣчало впредь, въ подобныхъ случаяхъ, никакихъ препятствій въ производствѣ построекъ, Правительственная Коммисія постановляетъ, что въ случаѣ, когда какіе либо лѣсные земельные участки будутъ по рас-

№ 444.

O dozwoleniu na gruntach, do budowli górnictwu oddanych, wystawiania takowych w blizkości lasu, bez osobnego na to upoważnienia.

(d. 21 Marca (2 Kwietnia) 1840 r.)

Do Rządu Gubernialnego Krakowskiego, Sandomierskiego i Kaliskiego.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Bank Polski w odezwie z dnia 26 Lutego (9 Marca) r. b. Nr. 5,328, przedstawił Kommissyi Rządowej, że Urząd leśny Olkusz, uzasadniając się na rozporządzeniu Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Października r. z. Nr. 86,100/27,752, wzbrania Górnictwu budowania domów kolonialnych na gruntach po odpadkach leśnych, Górnictwu na ten cel tradowanych, a to z powodu: że też grunta odpadkowe przyległe są lasom rządowym; i że nadto pomieniony Urząd żąda okazania sobie planów na też budowle, przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu zatwierdzonych.

Ponieważ Kommissya Rządowa wydając zarządzenia do tradowania, na rzecz Górnictwa, pomienionych odpadków, dla wystawienia na nich domów kolonialnych, uznała tém samém potrzebę wystawienia tych budowli w bliższéj odległości jak o 200 prętów od lasów rządowych, ztąd wypływa, że Górnictwo żadnéj już trudności ze strony Urzędu leśnego w wzniesieniu tych budowli doznawać niepowinno. Podobnież, zbytecznem jest żądanie Urzędu leśnego Olkusz, aby mu produkowano plany na budowle górnicze, przez Kommissyę Rządową zatwierdzone, albowiem budowle tego rodzaju, w czasie administracyi Bankowéj Górnictwem, nie ulegają zatwierdzeniu Kommissyi Rządowéj. Aby więc Górnictwo nie doznawało w podobnych przypadkach przeszkód w wniesieniu budowli, Kommissya Rządowa stanowi, że w razie gdy jakowe grunta leśne oddane zostaną Górnictwu z rozporządzenia Kommissyi Rządowej, do wystawienia na nich budowli, Urzędy leśne żadnych innych upoważnień dozwalają-

поряженію сей Правительственной Коммисіи переданы въ Горное вѣдомство для возведенія на нихъ строеній, Лѣсныя Управленія не должны уже требовать никакихъ другихъ разрѣшеній, дозволяющихъ Горнозаводству обратить эти земли подъ постройки, хотя бы даже предполагалось возвести оныя ближе, чѣмъ на 200 прентовъ отъ казенныхъ лѣсовъ.

О настоящемъ постановленіи Губернское Правленіе должно безотлагательно увѣдомить подвѣдомственныя ему Лѣсныя Управленія тѣхъ лѣсничествъ, которыя назначены для снабженія Горныхъ заводовъ дровами, и объ исполненіи сего представить Правительственной Коммисіи рапортъ въ продолженіе 20 дней.

Варшава, 21 Марта (2 Апрѣля) 1840 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 18,341/5,558.

№ 445.

По предмету возведенія строеній вблизи лѣса.

(27 Іюня (9 Іюля) 1840 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

На возбужденный въ представленіи Августовскаго Губернскаго Правленія, отъ 18 (30) Мая с. г., за № 16,497/9,850, вопросъ: относится ли запрещеніе возводить постройки и учреждать заводы уничтожающіе лѣсъ, изложенное въ предписаніи отъ 19 (31) Октября п. г., за № 86,100, и къ такимъ строеніямъ, которыя предполагается построить вмѣсто прежнихъ, уничтоженныхъ пожаромъ, или какимъ либо другимъ случайнымъ образомъ?—Правительственная Коммисія поясняетъ: что хотя, предписаніемъ своимъ отъ вышеупомянутаго числа, она запретила возводить только новыя строенія, преимущественно по той причинѣ, что перенесеніе строеній, существовавшихъ до изданія вышеозначеннаго запрещенія и составляющихъ иногда цѣлыя селенія, представляется невозможнымъ, принимая однакожъ въ соображеніе, что это запрещеніе имѣетъ главнымъ образомъ цѣлью отдаленіе строеній отъ лѣсовъ, она соглашается на устраненіе

cych górnictwu wzniesienia budowli na tych gruntach żądać nie mają, chociażby nawet budowle takowe bliżéj jak o 200 prętów od lasów rządowych stanąć miały.

O decyzyi téj Rząd Gubernialny zawiadomi bezwłocznie podwładne sobie Urzędy leśne tych leśnictw, które przeznaczone są na zaopatrywanie Górnictwa drzewem i o dopełnieniu tego rapport Kommissyi Rządowéj w ciągu dni 20 złoży.

Warszawa, dnia 21 Marca (2 Kwietnia) 1840 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 18,341/5,558.

№ 445.

W przedmiocie wznoszenia budowli w blizkości lasu.

(d. 27 Czerwca (9 Lipca) 1840 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Na zapytanie Rządu Gubernialnego Augustowskiego pod dniem 18 (30) Maja r. b. Nr. 16,497/9,850, przedstawione: czy zakaz stawiania budowli i zakładów drzewo niszczących, reskryptem z d. 19 (31) Października r. z. Nr. 86,100 objęty, stosuje się i do takich budowli, które w miejsce dawnych przez pożar lub przypadek, lub w inny sposób zniszczonych, stawiane być mają?

Kommissya Rządowa odpowiada, iż wprawdzie reskryptem swym, z daty dopiero cytowanym, zakazała tylko wznoszenie nowych budowli, a to głównie z téj przyczyny, że przenoszenie budowli do czasu powyższego zakazu istniejących, częstokroć całe wsie stanowiących, jest niepodobne; kiedy jednak dążenie i cel tego zakazu jest oddalenie budowli

построекъ, существовавшихъ до изданія запретительнаго распоряженія, тамъ, гдѣ сіе можетъ быть приведено въ исполненіе безъ нарушенія правъ третьихъ лицъ.

Руководствуясь этими соображеніями, Правительственная Коммисія постановляетъ: что возобновленіе разрушеннаго или пришедшаго въ упадокъ строенія, въ какомъ либо селеніи, лежащемъ въ близкомъ разстояніи отъ лѣса, воспрещено быть не можетъ, такъ какъ для достиженія предполагаемой этою мѣрою цѣли слѣдовало бы перенести цѣлое селеніе. Если же, на мѣсто стоящихъ отдѣльно отъ селенія, разрушенныхъ или пришедшихъ въ ветхость строеній, должны быть построены новыя, то Губернское Правленіе обязано удостовѣриться, можетъ ли устраненіе такихъ строеній отъ лѣса и перенесеніе ихъ въ ближайшее селеніе послѣдовать безъ нарушенія правъ владѣльцевъ оныхъ, и въ семъ послѣднемъ случаѣ запретить новыя постройки и указать мѣсто въ томъ селеніи, куда строеніе должно быть перенесено, если владѣлецъ представляетъ необходимыя для сего условія. При разсмотрѣніи такихъ случаевъ слѣдуетъ также обращать вниманіе и на время, которое истекло между паденіемъ строенія и намѣреніемъ возвести оное вновь, такъ какъ изъ этого можно вывести заключеніе о необходимости постройки.

Встрѣчаются случаи, что такъ называемые бобыли и односельцы, не получивъ на то разрѣшенія отъ Казеннаго Управленія, построили себѣ незаконно среди лѣсовъ усадьбы и, не будучи внесены въ престаціонную табель, не исполняютъ въ пользу Казны никакихъ повинностей. Объ устраненіи такихъ строеній Губернское Правленіе, не ожидая вовсе, пока они придутъ въ упадокъ, можетъ представить въ Правительственную Коммисію свои соображенія, основанныя на правилахъ сельскаго и лѣснаго хозяйства.

О настоящемъ постановленіи Правительственная Коммисія увѣдомляетъ всѣ Губернскія Правленія.

Варшава 27 Іюня (9 Іюля) 1840 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 41,076/12,339.

---

od lasu, gdzie przeto usunięcie budowli, przed powyższym zakazem istniejących, bez obrazy praw osób trzecich, nastąpić będzie mogło, na usunięcie Kommissya Rządowa się zgadza.

W téj zasadzie postępując Kommissya Rządowa stanowi: iż odbudowanie budowli we wsi jakiej upadłéj lub zniszczonej, w bliskości lasu leżącéj, wzbronione być nie może, gdyż skutek zakazu tylko z przeniesieniem całéj wsi mógłby nastąpić. Jeżeli zaś w miejsce budowli oddzielnie od wsi istniejących i upadłych lub zniszczonych nowe mają być wznoszone, natenczas Rząd Gubernialny ma obowiązek rozpoznać, czy oddalenie takiej budowli od lasu i przeniesienie jéj do wsi najbliższéj, bez nadwerężenia prawa właściciela budowli nastąpić może; i jeżeli taki przypadek ma miejsce, odnowienia budowli wzbronić należy, i wskazać miejsce we wsi, na które budowla ma być przeniesiona, skoro się posiadacz do tego kwalifikuje. Przy rozpoznawaniu takich wypadków zwracać należy także uwagę, jaki czas upłynął między upadkiem budowli, a zamiarem jej wzniesienia, gdyż to o jej potrzebie daje domniemanie.

Zdarzają się wypadki, gdzie tak zwani budnicy, jednosiedlcy, bez konsensu władzy skarbowéj nieprawnie wśród lasów budowle wystawili i tabellą prestacyjną objęci nie są, ani żadnych obowiązków Skarbowi nie uiszczają. Względem usunięcia takich budowli nieczekając nawet ich upadku, Rząd Gubernialny może przedstawiać Kommissyi Rządowéj wnioski, na zasadach gospodarstwa ekonomicznego i leśnego oparte.

O decyzyi niniejszej Kommissya Rządowa wszystkie Rządy Gubernialne zawiadamia.

Warszawa, dnia 27 Czerwca (9 Lipca) 1840 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

N. 41,076/12,339.

№ 446.

Лица, занимающіяся развозкою угольевъ, обязаны съ 1 Мая до послѣдняго числа Сентября имѣть бочонокъ съ водою въ 4—5 гарнцевъ, подъ опасеніемъ взысканія 10 злот.

(31 Іюля (12 Августа) 1841 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства,

освѣдомясь изъ рапорта Инспектора Реймана, отъ 8 (20) Іюля с. г., за № 128, что столь часто случающіеся въ лѣсахъ пожары происходятъ иногда отъ тлѣющаго уголья, выбрасываемаго людьми, везущими уголь изъ лѣсу, или черезъ лѣсъ, въ предупрежденіе случаевъ пожара, угрожающихъ истребленіемъ лѣсовъ, постановляетъ слѣдующее:

Каждый вывозящій изъ казенныхъ лѣсовъ, или провозящый чрезъ оные уголь въ лѣтніе мѣсяцы, т. е. съ 1 Мая до послѣдняго числа Сентября, долженъ имѣть на возу или при кузовѣ, бочонокъ съ водою, вмѣщающій въ себѣ отъ 4 до 5 гарцевъ, для того, чтобы, въ случаѣ зажженія угольевъ, онъ имѣлъ чѣмъ потушить оные.

Кто же, въ противность сему правилу, замѣченъ будетъ въ казенномъ лѣсу, въ лѣтніе мѣсяцы, начиная съ слѣдующаго 1842 года, везущимъ уголь безъ запаса воды, тотъ за сіе будетъ подвергнутъ полицейскому взысканію въ размѣрѣ 10 злотыхъ.

Настоящее распоряженіе Губернское Правленіе разошлетъ Лѣснымъ Управленіямъ и предпишетъ имъ объявить оное протоколярно, въ рапортные дни, всѣмъ лѣснымъ служителямъ, и независимо отъ сего опубликуетъ оное во всеобщее свѣдѣніе, посредствомъ припечатанія въ Губернскихъ Вѣдомостяхъ, и прикажетъ опубликовать оное въ базарные дни по городамъ, возобновляя за тѣмъ каждый годъ, съ наступленіемъ весны, эту публикацію въ Губернскихъ Вѣдомостяхъ.

Варшава, 31 Іюля (12 Августа) 1841 года.

За Директора Отдѣленія, Статсъ-Референдарій

(подписано) *Гуминскій.*

№ 53,596/16,199.

№ 446.

Rozwożący węgle, od 1 Maja do ostatniego Września, powinien mieć baryłkę z wodą 4 do 5 garncy, pod karą złotych 10.

(d. 31 Lipca (12 Sierpnia) 1841 roku).

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Powziąwszy wiadomość z rapportu Inspektora Reuman, daty 8 (20) Lipca r. b. Nr. 128, że pożary w lasach, tak często przytrafiające się, powstają częstokroć z wyrzucanych węgli zatlonych, przez ludzi takowe z lasu lub przez las wiozących; dla zapobieżenia takim wypadkom, zniszczeniem lasów zagrażającym, wydaje następujące rozporządzenie.

Każdy kto z lasów rządowych wywozi lub przez też lasy przewozi węgle w miesiącach letnich, to jest, od dnia 1 Maja do ostatniego Września, powinien mieć na wozie lub przy koszu przyrządzoną baryłkę z wodą, 4 do 5 garncy obejmującą, aby w razie zatlenia węgli, takowe mógł ugasić. Ktokolwiek zaś nie dopełni tego przepisu i dostrzeżonym będzie w lesie rządowym, w letnich miesiącach, poczynając od roku następnego 1842, przewożący węgle bez zapasu wody, zostanie pociągniętym do zapłacenia kary policyjnéj złp. 10.

Rozporządzenie takowe Rząd Gubernialny przesle Urzędom leśnym, z poleceniem ogłoszenia go protokólarnie wszystkim officyalistom leśnym, w dni rapportowe, niemniéj poda do wiadomości publicznéj, przez zamieszczenie w dzienniku gubernialnym i nakazanie ogłoszenia po miastach w dni targowe. Każdego zaś roku, z początkiem wiosny, ogłoszenie przez dziennik gubernialny ponowi.

Warszawa, dnia 31 Lipca (12 Sierpnia) 1841 roku.

W zastępstwie Dyrektora Wydziału, Referendarz Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 53,596/16,199.

№ 447.

Объ отвѣтственности лѣсныхъ чиновниковъ и служителей за пожары, произшедшіе во ввѣренныхъ имъ лѣсахъ.

(9 (21) Іюля 1842 г.)

Августовскому Губернскому Правленію (*).

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Августовское Лѣсное Управленіе, отъ 4 (16) Іюня с. г., за № 285, донося о произшедшемъ съ 21 на 22 Мая ночью пожарѣ Студзеничнаго участка, въ стражѣ Саенекъ, охватившемъ болѣе 600 морговъ, представило, что частые пожары въ округахъ, гдѣ пріостановлена вырубка лѣса для заграничной торговли, слѣдуетъ преимущественно приписать окрестнымъ крестьянамъ, лишеннымъ самаго главнаго средства своего содержанія, съ вырубки и вывозки товарнаго дерева, и потому для отвращенія впредь пожаровъ предполагаетъ принять слѣдующія мѣры: устранить мѣстныхъ жителей отъ выдѣлки поврежденнаго пожаромъ и обращаемаго въ продажу лѣса; распорядиться тотчасъ о производствѣ слѣдствій о пожарахъ съ большею строгостью, а виновныхъ или нежелающихъ содѣйствовать погашенію пожара подвергать строгимъ наказаніямъ; дозволить подъ вѣрнымъ присмотромъ вырубать во II и III округѣ годный для торговли лѣсъ, и способствовать такимъ образомъ къ заработкамъ крестьянъ, поселенныхъ въ лѣсахъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, подвергнувъ этотъ весьма важный предметъ, всестороннему обсужденію, убѣдилась, что пожары въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ вырубка лѣса для продажи пріостановлена, происходятъ по другимъ причинамъ, преимущественно же отъ недосмотра, сопряженнаго быть можетъ съ извѣстными разсчетами лѣсныхъ служителей, и своекорыстными видами промышленниковъ, а потому, для предупрежденія подобныхъ бѣдствій, а равно для охраненія лѣсовъ отъ истребленія, которое навѣрно могло бы послѣдовать, еслибы вырубка насажденій и о-

(*) Настоящее распоряженіе сообщено всѣмъ Губернскимъ Правленіемъ для свѣдѣнія и руководства.

№ 447.

O odpowiedzialności urzędników i officyalistów leśnych za pożary wynikłe w lasach ich dozorowi powierzonych.

(d. 9 (21) Lipca 1842 r.)

Do Rządu Gubernialnego Augustowskiego (*).

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Urząd leśny Augustów, donosząc rapportem z d. 4 (16) Czerwca r. b. Nr. 285, o wynikłym pożarze w straży Sajenek, obrębie Studzieniczne w nocy z dnia 21/22 Maja t. r., który przeszło 600 morgów lasu dotknął, przedstawił, że przyczyną licznych pożarów w okręgach, gdzie wycinanie drzewa na handel zagraniczny jest wstrzymanem, są okoliczni włościanie, jako pozbawieni największego źródła swego utrzymania z wyróbki i wywózki handlowego drzewa, i z tego względu, dla uniknienia dalszych pożarów wnioskuje, aby miejscowych mieszkańców od wyrabiania drzewa, ogniem uszkodzonego i na handel branego, wyłączyć, aby śledztwa pożarów natychmiast z większą usilnością prowadzono, a winnych lub niechcących nieść pomocy do ugaszenia, surowo karano, i aby pod pewną kontrollą dozwolić wybierania z okręgów II i III zdatnego na handel drzewa, a to dla dania pewnego sposobu zarobku po lasach osiedlonym włościanom.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, wziąwszy pod rozwagę przedmiot ten tak z siebie ważny, upatruje, iż inne są przyczyny pożarów w miejscach zkąd branie drzewa na handel jest wstrzymanem, głównie zaś niedozór, może nawet z pewną rachubą służby i widokami spekulantów połączony, i dla tego, tak dla zapobieżenia pobodnym klęskom jako i zachowania lasów od zniszczenia, coby z pewnością nastąpiło, gdyby wycinanie drzewostanów i okręgów niemających w pierwszym okresie być odmłodnionemi, zupełnie za-

*) Rozporządzenie niniejsze kommunikowano pod jednym wszystkim Rządom Gubernialnym, dla wiadomości i stosowania się.

круговъ, не подлежащихъ возобновленію въ первомъ періодѣ, не была безусловно запрещена, Правительственная Коммисія, не предавая на этотъ разъ отвѣтственности надсмотрщиковъ поврежденнаго участка, т. е. Подлѣсничаго и Лѣсничаго, какъ начальниковъ по управленію въ стражѣ и лѣсничествѣ, предписываетъ Губернскому Правленію тотчасъ объявить всѣ правила, относящіяся къ пожарамъ, согласно распоряженію отъ 30 Іюня (12 Іюля) 1841 года, за № 44,190/13,182, и наблюдать за точнымъ ихъ исполненіемъ, подъ собственною отвѣтственностью, а именно: чтобы слѣдствія о пожарахъ произведены были тотчасъ со всею строгостью, и чтобы виновные, или не оказывающіе требуемой помощи для потушенія пожаровъ, были, на основаніи существующихъ постановленій, немедленно подвергаемы наказаніямъ. Независимо отъ сего Губернское Правленіе прикажетъ служителямъ во всѣхъ лѣсничествахъ имѣть за лѣсами самый строгій надзоръ, и предваритъ ихъ, что впредь, за каждый произшедшій въ казенныхъ лѣсахъ пожаръ, причинившій вредъ въ лѣсу, служители подлежащаго лѣсничества подвергнутся строжайшей отвѣтственности со всѣми ея послѣдствіями, а именно, что въ случаѣ, если они не обнаружатъ виновника пожара и не докажутъ, что были рѣшительно не въ состояніи прекратить дальнѣйшее распространеніе начавшагося или съ другаго мѣста перешедшаго пожара, они будутъ удалены изъ службы.

Настоящее распоряженіе должно быть объявлено во всѣхъ лѣсничествахъ, всѣмъ чиновникамъ и служителямъ, со внесеніемъ въ протоколъ. Въ рапортахъ же о пожарахъ Губернское Правленіе обязано, вмѣстѣ съ тѣмъ, представлять свое мнѣніе, въ какой мѣрѣ лѣсные чиновники и служители должны быть подвергнуты взысканіямъ, указаннымъ въ настоящемъ распоряженіи.

Варшава, 9 (21) Іюля 1842 года.

За Директора Отдѣленія, Статсъ-Референдарій

(подписано) *Гуминскій.*

№ 45,165/15,601.

---

kazaném nie było; wstrzymując się na ten raz od ukarania dozorców uszkodzonego obrębu, Podleśnego i Nadleśniczego, jako naczelników administracyi w straży i leśnictwie, poleca Rządowi Gubernialnemu, aby natychmiast ogłosił wszystkie przepisy dotyczące pożarów, podług rozporządzenia z dnia 30 Czerwca (12 Lipca) 1841 roku, Nr. 44,190/13,182, i aby sam ścisłego ich wykonywania, pod własną odpowiedzialnością, pilnował, mianowicie, żeby śledztwa pożarów natychmiast z wszelką dokładnością były robione, a sprawcy lub niedający żądanéj pomocy do ugaszenia, podług przepisów byli zaraz karani. Przyczem jeszcze ma Rząd Gubernialny polecić służbie we wszystkich leśnictwach jak najściślejszy dozór, z zapowiedzeniem, że odtąd każdy wynikły pożar w lasach rządowych, któryby zrządził szkodę w drzewostanie, sprowadzi na officyalistów tego leśnictwa ciężkie skutki odpowiedzialności, to jest: że officyaliści tacy, jeżeliby nie wykryli sprawcy pożaru i nie udowodnili, że rozszerzeniu się wszczętego, lub zkąd inąd przybyłego pożaru, zapobiedz nie było w ich możności, zostaną od służby oddaleni.

Rozporządzenie niniejsze ma być po wszystkich leśnictwach, wszystkim urzędnikom i officyalistom protokólarnie ogłoszone. Rząd Gubernialny zaś przy rapportach o pożarach obowiązany jest zaraz przedstawiać wnioski, o ile rygor w rozporządzeniu tem zapowiedziany, i kogo z officyalistów i urzędników leśnych dotknąć powinien.

Warszawa, dnia 9 (21) Lipca 1842 roku

W zastępstwie Dyrektora Wydziału, Referendarz Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 45,165/15,601.

№ 448.

Подтвержденіе и дополненіе распоряженій о границахъ казенныхъ имѣній и лѣсовъ.

(6 (18) Августа 1842 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Каждый временный и безсрочный арендный владѣлецъ, или подъ какимъ бы то ни было видомъ пользующійся казенною собственностію, обязанъ, какъ въ силу общихъ узаконеній, такъ и на основаніи особыхъ контрактовъ, ограждать права Правительства на землю и недопускать никакихъ постороннихъ захватовъ, относительно границъ и прочихъ правъ и выгодъ.

На Лѣсничихъ, администраторахъ и вообще управляющихъ казеннымъ имѣніемъ лежатъ тѣ же самыя обязанности, какъ о томъ удостовѣряютъ не только постановленія общихъ гражданскихъ законовъ, но и особенныя распоряженія Намѣстника Царства отъ 18 Сентября 1817 года, (Дневникъ Законовъ томъ IV, стр. 8 и слѣдующіе), а также особенныя привилегіи и контракты.

Въ Инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, отъ 12 Мая 1827 г., за № 30,547/6,377, объ отдачѣ казенныхъ имѣній въ арендное содержаніе или управленіе, въ § 8 предписано, чтобы границы имѣній съ точностью были описаны, чтобы всѣ на нихъ находящіеся болѣе примѣтные знаки, какъ-то: межевые копцы, большіе камни, деревья, дороги, овраги, болота, ущелья и т. п., и вся окружность имѣнія были указаны арендатору, или управителю, и подробно описаны, при вводѣ ихъ во владѣніе.

Инструкція о введеніи Лѣсничихъ въ должность, изданная 19 (31) Октября 1839 года, за № 76,003/24,403, заключаетъ въ § 3, лит. *e* и *f*, тѣ же самыя правила.

Сверхъ того Инструкція о производствѣ тяжебныхъ дѣлъ о правѣ владѣнія, изданная вслѣдствіе распоряженія Правительственной Коммисіи отъ 26 Апрѣля 1826 года, № 22,686/3,640, б. Воеводскою Коммисіею для арендныхъ содержателей, Лѣсничихъ и Бургомистровъ и т. п., въ § 11 не только вмѣняетъ главнымъ арендаторамъ и арендаторамъ въ обязанность, чтобы они

№ 448.

Przypomnienie i dalsze przepisy o granicach w dobrach i lasach rządowych.

(d. 6 (18) Sierpnia 1842 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Każdy dzierżawca czasowy i wieczysty, lub pod jakimbądź tytułem z własności rządowéj użytkujący, obowiązany jest, tak z przepisów ogólnego prawa, jakotéż na zasadzie szczególnych kontraktów, pilnować praw rządowych na gruncie, i niedopuszczać żadnego obcego wdzierania, bądź co do granic, lub jakichkolwiek praw i użytków. Nadleśniczowie, administratorowie i w ogóle zarządzający majątkiem rządowym, takiż sam mają obowiązek, jak o tém przekonywają, nietylko przepisy prawa ogólnego cywilnego, ale i szczególne postanowienia Namiestnika Królewskiego z dnia 18 Września 1817 r. (Dziennik Praw tom IV str. 8 i następne) tudzież szczególne przywileje i kontrakty.

Instrukcya przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu pod datą 12 Maja 1827 r. Nr. 30,547/6,377, co do oddawania dóbr rządowych w dzierżawę lub zarząd, w § 8-m przepisuje, aby granice dóbr ze ścisłością były opisane, aby wszystkie na nich znajdujące się znaki, pod oko podpadające, jako to: kopce i kamienie wielkie, drzewa, drogi, parowy, błotka, wąwozy i t. p. i cały obwód wchodzącemu dzierżawcy lub zarządcy wskazane i odpisane były.

Instrukcya do wprowadzania Nadleśniczych w urzędowanie, pod datą 19 (31) Października 1839 roku Nr. 76,003/24,403 wydana, w § 3-m lit. *e* i *f* téż same przepisy obejmuje.

Następnie instrukcya do prowadzenia processów possessoryjnych, na skutek rozporządzenia Kommissyi Rządowéj, z dnia 26 Kwietnia 1826 roku, Nr. 22,686/3,640 przez b. Kommissyę Wojewódzką, dla dzierżawców, Nadleśniczych, Burmistrzów i t. p. wydana, w § 11-m zobowiązała naddzierżawców i dzierżawców, ażeby nietylko nakazali sołtysom i dwóm

приказали солтысамъ и по крайней мѣрѣ двумъ хозяевамъ въ каждой деревнѣ наблюдать за спокойнымъ владѣніемъ и доносить о каждомъ нарушеніи онаго, и требовали отъ сихъ послѣднихъ представленія имъ, по крайней мѣрѣ каждую четверть года, рапортовъ по сему дѣлу, но, сверхъ того, предписываетъ, чтобы главные арендаторы и арендаторы, хотя разъ въ полгода, лично повѣряли границы и удостовѣрялись о дѣйствительности донесеній солтысовъ и хозяевъ, и, наконецъ, чтобы къ 15 Іюня и 15 Декабря каждаго года доносили Воеводской Коммисіи, то есть нынѣ Губернскому Правленію, о произведенной ревизіи границъ и послѣдствіяхъ оной.

Обязанности лѣсныхъ чиновниковъ и служителей относительно охраненія границъ и огражденія лѣсовъ отъ ущерба изложены подробно въ Инструкціи отъ 15 (27) Декабря 1839 года, № 100,192 (Сыльванъ, томъ XVI, стр. 534), именно: въ 1, 4, 5 и 6 §§ оной. Лѣсничій, на основаніи ст. 135 Инструкціи, изданной для Корпуса Лѣсничихъ въ 1823 г., обязанъ по крайней мѣрѣ разъ въ мѣсяцъ осмотрѣть каждый участокъ, повѣрить лично всѣ убытки, или нарушенія межевыхъ знаковъ, независимо отъ личной своей бытности по другимъ чаще могущимъ случиться дѣламъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, поставляя на видъ эти распоряженія, предписываетъ Губернскому Правленію:

1) Донести Правительственной Коммисіи, получаетъ ли оно каждые полгода, отъ всѣхъ временныхъ и безсрочныхъ арендаторовъ, эмфитевтическихъ владѣльцевъ, или пользующихся подъ другимъ названіемъ казенною собственностью, донесенія о произведенной ими ревизіи границъ, и всѣ ли межевые копцы и другіе знаки, поименованные во вводномъ актѣ, остаются цѣлыми и ненарушенными, а равно не извлекаетъ ли кто либо изъ смежныхъ владѣльцевъ незаконныхъ выгодъ изъ казенныхъ земель.

2) Во всякомъ случаѣ Губернское Правленіе обязано поставить всѣмъ заинтересованнымъ лицамъ на видъ вышеуказанныя обязанности и, кромѣ того, разсмотрѣть списокъ всѣхъ временныхъ и безсрочныхъ арендаторовъ, эмфитевтическихъ владѣльцевъ, или подъ другимъ названіемъ пользующихся казенною

przynajmniej gospodarzom każdej wsi pilnowanie spokojnego posiadania, i donoszenie sobie o każdem naruszeniu, oraz aby rapporta w tym względzie odbierali przynajmniej co kwartał, ale nadto, ażeby sam naddzierżawca lub dzierżawca, przynajmniéj co pół roku, zlustrował granice, sprawdził, czy doniesienia sołtysów i gospodarzy są rzetelne, oraz aby na d. 15 Czerwca i 15 Grudnia każdego roku Kommissyi Wojewódzkiéj, czyli dziś Rządowi Gubernialnemu, donosił o odbyciu lustracyi granic i skutku onéj.

Obowiązki urzędników i officyalistów leśnych, co do strzeżenia granic i zasłonienia lasów od szkody, opisane są bliżéj w instrukcyi z dnia 15 (27) Grudnia 1839 roku, Nr. 100,192 (Sylwan, tom XVI str. 534) mianowicie: w § 1, 4, 5 i 6-m. Nadleśniczy, według artykułu 135 instrukcyi dla Korpusu leśnego w r. 1823 wydanej, obowiązany jest przynajmniej raz w miesiąc każdy obręb zlustrować, przez co wszelkie szkody, lub naruszenie znaków granicznych sam sprawdzić ma obowiązek, prócz zjazdów, jakie częściéj zdarzyć się mogą.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, przypominając te przepisy, poleca Rządowi Gubernialnemu, ażeby:

1) Doniósł Kommissyi Rządowéj, czy odbiera co pół roku od wszystkich dzierżawców czasowych i wieczystych, od emfiteutów, lub pod innem nazwiskiem z własności rządowéj użytkujących, rapporta o zlustrowaniu przez nich granic, oraz czy wszystkie kopce, oraz inne znaki, w akcie podawczym wymienione, są całe, nienaruszone, jakotéż czy ktokolwiek z sąsiedniej dziedziny na gruncie rządowym nie ciągnie jakich użytków.

2) W każdym razie Rząd Gubernialny obowiązany jest przypomnieć wszystkim powyższe obowiązki, nadto przejrzeć spis wszystkich dzierżawców czasowych lub wieczystych, emfiteutów, lub pod innym tytułem z własności rządowéj użytkujących, i przekonać się, czy wszyscy wypełniają wspo-

собственностью и удостовѣриться, всѣ ли они исполняютъ лежащія на нихъ обязанности, и представляютъ ли рапорты. Губернское Правленіе должно также убѣдиться, всѣ ли они снабжены вышеозначенною Инструкціею, изданною для производства тяжебныхъ дѣлъ о правѣ владѣнія.

Владѣльцы имѣній, пожалованныхъ на правахъ маіоратовъ, имѣющіе, сверхъ того, въ арендномъ владѣніи другія имѣнія до времени существованія Кредитнаго Общества, почитаются арендаторами сихъ послѣднихъ имѣній и обязаны исполнять по нимъ всѣ вышеуказанныя обязанности. Еслибы Губернское Правленіе не имѣло списка имѣній, составленнаго сказаннымъ образомъ, то оно обязано составить таковой немедленно, на основаніи штатовъ и документовъ, помѣщая въ ономъ всѣхъ лицъ, владѣющихъ казенными имѣніями временно или потомственно, на основаніи грамотъ и контрактовъ, или же управляющихъ ими на основаніи особыхъ распоряженій. Изъ сего списка не должны быть вовсе исключаемы малыя недвижимости, какъ-то: войтовства и солтысства, находящіяся въ пользованіи владѣльцевъ по особеннымъ контрактамъ или привилегіямъ, и даже колоніи, отданныя въ безсрочное содержаніе, если онѣ отдѣлены отъ другихъ имѣній, и если надзоръ за ихъ цѣлостью и неприкосновенностью границъ не возложенъ на главныхъ арендаторовъ и арендаторовъ большихъ имѣній.

3) Срокъ для представленія рапортовъ, назначенный въ § 11-мъ Инструкціи для производства тяжебныхъ дѣлъ о правѣ владѣнія, Правительственная Коммисія отмѣняетъ слѣдующимъ образомъ:

Арендные содержатели и эмфитевтическіе владѣльцы, или подъ другимъ видомъ пользующіеся казенными имѣніями и экономическими землями, обязаны по крайней мѣрѣ два раза въ годъ, т. е. весною и осенью, объѣхать границы имѣній и земель отданныхъ имъ во владѣніе, тщательно повѣрить межевые знаки, удостовѣриться о ихъ цѣлости и невдирательствѣ сосѣдей въ казенную собственность, и каждый годъ, къ 3 (15) Іюня и 3 (15) Октября, представить въ Губернское Правленіе рапортъ, съ подробнымъ поясненіемъ всѣхъ этихъ обстоятельствъ.

Что касается казенныхъ лѣсовъ, то какъ самые содержатели оныхъ, такъ и Лѣсничіе должны представлять въ Губерн-

mnione obowiązki i czy rapporta składają. Przekonać się także powinien Rząd Gubernialny, czy każdy z nich zaopatrzony jest w instrukcyę powyżej cytowaną, do prowadzenia processów possessoryjnych wydaną. Obdarowani dobrami, pod tytułem majoratu, a mający dobra wydzierżawione na czas trwania Towarzystwa Kredytowego, co do tych ostatnich dóbr, jako dzierżawcy uważani, powyższe obowiązki wykonywać powinni. Jeżeliby Rząd Gubernialny nie miał ułożonego spisu dóbr w powyższy sposób, powinien go, bez zwłoki, na zasadzie etatów i akt ułożyć, zamieszczając na nim wszystkie osoby, które, na zasadzie osobnych kontraktów lub przywilejów, dobra rządowe czasowo lub wieczyście posiadają, lub na mocy szczególnych zleceń pod zarząd mają sobie oddane. Ze spisu tego nie powinny być wyłączane mniejsze realności, jako to: wójtostwa, sołectwa, za osobnemi kontraktami lub przywilejami posiadane, a nawet kolonje wieczyście wydzierżawione, o ile one od dóbr innych są oddzielone, i o ile dozór nad całością tych realności i nad ich granicami, naddzierżawcy lub dzierżawcy większéj posiadłości nie jest poruczony.

3) Termin do składania rapportów, oznaczony § 11-m instrukcyi, do processów possessoryjnych wydanéj, Kommissya Rządowa w tym sposobie zmienia:

Dzierżawcy, emfiteuci, i pod innym tytułem z dóbr i gruntów rządowych ekonomicznych użytkujący, obowiązani są dwa razy przynajmniéj do roku, to jest: na wiosnę i w jesieni granice dóbr i gruntów, w posiadanie im oddanych, objechać, i znaki graniczne szczegółowo sprawdzić, o ich całości, jako też o niewdzieraniu się sąsiadów do użytkowania przekonać się, a rapport, wszystkie te szczegóły obejmujący, na dzień 3 (15) Czerwca i 3 (15) Października każdego roku Rządowi Gubernialnemu składać.

Co się dotycze lasów rządowych, obowiązani są, tak użytkujący z nich, jakotéż sprawujący Urzędy leśne co kwar-

ское Правленіе, въ началѣ каждой четверти года, трехмѣсячные рапорты объ осмотрѣ внѣшнихъ границъ, съ вышеуказанными подробностями.

Въ концѣ всякаго года пользующіеся экономическими и лѣсными угодьями, а равно Лѣсничіе и управляющіе казенными имѣніями, должны доносить о ходѣ тяжебныхъ дѣлъ, о правѣ владѣнія, а также и о состояніи ипотекъ, ввѣренныхъ ихъ надзору.

Независимо отъ этихъ срочныхъ рапортовъ, арендаторы и эмфитевтическіе владѣльцы, или подъ другимъ видомъ пользующіеся казенными имѣніями и лѣсами, а равно управители или администраторы этихъ имѣній и Лѣсничіе должны о всякомъ нарушеніи казенной собственности доносить немедленно, тотчасъ по полученіи о томъ вѣрныхъ свѣдѣній, на томъ основаніи, что, согласно вышеприведеннымъ Инструкціямъ, на обязанность ихъ возложено попеченіе и охраненіе цѣлости казеннаго имущества во всякое время. О таковыхъ измѣненіяхъ въ Инструкціи Губернское Правленіе объявитъ содержателямъ и управителямъ казенныхъ имѣній и лѣсовъ.

4) Сверхъ того, Губернское Правленіе поставитъ имъ на видъ содержаніе § 6 Инструкціи, изданной для производства тяжебныхъ дѣлъ о правахъ владѣнія, на основаніи которой ни арендный содержатель, ни чиншевой владѣлецъ, ни крестьянинъ, поселившійся на казенной землѣ, не въ правѣ переуступать своихъ правъ на пользованіе этою землю, на какое бы то ни было время, ни даромъ, ни за вознагражденіе, смежнымъ помѣщикамъ, крестьянамъ, или прочимъ владѣльцамъ имѣній, составляющихъ частную и чужую собственность.

Настоящее распоряженіе распространяется, какъ на казенныя, татъ и на подуховныя и эдукаціонныя, а тѣмъ самимъ и на поіезуитскія имѣнія и лѣса.

Объ исполненіи настоящаго предписанія, Правительственная Коммисія ожидаетъ донесенія въ теченіи 20 дней.

Варшава, 6 (18) Августа 1842 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 61,205/21,187.

---

tał z objazdu granic zewnętrznych z powyższemi szczegółami rapporta Rządowi Gubernialnemu składać, a mianowicie w pierwszych dniach rozpoczynających każdy kwartał.

W końcu każdego roku, tak pobierający użytki ekonomiczne jako i leśne, jak niemniej sprawujący Urzędy leśne i zarządcy dóbr rządowych, obowiązani są składać rapporta o postępie processów possessoryjnych, oraz co do hypotek, ich pilnowaniu poruczonych.

Bez względu na te rapporta terminowe, obowiązani są dzierżawcy, emfiteuci, lub pod innym tytułem z dóbr i lasów rządowych użytkujący, jak niemniéj zarządcy czyli administratorowie dóbr rządowych i sprawujący Urzędy leśne, składać rapporta o każdém naruszeniu własności rządowéj, natychmiast, jak tylko powezmą o tém dokładną wiadomość, skoro według cytowanych powyżéj instrukcyi w każdym czasie nad całością majątku rządowego czuwać i onéj przestrzegać mają obowiązek. Rząd Gubernialny tę zmianę w instrukcyi poda do wiadomości użytkującym i zarządcom dóbr i lasów rządowych.

4) Przypomni także Rząd Gubernialny osnowę ustępu z § 6-go instrukcyi do processów possessoryjnych wydanéj, według któréj ani dzierżawca, ani nawet czynszownik i włościanin, na gruntach rządowych osiadły, nie może żadnego użytkowania z gruntów rządowych odstępować na jakikolwiekbądź czas, oraz bądź darmo, lub za jaką nagrodą, na rzecz pogranicznych właścicieli, włościan lub innych posiadaczy dóbr, prywatną, obcą własnością będących.

Rozporządzenie niniejsze stosuje się tak do dóbr i lasów do Skarbu Królestwa, jako też do funduszu religijnego i edukacyjnego należących, a zatem i do dóbr pojezuickich.

O wykonaniu niniejszego reskryptu zastrzega sobie Kommissya Rządowa rapport w dniach 20.

Warszawa, dnia 6 (18) Sierpnia 1842 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

N. 61,205/21,187.

№ 449.

Существующія на поляхъ и отпадкахъ борти могутъ остаться навсегда, въ лѣсахъ же—только до времени наступленія рубки въ этихъ мѣстахъ. Выдѣлка новыхъ бортей запрещается.

(12 (24) Января 1844 г.)

Плоцкому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ разрѣшеніе представленнаго Губернскимъ Правленіемъ отъ 2 (14) Ноября п. г., за № 67,715, прошенія крестьянъ Брокской казенной гмины о дозволеніи оставить на мѣстѣ купленныя ими отъ администраціи Польскаго Банка борти, находящіяся въ лѣсахъ,—Правительственная Коммисія даетъ знать: что единичныя борти, стоящія въ полѣ, коль скоро онѣ находятся на землѣ, принадлежащей къ тому самому владѣльцу, къ которому принадлежитъ борть, равно какъ и находящіяся на отпадкахъ, отданныхъ уже въ экономическое пользованіе, когда онѣ будутъ прилегать къ крестьянскимъ землямъ, могутъ оставаться на мѣстѣ безъ взиманія съ нихъ особой платы.

Что же касается бортей, находящихся среди постоянныхъ лѣсовъ, то Правительственная Коммисія соглашается на оставленіе ихъ, со взносомъ установленной платы, но только до тѣхъ поръ, пока онѣ не войдутъ въ очередь годичныхъ рубокъ, по наступленіи которыхъ должны быть вырублены.

При семъ Правительственная Коммисія постановляетъ и предписываетъ взять въ томъ съ владѣльцевъ бортей подписку, что выдѣлка новыхъ бортей ни подъ какимъ предлогомъ не дозволяется, подъ опасеніемъ взысканія, равнаго стоимости цѣлаго дерева, въ которомъ будетъ устроена новая борть (*).

Варшава, 12 (24) Января 1844 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Ленскій.*

№ 96,035/31,016.

(*) См. ст. 23 пунктъ 6, Инструкціи о лѣсныхъ проступкахъ и о наложеніи за оные взысканій.

№ 449.

Barcie na polach i odpadkach pozostać mogą na zawsze, w lasach zaś tylko do nadejścia cięć w tych miejscach. Nowych barci wyrabiać nie wolno.

(d. 12 (24) Stycznia 1844 r.)

Do Rządu Gubernialnego Płockiego.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W zadecydowaniu przedstawionéj przez Rząd Gubernialny na dniu 2 (14) Listopada r. z. Nr. 67,715 prośby włościan gminy rządowéj Brok „aby zakupione przez nich od administracyi Banku Polskiego barcie osiadłe po lasach, w miejscu pozostać mogły“, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu oświadcza, że barcie, które pojedynczo stoją na polu, o ile są na gruncie do tego samego właściciela co i barć należącym, jak niemniéj i te, które są w odpadkach już na użytek ekonomiczny oddanych, i o ile do gruntów włościańskich przypadną, bez żadnéj opłaty w miejscu pozostać mogą.

Co się zaś dotyczy barci w stałych lasach będących, na pozostawienie i tych Kommissya Rządowa zezwala, za dotychczasową z nich opłatą, lecz tylko o tyle, o ile do cięć rocznych nie przypadną, gdyż jak w nie wnijdą, wycięte być muszą.

Zastrzega przytem stanowczo, czemu bartnicy protokólarnie poddać się winni, że nowych barci pod żadnym względem wyrabiać nie wolno, a to pod karą defraudacyjną całego drzewa, w którymby nowa barć założoną została (*).

Warszawa, dnia 12 (24) Stycznia 1844 roku.

Z polecenia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Łęski.*

Nr. 96,035/31,016.

---

*) Patrz art. 23-ci punkt 6 Instrukcyi o wykroczeniach leśnych i o karach za takowe.

№ 450.

О возобновленіи границъ казенныхъ имѣній.

(26 Мая (7 Іюня) 1844 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Имѣя въ виду, что ущербъ въ границахъ казенныхъ имѣній происходитъ по большей части вслѣдствіе слабаго надзора за ненарушимостью владѣнія и изглаженія слѣдовъ межевыхъ знаковъ; что законоположеніе о нормальномъ размежеваніи, изданное 14 (26) Апрѣля 1818 г., предписываетъ возобновлять межевые знаки черезъ каждыя 25 лѣтъ, подъ отвѣтственностью за упущеніе, и что хотя оно не было введено въ дѣйствіе, можетъ однакожъ быть признано въ этомъ отношеніи образцовымъ; сверхъ того, принимая во вниманіе, что какъ указанное законоположеніе, такъ и ипотечный уставъ, изданный также въ 1818 году, и на основаніи онаго установленная форма ипотечнаго указателя, требуютъ, чтобы описаніе границъ помѣщено было въ 1-мъ отдѣлѣ ипотечной книги подлежащаго имѣнія, и что по этимъ причинамъ, хотя, послѣ устройства ипотеки казенныхъ имѣній, въ ипотечную книгу вносятся акты вновь произведеннаго межеванія, желательно было бы однако, не ожидая нормальнаго размежеванія, возобновить существующія границы и объявить въ ипотекѣ акты прежняго размежеванія, восходя ко времени Прускаго и Австрійскаго правительства,—Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію слѣдующее:

1) Губернское Правленіе обязано немедленно заняться возобновленіемъ границъ казенныхъ имѣній.

2) Если въ Губернскомъ Правленіи находится вошедшее въ законную силу судебное рѣшеніе, въ силу котораго послѣдовало размежеваніе, или утвержденные Высочайшею властью межевые договоры, и, кромѣ того, протоколъ опредѣленія на землѣ границъ, вмѣстѣ съ межевымъ планомъ, составленнымъ при проведеніи границъ и указывающимъ оныя, въ такомъ случаѣ Губернское Правленіе въ правѣ, безъ предварительнаго представленія въ Правительственную Коммисію, сдѣлать распоряженіе относительно возобновленія границъ. Съ этою цѣлью Губерн-

№ 450.

O odnowieniu granic dóbr rządowych.

(d. 26 Maja (7 Czerwca) 1844 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Mając na uwadze, że straty w granicach dóbr rządowych pochodzą po największej części z niedopilnowania possessyj i zacierania śladu znaków granicznych, że prawo o normalnem rozgraniczeniu w dniu 14 (26) Kwietnia 1818 roku sankcyonowane, jakkolwiek w wykonanie niewprowadzone, jednak za wzór służyć mogące, nakazuje co lat 25 odnawiać znaki graniczne, pod karą na uchybiających; zważając wreszcie, że tak prawo dopiero powołane, jako też prawo hypoteczne także w roku 1818 uchwalone, i wskazana na jego zasadzie forma wykazu hypotecznego, wymagają ażeby opis granicy do działu 1-go wykazu hypotecznego dóbr właściwych był zamieszczony; z tych powodów, jakkolwiek po uregulowaniu hypoteki dóbr rządowych objawione bywają w hypotece akta rozgraniczenia nowo dopełnionego, lecz teraz pragnęłaby jeszcze nieczekając, aż normalne rozgraniczenie nastąpi, odnowić ustalone granice i objawić w hypotece dawniejsze akta rozgraniczenia, sięgając epoki Rządu Pruskiego i Austryackiego; w tym zamiarze Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu co następuje:

1) Rząd Gubernialny obowiązany jest zająć się spiesznie odnowieniem granic dóbr rządowych.

2) Jeżeli Rząd Gubernialny posiadać będzie wyrok prawomocny, w wykonaniu którego rozgraniczenie nastąpiło, albo ugodę graniczną, przez władzę Najwyższą potwierdzoną, a nadto protokół ustalenia na gruncie granicy wraz z planem mierniczym, przy ustaleniu granicy sporządzonym i onęż wykazującym, w takim razie Rząd Gubernialny mocen jest, bez poprzedniego odnoszenia się do Kommissyi Rządowéj, zarządzić odnowienie granic. W tym celu zawezwie sąsiedniego właściciela (o którym także dla niedopuszczenia pomyłki, z

ское Правленіе должно пригласить сосѣдняго владѣльца (о которомъ также, во избѣжаніе ошибки, слѣдуетъ удостовѣриться изъ ипотечной книги) для объявленія, соглашается ли онъ на возобновленіе границъ добровольно общими издержками и на внесеніе описанія таковыхъ въ ипотечную книгу; затѣмъ собрать свѣдѣнія о положеніи дѣла на мѣстѣ и предложить Управляющему Землемѣру о командированіи для этихъ работъ одного Землемѣра, отъ себя же назначить депутата, къ чему былъ бы болѣе другихъ соотвѣтственнымъ Юридическій Совѣтникъ; если же предметъ меньшей важности, въ такомъ случаѣ командировать туда Экономическаго Ассесора; послѣ чего слѣдуетъ уже немедленно исполнить всѣ дѣйствія по возобновленію границъ и составить о семъ протоколъ по крайней мѣрѣ въ 3-хъ экземплярахъ.

О каждомъ сдѣланномъ имъ распоряженіи о возобновленіи границъ Губернское Правленіе должно одновременно донести Правительственной Коммисіи, съ поименованіемъ командированныхъ для сего лицъ.

3) Если который либо изъ вышеупомянутыхъ документовъ, то есть или актъ, служащій основаніемъ размежеванія, или протоколъ объ опредѣленіи границъ, или же принадлежащій къ нему межевой планъ, затерянъ такъ, что отыскать его нѣтъ никакой возможности, въ такомъ случаѣ Губернское Правленіе обязано почерпнуть необходимыя объясненія изъ тяжебныхъ дѣлъ и другихъ письменныхъ источниковъ, или же собрать нужныя свѣдѣнія на мѣстѣ, для того, чтобы положительно удостовѣриться о направленіи границы. При недостаткѣ межеваго плана, еслибы таковой не могъ быть замѣненъ экономическими планами, или, еслибы ихъ вовсе не было, слѣдуетъ составить новый планъ границамъ до предполагаемаго возобновленія оныхъ, и приведенное такимъ образомъ въ ясность дѣло представить вмѣстѣ съ своими соображеніями въ Правительственную Коммисію, для полученія ея разрѣшенія на возобновленіе границъ.

Такимъ же самымъ порядкомъ должно быть представлено Губернскимъ Правленіемъ, или Управляющимъ Землемѣромъ, дѣло на разрѣшеніе Правительственной Коммисіи и въ такомъ случаѣ, если, не смотря на всѣ собранные межевые документы, возникнетъ недоумѣніе въ примѣненіи плана къ данной мѣстно-

księgi hypotecznéj przekonywać się należy) do deklaracyi, czy się zgadza na odnowienie granicy wspólnym kosztem i drogą dobrowolną i na wzniesienie opisu granic do hypoteki; poinformuje się Rząd Gubernialny o stanie rzeczy na gruncie, zawezwie Jeometrę dyrygującego o przeznaczenie jednego z mierniczych do téj czynności, sam od siebie przeznaczy delegowanego, którym najwłaściwiéj byłby Radca Prawny, a jeżeli przedmiot jest mniejszéj ważności, w takim razie Assessor Ekonomiczny może być użyty, i następnie czynność odnowienia granic ma być dopełnioną, przy spisaniu protokółu przynajmniej w 3-ch egzemplarzach.

O każdem zarządzeniu odnowienia granicy Rząd Gubernialny jednocześnie doniesie Kommissyi Rządowéj, z wymienieniem osób do niej delegowanych.

3) Jeżeliby który z aktów powyżéj wymienionych, to jest, bądź akt zasadę rozgraniczenia stanowiący, bądź protokół ustalenia granicy, albo plan pomiarowy do niego należący zaginął i w żaden sposób wynaleziony być nie mógł, w takim razie obowiązany jest Rząd Gubernialny zebrać należyte wyjaśnienia, tak z akt processowych i wszelkich źródeł pisanych, jakotéż na gruncie, celem nabycia niewątpliwego przekonania o kierunku granicy. W braku planu granicznego, gdyby plany ekonomiczne zastąpić go nie mogły, albo ich wcale nie było, w takim razie plan nowy, odnowić się mającéj granicy, przed jej odnowieniem, sporządzić należy, i dopiero rzecz wyjaśnioną z wnioskami swemi wprzód o upoważnienie do odnowienia granic Kommissyi Rządowéj przedstawić.

Podobnież ma być przedstawioną rzecz do decyzyi Kommissyi Rządowéj, bądź przez Rząd Gubernialny lub za pośrednictwem Jeometry dyrygującego, w takim razie, gdyby mimo znajdowanie się wszystkich dokumentów granicznych, zachodziła wątpliwość w zastosowaniu mappy do gruntu, a

сти, и Управляющій Землемѣръ будетъ не въ состояніи разрѣшить оное съ надлежащею точностью, особенно, еслибы, вслѣдствіе какого либо сомнѣнія, при возобновленіи границъ, Казна должна была потерять изъ своего владѣнія даже самое незначительное пространство.

Еслибы даже не встрѣчалось никакихъ недоумѣній въ примѣненіи плана къ мѣстности, однако, предъ приступленіемъ къ возобновленію границъ,—Губернское Правленіе или Управляющій Землемѣръ обязаны представить дѣло на предварительное разрѣшеніе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства въ такомъ случаѣ, когда вслѣдствіе проведенія новой границы изъ владѣнія Казны отходило бы значительнѣйшее пространство въ сравненіи съ протяженіемъ границъ, имѣющее, сверхъ того, особенную важность, какъ по устройству надѣла крестьянъ, такъ и по исключительнымъ выгодамъ.

Вмѣстѣ съ этимъ представленіемъ, долженъ быть представленъ въ Правительственную Коммисію протоколъ показаній лицъ, пользовавшихся этимъ участкомъ, а равно и сосѣднихъ крестьянъ о времени послѣдовавшаго со стороны Казны завлеченія сего участка въ свое вѣдѣніе, и о побудительныхъ къ тому причинахъ, съ указаніемъ способовъ къ устраненію возникшаго при возобновленіи границъ спора.

4) Что касается устройства межевыхъ знаковъ, а преимущественно концовъ, то есть способа постановки нужныхъ для этого матеріаловъ и величины оныхъ, то въ этомъ отношеніи слѣдуетъ придерживаться правилъ, изданныхъ для размежеванія казенныхъ имѣній и лѣсовъ, отъ 15 (27) Декабря 1839 года, за № 99,859, а въ особенности руководствоваться указаніями, заключающимися въ § 703, съ тѣмъ лишь измѣненіемъ, что вышина угловыхъ или краеугольныхъ концовъ должна быть неменѣе 4 локтей или $5^1/_2$ прентиковъ.

Кромѣ того, Правительственная Коммисія предваряетъ, что въ угловые или краеугольные концы должны быть непремѣнно зарываемы карты или таблицы съ описаніемъ направленія границъ, по предварительной укупоркѣ оныхъ въ бутылки. Вкладываніе же подобныхъ знаковъ въ рубежные концы зависитъ отъ усмотрѣнія сторонъ.

jeometra dyrygujący z zupełną pewnością rozwiązać jej nie mógł, szczególniej też gdyby przy jakiejkolwiek wątpliwości, przez odnowić się mającą granicę, miał Skarb tracić jaką przestrzeń, chociażby najmniejszą z dotychczasowego posiadania.

Chociażby żadna wątpliwość w zastosowaniu mappy do gruntu nie zachodziła, jednakowoż przed przystąpieniem do odnowienia, Rząd Gubernialny lub jeometra dyrygujący powinien się odnieść po decyzyę poprzednią do Kommissyi Skarbu w takim razie, gdyby przez nową granicę miał Skarb tracić z posiadania w miarę rozciągłości granicy znaczniejszą przestrzeń, i któraby przytem bądź ze względu na urządzenie włościan lub szczególnie potrzebny użytek, była ważnym przedmiotem.

Obok przedstawienia powinno być Kommissyi Rządowej nadesłane protokólarne wyjaśnienie osób, które z téj przestrzeni użytkowały, jakotéż w bliskości mieszkających włościan o czasie, w którym ta przestrzeń ze strony Skarbu została zajętą, o przyczynach zajęcia, oraz o sposobie, w jaki przy odnowieniu granicy zachodząca kwestya mogła być usuniętą.

4) Przy budowaniu znaków granicznych a szczególniej kopców, to jest co do sposobu ich stawiania, materyałów do tego potrzebnych i wielkości kopców, trzymać się należy przepisów do pomiaru dóbr i lasów rządowych pod datą 15 (27) Grudnia 1839 roku Nr. 99,859 potwierdzonych, mianowicie w § 703-m zamieszczonych, z tą jednak zmianą, że wysokość kopców węgielnych, czyli narożnych, najmniej 4 łokcie czyli $5^1/_2$ pręcików wynosić powinna.

Oprócz tego Kommissya Rządowa zastrzega, aby w kopce węgielne czyli narożne koniecznie karty albo tablice z opisem kierunku granic kładzione były, po przyzwoitém ich zachowaniu w butelki, wkładanie zaś podobnych znaków w kopce ścienne, zależy od uznania téj potrzeby przez strony. Gdzie linia graniczna przecina drogę główną a zwłaszcza bi-

Гдѣ межевая линія пересѣкаетъ главную дорогу, а въ особенности шоссе, тамъ при самой дорогѣ можетъ быть выстроенъ каменный столбъ, съ нишемъ для помѣщенія святой иконы, служащей предметомъ особеннаго поклоненія окрестныхъ жителей, а внизу должно быть вдѣлано описаніе направленія границъ. Кромѣ копцовъ на каждомъ поворотѣ, слѣдуетъ ставить копцы или другіе межевые знаки по прямымъ линіямъ, на разстояніи по крайней мѣрѣ 50 прентовъ. Слѣдующія непосредственно за угловыми рубежные копцы должны быть помѣщены ближе. При наугольникахъ, т. е. вокругъ точки соприкосновенія имѣній, слѣдуетъ для каждаго изъ нихъ поставить одинъ главный копецъ. Въ самомъ центрѣ этихъ копцовъ, или въ точкѣ соприкосновенія границъ, или не слѣдуетъ вовсе ставить никакого знака, или же сдѣлать знакъ совершенно отличающійся отъ прочихъ угловыхъ копцовъ. Если таковымъ знакомъ полагается курганъ, то онъ долженъ быть больше другихъ угловыхъ копцовъ. Вообще Правительственная Коммисія предписываетъ, чтобы вездѣ, гдѣ только возникнетъ сомнѣніе въ прочности прежде насыпанныхъ копцовъ, или гдѣ таковые уже разрушились, они были замѣняемы совершенно новыми, особенно, если отъ приведенія ихъ въ нормальную величину, указанную настоящими правилами, и отъ истребленія оныхъ нельзя ожидать соотвѣтственной выгоды и прочности.

Среди песковъ было бы удобнѣе ставить каменные межевые столбы, чѣмъ обносить границы копцами, но это зависитъ отъ изслѣдованія мѣстности.

Если, послѣ прежняго устройства границъ, какое либо имѣніе, прилегающее только рубежемъ, перешло въ собственность третьяго лица, въ такомъ случаѣ слѣдуетъ, въ настоящее время, поставить при этомъ имѣніи наугольные знаки.

5) Протоколъ описанія границъ долженъ быть составленъ по крайней мѣрѣ въ трехъ экземплярахъ, изъ конхъ одинъ прилагается къ ипотечной книгѣ, а два остальные назначаются для владѣльцевъ смежныхъ имѣній, то есть: одинъ для Казны, другой для сосѣда; къ каждому экземпляру протокола долженъ быть приложенъ межевой планъ. Въ межевомъ протоколѣ слѣдуетъ означать родъ межевыхъ знаковъ, съ раздѣленіемъ ихъ на копцы, столбы и т. п., а равно пояснить, въ которомъ знакѣ по-

tą, tam przy saméj drodze może być wystawiony słup murowany, z framugą do umieszczenia obrazu świętego, w okolicy przedmiotem szczególnéj modlitwy będącego, a poniżéj ma być zamurowany opis kierunku granicy. Prócz każdego załamku mają być budowane kopce lub inne znaki graniczne na liniach prostych, przynajmniej co 50 prętów odległości wzajemnej. Przy kopcach węgielnych pierwsze kopce ścienne powinny być bliżej zamieszczone. Przy narożnościach, to jest w około punktu stykania się dziedzin, należy dla każdej dziedziny dotykającéj, jeden główny kopiec wystawić. W samym środku tych kopców, czyli punkcie zetknięcia się granic albo żaden znak stawianym być nie powinien, albo różniący się od kopców narożnych. Jeżeli tym znakiem będzie kopiec, w takim razie większy być winien od innych narożnych. W ogólności Kommissya Rządowa zastrzega, aby wszędzie, gdzie zachodzić będzie wątpliwość co do trwałości dawniéj usypanych kupców, albo gdy te już są zniszczone, tam zupełnie nowe wystawione być powinny, zwłaszcza, jeżeli powiększanie podług teraźniejszego przepisu do wielkości normalnéj i poprawianie nie obiecuje należytéj korzyści i trwałości.

Wśród piasków może być łatwiejszém wymurowanie słupów granicznych, niż stawianie kopców granicznych, zależy to zatem od rozpoznania miejscowości.

Jeżeli po dawniejszém uregulowaniu granicy, dziedzina jaka dawniej ściennie tylko dotykająca, na własność 3 osoby przeszła, w takim razie obecnie narożność przy téj dziedzinie ustanowić należy.

5) Protokół opisu granic pisany być powinien przynajmniej w trzech egzemplarzach, z których jeden złożony będzie do księgi hypotecznéj, a dwa inne dla właścicieli dóbr graniczących, to jest jeden dla Skarbu, drugi dla sąsiada; a plan granicy do każdego egzemplarza protokółu powinien być dołączonym. W protokóle granicznym powinien być opisany rodzaj znaków granicznych, to jest czy to są kopce, słupy i t. p. jakotéż wymienienie, do którego znaku są wło-

мѣщены писанія границъ, какія при сооруженіи копцовъ употреблены матеріалы съ особенными признаками, а именно: щебень, стекло, бутылки, и т. п., и даже на какой они зарыты глубинѣ, тѣмъ болѣе, что способъ сооруженія копцовъ по правиламъ Инструкціи Правительственной Коммисіи, не внесенный въ общій законъ, требуетъ подробнаго описанія. Кромѣ того, во всякомъ протоколѣ слѣдуетъ обозначить разстояніе каждаго копца и направленіе межевой линіи, какъ сіе указано правилами.

Если протяженіе границъ такъ мало, что планъ оныхъ можетъ помѣститься на листѣ канцелярской бумаги, въ такомъ случаѣ въ этомъ форматѣ долженъ быть составленъ одинъ экземпляръ онаго, назначенный для приложенія къ ипотечной книгѣ. Въ противномъ случаѣ, т. е. когда протяженіе границъ болѣе значительно, и величина плана по обыкновенному маштабу должна выйти больше, тогда, кромѣ трехъ экземпляровъ плана по нормальному маштабу, долженъ быть представленъ еще общій планъ величиною въ канцелярскій листъ. Относительно же формы и сохраненія этихъ плановъ, Землемѣръ долженъ примѣняться къ изданной уже, или долженствующей быть впредь изданною инструкціи.

Сверхъ того, стороны должны обязаться въ протоколѣ къ возобновленію межевыхъ знаковъ, черезъ каждыя 25 лѣтъ, на общій счетъ, и согласиться на внесеніе произведеннаго размежеванія въ ипотеку; при чемъ протоколы, вмѣстѣ съ планами, должны быть подписаны Правительственнымъ депутатомъ, отъ имени Казны, частнымъ владѣльцемъ и Управляющимъ Землемѣромъ, который отвѣчаетъ за точность проведенныхъ границъ и за вѣрность плана.

6) Составленный такимъ образомъ протоколъ долженъ быть буквально принятъ къ явкѣ у крѣпостныхъ дѣлъ, т. е. у Нотаріуса. Если межеваніе производится недалеко отъ города, гдѣ находятся ипотечныя книги, то, послѣ окончанія работъ на грунтѣ, слѣдуетъ непосредственно внести протоколъ размежеванія въ ипотечную книгу, съ приложеніемъ одного экземпляра онаго, составленнаго на мѣстѣ, къ собранію документовъ, равно какъ и одного экземпляра карты, для пріобщенія къ сему же собранію, которая должна храниться тамъ или въ портфелѣ, или особо.

żone opisy granic, jakie do kopców cechy dodatkowe są użyte, jako to: gruzy, szkło, butelki i t. p. a nawet w jakiej głębokości, zwłaszcza, że sposób budowania kopców instrukcyą Kommissyi Rządowej wskazany nie będąc w prawie powszechnem ogłoszony, wymaga poszczególnego objaśnienia. W każdym protokóle nadto należy zamieścić odległość każdego kopca, i wreszcie kierunek linii granicznéj, jak to przepisami jest wskazane.

Jeżeli rozciągłość granicy jest tak mała, że plan onejże na arkuszu formatu biurowego zmieścić się może, w takim razie jeden egzemplarz, do księgi wieczystéj złożyć się mający, w téj formie sporządzony być winien. W razie przeciwnym, to jest: gdy jest rozciąglejsza i plan zwyczajnej podziałki musi być większy, w takim razie oprócz trzech egzemplarzy planu podziałki normalnéj, powinien być złożony plan zbiorowy wielkości arkusza biurowego. Co do formy zaś i zachowania tych planów, jeometra zastosuje się do instrukcyi, jaka osobno jest lub będzie wydaną.

W protokóle nadto powinny się strony zobowiązać do odnowienia znaków granicznych co lat 25, kosztem wspólnym, i zezwolić na wniesienie tego rozgraniczenia do hypoteki. Wreszcie protokóły powinny być wraz z planami podpisywane przez delegowanego rządowego, w imieniu Skarbu, przez właściciela prywatnego i przez jeometrę dyrygującego, który za dokładność wyprowadzonej granicy i dokładność planu jest odpowiedzialny.

6) Protokół w tym sposobie spisany powinien być następnie dosłownie spisany w urzędzie aktowym, to jest przed Regentem. Jeżeli czynność odbywa się blisko miasta, w którem księgi hypoteczne znajdują się, w takim razie po ukończeniu czynności na gruncie, należy od razu w księdze wieczystéj protokół rozgraniczenia powtórzyć, przy złożeniu jednego egzemplarza, na gruncie spisanego, do zbioru dokumentów, jak niemniej jednego egzemplarza mappy, bądź do tegoż zbioru w tekę lub osobno zachować się mającéj.

Если ипотечный архивъ находится въ большемъ разстояніи, въ такомъ случаѣ, пригласивъ Нотаріуса подлежащаго округа, можно составить протоколъ и даже проектъ ипотечнаго указателя, и затѣмъ поручить депутату Губернскаго Правленія внести оные въ ипотечную книгу, освобождая такимъ образомъ смежныхъ владѣльцевъ отъ необходимости личной явки и излишнихъ путевыхъ издержекъ; однакожъ въ такомъ случаѣ, для покрытія упадающихъ на нихъ ипотечныхъ расходовъ, они обязаны внести въ канцелярію Уѣзднаго Нотаріуса соотвѣтственную плату за принятіе акта къ записи и за выдачу выписки. Впрочемъ размежеваніе по частямъ тамъ, гдѣ границы вдоль цѣлой стѣны имѣній, принадлежащихъ къ одному владѣльцу, т. е. Казнѣ или частному лицу, не опредѣлены еще положительно, не подходитъ подъ дѣйствіе настоящаго распоряженія; и потому протоколы по частнымъ размежеваніямъ не должны быть ни предъявляемы Нотаріусу для записи, ни вносимы въ ипотеку до тѣхъ поръ, пока границы вдоль цѣлой стѣны не будутъ опредѣлены окончательно, для чего слѣдуетъ сперва собрать матеріалы на грунтѣ.

7) Расходы по межеванію, т. е. на сооруженіе межевыхъ знаковъ, измѣреніе, составленіе плановъ и внесеніе въ ипотечную книгу, Казна несетъ пополамъ со смежными владѣльцами. Отъ платежа гербовыхъ пошлинъ частные владѣльцы освобождаются, тѣмъ болѣе, что предписанное настоящимъ распоряженіемъ дѣйствіе предупреждаетъ нормальное размежеваніе, при которомъ, въ силу 124 ст. Устава 1818 года, стороны изъяты отъ сего рода издержекъ.

8) Проектъ ипотечнаго указателя долженъ, согласно правиламъ, заключать въ себѣ только содержаніе акта размежеванія, а потому замѣченное уже нѣсколько разъ Правительственною Коммисіею изложеніе сего послѣдняго въ указателѣ, въ полномъ объемѣ, совершенно излишне; однакожъ слѣдуетъ въ немъ означать подробно названіе деревни, или селеній, границы коихъ опредѣлены, протяженіе межевой линіи, съ означеніемъ, прямая ли она, или ломанная, родъ межевыхъ знаковъ, то есть: копцы ли это, или столбы, валы, или межи, а также число ихъ; затѣмъ нѣтъ уже никакой надобности обозначать ни взаимнаго разстоя-

Jeżeli Archiwum hypoteczne jest nieco odleglejsze, w takim razie, za użyciem Regenta okręgu właściwego, może być protokół spisany, a nawet projekt do wykazu hypotecznego ułożony, z upoważnieniem, dla delegowanego Rządu Gubernialnego udzielić się mającem, do wniesienia go do ksiąg wieczystych, aby tym sposobem właściciele graniczący nie byli w koniecznéj potrzebie ponoszenia kosztów wyjazdu, jednakowoż w tym razie, dla zaspokojenia kosztów hypotecznych, na nich spadających, odpowiednią kwotę Regentowi powiatowemu za przyjęcie aktu i extrakt zaspokoić powinni. Wszakże rozgraniczenia częściowe, gdzieby cała ściana dóbr do jednego właściciela, to jest bądź do Skarbu, bądź do prywatnego należących, między narożnościami ustaloną nie była, nie są przedmiotem niniejszego rozporządzenia; rozgraniczenia takie zatem częściowe, nie potrzebują być ani przed Regentem spisywane, ani do hypoteki wnoszone, dopóki cała ściana graniczna ustaloną nie zostanie, a do czego wprzód materyały na gruncie zebrać należy.

7) Koszta całej czynności, to jest tak budowanie znaków granicznych, jako też pomiaru, sporządzenie planów i wniesienie do ksiąg hypotecznych Skarb poniesie z właścicielami graniczącemi po połowie. Od kosztów papieru stemplowego strony prywatne są wolne, tem bardziej, że czynność niniejszém zarządzona uprzedza normalne rozgraniczenie, które w art. 124-m prawa 1818 r. od tego rodzaju wydatku uwalnia.

8) Projekt do wykazu hypotecznego, stosownie do przepisów, powinien w sobie mieścić tylko treść aktu rozgraniczenia, a zatem całéj jego osnowy powtarzać nie powinien, jak to Kommissya Rządowa w niektórych wypadkach dostrzegła, wymienić wszakże należy imiennie wieś lub wsie, których granice są ustalone; długość linii granicznéj, z dodaniem, czy w linii prostej czy złamanej; rodzaj znaków granicznych, to jest: czy to są kopce lub słupy, wały albo miedze, oraz ich ilość; nie ma zatem potrzeby wymieniać ani

нія между частными знаками, ни степени наклоненія каждаго угла.

Напримѣръ: деревня N, или селенія NN, заключающіяся въ настоящей ипотечной книгѣ, отграничены отъ деревень NN, помѣщенныхъ въ ипотечной книгѣ N, округа N, а именно межевая линія, проведенная, начиная отъ наугольника деревни NN, сперва между деревнями NN, потомъ между NN, до наугольника NN, въ прямыхъ или ломанныхъ линіяхъ, по направленію съ юга на сѣверозападъ, и заключающая въ длину NN прентовъ, означена 30 или N копцами, или валомъ, какъ это ближе объяснено въ межевомъ протоколѣ, приложенномъ къ ипотечной книгѣ, вмѣстѣ съ межевымъ планомъ. Статья эта, съ измѣненіемъ только въ веденіи заглавія книги, должна быть повторена слово въ слово въ ипотечномъ указателѣ другихъ имѣній, съ которыми произведено размежеваніе.

Если затѣмъ казенныя имѣнія граничатъ съ нѣсколькими имѣніями, принадлежащими отдѣльнымъ владѣльцамъ, или имѣющими отдѣльныя ипотечныя книги, въ такомъ случаѣ содержаніе, подлежащее внесенію въ ипотечный указатель казенныхъ имѣній, должно быть раздѣлено на столько статей или пунктовъ, сколько существуетъ отдѣльныхъ ипотечныхъ книгъ для частныхъ имѣній, хотя бы для нихъ былъ составленъ одинъ только межевой протоколъ.

9) Послѣ исполненія этихъ дѣйствій, слѣдуетъ представить въ Правительственную Коммисію копіи ипотечныхъ указателей по 1 и 2 отдѣлу оныхъ, какъ казенныхъ, такъ и смежныхъ частныхъ имѣній, выписку межеваго протокола, явленнаго у Нотаріуса, и одинъ подлинный экземпляръ протокола и плана, составленнаго Землемѣромъ на мѣстѣ.

10) Губернское Правленіе обязано немедленно, на основаніи описей, перечневыхъ годичныхъ рапортовъ и подлинныхъ дѣлъ, составить списокъ казенныхъ имѣній, размежеванныхъ съ упомянутой въ началѣ эпохи, и копію онаго представить Правительственной Коммисіи; потомъ пригласить смежныхъ владѣльцевъ или всѣхъ имѣній вдругъ, или порознь, чтобы они представили подписки относительно добровольнаго возобновленія границъ и внесенія описанія оныхъ въ ипотеку, съ освобожденіемъ отъ платежа гербовыхъ пошлинъ, поставивъ имъ на видъ,

odległości między znakami szczególnemi, ani nachylenia każdego załomku.

Naprzykład: wieś N, albo wsie N, N, księgą wieczystą niniejszą objęte, odgraniczone zostały od wsi N, N, w księdze wieczystéj N, okręgu N, mieszczących się, a mianowicie: linia graniczna, począwszy od narożności wsi N, N, naprzód pomiędzy wsiami N, N, później N, N, aż do narożności N, N, w liniach prostych lub łamanych, w kierunku od południa ku północy i zachodowi, obejmująca długości prętów ..... oznaczoną została 30-tu lub ..... kopcami albo wałem, jak to bliżéj objaśnia protokół graniczny, w księdze wieczystéj złożony, oraz plan pomiarowy. Takaż sama treść dosłownie, z odmianą tylko wstępu co do nazwiska księgi, powinna być powtórzoną w wykazie hypotecznym dóbr drugich, z któremi granica uregulowaną została.

Jeżeli zatem dobra rządowe graniczą z kilku dziedzinami oddzielnych właścicieli, albo raczéj oddzielne księgi wieczyste mającemi, w takim razie treść do wykazu hypotecznego dóbr rządowych wpisać się mająca, powinna być rozdzielona na tyle pozycyi albo ustępów, ile jest ksiąg oddzielnych prywatnych, chociażby jeden protokół graniczny był sporządzony.

9) Po dopełnieniu czynności, nadesłane być winny dla Kommissyi Rządowéj, odpis wykazów hypotecznych co do działu 1-go i 2-go tak dóbr rządowych, jakoteż graniczących prywatnych; wypis protokółu granicznego przed Regentem zeznanego; jeden oryginalny egzemplarz protokółu przez jeometrę na gruncie spisanego wraz z pierworysem planu przezeń sporządzonego.

10) Rząd Gubernialny obowiązany jest niezwłocznie na zasadzie repertoryów, rapportów tabellarycznych rocznych, jak niemniej akt samych, ułożyć spis dóbr rządowych od epoki na początku wymienionej rozgraniczonych, i Kommissyi Rządowej kopię onego nadesłać. Następnie zawezwać właścicieli sąsiednio graniczących, bądź wszystkich dóbr od razu, lub stopniowo, o deklaracye co do dobrowolnego odnowienia granic i objawienia ich w hypotece, z uwolnieniem

что, въ случаѣ отказа, они будутъ принуждены къ этому судебнымъ порядкомъ. По возобновленіи границъ и внесеніи межевыхъ протоколовъ въ ипотеку, долженъ быть составленъ алфавитный списокъ всѣхъ отдѣльныхъ селеній, фольварковъ и усадебъ, имѣющихъ особенныя названія, границы которыхъ съ частными имѣніями приведены въ извѣстность, съ поясненіемъ, къ какой они принадлежатъ экономіи, въ какомъ находятся уѣздѣ или округѣ, съ какимъ имѣніемъ разграничены.

11) Такъ какъ слѣдуетъ постоянно стремиться къ тому, чтобы имѣнія имѣли со всѣхъ сторонъ опредѣленныя границы, и чтобы планъ, изображающій всѣ окружныя межи оныхъ, могъ быть представленъ въ ипотеку, то Правительственная Коммисія предваряетъ, чтобы не приступать къ частному возобновленію границъ, если онѣ были уже приведены въ устройство на всемъ протяженіи, или по крайней мѣрѣ на большей части онаго. Кромѣ того, Правительственная Коммисія возлагаетъ на обязанность Юридическихъ Совѣтниковъ, чтобы они, при каждомъ съѣздѣ на мѣсто, для собранія свѣдѣній, нужныхъ къ разъясненію спорнаго дѣла, или для досмотра судебнаго освидѣтельствованія, или, наконецъ, для исполненія рѣшенія, произвели вмѣстѣ съ тѣмъ и возобновленіе прежнихъ границъ ближайшихъ имѣній, на основаніи вышеуказанныхъ правилъ. Такимъ образомъ они будутъ поставлены въ возможность устранить заблаговременно могущіе случиться препятствія и приготовить цѣлое дѣло.

12) Еслибы сосѣдніе владѣльцы не согласились на возобновленіе границъ общими издержками, въ такомъ случаѣ Губернское Правленіе должно передать дѣло съ объясненіемъ въ Прокураторію, для принужденія ихъ къ сему судебнымъ порядкомъ, и, согласно 646 ст. Гражданскаго Кодекса, представить немедленно о семъ рапортъ въ Правительственную Коммисію. Еслибы, наконецъ, смежный владѣлецъ отказалъ въ своемъ содѣйствіи, то слѣдуетъ противъ него возбудить искъ объ опредѣленіи наугольниковъ, не пріостанавливая означенія границъ вдоль стѣнъ, если это сейчасъ можетъ быть исполнено.

13) Такъ какъ границы между проданными въ частныя руки и оставшимися за Казною имѣніями были повсемѣстно приведены въ устройство, то нынѣ, по повѣркѣ и возобновленіи оныхъ, гдѣ нужно, слѣдуетъ составить межевой протоколъ въ такомъ толь-

od opłaty stemplowej, a z zagrożeniem przymusu drogą sądową w razie odmówienia. Po odnowieniu granic i objawieniu ich w hypotece, powinien być ułożony spis porządkiem abecadłowym wszystkich szczególnych wsi i folwarków albo osad, odrębne nazwiska mających, których granice od dóbr prywatnych uregulowane zostały, z wymienieniem: do któréj ekonomii należą, w którym powiecie i okręgu są położone, z jaką dziedziną są odgraniczone.

11) Ponieważ dążyć do tego należy, ażeby dobra ze wszystkich stron miały ustalone granice, oraz aby w hypotece plan całą obwodnicę dóbr przedstawiający mógł być złożony, dla tego Kommissya Rządowa zastrzega, ażeby nie przystępować do częściowego odnowienia granicy, kiedy cała albo przynajmniej większa jej rozciągłość była już uregulowaną. Oprócz tego wkłada Kommissya Rządowa obowiązek na Radców prawnych, ażeby za każdym zjazdem na grunt, bądź celem zbierania informacyj do processu, lub dla dopilnowania wizyi sądowéj, albo wreszcie dla wykonania wyroku, za każdym razem dopełnili odnowienie granic dawniejszych, dóbr w bliskości położonych, podług przepisu wyżéj wskazanego. Z téj przyczyny wcześnie przeszkody zachodzić mogące uprzątnąć i całe dzieło przygotować powinni.

12) Jeżeliby właściciele sąsiedni na odnowienie granicy wspólnym kosztem nie zgodzili się, w takim razie Rząd Gubernialny prześle akta z wyjaśnieniem do Prokuratoryi, w celu zmuszenia ich do téj czynności drogą sądową, oraz zgodnie z art. 646-m Kodeksu cywilnego, i o tem Kommissyi Rządowéj natychmiast złoży rapport. Jeżeliby nareszcie przytykający właściciel współdziałania odmówił, w takim razie proces o ustalenie narożności ma być poparty, nie wstrzymując oznaczenia ścian, jeżeli to zaraz dopełnioném być może.

13) Ponieważ granica dóbr sprzedanych od pozostawionych przy Rządzie, wszędzie była regulowaną, przeto teraz po sprawdzeniu onej i odnowieniu gdzie potrzeba, należy

ко случаѣ, если прежній окажется неудовлетворительнымъ, и во всякомъ случаѣ внести его въ ипотеку, на основаніи вышеуказанныхъ правилъ.

Описанія границъ между пожалованными и остающимися во владѣніи Казны имѣніями внесены уже въ ипотечныя книги, подробныя же статьи предложеній для внесенія въ ипотечный указатель могутъ быть изготовлены въ послѣдствіи, а именно послѣ устройства крестьянъ.

14) Возобновленіе границъ, опредѣленныхъ во времена прежняго Польскаго правительства, можетъ быть назначено только съ особаго разрѣшенія Правительственной Коммисіи, послѣ собранія межевыхъ документовъ и плана границъ, послѣ мѣстнаго осмотра слѣдовъ межевыхъ знаковъ, по приведеніи въ извѣстность состоянія нынѣшняго и давнишняго пользованія, и времени, съ котораго числится нынѣшнее пользованіе, и, наконецъ, по предварительной повѣркѣ прежняго плана, если онъ находится на лицо, Управляющимъ Землемѣромъ и по составленіи новаго, если онаго совершенно не достаетъ, и таковой не можетъ быть замѣненъ экономическими планами.

Варшава, 26 Мая (7 Іюня) 1844 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 43,633/3,770.

№ 451.

Губернскія Правленія обязаны сообщать Лѣснымъ Управленіямъ содержаніе рѣшеній, состоявшіяся по дѣламъ о правѣ владѣнія и о правахъ собственности, и указывать, какимъ порядкомъ долженъ быть учрежденъ надзоръ за спорными землями.

(12 (24) Февраля 1846 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Изъ общихъ рапортовъ, представляемыхъ ежегодно чиновниками особыхъ порученій о объѣздѣ казенныхъ лѣсовъ, Пра-

protokół graniczny w tym tylko razie spisać, jeżeli dawniejszy nie jest dokładny, a w każdym razie wnieść go do hypoteki, podług tego jak wyżéj wskazano.

Opisy granicy między dobrami darowanemi a pozostającemi przy Skarbie, wniesione zostały do ksiąg wieczystych szczegółowe zaś wnioski do wykazu hypotecznego, później, zwłaszcza po urządzeniu włościan, będą mogły mieć miejsce.

14) Odnowienie granic, w epoce dawnego Rządu Polskiego ustalonych, może być zarządzone tylko za szczególném upoważnieniem Kommissyi Rządowéj, po zebraniu dokumentów granicznych, planu granic, obejrzeniu śladu znaków na gruncie, wyjaśnieniu stanu używalności teraźniejszej jakoteż dawniejszej, nadto i epoki od któréj teraźniejsza używalność datuje się, wreszcie po sprawdzeniu poprzedniem planu dawnego, jeżeli egzystuje, przez jeometrę dyrygującego, a sporządzeniu nowego, jeżeli go zupełnie brakuje, i planami ekonomicznemi zastąpiony być nie może.

Warszawa, dnia 26 Maja (7 Czerwca) 1844 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 43,633/3,770.

№ 451.

Rządy Gubernialne obowiązane uwiadamiać Urzędy leśne o osnowie wyroków zapadłych w sprawach possesoryjnych i petitoryjnych i wskazywać, w jaki sposób ma być rozciągnięty dozór nad miejscami spornemi.

(d. 12 (24) Lutego 1846 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z rapportów ogólnych corocznie przez urzędników do szczególnych poruczeń z objazdu lasów rządowych składa-

вительственная Коммисія удостовѣрилась, что Лѣсныя Управленія, начавъ искъ о возстановленіи нарушеннаго владѣнія и сообщивъ требуемыя объясненія по дѣламъ о правѣ собственности, получаютъ свѣдѣніе объ исходѣ этихъ дѣлъ только тогда, когда окончательныя по нимъ рѣшенія приводятся на мѣстѣ въ исполненіе. Но ежели рѣшеніе не подлежитъ такому исполненію, то въ дѣлахъ Лѣсныхъ Управленій не имѣется никакихъ свѣдѣній объ исходѣ дѣла. По этой причинѣ, въ вѣдомостяхъ межевымъ тяжебнымъ дѣламъ показываются Лѣсными Управленіями въ числѣ спорныхъ такіе участки, которые уже нѣсколько лѣтъ окончательно оставлены въ свободномъ владѣніи Казны.

Обстоятельство это имѣетъ также вліяніе на порядокъ надзора за спорными участками, такъ какъ Лѣсныя Управленія, не имѣя свѣдѣній объ окончаніи тяжебнаго дѣла, или о положеніи онаго, не обращаютъ надлежащаго вниманія на цѣлость оныхъ. Отъ этого, въ случаѣ ежели дѣло выиграно Казною, спорный участокъ переходитъ въ ея владѣніе въ истребленномъ видѣ, въ случаѣ же проигрыша, Казна подвергается судебному иску о вознагражденіи убытковъ, причиненныхъ въ лѣсахъ, отсужденныхъ во владѣніе противной стороны. Притомъ же, по поводу признаванія спорными участковъ неподлежащихъ спору, иногда владѣніе оныхъ, хотя они и присуждены въ Казну, можетъ опять сдѣлаться сомнительнымъ.

Поэтому, для предупрежденія могущихъ возникнуть вредныхъ для Казны послѣдствій, а также для возстановленія надлежащаго въ семъ отношеніи порядка и для болѣе точнаго контролированія межевыхъ тяжебныхъ дѣлъ и надзора за спорными участками, Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію:

1) по каждому дѣлу о правѣ владѣнія или о правѣ собственности, коль скоро послѣдуетъ окончательное рѣшеніе Гражданскаго Трибунала, или высшихъ инстанцій, сообщать подлежащему Лѣсному Управленію о каждомъ таковомъ рѣшеніи подробныя свѣдѣнія, съ поясненіемъ, когда именно рѣшеніе состоялось и какого оно содержанія;

2) одновременно съ сообщеніемъ означенныхъ свѣдѣній указывать, за какими именно спорными участками и какимъ

nych, powzięła Kommissya Rządowa przekonanie, że Urzędy leśne rozpoczynając sprawy possessoryjne, a udzielając objaśnienia do spraw petitoryjnych, mają wiadomość o wypadkach tych spraw, dopiero wtenczas, gdy wyroki stanowczo zapadłe na gruncie wykonywane zostają. Jeżeli zaś wyrok tego wykonania nie wymaga, akta Urzędów leśnych najmniejszéj wiadomości o wypadku sprawy nie posiadają. Z tej to przyczyny w spisach sporów granicznych wskazywane są przez Urzędy leśne takie miejsca za sporne, które od lat kilku stanowczo przy spokojnem Skarbu posiadaniu są utrzymane.

Ta okoliczność również wpływa na sposób dozorowania miejsc spornych. Urzędy bowiem leśne niewiedząc jak spór ukończonym został, lub na jakim jest stopniu, nie zwracają należnie uwagi swojej na ich całość. Zkąd w razie wygrania przychodzi miejsce sporne zniszczone w posiadanie Skarbu, a w razie przegrania przez Skarb sprawy, narażonym bywa na rozprawianie się w Sądach o wynagrodzenie szkód poczynionych w lasach, stronie przeciwnéj zasądzonych. Wreście przez uważanie miejsc niespornych za sporne, częstokroć posiadanie ich, lubo Skarbowi zasądzonych, na nowo wątpliwem stać się może.

Pragnąc więc zapobiedz mogącym ztąd wyniknąć szkodliwym dla Skarbu skutkom, oraz zwrócić rzecz do należnego porządku, i zapewnić ściślejszą jeszcze kontrollę nad sprawami granicznemi i dozorem miejsc spornych, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, aby:

1) w każdej sprawie czy possessoryjnej czy petitoryjnej skoro zapadnie stanowczy wyrok w Trybunale cywilnym, lub następnie w dalszych instancyach, o każdym takim wyroku dokładną wiadomość, kiedy i w jakiej osnowie zapadł właściwemu Urzędowi leśnemu przesyłał;

2) aby przy tej wiadomości zarazem wskazywał mu, nad jakiemi miejscami spornemi i w jaki sposób dozór ma

порядкомъ долженъ быть учрежденъ надзоръ, для отвращенія отъ Казны убытковъ, послѣ окончанія дѣла.

Распоряженіе сіе должно быть строго исполняемо Губернскимъ Правленіемъ; въ случаѣ же, еслибы въ общихъ рапортахъ о объѣздѣ лѣсничествъ было замѣчено, что Лѣснымъ Управленіямъ не сообщаются свѣдѣнія о послѣдовавшихъ судебныхъ рѣшеніяхъ, или что таковыя свѣдѣнія получаются ими несвоевременно, — Правительственная Коммисія вынуждена будетъ прибѣгнуть къ строгимъ мѣрамъ взысканія.

Варшава, 12 (24) Февраля 1846 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Гуминскій.*

№ 16,823/4,527.

Примѣчаніе. Распоряженіе сіе сообщено въ копіяхъ всѣмъ чиновникамъ особыхъ порученій при Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, которымъ, вмѣстѣ съ тѣмъ предписано—въ протоколахъ объ осмотрѣ лѣсничествъ пояснять, когда состоялись рѣшенія, о которыхъ по каждому дѣлу имѣется въ Лѣсномъ Управленіи свѣдѣніе, и когда свѣдѣніе это имъ получено, для того, чтобы, по сличеніи этихъ чиселъ съ дѣлами Коммисіи, можно было удостовѣриться, въ свое ли время и о всѣхъ ли рѣшеніяхъ извѣщены Лѣсныя Управленія.

№ 452.

Казенные лѣса со стороны городовъ и деревень должны быть обведены рвами, и въ мѣстностяхъ этихъ должны быть учреждены дневные и ночные обходы мѣстной лѣсной стражи.

(8 (20) Іюля 1846 г.)

Губернскимъ Правленіямъ и чиновникамъ особыхъ порученій.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе поступившихъ представленій объ учрежденіи въ нѣкоторыхъ городахъ лѣсныхъ стражниковъ для наблюденія за тайнымъ провозомъ похищеннаго лѣса и за продажею валежника, Правительственная Коммисія даетъ знать:

Одновременно съ учрежденіемъ лѣсныхъ стражниковъ по городамъ, необходимо было бы сдѣлать распоряженіе, чтобы лица,

być rozciągnięty, aby Skarb po ukończeniu processu na szkody nie był narażony.

Rozporządzenie to Rząd Gubernialny ścisle wykonywać będzie, w razie bowiem spostrzeżenia w rapportach ogólnych z objazdu leśnictw, że wiadomości o wyrokach Urzędom leśnym nie są udzielone, lub późno ich doszły, Kommissya surowe kary rozciągać zniewoloną będzie.

Warszawa, dnia 12 (24) Lutego 1846 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Gumiński.*

Nr. 16,823/4,527.

Uwaga. Rozporządzenie to kommunikowano jednocześnie wszystkim Urzędnikom do szczególnych poruczeń przy Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, z poleceniem, aby przy objazdach leśnictw w protokółach swoich zamieszczali daty wyroków, o których w każdéj sprawie Urząd leśny ma wiadomość i kiedy takową otrzymał, celem porównania tych dat z aktami Kommissyi Rządowéj, co okaże, czy Urzędy leśne w swoim czasie i o wszystkich wyrokach są uwiadamiane.

№ 452.

Lasy rządowe od miast i wsi mają być otoczone rowami, gdzie także urządzone być winny patrole dzienne i nocne z miejscowéj służby leśnéj.

(d. 8 (20) Lipca 1846 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych i Urzędników do szczególnych poruczeń.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Powodowana Kommissya Rządowa przedstawieniami o ustanowienie strażników leśnych w niektórych miastach, dla przestrzegania przewozu drzewa defraudowanego i przedaży ugajnego, oświadcza co następuje:

Z ustanowieniem strażników leśnych przy miastach, potrzebaby zarządzić, aby przywożący drzewo na sprzedaż nie

привозящія лѣсной матеріалъ для продажи, не только изъ казенныхъ, но и изъ частныхъ лѣсовъ, были снабжены на это каждый разъ свидѣтельствами, и, сверхъ того, установить порядокъ контролированія свидѣтельствъ и предъявленія оныхъ, что не только затрудняло бы Лѣсныя Управленія и препятствовало бы внутренней торговлѣ въ краѣ, но даже не способствовало бы пресѣченію злоупотребленій. Поэтому Правительственная Коммисія, основываясь на указаніяхъ опыта, пріобрѣтеннаго въ отношеніи производимаго похищеннымъ лѣсомъ торга въ городѣ Кѣльце, постановляетъ слѣдующее:

1) казенные лѣса, со стороны городовъ и деревень, должны быть, какъ можно поспѣшнѣе, обведены рвами достаточно глубокими, такъ, чтобы переѣздъ черезъ оные возомъ былъ невозможенъ, для чего должны быть употреблены средства, указанныя въ смѣтѣ и въ лѣсныхъ правилахъ;

2) вдоль границы лѣсовъ съ городами и деревнями, должны быть устроены дневные и ночные обходы мѣстной лѣсной стражи, надзоръ за которыми поручается мѣстнымъ Подлѣсничимъ по очереди, частая же днемъ и ночью повѣрка оныхъ—подлежащимъ Лѣсничимъ.

Наблюденіе за исполненіемъ сего распоряженія Правительственная Коммисія возлагаетъ на ревизующихъ чиновниковъ и Губернскія Правленія.

Варшава, 8 (20) Іюля 1846 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Гуминскій.*

№ 64,167/18,158.

№ 453.

Собраніе и подтвержденіе правилъ о пожарахъ въ лѣсахъ.

(7 (19) Мая 1847 г.)

Всѣмъ Лѣснымъ Управленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Многочисленныя донесенія о происходящихъ въ казенныхъ лѣсахъ пожарахъ, убѣждаютъ Правительственную Коммисію въ томъ, что случаи эти, не смотря на многократно изданныя ею

tylko z lasów rządowych ale i prywatnych, mieli świadectwo na każdy dowóz onego, i zaprowadzić kontrollę świadectw i ich oddawania; co nietylko zatrudniłoby Urzędy leśne, tamowałoby handel wewnętrzny krajowy, ale nawet nie zapobiegłoby nadużyciu. Dla tego Kommissya Rządowa wsparta na doświadczeniu co do defraudacyi drzewa od miasta Kielce, stanowi co następuje:

1) lasy rządowe od strony miast i wsi mają być pospiesznie otoczone rowami tak głębokiemi, żeby przejazd furą tamowały, a to środkami w etacie i przepisach leśnych wkazanemi;

2) na granicy lasów od miast i wsi mają być urządzone dzienne i nocne patrole z miejscowéj służby leśnéj, nad któremi nadzór porucza się miejscowym Podleśnym z kolei, a częsty ich przegląd dniem i nocą właściwym Nadleśniczym.

Dopilnowanie skutku tego urządzenia Kommissya Rządowa poleca urzędnikom rewidującym i Rządom Gubernialnym.

Warszawa, dnia 8 (20) Lipca 1846 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Gumiński.*

Nr. 64,167/18,158.

№ 453.

Zebranie i ponowienie przepisów o pożarach w lasach.

(d. 7 (19) Maja 1847 r.)

Do wszystkich Urzędów leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Liczne doniesienia o wydarzających się w lasach rządowych pożarach, przekonywają Kommissyę Rządową, iż wypadki te, pomimo tylokrotnie przez nią ogłaszanych rozpo-

распоряженія и правила, съ цѣлью предохраненія казенныхъ лѣсовъ отъ подобныхъ опустошеній, проявляются въ настоящее время въ ужасающей прогрессіи. Столь невыгодное положеніе дѣлъ, если не вполнѣ, то непремѣнно въ значительной части, слѣдуетъ приписать слабому вниманію, обращаемому чинами Лѣснаго вѣдомства на обязательныя въ этомъ отношеніи правила, преимущественно же малому съ ихъ стороны усердію въ исполненіи всѣхъ подробностей, изложенныхъ въ означенныхъ правилахъ. За таковую безпечность, достойны наказанія не только служители, имѣющіе непосредственный надзоръ за лѣсами, отъ бдительности коихъ зависитъ почти вся безопасность и охраненіе лѣсовъ, но и начальствующіе надъ ними чиновники, входящіе въ составъ Управленія каждаго лѣсничества, такъ какъ первые оказываются виновными въ небрежномъ исполненіи возложенныхъ на нихъ обязанностей, послѣдніе же подлежатъ строгой отвѣтственности за упущенія въ производствѣ точной повѣрки дѣйствій подчиненныхъ имъ служителей.

Желая заблаговременнымъ предвареніемъ склонить чиновъ Лѣснаго вѣдомста къ болѣе дѣятельному надзору за лѣсами и предотвратить такимъ образомъ всякія невыгодныя отъ этого послѣдствія, Правительственная Коммисія 9 (21) Іюля 1842 года, за № 45,165, предписала Губернскимъ Правленіямъ объявить протоколярно чинамъ всѣхъ лѣсничествъ содержаніе предписанія отъ 30 Іюня (12 Іюля) 1841 года, за № 44,190, заключающаго полицейскія и административныя правила объ охраненіи лѣсовъ отъ убытковъ вслѣдствіе пожаровъ, и притомъ подтвердить лѣснымъ служителямъ о самомъ бдительномъ надзорѣ за ввѣренными имъ лѣсными участками, предваривъ ихъ, что за каждый произшедшій въ казенныхъ лѣсахъ пожаръ, причинившій убытокъ въ деревѣ, они подвергнутся строгой отвѣтственности, а именно: что чины Лѣснаго вѣдомства, неоткрывшіе лица, по винѣ котораго произошелъ пожаръ, и недоказавшіе, что распространенію вспыхнувшаго или перешедшаго изъ другихъ мѣстъ пожара они не въ состояніи были положить преграду, будутъ удалены изъ службы. Послѣ изданія такого объявленія, Правительственная Коммисія ожидала, что лѣсная стража, усугубивъ усердіе, неусыпнымъ и тщательнымъ надзоромъ за лѣсами будетъ содѣйствовать прекращенію этихъ вредныхъ,

rządzeń i przepisów, zabezpieczenie lasów od klęsk podobnych na celu mających, w zatrważającym na teraz objawiają się postępie. Tak niekorzystny stan rzeczy, jeżeli nie w zupełności, to niezawodnie w znacznéj części, przypisać wypada małéj baczności, jaką służba leśna zwraca na przepisy w téj mierze ją obowiązujące, a tem mniej jeszcze gorliwości w wypełnianiu wszelkich szczegółów przepisami rzeczonemi objętych. Postępowanie takowe jest karygodném, nietylko co do officyalistów bezpośrednio lasy dozorujących, gdyż na wykonywanym przez nich dozorze, prawie całe bezpieczeństwo i ochrona lasów polega; lecz też i co do przełożonych nad niemi urzędników, do składu służby każdego leśnictwa należących; o ile bowiem pierwsi, przez opieszałość w wykonywaniu powierzonych sobie obowiązków, stają się winnymi, o tyle na drugich, z powodu zaniedbania ścisłego kontrollowania czynności podwładnych sobie officyalistów, również ciężka spada odpowiedzialność.

Pragnąc Kommissya Rządowa wczesnem ostrzeżeniem skłonić służbę leśną, do czynniejszego dozoru lasów i uniknięcia tym sposobem wszelkich przykrych z tego powodu następstw, pod dniem 9 (21) Lipca 1842 r. Nr. 45,165 poleciła Rządom Gubernialnym ogłoszenie protokólarnie służbie wszystkich leśnictw, reskryptu z dnia 30 Czerwca (12 Lipca) 1841 r. Nr. 44,190, obejmującego przepisy policyjne i administracyjne, ochrony lasów od uszkodzeń ogniowych dotyczące się, z obowiązkiem upomnienia tejże służby leśnej o jak najczujniejszy dozór nad powierzonemi sobie częściami lasów i zapowiedzenia, iż każdy wynikły w lasach rządowych pożar, któryby zrządził szkodę w drzewostanie, sprowadzi na officyalistów ciężkie skutki odpowiedzialności, to jest, że officyaliści niewykrywający sprawcy pożaru i nieudowadniający, iż rozszerzeniu się wszczętego lub zkąd inąd przybyłego pożaru, zapobiedz nie było w ich możności, ze służby oddaleni zostaną. Po wydaniu powyższego ogłoszenia miała nadzieję Kommissya Rządowa, iż odtąd służba leśna z podwójną działając gorliwością, czujnym i bacznym nad lasami dozorem, przyczyni się do położenia końca téj, tak zgubnéj i zniszczeniu dla lasów grożącéj klęsce. Podobne

угрожающихъ истребленіемъ лѣсовъ, случаевъ. Но повторяющіеся пожары доказываютъ, что ожиданія Правительственной Коммисіи вовсе не осуществились, и что, на точномъ основаніи вышеприведеннаго объявленія, нынѣ же слѣдовало бы привлечь виновныхъ къ отвѣтственности и затѣмъ подвергнуть ихъ наказаніямъ, которыя справедливо заслужены ими за нерадѣніе въ исполненіи возложенныхъ на нихъ обязанностей и допущеніе по этому значительныхъ убытковъ въ лѣсахъ.

Однакожъ, прежде чѣмъ приступить къ строгимъ мѣрамъ взысканія, вызываемымъ въ семъ настоятельною необходимостью, Правительственная Коммисія постановила еще разъ опубликовать правила, изданныя для охраненія лѣсовъ отъ пожаровъ, и, препровождая при семъ таковыя для означенной цѣли въ Лѣсное Управленіе, предписываетъ немедленно объявить оныя, вмѣстѣ съ содержаніемъ настоящаго предписанія, во всеобщее свѣдѣніе всего личнаго состава лѣсничества, подробно объяснивъ всѣ изложенныя въ оныхъ обстоятельства и поставивъ на видъ строжайшую отвѣтственность, какой неминуемо подвергнутся чиновники и служители за небрежность и упущеніе въ исполненіи означенныхъ правилъ. Составленный о сдѣланномъ объявленіи протоколъ долженъ быть представленъ Лѣснымъ Управленіемъ прямо въ Правительственную Коммисію.

Независимо отъ упомянутаго объявленія, завѣдывающій Лѣснымъ Управленіемъ обязанъ подтверждать объ исполненіи указанныхъ въ немъ правилъ, при каждомъ собраніи лѣсныхъ должностныхъ лицъ въ Лѣсномъ Управленіи, съ половины Апрѣля до конца Октября мѣсяца каждаго года, о чемъ должна быть дѣлаема отмѣтка въ книгѣ, назначенной для записки еженедѣльныхъ рапортовъ или протоколовъ засѣданій; вмѣстѣ съ тѣмъ, онъ обязанъ, посредствомъ частыхъ объѣздовъ по лѣсамъ, состоящимъ въ его завѣдываніи, положительно удостовѣряться, какъ исполняются служителями объявленныя имъ правила, преимущественно же, оберегаются ли ими лѣса, днемъ и ночью, по мѣрѣ надобности, въ теченіе вышеуказаннаго времени, а также имѣется ли со стороны Подлѣсничихъ строгое наблюденіе за дѣйствіями ихъ въ этомъ отношеніи.

Сверхъ того, въ случаѣ произшедшаго въ лѣсахъ пожара, завѣдывающій Лѣснымъ Управленіемъ долженъ произвести стро-

wszakże wypadki, przekonywają Kommissyę Rządową, jak dalece oczekiwania jej w téj mierze zawiedzione zostały, i że nie pozostaje jéj na teraz, jak w ścisłém zastosowaniu się do powyżéj powołanego ogłoszenia, pociągnąć winnych do odpowiedzialności, a następnie wymierzyć kary, na jakie przez zaniedbanie przyjętych na siebie obowiązków i dopuszczenie tak znacznych przez to szkód w lasach, sprawiedliwie zasłużyli.

Nim jednak Kommissya Rządowa przystąpi do wykonania powyższych środków koniecznéj w téj mierze surowości, postanowiła raz jeszcze ponowić ogłoszenie przepisów co do ochrony lasów od ognia wydanych, i takowe w tym celu załącznie na oddzielnym Urzędowi leśnemu przesyła, z poleceniem bezzwłocznego podania onych, wraz z osnową niniejszego reskryptu, do wiadomości całéj służbie leśnictwa, z dokładném objasnieniem wszelkich niemi objętych szczegółów i przypomnieniem surowej odpowiedzialności, do jakiej opieszali i zaniedbujący wykonania onych niezawodnie pociągnięci zostaną. Spisany w dowód dopełnionego ogłoszenia protokół, wprost Kommissyi Rządowéj, przez Urząd leśny, nadesłany być winien.

Oprócz powyższego ogłoszenia, obowiązkiem będzie sprawującego Urząd leśny, ponawiać takowe za każdém zebraniem się służby miejscowéj w Urzędzie leśnym, od połowy Kwietnia do końca Października każdego roku, o czem wzmianka w księdze rapportów tygodniowych, czyli sessyonaryuszu, uczynioną być winna, a obok tego obowiązkiem jego będzie przez częste zwiedzanie lasów, administracyi jego powierzonych, gruntownie się przekonywać, o ile officyaliści podane sobie do wiadomości przepisy wypełniają, a głównie czy w porze wyżéj wskazanéj, dniem i nocą, w miarę potrzeby, lasów dozorują, i czy Podleśni ścisłą nad postępowaniem ich w tym względzie rozciągają baczność i kontrollę.

Nadto, w razie wydarzonego w lasach pożaru, sprawujący Urząd leśny ścisle wybadać nie zaniedba, nietylko czy

гое дознаніе о томъ, исполнены ли мѣстною лѣсною стражею лежащія на ней обязанности въ отношеніи своевременнаго призыва къ подачѣ помощи для спасенія и принятія съ своей стороны всѣхъ нужныхъ для тушенія пожара мѣръ, а равно о томъ, доставлена ли ближайшимъ мѣстнымъ начальствомъ требуемая помощь, и прислано ли имъ для сего достаточное число людей, о чемъ слѣдуетъ помѣщать подробныя свѣдѣнія въ рапортѣ, какой, на основаніи предписанія отъ 19 Ноября (1 Декабря) 1845 года, № 98,249, долженъ быть представляемъ Директору Отдѣленія имуществъ и лѣсовъ о каждомъ чрезвычайномъ произшествіи.

О произведенномъ объявленіи Правительственная Комиссія ожидаетъ рапорта не позже 30 дней, подъ отвѣтственностью Лѣснаго Управленія, въ случаѣ промедленія.

Варшава, 7 (19) Мая 1847 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Гуминскій.*

№ 46,377/12,557.

Приложеніе къ № 453-му.

ПРАВИЛА ОБЪ ОХРАНЕНІИ И СБЕРЕЖЕНІИ ЛѢСОВЪ ОТЪ ПОЖАРОВЪ.

Ст. 1.

Для предохраненія лѣсовъ отъ пожаровъ, никому въ лѣтнее время не дозволяется:

a) курить въ лѣсу табакъ изъ незакрытой трубки;

b) разводить огонь въ лѣсу, или въ разстояніи отъ онаго не болѣе 300 шаговъ, при чемъ даже разведенный въ болѣе значительномъ разстояніи огонь не долженъ быть оставляемъ безъ совершеннаго затушенія;

c) ходить или ѣздить по лѣсу съ факелами или плошками;

d) ловить рыбу или раки съ огнемъ въ водахъ среди лѣса, или въ разстояніи отъ онаго не болѣе 100 шаговъ;

e) не дозволяется пастухамъ и занимающимся въ лѣсу рабочимъ, съ 1 Апрѣля до конца Сентября, имѣть при себѣ какія либо орудія, служащія къ разведенію огня;

służba leśna miejscowa zadosyć uczyniła obowiązkom swoim, wczesnem wezwaniem pomocy do ratunku i wykonaniem ze swojej strony tego wszystkiego, co pomyślny skutek takowego zapewnić mogło; lecz zarazem też, czy poblizkie władze miejscowe, żądanej pomocy i w dostatecznej liczbie osób udzieliły, o czem w rapporcie, jaki w skutku rozporządzenia z dnia 19 Listopada (1 Grudnia) 1845 r. Nr. 98,249 o każdym nadzwyczajnym wypadku, Dyrektorowi Wydziału dóbr i lasów składać jest obowiązany, dokładną wiadomość zamieścić winien.

O dopełnioném ogłoszeniu Kommissya Rządowa w ciągu dni 30, pod odpowiedzialnością Urzędu leśnego za zwłokę, rapportu oczekiwać będzie.

Warszawa, dnia 7 (19) Maja 1847 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Gumiński.*

Nr. 46,377/12,557.

Annex do Nr. 453-go.

PRZEPISY O OCHRONIE I ZACHOWANIU LASÓW OD POŻARÓW.

Art. 1.

Dla ochrony lasów od pożarów, nikomu w miesiącach letnich niewolno:

a) palić w lasach tytuniu w lulkach otwartych;

b) rozniecać ognia w lasach, lub w odległości od lasów 300 kroków nie wynoszącéj, a nawet w odległości większéj, rozniecane ognie niewolno opuszczać bez zupełnego ugaszenia;

c) chodzić lub jeździć po lasach z pochodniami lub kagańcami;

d) poławiać ryby lub raki przy drzazgach, na wodach wśród lasów, lub w odległości od lasów 100 kroków nie przenoszącéj;

e) nie wolno pasterzom i pracującym w lasach, w czasie od 1 Kwietnia do ostatniego Września, nosić przy sobie żadnych narzędzi, do rozniecania ognia sposobnych;

f) съ 1 Марта по 1 Ноября, не дозволяется никому употреблять для стрѣльбы въ лѣсу пакляныхъ или бумажныхъ пыжей, а только овечью или другую шерсть;

g) не дозволяется выжигать золу или уголь въ другихъ мѣстахъ, кромѣ указанныхъ для этого Лѣснымъ Управленіемъ, и удаляться отъ ямы или костра далѣе 100 шаговъ;

h) не дозволяется разводить въ лѣсу или вблизи онаго огонь, для выжиганія хвороста, мха и травы, при корчеваніи, безъ разрѣшенія Лѣсничаго, который назначаетъ лѣсного стрѣлка для надзора за соблюденіемъ всѣхъ осторожностей отъ огня.

Все это воспрещается, подъ опасеніемъ наказанія, опредѣленнаго въ Уложеніи о наказаніяхъ.

О обязательномъ содѣйствіи къ потушенію пожара.

Ст. 2.

Каждый, кто замѣтитъ огонь въ лѣсу, обязанъ немедленно дать о томъ знать въ ближайшемъ городѣ, селеніи, фольваркѣ или усадьбѣ, и требовать помощи.

Мѣстное начальство въ городахъ, селеніяхъ, фольваркахъ и усадьбахъ, расположенныхъ въ окружности полуторы мили отъ мѣста вспыхнувшаго пожара, въ случаѣ замѣченія пожара въ лѣсу или полученіи о томъ свѣдѣнія, обязано созвать для тушенія окрестныхъ жителей. По призыву этому, они обязаны немедленно явиться въ помощь для тушенія, съ заступами, мотыками или топорами.

Жители болѣе отдаленныхъ мѣстечекъ, селеній, фольварковъ и усадьбъ, какъ казенныхъ, такъ и частныхъ, не могутъ ни подъ какимъ предлогомъ, отказываться отъ подачи помощи для тушенія лѣснаго пожара, если они призваны къ тому мѣстнымъ начальствомъ или Лѣснымъ Управленіемъ, подъ опасеніемъ взысканія, опредѣленнаго въ Уложеніи о наказаніяхъ.

Ст. 3.

Люди, прибывшіе для тушенія пожара въ казенномъ лѣсу, обязаны безусловно исполнять распоряженія управляющихъ тушеніемъ лѣсныхъ чиновниковъ и служителей, и не отлучаться

f) w czasie od 1 Marca do 1 Listopada, nie wolno strzelać w lesie, nabojem pakułami lub papierem przybitym, lecz do tego wełna albo sierć ma być użytą;

g) nie wolno wypalać popiołów i węgli, jak tylko w miejscach przez Urząd leśny na ten cel wskazanych, a wypalający nie powinien oddalać się od kotlin lub ogniska dalej nad 100 kroków;

h) nie wolno w lesie, lub w blizkości lasu, rozniecać ognia, dla wypalania chrustu, mchu i trawy, przy karczunku, bez zezwolenia Nadleśniczego, który wyznaczy strzelca leśnego, dla pilnowania ostrożności z ogniem.

To wszystko wzbronionem jest pod karą w Kodeksie karnym przepisaną.

O obowiązkach ratunku w czasie pożaru.

Art. 2.

Ktokolwiek dostrzeże ogień w lesie, powinien natychmiast donieść o tém do najbliższego miasta, wsi, folwarku lub osady, z żądaniem ratunku.

Władza miejscowa miasteczek, wsi, folwarków lub osad tak rządowych jak prywatnych, w okręgu półtory mili od wydarzonego pożaru położonych, za dostrzeżeniem pożaru w lesie, lub za otrzymaniem o nim wiadomości, obowiązaną jest wezwać mieszkańców na ratunek. Na takowe wezwanie mieszkańcy natychmiast zdążać powinni na ratunek, zaopatrzywszy się w rydle, motyki lub siekiery.

Mieszkańcy odleglejszych miasteczek, wsi, folwarków lub osad, tak rządowych jak prywatnych, pod żadnym pozorem nie mogą wymawiać się od udzielenia pomocy, do gaszenia pożaru w lasach, jeżeli o to przez władzę lub Urząd leśny wezwani zostaną, pod karą w Kodeksie karnym przepisaną.

Art. 3.

Ludzie, przybyli do gaszenia pożaru w lesie rządowym, powinni zastosować się w zupełności do zarządzeń kierujących gaszeniem ognia urzędników i officyalistów leśnych, nie

самовольно изъ мѣста пожара, подъ опасеніемъ наказанія, опредѣленнаго за отказъ въ подачѣ помощи.

Ст. 4.

Кто первый явится для тушенія пожара, вспыхнувшаго въ казенномъ лѣсу, тотъ долженъ быть представленъ къ денежной наградѣ въ 1 руб. 50 коп.; если же ихъ явилось нѣсколько человѣкъ въ одно время, и до прибытія другихъ, и они успѣли потушить пожаръ съ такою поспѣшностью, что сгорѣло не болѣе двухъ или трехъ морговъ лѣса, то имъ назначается награда въ количествѣ 4 руб. 50 коп., если поступокъ этотъ будетъ подтвержденъ показаніями достовѣрныхъ свидѣтелей.

Въ каждомъ изъ упомянутыхъ случаевъ, Лѣсное Управленіе должно входить съ соотвѣтственнымъ представленіемъ для исходатайствованія разрѣшенія на выдачу награды.

Ст. 5.

Ежегодно, три раза, въ Апрѣлѣ мѣсяцѣ, должны быть объявляемы жителямъ, посредствомъ Гминныхъ Войтовъ и Бургомистровъ, правила о предосторожностяхъ отъ пожаровъ, изложенныя въ 1-й ст., а также опредѣленныя 2-ю ст. обязанности окрестныхъ жителей относительно оказыванія помощи къ утушенію, и должны быть имъ поставляемы на видъ наказанія, коимъ, въ силу Уголовнаго Уложенія, подвергаются виновные въ поджогѣ, и отказывающіе въ содѣйствіи къ потушенію, а равно и награды, положенныя 4-ю статьею за поспѣшное тушеніе пожара.

За сдѣланіемъ этихъ объявленій въ свое время должно наблюсти Губернское Правленіе.

Обязанности лѣсной стражи.

Ст. 6.

Мѣстная лѣсная стража, на основаніи обязательныхъ Инструкцій, обязана охранять лѣса отъ пожаровъ посредствомъ частыхъ объѣздовъ и внимательнаго надзора, преимущественно въ мѣстахъ, болѣе другихъ посѣщаемыхъ народомъ.

Въ случаѣ, если лѣсною стражею найденъ будетъ огонь въ лѣсу, она обязана тотчасъ же потушить оный. Если же огонь усилился до того, что лицо, замѣтившее оный, не въ состояніи само загасить, то оно обязано отправиться немедленно въ бли-

mogą oddalać się samowolnie od ognia, pod karą za odmówienie pomocy przepisaną.

Art. 4.

Kto pierwszy do gaszenia pożaru, w lesie rządowym wszczętego, przybędzie, przedstawiony być ma do nagrody rs. 1 kop. 50 (złp. 10); gdyby zaś razem więcéj osób niż jedna przybyło, i przed dojściem innych, z takim pośpiechem pożar ugasiły, żeby nie więcéj jak 2 do 3 morgów lasu wypaliło się, wyznaczona im być ma nagroda, w kwocie rs. 4 kop. 50 (złp. 30), jeżeli czyn takowy zeznają świadkowie wiary godni.

W każdym z powyższych wypadków, Urząd leśny, dla pozyskania upoważnienia do wypłaty, stosowne przedstawianie czynić powinien.

Art. 5.

Corocznie ogłaszane być mają mieszkańcom trzykrotnie w miesiącu Kwietniu, za pośrednictwem Wójtów gmin i Burmistrzów miast, przepisy ostrożności z ogniem, w art. 1-m wymienione, tudzież obowiązki mieszkańców okolicznych do ratunku, w art. 2-m przepisane, z przytoczeniem kar w Kodeksie karnym na sprawców pożaru i odmawiających pomocy do ratunku, przepisanych; niemiej nagrody za pośpiech w ratunku art. 4-m zapewnione.

Ogłoszeń takowych w czasie właściwym dopilnuje Rząd Gubernialny.

Obowiązki służby leśnej.

Art. 6.

Służba leśna miejscowa powinna strzedz lasy od pożarów, przez częste objazdy i pilny dozór, mianowicie miejsc przez ludzi uczęszczanych, stosownie do obowiązujących instrukcyj.

W razie znalezienia w lesie ognia, służba leśna powinna go zaraz ugasić. Gdyby ogień był tak wielki, że dostrzegający nie mógłby go ugasić, powinien natychmiast udać się

жайшую деревню и требовать помощи, а также извѣстить другихъ ближайшихъ стрѣлковъ и лѣсныхъ чиновниковъ, которые, по обязанности службы, должны какъ можно поспѣшнѣе отправиться на мѣсто пожара и предпринять соотвѣтственныя мѣры для тушенія.

Ст. 7.

Въ важнѣйшихъ лѣсничествахъ, а также въ сплошныхъ лѣсахъ, занимающихъ значительное пространство, должны быть устроены на возвышенныхъ мѣстахъ пожарныя каланчи, съ которыхъ можно было бы видѣть всѣ окрестные лѣса.

Въ тѣхъ участкахъ, въ которыхъ устроены пожарныя каланчи, стрѣлокъ обязанъ, въ ясную погоду, начиная съ 1 Марта по 1 Ноября, входить на верхъ по нѣскольку разъ въ день, и, въ случаѣ замѣченнаго имъ въ лѣсу дыма или огня, немедленно доносить о томъ своему начальству и, въ случаѣ надобности, призывать окрестныхъ жителей въ помощь для тушенія.

Ст. 8.

Во время пожара, чины Лѣснаго вѣдомства должны управлять тушеніемъ огня, указывать прибывшимъ людямъ соотвѣтственныя мѣры и наблюдать за исполненіемъ оныхъ. Управленіе дѣйствіями по тушенію пожара принадлежитъ старшему лѣсному чиновнику, находящемуся на мѣстѣ произшествія. Каждый Солтысъ долженъ имѣть надзоръ за своимъ обществомъ, каждый Подлѣсничій и конный стражникъ—за нѣсколькими такими обществами, и при помощи стрѣлковъ приводить въ дѣйствіе указанныя Лѣсничимъ мѣры для тушенія пожара.

Подлѣсничій долженъ составить списокъ лицамъ, явившимся для тушенія пожара, и повѣрить число оныхъ при увольненіи отъ занятій послѣ потушенія пожара, для привлеченія къ отвѣтственности неявившихся или самовольно отлучившихся.

Ст. 9.

Лѣсная стража обязана строжайшее слѣдить за соблюденіемъ всѣхъ предосторожностей отъ пожара, въ случаѣ же произшедшаго пожара, какъ можно поспѣшнѣе созвать людей въ помощь и заняться тушеніемъ онаго.

О лицахъ, нарушающихъ правила осторожности въ обращеніи съ огнемъ, а также объ отказывающихъ въ помощи или неохотно содѣйствующихъ къ потушенію пожара, лѣсная стража

do najbliższéj wsi i żądać pomocy, niemniej, zawiadomić innych poblizkich strzelców i urzędników leśnych, którzy z obowiązku służby, jak najspieszniej na miejsce pożaru udać się powinni i środki do ratunku stosowne przedsiębrać.

Art. 7.

W leśnictwach ważnych niemniej w lasach łącznych na wielkich przestrzeniach, urządzone być mają dostrzegalnie ogniowe, w miejscach wyniosłych, z których lasy okoliczne przejrzeć można.

W obrębie, gdzie dostrzegalnie ogniowe są wystawione, strzelec obowiązany jest w dni pogodne, w czasie od 1 Marca do 1 Listopada, codziennie kilkakrotnie wchodzić na wierzch dostrzegalni, a w razie ujrzenia w lesie dymu lub ognia, natychmiast zwierzchności swej o tém donieść, i w miarę potrzeby, przyległych mieszkańców na ratunek wezwać.

Art. 8.

W czasie pożaru, służba leśna powinna kierować gaszeniem ognia, ludziom przybyłym wskazywać stosowne środki i wykonania pilnować. Kierunek robót przy gaszeniu pożaru należy do najstarszego urzędnika leśnego, przy tym wypadku obecnego. Każdy Sołtys dozorować powinien swojéj gromady, a każdy Podleśny i strażnik objazdowy, kilku takich gromad, i przy pomocy strzelców, kierować środkami do gaszenia przez Nadleśniczego wskazanemi.

Podleśny powinien spisać ludzi do gaszenia przybyłych i sprawdzić ich liczbę przy uwolnieniu od roboty po ugaszeniu ognia, a to dla pociągnięcia nieprzybyłych lub samowolnie odeszłych do odpowiedzialności.

Art. 9.

Służba leśna, obowiązaną jest jak najściślejszy mieć dozór, nad zapobieżeniem pożarom; w razie wydarzenia zaś, z największym pośpiechem zwołać pomoc i zajmować się ratowaniem.

Przestępujących przepisy ostrożności z ogniem, tudzież odmawiających pomocy, lub opieszałych w ratunku, służba leśna ma podawać Urzędowi leśnemu, a ten w okolicznoś-

должна доносить Лѣсному Управленію, которое, въ случаяхъ, указанныхъ въ правилахъ о лѣсныхъ проступкахъ и наказаніяхъ, должно поступить на точномъ основаніи тѣхъ же правилъ, въ случаяхъ же, подходящихъ подъ общее Уголовное Уложеніе, должно передать виновныхъ, для опредѣленія наказанія, Гминному Войту или Бургомистру, въ качествѣ Полицейскихъ Судей, или, смотря по важности преступленія, Суду Исправительной Полиціи.

Ст. 10.

Виновныхъ въ произшедшемъ пожарѣ лѣсная стража должна розыскивать съ особенною старательностью. За каждый возникшій въ казенномъ лѣсу пожаръ, отъ котораго подверглись истребленію деревья, если лѣсною стражею не отысканы виновные и если ею не доказано, что распространенію вспыхнувшаго или перешедшаго изъ другихъ мѣстъ пожара она не въ состояніи была положить преграду, виновные въ томъ чины стражи подвергнутся удаленію изъ службы.

О дѣйствіяхъ послѣ пожара.

Ст. 11.

Послѣ потушенія пожара, слѣдуетъ запустить выгорѣвшее мѣсто въ поросль и, воспретивъ въ немъ пастьбу скота, поставить вокругъ онаго охранительные знаки, удобно замѣтные со всѣхъ сторонъ; при томъ измѣрить выгорѣвшее пространство и оцѣнить произшедшій убытокъ.

Ст. 12.

О каждомъ пожарѣ, истребившемъ лѣсъ на пространствѣ нѣсколькихъ квадратныхъ прентовъ, или причинившемъ въ деревѣ на 15 коп. убытка, Лѣсное Управленіе обязано немедленно увѣдомить Уѣзднаго Начальника и въ то же время донести о томъ Губернскому Правленію, съ приложеніемъ вѣдомости, въ которой должно быть пояснено, когда и въ какомъ именно мѣстѣ произошелъ пожаръ, какое пространство выгорѣло и во сколько оцѣнены сгорѣвшіе матеріалы.

О всѣхъ болѣе значительныхъ пожарахъ, Лѣсное Управленіе должно доносить, въ то же время, Директору Государственныхъ имуществъ и лѣсовъ.

ciach objętych przepisami o wykroczeniach i karach leśnych postąpi podług tychże przepisów; w okolicznościach zaś należących do ogólnego prawa karzącego, odda Wójtowi gminy lub Burmistrzowi miasta, jako Sędziom policyjnym, po ukaranie, lub w miarę przestępstwa, odda Sądowi policyi poprawczej.

Art. 10.

Sprawców wydarzonych pożarów służba leśna śledzić ma z największą usilnością. Za każdy wynikły pożar w lesie rządowym, któryby zrządził szkodę w drzewostanie, jeżeliby służba leśna nie wykryła sprawców, lub nie udowodniła, że rozszerzeniu się wszczętego, lub zkąd inąd przybyłego pożaru, zapobiedz nie była w możności, wyrzeczone będzie na winnych oddalenie ze służby.

O postąpieniu po wydarzonym pożarze.

Art. 11.

Po ugaszeniu pożaru, miejsce wypalone zaraz należy zagaić, dla wzbronienia od paszy bydła, i znakami wzbronnemi, ze wszech stron widzialnemi, obstawić. Przestrzeń wypaloną zmierzyć i szkodę zrządzoną oszacować.

Art. 12.

O każdym pożarze, który wypalił przestrzeń na kilka prętów kwadratowych, lub szkodę w drzewie na kop. 15 (złp. 1) zrządził, Urząd leśny powinien natychmiast zawiadomić Naczelnika Powiatu, i jednocześnie donieść Rządowi Gubernialnemu, z wyszczególnieniem daty i miejsca, w których pożar nastąpił, obszerności przestrzeni wypalonej, wartości materyałów spalonych, w kształcie wykazu.

O wszelkich znaczniejszych pożarach, obowiązany jest Urząd leśny donieść jednocześnie Dyrektorowi Wydziału Dóbr i Lasów rządowych.

Ст. 13.

Уѣздный Начальникъ, по полученіи отъ Лѣснаго Управленія увѣдомленія о случившемся пожарѣ, обязанъ немедленно командировать на мѣсто либо одного изъ чиновниковъ своей Канцеляріи, либо же Гминнаго Войта или Бургомистра, для обнаруженія виновныхъ въ пожарѣ и удостовѣренія, занимались ли чины лѣсной стражи и призванные въ помощь жители тушеніемъ огня съ должною поспѣшностью и усердіемъ.

Слѣдственное о семъ дѣло должно быть препровождено въ подлежащій Судъ, для привода свидѣтелей къ присягѣ на вѣрность данныхъ ими показаній, и затѣмъ представлено въ Губернское Правленіе.

Ст. 14.

Губернское Правленіе, по полученіи отъ Лѣснаго Управленія донесенія о произшедшемъ пожарѣ, обязано немедленно, и не позже 6-ти недѣль, донести объ этомъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, съ присовокупленіемъ свѣдѣній о предпринятыхъ слѣдственныхъ и предохранительныхъ мѣрахъ и съ приложеніемъ представленной Лѣснымъ Управленіемъ вѣдомости о произшедшихъ убыткахъ.

Въ случаѣ замедленія въ представленіи сказаннаго донесенія, виновные будутъ подвергнуты дисциплинарному взысканію.

Ст. 15.

Губернское Правленіе обязано наблюсти за поспѣшнымъ производствомъ слѣдствія и, по полученіи слѣдственнаго дѣла, виновныхъ въ произшедшемъ пожарѣ и неявившихся для тушенія онаго передать въ вѣдѣніе Суда, для наказанія по правиламъ Уголовнаго Уложенія.

О сдѣланномъ по сему предмету распоряженіи и о послѣдствіяхъ оно обязано донести въ свое время Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Art. 13.

Naczelnik Powiatu, po otrzymaniu od Urzędu leśnego zawiadomienia, o wydarzonym pożarze, powinien bezwłocznie zesłać na grunt, bądź urzędnika z biura swego, bądź Wójta gminy lub Burmistrza, dla wyśledzenia sprawców pożaru i przekonania się, czy ze strony służby leśnéj i mieszkańców na pomoc wezwanych, ratunek był spieszny i dostateczny.

Akta śledcze mają być przesłane właściwemu Sądowi, dla powołania świadków do przysięgi na rzetelność zeznania, a następnie Rządowi Gubernialnemu przedstawione.

Art. 14.

Rząd Gubernialny, po otrzymaniu od Urzędu leśnego doniesienia, o wydarzonym pożarze, powinien bezzwłocznie, a najpóźniej w 6 tygodni, donieść o tem Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, z domieszczeniem wiadomości o przedsięwziętych środkach śledczych i zachowawczych, i z dołączeniem wykazu szkód przez Urząd leśny złożonego.

W razie opóźnienia w doniesieniu, kara porządkowa na winnych zwłoki wymierzoną będzie.

Art. 15.

Rząd Gubernialny obowiązany jest dopilnować rychłe go wyprowadzenia śledztwa, a po otrzymaniu akt onego, winnych zrządzenia pożaru, jakoteż nieprzybyłych na ratunek, oddać do Sądu po ukaranie, podług przepisów Kodexu karzącego.

O postąpieniu takowém i o skutku onego, donieść powinien w swym czasie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

№ 454.

Въ случаѣ появленія въ лѣсахъ вредныхъ насѣкомыхъ, должны быть представляемы, каждые 10 дней, рапорты о принятыхъ мѣрахъ, впредь до совершеннаго истребленія оныхъ.

(13 (25) Іюня 1847 г.)

N Лѣсному Управленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Имѣя въ виду, что въ настоящее время года болѣе чѣмъ когда либо появляются въ лѣсахъ вредныя для нихъ насѣкомыя, и что причиняемыя оными опустошенія могутъ быть предотвращены единственно посредствомъ быстраго и дѣятельнаго исполненія на мѣстѣ изданныхъ для истребленія оныхъ правилъ, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства признала нужнымъ подвергнуть болѣе строгой, чѣмъ донынѣ, повѣркѣ предпринимаемыя въ подобныхъ случаяхъ дѣйствія, на тотъ конецъ, чтобы такимъ образомъ не только можно было судить объ удачномъ и соотвѣтственномъ выборѣ средствъ для достиженія предположенной цѣли, но притомъ имѣть полное убѣжденіе въ томъ, что эти средства были употреблены во время, и что, во всякомъ случаѣ, ни недостатокъ надзора со стороны мѣстныхъ лѣсныхъ чиновниковъ и служителей, ни замедленіе въ прибытіи на помощь призванныхъ для этого лицъ не были причиною малаго успѣха предупредительныхъ мѣръ. Поэтому Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства предписываетъ Лѣсному Управленію, въ случаѣ появленія вредныхъ насѣкомыхъ въ лѣсахъ, состоящихъ въ его завѣдываніи, или въ смежныхъ частныхъ лѣсахъ, не только, на основаніи существующихъ правилъ, доносить объ этомъ, безъ замедленія, Директору Отдѣленія Государственныхъ имуществъ и лѣсовъ въ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, съ поясненіемъ о принятыхъ для истребленія насѣкомыхъ мѣрахъ, но еще, впредь до совершеннаго истребленія оныхъ, представлять, каждые 10 дней, Директору Отдѣленія имуществъ и лѣсовъ и Губернскому Правленію рапорты о послѣдствіяхъ всѣхъ употребленныхъ съ таковою цѣлью мѣръ. Въ этихъ рапортахъ слѣдуетъ

№ 454.

W razie zjawienia się w lasach owadów szkodliwych, mają być składane rapporty co dni 10 o środkach przedsiębranych, aż do zupełnego ich wytępienia.

(z d. 13 (25) Czerwca 1847 r.)

Do Urzędu leśnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Zważając, iż w obecnéj porze roku, najwięcéj objawiać się zwykły w lasach owady tymże szkodliwe, i że klęski jakich stają się powodem, jedynie tylko przez spieszne i sprężyste zastosowanie na gruncie przepisów, do wyniszczania ich podanych, odwrócone być mogą; Kommissya Rządowa widzi potrzebę rozciągnięcia ścislejszej jak dotąd kontrolli nad działaniami, jakie w razie podobnych wypadków przedsiębranemi bywają, aby tym sposobem sądzić była w stanie nietylko o trafności i właściwości środków w powyższym celu użytych, lecz oraz, aby miała dostateczne przekonanie, iż środki takowe w porę właściwą użyte zostały, i że w żadnym wypadku, ani brak dozoru, ze strony miejscowych urzędników i officyalistów leśnych, ani też opóźnienie się w pospieszeniu na ratunek osób do tego wezwanych, do mniej pomyślnego w działaniach zaradczych nie przyczyniły się skutku. Z tego przeto stanowiska wychodząc, Kommissya Rządowa poleca Urzędowi leśnemu, aby w każdym wypadku zjawienia się owadów szkodliwych, w lasach do administracyi jego należących, lub też w graniczących z niemi lasach prywatnych, nietylko podług istniejących przepisów natychmiast o tem Dyrektorowi Wydziału Dóbr i Lasów w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu donosił, z wymienieniem środków, jakie celem wygubienia owadów przedsięwzięto, ale nadto, aż do zupełnego onych wytępienia składał co dni dziesięć rapporty tak Dyrektorowi Wydziału Dóbr i Lasów, jako też Rządowi Gubernialnemu, o skutku, jakim użyte w powyższym celu środki uwieńczone zostały. W rapportach takowych, należy opisać dokładnie gatunek owadu,

описать въ точности родъ насѣкомыхъ, время появленія оныхъ, и пространство, на которомъ они распространились, а также поименовать лица, которыми впервые замѣчено появленіе этихъ насѣкомыхъ въ лѣсахъ, и которыя преимущественно содѣйствовали истребленію оныхъ. Сверхъ того, надлежитъ обозначить тамъ же числа и номера рапортовъ, представленныхъ въ то же время о сказанномъ происшествіи подлежащимъ Управленіямъ, и полученныхъ по сему предмету отъ этихъ Управленій распоряженій, или же объяснить, что никакихъ распоряженій по сему предмету не получено.

Возлагая на завѣдывающаго Лѣснымъ Управленіемъ самое точное исполненіе настоящаго распоряженія, Правительственная Коммисія предваряетъ его, что, въ случаѣ отступленія отъ онаго, онъ подвергнется отвѣтственности.

Варшава, 13 (25) Іюня 1847 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ (подписано) *Гуминскій.*

№ 58,030.

№ 455.

Вѣдомости о пожарахъ должны быть представляемы ежемѣсячно Коммисіи Финансовъ.

(2 (14) Іюня 1848 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Изъ получаемыхъ отъ Лѣсныхъ Управленій рапортовъ, Правительственной Коммисіи извѣстно, что въ текущемъ году произошли въ казенныхъ лѣсахъ многочисленные пожары, причинившіе значительные въ оныхъ убытки, такъ какъ до настоящаго времени было 40 пожаровъ, которыми истреблено слишкомъ 1,184 морга лѣса.

Притомъ Правительственною Коммисіею замѣчено, что пожары повторяются чаще всего въ тѣхъ же самыхъ лѣсничествахъ, въ которыхъ они случались въ прежніе годы, изъ чего можно заключить, что таковые происходятъ вслѣдствіе тѣхъ же самыхъ причинъ, то есть, вслѣдствіе мѣстныхъ дурныхъ обы-

czas jego zjawienia się, przestrzeń lasu przez owad nawiedzoną, tudzież wymienić osoby tak te, które pierwsze zwróciły uwagę na okazanie się owadu w lasach, jakoteż i te, które do wygubienia onego szczególniej się przyłożyły. Nadto zacytować tamże należy z daty i numeru rapporty, jakie jednocześnie o wypadku w mowie będącym właściwym władzom rządowym złożone zostały, i rozporządzenia, jakie w téj mierze i kiedy od tychże władz wyszły, lub w przeciwnym razie, wzmianka uczyniona być winna, iż żadnych rozporządzeń co do tego przedmiotu nie otrzymano.

Wkładając na sprawującego Urząd leśny jak najściślejsze wykonanie niniejszego rozporządzenia, Kommissya Rządowa uprzedza go, że w razie uchybienia onemu do odpowiedzialności będzie pociągnięty.

Warszawa, dnia 13 (25) Czerwca 1847 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Gumiński.*

Nr. 58,030.

№ 455.

Co miesiąc ma być składany Kommissyi Skarbu wykaz pożarów.

(d. 2 (14) Czerwca 1848 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z rapportów przez Urzędy leśne składanych, Kommissya Rządowa powzięła wiadomość, że w roku bieżącym liczne już były pożary w lasach rządowych, i znaczne w nich zrządziły szkody, było bowiem dotąd 40 pożarów, które zniszczyły przeszło 1,184 morgów lasu.

Dostrzegła także Kommissya Rządowa, że pożary powtarzają się najczęściej w tych samych leśnictwach, co i w latach zeszłych panowały; z tego wnosi, że one pochodzą z tych samych przyczyn, to jest, z miejscowych nagannych zwyczajów, jakiemi są: rozpalanie ognia przez pasterzy i lu-

чаевъ, а именно отъ разведенія огня пастухами и людьми, пребывающими въ лѣсу, и вслѣдствіе небрежнаго надзора со стороны мѣстной лѣсной стражи.

Такъ какъ строгія наказанія, опредѣленныя за неосторожное обращеніе съ огнемъ въ лѣсу и вблизи онаго, не имѣютъ никакого вліянія на уменьшеніе числа пожаровъ, то Правительственная Коммисія въ правѣ предполагать, что относящіяся сюда правила не исполняются въ точности, и что Губернскими Правленіями не прилагается надлежащаго старанія для обнаруженія слѣдственнымъ порядкомъ виновныхъ въ пожарахъ, и для подверженія оныхъ наказанію, а также, что Лѣсничіе, замѣченные въ небрежномъ охраненіи лѣсовъ отъ столь ощутительныхъ убытковъ, не представляются ими ко взысканіямъ.

По поводу столь невыгодныхъ заключеній, Правительственная Коммисія признаетъ нужнымъ подтвердить Губернскому Правленію предписанія свои отъ 9 (21) Іюля 1842 г., № 45,165, и отъ 7 (19) Мая пр. года, № 46,377, относительно охраненія лѣсовъ отъ пожаровъ, возлагая на него неминуемую отвѣтственность за допущеніе какого либо замедленія въ ежегодной публикаціи объявленій о наказаніяхъ за неосторожное обращеніе съ огнемъ, а равно въ отысканіи и наказаніи виновныхъ въ пожарѣ, и въ подверженіи взысканію или въ представленіи ко взысканію чиновниковъ за упущенія въ надзорѣ.

Сверхъ того, въ послѣдствіе вышеозначенныхъ предписаній, и въ подтвержденіе изложенныхъ въ оныхъ распоряженій, Правительственная Коммисія предписываетъ слѣдующее:

1) Губернское Правленіе обязано немедленно донести Правительственной Коммисіи, объявлено ли распоряженіе ея отъ 7 (19) Мая прошлаго года, за № 46,377, и приложенныя къ нему правила, въ текущемъ году, Лѣснымъ Управленіямъ и ближайшимъ къ лѣсамъ жителямъ, посредствомъ Гминныхъ Войтовъ и Бургомистровъ, и опубликовано ли оно въ Губернскихъ Вѣдомостяхъ. Ежели сіе упущено изъ виду, то Губернское Правленіе распорядится о немедленномъ исполненіи и войдетъ въ Правительственную Коммисію съ представленіемъ о взысканіи съ виновныхъ въ этомъ упущеніи;

2) Губернское Правленіе должно поставить Лѣсничимъ и мѣстной стражѣ на видъ, что они, подъ отвѣтственностью, обя-

dzi w lesie przebywających, i zaniedbywanie dozoru przez miejscową straż leśną.

Gdy obok ostrych kar, przepisanych za nieostrożność z ogniem w lesie lub w bliskości lasu, nie zmniejsza się liczba pożarów, przeto Kommissya Rządowa ma powód wnioskować, że przepisy nie są ściśle wykonywane, że Rządy Gubernialne nie dość sprężyście popierają śledzenie sprawców pożarów i karanie winnych, i nie przedstawiają do kar Nadleśniczych, opieszałych w dozorze lasów od szkód tak zgubnych.

Z powodu tedy tak niekorzystnych dostrzeżeń, Kommisya Rządowa widzi potrzebę przypomnieć Rządowi Gubernialnemu zarządzenia swe z dnia 9 (21) Lipca 1842 roku, Nr. 46,165 i z dnia 7 (19) Maja r. z. Nr. 46,377, w przedmiocie ochrony lasów od pożarów, wkładając na niego nieodzowną odpowiedzialność, za dopuszczenie jakiejkolwiek zwłoki, bądź w obwieszczaniu corocznie kar za nieostrożność z ogniem, bądź w śledzeniu i karaniu sprawców pożaru, bądź w karaniu lub przedstawianiu do kar urzędników dozór zaniedbujących.

Obok tego w następstwie reskryptów wyżéj wymienionych i w ponowieniu zarządzeń w nich objętych, Kommissya Rządowa przepisuje jeszcze co następuje:

1) Rząd Gubernialny doniesie bezwłocznie Kommissyi Rządowéj, czy zarządzenie jéj z dnia 7 (19) Maja r. z., Nr. 46,377, i obwieszczenie przy niem przesłane, było w roku bieżącym ogłoszone Urzędom leśnym i mieszkańcom pobliskim lasów przez Wójtów i Burmistrzów, oraz publiczności przez Dziennik Gubernialny. Jeżeliby to było zaniedbanem, Rząd Gubernialny rozkaże dopełnić natychmiast, a winnych zaniedbania Kommissyi do ukarania przedstawi;

2) Przypomni Nadleśniczym i straży miejscowéj, iż ona obowiązaną jest, pod odpowiedzialnością bezwzględną, czuwać

заны имѣть неусыпный надзоръ за осторожнымъ обращеніемъ съ огнемъ въ лѣсахъ и вблизи оныхъ, въ теченіе всего лѣтняго времени, преимущественно же въ ясные и жаркіе дни, какъ для предупрежденія случающихся въ этомъ отношеніи нарушеній, такъ и для принятія дѣятельныхъ мѣръ къ прекращенію вспыхнувшаго пожара, прежде распространенія онаго. Обязанности эти должны быть исполняемы подъ опасеніемъ за противное тому наказанія, опредѣленнаго предписаніемъ отъ 9 (21) Іюля 1842 года, за № 45,165;

3) подтвердить Лѣснымъ Управленіямъ о томъ, чтобы о каждомъ случившемся въ лѣсу пожарѣ они доносили безъ замедленія, и въ то же время—Директору Отдѣленія имуществъ и лѣсовъ, Губернскому Правленію и Уѣздному Начальнику, требуя отъ сего послѣдняго, чтобы имъ тотчасъ же было назначено производство слѣдствія на мѣстѣ произшествія, такъ какъ со временемъ изглаживаются слѣды событія и обстоятельства онаго ускользаютъ изъ памяти свидѣтелей. Подтвердить также сказаннымъ Управленіямъ, что къ донесеніямъ своимъ они должны прилагать вѣдомость убыткамъ, по препровождаемой при семъ формѣ, съ означеніемъ въ ней, между прочимъ, выгорѣвшаго пространства и стоимости причиненныхъ убытковъ;

4) Губернское Правленіе, по каждому донесенію Лѣснаго Управленія о случившемся пожарѣ, обязано, не ожидая особаго распоряженія Правительственной Коммисіи, предписать тотчасъ Уѣздному Начальнику о производствѣ изслѣдованія для открытія виновныхъ въ пожарѣ и наблюдать безпрерывно за исполненіемъ своихъ предписаній, впредь до окончанія слѣдствія. Въ случаѣ обнаруженія виновныхъ, Губернское Правленіе должно передать въ вѣдѣніе Суда, для опредѣленія мѣры наказанія, въ противномъ же случаѣ, представить о подверженіи взысканію Лѣсничаго или подчиненныхъ ему лицъ, какъ виновныхъ въ слабомъ надзорѣ;

5) такъ какъ Правительственною Коммисіею о каждомъ пожарѣ получаются рапорты отъ Лѣсныхъ Управленій, то Коммисія, освобождая Губернское Правленіе отъ представленія о семъ подробныхъ донесеній, въ замѣнъ того предписываетъ ему завести у себя контрольную книгу о пожарахъ, и на основаніи оной представлять въ Правительственную

nad ostrożnością z ogniem, tak w lasach jak i w ich pograniczu, bezustannie przez wszystkie miesiące letnie, mianowicie w dniach pogodnych i skwarnych, tak dla ostrzegania wykraczających w tym względzie, jako też dla przedsięwzięcia spiesznego ratunku w razie dostrzeżenia ognia, przed jego rozszerzeniem się. Obowiązki te wypełniać ma pod karą reskryptem z dnia 9 (21) Lipca 1842 roku, Nr. 45,165, przepisaną.

3) Ponowi Urzędom leśnym zarządzenia: aby o każdym wydarzonym pożarze w lesie donosiły niezwłocznie i jednocześnie: Dyrektorowi Wydziału Dóbr i Lasów, Rządowi Gubernialnemu, oraz Naczelnikowi Powiatowemu, z wezwaniem ostatniego o natychmiastowe zesłanie na grunt śledztwa; z upływem bowiem czasu zacierają się ślady czynu i pamięć świadków. Przypomni im także, aby do swych doniesień dołączały wykaz szkód, podług wzoru załączonego, wyrażając w nim, obok innych okoliczności, koniecznie jeszcze obszerność wypaleniska i wartość szkody.

4) Rząd Gubernialny, za każdém doniesieniem Urzędu leśnego o wydarzonym pożarze, obowiązany jest, nie czekając na zarządzenie szczegółowe Kommissyi Rządowéj, polecić natychmiast Naczelnikowi Powiatu śledzenie sprawcy pożaru, i pilnować wykonania swych poleceń ciągle, aż do ukończenia śledztwa. W razie wykrycia winnych, takowych odda bezzwłocznie do Sądu po ukaranie, a w razie nie wykrycia, przedstawi do ukarania Nadleśniczego lub niższą służbę, jako winnych niedozoru;

5) Ponieważ Kommissya Rządowa o każdym pożarze otrzymuje rapport od Urzędu leśnego, dla tego od podobnych szczegółowych rapportów zwalnia Rząd Gubernialny, a natomiast poleca mu, aby u siebie zaprowadził kontrollę pożarów i z niéj co miesiąc, a mianowicie z ostatnim dniem każdego miesiąca, przedstawił Kommissyi Rządowéj wykaz

Коммисію ежемѣсячно, послѣдняго числа каждаго мѣсяца, вѣдомость о случившихся въ теченіе истекшаго мѣсяца пожарахъ, по указанной въ 3 пунктѣ формѣ, съ присовокупленіемъ еще свѣдѣній о ходѣ слѣдственнаго дѣла, по каждому пожару особо, а именно: открыты ли и наказаны ли виновные, или же таковые не могли быть обнаружены. Въ отношеніи же пожаровъ, показанныхъ по вѣдомостямъ за прежніе мѣсяцы, Губернское Правленіе свѣдѣнія о ходѣ этихъ дѣлъ должно помѣщать въ рапортѣ, ссылаясь при этомъ на статью вѣдомости, подъ которою показаны убытки.

Настоящее предписаніе, вмѣстѣ съ формою вѣдомости, отсылается прямо въ Лѣсныя Управленія, для безотлагательнаго приведенія онаго въ исполненіе.

Варшава, 2 (14) Іюня 1848 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Гуминскій.*

№ 42,731/12,997.

---

pożarów, w ciągu miesiąca upłynionego wydarzonych, podług wzoru powyżéj pod liczbą 3-ą podanego, z domieszczeniem wiadomości, o postępie śledztwa co do każdego w szczególe pożaru, mianowicie: czy sprawca wykryty i ukarany został, lub czy wykrytym być nie mógł. Co do pożarów zaś w poprzednich miesiącach już podanych, wiadomości o postępie tych spraw zamieszczać będzie w rapporcie, z powołaniem się na pozycyę wykazu, pod którą szkoda jest zamieszczoną.

Niniejszy reskrypt wraz z wykazem przesłanym zostaje wprost Urzędom leśnym, dla bezzwłocznego wprowadzenia go w wykonanie.

Warszawa, dnia 2 (14) Czerwca 1848 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 42,731/12,997.

Приложеніе къ N° 455-му.

N губернія.
N лѣсничество.

ВѢДОМОСТЬ

о убыткахъ, произшедшихъ въ лѣсахъ отъ пожара, случившагося такого-то числа 18 . . года.

Annex do Nr. 455-go.

Gubernia . . . .
Leśnictwo. . . .

WYKAZ SZKÓD

zrządzonych w lasach przez pożar,
wydarzony w dniu . . . . . 18 . . roku.

№ по порядку.	Котораго числа и мѣсяца случился пожаръ.	Въ стражѣ.	Въ участкѣ.	Въ хозяйственномъ округѣ.	Выгорѣло лѣса на пространствѣ		Вслѣдствіе чего сгорѣло или повреждено деревъ, въ количествѣ	Цѣною				Что слѣдуетъ сдѣлать съ поврежденнымъ деревомъ или выгорѣвшимъ мѣстомъ, для возобновленія лѣса?	Открыты ли и показаны ли виновные въ пожарѣ, оказалась ли виновною въ слабомъ надзорѣ лѣсная стража и кто именно?
					морг.	прен.		по		итого			
								рубли	коп.	рубли	коп.		

Numer bieżący	Wydarzony pożar dnia i miesiąca	w Straży	w Obrębie	w Okręgu gospodarczym	Wypaliło się lasu na przestrzeni		Skutkiem czego wypaliła się lub uszkodzoną została drzewa ilość	w Wartości		Co wypada przedsięwziąść z drzewem uszkodzonem, lub miejscem wypaloném, dla odnowienia	Czy sprawca wykryty i ukarany; o ile służba leśna i kto mianowicie winnym jest niedozoru.
					Morg.	Prę.		po cenie	w ogóle		
								ruble srebrem i kopiejki			

№ 456.

Учрежденіе надзора для охраненія Рудскаго канала въ Райгродскомъ лѣсничествѣ, съ опредѣленіемъ взысканій за поврежденіе онаго.

(10 (22) Ноября 1849 г.)

Августовскому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ видахъ предохраненія отъ поврежденій Рудскаго канала въ Райгродскомъ лѣсничествѣ, вырытаго для осушки тамошнихъ болотъ, Правительственная Коммисія постановляетъ слѣдующее:

1) Лѣсная стража Райгродскаго лѣсничества, а именно стрѣлки участковъ: Поповъ лит. *L*, Сайчинъ лит. *R*, Таборы лит. *S*, Бяле-Гронды лит. *T*, должны имѣть наблюденіе за цѣлостью канала, на всемъ протяженіи перехода онаго черезъ лѣса, подлежащіе ихъ надзору, задерживать лицъ, повреждающихъ оный переѣздами, прогонкою скота или другимъ образомъ, и представлять ихъ въ Лѣсное Управленіе, для наложенія взысканій, опредѣленныхъ за лѣсные проступки.

2) Лѣсное Управленіе, по дѣламъ о поврежденіи канала, должно поступать такимъ же порядкомъ, какой установленъ для производства дѣлъ о лѣсныхъ проступкахъ, и представлять слѣдственныя дѣла на рѣшеніе въ Губернское Правленіе.

3) За поврежденіе канала опредѣляются слѣдующія взысканія:

a) за переѣздъ въ бродъ черезъ каналъ, виновные подвергаются взысканію, опредѣленному распоряженіемъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 11 (23) Декабря 1841 года, № 53,127, за ѣзду въ лѣсу по запрещеннымъ дорогамъ и мѣстамъ;

b) за впускъ скота въ каналъ и на борты, если притомъ не послѣдуетъ никакое поврежденіе, налагается взысканіе, опредѣленное 55 и 56 ст. распоряженія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 15

№ 456.

Urządzenie dozoru dla ochrony kanału Rudzkiego w leśnictwie Rajgród, i kary na uszkadzających.

(d. 10 (22) Listopada 1849 r.)

Do Rządu Gubernialnego Augustowskiego.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W celu ochronienia od uszkodzeń kanału Rudzkiego w leśnictwie Rajgród, dla osuszenia tamecznych bagien wykopanego, Kommissya Rządowa wydaje następujące urządzenie:

1) Straż leśna leśnictwa Rajgród, mianowicie strzelcy obrębów: Popów lit. *L*, Sajczyn lit. *R*, Tabory lit. *S*, Białe-grądy lit. *T*, strzedz mają całości kanału, o ile przechodzi przez lasy i odpadki, do ich dozoru należące, a uszkadzających go przez przejazd, przeganianie bydła, lub przez inny jaki sposób, mają fantować i podawać do kar Urzędowi leśnemu, jak za wykroczenia leśne.

2) Urząd leśny, w sprawach o uszkodzenie kanału, postępować będzie tak, jak w sprawach o wykroczenia leśne przepisano, a wyprowadzone sprawy przedstawiać będzie do zawyrokowania Rządowi Gubernialnemu.

3) Kary za uszkodzenie kanału wymierzane będą następujące:

a) za przejazd w bród przez kanał, wymierzoną być ma kara, urządzeniem Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu z dnia 11 (23) Grudnia 1841 roku, Nr. 53,127, na przejeżdżających przez drogi, lub miéjsca w lesie wzbronione, przepisane;

b) za wpuszczenie inwentarzy do kanału i na burty, jeżeli żadne uszkodzenie nie nastąpi, wymierzoną być ma kara w art. 55 i 56-m urządzenia Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu z dnia 15 (27) Grudnia

(27) Декабря 1839 года, № 100,191, за впускъ скота въ мѣста запущенныя въ поросль, если же отъ этого произошло поврежденіе, то наказаніе опредѣляется по 841 ст. Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ;

c) за моченіе въ каналѣ льна или пеньки и другихъ предметовъ, а также за засореніе онаго какимъ бы то ни было образомъ, за поврежденіе бортовъ вслѣдствіе добыванія земли и песка, слѣдуетъ подвергать виновныхъ наказанію, опредѣленному 841 ст. Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

4) Въ мѣстахъ, гдѣ каналъ пролегаетъ черезъ поля, непринадлежащія завѣдыванію Лѣснаго Управленія, надзоръ за цѣлостью канала ввѣряется Солтысамъ ближайшихъ деревень, которые обязаны секвестровать вещи виновныхъ и представлять оныя Гминнымъ Войтамъ, для производства дѣлъ такимъ же порядкомъ, какой установленъ для Лѣсныхъ Управленій, и представленія оныхъ на рѣшеніе Губернскаго Правленія.

5) По берегамъ канала, въ открытыхъ мѣстахъ, на бортахъ, должны быть поставлены вѣхи, доски съ надписями, или другіе знаки, для предостереженія о воспрещенномъ входѣ на оные.

6) За допущенное поврежденіе канала, безъ открытія виновныхъ и взысканія съ оныхъ, будутъ подлежать отвѣтственности, на протяженіи перехода онаго черезъ лѣсъ, Лѣсничій и лѣсная стража, на протяженіи же перехода онаго черезъ поля и луга—Гминные Войты и Солтысы.

Для свѣдѣнія прилагается при семъ выписка изъ правилъ о наказаніяхъ, на которые въ распоряженіи семъ сдѣлана ссылка для руководства.

Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію объявить настоящее распоряженіе и правила о наказаніяхъ въ Райгродскомъ Лѣсномъ Управленіи и въ подлежащихъ гминахъ казенныхъ имѣній, а также собрать документы о произведенномъ объявленіи и наблюсти за исполненіемъ.

При семъ присовокупляется, что въ отношеніи гмины, состоящей изъ частныхъ имѣній Осовецъ и Будно, черезъ которыя проведенъ каналъ, вмѣстѣ съ симъ сдѣлано соотвѣтствен-

1839 roku, Nr. 100,191, postanowiona za wpuszczenie inwentarzy w zagajniki; jeżeli zaś przy tém zrządzoną będzie szkoda, stosować należy karę w art. 841-m Kodeksu kar głównych i poprawczych przepisaną;

c) za moczenie w kanale przędziwa i innych przedmiotów, oraz zanieczyszczenie onego jakimbądź sposobem, za uszkodzenie brzegów przez kopanie ziemi lub piasku, stosować należy karę w art. 841-m Kodeksu kar głównych i poprawczych przepisaną.

4) Gdzie kanał przechodzi przez pola, do Administracyi leśnéj nienależące, tam dozór całości kanału poruczony być ma Sołtysom wsi najbliższych, a ci wykraczających fantować i podawać mają Wójtom właściwym, którzy sprawdzać będą sprawy, jak Urzędy leśne, i przedstawiać do zawyrokowania Rządowi Gubernialnemu.

5) Nad kanałem, w miejscach widocznych, na burtach, ustawione być mają wiechy, tablice z napisem, lub inne znaki, ostrzegające o wzbronieniu wchodzenia na nie.

6) Za dopuszczenie uszkodzenia kanału, bez wykrycia i ukarania przekraczających, w przechodzie jego przez las, Nadleśniczy i Straż leśna, a w przechodzie przez użytki ekonomiczne Wójci gmin i Sołtysi, odpowiedzialności ulegać będą.

Dla wiadomości dołącza się wyciąg z przepisów karnych, w tém zarządzeniu do zastosowania wskazanych.

Ogłoszenie w Urzędzie leśnym Rajgród i właściwych gminach rządowych, tego urządzenia i przepisów karnych, oraz zebranie dowodów ogłoszenia i dopilnowanie wykonania, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu z nadmienieniem, iż co do gminy prywatnéj dóbr Osowiec i Budno, przez które kanał przechodzi, zrobioną zostaje pod jednymże

ное сношеніе съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Варшава, 10 (22) Ноября 1849 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 111,169/33,286.

Приложеніе къ № 456-му.

Выписка изъ правилъ о наказаніяхъ, подлежащихъ примѣненію за поврежденіе Рудскаго канала.

1) *Распоряженіе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 15 (27) Декабря 1839 года, № 100,191.*

Ст. 55. Хозяева скота, или содержатели онаго, если скотъ этотъ найденъ, безъ взрослаго пастуха, въ запущенныхъ въ поросль мѣстахъ, въ казенныхъ лѣсахъ, обставленныхъ столбами, досками, или другими знаками, подвергаются денежному штрафу:

a) съ каждой штуки рогатаго скота, лошадей, жеребятъ, телятъ и свиней по 4 злот.,

b) съ каждой овцы по 2 злот.

Если запущенныя въ поросль мѣста не обозначены столбами или другимъ образомъ, то штрафъ со скота, согласно 39 ст. настоящаго распоряженія, налагается, по пункту *a*, въ 18 грошей, и по пункту *b*—въ 9 грошей.

Ст. 56. Если при скотѣ находился взрослый пастухъ, то онъ долженъ внести вышепомянутый штрафъ полностью, и, сверхъ того, хозяева скота особо обязаны уплатить половину этого штрафа.

2) *Распоряженіе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 11 (23) Декабря 1841 года, № 53,127.*

Проѣзжающіе по запрещеннымъ дорогамъ, или черезъ мѣста, черезъ которыя дорога непроложена, или верхомъ, или какого либо рода возомъ, то есть на запряженныхъ лошадяхъ, подвергаются: въ первомъ случаѣ, то есть въ случаѣ проѣзда верхомъ, денежному штрафу, въ количествѣ 5 злот. или 75 коп., въ послѣднемъ же случаѣ, то есть въ случаѣ проѣзда возомъ,

stosowna odezwa do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Warszawa, dnia 10 (22) Sierpnia 1849 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 111,169/33,286.

Annex do Nr. 456-go.

Wyciąg z przepisów karnych, co do kar, za uszkodzenie kanału Rudzkiego, wymierzać się mających.

1) *Urządzenie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 15 (27) Grudnia 1839 roku, Nr. 100,191.*

Art. 55. Właściciele lub używający bydląt, znalezionych bez dorosłego pastucha w zagajnikach lasów rządowych, tablicami, słupami, lub innemi znakami obstawionych, pociągnięci być mają do zapłacenia:

a) od jednéj sztuki bydła rogatego, koni, źrebiąt, cieląt i trzody chlewnéj po zł. 4;

b) od jednéj owcy po zł. 2.

Jeżeliby zagajniki słupami, lub w inny sposób oznaczone nie były, natenczas kara od bydła, stosownie do art. 39-go niniéjszego rozporządzenia, wymierzoną być ma, to jest ad *a* po gr. 18, ad *b* po gr. 9.

Art. 56. Jeżeli przy bydle był obecny pastuch dorosły, natenczas on karę powyżej wymienioną zapłacić w całości powinien; posiadacze zaś bydląt osobno, połowę tylko téjże ponosić powinni.

2) *Urządzenie Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu z dnia 11 (23) Grudnia 1841 roku, Nr. 53,127.*

Przejeżdżający przez drogi zakazane, lub przez miéjsce gdzie żadnéj nie ma drogi, a to bądź konno, lub jakiegobądź rodzaju wozem, czyli zaprzęgiem, skazany być ma: w pierwszym razie, to jest jadący konno, na karę złp. 5 czyli kop.

денежному штрафу въ количествѣ 10 злот., или 1 руб. 50 коп., не смотря на число запряженныхъ лошадей.

Проходящіе по запрещеннымъ мѣстамъ подлежатъ денежному штрафу въ 2 злот., или 30 коп.

Если отъ недозволеннаго перехода или переѣзда, произошло явное поврежденіе, то, сверхъ того, должно быть наложено взысканіе въ соразмѣрности причиненнаго поврежденія.

Правила эти основаны на 9 и 10 ст. распоряженія отъ 15 (27) Декабря 1839 года, № 100,191.

3) *Уложеніе о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.*

Ст. 841. Кто, по судоходнымъ рѣкамъ поставитъ для рыболовства заколы или другія препятствія, могущія остановить ходъ судовъ и причинитъ симъ помѣшательство судоходству, или засоритъ какимъ либо образомъ судоходные рѣки и каналы, или будетъ портить берега оныхъ, накапываніемъ земли и песку, тотъ подвергается за сіе денежному взысканію, вдвое противъ той суммы, которой будетъ стоить очищеніе засореннаго мѣста или исправленіе испорченнаго.

Матеріалъ же, употребленный для заколовъ, обращается въ пользу богоугодныхъ заведеній.

№ 457.

Описаніе насѣкомаго Сверлильщикъ сосенный, и средства къ истребленію онаго.

(27 Сентября (9 Октября) 1850 г.)

Губернскимъ Правленіямъ и высшимъ надзирательствующимъ чиновникамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

По поводу полученныхъ отъ Варшавскаго, Брокскаго, Новогродскаго, Кампиноскаго, Остроленкскаго, Праснышскаго и Вышковскаго Лѣсныхъ Управленій донесеній о томъ, что вслѣдствіе благопріятствующей температуры текущаго года, въ числѣ другихъ, вредныхъ для лѣсовъ насѣкомыхъ, появилось, не только въ казенныхъ лѣсахъ означенныхъ лѣсничествъ, но и въ

75; jadący zaś wozem, na karę zł. 10 czyli rs. 1 kop. 50, a to bez względu na liczbę koni u zaprzęgu będących.

Przechodzący przez miejsca wzbronione, karę zł. 2 czyli kop. 30 zapłacić powinien.

Jeżeli, przez zakazany przejazd lub przejście, szkoda widocznie zrządzoną została, natenczas ma być nadto kara w stosunku téjże szkody wymierzoną.

Wszystko to ze względu na art. 9 i 10-y urządzenia z d. 15 (27) Grudnia 1839, Nr. 100,191.

3) *Z Kodeksu kar głównych i poprawczych.*

Art. 841. Kto dla połowu ryb na rzekach spławnych, jazy lub inne przeszkody, mogące wstrzymać idące statki, umieści, i przez to spław utrudzi; jak niemniéj ten, kto jakimbądź sposobem, spławne rzeki lub kanały zanieczyści, i ten kto brzegi rzek takowych przez wykopywanie ziemi lub piasku uszkadzać będzie, ulegnie karze pieniężnéj, wynoszącéj w dwójnasób tyle, co koszta oczyszczenia zamulonego miéjsca, lub naprawy uszkodzenia.

Materyały zaś na jazy użyte, na korzyść zakładów dobroczynnych obrócone zostaną.

№ 457.

Opis owadu Borecznik choinowy i środki do wytępienia go.

(d. 27 Września (9 Października) 1850 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych i Urzędników Zwierzchnio-dozorujących.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z powodu otrzymanych doniesień od Urzędów leśnych: Warszawa, Brok, Nowogród, Kampinos, Ostrołęka, Prasnysz i Wyszków, że skutkiem sprzyjającéj temperatury roku bieżącego, pomiędzy innemi owadami lasom szkodliwemi, pojawił się, nie tylko w lasach rządowych tychże leśnictw, ale i w przyległych im, własnością prywatną będących, w nader

смежныхъ съ ними лѣсахъ, принадлежащихъ частнымъ владѣльцамъ, въ весьма значительномъ множествѣ, насѣкомое, называемое, согласно прежнимъ авторамъ, „Шершенемъ“ или Сверлильщикомъ сосеннымъ (tenthredo pini), а согласно новѣйшимъ писателямъ „Borecznik choinowy“ (lophyrus pini), не только на молодыхъ, 5, 10, 15-лѣтнихъ сосновыхъ порослякъ, въ открытыхъ мѣстахъ при просѣкахъ, дорогахъ и лугахъ, но и въ густорастущихъ насажденіяхъ, средняго возраста и даже 90-лѣтнихъ, — Правительственная Коммисія, для предупрежденія опустошеній, коимъ могли бы подвергнуться лѣса, въ случаѣ, еслибы и будущій годъ благопріятствовалъ размноженію этого насѣкомаго, препровождаетъ при семъ въ Губернское Правленіе описаніе Сверлильщика сосеннаго, его образа жизни, превращеній, причиняемыхъ имъ въ лѣсахъ поврежденій и средствъ къ истребленію этихъ насѣкомыхъ. Вмѣстѣ съ тѣмъ, Правительственная Коммисія предписала прямо отъ себя всѣмъ Лѣснымъ Управленіямъ тщательно наблюдать посредствомъ подвѣдомственныхъ имъ лѣсныхъ служителей, не находится ли сказанное насѣкомое въ завѣдываемыхъ ими лѣсахъ, на деревьяхъ, или во мху подъ деревьями, и въ случаѣ замѣченія онаго, предпринимать немедленно указанныя въ вышеупомянутомъ описаніи средства къ истребленію онаго; причемъ объ успѣхѣ принятыхъ въ этомъ отношеніи мѣръ и объ уменьшеніи числа насѣкомыхъ, вслѣдствіе приложенныхъ Лѣснымъ Управленіемъ стараній, согласно общему распоряженію отъ 13 (25) Іюня 1847 года, № 58,030, доносить прямо Правительственной Коммисіи въ положенные сроки.

Независимо отъ сего, Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію, для обращенія на этотъ предметъ вниманія частныхъ владѣльцевъ лѣсовъ, приложенное при семъ описаніе Сверлильщика сосеннаго опубликовать въ Губернскихъ Вѣдомостяхъ, и, посредствомъ Уѣздныхъ Начальниковъ, обязать частныхъ владѣльцевъ къ принятію мѣръ, для наблюденія за упомянутыми насѣкомыми, и для истребленія оныхъ, въ случаѣ, когда они будутъ замѣчены. Но такъ какъ только совокупныя въ этомъ отношеніи усилія могутъ предохранить лѣса отъ истребленія, то для этого Губернское Правленіе пред-

znacznéj mnogości owad, zwany podług dawnych autorów leśnych szerszeniem, albo choiniarem, lub też pilarzem sosnowcem (tenthredo pini), podług zaś nowszych, Borecznik choinowy (lophyrus pini), a to w drzewostanach sosnowych, nie tylko młodocianych 5, 10, 15-letnich, w miejscach otwartych, przy liniach, drogach i niwkach, ale nawet i w drzewostanach zwartych średniowiecznych do 90-letnich, — Kommissya Rządowa, dla odwrócenia klęski, jaką owad ten, w razie jeżeliby rok przyszły również rozmnożeniu się jego sprzyjał, mógł na lasy sprowadzić, przesyła Rządowi Gubernialnemu opis Borecznika choinowego, jego sposób życia, przeobrażenia się, opis zrządzanych szkód w lasach, i środki tępienia tego owadu. Jednocześnie Kommissya Rządowa poleciła bezpośrednio wszystkim Urzędom leśnym, aby przez podwładnych officyalistów leśnych, troskliwie śledzić kazały, czy w lasach ich dozorowi poruczonych, bądź na drzewach bądź w mchu pod drzewem, owad ten nie znajduje się, a wrazie dostrzeżenia go, aby przedsiewzięły bezwłocznie wskazane powyższym opisem środki do jego niszczenia; aby o postępie działań w téj mierze przedsiewziętych, tudzież o skutkach, jakie osiągnęły starania Urzędu leśnego w umniejszeniu tego owadu, stosownie do ogólnego rozporządzenia, z dnia 13 (25) Czerwca 1847 roku, Nr. 58,030, Kommissyi Rządowej bezpośrednio, w terminie pomienioném rozporządzeniem wskazanym, donosiły.

Obok tego Kommissya Rządowa zaleca Rządowi Gubernialnemu, aby dla zwrócenia na ten przedmiot uwagi prywatnych właścicieli lasów, załączający się opis Borecznika choinowego, w dzienniku urzędowym ogłosił i za pośrednictwem Naczelników Powiatowych zobowiązał ich do śledzenia, a w razie odkrycia, do przedsiewzięcia również z ich strony środków wygubienia tego owadu. Gdy zaś połączone tylko w téj mierze usiłowania, zdołają ocalić lasy od zniszczenia, tym celem wyda Rząd Gubernialny do Naczelników Powia-

пишетъ Уѣзднымъ Начальникамъ, чтобы, по требованію Лѣснаго Управленія или владѣльца частныхъ лѣсовъ, было имъ назначаемо въ помощь потребное число людей.

Сверхъ того, Губернское Правленіе должно предписать Лѣснымъ Ассесорамъ, чтобы они, при производствѣ ревизіи лѣсничествъ, обращали особенное на этотъ предметъ вниманіе и удостовѣрялись, на сколько и съ какимъ усердіемъ лѣсные служители занимаются истребленіемъ насѣкомыхъ. О распоряженіяхъ, какія будутъ имъ изданы по сему предмету, Губернское Правленіе обязано донести въ свое время Правительственной Коммисіи.

Варшава, 27 Сентября (9 Октября) 1850 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 76,583/26,206.

Приложеніе къ № 457-му.

Описаніе Сверлильщика сосеннаго (Lophyrus pini).

Изъ доставленныхъ Лѣсными Управленіями разныхъ губерній свѣдѣній о появленіи въ текущемъ году, въ значительномъ числѣ, гусеницъ Сверлильщика сосеннаго оказывается, что текущій годъ благопріятствовалъ размноженію этихъ насѣкомыхъ въ нѣкоторыхъ мѣстностяхъ, до ужасающихъ размѣровъ. Произведенное по сему предмету изслѣдованіе въ лѣсахъ, находящихся въ окрестности города Варшавы, на пространствѣ слишкомъ десяти тысячъ морговъ, обнаружило, что нѣтъ ни одного сосноваго дерева, отъ 5 до 90-лѣтняго возвраста, (болѣе старыхъ деревьевъ въ этихъ лѣсахъ не имѣется), на которомъ не было бы замѣчено слѣдовъ бытности гусеницъ означеннаго насѣкомаго, за исключеніемъ лишь тѣхъ сосновыхъ деревьевъ, которыя растутъ смѣшанныя съ лиственными породами. Посему, если будущій 1851 годъ, въ отношеніи температуры, столь благопріятствующей размноженію Сверлильщика, будетъ похожъ на истекающій годъ, то поврежденія, какія могутъ быть причине-

towych zarządzenie, aby na wezwanie Urzędu leśnego, lub właściciela prywatnych lasów, potrzebną pomoc w ludziach tymże dostarczono.

Poleci także Rząd Gubernialny, Assessorom Nadleśnym, aby przy odbywaniu rewizyi leśnictw, zwracali również szczególną na ten przedmiot uwagę i przekonywali się, jak dalece i z jaką gorliwością officyaliści leśni wytępianiem owadów zajmują się. O wydanych zaś w tej mierze zarządzeniach Rząd Gubernialny Kommissyi Rządowéj w swym czasie doniesie.

Warszawa, dnia 27 Września (9 Października) 1850 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 76,583/26,206.

Annex do Nr. 457-go.

Opis Borecznika choinowego (Lophyrus pini).

Ze złożonych przez Urzędy leśne z różnych gubernij wiadomości, o pojawieniu się w roku bieżącym w znacznéj ilości gąsienic Borecznika choinowego, jest przekonanie: że rok bieżący wiele wpływał na rozmnożenie się tego owadu, a w niektórych okolicach w przerażającéj liczbie. W téj okoliczności dokonane sprawdzenie na gruncie w lasach położonych w okolicy Warszawy, obejmujących kilkanaście tysięcy morgów, wykryło, że nie ma drzewa sosnowego od 5 do 90 lat wieku (gdyż starszych tam nie ma), na którémby śladu bytności gąsienic powyższego owadu niedostrzeżono, wyłącznie tylko tych drzew sosnowych, które są w pomięszaniu z drzewem liściowém. Jeżeli zatém rok przyszły, to jest 1851, co do temperatury, tak przyjaznéj rozmnażaniu się Borecznika, będzie podobny upływającemu, szkody przez ten owad

ны этими насѣкомыми, могутъ повлечь за собою значительное истребленіе сосновыхъ лѣсовъ.

Поэтому, чтобы частнымъ владѣльцамъ имѣній, лѣса которыхъ, по всему вѣроятію, подверглись такому же бѣдствію, а также и казенной лѣсной администраціи доставить возможность ближе ознакомиться съ этимъ насѣкомымъ, а равно съ средствами истребленія онаго, сообщается во всеобщее свѣдѣніе нижеслѣдующее описаніе (*).

Насѣкомое это описано во многихъ польскихъ сочиненіяхъ о лѣсоводствѣ, и хотя оно встрѣчается въ сосновыхъ лѣсахъ почти ежегодно въ большемъ или меньшемъ числѣ, соотвѣтственно болѣе или менѣе благопріятствующему времени года, однакожъ описанія его, помѣщенныя въ означенныхъ и нѣкоторыхъ старыхъ нѣмецкихъ сочиненіяхъ, не вполнѣ удовлетворительны, въ нихъ замѣтны многіе недостатки, и даже неправильности, которые любители лѣсной энтомологіи должны стараться дополнить и исправить.

Насѣкомое это, названное Линнеемъ и Фабриціемъ (Tenthredo pini), въ польскихъ сочиненіяхъ называется различно, изъ чего оказывается, что оно было хорошо извѣстно съ давняго времени, и такъ оно называется: Osa, Szerszeń Sosnowiec, Pilarz Sosnowiec, Choiniar Sosnowiec, новѣйшими же Энтомологами ему дано названіе „Lophyrus pini“, Латрейль „Borecznik choinowy“, по французски: „Lophyre du pin“, по нѣмецки: Die kleine Kiefern-blatt-wespe, Kienfresser, Fichtenfresser, Fichten-blatt-wespe, Fichten Federwespe; оно причисляется къ жильнокрылымъ (Hymenoptera Lin. piezata Farb.), къ отдѣленію „Terebrantes“ снабженныхъ буравчикомъ, къ фамиліи „Tenthredinetes“ т. е. пильщиковъ, и къ роду „Lophyrus“ „Borecznik“, созданному Латрейлемъ.

(*) Описаніе этого насѣкомаго находится въ слѣдующихъ сочиненіяхъ:

Сыльванъ томъ VII, № 4, стр. 422; томъ XIV, № 1, стр. 141;
Куровскаго о вредныхъ для лѣсовъ насѣкомыхъ стр. 53;
Инструкція объ истребленіи насѣкомыхъ вредныхъ для лѣсовъ;
Описаніе нѣкоторыхъ насѣкомыхъ, преимущественно вредныхъ для сосновыхъ лѣсовъ, 1827 года.

zrządzić się mogące, wielkie zniszczenie w lasach sosnowych sprowadzić mogą.

Ażeby więc prywatnym posiadaczom dóbr, których zapewne lasy podobnéj klęsce uległy, jako i Administracyi leśnéj rządowéj nastręczyć sposobność bliższego poznania tego owadu, oraz sposobów jego niszczenia, następujący opis podaje się do wiadomości (*).

W wielu polskich leśnych dziełach, ten owad opisany został, i pomimo, że prawie co rok w większej lub mniejszéj ilości, stosownie do sprzyjającéj pory, w lasach sosnowych natrafić go można, jednak opisy jego w dziełach tych, a niektórych dawnych niemieckich podane, nie są dość zaspakajające, znajduje się w nich wiele opuszczeń a nawet i zboczeń, które miłośnicy entomologii leśnéj starać się winni zapełnić i sprostować.

Owad ten zwany u Lineusza i Fabrycyusza *Tenthredo pini*, w dziełach polskich otrzymał wiele nazwisk, co dowodzi, że już oddawna jest dobrze znany, i tak zowią go: *Osa, Szerszeń Sosnowiec, Pilarz Sosnowiec, Choiniar Sosnowiec*, u późniéjszych wszakże Entomologów otrzymał nazwę *Lophyrus pini* Latreille, *Borecznik Choinowy*, po francuzku *Lophyre du pin*, po niemiecku *Die kleine Kiefern blatt wespe, Kienfresser, Fichtenfresser, Fichten blatt wespe, Fichten Federwespe;* należy do błonkoskrzydłych (Hymenoptera Lin: piezata Farb:), sekcyi Terebrantes opatrzonych w świder, familii Tenthredinetes pilarzowatych, rodzaju Lophyrus, Borecznik, utworzonego przez Latreilla.

(*) Owad ten opisany jest, patrz Sylwan tom VII, Nr. 4, pag. 422; tom XIV, Nr. 1, pag. 141.

Dzieło Kurowskiego o owadach lasom szkodliwych, pag. 53. Instrukcya do wytępienia owadów lasom szkodliwych. Opisanie niektórych owadów lasom sosnowym najbardziéj szkodzących r. 1827.

Описаніе насѣкомаго.

Самецъ значительно меньше самки, длиною 4 линіи, ротикъ у него состоитъ изъ двухъ жевательныхъ частей внутреннихъ, снабженныхъ, каждая двумя зубами и четырмя гладилами, изъ двухъ щекъ и нижней губы, которыя не подаются впередъ; сяжки жебенчатые, ланцетообразные, состоящіе изъ шестнадцати частей; пустыри, одинъ главный и три локотные, изъ коихъ первый и второй имѣютъ вспятный нервъ, а послѣдній продолжается до конца крыльевъ; туловище короткое, сжатое; голова широкая; грудь мохнатая; четыре блестящія, прозрачныя, перепончатыя крылья, изъ коихъ два верхнія больше, сѣраго цвѣта, окаймленныя по краямъ черными точками; ноги состоятъ изъ бедра, ляшки, голени и надстопника, сія послѣдняя часть ноги состоитъ изъ пяти членовъ, оканчивающихся двумя крючками, цвѣтъ тѣла лосниcто-черный, за исключеніемъ голени и надстопника, которыя грязно-желтаго цвѣта, переливающагося въ бурый; сзади двухъ большихъ сѣтковатыхъ, чернобурыхъ глазъ, голова снабжена еще, въ верхней части, тремя малыми гладкими глазками, расположенными въ видѣ треугольника; на заднемъ изгибѣ туловища находятся два краткіе буро-желтоватые крючки.

Самка совершенно не похожа на самца, до того, что съ перваго взгляда можно принять ее за отдѣльный видъ; она значительно больше самца; туловище очень толстое, гладкое, длина ея $5^1/_2$ до 6 линій; голова широкая, сверху болѣе выпуклая, черная, сяжки краткіе и незамѣтно зубчатые, въ значительной части бурые; верхняя часть тѣла буро-желтаго цвѣта, испещренная буро-черными точками; ноги желтоватыя съ черными пятнами. Она лѣнива и едва въ состояніи переворотиться, будучи положена на спинѣ. На концѣ туловища она снабжена бурымъ щипомъ, состоящимъ изъ двухъ зубчатыхъ клинковъ, похожихъ на настоящую пилу, и скрытыхъ между двумя другими чешуйчатыми клинками, которые служатъ для первыхъ ножнами, каждая изъ этихъ четырехъ частей снабжена жолобкомъ, такъ, что при соприкосновеніи двухъ частей, образуется родъ высовывающейся трубочки, въ то время, когда насѣкомое желаетъ употребить оныя и вѣроятно служитъ проходомъ для яицъ, этою пилою самка нарѣзываетъ канты иголъ, чтобы положить туда свои яички.

Opis owadu.

Samiec, o wiele jest mniéjszy od samicy, długi na cztery linije; pyszczek składa sią z dwóch zuchw dwuzębnych wewnętrznych, opatrzonych czterema głaszczkami; z dwóch szczęk i wargi niższéj, które nie są naprzód wystające; różki pięknie grzebieniaste, lancetowate, z szesnastu części złożone; komórka główna, trzy komóreczki łokciowe, z których pierwsza i druga mają nerw wsteczny, a trzecia przedłuża się do końca skrzydła; ciało krótkie ściśnione; głowa szeroka; gorset kutnerem okryty; cztery połyskujące przezroczyste żyłkowate skrzydła, z tych dwa zwierzchnie są większe, koloru siwego, oznaczone na krawędzi punktami czarnemi; nogi składają się z biodra, uda, goleni i nadstopnika, ta ostatnia część nogi złożona jest z pięciu członków, zakończonych dwoma haczykami; kolor ciała jest lśniąco-czarny, wyłącznie goleni i nadstopnika, które są żółto-brudne, wpadające w brunatny; po za dwoma dużemi oczyma siatkowatemi, czarno-brunatnemi, głowa opatrzona jest jeszcze, na części zwierzchniéj, trzema małemi oczkami gładkiemi, ułożonemi w trójkąt; na wycięciu tylném tułówa znajdują się dwa krótkie brunatno-żółtawe haczyki.

Samica zupełnie nie podobna do samca, tak dalece, że zdaje się jakby oddzielny gatunek stanowiła; o wiele jest większa od samca; ciało ma bardzo grube, gładkie; długa na $5^1/_2$ do 6 linij; głowa szeroka, na wierzchu więcéj wypukła, czarna, różki krótkie i słabo ząbkowane, w większéj długości brunatne; część zwierzchnia ciała brunatno-żółta, kropkami brunatno-czarnemi oznaczona; nogi żółtawe z czarnemi plamkami. Jest ociężała i zaledwie może się odwrócić, gdy na plecy zostanie położoną. Na końcu tułówa opatrzona jest kolcem brunatnym, składającym się z dwóch ząbkowatych kling, podobnych do prawdziwéj piłki, ukrytych pomiędzy dwoma innemi klingami łuszczkowatemi, które służą pierwszym za pochew. Każda z tych czterech sztuk opatrzona jest rowkiem, za zetknięciem dwóch części tworzy się rodzaj rurki wysuwalnéj, w czasie kiedy owad chce je użyć, i zapewnie daje przejście jajkom w czasie niesienia, tą piłą samica zarzyna kant igły żeby złożyć jaja.

Насѣкомое это подвергается полному видоизмѣненію.

Гусеница, длиною 1 до $1^1/_4$ дюйма, довольно продолговатая, гладкая, раздѣлена на 12 кольцеобразныхъ сочлененій; съ каждой стороны находится по 9 дыхалъ; она снабжена 11 парами ногъ, изъ коихъ 8 паръ бородавчатыхъ, постепенно уменьшающихся въ длинѣ, начиная отъ груди до хвоста, блѣдно-желтоватаго цвѣта, 3 же пары грудныхъ чешуйчатыхъ ногъ обведены черными кольцами; свыше каждой пары ногъ, подъ жабрами, находится маленькое черное пятно, въ видѣ точки съ запятою, которыя вмѣстѣ образуютъ по бокамъ тѣла гусеницы черныя линіи; впрочемъ случаются гусеницы, въ особенности въ началѣ существованія оныхъ, которыя лишены этой примѣты, признаваемой нѣкоторыми авторами отличительною. Цвѣтъ гусеницы съ начала грязно-желто-зеленый, постепенно дѣлается темнѣе и похожъ на цвѣтъ иголъ, которыми она питается; нижняя часть тѣла блѣдновато-зеленая, въ послѣдствіи блѣдно-желтая; голова круглая, маленькая, буро-красноватая, лоснящаяся, ротикъ и глаза черные. При наступленіи времени превращенія въ куколку, гусеница дѣлается земно-грязнаго, голова же ея блѣдно-желтаго цвѣта; она выпускаетъ изъ бородавки, находящейся на исподней части головы, близъ ротика, шелковичную слизь, изъ которой она дѣлаетъ для себя коконъ, и въ немъ завивается. Пометъ гусеницы, который она выпускаетъ въ изобиліи, мелкій, зелено-грязный, и состоитъ изъ тонкихъ слоевъ въ половину переваренныхъ иголъ, соединенныхъ съ собою въ видѣ куба. Гусеницы живутъ гнѣздами, собираясь въ комки по нѣсколько десятковъ.

Куколка сжатая представляетъ уже всѣ черты совершенно развитаго насѣкомаго; коконъ, въ которомъ завивается гусеница, состоитъ изъ камедеобразнаго вещества, весьма твердаго, вязкаго и до того скрѣпленнаго извѣстнымъ родомъ клея, что кажется пергаментомъ; длина ея 10 линій, видомъ похожа на маленькій боченочокъ, бураго (зимою подъ мхомъ), сѣраго или бѣловатаго цвѣта (лѣтомъ на деревѣ). Гусеница въ этомъ конѣ корчится, но она прядетъ его очень быстро; въ началѣ Мая наступающаго года, она еще не превращается въ куколку, и при прикосновеніи дѣлаетъ разныя движенія; въ случаѣ вынутія ея изъ кокона, она не въ состояніи уже приготовить дру-

Owad ten odbywa przemianę zupełną.

Gąsienica długa jest na 1 do $1^1/_4$ cala, dosyć podługowata, gładka, podzielona na 12 obrączek; z każdéj strony znajduje się po dziewięć dymaczek; opatrzona 11 parami nóg, z których par ośm jest brodawkowatych, zmniejszających się w długości, od piersiowych aż do ogonowych, koloru bladożółtawego, trzy zaś pary nóg piersiowych łuszczkowatych otoczone są obrączkami czarnemi i nad każdą parą nóg pod dychawkami jest mała plamka czarna, w kształcie średnika' które razem uważane tworzą po obu stronach ciała gąsienicy linje czarne; przytrafiają się wszakże gąsienice, a szczególniéj w początku ich istnienia, które téj oznaki, stale oznaczonéj przez niektórych autorów, nie mają. Kolor gąsienicy z początku brudno żółto-zielony, który następnie ciemnieje i jest podobny do igieł, któremi się karmi; spód ciała bladawo-zielony, późniéj blado-żółty; głowa okrągła, mała, brunatno-czerwonawa, lśniąca, pyszczek i oczy czarne. Gąsienica za nadejściem czasu, w którym zamienić się ma w poczwarkę, zmienia swój kolor na plamisto-zielono-brudny, a głowa na żółtobiały, wydziela z brodawki, umieszczonéj na części spodniej głowy blisko pyszczka, materyę jedwabistą, z któréj robi sobie oprzęd i w niego się zasklepia. Wyrzut gąsienicy, którego wydziela wiele, jest mały, zielono-brudny i składa się z małych warstw, w połowie strawionych igieł, połączonych z sobą w kształcie sześcianu. Żyją w towarzystwie po kilkadziesiąt w kłębach zwinięte.

Poczwarka jest ściśniona, przedstawia już wszystkie zarysy owadu doskonałego; kokon, w który się gąsienica oprzędza, jest materyi gumowatéj, bardzo twardéj, łykowatéj i tak stężonéj pewnym gatunkiem kleju, że zdaje się być materyi pargaminowéj; jest 10 linij długa, kształtu małéj baryłeczki, koloru brunatnego (w czasie zimy pod mchem), siwego albo białawego (w lecie na drzewie). Gąsienica w tym oprzędzie przybiera kształt skulony, lecz przędzie go bardzo szybko; na początku Maja roku następnego jeszcze nie zamienia się w poczwarkę, a za dotknięciem odbywa różne poruszenia; skoro zaś zostanie wydobytą z kokonu, już nie może go po-

гой, вѣроятно по недостатку запаса нужнаго для этого матеріала, почему она вскорѣ чахнетъ и умираетъ. Съ наступленіемъ минуты превращенія, часть означеннаго кокона, въ одномъ концѣ, во всю ширину онаго, отдѣляется при малѣйшемъ движеніи насѣкомаго, въ видѣ крышки, и даетъ ему свободный проходъ. Если же въ коконъ положила свои яички жигалка (Ichneumon), тогда въ концѣ кокона замѣтна малая дирка, просверленная большею частью неправильно (*).

Образъ жизни.

Сверлильщикъ отличается отъ нѣкоторыхъ насѣкомыхъ, вредныхъ для лѣсовъ, тѣмъ, что онъ производитъ въ теченіе одного года два поколѣнія, и встрѣчаются: самки, складывающія яички въ Апрѣлѣ или Маѣ, и вторично въ концѣ Іюля; гусеницы въ Маѣ и Іюнѣ, вторично же въ Августѣ и Сентябрѣ; коконы на деревьяхъ въ началѣ Іюля и вторично возлѣ пней подъ мхомъ въ Сентябрѣ и Октябрѣ; въ семъ послѣднемъ случаѣ, гусеницы, проводящія зиму подъ мхомъ, завиваются въ коконы и превращаются въ куколки въ Мартѣ или Апрѣлѣ мѣсяцахъ. Иногда впрочемъ бываютъ особенные случаи, что все поколѣніе или только нѣкоторые члены онаго требуютъ болѣе продолжительнаго времени, нежели другіе, иногда двухъ и даже трехъ лѣтъ, для своего превращенія; отъ этого объѣденіе лѣсовъ, которое казалось конченнымъ, можетъ внезапно повториться черезъ годъ или даже два года, хотя въ теченіе этого времени Сверлильщики никѣмъ не были замѣчены. Этимъ также объясняются случаи, въ которыхъ, хотя лѣтомъ не было видно ни одного изъ этихъ насѣкомыхъ, внезапно осенью появляются цѣлые комки гусеницъ. Вообще дознано, что какъ ни громадно появленіе этихъ истребителей сосновыхъ лѣсовъ, однакожъ са-

(*) Природа, кажется, желая уменьшить вредъ, причиняемый прожорлицыми гусеницами, создала жигалки для истребленія оныхъ, чтобы не допустить чрезмѣрнаго ихъ размноженія. Самки ихъ вооружены тремя длинными щипами, которые совокупно образуютъ длинную шпагу, онѣ запускаютъ таковые въ гусеницы и въ нанесенную рану складываютъ свои яички. Сверлильщики встрѣчаютъ также многочисленныхъ враговъ между жигалками, которыя кладутъ яички въ ихъ куколки и разрождаются вышеуказаннымъ способомъ.

wtórnie uprząść, zapewne dla braku zapasu materyału do tego celu potrzebnego, powoli więc usycha i obumiera. Kiedy nadchodzi moment przeobrażenia, część tego oprzędu, w jednym końcu w całéj swojéj szerokości, za najmniéjszem poruszeniem się owadu, odłącza się w kształcie pokrywki i dozwala mu wolne wyjście. Jeżeli zaś w oprzęd ten gąsieniczek (Ichneumon) złożył swoje jajko, wtedy daje się widzieć przy końcu oprzędu mała dziurka, po większéj części nieregularnie przekłuta (*).

Sposób życia.

Borecznik w tym się odróżnia od niektórych owadów lasom szkodliwych, że wydaje w ciągu jednego roku dwa pokolenia, i tak: natrafiamy na samice znoszące jaja w Kwietniu albo w Maju, i powtórnie w końcu Lipca; gąsienice w Maju i Czerwcu, powtórnie w Sierpniu i Wrześniu; oprzędy na drzewach na początku Lipca, powtórnie w Wrześniu i Październiku, około pni pod mchem; w tym ostatnim wypadku, gąsienice zimujące pod mchem, robią sobie oprzęd i przemieniają się w poczwarkę w miesiącu Marcu lub Kwietniu. Zdarza się wszakże tu szczególny wypadek, iż całe pokolenie, lub też pojedyncze jego członki, dłuższego potrzebują czasu do przeobrażenia się jak inne, czas ten przedłuża się do lat dwóch lub trzech. Ztąd też wynika to następstwo, że obiedź, która zdaje się być ukończona, może za rok lub za dwa na nowo niespodzianie nastąpić, chociaż w przeciągu tego czasu nikt nie widział Borecznika. Tym sposobem można sobie wytłómaczyć wypadek, w którym niedostrzegłszy żadnego z tych owadów na początku lata, nagle w jesieni okazują się kłęby gąsienic. Jest ogólną zasadą, że chociaż znajduje się wielka mnogość tych szkodników sosny, gąsie-

(*) Zdaje się że natura, chcąc umiarkować żarłoczność gąsienic, przeznaczyła gąsieniczniki na ich niszczenie, aby się zbytecznie nie rozmnożyły. Ich samice uzbrojone trzema długiemi kolcami, które w połączeniu razem tworzą długą szpadę, zapuszczają ją w gąsienice i w zadaną ranę wpuszczają jaja. Boreczniki mają także swoich licznych nieprzyjaciół pomiędzy gąsienicznikami, które w sposób powyższy składają jaja w ich poczwarki i wylęgają się.

мый большой вредъ причиняется гусеницами чаще осенью, нежели въ другое время года, что слѣдуетъ приписать тому, что большая часть зимующихъ насѣкомыхъ появляется едва въ Іюлѣ мѣсяцѣ въ совершенно зрѣломъ видѣ, и отъ того они нуждаются въ гораздо большемъ количествѣ пищи, чтобы выдержать столь продолжительный кризисъ.

Обыкновенно летаютъ роями только самцы, — самки сидятъ или ползаютъ по вѣтвямъ и игламъ, по оплодотвореніи же, самка выбираетъ хорошую иглу, на концѣ вѣтви молодыхъ деревьевъ, 15 — 20-лѣтнихъ и даже моложе, въ случаѣ же нахожденія Сверлильщиковъ въ огромномъ множествѣ — и на старыхъ деревьяхъ, высовываетъ изъ задней части туловища маленькую, подвижную, остро-зубчатую пилу, находящуюся между двумя клинками, и ловко распиливаетъ на верхней поверхности иглы продолговатый ровикъ, куда и кладетъ свои яички, блѣдно-желтаго цвѣта. Самецъ, послѣ оплодотворенія и самка, послѣ кладки яицъ, вскорѣ умираютъ и въ такомъ состояніи можно ихъ видѣть лежащими на песчаной, незаросшей землѣ, или во вновь вырытыхъ канавахъ. Въ то мѣсто, гдѣ самка кладетъ яички, она въ тоже время выпускаетъ свѣтло-зеленую, клеистую слизь, которая содѣйствуетъ заживленію раны, причиненной иголкѣ, и предохраняетъ яички отъ дождя и холода; яички откладываются въ нарѣзкѣ глубоко, одно возлѣ другаго. Мѣсто, гдѣ самкою сложены яички, трудно отыскать, такъ какъ оно обыкновенно находится на верхушкѣ деревьевъ и отличается отъ ненарушенныхъ иголъ только блѣдно-зеленымъ цвѣтомъ. По всему этому собираніе яичекъ, сложенныхъ самками на иглахъ, и истребленіе насѣкомаго въ совершенномъ его видѣ невозможно и не можетъ быть приведено въ исполненіе.

Сверлильщики водятся исключительно на сосновыхъ деревьяхъ, почему слѣдуетъ отнести ихъ къ числу насѣкомыхъ самыхъ обыкновенныхъ и самыхъ вредныхъ для этой лѣсной породы. Они въ особенности любятъ хворающія и отдѣльно растущія деревья; съ самаго начала, гусеницы появляются на мелкой и негустой молодой сосновой поросли, растущей на тощей почвѣ, по опушкѣ лѣса, при дорогахъ и т. п. Онѣ или исчезаютъ, или, при благопріятныхъ обстоятельствахъ, переходятъ на другія сосѣднія деревья; но, по неповоротливости, онѣ вообще

nice wszakże więcéj zrządzają szkody w jesieni, jak w innéj porze roku, co przypisać należy, że większa część zimujących, dopiero w Lipcu pokazuje się w stanie owadu doskonałego, a zatém więcéj téż potrzebują pokarmu, ażeby tak długi przeciąg czasu swego przesilenia przetrwać.

Pospolicie tylko samcy roją się, samice siedzą lub łażą po gałęziach i igłach, a po zapłodnieniu samica obiera piękną igłę, na końcu gałęzi młodych drzew 15 do 20-letnich, a nawet i młodszych, w razie zaś kiedy się znajduje w wielkiéj ilości to i na starych drzewach; wysuwa z tyłu tułówa małą, ruchomą, ostro-ząbkowatą piłkę, umieszczoną między dwoma klingami, i zręcznie piłuje na górnéj powierzchni igły rowek podłużny i składa tam swoje jaja, które są koloru blado-żółtego. Samiec po zapłodnieniu a samica po zniesieniu jaj, wkrótce obumierają, i w takim stanie widzieć ich można na gruncie piasczystym, nie zarosłym, lub w rowach świeżo wykopanych, leżące. W miejsce gdzie samica znosi jaja, jednocześnie wydziela płyn jasno-zielony, gumowaty, który przyczynia się, że rana zadana igle, sama się zasklepia i chroni jajka od deszczu i zimna; jaja składane bywają głęboko w zacięciu jedno tuż koło drugiego. Miejsce na którém samica złożyła jajka, jest trudne do wynalezienia, gdyż zwykle znajduje się na wierzchołkach drzew, rozróżnić tylko daje się od igieł nienaruszonych, po kolorze zielono-bladym. Zbieranie zatém jaj na igłach przez samice zniesionych, i niszczenie owadu w stanie doskonałym, jest niepodobne, a zatém wykonaném być nie może.

Borecznik przebywa wyłącznie na sosnie, policzyć go zatém wypada do liczby owadów najpospolitszych i zarazem najszkodliwszych dla tego gatunku drzewa. Szczególne ma upodobanie do chorowitych i pojedynczo wzrosłych drzew; zaraz z samego początku gąsienice okazują się na karłowatéj i niezwartéj młodzieży sosnowéj, na gruncie złym, na brzegach lasu, przy drogach i t. p. wzrosłéj. Już to nikną, już w przyjaznych okolicznościach przechodzą na inne przyległe drzewa, lecz będąc ociężałe, nie chętnie z jednego drzewa na

неохотно ползаютъ съ одного дерева на другое и дѣлаютъ это единственно въ крайней необходимости, то есть, когда принуждаетъ ихъ къ тому совершенный недостатокъ корма.

Поэтому очень рѣдко можно замѣтить гусеницы, ползающія по пнямъ деревьевъ, на землѣ же—развѣ только тогда, если онѣ случайно упали съ иголъ; но и въ то время онѣ придерживаются всегда деревьевъ, растущихъ по опушкѣ лѣса и выставленныхъ на солнце; въ послѣдствіи, онѣ заходятъ въ чащу лѣса, гдѣ выбираютъ на деревьяхъ не очень сильные побѣги и, наконецъ, въ возобновительныхъ лѣсосѣкахъ, предпочитаютъ оставленныя съ давняго времени сѣменныя деревья. Впрочемъ замѣчено, что въ тѣ годы, когда насѣкомое это находится въ маломъ количествѣ, оно выбираетъ преимущественно низкія деревья, растущія между высокими, и пожираетъ иглы оныхъ.

Опытомъ дознано, что вредъ, причиняемый гусеницами Сверлильщика, при необыкновенномъ множествѣ, въ какомъ онѣ часто появляются, значительно уменьшается отъ того, что въ первые дни жизни онѣ кормятся иглами прошлогоднихъ побѣговъ, и даже на сихъ послѣднихъ не касаются крѣпко выросшихъ иголъ; только голодъ заставляетъ ихъ бросаться на иглы Майскихъ побѣговъ; пожирая иглы, онѣ цѣпляются за края, съ головою, обращенною къ окопечности иглы. Затѣмъ, прежде достиженія половины своего возраста, онѣ совершенно объѣдаютъ хвой, не касаясь часто стебельковъ иголъ. По этимъ признакамъ, свойственнымъ этому виду насѣкомыхъ, опытный глазъ легко можетъ замѣтить тотчасъ присутствіе гусеницъ, не смотря на то, что онѣ такого же зеленаго цвѣта, какъ и иглы, которыми кормятся, и потому трудно различить ихъ, хотя онѣ до половины своего возраста пожираютъ иглы свернувшись въ клубокъ. Впрочемъ появленіе ихъ осенью не столь вредно, какъ появленіе раньше Мая мѣсяца, такъ какъ въ первомъ случаѣ деревья обыкновенно болѣе или менѣе поправляются. При приближеніи къ вѣтви, на которой находятся гусеницы, или при малѣйшемъ движеніи оной, онѣ тотчасъ же поднимаютъ голову съ тремя черными точками и, поворачивая оную назадъ, выпускаютъ изъ ротика каплю прозрачной смолы, такого же запаха и крѣпости, какъ сокъ сосновыхъ вѣтвей, что, вѣроятно, считается у нихъ средствомъ для испуганія своихъ враговъ.

drugie wczołgują się, czynią to tylko w ostatniéj potrzebie, to jest, kiedy zupełny niedostatek pożywienia zmusza ich do tego. Rzadko téż można dostrzedz gąsienice czołgające się na pniach drzew, a na ziemi wtenczas tylko, kiedy z igieł przypadkiem zrucone zostaną, ale i wtedy trzymają się zawsze drzew na brzegu lasu wzrosłych i wystawionych na słońce, późniéj zapuszczają się do środka lasu, wybierają na drzewach pędy niezbyt silne, wreszcie w rębach odmładniających, wolą drzewa na nasienniki od dawna już pozostawione. Dostrzeżono wszakże, że w latach, kiedy ten owad w małéj liczbie się znajduje, wybiera szczególniéj drzewa niskie, pomiędzy wysokiemi znajdujące się, i ich igły pożera.

Jest rzeczą dowiedzioną, że szkody przez gąsienice Borecznika zrządzane, przy nadzwyczajnéj ich liczbie, w jakiéj się często okazują, zmniejszają się o wiele tém, że w pierwszych dniach swego istnienia, na pożywienie wybierają igły pędów przeszłorocznych, a nawet z pomiędzy nich nie tykają igieł silnie wzrosłych; dopiéro kiedy są przymuszone głodem, rzucają się na igły pędów Majowych; pożerając igły, przyczepiają się do ich kantu z głową obróconą do końca igły. Za nim dojdą przeto do połowy swego wzrostu, igły zupełnie objedzą, nie tykając często żeberka igły. Po tych szczegółach, właściwych temu gatunkowi owadu, wprawne oko rozpozna natychmiast bytność gąsienic, tém bardziéj, że te będąc koloru zielonego, jak igły, któremi się żywią, trudne są do rozpoznania, chociaż do połowy swego wzrostu pożerają igły w kłębach zwinięte. Napad wszakże w jesieni nie tyle jest szkodliwy, jak przed Majem dokonany, bo drzewa w pierwszym razie zwykle mniéj więcéj odżywiają się. Za zbliżeniem się lub poruszeniem gałązki, na któréj gąsienice przebywają, natychmiast podnoszą głowę z trzema łapkami, zginając ją w tył ciała i wydzielają z pyszczka kroplę żywicy przezroczystéj, która ma zapach i tęgość soku gałęzi sosnowych, co zapewne służy im za sposób odstraszenia swych nieprzyjaciół.

По вышеизложеннымъ причинамъ, а также потому, что гусеницы совершенно наги, онѣ весьма легко гибнутъ вслѣдствіе внезапной перемѣны температуры, которая истребляетъ ихъ въ одинъ разъ несравненно больше, нежели совокупныя усилія человѣческія, при соотвѣтственномъ, даже и продолжительномъ употребленіи общеизвѣстныхъ способовъ истребленія. Всѣ средства къ уменьшенію числа насѣкомыхъ требуютъ большихъ трудовъ и часто сопряжены даже съ значительными издержками; до сихъ поръ еще не изобрѣтено ни одно средство, съ помощью котораго можно было бы, какъ бы по мановенію волшебнаго жезла, охранить наши лѣса отъ насѣкомыхъ, и, по всему вѣроятію, такое средство никогда не будетъ отыскано. Одна только природа, которая создаетъ мильярды насѣкомыхъ, обладаетъ также и средствами къ успѣшному истребленію оныхъ, но средства эти недоступны для человѣка. При всемъ томъ, нельзя оставаться равнодушнымъ къ опустошеніямъ, причиняемымъ въ лѣсахъ насѣкомыми, такъ какъ для деревьевъ нужны многіе годы, чтобы они могли достигнуть приличнаго имъ возраста и сдѣлаться годными для удовлетворенія постоянно увеличивающихся нуждъ населенія. Поэтому, при первомъ появленіи гусеницъ, необходимо усердно приняться, если не за совершенное истребленіе оныхъ, что неудобоисполнимо, то по крайней мѣрѣ за уменьшеніе числа оныхъ, что безспорно много будетъ способствовать къ сохраненію лѣсовъ.

Рѣдко случается, чтобы гусеницы Сверлильщика размножились до размѣровъ, внушающихъ серіозныя опасенія. Въ семъ послѣднемъ случаѣ предлагаются слѣдующіе способы истребленія оныхъ:

1) Стряхиваніе гусеницъ съ деревъ. Это исполняется удобнѣе всего въ то время, когда гусеницы сидятъ кучами, то есть въ Маѣ и Іюнѣ и вторично въ Августѣ или Сентябрѣ, слѣдующимъ образомъ: въ молодыхъ насажденіяхъ, какъ напр. въ жерднякѣ, слѣдуетъ ударять въ дерево обухомъ, отъ чего происходитъ сильное сотрясеніе, или же, влѣзши на дерево, ударять ногами въ болѣе толстыя вѣтви, которыя безъ труда могутъ быть приведены въ движеніе; испуганныя этимъ неожиданнымъ сотрясеніемъ гусеницы падаютъ на разостланныя заблаговременно подъ деревьями куски холста, мѣшки, рогожи и т. п.,

Z przyczyn powyżéj wymienionych, i że gąsienice są nagie, bardzo łatwo są niszczone przez nagłą zmianę temperatury, która więcéj ich na raz jeden gubi, jak połączenia sił ludzkich, przy stosownem użyciu sposobów tępienia, w dziełach podanych, i przez długi czas powtarzanych. Wszelkie sposoby zmniejszenia owadów, wymagają wiele zachodu, a często nawet są kosztowne, dotąd jeszcze nie wynaleziono żadnego sposobu za pomocą którego, możnaby jak rószczką czarodziejską, zasłonić nasze drzewa przed owadami, i zdaje się podobnem do prawdy, że go nigdy nie wynajdziemy. Przyroda tylko, która potrafi dać nastanie miliardom owadów, ma téż skuteczne sposoby na ich niszczenie, lecz te sposoby są dla człowieka nieprzystępne. Jednakże na szkody wyrządzone drzewostanom przez owady, obojętnym być nie można, potrzebują one wiele lat, aby mogły dojść do właściwego sobie wzrostu i być użyte na zaspokojenie coraz wzrastających potrzeb mieszkańców; i dla tego za okazaniem się gąsienic potrzeba się wziąść szczerze, jeżeli nie do ich zupełnego wytępienia, co jest niepodobnem, to przynajmniéj do ich umniéjszenia, a i tak na dobro lasów wiele uczyniemy.

Rzadko się zdarza, aby gąsienice Borecznika dochodziły do liczby zagrażającéj, w tym ostatnim wszakże wypadku, sposoby ich tępienia są następujące:

1) Otrząsanie gąsienic z drzewa, ten sposób wykonywa się najlepiéj w czasie kiedy gąsienice są w kłębach zwinięte, to jest w Maju i Czerwcu, potém drugi raz w Sierpniu albo Wrześniu, i dopełnia się w sposób następujący: W drzewostanach młodszych jak np. w drągowinie, uderza się drzewko obuchem od siekiery, skutkiem czego następuje mocne wstrząśnienie, albo téż wszedłszy na drzewo uderzając nogami grubsze gałęzie, które dadzą się jeszcze poruszać, tém raptownem wstrząśnięciem gąsienice przestraszone, nagle spadają na rozłożone poprzednio pod drzewa płótna, worki, maty i t. p.,

послѣ чего слѣдуетъ ихъ собирать и истреблять. Ударъ сѣкирою долженъ быть повторяемъ отъ 3 до 5 разъ въ одно мѣсто, преимущественно же въ такое мѣсто, гдѣ остались обломки сучьевъ, при самомъ пнѣ, послѣ очищенія отъ нихъ молодыхъ деревъ. Это соблюдается для того, чтобы дерево, вслѣдствіе удара сѣкирою, было, какъ можно меньше, повреждено, такъ какъ одна нанесенная ему рана, легко заживетъ черезъ нѣсколько лѣтъ, если оно не хвораетъ вслѣдствіе объѣденія иголъ гусеницами, засухи, или другихъ тому подобныхъ причинъ. Для стряхиванія употребляется человѣкъ крѣпкаго тѣлосложенія. Если гусеницы собираются на мѣру, за извѣстную плату, то работники должны доставить холстъ или другую подстилку подъ деревья, для того, чтобы собирать ихъ дочиста, такъ какъ иначе для нихъ произошелъ бы значительный убытокъ, еслибы гусеницы падали на траву или мохъ, гдѣ отыскать и собирать ихъ весьма трудно.

Необходимо также при этомъ очистить мѣсто подъ деревьями отъ кустарниковъ и хвороста. Стряхиваніе производится всего успѣшнѣе съ 3 до 7 часовъ утра, въ прохладное, но не холодное и недождливое время.

Способъ этотъ можетъ быть употребляемъ въ Маѣ и Сентябрѣ мѣсяцахъ, но никакъ не въ то время, когда большая часть гусеницъ завилась уже въ коконы. Собранныя гусеницы складываются въ глубокія ямы, раздавливаются и плотно засыпаются землею. Отъ молодыхъ и заглушенныхъ деревьевъ отламываются, гдѣ можно достать, вѣточки рукою, и кучи гусеницъ стряхиваются съ нихъ въ корзины.

2) Собираніе зимою коконовъ, находящихся подъ мхомъ. Для этого нужно сгребать граблями мохъ, или упавшія иглы вокругъ пня. Коконы большею частью находятся въ землѣ, подъ мхомъ, по одиначкѣ, или по нѣсколько вмѣстѣ, слѣпленные грудами земли. Поэтому одного сгребанія мха и иголъ недостаточно для истребленія коконовъ, такъ какъ они не находятся во мху, но въ землѣ, и слѣдовательно не могутъ быть собраны граблями.

Такъ какъ въ коконы Сверлильщика, о чемъ упомянуто выше, складываютъ свои яички жигалки, то, при собираніи, слѣдуетъ обращать вниманіе на то, чтобы ихъ сохранить при

które należy zgarniać i niszczyć. Uderzanie siekierą powinno się powtórzyć 3 do 5 razy w jedno miéjsce, szczególnie w to, gdzie jest pozostały odłamek gałęzi, po oczyszczeniu się drzewka z tychże tuż przy pniu, a to dla tego: żeby drzewo przez uderzenie siekierą jak najmniéj było uszkodzone; zadana bowiem jedna rana drzewu łatwo zagoi się w kilka lat, jeżeli nie jest chorowite, skutkiem obiedzi przez gąsienice sprawionéj, wielkiéj posuchy, albo przez jaką inną podobną przyczynę. Do otrząsania użyty ma być człowiek silny. Jeżeli się zbiera na miarę za opłatą, robotnicy powinni dostarczyć płótna lub innych pokładów pod drzewa, a wtedy gąsienice bywają starannie zbierane; znacznym bowiem ubytkiem jest dla nich, jeżeli gąsienice spadają w trawę lub mech, w których to miejscach trudno ich wynaleść i zebrać.

Należy także pamiętać, aby małe krzewy i chrusta z pod drzew usunąć. Najskuteczniéj otrząsanie dokonywać należy od 3 do 7 godziny z rana, kiedy jest chłodno, ale nie zimno i deszcz nie pada.

Czas w którym powyższego sposobu wypada użyć jest miesiąc Maj i Wrzesień, nie może zaś otrząsanie być dokonywane, jeżeli większa część gąsienic w kokony oprzędła się. Zebrane gąsienice kładzie się w głębokie doły, gniecie i ziemią dobrze przysypuje. Z młodych drzew i przytłumionych, gdzie można dostać ręką, ułamywać gałązki z kłębami, i otrząsać takowe w koszyk.

2) Zbierać w zimie oprzędy (kokony) znajdujące się pod mchem; w tym celu trzeba zgrabić mech lub igły opadłe tuż około pnia. Oprzędy powiększéj części znajdują się na gruncie pod mchem, pojedynczo, lub téż są połączone w pewnéj liczbie i zlepione trochą ziemi. Zgrabywanie przeto mchu, igieł, nie jest dostateczne do wygubienia oprzędów, albowiem takowe nie znajdują się w mchu tylko w ziemi, a zatém nie mogą być grabiami zajęte.

Z powodu, jak wyżéj nadmieniono, że w kokony te składają jaja gąsieniczniki, należy więc przy zbieraniu na to mieć uwagę, aby ich przy życiu zachować, co dokonanem będzie,

жизни, для чего можно собранные коконы положить въ какую либо посуду и прикрыть сѣткою съ мелкими петлями, черезъ которыя вышедшія изъ яичекъ жигалки могли бы удобно вылѣзать, при чемъ Сверлильщики, какъ гораздо толще, остались бы въ посудѣ. Но если собранные коконы должны быть истреблены, въ такомъ случаѣ нужно зарыть ихъ глубоко въ землю, или лучше всего сжечь.

При собираніи коконовъ Сверлильщика извлекается и та выгода, что вмѣстѣ съ ними могутъ быть собраны и другія вредныя для лѣсовъ насѣкомыя, а именно:

Шелкопрядъ Монахъ (phalaena bombyx Liparis monacha) въ видѣ гусеницы;

Ночница Сосенная (paciepnica) phalaena noctua (trachea) piniperda, въ видѣ куколки,—

которыя зимою пребываютъ въ землѣ, смѣшанныя съ коконами Сверлильщика.

3) Если деревья на извѣстномъ пространствѣ повреждены гусеницами до такой степени, что таковыя необходимо срубить, то слѣдуетъ сдѣлать это немедленно, и затѣмъ весною тотчасъ послѣ прекращенія морозовъ, глубоко вспахать землю.

4) Въ вѣтряную, ненастную и холодную погоду, гусеницы падаютъ съ деревъ въ большемъ количествѣ и остаются долгое время оцѣпенѣвшими въ сжатыхъ массахъ при самомъ пнѣ, и потому нужно пользоваться этимъ для истребленія оныхъ.

5) Коль скоро будетъ замѣчено, что гусеницы спускаются съ деревьевъ для того, чтобы завиться въ коконы, нужно какъ можно поспѣшнѣе нагнать туда свиней, пока гусеницы не превратятся въ куколки, такъ какъ животныя эти не пожираютъ коконовъ.

Въ числѣ естественныхъ враговъ Сверлильщиковъ, самые важнѣйшіе тѣ, кои вообще истребляютъ другихъ насѣкомыхъ, вредныхъ для лѣсовъ, а именно: хищныя птицы, кукушка, соя, иволга, скворецъ, ворона, козодой, ласточка, а также многія пѣвчія птицы и щуръ-птицы, въ то время, когда у нихъ есть птенцы; мыши и бѣлки съѣдаютъ много куколокъ, которыхъ онѣ добываютъ очень ловко, зимою, изъ коконовъ. Изъ числа насѣкомыхъ весьма полезны въ этомъ отношеніи клещаки, кратко-

jeżeli zebrane oprzędy włożą się w jakie naczynie i przykryje siatką bardzo drobne oka mającą, przez któreby gąsieniczniki wyklute, opatrzone ciałem wysmukłem, z łatwością wyleść mogły, a Boreczniki jako grubsze w naczyniu pozostały. Gdyby zaś po zebraniu kokony zniszczone być miały, to w takim razie należy je głęboko w ziemię zakopać a najlepiéj spalić.

Przy zbieraniu kokonów Borecznika i tę korzyść otrzymujemy, że i inne owady lasom szkodliwe mogą być jednocześnie zebrane, jako to:

Prządka mniszka (phalaena bombyx Liparis monacha), w postaci liszki;

Sówka sosnowiec (paciepnica) phalaena noctua (trachea) piniperda, w postaci poczwarki, które w zimie znajdują się na ziemi, pomięszane z oprzędami Borecznika.

3) Jeżeli gąsienice na pewnéj przestrzeni tak drzewa uszkodziły, że zachodzi potrzeba takowe wyciąć, należy więc tę czynność niebawem do skutku doprowadzić, a następnie wcześnie na wiosnę po ustąpieniu mrozów, grunt głęboko zorać.

4) Podczas dni wietrznych, słotnych i chłodnych, wielka liczba gąsienic spada z drzewa, i zostaje długi czas w ściśniętych massach tuż przy pniu, trzeba więc korzystać aby je wtedy tępić.

5) Skoro zostanie dostrzeżoném, że gąsienice spuszczają się z drzewa dla oprzędzenia się w kokony, wypada jak najspieszniéj w to miéjsce napędzić trzodę chlewną, dopóki gąsienice nie zamienią się w poczwarki, zwierzęta bowiem te nie jedzą kokonów.

Pomiędzy naturalnemi nieprzyjaciołmi Borecznika najważniejsze są te, które w ogólności niszczą inne owady lasom szkodliwe, a temi są: ptaki drapieżne, kukułka, sójka, wilga, szpak, wrona, kozodój, jaskółki, wreszcie wiele ptaków śpiewających i ziarno-jadów, w czasie kiedy mają pisklęta; myszy i wiewiórki zjadają wiele poczwarek, które wydobywają bardzo zręcznie w czasie zimy z oprzędów. Pomiędzy owadami szczypawki, krótkopokrywe, stają się bardzo uży-

крышечныя и значительное число жигалокъ и двукрылыхъ насѣкомыхъ.

Поэтому слѣдовало бы охранять оныя вездѣ, гдѣ только можно, хотя вообще нужно уничтожать ихъ, за исключеніемъ случаевъ, когда гусеницы угрожаютъ лѣсамъ истребленіемъ (мыши и бѣлки могутъ служить въ этомъ отношеніи).

Такимъ образомъ Сверлильщикъ сосенный появляется, въ теченіе года, въ слѣдующихъ превращеніяхъ:

Съ Ноября до Марта—гусеницы въ коконахъ въ землѣ возлѣ пней,—собирать кокопы.

Апрѣль—совершенно развитое насѣкомое,—въ концѣ мѣсяца кладка яичекъ на иглахъ.

Май,—тоже.

Іюнь,—гусеницы въ кучахъ объѣдаютъ иглы—стряхивать или обламывать вѣтви съ гусеницами.

Іюль,—гусеницы совершенно истребляютъ иглы, не оставляя средняго стебелька,—въ концѣ мѣсяца коконы на вѣтвяхъ и насѣкомое совершенно зрѣлое.

Августъ,—яички на разрѣзанныхъ и склеенныхъ оконечностяхъ иголъ.

Сентябрь,—гусеницы объѣдаютъ иглы,—обламывать вѣтви съ гусеницами и стряхивать.

Октябрь,—гусеницы пожираютъ иглы,—въ концѣ мѣсяца коконы подъ мхомъ—нагонять свиней.

№ 458.

Объ оказываніи взаимнаго содѣйствія лѣсною и пограничною стражею.

(17 (29) Января 1853 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Департаментъ Внѣшней Торговли Министерства Финансовъ, вслѣдствіе отзыва отъ 21 Ноября прошлаго года, за № 21,951, увѣдомилъ Таможенное Отдѣленіе при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, что, по представленіи Правительствен-

tecznemi, równie jak wielka liczba gąsieniczników i dwuskrzydlnych.

Należy więc je oszczędzać wszędzie, gdzie tylko można, chociaż należy je podobnież tępić, wyjąwszy czas w którym gąsienice zagrażają niszczeniem lasu, (myszy i wiewiórki posłużą nam za przykład).

Bytność zatém Borecznika, w jego różnych stanach w ciągu roku, jest następująca:

Listopad do Marca—gąsienice w kokonach w ziemi przy pniach,—zbierać kokony.

Kwiecień—owad doskonały—w końcu jaja na igłach.

Maj—podobnież.

Czerwiec—gąsienice w kłębach pożerają igły,—otrząsać lub obrywać gałęzie z gąsienicami.

Lipiec—gąsienice pożerają zupełnie igły, bez zostawienia środkowego żeberka—w końcu kokony na gałęziach i owad zupełny.

Sierpień—jajka na przerzniętym i zlepionym końcu igieł.

Wrzesień—gąsienice pożerają igły,—obrywać gałęzie z gąsienicami i otrząsać.

Październik—gąsienice pożerają igły—w końcu pod mchem kokony,—napędzać trzodę chlewną.

№ 458.

O wzajemnéj pomocy straży leśnéj i granicznéj.

(d. 17 (29) Stycznia 1853 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Departament handlu zewnętrznego w Ministerstwie Skarbu Cesarstwa, powodowany odezwą swą z dnia 21 Listopada r. z., Nr. 21,951, zawiadomił Wydział Celny przy Kancellaryi JO. Księcia Namiestnika Królestwa, że na wniosek

ной Коммисіи Финансовъ, предписано Начальникамъ Таможенныхъ округовъ распорядиться объ оказываніи стражею содѣйствія лѣсной стражѣ въ задерживаніи заграничныхъ жителей, дѣлающихъ нападенія на казенные лѣса въ Царствѣ Польскомъ, съ тѣмъ:

a) чтобы пограничная стража, оказывая означенное содѣйствіе, не была вынуждена удаляться отъ черты границы на значительное разстояніе;

b) чтобы задерживаемые заграничные жители были доставляемы прежде всего въ ближайшую Таможню, для взысканія съ нихъ штрафа за тайный переходъ границы, въ послѣдствіи же—въ подлежащій Судъ, для сужденія за похищеніе лѣса.

Отзывъ этотъ Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства препровождаетъ въ Губернское Правленіе, въ переводѣ на польскій языкъ, поручая сдѣлать соотвѣтственное распоряженіе по Лѣснымъ Управленіямъ, прилегающимъ къ границѣ сосѣднихъ Государствъ.

Варшава, 17 (29) Января 1853 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Гуминскій.*

№ 85,721/36,531.

Приложеніе къ № 458-му.

Отзывъ Департамента Внѣшней Торговли въ Таможенное Отдѣленіе при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ.

Вслѣдствіе отношенія Таможеннаго Отдѣленія отъ 6 (18) Іюля сего года, за № 2,488, объ учиненіи распоряженія по ходатайству Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства Царства Польскаго, чтобы пограничная стража содѣйствовала лѣсной стражѣ къ преслѣдованію и поимкѣ иностранныхъ пограничныхъ жителей, производящихъ тайнымъ образомъ порубки въ казенныхъ лѣсахъ Царства, для передачи ихъ подле-

Kommissyi Skarbu wydał zarządzenie Naczelnikom Okręgowym straży celnéj granicznej, aby ta pomagała straży leśnéj, w chwytaniu mieszkańców zagranicznych, na lasy rządowe w Królestwie Polskiém napadających, z warunkami:

a) ażeby straż celna, skutkiem danéj pomocy, nie była zmuszoną oddalać się w odległe punkta od granicy;

b) aby przytrzymanych mieszkańców zagranicznych, odstawiała naprzód do najbliższéj Komory celnéj, dla pociągnienia ich do kary za potajemne przejście granicy, a następnie oddawała ich do właściwego Sądu w Królestwie, dla osądzenia sprawy defraudacyjnéj.

Odezwę tę Kommissya Skarbu przesyła Rządowi Gubernialnemu w odpisie w tłómaczeniu polskiem, i poleca wydanie stosownych zarządzeń Urzędom leśnym przytykającym do granicy Państw ościennych.

Warszawa, dnia 17 (29) Stycznia 1853 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 85,721/36,531.

Annex do Nr. 458-go.

Odezwa Departamentu handlu zewnętrznego do Wydziału Celnego przy Kancellaryi JO. Księcia Namiestnika Królestwa.

Powodowany odezwą Zarządu Celnego z dnia 6 (18) Lipca r. b., Nr. 2,488, o wydanie zarządzeń, z powodu wezwania Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, niosących pomoc służbie leśnéj przez straż graniczną, w ściganiu i chwytaniu zagranicznych mieszkańców, tajémnie dopuszczających się defraudacyi leśnéj w lasach rządowych Królestwa, celem oddawania ich właściwym władzom, dla postąpienia

жащимъ властямъ и поступленія съ ними по законамъ, Департаментъ Внѣшней Торговли имѣетъ честь увѣдомить:

1) Что изъ вытребованныхъ отъ Начальниковъ Таможенныхъ округовъ, расположенныхъ въ Царствѣ Польскомъ, свѣдѣній оказывается, что со стороны Начальниковъ Вержболовскаго и Завихостскаго Таможенныхъ округовъ сдѣланы нынѣ распоряженія, чтобы пограничная стража ввѣренныхъ имъ округовъ старалась задерживать Прусскихъ и Австрійскихъ подданныхъ при тайномъ переходѣ чрезъ границу, для противузаконной порубки въ предѣлахъ Царства Польскаго казенныхъ лѣсовъ, и чтобы содѣйствовала мѣстной лѣсной стражѣ въ охраненіи казенныхъ лѣсовъ, и въ Мартѣ текущаго года задержанъ тамъ чинами стражи перешедшій тайно чрезъ границу для порубки лѣса Прусскій подданный Вицикъ и переданъ въ Судъ Полиціи Простой Ченстоховскаго округа.

2) Что, для единообразнаго исполненія пограничною стражею обязанностей по задержанію иностранныхъ подданныхъ, вторгающихся въ предѣлы Царства Польскаго для порубки лѣсовъ, Департаментъ Внѣшней Торговли предписалъ Начальникамъ Таможенныхъ округовъ въ Царствѣ Польскомъ:

а) чтобы чины пограничной стражи старались задерживать иностранцевъ, проникающихъ въ Царство Польское для рубки лѣсовъ, при самомъ переходѣ ими границы, дѣйствуя въ семъ случаѣ на томъ же основаніи, какъ при задержаніи контрабандировъ и другихъ лицъ, покушающихся на переходъ чрезъ границу неустановленными путями;

б) чтобы по требованіямъ лѣсной стражи содѣйствія для преслѣдованія и поимки порубщиковъ казенныхъ лѣсовъ, находящихся въ мѣстахъ расположенія пограничной стражи, чины сей стражи оказывали таковое содѣйствіе, по мѣрѣ возможности, не удаляясь на значительное разстояніе отъ границы и не отвлекаясь чрезъ то отъ исполненія прямой обязанности пограничной стражи, по надзору за границею;

в) чтобы пограничная стража, при поимкѣ порубщиковъ казенныхъ лѣсовъ, какъ на самой границѣ, такъ и по переходѣ оной, представляли ихъ въ ближайшія Тамож-

z nimi podług przepisów; Departament handlu zewnętrznego ma honor oświadczyć co następuje:

1) Z zebranych wiadomości od Naczelników okręgów celnych w Królestwie Polskiem, okazuje się, że Naczelnicy Okręgów: Wierzbołowskiego i Zawichostskiego wydali obecnie zarządzenia, ażeby straż pograniczna podwładnych im okręgów, starała się chwytać Pruskich i Austryackich poddanych, usiłujących tajemnie przejść granicę, celem popełnienia szkód w lasach rządowych Królestwa Polskiego, oraz aby dopomagała miejscowej straży leśnéj w strzeżeniu lasów rządowych, że w miesiącu Marcu roku bieżącego, taż straż celna przytrzymała poddanego Pruskiego nazwiskiem Wilitz, który, dla spełnienia defraudacyi w lasach rządowych, przeszedł tajemnie granicę, i odesłała go do Sądu Policyi Prostéj Okręgu Częstochowskiego.

2) Że dla jednostajnego wykonywania obowiązków przez straż graniczną, co do chwytania obcych poddanych wkraczających w granice Królestwa Polskiego, dla popełniania defraudacyi leśnéj, Departament handlu zewnętrznego polecił Naczelnikom okręgów celnych w Królestwie Polskiem:

a) ażeby służba celno-graniczna starała się przytrzymywać cudzoziemców, wdzierających się w granice Królestwa, w celu popełniania defraudacyj leśnych, przy samem przechodzeniu przez nich granicy; trzymając się w tym razie tych samych zasad, jak przy chwytaniu defraudantów towarów, lub innych osób usiłujących przebyć granicę manowcami;

b) ażeby na żądanie przez straż leśną pomocy w ściganiu i chwytaniu defraudantów leśnych, w miejscach rozlokowania straży granicznéj, straż ta dopomagała służbie leśnej w miarę możności, nieoddalając się zbytecznie od granicy, i tym sposobem nie zaniedbywała głównych swych obowiązków przy strzeżeniu granicy;

c) ażeby straż graniczna schwytanych defraudantów leśnych, tak na samej granicy jako też i po przebyciu onéj, odstawiała do najbliższéj Komory, dla ściągnie-

ни для взысканія съ нихъ штрафовъ, на основаніи 648 статьи Таможеннаго Устава для Царства Польскаго, за тайный переходъ границы, и потомъ передавали задержанныхъ лицъ въ подлежащіе Суды Царства Польскаго, для поступленія съ ними по законамъ за похищеніе лѣса.

С.-Петербургъ, 21 Ноября 1852 года.

Управляющій Департаментомъ, Свиты Его Императорскаго Величества, Генералъ-Маіоръ (подписано) *Пашковъ*.

№ 21,951.

№ 459.

Объ употребленіи оружія при нападеніяхъ на лѣса заграничныхъ жителей.

(19 (31) Мая 1854 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

При случившемся 6 (18) Февраля сего года нападеніи Прусскихъ жителей на казенные лѣса Остроленкскаго лѣсничества, похитители употребили огнестрѣльное оружіе, призванная же въ помощь лѣсною стражею пограничная стража не производила вовсе выстрѣловъ боевыми патронами, ограничиваясь лишь стараніемъ поймать перешедшихъ границу. По этому поводу Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства отнеслась въ Таможенное Отдѣленіе при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ о доставленіи объясненія, можетъ ли и въ какихъ случаяхъ пограничная стража употреблять огнестрѣльное оружіе, и въ правѣ ли въ тѣхъ же случаяхъ дѣйствовать оружіемъ и лѣсная стража. Въ отвѣтъ на это, Таможенное Отдѣленіе, отзывомъ отъ 21 Апрѣля (3 Мая) сего года, за № 1,593, увѣдомило, что пограничная стража, оказывая лѣсной стражѣ содѣйствіе для защиты казенныхъ лѣсовъ отъ грабежа заграничныхъ жителей, обязана дѣйствовать на основаніи тѣхъ же самыхъ правилъ, какія обязательны для нея при задержаніи всѣхъ вообще контрабандировъ, и употреблять даже оружіе въ случаяхъ опредѣленной законами необходимости, и что по

nia z nich kary, art. 648-m Ustawy celnéj dla Królestwa Polskiego za potajemne przebycie granicy przepisanéj, a następnie odsyłała zatrzymane osoby do właściwych Sądów Królestwa Polskiego, dla postąpienia z niemi podług przepisów za kradzież drzewa ustanowionych.

St. Petersburg, d. 21 Listopada 1852 r.

Zarządzający Departamentem, Swity Jego Cesarskiej Mości, Jenerał-Major (podpisano) *Paszkow*.

Nr. 21,951.

№ 459.

O używaniu broni w razie napadów na lasy przez mieszkańców zagranicznych.

(d. 19 (31) Maja 1854 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Przy napadzie mieszkańców Pruskich na lasy rządowe leśnictwa Ostrołę, kaw dniu 6 (18) Lutego r. b. nastąpionym, napastujący Prusacy użyli broni palnej, a straż celno-graniczna wezwana w pomoc przez straż leśną, wcale nie używała w odwet strzałów ostrych, ograniczyła się tylko na usiłowaniu schwytać przekraczających granicę. Z tego powodu Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu odniosła się do Wydziału Celnego przy Kancellaryi JO. Księcia Namiestnika Królestwa o objaśnienie: czy i w jakich przypadkach straż celno-graniczna mocną jest używać broni palnéj i czy w tychże przypadkach, mogłaby jéj użyć i straż leśna? Na co Wydział Celny w odezwie swéj z dnia 21 Kwietnia (3 Maja) r. b., Nr. 1,593, oświadczył: iż straż graniczna, pomagając straży leśnéj w obronie lasów rządowych, przeciwko mieszkańcom zagranicznym, obowiązaną jest działać podług tych samych zasad, jakie ją obowiązują przy zatrzymywaniu wszelkich kontrabandzistów z użyciem nawet broni, w razie określonej przepisami konieczności; i z tego powodu polecił straży granicznej, aby wytłomaczyła się, dla czego téjże broni nie uży-

этому поводу имъ предписано пограничной стражѣ доставить объясненіе, почему не было ею употреблено оружіе въ вышеупомянутомъ случаѣ. На указанномъ за тѣмъ основаніи, лѣсная стража, для полученія дѣятельнаго содѣйствія, при замѣченномъ переходѣ границы иностранцами, обязана тотчасъ же отнестись къ ближайшему посту пограничной стражи и совмѣстно съ чинами ея принять мѣры для задержанія или отраженія нападающихъ, подъ командою Офицера пограничной стражи.

Правиломъ этимъ должны руководствоваться пограничныя Лѣсныя Управленія, которымъ Губернское Правленіе имѣетъ дать сообразное съ симъ предписаніе.

Варшава, 19 (31) Мая 1854 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 28,099/12,809.

№ 460.

О запрещеніи лѣснымъ чинамъ держать борзыхъ и гончихъ собакъ.

(17 (29) Ноября 1854 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе возбужденнаго Августовскимъ Губернскимъ Правленіемъ, въ Ноябрѣ мѣсяцѣ сего года, за № 48,801, вопроса о томъ, могутъ ли чины лѣсной стражи держать охотничьихъ собакъ и какихъ именно, для того, чтобы съ помощью оныхъ убивать дичь, доставляемую на кухню Его Свѣтлости Князя Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, и на другія потребности Правительства?—Правительственная Коммисія даетъ знать:

Такъ какъ въ § 51-мъ правилъ о лѣсныхъ проступкахъ и наказаніяхъ отъ 15 (27) Декабря 1839 года, № 100,191, запрещено, въ какое бы то ни было время, охотиться въ лѣсахъ съ борзыми или гончими собаками, то чины лѣсной стражи не должны держать собакъ этого рода. На доставляемую на потребности Правительства дичь лѣсная стража можетъ охотиться по полямъ съ лягавыми собаками, а по лѣсамъ—съ нагонкою, при

ła w powołanym wyżéj wypadku. Na wskazanéj więc téj zasadzie straż leśna, dla pozyskania skutecznéj pomocy, za dostrzeżeniem przekroczenia granicy przez cudzoziemców, powinna zaraz odnieść się do najbliższej komendy straży celno-granicznej, i w połączeniu z nią działać na schwytanie lub odparcie napastników, pod kierunkiem dowodzącego strażą celną.

Do takowego porządku zastosować się powinny Urzędy leśne pograniczne, którym Rząd Gubernialny wyda stosowne polecenie.

Warszawa, dnia 19 (31) Maja 1854 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 28,099/12,809.

№ 460.

Wzbronienie służbie leśnéj chowania chartów i ogarów.

(d. 17 (29) Listopada 1854 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Na zapytanie Rządu Gubernialnego Augustowskiego, bez daty w Listopadzie roku bieżącego, pod Nr. 48,801 uczynione, czy służba leśna jest mocną utrzymywać psy myśliwskie i jakie, iżby za pomocą tych zwierzynę, na kuchnią JO. Księcia Namiestnika Królestwa lub na inną potrzebę Rządu, ubijać mogła? Kommissya Rządowa oświadcza:

Ponieważ w § 51-m przepisów o wykroczeniach i karach leśnych z dnia 15 (27) Grudnia 1839 roku, Nr. 100,191, zabroniono, w jakim bądź czasie, polować w lasach z chartami lub ogarami, przeto tego rodzaju psów myśliwskich służba leśna utrzymywać nie powinna. Zwierzynę zaś na potrzeby Rządu nakazaną, służba leśna upolować może w polach z użyciem wyżłów, a w lasach z naganką przy pomocy sąż-

помощи дровосѣковъ, стрѣлковъ и ихъ помощниковъ изъ смежныхъ участковъ, которые, наравнѣ съ Лѣсничими, Подлѣсничими и стражниками, должны быть ознакомлены съ охотничьимъ искусствомъ и опытны въ мѣткой стрѣльбѣ.

Охотою же должны завѣдывать подлежащіе Подлѣсничіе или же самъ Лѣсничій.

Варшава, 17 (29) Ноября 1854 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Гуминскій.*

№ 68,803/31,562.

Примѣчаніе. Согласно предписанію Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 7 (19) Ноября 1840 года, за № 86,504/26,610, всѣмъ вообще запрещено охотиться въ казенныхъ лѣсахъ съ борзыми и гончими собаками.

№ 461.

О воспрещеніи чинамъ Военнаго вѣдомства разводить огонь въ лѣсахъ.

(5 (17) Января 1857 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе донесенія Закрочимскаго Лѣснаго Управленія, отъ 1 (13) Августа прошлаго года, за № 346, о томъ, что пятеро рядовыхъ Нарвскаго пѣхотнаго полка, расположеннаго въ Новогеоргіевской крѣпости, развели огонь въ казенномъ лѣсу Коссевскаго участка и нанесли побои стрѣлку Осовскому, домогавшемуся отъ нихъ потушенія огня, и, сверхъ того, изранили прибывшаго на помощь стрѣлку отца его Ивана Осовскаго, Правительственная Коммисія отнеслась въ Главный Штабъ 1-й Арміи. Вслѣдствіе сего, Главный Штабъ, отзывомъ отъ 30 Декабря прошлаго года, за № 6,758, увѣдомилъ, что пять музыкантовъ Нарвскаго пѣхотнаго полка, которые, по произведенному слѣдствію, оказались виновными въ злоупотребленіяхъ, изложенныхъ въ донесеніи Лѣснаго Управленія, подвергнуты, по

niarzy, strzelców i pomocników przyległych sobie obrębów, którzy, równie jak Nadleśniczowie, Podleśni i strażnicy, powinni być obeznani ze sztuką myśliwską, i wprawieni w celne strzelanie.

Polowaniem zaś kierować ma właściwy Podleśny lub sam Nadleśniczy.

Warszawa, dnia 17 (29) Listopada 1854 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Gumiński.*

Nr. 68,803/31,562.

Uwaga. Stosownie do reskryptu Kommissyi Skarbu z dnia 7 (19) Listopada 1840 roku, Nr. 86,504/26,610, nie wolno nikomu polować w lasach rządowych z chartami lub ogarami.

№ 461.

O wzbronieniu wojskowym rozkładania ognia w lasach.

(d. 5 (17) Stycznia 1857 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Na doniesienie Urzędu leśnego Zakroczym z dnia 1 (13) Sierpnia r. z., Nr. 346, że pięciu żołnierzy z Narwskiego piechotnego pułku, w twierdzy Nowogeorgiewskiéj konsystującego, rozłożyli ogień w lesie rządowym obrębu Kossewo, a strzelca Osowskiego, wzywającego ich o ugaszenie ognia, pobili, a nadto przybyłego na pomoc strzelcowi, ojca jego Jana Osowskiego poranili; Kommissya Rządowa odniosła się do Sztabu Głównego 1-éj Armii. W skutek czego Sztab Główny odezwą z dnia 30 Grudnia r. z., Nr. 6,758, doniósł Kommissyi Skarbu, że pięciu wojskowych muzykantów z Narwskiego piechotnego pułku, którzy po wyprowadzeniu śledztwa okazali się być winnymi nadużyć, o jakie ich Urząd leśny obwinił, z rozkazu Komendanta twierdzy Nowogeorgiewskiéj

распоряженію Коменданта Новогеоргіевской крѣпости, наказанію; притомъ отъ Главнаго Штаба отданъ приказъ по всѣмъ войскамъ, расположеннымъ въ Царствѣ Польскомъ, о строжайшемъ подтвержденіи воинскимъ чинамъ всѣхъ степеней, чтобы они въ лѣтнее время не ходили по лѣсамъ съ огнемъ и не курили въ оныхъ трубокъ.

О таковомъ приказѣ Главнаго Штаба, Губернское Правленіе извѣститъ всѣ Лѣсныя Управленія, для строгаго наблюденія за исполненіемъ правилъ осторожности отъ огня, съ тѣмъ, чтобы, въ случаѣ нарушенія ихъ военными чинами, они относились прямо въ ближайшія воинскія Команды.

Варшава, 5 (17) Января 1857 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 2,410/1,078.

№ 462.

О воспрещеніи военнымъ чинамъ охотиться самовольно.

(15 (27) Сентября 1858 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства

даетъ знать Губернскимъ Правленіямъ, что Главнымъ Штабомъ 1-й Арміи, какъ видно изъ отзыва его отъ 7 Іюня с. г., № 2,274, отданъ въ то же время приказъ по 1-й Арміи, за № 30, о строжайшемъ воспрещеніи всѣмъ чинамъ Военнаго вѣдомства охотиться въ казенныхъ и частныхъ лѣсахъ, безъ особаго на это дозволенія, подъ опасеніемъ отвѣтственности по законамъ.

О таковомъ приказѣ, Губернское Правленіе сообщитъ Лѣснымъ Управленіямъ.

Варшава, 15 (27) Сентября 1858 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 34,540/16,594.

---

zostali ukarani; nadto wydany został ze Sztabu Głównego rozkaz do wszystkich wojsk w Królestwie konsystujących, aby srogo zapowiedzianem było wojskowym wszelkich stopni, iżby oni w lecie nie chodzili po lasach z ogniem i nie palili tam fajek.

O takowym rozkazie Sztabu Głównego Rząd Gubernialny zawiadomi wszystkie Urzędy leśne, dla ścisłego przestrzegania przepisów ostrożności z ogniem, a w razie przekroczenia wojskowych, aby odnosili się wprost do najbliższych komend wojskowych.

Warszawa, dnia 5 (17) Stycznia 1857 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 2,410/1,078.

№ 462.

Rozkaz wzbraniający wojskowym samowolnego polowania.

(d. 15 (27) Września 1858 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Zawiadamia Rządy Gubernialne, iż Sztab Główny 1-éj Armii, podług odezwy z dnia 7 Czerwca r. b., Nr. 2,274, jednocześnie wydał rozkaz do 1-éj Armii za Nr. 30, zabraniając najsurowiéj wojskowym wszelkiego stopnia polować tak w rządowych jako i prywatnych lasach, bez wyraźnego na to pozwolenia, pod ścisłą odpowiedzialnością podług przepisów.

O takowym rozkazie Rządy Gubernialne powiadomią Urzędy leśne.

Warszawa, dnia 15 (27) Września 1858 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 34,540/16,594.

№ 463.

О безусловномъ запрещеніи производить охоту въ казенныхъ лѣсахъ.

(2 (14) Декабря 1858 года.)

Всѣмъ Лѣснымъ Управленіямъ, Губернскимъ Правленіямъ, чиновникамъ для особыхъ порученій и Лѣснымъ Коммисарамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Желая успѣшно содѣйствовать размноженію дичи въ казенныхъ лѣсахъ, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства исходатайствовала разрѣшеніе Его Свѣтлости Князя Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ на освобожденіе Лѣснаго Управленія отъ обязанности доставлять дичь натурою на кухню Его Свѣтлости, начиная съ 20 Декабря (1 Января) 1858/9 года.

Для приведенія въ исполненіе этой воли Князя Намѣстника, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства постановила:

1) Съ 20 Декабря (1 Января) 1858/9 года отмѣняется распоряженіе Правительственной Коммисіи отъ 8 (20) Августа с. г., за № 47,030, коимъ назначено число дичи и сроки доставки ея въ Варшаву, въ теченіе 1859 года; вслѣдствіе сего доставка дичи впредь прекращается, слѣдовательно и обязательная охота на доставку дичи не должна быть болѣе производима.

2) Съ того же числа, то есть съ 20 Декабря (1 Января) 1858/9 года, производство охоты въ лѣсахъ совершенно прекращается, за исключеніемъ лишь облавъ на волковъ, которыя должны быть наряжаемы на основаніи существующихъ правилъ. Слѣдовательно съ тѣхъ поръ не дозволяется никому, и даже лѣснымъ чиновникамъ и служителямъ, подъ какимъ бы то ни было предлогомъ, производить звѣриную и птичью охоту въ лѣсахъ постоянныхъ и въ лѣсныхъ отпадкахъ, состоящихъ въ завѣдываніи Лѣснаго Управленія; не дозволяется убивать, ловить или добывать инымъ образомъ дичь, безъ особаго на это разрѣшенія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

№ 463.

Zakaz zupełny polowania w lasach rządowych.

(d. 2 (14) Grudnia 1858 r.)

Do wszystkich Urzędów leśnych, Rządów Gubernialnych, Urzędników do szczególnych poruczeń i Kommissarzy leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Pragnąc skutecznie wpłynąć na rozmnożenie się zwierzyny łownéj w lasach rządowych, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu wyjednała u JO. Księcia Namiestnika Królestwa zwolnienie Administracyi leśnéj od dostawiania na stół Jego Książęcej Mości zwierzyny w naturze, począwszy od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1858/9 roku.

Dla wprowadzenia w wykonanie téj woli Księcia Namiestnika Królestwa, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu postanawia:

1) Z dniem 20 Grudnia (1 Stycznia) 1858/9 roku, ustaje w swéj mocy zarządzenie Kommissyi z dnia 8 (20) Sierpnia r. b., Nr. 47,030, wyznaczające ilość zwierzyny i termina dostawiania onej do Warszawy, w ciągu 1859 roku; skutkiem czego dostawa daléj nie ma być uskuteczniana, a temsamem i polowanie obowiązkowe, na dostawę zwierzyny, nie ma być wykonywane.

2) Od téjże daty, to jest 20 Grudnia (1 Stycznia) 1858/9 roku, polowanie w lasach zamknięte zostaje zupełnie, wyjąwszy obławy na wilki, które mają być odbywane podług przepisów obowiązujących. Odtąd więc nie wolno nikomu, ani urzędnikom i officyalistom leśnym, w lasach stałych i na odpadkach leśnych, zostających w zawiadywaniu leśném, pod żadnym pozorem, polować na zwierzynę łowną i ptastwo; nie wolno onych ubijać, łowić, lub dostawać w jakibądź sposób, bez szczegółowego na to pozwolenia Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

Все это воспрещается подъ опасеніемъ наказанія, установленнаго 468, 617, 618 и 619 ст. Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, и правилами о лѣсныхъ наказаніяхъ, изданными въ 1839 году, въ тѣхъ случаяхъ, въ которыхъ они не отмѣнены Уложеніемъ.

3) Лѣсная стража обязана строжайшее наблюдать:

a) чтобы никто изъ постороннихъ и даже изъ лѣсныхъ чиновниковъ не охотился въ лѣсахъ и въ лѣсныхъ отпадкахъ;

b) чтобы во время облавы на волковъ никто не стрѣлялъ дичи;

c) чтобы, въ случаѣ производства охоты въ сосѣднихъ владѣльческихъ лѣсахъ, ни охотники, ни охотничьи собаки не переходили границы казенныхъ лѣсовъ, такъ, чтобы дичь, пробравшись на казенную землю, находила на оной спасеніе и безопасное убѣжище.

4) Распоряженіе сіе должно быть объявлено завѣдывающимъ Лѣснымъ Управленіемъ всѣмъ чинамъ Лѣснаго вѣдомства, съ тѣмъ, чтобы протоколъ о семъ былъ пріобщенъ къ дѣлу, и чтобы о днѣ этого объявленія было донесено Губернскому Правленію и Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства; затѣмъ завѣдывающій Лѣснымъ Управленіемъ обязанъ наблюсти за точнымъ исполненіемъ сего распоряженія, подъ строжайшею отвѣтственностью.

Варшава, 2 (14) Декабря 1858 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 69,193/33,864.

№ 464.

Объ охраненіи отъ пожаровъ казенныхъ лѣсовъ при желѣзныхъ дорогахъ.

(7 (19) Ноября 1859 г.)

Варшавскому и Радомскому Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ казенныхъ лѣсничествахъ, черезъ которыя пролегаетъ желѣзная дорога, нѣсколько разъ произошелъ пожаръ отъ искръ,

Wszystko to wzbronionem zostaje pod karą postanowioną w art. 468, 617, 618 i 619-m Kodeksu kar głównych i poprawczych, oraz w przepisach kar leśnych z roku 1839, w przypadkach Kodeksem nie zastąpionych.

3) Straż leśna obowiązaną jest pilnować jak najściśléj:

a) aby nikt, nawet żaden z urzędników leśnych nie polował na zwierzynę w lasach i na odpadkach leśnych;

b) aby w czasie obław odbywanych na wilki, nikt nie strzelał do zwierzyny łownéj;

c) aby w razie odbywającego się polowania w przygraniczających lasach prywatnych, ani myśliwi, ani psy myśliwskie nie przechodziły granicy lasów rządowych, tak, aby zwierzyna dostawszy się na grunt rządowy znalazła ocalenie i bezpieczne schronienie.

4) Rozporządzenie to sprawujący Urząd leśny ogłosi całéj służbie leśnéj, protokół ogłoszenia zachowa w swych aktach, o dacie zaś ogłoszenia doniesie tak Rządowi Gubernialnemu jak i Kommissyi Skarbu, a następnie pilnować będzie ścisłego wykonania tego rozporządzenia, pod surową odpowiedzialnością.

Warszawa, dnia 2 (14) Grudnia 1858 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 69,193/33,864.

№ 464.

O strzeżeniu lasów od pożarów przy drogach żelaznych.

(d. 7 (19) Listopada 1859 r.)

Do Rządu Gubernialnego Warszawskiego i Radomskiego.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W leśnictwach rządowych przerzniętych drogą szynową, kilkakrotnie powstał pożar z iskier, przez lokomotywy wy-

выброшенныхъ изъ паровыхъ машинъ. По этому поводу, Правительственная Коммисія 28 Апрѣля (10 Мая) 1856 года, за № 25,141/11,523, предписала Лазновскому Лѣсному Управленію, удостовѣрившись изъ росписанія прихода и отхода поѣздовъ, находящагося на каждой станціи, о времени перехода оныхъ черезъ казенный лѣсъ, приказать стрѣлкамъ подлежащихъ участковъ, чтобы они въ означенное время находились при желѣзной дорогѣ и наблюдали за тѣмъ, чтобы по вышеизъясненной причинѣ не произошло никакихъ случаевъ пожара. Для болѣе успѣшнаго достиженія этой цѣли, Коммисія Финансовъ поручаетъ:

1) Варшавскому Губернскому Правленію, предписать немедленно Лазновскому и Гидлинскому Лѣсному Управленію, и

2) Радомскому Губернскому Правленію, предписать Ольштынскому и Олькушскому Лѣснымъ Управленіямъ,—

чтобы, независимо отъ надзора при переходѣ поѣздовъ черезъ казенные лѣса, мѣста прилегающія къ желѣзной дорогѣ, въ особенности въ лѣтнее время, были очищены отъ всякаго валежника, на пространствѣ трехъ прентовъ отъ дороги.

Варшава, 7 (19) Ноября 1859 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 70,677/33,232.

№ 465.

Объ очисткѣ и тщательномъ наблюденіи за лѣсами, находящимися вблизи желѣзныхъ дорогъ.

(7 (19) Декабря 1859 г.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Совѣтъ Управленія Царства Польскаго, рѣшеніемъ, объявленнымъ въ отзывѣ Статс-Секретаря отъ 21 Ноября (3 Декабря) сего года, за № 14,566, постановилъ: для предохраненія отъ пожара лѣсовъ, находящихся вблизи желѣзныхъ дорогъ, предписать всѣмъ Управленіямъ казенныхъ и въ вѣдѣніи Казны состоящихъ, институтскихъ и городскихъ лѣсовъ,

rzucanych. Z tego powodu Kommissya Rządowa już reskryptem z d. 28 Kwietnia (10 Maja) 1856 roku, Nr. 25,141/11,523, poleciła Urzędowi leśnemu Łaznów, aby przekonawszy się z rozkładu jazdy na stacyach drogi żelaznéj wywieszonego, w któréj porze pociągi przez las rządowy przechodzą, nakazał strzelcom właściwych obrębów, iżby w tym czasie znajdowali się przy drodze szynowéj i pilnowali, aby z powyższego powodu wypadek pożaru nie wydarzył się. Aby zaś skuteczniéj temu zapobiedz Kommissya Rządowa poleca:

Ad 1-m. Rządowi Gubernialnemu Warszawskiemu, wydanie śpieszne zarządzeń Urzędom leśnym Łaznów i Gidle;

Ad 2-m. Rządowi Gubernialnemu Radomskiemu, aby wydał zarządzenie Urzędom leśnym Olsztyn i Olkusz,

iżby obok pilnowania przy przechodzie pociągów przez lasy rządowe, w miejscach przyległych drodze szynowéj, kazali, szczególnie letnią porą, uprzątać wszelki posusz w odległości o trzy pręty od téjże drogi.

Warszawa, dnia 7 (19) Listopada 1859 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 70,677/33,232.

№ 465.

O obowiązku oczyszczania i pilnego dozorowania lasów, położonych przy drodze żelaznéj.

(d. 7 (19) Grudnia 1859 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Rada Administracyjna Królestwa decyzyą, oznajmioną przez odezwę Sekretarza Stanu z dnia 21 Listopada (3 Grudnia) b. r., Nr. 14,566, poleciła:

aby celem ochronienia od pożaru lasów przy kolei żelaznéj położonych, zalecić we wszystkich lasach rządowych, lub pod zarządem Rządu zostających, jak również instytuto-

чтобы лѣса эти были очищаемы на пространствѣ 200 футовъ, и чтобы въ нихъ, особенно во время засухи, лѣсные сторожа, послѣ всякаго прохода поѣзда желѣзной дороги, тщательно осматривали все пространство лѣса, примыкающее къ этой дорогѣ, съ тѣмъ, не окажутся ли гдѣ нибудь искра или горящій уголь.

Въ исполненіе таковаго рѣшенія Совѣта Управленія, Правительственная Коммисія, въ дополненіе къ предписанію своему отъ 7 (19) Ноября текущаго года, за № 70,677/33,232, предписываетъ Губернскому Правленію: обо всемъ вышеизложенномъ поставить въ извѣстность Лѣсныя Управленія, маіоратныхъ и эмфитевтическихъ владѣльцевъ казенныхъ лѣсовъ, находящихся вблизи желѣзныхъ дорогъ, а также объявить въ Губернскомъ Дневникѣ, для свѣдѣнія и руководства всѣхъ частныхъ лицъ, коихъ лѣса, прилегаютъ къ означеннымъ дорогамъ, либо, по случаю казеннаго или Банковаго долга, состоятъ въ вѣдѣніи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Варшава, 7 (19) Декабря 1850 года.

№ 75,010/35,365.

№ 466.

Воспрещеніе служащимъ въ Лѣсномъ вѣдомствѣ содержать гончихъ и борзыхъ собакъ.

(23 Ноября (4 Декабря) 1860 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

При разсмотрѣніи дѣлъ о незаконно производящейся охотѣ въ казенныхъ лѣсахъ, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства замѣтила, что нѣкоторые лѣсные служители, подъ видомъ домашнихъ собакъ, содержатъ гончихъ и борзыхъ, которыхъ, при случаѣ, или сами употребляютъ—на охоту, или предоставляютъ другимъ лицамъ, не смотря на то, что охота съ борзыми и гончими собаками на казенныхъ земляхъ строго воспрещена лѣсными правилами 1839 года.

wych, oraz do miast należących, oczyszczanie lasu przy drodze żelaznéj położonego, na przestrzeni stóp 200 od suchych gałęzi, mchów i wrzosów, a zarazem rozporządzić, aby w tychże lasach, szczególniéj w czasie suszy, strzelcy i gajowi ze swéj strony po każdem przejściu pociągu kolei ile możności odbywali przegląd przestrzeni lasu, do kolei przytykających, celem zagaszenia napotkać się mogących węgli i zarzewia.

Dla wykonania takowéj decyzyi Rady Administracyjnéj, Kommissya Rządowa, w następstwie zarządzenia swego z dnia 7 (19) Listopada r. b., Nr. 70,677/33,232, poleca Rządowi Gubernialnemu, aby wydał stosowne w téj mierze rozporządzenie, wszystkim Urzędom leśnym, właścicielom majoratów i emfiteutycznym posiadaczom lasów rządowych, przez które drogi żelazne przechodzą, oraz ogłosił w dzienniku gubernialnym, dla wiadomości i zastosowania się właścicieli prywatnych, których lasy, z powodu zaciągniętéj pożyczki skarbowéj, lub bankowéj, zostają pod nadzorem Kommissyi Skarbu, a kolejami żelaznemi są przecięte, lub przy nich położone.

Warszawa, dnia 7 (19) Grudnia 1859 roku.

Nr. 75,010/35,365.

№ 466.

Wzbronienie służbie leśnéj utrzymywania psów gończych i chartów.

(d. 23 Listopada (4 Grudnia) 1860 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z rozbioru spraw o nieprawne polowanie w lasach rządowych, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu dostrzegła, że niektórzy officyaliści leśni chowają psy gończe, jak ogary, pod pozorem straży domowéj, a przy zdarzonéj sposobności używają ich lub udzielają innym do polowania, chociaż polowanie z chartami i ogarami na gruntach rządowych, przepisami leśnemi karnemi z roku 1839 zupełnie jest wzbronione.

Вслѣдствіе сего происходитъ то, что всѣ усилія Правительственной Коммисіи къ размноженію въ казенныхъ лѣсахъ крупной дичи остаются безполезными, потому, что лица, которымъ ввѣрено охраненіе казенной дичи, сами охотятся за нею, пугаютъ сернъ и оленей, и такимъ образомъ заставляютъ ихъ переселяться въ другія мѣста. Поэтому Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію распорядиться, чтобы Лѣсныя Управленія циркулярно объявили всѣмъ служащимъ въ Лѣсномъ вѣдомствѣ:

1) циркуляръ отъ 17 (29) Ноября 1854 г., за № 68,805, воспрещающій служащимъ въ Лѣсномъ вѣдомствѣ, не только охотиться съ гончими и борзыми собаками, но и держать ихъ у себя;

2) предписаніе отъ 2 (14) Декабря 1858 года, за № 69,195, заключающее положительное воспрещеніе охотиться въ казенныхъ лѣсахъ и лѣсныхъ участкахъ за птицами и дичью (исключая волковъ) и относящееся къ тому, чтобы и служащіе въ Лѣсномъ вѣдомствѣ, ни подъ какимъ видомъ, не охотились, не ловили, не убивали и никакимъ другимъ образомъ не пріобрѣтали дичи, безъ особаго на то разрѣшенія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства; напротивъ того, лицамъ симъ вмѣнено въ обязанность наблюдать, со всѣмъ усердіемъ, чтобы никто ни охотился, ни ловилъ дичь, ни убивалъ и никакимъ другимъ образомъ не пріобрѣталъ ея, даже не пугалъ, подъ опасеніемъ взысканія, опредѣленнаго въ Уложеніи о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

За исполненіемъ настоящаго распоряженія предписывается наблюдать: Губернскому Правленію, Лѣснымъ Ассесоромъ и чиновникамъ Коммисіи, имѣющимъ надзоръ за лѣсничествами.

Варшава, 23 Ноября (4 Декабря) 1860 гооа.

№ 66,586/30,568.

W takich przekroczeniach przepisów przez samych urzędników i officyalistów leśnych, Kommissya Rządowa znajduje przyczynę, że usiłowania jéj co do rozmnożenia w lasach zwierzyny grubéj dotąd były bezowocne, gdyż ci co powinni strzedz ochrony zwierzyny, sami polując w lasach z ogarami, płoszą i niepokoją sarny i jelenie, i do wyniesienia ich przyczyniają się. Z tego powodu Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, aby nakazał w Urzędach leśnych ogłosić protokólarnie całemu składowi służby leśnéj:

1) Rozporządzenie ogólne z dnia 17 (29) Listopada 1854 roku, Nr. 68,805, wzbraniające służbie leśnéj polować z chartami i ogarami; a nawet utrzymywać i chować takowe, pod jakim bądź pozorem;

2) Rozporządzenie z dnia 2 (14) Grudnia 1858 roku, Nr. 69,195, zamykające zupełnie polowanie na zwierzynę i ptastwo (oprócz na wilki) w lasach stałych i na odpadkach, a mianowicie, że i służbie leśnéj w myśl tego rozporządzenia nie wolno w lasach i na odpadkach leśnych pod żadnym pozorem polować, ubijać, łowić i dostawać zwierzynę, w jaki bądź sposób, bez szczegółowego Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu pozwolenia, że obowiązaną jest owszem z całą usilnością nie dopuszczać nikomu polować, łowić, ubijać, ani jakimbądź sposobem dostawać, a nawet płoszyć zwierzyny w lasach i odpadkach leśnych, a to pod karą za niedopełnienie lub przekroczenie obowiązków służbowych, w Kodeksie kar głównych i poprawczych przepisaną.

Dopilnowanie wykonania tego rozporządzenia, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, Assessorom Nadleśnym i urzędnikom ze strony Kommissyi nadzorującym leśnictwa.

Warszawa, dnia 23 Listopada (4 Grudnia) 1860 roku.

Nr. 66,586/30,568.

№ 467.

О воспрещеніи лѣснымъ чинамъ охоты въ казенныхъ лѣсныхъ дачахъ.

(13 (25) Февраля 1861 г.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства препровождаетъ въ Губернское Правленіе, для свѣдѣнія и наблюденія за исполненіемъ, предписаніе Лѣснымъ Управленіямъ, отъ сего же числа, о объявленіи всѣмъ чиновникамъ и служителямъ въ лѣсничествахъ, что имъ безусловно воспрещается охота въ казенныхъ лѣсахъ, подъ опасеніемъ взысканія, опредѣленнаго въ Уложеніи о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

Варшава, 13 (25) Февраля 1861 года.
№ 10,352/4,584.

Приложеніе къ № 467-му.

N Лѣсному Управленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ видахъ размноженія дичи въ казенныхъ лѣсахъ, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, предписаніемъ отъ 2 (14) Декабря 1858 года, за № 69,193, воспретила охоту въ казенныхъ лѣсахъ, за исключеніемъ лишь облавъ на волковъ, устраиваемыхъ сообразно дѣйствующимъ правиламъ.

Съ того времени не дозволялось никому, даже чиновникамъ и прочимъ должностнымъ лицамъ Лѣснаго вѣдомства, охотиться, подъ какимъ бы то ни было предлогомъ, безъ разрѣшенія Правительственной Коммисіи, въ устроенныхъ дачахъ и лѣсныхъ участкахъ, въ вѣдѣніи Казны состоящихъ.

Не смотря на это, изъ дошедшихъ въ Правительственную Коммисію свѣдѣній оказывается, что нѣкоторые лѣсные чинов-

№ 467.

Wzbronienie służbie leśnéj polowania w lasach rządowych.

(d. 13 (25) Lutego 1861 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Przesyła Rządowi Gubernialnemu zarządzenie z daty dzisiejszéj, pod jednymże Numerem wydane wprost Urzędom leśnym, nakazujące ogłoszenie wszystkim urzędnikom i officyalistom po leśnictwach zupełne wzbronienie polowania w lasach skarbowych, pod odpowiedzialnością w Kodeksie kar głównych i poprawczych przepisaną, a to dla dopilnowania skutku.

Warszawa, dnia 13 (25) Lutego 1861 roku.
Nr. 10,352/4,584.

Annex do Nr. 467-go.

Do Urzędu leśnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Dla rozmnożenia zwierzyny łownéj w lasach rządowych, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, urządzeniem z dnia 2 (14) Grudnia 1858 roku, Nr. 69,193, zamknęła zupełnie polowanie w lasach rządowych, wyjąwszy obławy na wilki, które mogły być odbywane podług przepisów obowiązujących.

Od owego to czasu nie wolno już było nikomu, nawet urzędnikom i officyalistom leśnym, pod żadnym pozorem, polować w lasach stałych i na odpadkach leśnych, zostających w zawiadywaniu Urzędu leśnego, bez szczegółowego na to pozwolenia Kommissyi Rządowéj.

Tymczasem dochodzą Kommissyę wiadomości, że niektórzy urzędnicy i officyaliści leśni, zamiast ścisłego przestrze-

ники и служители, вмѣсто того, чтобы строго наблюдать за недопущеніемъ воспрещенной охоты, сами же нарушаютъ означенное правило, дозволяя себѣ охотиться и убивая дичь. Отсюда заботы Правительственной Коммисіи къ распложенію дичи остаются тщетными.

Въ видахъ прекращенія сего, Правительственная Коммисія предписываетъ Лѣсному Управленію протоколярно объявить всѣмъ лѣснымъ чинамъ, что охота въ казенныхъ лѣсахъ безусловно воспрещается, какъ постороннимъ лицамъ, такъ и мѣстнымъ лѣснымъ чиновникамъ и служителямъ, подъ опасеніемъ отвѣтственности на основаніи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

Протоколъ о объявленіи таковаго воспрещенія долженъ быть подписанъ всѣми чиновниками и должностными лицами, въ удостовѣреніе, что оно имъ извѣстно и будетъ ими исполнено. Протоколъ сей хранить въ Лѣсномъ Управленіи; о времени же исполненія настоящаго предписанія, Лѣсное Управленіе обязывается донести, какъ Губернскому Правленію, такъ и Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Варшава, 13 (25) Февраля 1861 года.
№ 10,352/4,584.

№ 468.

О воспрещеніи военнымъ чинамъ охотиться въ казенныхъ лѣсахъ, безъ особаго на то разрѣшенія.

(12 (24) Декабря 1861 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ, Лѣснымъ Управленіямъ и Лѣснымъ Коммисарамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Главный Штабъ, отношеніемъ отъ 30 Ноября (стараго стиля) с. г., за № 4,702, увѣдомилъ Правительственную Коммисію, что временно Главнокомандующій Арміею, исправляющій должность Начальника Главнаго Штаба, въ дневномъ приказѣ по Арміи, отъ 24 Ноября с. г., за № 239, подтвердилъ прежде послѣдовавшее воспрещеніе военнымъ чинамъ самовольно

gania wzbronionego polowania, sami takowe przekraczają, polując cichaczem i ubijając napotkaną zwierzynę, a tym sposobem zamiar Kommissyi rozmnożenia zwierzyny czynią bezowocnym.

Z tego powodu Kommissya Rządowa, dla nadania skuteczności powyższemu urządzeniu, poleca Urzędowi leśnemu, aby zebranéj służbie leśnéj protokólarnie ogłosił zupełne zabronienie polowania w lasach skarbowych, tak obcym, jak i miejscowym urzędnikom i officyalistom leśnym, pod odpowiedzialnością za przekroczenie tego zakazu, w Kodeksie kar głównych i poprawczych przepisaną.

Protokół ogłoszenia tego zakazu podpisany ma być przez każdego urzędnika i officyalistę, na znak, że to mu jest wiadome, i do tego się zastosuje, i zachowany w Urzędzie leśnym, a o dacie wykonania tego polecenia Urząd leśny doniesie tak Rządowi Gubernialnemu, jak i Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu.

Warszawa, dnia 13 (25) Lutego 1861 r.
Nr. 10,352/4,584.

№ 468.

Wzbronienie wojskowym polowania w lasach rządowych, bez szczegółowego upoważnienia.

(d. 12 (24) Grudnia 1861 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych, Urzędów leśnych, i Kommissarzy leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Sztab Główny, w odezwie z dnia 30 Listopada (v. s.) r. b., Nr. 4,702, zawiadomił Kommissyę Rządową, że JW. czasowo Głównodowodzący Armią i pełniący obowiązki Naczelnika Sztabu Głównego, w rozkazie dziennym do Armii wydanym, z dnia 24 Listopada r. b., Nr. 239, ponowił poprzednie wzbronienia samowolnego polowania wojskowym w lasach rządo-

охотиться въ казенныхъ и частныхъ лѣсахъ, съ предвареніемъ, что виновные въ нарушеніи сего воспрещенія подвергнутся взысканію по всей строгости закона.

Таковой приказъ Правительственная Коммисія препровождаетъ при семъ, въ польскомъ переводѣ, для свѣдѣнія и руководства Лѣсныхъ Управленій, чиновниковъ, имѣющихъ надзоръ за лѣсами, и Губернскихъ Правленій.

Варшава, 12 (24) Декабря 1861 года.

№ 115/1.

Приложеніе къ № 468-му.

Приказъ I-ой Арміи.

Въ приказѣ бывшей Дѣйствующей Арміи, отъ 14 Марта 1832 года, за № 136, предписано воинскимъ чинамъ не ходить на охоту безъ особаго дозволенія, какъ въ казенныя, такъ и въ партикулярныя дачи Царства Польскаго, подъ опасеніемъ строгой отвѣтственности по законамъ.

То же самое подтверждено въ приказаніи по войскамъ 1-й Арміи, отъ 31 Мая 1858 года, за № 31, съ предвареніемъ, что въ здѣшнемъ краѣ за недозволенную охоту налагаются большіе денежные штрафы, и что отъ этихъ штрафовъ никто освобожденъ не будетъ.

Не смотря однако на эти подтвержденія, воинскіе чины продолжаютъ безъ дозволенія охотиться въ казенныхъ лѣсахъ. Былъ случай, что одинъ изъ Офицеровъ охотившійся безъ особаго дозволенія съ тремя рядовыми, вооруженными двуствольными ружьями и съ двумя гончими собаками въ одной изъ казенныхъ лѣсныхъ дачъ, нанесъ тяжкую обиду казенному стрѣлку, замѣтившему, что въ казенныхъ лѣсахъ охотиться воспрещено.

Офицеръ этотъ, если обстоятельства дѣла подтвердятся законнымъ изслѣдованіемъ, будетъ подвергнутъ взысканію.

Для предупрежденія подобныхъ безпорядковъ на будущее время, предписываю Начальникамъ войскъ воспретить подчиненнымъ имъ чинамъ охотиться безъ особаго дозволенія въ казенныхъ и частныхъ лѣсахъ Царства Польскаго, предваривъ ихъ

wych i prywatnych, z zapowiedzeniem, że ktoby ten zakaz przekroczył, ulegnie karze z całą surowością prawa.

Rozkaz ten, w tłómaczeniu polskiem, Kommissya Rządowa załącza, dla wiadomości i stosowania się Urzędom leśnym, urzędnikom nadzorującym leśnictwa i Rządom Gubernialnym.

Warszawa, dnia 12 (24) Grudnia 1861 roku.

Nr. 115/1.

Annex do Nr. 468-go.

Rozkaz do I-ej Armii.

Rozkazem do Armii czynnéj z dnia 14 Marca 1832 roku Nr. 136, zabroniono wojskowym polowania tak w rządowych jak i w prywatnych lasach Królestwa Polskiego, bez szczegółowego pozwolenia, pod zagrożeniem surowéj odpowiedzialności, prawem przepisanej.

Toż samo powtórzono w rozkazie wojennym do 1-éj Armii z dnia 31 Maja 1858 roku, Nr. 31, z zapowiedzeniem, że w tutéjszym kraju polujący bez pozwolenia ulegnie znacznéj karze pieniężnej, i że od téjże kary nikt zwolnionym nie zostanie.

Bez względu jednak na powyższe rozporządzenia, wojskowi polują bez pozwolenia w lasach rządowych, a nawet zdarzył się wypadek, że jeden z officerów polujący bez pozwolenia z trzema żołnierzami uzbrojonymi w dubeltówki, i z dwoma psami gończemi, w jednym z lasów rządowych, spotwarzył strzelca skarbowego, który zwracał uwagę polującego, że w lasach rządowych polowanie jest wzbronioném.

Officer ten, jeśli wina jego przez śledztwo stwierdzoną zostanie, ulegnie ukaraniu.

Dla zapobieżenia na przyszłość podobnéj niewłaściwości, polecam Naczelnikom wojennym, ażeby podwładnym swoim zabronili, bez szczegółowego pozwolenia, polować w rządowych i prywatnych lasach Królestwa Polskiego, z tém zapo-

при томъ, что если и за симъ дойдутъ свѣдѣнія о неисполненіи ими предписаннаго, то съ виновными будетъ поступаемо по всей строгости законовъ.

Варшава, 24 Ноября 1861 года.

№ 239.

№ 469.

Освобожденіе арендаторовъ казенныхъ имѣній отъ предъявленія знаковъ, свидѣтельствующихъ объ истребленіи ими хищныхъ звѣрей и птицъ.

(10 (22) Апрѣля 1863 г.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе представленія Варшавскаго Губернскаго Правленія отъ 28 Февраля (12 Марта) т. г., за № 17,709/2,446, въ которомъ изъяснено, что арендаторы казенныхъ имѣній, по нахожденію Царства Польскаго на военномъ положеніи, и воспрещенію имѣть оружіе,—не могутъ истреблять хищныхъ звѣрей и птицъ, и представлять знаковъ о таковомъ истребленіи, согласно заключеннымъ ими контрактамъ съ Правительствомъ, Правительственная Коммисія постановила освободить всѣхъ арендаторовъ отъ взысканій, опредѣленныхъ за непредставленіе знаковъ, свидѣтельствующихъ объ истребленіи хищныхъ звѣрей и птицъ, и на будущее время не требовать отъ нихъ исполненія этого условія.

На семъ основаніи, Губернское Правленіе обязано предписать Лѣснымъ Управленіямъ исключить изъ лѣсныхъ счетовъ статью дохода отъ этого источника.

Варшава, 10 (22) Апрѣля 1863 года.

№ 13,559/5,138.

---

wiedzeniem, że jeżeli dojdzie do wiadomości władzy, iż mimo ponowienie w téj mierze zakazu, dopuści się kto podobnego uchybienia, ukarany zostanie z całą surowością prawa.

Warszawa, dnia 24 Listopada 1861 roku.

Nr. 239.

№ 469.

Uwolnienie dzierżawców dóbr rządowych od obowiązku składania znaków z wytępianych zwierząt i ptaków drapieżnych.

(d. 10 (22) Kwietnia 1863 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Powodowana przedstawieniem Rządu Gubernialnego Warszawskiego z dnia 28 Lutego (12 Marca) roku bieżącego, Nr. 17,709/2,446, wyjaśniającém, że dzierżawcy dóbr rządowych, w skutek zostawania kraju od dawna w stanie wojennym, mając odebraną sobie broń palną i wzbronione jéj utrzymywanie, nie są w możności składać oznak wytępionych zwierząt i ptaków drapieżnych, kontraktami dzierżawnemi zastrzeżonych, Kommissya Rządowa postanowiła zwolnić wszystkich dzierżawców od opłaty kary, za niezłożenie znaków wytępionych zwierząt i ptaków drapieżnych, i na przyszłość, spełniania tego obowiązku, chociaż w kontraktach zastrzeżonego, od dzierżawców nie wymagać.

Na téj zasadzie Rząd Gubernialny poleca Urzędowi leśnemu, aby należytości, z tego tytułu na dzierżawców prenotowane, w rachunkach do rubryki „umorzono“ odpisał.

Warszawa, dnia 10 (22) Kwietnia 1863 roku.

Nr. 13,559/5,138.

№ 470.

О послѣдовавшемъ отъ военныхъ властей новомъ воспрещеніи военнымъ чинамъ охотиться.

(27 Апрѣля (9 Мая) 1864 г.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Препровождая при семъ для свѣдѣнія и руководства Губернскаго Правленія, въ польскомъ переводѣ, приказъ по Дѣйствующей Арміи Начальника Штаба войскъ, расположенныхъ въ Царствѣ Польскомъ, отъ 3 Апрѣля (ст. ст.) с. г., подтверждающій прежнее воспрещеніе военнымъ чинамъ самовольной охоты въ казенныхъ лѣсахъ, Правительственная Коммисія увѣдомляетъ, что Лѣсныя Управленія извѣщены о семъ прямо отъ Правительственной Коммисіи.

Варшава, 27 Апрѣля (9 Мая) 1864 года.
№ 17,362/6,073.

Приложеніе къ № 470-му.

Приказаніе войскамъ въ Царствѣ Польскомъ расположеннымъ.

Приказами по бывшимъ Дѣйствующей и 1-й Арміямъ, отъ 14 Марта 1832 года, за № 136, и 24 Ноября 1861 года, за № 239, предписывалось воинскимъ чинамъ не ходить на охоту безъ особаго дозволенія, какъ въ казенныя, такъ и въ партикулярныя дачи Царства Польскаго, подъ опасеніемъ строгой отвѣтственности по законамъ.

Изъ полученныхъ нынѣ отъ Гражданскаго начальства свѣдѣній видно: что, не смотря на означенныя подтвержденія, воинскіе чины продолжаютъ, безъ дозволенія, охотиться въ казенныхъ лѣсахъ.

Главнокомандующій войсками въ Царствѣ Польскомъ, имѣя въ виду 314 статью, кн. 1 час. III Св. воен. пост. (изд. 1859 г.), изволилъ приказать: строжайшее воспретить воинскимъ чинамъ охотиться безъ особаго дозволенія въ казенныхъ лѣсахъ Цар-

№ 470.

Ponowienie rozkazów władz wojennych, wzbraniających polowania wojskowym.

(d. 27 Kwietnia (9 Maja) 1864 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Rozkaz Naczelnika Sztabu wojsk w Królestwie Polskiem do Armii czynnéj, pod dniem 3 Kwietnia (v. s.) r. b. wydany, ponawiający poprzednie wzbronienie samowolnego polowania wojskowym w lasach rządowych, Kommissya Rządowa zaleca Rządowi Gubernialnemu w tłómaczeniu polskiém, dla wiadomości i stosowania się. Urzędy leśne otrzymały wprost toż zawiadomienie.

Warszawa, dnia 27 Kwietnia (9 Maja) 1864 roku.
Nr. 17,362/6,073.

Annex do Nr. 470-go.

Rozkaz do wojsk w Królestwie Polskiem konsystujących.

Rozkazami do byłych Armii czynnéj i pierwszéj, z datt 14 Marca 1832 roku, Nr. 136, i 24 Listopada 1861 roku, Nr. 239, poleconem było, aby wojskowi bez szczegółowego pozwolenia nie polowali, tak w rządowych jako i prywatnych dobrach Królestwa, pod surową odpowiedzialnością, prawami oznaczoną.

Z otrzymanych obecnie wiadomości od władz cywilnych okazuje się, że mimo powyższych rozporządzeń, wojskowi polują bez pozwolenia w lasach rządowych.

Głównodowodzący wojskami w Królestwie Polskiem, z uwagi na artykuł 314, księgi 1-éj, części 3-éj Zbioru praw wojennych, (edycyi 1859 roku), rozkazać raczył: najsurowiéj wzbronić polowania wojskowym, bez szczegółowego pozwole-

ства Польскаго; предваривъ ихъ при томъ, что если и за симъ дойдутъ свѣдѣнія о неисполненіи ими предписаннаго, то съ виновными будетъ поступлено по всей строгости законовъ.

Варшава, 3 Апрѣля 1864 года.

№ 52.

№ 471.

Объ охраненіи казенныхъ лѣсовъ отъ самовольныхъ порубокъ.

(24 Сентября (6 Октября) 1864 г.)

N Гражданскому Губернатору.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Управленіе Генералъ-Полиціймейстера въ Царствѣ Польскомъ при отзывѣ отъ 4 (16) Сентября сего года, за № 10,612, препроводило въ копіи повелѣніе Его Сіятельства Господина Намѣстника въ Царствѣ, объявленное всѣмъ Военно-Уѣзднымъ и Участковымъ Начальникамъ, отъ 4 (16) того-же Сентября, за № 12, объ охраненіи лѣсовъ отъ самовольныхъ порубокъ. Копію съ означеннаго повелѣнія Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства препровождаетъ въ Вашему Превосходительству на русскомъ языкѣ, съ переводомъ на польскій для свѣдѣнія и надлежащаго руководства.

Варшава, 24 Сентября (6 Октября) 1864 года.

№ 43,788/15,503.

Приложеніе къ № 471-му.

Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ, по Управленію Генералъ-Полиціймейстера.

Вслѣдствіе имѣемыхъ свѣдѣній о производимыхъ крестьянами и другихъ сословій лицами значительныхъ самовольныхъ порубкахъ въ лѣсныхъ дачахъ, какъ Казеннаго вѣдомства, такъ и въ маіоратныхъ, институтскихъ и частнымъ лицамъ принадлежащихъ, предписывается принять строжайшія мѣры къ пре-

nia w lasach rządowych, uprzedziwszy ich zarazem, że w razie dojścia do władzy wiadomości pod względem przekroczenia powyższego zakazu, przekraczający ulegnie całéj surowości prawa.

Warszawa, dnia 3 Kwietnia 1864 roku.

Nr. 52.

№ 471.

Zabezpieczenie lasów rządowych od samowolnego wycinania drzewa.

(d. 24 Września (6 Października) 1864 r.)

Do Gubernatora Cywilnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Nadesłany przy odezwie Zarządu Jenerał-Policmajstra w Królestwie Polskiem z dnia 4 (16) Września r. b., Nr. 10,612, odpis rozporządzenia JW. Namiestnika Królestwa do wszystkich Naczelników wojennych, powiatowych i cząstkowych, pod datą 4 (16) t. m., za Nr. 12 wydanego, w przedmiocie zabezpieczenia lasów od samowolnego wycinania, Kommissya Rządowa przesyła JW. Gubernatorowi w języku rossyjskim i w tłómaczeniu polskiem, dla wiadomości i zastosowania się.

Warszawa, dnia 24 Września (9 Października) 1864 r.

Nr. 43,788/15,503.

Annex do Nr. 471-go.

Namiestnik w Królestwie Polskiem, po części Zarządu Jenerał-Policmajstra.

Na skutek otrzymanych wiadomości o dokonywanych przez włościan, oraz przez osoby innych stanów, samowolnych wyrębywań drzewa w znacznéj ilości w lasach rządowych, majoratowych, instytutowych, oraz do własności prywatnéj należących, poleconem zostaje przedsięwziąć najsurow-

кращенію этого зла, приносящаго столь значительный ущербъ не только мѣстнымъ владѣльцамъ, но и общественному достоянію.

Полная отвѣтственность въ неослабномъ наблюденіи за цѣлостью лѣсныхъ дачъ возлагается на Гг. Военно-Уѣздныхъ и Участковыхъ Начальниковъ, Бургомистровъ и Войтовъ гминъ, долженствующихъ и могущихъ своими распоряженіями способствовать къ полному сбереженію оныхъ.

Поэтому не только пойманные виновные въ самовольныхъ порубкахъ подлежатъ взысканію за таковую по всей строгости законовъ, но подвергнутся отвѣтственности и лица, на обязанности коихъ лежитъ охраненіе лѣсныхъ дачъ, въ которыхъ произведена самовольная порубка.

О всякой самовольной порубкѣ, при начатіи по оной слѣдствія доносить Г. Генералъ-Полиціймейстеру въ Царствѣ Польскомъ.

Варшава, 4 (16) Сентября 1864 года.

№ 12.

---

sze środki dla położenia tamy złemu, które tak znaczny uszczerbek nie tylko samym właścicielom, ale i ogólnéj zamożności wyrządza.

Cała odpowiedzialność pod względem czujnego nadzoru nad bezpieczeństwem lasów wkłada się na PP. Wojenno-Powiatowych i Rewirowych Naczelników, Burmistrzów i Wójtów gmin, obowiązanych z urzędu i zostających w możności rozporządzeniami swojemi wpływać na ochronę od zagłady lasów.

Dla tego nie tylko ujęci sprawcy samowolnego wyrębywania lasów ulegać będą karze, podług wszelkiéj surowości prawa za czyny takowe, ale nadto odpowiedzialni będą i ci, którzy z obowiązku winni strzedz lasów, w których dokonano samowolnego wyrąbania.

O każdem takiem samowolném wyrąbaniu, przy rozpoczęciu śledztwa donosić JW. Jenerał-Policmajstrowi w Królestwie Polskiem.

Warszawa, dnia 4 (16) Września 1864 r.

Nr. 12.

ГЛАВА X.

ОБЪ ОСМОТРѢ ЛѢСОВЪ.

№ 472.

О составленіи ревизующими чиновниками опросительныхъ протоколовъ, при производимой ими ревизіи лѣсничествъ.

(20 Августа (1 Сентября) 1830 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ 204-й ст. Положенія о лѣсномъ управленіи и счетоводствѣ постановлено, что производящіе срочные объѣзды чиновники, обязаны:

a) повѣрить во всѣхъ подробностяхъ дѣйствія Лѣсныхъ Управленій;

b) посредствомъ внимательнаго опроса Подлѣсничихъ, а въ случаѣ надобности даже и мѣстныхъ жителей, изслѣдовать, не оставлены ли безъ вниманія какіе либо источники доходовъ, или не завѣдываются ли таковые въ ущербъ Казнѣ.

Не смотря однакожъ на это, при ревизіи рапортовъ о срочныхъ объѣздахъ, Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства замѣчено, что хотя другіе пункты этой статьи болѣе или менѣе исполняются удовлетворительно, но вышеприведенныя правила, въ особенности въ нѣкоторыхъ воеводствахъ, упускаются изъ виду; почему Правительственная Коммисія постановила слѣдующее:

Къ предметамъ, подлежащимъ изслѣдованію чиновника, кромѣ поименованныхъ въ Инструкціи, причислить: подробное разсмотрѣніе вѣдомости о недоимкахъ и удостовѣреніе о причинахъ,

TYTUŁ X.

W PRZEDMIOCIE ZWIEDZANIA LASÓW.

№ 472.

O sporządzeniu protokółów badawczych przez urzędników nadzorujących, w czasie dopełnionéj rewizyi leśnictw.

(d. 20 Sierpnia (1 Września) 1830 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W art. 204-m Urządzenia manipulacyi rachunkowości leśnéj postanowiono, iż urzędnicy odbywający objazdy peryodyczne, obowiązani są:

a) każdy szczegół działania Urzędu leśnego wyegzaminować;

b) przez dokładne egzaminowanie Podleśnych, a nawet gdyby była potrzeba i mieszkańców, dochodzić, czy jakie źródła dochodów wypuszczonémi, lub z uszczerbkiem dochodów skarbowych administrowanémi nie są.

Pomimo tego jednak, przy rewizyi objazdów peryodycznych, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu dostrzega, iż inne ustępy z tegoż artykułu będąc mniéj więcéj dostatecznie wykonywane, powyżéj wymienione, w niektórych szczególnie województwach, są pominione;—z tego powodu Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu stanowi co następuje:

Ad a) Do szczegółów, wyegzaminowaniu urzędnika ulegających, oprócz wymienionych z instrukcyi, podciągnąć należy: poszczegółowe przejrzenie delaty zaległości, i przekony-

по которымъ казенныя деньги, показанныя по означенной вѣдомости остаются невзысканными.

Ревизующіе чины обязаны, сверхъ того, удостовѣряться о поспѣшности, съ какою производятся и представляются на рѣшеніе дѣла о похищеніяхъ, и приводятся въ исполненіе состоявшіеся по онымъ приговоры, такъ какъ отъ скораго производства слѣдствій, по дѣламъ этого рода, зависитъ обезпеченіе казенныхъ доходовъ и огражденіе лѣсовъ отъ убытковъ, причиняемыхъ похитителями, почему въ протоколѣ должно быть пояснено, сколько оставалось нерѣшенныхъ дѣлъ въ концѣ прошлаго года, сколько оныхъ поступило въ текущемъ году, сколько изъ нихъ рѣшено окончательно, и сколько остается въ производствѣ и за чѣмъ останавливается взысканіе казенныхъ денегъ.

Такъ какъ точная повѣрка настольной и другихъ кассовыхъ книгъ много облегчаетъ въ послѣдствіи ревизію отчетовъ въ Воеводской Коммисіи, то чиновникъ, производящій ревизію касы на мѣстѣ, долженъ повѣрить каждую статью прихода и расхода съ таксою, кассовыми книгами, правилами и документами, и о томъ сдѣлать засвидѣтельствованіе, притомъ пересмотрѣть всѣ замѣчанія Счетной Палаты и рѣшенія начальства, удостовѣриться, въ какой мѣрѣ таковыя исполняются, и если онѣ оставляются Расходчикомъ безъ исполненія, то понудить его къ исполненію полученныхъ предписаній.

Чиновникъ, командированный въ срочный объѣздъ, долженъ при окончаніи своего дѣла потребовать къ себѣ всѣхъ Подлѣсничихъ, стражниковъ, стрѣлковъ и дровосѣковъ, въ одинъ день одну, а на другой другую половину оныхъ, такъ, чтобы другая половина служителей оставалась для надзора за лѣсами, и распрашивать ихъ, каждаго по одиночкѣ, о слѣдующемъ:

1) пояснивъ, по какимъ статьямъ и въ какомъ количествѣ поступили доходы, спросить всѣхъ служителей, не утаены ли кѣмъ либо передъ Правительствомъ какіе либо доходы по другимъ статьямъ, и не записаны ли на приходъ поступившіе доходы въ меньшемъ, нежели слѣдовало, количествѣ;

2) спросить стражниковъ и стрѣлковъ, отмѣчаютъ ли Подлѣсничіе клеймами лѣсъ при выдачѣ онаго, выдаютъ ли оный въ присутствіи подлежащаго участковаго Надзирателя, предъяв-

wanie się o powodach, dla których należności skarbowe, w delacie zamieszczone, nie są ściągane.

Przekonywać się winni urzędnicy rewidący, jak dalece sprawy defraudacyjne są spiesznie instruowane, do odsądzenia przesyłane i egzekwowane, na spieszném bowiem dochodzeniu defraudacyi zawisły i dochody skarbowe i odwrócenie defraudantów od szkód w lasach, i dla tego, w protokóle wyrażonem być winno: ile jest spraw zaległych po koniec przeszłego roku, ile takowych przybyło w roku bieżącym, ile z tych załatwiono w zupełności, i ile do załatwienia pozostaje, i na czem ostateczne ściągnienie należności zahacza się.

Gdy od dokładnéj rewizyi manuału i ksiąg kassowych, wiele zależy następnie przy rewizyi rachunku w Kommissyi Wojewódzkiéj, urzędnik przeto rewidujący kassę na gruncie, powinien każdy szczegół dochodu i wydatku z taksą, księgami kassowémi, przepisami i dowodami skonfrontować, i poświadczyć, jak niemniej wszelkie monita Izby Obrachunkowéj i decyzye władz przełożonych przejrzeć, jak dalece te są załatwione przekonać się, a gdyby rendant takowym zadosyć nie uczynił, do dopełnienia poleceń znaglić.

Ad b) Urzędnik objazd peryodyczny odbywający, przy końcu objazdu powinien wszystkich Podleśnych, strażników, strzelców i sążniarzy wezwać do siebie, w dwóch dniach po połowie, tak, aby druga połowa officyalistów, do dozoru lasów pozostała, i tych zosobna każdego wypytywać:

1) Wymieniwszy z jakich tytułów i jakie były dochody, zapytać należy wszystkich officyalistów, czy z innych tytułów dochody jakowe nie są przed Rządem przez kogobądź zatajone, lub wpłynięte czy nie są w mniejszéj ilości zapisane jak rzeczywiście kto opłacił.

2) Zapytać strażników i strzelców, czy przy wydawaniu drzewa Podleśni takowe cechują i wydają w obecności właściwego dozorcy obrębowego, czy mu okazują assygnacye

ляются ли ему печатныя ассигновки и не выдается ли ими заклейменнаго дерева въ большемъ количествѣ и другихъ сортовъ противъ показанныхъ въ ассигновкахъ.

По обревизованіи книгъ, веденныхъ стражниками и стрѣлками, для записки обнаруженныхъ похищеній, и послѣ повѣрки оныхъ съ контрольными книгами Подлѣсничихъ, слѣдуетъ объявить каждому изъ нихъ, сколько и какихъ обнаружено имъ похищеній, и затѣмъ: спросить, въ особенности же неграмотныхъ, не пропущены ли въ ихъ книгахъ какія либо похищенія, не выданы ли кому либо изъ похитителей Подлѣсничимъ секвестрованныя вещи, и не оставлено ли имъ безъ послѣдствій обнаруженное похищеніе.

Послѣ повѣрки требовательныхъ вѣдомостей жалованья, росписокъ въ полученіи пособія на наемъ квартиръ и добавочныхъ платежей, опросить каждаго, дѣйствительно ли получено имъ столько, сколько выведено въ расходъ.

Наконецъ, слѣдуетъ разспросить каждаго служителя порознь о томъ, не извѣстно ли ему о какихъ либо злоупотребленіяхъ, совершаемыхъ, въ ущербъ Казны, ихъ товарищами и подчиненными, въ случаѣ же полученія по сему предмету, какихъ либо свѣдѣній, ревизующій долженъ допрашивать окрестныхъ жителей и строжайше разслѣдовать дѣло, въ противномъ же случаѣ, сдѣлать о семъ оговорку въ протоколѣ.

Въ удостовѣреніе исполненія вышеупомянутыхъ дѣйствій, все это должно быть ясно изложено въ протоколѣ.

О настоящемъ распоряженіи Воеводская Коммисія должна поставить въ извѣстность Лѣсныя Управленія и чиновниковъ, командируемыхъ въ срочные объѣзды, и предварить кого слѣдуетъ, что за несоблюденіе правилъ, изложенныхъ въ Инструкціи и Положеніи о объѣздахъ, за упущенія въ исполненіи настоящаго распоряженія и за замѣченныя неакуратныя и поверхностныя дѣйствія при объѣздахъ, виновные подвергнутся строгому взысканію.

Варшава, 20 Августа (1 Сентября) 1830 года.

Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Лескій.*

№ 62,329/4,638.

---

drukowane, i czy nie więcéj lub w innych gatunkach cechują i wydają, jak assygnacye obejmują.

Po rewizyi książek do zapisywania wykrytych defraudacyj, przez strażników i strzelców utrzymywanych, i skonfrontowaniu onych z kontrollami Podleśnych, wymienić każdemu ile on i jakich defraudacyj odkrył, a następnie zapytać należy, a szczególniéj tych co pisać i czytać nie umieją, czy jakowe defraudacye wykryte w jego książce nie są opuszczone, lub czy Podleśny nie wydał komu fantu lub przepuścił defraudacyę wykrytą.

Po rewizyi listy płacy, pokwitowania z odebranego wynagrodzenia za najem pomieszkania i akcydensów, zapytać każdego, czy istotnie tyle odebrał, ile w wydatku na niego zapisano.

Wreszcie wypytać się zosobna należy officyalistów, czy oni nie wiedzą o jakowych nadużyciach lub szkodach skarbowych swych kollegów podwładnych, a nawet gdyby jakiekolwiek rewidujący miał o tém poszlaki, zapytywać winien okolicznych mieszkańców, i ściśle śledzić przedmiotu poszlakowanego; wrazie zaś przeciwnym, wzmianka o tém w protokóle ma być uczynioną.

Że działania powyżéj wymienione dopełnione zostały, w protokółach to wyraźnie ma być opisane.

Reskrypt niniejszy zakommunikuje Kommissya Wojewódzka, tak Urzędom leśnym, jako i urzędnikom objazdy peryodyczne odbywającym, i ostrzeże kogo należy, iż uchybienie przepisom instrukcyi i urządzenia co do objazdów danym, uchybienie niniejszému przepisowi, jako téż dostrzeżone niedokładne i powierzchowne przy objazdach działanie, surowo karanem będzie.

Warszawa, dnia 20 Sierpnia (1 Września) 1830 r.

Radca Stanu (podpisano) *Leski.*

Nr. 62,329/4,638.

№ 473.

О томъ, что чиновники, имѣющіе надзоръ за лѣсами, обязаны произведенныя ими слѣдственныя дѣла по обвиненіямъ, взведеннымъ на лѣсныхъ стражниковъ и стрѣлковъ, представлять въ Губернскія Правленія.

(23 Января (4 Февраля) 1835 года.)

Всѣмъ Лѣснымъ Инспекторамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Такъ какъ опредѣленіе въ должность и разсмотрѣніе дѣлъ о проступкахъ лѣсныхъ стражниковъ и стрѣлковъ принадлежитъ Воеводскимъ Коммисіямъ, то Правительственная Коммисія поручаетъ Инспектору, въ случаѣ замѣченныхъ имъ злоупотребленій, допущенныхъ означенными служителями, препровождать произведенныя имъ по сему предмету слѣдственныя дѣла въ подлежащую Воеводскую Коммисію, въ Правительственную же Коммисію представлять о семъ одни только донесенія, съ изложеніемъ сущности дѣла.

Варшава, 23 Января (4 Февраля) 1835 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ

(подписано) *Пивницкій.*

№ 2,848/837.

№ 474.

О томъ, что Лѣсныя Управленія не должны представлять въ Губернскія Правленія копій протоколовъ о совершенныхъ Инспекторами объѣздахъ.

(30 Сентября (12 Октября) 1841 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Распоряженіемъ отъ 15 (27) Іюня 1839 года, за № 42,060/13,441, поручено было Лѣснымъ Управленіямъ представлять въ Губернскія Правленія копіи протоколовъ о совер-

№ 473.

Urzędnicy nadzorujący lasy, wyprowadzone śledztwa przeciwko strażnikom i strzelcom leśnym, mają składać Rządom Gubernialnym.

(d. 23 Stycznia (4 Lutego) 1835 r.)

Do wszystkich Inspektorów leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Gdy nominowanie i rozpoznawanie wykroczeń strażników i strzelców leśnych należy do attrybucyj Kommissyj Wojewódzkich, zaleca przeto Inspektorowi, aby ile razy dostrzeże nadużycie tych stopni officyalistów, i śledztwo w téj mierze wyprowadzi, takowe właściwéj Kommissyi Wojewódzkiéj odsyłał, Kommissyi Rządowéj zaś rapporta tylko w téj mierze z wyłuszczeniem stanu sprawy składał.

Warszawa, d. 23 Stycznia (4 Lutego) 1835 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Piwnicki.*

Nr. 2,848/837.

№ 474.

Urzędy leśne nie mają składać Rządom Gubernialnym odpisów z protokółów objazdów Inspektorskich.

(d. 30 Września (12 Października) 1841 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Rozporządzeniem z dnia 15 (27) Czerwca 1839 roku, Nr. 42,060/13,441, polecono Urzędom leśnym składać Rządowi Gubernialnemu odpisy protokółów objazdów Inspektorskich.

шенныхъ Инспекторами объѣздахъ. Принимая однакожъ во вниманіе, что Лѣсные Инспекторы обязаны о каждомъ замѣченномъ ими въ лѣсничествѣ упущеніи доносить Правительственной Комисіи Финансовъ и Казначейства, которая даетъ каждый разъ соотвѣтственныя распоряженія, что такія же донесенія представляются въ Губернскія Правленія Лѣсными Ассесорами, что ревизующіе чиновники обязаны о болѣе важныхъ произшествіяхъ не только доносить въ отчетѣ о совершенномъ ими объѣздѣ, но еще доводить объ нихъ до свѣдѣнія подлежащаго начальства въ особомъ рапортѣ, — Правительственная Коммисія признала представленіе Лѣсными Управленіями сказанныхъ копій излишнимъ и вслѣдствіе этого симъ отмѣняетъ обязательное о томъ правило.

Варшава, 30 Сентября (12 Октября) 1841 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 73,941/23,196.

№ 475.

Объясненіе правилъ о производствѣ слѣдствій.

(14 (26) Февраля 1842 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ и Лѣснымъ Инспекторамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Предписаніемъ отъ 19 (31) Декабря 1839 года, № 100,918, коимъ установлена форма клятвеннаго обѣщанія, по коей всѣ лѣсные чиновники и служители, исправляющіе должности въ лѣсничествахъ, обязаны выполнять присягу на вѣрное и добросовѣстное донесеніе о причиненныхъ въ лѣсахъ убыткахъ и лѣсныхъ проступкахъ, вмѣнено было производителямъ слѣдственныхъ дѣлъ въ обязанность, при снятіи показаній съ чиновниковъ и служителей и означеніи имени, фамиліи и другихъ качествъ показателя, дѣлать, вмѣстѣ съ тѣмъ, отмѣтку о выполненіи имъ присяги, по установленному вышеприведеннымъ предписаніемъ клятвенному обѣщанію. Замѣтивъ изъ представляемыхъ слѣдственныхъ дѣлъ о похищеніяхъ и другихъ проступ-

Zważywszy atoli, że Inspektorowie leśni mają obowiązek donosić o wszelkiem złem w leśnictwie dostrzeżoném Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, która stósowne w każdym razie wydaje zarządzenia; że podobne spostrzeżenia podają Rządom Gubernialnym Assessorowie Nadleśni; że urzędnicy rewidujący obowiązani o ważniejszych wypadkach donosić nietylko w akcie objazdowym, lecz nawet osobnem do właściwéj władzy pismém; uznaje podawanie odpisów przez Urzędy leśne zbyteczném, i dla tego przepis ten uchyla.

Warszawa, d. 30 Września (12 Października) 1841 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 73,941/23,196.

№ 475.

Objaśnienie przepisów o śledztwach.

(d. 14 (26) Lutego 1842 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych i Inspektorów leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Reskryptem z dnia 19 (31) Grudnia 1839 roku, Nr. 100,918, przepisując rotę przysięgi, jaką wszyscy urzędnicy i officyaliści leśni, w leśnictwach służbę pełniący, wykonać mają obowiązek na wierne i sumienne podawanie szkód i wykroczeń leśnych, zobowiązała prowadzących śledztwo, aby przy zapisywaniu zeznań urzędników i officyalistów, opisując w ogólności imię, nazwisko i inne przymioty zeznającego, domieszczali zarazem wzmiankę o wykonaniu przysięgi na rotę reskryptem na początku cytowanym przepisaną. Ponieważ z nadsyłanych śledztw w sprawach defraudacyjnych i innych, Kommissya Rządowa dostrzega, że ten przepis nie jest zachowywany, a od wykonanej przysięgi zależy przywiązanie mo-

кахъ, что правило это не соблюдается, между тѣмъ какъ отъ выполненія присяги зависитъ присвоеніе показанію силы доказательства, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства предписываетъ Губернскимъ Правленіямъ подтвердить подвѣдомственнымъ имъ чиновникамъ, производящимъ слѣдствія, о соблюденіи означеннаго правила, съ присовокупленіемъ, въ протоколѣ, что, сверхъ того, должно быть означаемо число, когда показатель выполнилъ присягу.

При этомъ Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства считаетъ нужнымъ поставить на видъ, что, на основаніи 34-й ст. Инструкціи, данной 19 (31) Октября 1839 г., № 76,003, о производствѣ слѣдствій, по слѣдственнымъ дѣламъ должны быть составляемы выписки изъ дѣла, заключающія, по каждому обвиненію, содержаніе показаній и другихъ документовъ, со ссылкою на листы, а также оцѣнку причиненныхъ убытковъ и издержекъ. Между тѣмъ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства замѣчено, что выписки изъ дѣлъ или вовсе не составляются, или же составляются несогласно съ вышеизложенными указаніями, что къ дѣламъ неприлагаются документы, на которые сдѣланы ссылки свидѣтелями или обвиненнымъ, и что, наконецъ, въ выпискахъ не достаетъ оцѣнки убытковъ, слѣдственныхъ издержекъ, гербовыхъ пошлинъ и платежей за пересылку бумагъ.

И потому Губернское Правленіе должно предписать производителямъ слѣдствій, чтобы, какъ по дѣламъ о похищеніяхъ, такъ и по дѣламъ о проступкахъ по службѣ, каждая бумага, на которую ссылается кто либо изъ допрошенныхъ, была непремѣнно пріобщена къ дѣлу въ подлинникѣ, или, по крайней мѣрѣ, въ засвидѣтельствованной копіи, и что за тѣмъ при дѣлахъ должны находиться выписки изъ кассовыхъ книгъ, копіи съ ассигновокъ и другихъ предложеній. Сверхъ того, Губернское Правленіе должно подтвердить слѣдователямъ о строгомъ соблюденіи прочихъ правилъ вышеприведенной Инструкціи.

Варшава, 14 (26) Февраля 1842 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 14,887/4,916.

---

cy dowodu do zeznania, dla tego Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu zniewoloną jest polecić Rządom Gubernialnym, aby urzędnikom podwładnym, śledztwa wyprowadzającym, przypomniały przepis powyższy, z tym jeszcze dodatkiem, że data wykonanéj przez zeznawającego przysięgi ma być także zapisywaną.

Widzi także potrzebę Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu przypomnieć art. 34-y Instrukcyi do prowadzenia śledztw, pod dniem 19 (31) Października 1839 roku, Nr. 76,003 wydanéj, według którego w sprawach śledztwu ulegających, powinien być sporządzony stan sprawy, obejmować mający przy każdym zarzucie treść zeznań i innych dowodów, z zacytowaniem kart, jak niemniéj obrachowanie na pieniądze szkody oraz kosztów. Dostrzega zaś Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, że albo stan sprawy wcale, lub nie podług powyższéj wskazówki jest sporządzany, albo nie są do akt złożone dowody bądź przez świadków lub obwinionego powoływane, albo wreszcie brakuje wyrachowania szkody, kosztów śledztwa, stempla i portorii.

Rząd Gubernialny polecić ma śledzącym, aby tak w sprawach defraudacyjnych jako téż w sprawach wykroczeń służbowych, każde pismo, na które ktokolwiek z zeznawających się powołuje, w oryginale lub przynajmniéj w kopii urzędownie poświadczonéj było koniecznie do akt wszyte, a zatém wypisy z manuałów, kopie assygnacyj lub innych poleceń, znajdować się przy aktach powinny. Ostrzeże wreszcie Rząd Gubernialny śledzących, aby inne przepisy cytowanéj dopiéro Instrukcyi ściśle zachowywali.

Warszawa, dnia 14 (26) Lutego 1842 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 14,887/4,916.

№ 476.

О томъ, что чиновники, производящіе ревизію, обязаны тщательно разсматривать и повѣрять книжки стрѣлковъ, для записки выдаваемыхъ имъ денегъ.

(16 (28) Апрѣля 1842 г.)

Губернскимъ Правленіямъ и Лѣснымъ Инспекторамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Статьею 68-ю Инструкціи, данной 25 Апрѣля (7 Мая) 1835 года, за № 44,758/14,915, Лѣснымъ Отдѣленіямъ въ Губернскихъ Правленіяхъ и мѣстнымъ лѣснымъ чинамъ, установлены для стрѣлковъ въ казенныхъ лѣсахъ книжки, для записки производимыхъ имъ платежей, которыя, при каждой ревизіи, должны быть предъявляемы высшему чиновнику.

Въ дополненіе сего правила, Правительственная Коммисія постановляетъ слѣдующее:

1) Ревизующіе чиновники обязаны пересматривать книжки лѣсныхъ стрѣлковъ, не только за тотъ годъ, въ которомъ совершается ими объѣздъ, но непремѣнно и за прошедшій годъ, и, сравнивая показанія стрѣлковъ съ ихъ книжками и кассовыми книгами, тщательно удостовѣряться, получаютъ ли они сполна и во время причитающіяся имъ жалованье, пособіе на наемъ квартиръ, награды за поимки и другія назначенныя начальствомъ выдачи.

2) Ревизующіе чиновники, повѣривъ такимъ образомъ книжки стрѣлковъ, обязаны засвидѣтельствовать оныя своею подписью и возвратить, какъ книжки текущаго года, такъ и прошлогодніе, подлежащимъ стрѣлкамъ.

3) Такія только выдачи признаются дѣйствительными, которыя произведены въ присутствіи подлежащаго Подлѣсничаго, и въ удостовѣреніе коихъ имѣется росписка въ требовательной вѣдомости жалованья или квитанція получателя (ежели служитель неграмотенъ, то подпись его должна быть посвидѣтельствована Подлѣсничимъ). Если же ревизующими чиновниками будетъ замѣчена какая либо выдача, не удостовѣренная вышеизложеннымъ образомъ, то чиновники эти должны наблюсти за производствомъ оной изъ подлежащей кассы.

№ 476.

Urzędnicy rewidujący mają troskliwie przeglądać i sprawdzać książeczki strzeleckie z wypłaconych im należności.

(d. 16 (28) Kwietnia 1842 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych i Inspektorów leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Artykuł 68-y Instrukcyi z d. 25 Kwietnia (7 Maja) 1835 roku, Nr. 44,758/14,915, dla oddziałów leśnych w Rządach Gubernialnych i miejscowej służby leśnéj (Sylwan tom XI, str. 253), przepisuje dla strzelców w lasach rządowych książki z wypłaconych im należności, które przy każdéj rewizyi okazywać oni powinni wyższemu urzędnikowi.

Uzupełniając przepis ten, Kommissya Rządowa stanowi co następuje:

1) Urzędnicy rewidujący obowiązani są przejrzeć książki strzelców leśnych nietylko z tego roku, w którym objazd lasów odbywają, lecz koniecznie i z roku zeszłego, a porównywając zeznania strzelców z tem, co w ich książkach i księgach kassowych zapisano, troskliwie badać, czy oni w zupełności i regularnie pobierają należne im pensye, wynagrodzenia na najem pomieszkań, wynagrodzenia w miejsce części delatorskiéj, i inne wypłaty przez władze przyznane.

2) Urzędnicy rewidujący, przejrzawszy w sposób powyższy książki strzeleckie, takowe podpiszą i strzelcom właściwym tak zeszło jako i tegoroczne powrócą.

3) Tylko wypłaty uiszczone w obecności właściwego Podleśnego, i wsparte pokwitowaniem na liście płacy lub kwitem odbierającego, (jeżeli officyalista pisać nie umie, poświadczonym za własnoręczność podpisu przez Podleśnego), uważane być mają jako udowodnione. O ile zaś postrzegą urzędnicy rewidujący wypłatę w ten sposób nieudowodnioną, uiszczenia należności z kassy właściwéj dopilnują.

4) Претензіи старшихъ чиновниковъ и служителей къ младшимъ, произшедшія по какимъ либо между ними разсчетамъ, и оспариваемыя сими послѣдними, должны быть разрѣшаемы на основаніи правилъ Казеннаго Управленія.

5) Результатъ ревизіи и мотивированныя замѣчанія свои, ревизующіе чиновники должны внести въ протоколъ, оставляемый въ Лѣсномъ Управленіи, и довести о семъ: Ассесоры — до свѣдѣнія Губернскаго Правленія, Инспекторы же—до свѣдѣнія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Варшава, 16 (28) Апрѣля 1842 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 19,136/6,576.

№ 477.

О томъ, что Лѣсные Ассесоры, во время объѣзда лѣсничествъ, должны представлять дневники занятій.

(30 Января (11 Февраля) 1843 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства

поручаетъ Губернскому Правленію предписать Лѣсному Ассесору (или Лѣснымъ Ассесорамъ), чтобы онъ, во время объѣзда Лѣсничествъ, представлялъ (или представляли) Губернскому Правленію, каждые 15 дней, подобно Экономическимъ Ассесорамъ, выписки изъ дневника своихъ занятій, которыя должны быть пересматриваемы Начальникомъ Экономической Секціи и Совѣтникомъ Финансоваго Отдѣленія.

Варшава, 30 Января (11 Февраля) 1843 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 1,910/464.

---

4) Pretensye urzędników lub officyalistów starszych do młodszych w stopniu, z jakichkolwiek rozrachunków wypływające, a przez młodszych nieprzyznane, mają być w drodze przepisów skarbowych usunięte.

5) Wypadek ugruntowanych postrzeżeń swoich zamieszczą urzędnicy rewidujący w protokóle, zostawianym w Urzędzie leśnym, i podadzą go do wiadomości, Assessorowie—Rządowi Gubernialnemu, Inspektorowie zaś—Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu.

Warszawa, dnia 16 (28) Kwietnia 1842 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 19,136/6,576.

№ 477.

Assessorowie Nadleśni w czasie wyjazdu do leśnictw składać mają dzienniki czynności.

(d. 30 Stycznia (11 Lutego) 1843 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Poleca Rządowi Gubernialnemu wydać zarządzenie Assessorowi Nadleśnemu (do Rządu Gubernialnego Augustowskiego,—Assessorom Nadleśnym), żeby w czasie wyjazdu do leśnictw, składał (lub składali) Rządowi Gubernialnemu co dni 15 wyciągi z dzienników czynności swoich, podobnie jak Assessorowie ekonomiczni, które przeglądać obowiązany szczególnie Naczelnik Sekcyi ekonomicznéj i Radca Wydziału skarbowego.

Warszawa, dnia 30 Stycznia (11 Lutego) 1843 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 1,910/464.

№ 478.

О томъ, что къ отчетамъ объ осмотрѣ лѣсничествъ должны быть прилагаемы вѣдомости о саженныхъ дровахъ, приготовленныхъ для продажи, съ соотвѣтственными предположеніями относительно сбыта оныхъ.

(4 (16) Іюля 1847 г.)

Чиновникамъ особыхъ порученій.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Признавая нужнымъ, чтобы чиновники, производящіе ревизію въ казенныхъ лѣсахъ, къ представляемымъ ими въ Правительственную Коммисію рапортамъ объ осмотрѣ лѣсничествъ прилагали вѣдомости дровамъ, приготовленнымъ въ саженяхъ для продажи, заключающія количество понесенныхъ на рубку оныхъ издержекъ и предположенія относительно сбыта оныхъ, по каждому лѣсничеству, участку и отпадку,—Правительственная Коммисія предписываетъ чиновнику особыхъ порученій N, пріобщать на будущее время такую вѣдомость, за подписью своею и лѣсныхъ чиновъ, къ протоколу о ревизіи лѣсничества.

Варшава, 4 (16) Іюля 1847 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 85,998/24,365.

№ 479.

О томъ, что чиновники, осматривающіе лѣсничества, обязаны протоколярно изслѣдовать причины накопленія нерѣшенныхъ дѣлъ о лѣсныхъ похищеніяхъ и пріискать мѣры къ ускоренію хода оныхъ.

(21 Октября (2 Ноября) 1847 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ, чиновникамъ особыхъ порученій и Лѣснымъ Коммисарамъ, командированнымъ для надзора за лѣсничествами.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Одинъ изъ главныхъ поводовъ истребленія казенныхъ лѣ-

№ 478.

Do aktu zwiedzenia leśnictwa mają być dołączane wykazy sążni na sprzedaż przysposobionych, ze stosownemi uwagami co do pozbycia onych.

(d. 4 (16) Lipca 1847 r.)

Do Urzędników do szczególnych poruczeń.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Uznawszy potrzebę, aby rewidujący lasy rządowe, do rapportów swych ze zwiedzenia leśnictw, Kommissyi Rządowej składanych, dołączali wykazy sążni na sprzedaż, obejmujące kwoty na wyrąbanie wyłożone, i uwagi względem pozbycia takowych, w każdem leśnictwie, we wszystkich obrębach i odpadkach przysposabianych; Kommissya Rządowa poleca Urzędnikowi do szczególnych poruczeń NN, aby w przyszłości, wykaz tego rodzaju przez służbę leśną i siebie podpisany, do protokółu rewizyi leśnictwa dołączał.

Warszawa, dnia 4 (16) Lipca 1847 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 85,998/24,365.

№ 479.

Urzędnicy, zwiedzający leśnictwa, obowiązani są protokólarnie zbadać przyczyny zaległości spraw leśno-defraudacyjnych i sposoby ich usunięcia obmyśleć.

(d. 21 Października (2 Listopada) 1847 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych, Urzędników do szczególnych poruczeń i Kommissarzy leśnych delegowanych do nadzoru leśnictw.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Jednym z głównych powodów zniszczeń lasów rządo-

совъ составляютъ безпрерывно совершаемыя въ оныхъ похищенія, которымъ, при бдительномъ надзорѣ со стороны лѣсныхъ служителей, можетъ противудѣйствовать единственно скорое и строгое наказываніе похитителей. Поэтому замедленіе въ производствѣ слѣдствій по дѣламъ о лѣсныхъ похищеніяхъ, въ рѣшеніи оныхъ и въ производствѣ наложенныхъ взысканій не должно быть допускаемо, не только въ видахъ общаго служебнаго порядка, но и по вышеизложенному уваженію.

Между тѣмъ, при рапортахъ чиновниковъ, осматривающихъ лѣсничества, получаются Правительственною Коммисіею вѣдомости означеннымъ дѣламъ, по которымъ въ теченіе 2, 10 и даже болѣе лѣтъ, не только не состоялось никакихъ рѣшеній или не приведено въ исполненіе состоявшихся уже приговоровъ, но даже не произведено по онымъ слѣдствій. Столь продолжительное производство начатыхъ съ давняго времени дѣлъ указываетъ или на невозможность окончанія оныхъ, или же на достойную порицанія безпечность Управленій. Въ обоихъ случаяхъ, принятіе дѣятельныхъ мѣръ оказывается необходимымъ. Правительственная Коммисія, находя то же самое въ рапортахъ, ежегодно представляемыхъ Губернскими Правленіями, дѣлаетъ постоянно понужденія объ ускореніи хода нерѣшенныхъ дѣлъ, но понужденія эти, какъ доказалъ опытъ, остаются безъ успѣха.

Для устраненія столь несвойственнаго положенія дѣлъ, Правительственная Коммисія признала самою успѣшною мѣрою — возложить на обязанность чиновниковъ, осматривающихъ лѣсничества, чтобы они, прибывъ на мѣсто, требовали тотчасъ отъ Лѣснаго Управленія письменнаго объясненія о причинахъ допущеннаго по каждому дѣлу замедленія и, по разсмотрѣніи его, распоряжались о принятіи мѣръ къ устраненію оныхъ или о подробномъ представленіи о семъ кому слѣдуетъ. Составленный объ этомъ протоколъ долженъ быть приложенъ къ рапорту о ревизіи, такъ какъ въ рапортахъ этихъ донынѣ, кромѣ числа дѣлъ, не заключалось никакихъ замѣчаній о ходѣ оныхъ.

По этому поводу, Правительственная Коммисія предписываетъ N, при каждой производимой имъ ревизіи лѣсничествъ, обращать особенное вниманіе на дѣла о лѣсныхъ похищеніяхъ разсматривать ходъ этихъ дѣлъ вышеуказаннымъ образомъ и

wych, są nieustanne w nich defraudacye, którym obok pilnéj straży officyalistów leśnych, jedynie szybkie i surowe karanie defraudantów, zapobiedz jest wstanie. Zwłoka więc w prowadzeniu instrukcyi spraw leśno-defraudacyjnych, w ich zawyrokowaniu i w egzekucyi kar zasądzonych, nietylko z samego porządku służby rządowéj, ale i ze względu powyższego, dopuszczaną być nie powinna.

Tymczasem przy rapportach urzędników zwiedzających leśnictwa, Kommissya Rządowa otrzymuje wykazy rzeczonych spraw, a w nich zamieszczone sprawy od lat 2, 10, a nawet i więcéj, nietylko w zawyrokowaniu i egzekucyi, ale nawet w instrukcyi zalegające. Prowadzenie od lat tylu niepokończonych spraw wykazuje, albo niemożność ich wykończenia, albo obojętność naganną władz. W obu razach przedsięwzięcie skutecznych środków jest konieczne. Kommissya Rządowa znajdując ten sam stan rzeczy w rapportach tabellarycznych, przez Rządy Gubernialne corocznie składanych, nie przestaje ciągle nalegać o usunięcie zaległości; przekonywa się jednak, że zalecenia te są bez skutku.

Dla położenia zatém końca temu niewłaściwemu stanowi rzeczy, Kommissya Rządowa uważa, że najodpowiedniejszym środkiem będzie, gdy urzędnicy zwiedzający leśnictwa, zaraz na miejscu zażądają od Urzędu leśnego protokólarnego wyjaśnienia przyczyn dopuszczonéj zwłoki w każdéj sprawie, takowe rozpoznają, sposoby ich usunięcia zarządzą i obmyślą, albo przedstawienie szczegółowe rzeczy, komu wypada, zalecą. Z czego sporządzony protokół, przy rapporcie rewizyi złożyć powinni; dotychczas bowiem rapporty te, oprócz wykazu liczebnego spraw, żadnych uwag nad ich postępem nie zawierają.

Z tego powodu Kommissya Rządowa poleca N, aby przy każdéj rewizyi leśnictw przez siebie dopełnianéj, na sprawy leśno-defraudacyjne szczególną uwagę swoją zwracał, rozpoznanie położenia tych spraw w powyżéj wskazanym sposobie

въ представляемыхъ въ Коммисію о дѣйствіяхъ своихъ рапортахъ излагать соотвѣтственныя объясненія.

Варшава, 21 Октября (2 Ноября) 1847 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 100,643/28,410.

№ 480.

Объ освобожденіи Лѣсныхъ Ассесоровъ отъ обязанности ревизовать лѣса въ техническомъ отношеніи.

(21 Марта (2 Апрѣля) 1852 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ и чиновникамъ, имѣющимъ надзоръ за лѣсами.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе представленія Варшавскаго Губернскаго Правленія, отъ 6 (18) Октября 1849 года, за № 42,077, о томъ, что Лѣсные Ассесоры, будучи обязаны ревизовать ежегодно всѣ лѣсничества въ губерніи, во всѣхъ указанныхъ инструкціею подробностяхъ, не имѣютъ времени для исполненія другихъ порученій и производства слѣдствій, ускореніе коихъ весьма важно для пользы службы, и что для поставленія ихъ въ возможность исполнять эти порученія слѣдовало бы освободить ихъ отъ технической ревизіи лѣсовъ,—Правительственная Коммисія, имѣя въ виду, что, съ учрежденіемъ, по распоряженію отъ 11 (23) Сентября 1847 года, № 12,342, лѣсныхъ окружныхъ чиновниковъ, техническія занятія (то есть устройство лѣсовъ, наблюденіе за исполненіемъ хозяйственнаго плана, назначеніе и оцѣнка годовыхъ лѣсовъ) ввѣрены особенной ихъ заботливости, и что чиновники эти, посредствомъ частаго и ближайшаго наблюденія, могутъ имѣть успѣшный надзоръ за этою отраслью службы, постановила довольствоваться въ техническомъ отношеніи ихъ надзоромъ и производимою ими ревизіею, и затѣмъ отъ обязанности этой освободить Лѣсныхъ Ассесоровъ.

На этомъ основаніи, пунктъ 2-й, статьи 15, и статьи 19 и 20 Инструкціи, изданной 25 Апрѣля (7 Мая) 1835 года, за

dopełnił, a przy składanych Kommissyi Rządowéj z czynności swojéj rapportach, objaśnienia stosowne dołączył.

Warszawa, dnia 21 Października (2 Listopada) 1847 r.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 100,643/28,410.

№ 480.

O zwolnieniu Assessorów Nadleśnych od rewizyi technicznéj lasów.

(d. 21 Marca (2 Kwietnia) 1852 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych i Urzędników nadzorujących lasy.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z powodu przedstawienia Rządu Gubernialnego Warszawskiego z dnia 6 (18) Października 1849 roku, Nr. 42,077 że Assessorowie Nadleśni, będąc obowiązani zrewidować co rok każde leśnictwo w gubernii we wszystkich szczegółach Instrukcyą objętych, nie mają czasu do załatwiania innych kommissoryów, mianowicie śledztw, których przyspieszenie dla dobra służby zawsze jest wielkiéj wagi, że dla dania im do tego czasu i sposobności, wypadałoby zwolnić ich od technicznéj rewizyi lasów; Kommissya Rządowa zważywszy, że po ustanowieniu urzędników leśnych okręgowych, urządzeniem z dnia 11 (23) Września 1847 roku, Nr. 12,342, działania techniczne (to jest urządzanie lasów, pilnowanie wykonania planu gospodarczego, naznaczanie i szacowanie cięć rocznych) poruczono ich szczególnéj troskliwości, i że urzędnicy ci, przez częsty i bliższy dozór, tę część służby dostatecznie mogą nadzorować; postanowiła w działaniach technicznych poprzestać na ich nadzorze i rewizyi, a Assessorów Nadleśnych od tego obowiązku uwolnić.

I w tym celu, w Instrukcyi z dnia 25 Kwietnia (7 Maja) 1835 r., Nr. 44,858, artykuł 15 p. 2, i artykuły 19 i 20 y

№ 44,858, о повѣркѣ ежегодныхъ рубокъ, не должны быть считаемы обязательными для Лѣсныхъ Ассесоровъ.

Варшава, 21 Марта (2 Апрѣля) 1852 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 22,332/8,838.

№ 481.

О формѣ годоваго отчета, подлежащаго представленію окружными чиновниками.

(18 (30) Марта 1852 г.)

Всѣмъ чиновникамъ особыхъ порученій и Лѣснымъ Коммисарамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Правительственная Коммисія предписала чиновникамъ, имѣющихъ надзоръ за лѣсными округами, представлять годовые отчеты, для удостовѣренія:

1) что именно, съ какимъ успѣхомъ и съ какими издержками исполнено этими чиновниками, изъ числа возложенныхъ на нихъ занятій по ревизіи, устройству и оцѣнкѣ лѣсовъ и изъ числа другихъ особыхъ порученій;

2) какіе получены Лѣсными Управленіями результаты по завѣдыванію лѣсами, а именно: въ отношеніи дохода, хозяйства и обработокъ, въ отношеніи устройства усадебъ и лѣсной службы, и въ отношеніи охраненія лѣсовъ;

3) какія мѣры оказались по опыту необходимыми для улучшенія лѣсной администраціи въ какомъ либо отношеніи.

Представляемые донынѣ отчеты не вполнѣ соотвѣтствуютъ означеннымъ условіямъ, потому что каждый изъ чиновниковъ, имѣющихъ надзоръ за лѣсами, иначе понимая цѣль отчета, не всегда излагаетъ въ ономъ соотвѣтственные результаты, или помѣщаетъ разнородныя подробности, придерживаясь въ своемъ изложеніи различнаго порядка. Такое разнообразіе, крайне затрудняетъ составленіе общаго обозрѣнія по завѣдыванію лѣсами.

Поэтому Правительственная Коммисія, указавъ выше главную цѣль отчета, препровождаетъ вмѣстѣ съ тѣмъ форму, по

o sprawdzaniu cięć rocznych, za nieobowiązujące Assessorów Nadleśnych uważać będzie.

Warszawa, dnia 21 Marca (2 Kwietnia) 1852 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 22,332/8,838.

№ 481.

Wzór do sprawozdania rocznego, przez urzędników okręgowych składać się powinnego.

(d. 18 (30) Marca 1852 r.)

Do wszystkich Urzędników do szczególnych poruczeń i Kommissarzy leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Kommissya Rządowa nakazała urzędnikom dozorującym okręgi leśne, składać corocznie sprawozdania, w celu przekonania się:

1) co, z jakim skutkiem, i jakim kosztem dokonali sami urzędnicy nadzorujący z poruczonych sobie czynności rewizyi, urządzenia i oszacowania lasów, oraz z innych szczegółowych poleceń;

2) jakie wypadki osiągnięto w administracyi Urzędów leśnych, mianowicie: co do dochodu, co do gospodarstwa i upraw, co do uregulowania osad i służby leśnéj, co do ochrony lasów;

3) Jakie środki doświadczenie nastręczyło do polepszenia administracyi leśnéj, pod jakimbądź względem.

Składane dotychczas sprawozdania niezupełnie odpowiadają powyższym celom, z powodu, że każdy z urzędników nadzorujących odmiennie pojmując cel sprawozdania, zamieszcza w niém wypadki nie zawsze odpowiednie, albo podaje szczegóły niezogółowane i każdy w odmiennym układzie. Taka rozmaitość utrudza ułożenie obrazu ogólnego administracyi leśnéj.

Dla tego Kommissya Rządowa, wskazawszy jak wyżéj główne cele sprawozdania, załącza zarazem wzór, podług któ-

которой должны быть, на будущее время, группируемы результаты, полученные по завѣдыванію лѣсами и подлежащіе помѣщенію въ отчетѣ.

Срокъ для представленія отчетовъ назначается къ 20 Января каждаго года, по истеченіи котораго замедлившіе представленіемъ отчета подвергнутся, безъ предварительныхъ понужденій, дисциплинарному взысканію.

Варшава, 18 (30) Марта 1852 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Гуминскій.*

№ 20,983/8,200.

Примѣчаніе. Предписаніемъ отъ 14 (26) Апрѣля 1855 года, за № 23,388/10,236, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства поручила въ сравнительной вѣдомости доходамъ прибавить отдѣльныя графы для записки предположенныхъ къ поступленію, дѣйствительно поступившихъ и оставшихся въ недоимкѣ доходовъ, и притомъ объяснять, происходитъ ли медленность во взысканіи недоимокъ по винѣ Лѣснаго Управленія, или отъ недостаточности экзекуціонныхъ мѣръ.

Приложеніе къ № 481-му.

(*Форма № 1 къ годовому отчету.*)

Въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства.

На основаніи существующихъ правилъ, имѣю честь представить при семъ слѣдующій отчетъ за 18.. годъ:

I. По предмету исполненія указанныхъ Инструкціею занятій и особыхъ порученій.

Изъ приложенной при семъ вѣдомости занятіямъ указаннымъ, исполненнымъ и оставшимся неисполненными, оказывается слѣдующее:

1) Слѣдовало обревизовать:

Казенныхъ лѣсничествъ 00
Маіоратовъ. 00
итого . . . 000

rego na przyszłość układane być mają wypadki w administracyi leśnej osiągnięte i w sprawozdaniu podawane.

Termin do składania sprawozdań naznacza na dzień 20 Stycznia każdego roku, po upływie którego bezskutecznie, będzie wymierzana kara porządkowa, wprost bez dalszych przypomnień.

Warszawa, dnia 18 (30) Marca 1852 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 20,983/8,200.

Uwaga. W reskrypcie z dnia 14 (26) Kwietnia 1855 roku, Nr. 23,388/10,236, poleciła Kommissya Skarbu, iżby w wykazie porównawczym dochodów, dodano osobne rubryki do zapisania ile było do pobrania, ile pobrano, ile zalega, a przytém objaśniano: czy mały postęp w ściąganiu zaległości pochodzi z winy Urzędu leśnego, czy z powolnéj egzekucyi.

Annex do Nr. 481-go.

(*Wzór Nr. 1, do sprawozdania rocznego.*)

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W spełnieniu obowiązujących przepisów, mam zaszczyt złożyć sprawozdanie za rok 18.. w sposobie jak następuje:

I. Co do spełnienia czynności wypływających z instrukcyi i szczegółowych zarządzeń.

Załączony wykaz czynności do załatwienia wskazanych, załatwionych i pozostających jeszcze do załatwienia przedstawia:

1) Było do zrewidowania:

Leśnictw rządowych . . . .
Majoratów. . . . .
Razem. . . ..

обревизовано:

N N 00

осталось необревизованными 00

Для производства ревизіи употреблено..... дней и издержано 00 руб. 00 коп.

2) Слѣдовало устроить:

Казенныхъ лѣсничествъ 00

частныхъ лѣсовъ. 00

итого . . . 00

устроено. 00

осталось неустроенныхъ 00

Устройство заняло ..... дней и обошлось въ 00 руб. 00 коп., что составляетъ на одинъ моргъ ...

Изъ числа этихъ издержекъ должно быть возвращено въ Казну, за устройство частныхъ лѣсовъ 00 руб. 00 коп.

3) Получено особыхъ порученій. 00

изъ коихъ исполнено 00

осталось неисполненныхъ 00

Для исполненія употреблено..... дней и издержано 00 руб.

(Здѣсь поясняются причины, почему невозможно было исполнить всего, что требовалось по 1, 2 и 3 пунктамъ.)

II. По предмету полученныхъ результатовъ по администраціи.

4) Въ отношеніи доходовъ:

Изъ приложенной при семъ сравнительной вѣдомости предположеннымъ и поступившимъ доходамъ, оказывается, что вообще по всѣмъ лѣсничествамъ, на 18.. годъ . . „ руб.

предположено по смѣтѣ дохода. . . . . „ руб.

поступило . . . . . „ руб.

затѣмъ поступило болѣе или менѣе на . . . . „ руб.

доходъ за предыдущій 18.. годъ составлялъ . . . . . „ руб.

въ прошломъ же 18.. году поступило . . . . „ руб.

затѣмъ болѣе или менѣе . . . . . „ руб.

слѣдовательно оказалось приращенія....

zrewidowano:

n. n. . . . .

zostało nierewidowanych . . . .

na dokonane rewizye użyto dni.....

kosztu rsr.....

2) Było do urządzenia:

Leśnictw rządowych . . . .

lasów prywatnych . . . .

razem . . . .

urządzono . . . .

zostało nieurządzonych . . . .

Urządzenie zajęło dni.....

kosztowało rs.....

co wynosi na morg.....

Z kosztów tych powróci się Skarbowi, za urządzenie lasów prywatnych, rs.....

3) Było szczegółowych poleceń . . . .

z tego załatwiono . . . .

zostało niezałatwionych . . . .

na załatwienie wyszło dni.....

kosztowało rs.....

(Tu wypisać powody, dla których nie można było dokonać wszystkiego, co było zarządzonem w punktach 1, 2, 3-m.)

II. Co do osiągniętych wypadków w Administracyi.

4) Pod względem dochodów:

Załączony wykaz porównawczy zamierzonych i osiągniętych dochodów przedstawia:

w ogóle we wszystkich leśnictwach na rok 18..

zamierzono etatem dochodu . . . . . rs.....

osiągnięto . . . . . rs.....

zatém osiągnięto mniéj lub więcéj . . . . . rs.....

w roku poprzednim 18.. wpływ wynosił . . . rs.....

zatém w roku zeszłym 18.. osiągnięto . . . . rs.....

mniéj lub więcéj . . . . . rs.....

postęp więc okazał się....

Въ частности же, по лѣсничествамъ, оказываются слѣдующіе результаты:

(Здѣсь излагаются отличительные результаты, по лѣсничествамъ, и причины этихъ результатовъ, съ обращеніемъ особеннаго вниманія на увеличеніе или упадокъ доходовъ по статьямъ; поэтому доходъ отъ оптовой продажи лѣса слѣдуетъ показывать отдѣльно и сравнить, увеличивается ли, или уменьшается мѣстная продажа, а также, увеличивается ли, въ сравненіи съ предшествовавшими годами, доходъ отъ собиранія валежника, отъ пастбищъ, отъ новинъ и лѣсныхъ луговъ, отъ матеріаловъ, употребляемыхъ вмѣсто дровъ, отъ рудниковъ, отъ сидки смолы и т. д.)

5) Въ хозяйственномъ отношеніи (по каждому лѣсничеству особо):

a) какъ подвигается устраненіе вырубленнаго дерева изъ годовыхъ лѣсосѣкъ и естественное возобновленіе;

b) какъ подвигаются обработки.

Изъ приложенной при семъ сравнительной вѣдомости оказывается:

вообще:

предположено обработать голыхъ мѣстъ . . . 00
сыпучихъ песковъ 00
вырыть канавъ, саженъ 00
на что назначена сумма . . . . . 00 руб.

исполнено:

обработано голыхъ мѣстъ 00
сыпучихъ песковъ 00
вырыто канавъ, саженъ 00
на это употреблено . . . . . 00 руб.
осталось неизрасходованныхъ. . . . . 00 руб.

въ частности:

(Пояснить, по каждому лѣсничеству отдѣльно, гдѣ обработка подвигается и гдѣ таковая запущена и по какимъ причинамъ.)

6) Въ отношеніи устройства усадебъ и лѣсной службы:

отведено новыхъ усадебъ 00
застроено усадебъ 00

w szczególe zaś leśnictwami przedstawiają się wypadki jak następuje:

(Tu wystawi odznaczające się wypadki leśnictwami i przywiedzie powody tych wypadków, zwracając szczególną uwagę na wzrost lub upadek dochodów tytułami, i dla tego oddzielić należy wpływy z hurtownéj sprzedaży drzewa i porównać, czy sprzedaż miejscowa zwiększa się lub zmniejsza; czy w stosunku lat poprzednich zwiększa się dochód z ugaju, z paszy, nowin i łąk leśnych, surrogatów zastępujących drzewo, z kopalń, smolarń i t. p.)

5) Pod względem gospodarczym:
(tu wymienić leśnictwami)

a) jak postępuje uprzątanie drzewa z cięć rocznych i naturalne odmłodnienie;

b) jak postępują uprawy.

Załączony wykaz porównawczy przedstawia:
w ogóle:

zamierzono uprawić halizn. . . . .
„ „ wydm . . . .
wykopać rowów sażeni . . . .
na co przeznaczono fundusz rs. . . . .
dokonano:
uprawiono halizn. . . . .
„ wydm . . . .
wykopano rowów sażeni . . . .
na co użyto fundusz rs.....
zostało nieużytego funduszu rs.....

w szczególe:

(Wykazać leśnictwami, w których uprawa postępuje, a w których jest zaniedbana, i przywieść powody tego.)

6) Pod względem regulacyi osad i służby leśnéj:
wyznaczono nowych osad.....
zabudowano osad.....

(Здѣсь поясняется, сколько недостаетъ усадебъ и строеній и что препятствуетъ устройству и постройкѣ, какъ тѣхъ, такъ и другихъ.)

7) Въ отношеніи охраненія лѣсовъ:

(Пояснить, какіе убытки чаще всего были причиняемы людьми, скотомъ, буреломомъ, пожаромъ, насѣкомыми, и т. п., а также какія приняты мѣры для отвращенія зла и на сколько онѣ оказались успѣшными.)

8) Въ отношеніи охоты и охраненія дичи:

(что предпринято и съ какимъ успѣхомъ).

9) Въ отношеніи истребленія хищныхъ звѣрей:

(что и съ какимъ успѣхомъ предпринято).

III. Предположенія объ улучшеніяхъ по управленію лѣсами.

(Изложить все то, что признается нужнымъ ввести для улучшенія лѣсной администраціи.)

(Tu wymienić ile brakuje osad i zabudowań, i co jest na przeszkodzie do ich regulacyi i zabudowania.)

7) Pod względem ochrony lasów:

(Tu wymienić szkody jakie najwięcéj przytrafiły się, przez ludzi, paszę, burze, ogień i t. p.,—jakich użyto środków do zapobieżenia złemu i z jakim skutkiem.)

8) Pod względem polowania i ochrony zwierzyny:

(co przedsiębrano i z jakim skutkiem.)

9) Pod względem wytępiania zwierząt drapieżnych:

(co przedsiębrano i z jakim skutkiem.)

III. Wnioski do polepszenia Administracyi.

(Tu wymienić wszystko to, co uważa być potrzebném do wprowadzenia ku polepszeniu Administracyi lasów.)

Приложеніе 2-е къ N⁰ 481-му.

(*Форма N⁰ 2.*)

ВѢДОМОСТЬ

дѣйствіямъ, указаннымъ къ исполненію, исполненнымъ въ теченіе 18 . . года и остающимся еще неисполненными по N наблюдательному округу.

Составлена такимъ-то, для приложенія къ отчету за 18.. годъ.

№ по порядку.	Назначено къ исполненію: на основаніи распоряженія отъ такого то числа и за такимъ-то номеромъ	Назначено къ исполненію: по предмету	Исполнено: ссылка на рапортъ, съ означеніемъ числа и номера	Исполнено: означеніе порядка исполненія	Исполнено: означеніе числа лицей.	Исполнено: переѣзда (миль)	Исполнено: внутренняго объѣзда (миль)	Исполнено: означеніе расхода на жалованье, суточное содержаніе, прогоны и пособія	Исполнено: въ частности (рубли и коп.)	Исполнено: итого (рубли и коп.)	Неисполнено по причинамъ	Примѣчаніе.
	a) По объѣздамъ и ревизіямъ, на основаніи инструкціи.											
	Казенныхъ лѣсовъ	(Показать названія)	отъ..... числа за №	Касса и лѣса обревизованы съ.... по....	24	10	5	причитается жалованья	00 0	0 0	Неревизовано по случаю производства ревизіи Ассесоромъ.	Слѣдовало обревизовать. Обревизовано. Осталось необревизованныхъ.
								издержекъ	00 0			
	Маіоратныхъ		отъ..... числа за №	,,	,,	,,	,,	,,	,, ,,	,, ,,		
	Эмфитевтическихъ		,,	,,	10	5	2	причитается жалованья	00 0	0 0		
								издержекъ	00 0			
								суточныхъ	00 0			
	Частныхъ, обремененныхъ займами.		,,	,,	,,	,,	,,	,,	,, ,,	,, ,,	Неревизовано по причинѣ.	
				итого обревизовано..	34	15	7		,, ,,	,, ,,		
	b) По устройству лѣсовъ.											
1	отъ .... числа, за №	(Показать названія)	отъ.... за №	Устроилъ: Коммисаръ: съ .. по...	16	4	6	Коммисаръ жалованья	00 0	0 0		Владѣлецъ долженъ возвратить въ Казну.
								издержекъ	00 0			
				Помощникъ съ... по...				жалованья	00 0			
2	отъ..... числа, за №		отъ.... за №	...десят.. .. сажень	15	4	6	Помощникъ издержекъ	00 0			
								пособія	00 0			
				,,	,,	,,	,,	,,	,, ,,	,, ,,	Неустроено по причинѣ	
				итого устроено... десятинъ.. сажень	31	8	12		,, ,,	,, ,,		
	c) По другимъ предметамъ.											
3	отъ..... числа, за №	Оцѣнка лѣса для продажи въ N лѣсничествѣ.	отъ..... числа, за №	Оцѣнено и показано ... штукъ, на 00 руб. 00 коп.	10	3	2	причитается жалованья	00 0	0 0		Лѣсъ проданъ выше оцѣнки.
								издержекъ	00 0			
4	отъ..... числа, за №	Производство слѣдствія.	,,		,,	,,	,,		,, ,,	,, ,,	Неисполнено по причинѣ	
				итого	10	3	2		,, ,,	,, ,,		
	Перечень.											
	По ревизіи		. . . . .	. . . . .	34	15	7	,,	,, ,,	,, ,,		
	По устройству		. . . . .	. . . . .	31	8	12	,,	,, ,,	,, ,,		
	По другимъ предметамъ		. . . . .	. . . . .	10	3	2	,,	,, ,,	,, ,,		
	всего		. . . . .	. . . . .	75	26	21	,,	,, ,,	,, ,,		

2-gi Annex do Nr. 481-go.

(*Wzór Nr. 2.*)

WYKAZ

czynności do załatwienia wskazanych, w ciągu roku 18.. załatwionych i do załatwienia jeszcze pozostających, w Okręgu Nadzorczym N.

Ułożony do sprawozdania
za rok 18..
przez

Numer kolejny	Przeznaczono do załatwienia: podług zarządzenia z daty i numeru	Przeznaczono do załatwienia: w przedmiocie	Załatwiono: podług rapportu z daty i numeru	Załatwiono: w sposobie	Załatwiono: w dniach	Załatwiono: przejazdu (mil)	Załatwiono: objazdu wewnętrznego (mil)	Załatwiono: z jakim kosztem w pensyi, dyetach, kosztach podróży i w pomocy	Załatwiono: w szczególe (ruble i kop.)	Załatwiono: w ogóle (ruble i kop.)	Nie załatwiono z powodów	Uwagi
	a) Z instrukcyi zwiedzenia i rewizyi.											
	Lasów rządo.		z d.... Nr.	Zrewidował kassę i lasy od d... do d..	24	10	5	przypada w pensyi. . n . / w kosztach . n .		n .		Było do zrewi:.... Zrewidował..... Zostało niezrewidowa:.....
	Majoratów	Wymienić	„	„	„	„	„	„	„ .	. .	Niezrewidował z powodu rewizyi Assessora	
	Emfiteutycznych	nazwy	z d.... Nr.	„	10	5	2	przypada w pensyi . . n . / w kosztach . n . / w dyetach. . n .		n .		
	Prywatnych, pożyczką obciążonych		„	„	„	„	„	„	„ .	. .	Niezrewidował z powodu	
			w ogóle zrewidowano....		34	15	7		. .	nn .		
	b) Z urządzenia lasów.											
1	z d... m.... Nr.	Wymienić	z d..... Nr.	Urządził: Kommis: od d.. do d.. Adjunkt od d.. do d..								
2	z d... m.... Nr.	nazwy	„	desiat. sażeni „	16	4	6	Kommis: pensyi. . . . n . / kosztów . . . n .				Właściciel powinien Skarbowi powrócić
			w ogóle urządzono des. saż.		15	4	6	Adjunkto: pensyi. . . . n . / kosztów . . . n . / pomocy. . . n .		nn .	Nieurządzono z powodów	
					„	„	„	„	„ .	. .		
	c) W innych przedmiotach.				31	8	12		. .	nn .		
3	z d.... m.... Nr.	Oszacowanie drzewa na handel w leśnictwie N.	z d..... Nr.	Oszacowano i wykazano sztuk.... wartości.....								
4	z d.... m.... Nr.	Wyprowadzenie śledztwa	„	„	10	3	2	przypada w pensyi . . n . / w kosztach . n .		nn .		Drzewo sprzedano z plusem nad szacunek.
			w ogóle.		„	„	„	„	„ .		Nie zrobiono z powodów	
	Powtórzenie.				10	3	2		. .	nn .		
	Na rewizye		. . . . .	. . . . .								
	Na urządzenie		. . . . .	. . . . .	34	15	7	.	. .	. .		
	Na inne przedmioty		. . . . .	. . . . .	31	8	12	.	. .	. .		
	w ogóle		. . . . .	. . . . .	10	3	2	.	. .	. .		
					75	26	21	.	. .	. .		

Приложеніе 3-ъ № 481-му.

(*Форма № 3.*)

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ВѢДОМОСТЬ ДОХОДАМЪ.

Наименованіе лѣсничества.	Въ 1852 году было дохода	Въ 1853 году		Въ сравненіи съ предыдущимъ годомъ поступило		Въ сравненіи со смѣтою поступило		Примѣчанія.
		предположено по смѣтѣ	поступило	менѣе	болѣе	менѣе	болѣе	
	Рублями			копѣйками				

3-ci Annex do Nr. 481-go.

(*Wzór Nr. 3.*)

Wykaz porównawczy dochodów.

w Leśnictwie	W roku 18.. było dochodu	W roku 18..		W porównaniu z rokiem poprzednim osiągnięto		W porównaniu z etatem osiągnięto		Uwagi
		zamierzono etatem	osiągnięto	mniéj	więcej	mniéj	więcéj	
	Rubliiko			piejek srebrem				

№ 482.

О томъ, что при ревизіи лѣсничествъ слѣдуетъ прежде всего приступать къ ревизіи кассы.

(10 (22) Ноября 1852 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Изъ представляемыхъ выписокъ изъ дневниковъ занятій Лѣсныхъ Ассесоровъ, Правительственная Коммисія удостовѣрилась, что нѣкоторые изъ нихъ, по прибытіи въ лѣсничество, приступаютъ прежде всего къ ревизіи лѣсовъ и тому подобнымъ занятіямъ, тогда какъ, на основаніи кассовыхъ правилъ, они обязаны прежде всего повѣрить наличную сумму и заключить счеты въ кассовыхъ книгахъ, и потомъ уже предпринимать другія занятія, располагая оныя по мѣрѣ удобства для сокращенія времени. Поэтому Правительственная Коммисія поручаетъ Губернскому Правленію предписать Лѣсному Ассесору о производствѣ ревизій указаннымъ порядкомъ и предварить его, что, въ случаѣ отступленія отъ сего правила, онъ будетъ привлеченъ къ отвѣтственности.

Варшава, 10 (22) Ноября 1852 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 75,005/31,865.

№ 483.

Объ осмотрѣ лѣсовъ, состоящихъ подъ надзоромъ Правительства.

(12 (24) Февраля 1853 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Изданную сего числа инструкцію объ осмотрѣ и ревизіи лѣсовъ, состоящихъ подъ надзоромъ Правительственной Комми-

№ 482.

Rewizye w leśnictwach rozpoczynać od rewizyi kassy.

(d. 10 (22) Listopada 1852 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Ze składanych sobie wyciągów z dzienników czynności przez Assessorów Nadleśnych, Kommissya Rządowa nabrała przekonania, że niektórzy z nich za przybyciem do leśnictwa, rozpoczynają czynność od rewizyi lasów i t. p. zatrudnień, kiedy według przepisów kassowych, przedewszystkiem powinni przeliczyć gotowiznę i dopełnić abszlus ksiąg kassowych, poczém dalsze zatrudnienia objazdowe mogą być przedsiębrane, jak to uznają z dogodnością w skróceniu im czasu. Dla czego Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, aby spełnianie w tym sposobie rewizyj leśnictw zastrzegł Assessorowi Nadleśnemu, i uprzedził go, że w razie zaniedbania tego przepisu, do odpowiedzialności pociągnięty będzie.

Warszawa, dnia 10 (22) Listopada 1852 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 75,005/31,865.

№ 483.

O zwiedzaniu lasów pod nadzorem Rządu zostających.

(d. 12 (24) Lutego 1853 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Instrukcyę do zwiedzenia i rewizyi lasów, pod nadzorem Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu zostających,

сіи Финансовъ и Казначейства, — Правительственная Коммисія препровождаетъ при семъ въ Губернское Правленіе для свѣдѣнія и руководства Лѣсныхъ Ассесоровъ при производствѣ возложенныхъ на нихъ ревизій.

Во избѣжаніе же, чтобы владѣльцы и арендаторы лѣсовъ, поступившихъ въ завѣдываніе Правительства, не отговаривались незнаніемъ законовъ и правилъ, Губернское Правленіе распорядится о опубликованіи въ Губернскихъ Вѣдомостяхъ извлеченія изъ этой инструкціи, а именно: главы 1-й, о лѣсахъ, состоящихъ въ завѣдываніи Правительственной Коммисіи, и главы II-й, о правахъ Казны на завѣдываніе этими лѣсами, и наказаніяхъ за истребленіе лѣсовъ.

О времени послѣдовавшаго опубликованія, Правительственная Коммисія ожидаетъ донесенія.

Варшава, 12 (24) Февраля 1853 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 80,384/37,523.

Приложеніе къ № 483-му.

Инструкція объ осмотрѣ и ревизіи лѣсовъ, состоящихъ подъ надзоромъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Глава I.

О родѣ и свойствѣ лѣсовъ, состоящихъ подъ надзоромъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

§ 1.

Подъ надзоромъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства состоятъ и затѣмъ подлежатъ осмотру и ревизіи слѣдующіе лѣса:

1) лѣса духовенства и духовныхъ учрежденій;

2) казенные лѣса, отданные частнымъ лицамъ въ эмфитевтическое владѣніе;

3) лѣса, присоединенные къ пожалованнымъ имѣніямъ (маіоратамъ);

w dniu dzisiejszym pod jednymże wydaną, Kommissya Rządowa przesyła Rządowi Gubernialnemu, dla wiadomości i zastosowania się przy rewizyach Assessorom Nadleśnym poruczonych.

Żeby zaś właściciele i posiadacze lasów, pod nadzór wziętych, nie zastawiali się niewiadomością praw i przepisów, Rząd Gubernialny nakaże ogłosić przez dziennik gubernialny, z przesyłającéj się instrukcyi, tytuł I, o rodzajach lasów do nadzoru Kommissyi należących, i tytuł II o prawach, z których nadzór wypływa, stanowiących zarazem kary za niszczenie lasów.

O dacie ogłoszenia Kommissya oczekiwać będzie doniesienia.

Warszawa, dnia 12 (24) Lutego 1853 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 80,384/37,523.

Annex do Nr. 483-go.

Instrukcya o zwiedzaniu i rewizyi lasów, pod nadzór Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu wziętych.

Tytuł I.

Rodzaje i natura lasów, pod nadzór Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu wziętych.

§ 1.

Rodzaje lasów, pod nadzór Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu wziętych, a tém samém do zwiedzania i rewizyi należących, są:

1) lasy duchowieństwa i instytutów duchownych;

2) lasy rządowe, oddane w wieczyste lub emfiteutyczne posiadanie osób prywatnych;

3) lasy przydzielone do dóbr darowanych (Majoratów);

4) лѣса, отданные во временную аренду владѣльцамъ пожалованныхъ имѣній, для образованія суммы на уплату процентовъ Земскому Кредитному Обществу;

5) лѣса поіезуитскихъ имѣній и эдукаціоннаго фундуша;

6) лѣса секвестрованныхъ имѣній, то есть подлежащія запрещенію за преступленія владѣльцевъ оныхъ;

7) лѣса частныхъ имѣній, обремененные ссудами, выданными изъ Казны или изъ Польскаго Банка, или эдукаціонными фундушами;

8) лѣса имѣній проданныхъ Казною, которыми обезпечена уплата канона въ пользу Казны.

Глава II.

Законы и постановленія, на которыхъ основанъ надзоръ, а также взысканія за истребленіе лѣсовъ.

§ 2.

Въ отношеніи лѣсовъ духовенства, Совѣтъ Управленія, постановленіемъ отъ 9 (21) Августа 1832 года, за № 7,994, передалъ въ завѣдываніе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства такіе лѣса неупраздненнаго духовенства, которые до того состояли подъ управленіемъ Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, съ тѣмъ, чтобы лѣса эти были устроены и управляемы на прежнемъ основаніи; постановленіемъ же Князя Намѣстника въ Царствѣ, отъ 6 Сентября 1825 года, за № 6,860, указаны слѣдующія основанія для завѣдыванія означенными лѣсами:

1) что лѣсная стража должна состоять въ зависимости не владѣльцевъ, но Правительства, и получать жалованье изъ лѣсныхъ кассъ;

2) что Лѣсничій долженъ назначать годичныя рубки, на основаніи правилъ казеннаго управленія, представляя пользованіе оными владѣльцамъ;

3) что владѣльцамъ не дозволяется брать лѣсъ, свыше назначеннаго для вырубки количества, безъ разрѣшенія Правительственной Коммисіи, на содержаніе же стражи они обязаны вносить въ лѣсную кассу по $3^3/_4$ коп. ($7^1/_2$ грош.) съ каждаго морга лѣса;

4) lasy oddane posiadaczom majoratów w dzierżawę czasową, na fundusz spłacania procentów Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu;

5) lasy dóbr po-jezuickich i funduszów edukacyjnych;

6) lasy dóbr zasekwestrowanych, to jest skazanych na zajęcie, za wykroczenia ich właścicieli;

7) lasy dóbr prywatnych, obciążonych pożyczką ze Skarbu lub Banku Polskiego wziętą, lub funduszami edukacyjnemi;

8) lasy dóbr przez Skarb sprzedanych, na których kanon skarbowy jest ubezpieczony.

Tytuł II.

Prawa i postanowienia, z których wypływa nadzór, oraz kary za niszczenie lasów.

§ 2.

Co do lasów duchowieństwa, Rada Administracyjna decyzyą z dnia 9 (21) Sierpnia 1832 roku, Nr. 7,994, oddała Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu te lasy duchowieństwa niesuprymowanego, które wprzódy zostawały pod administracyą Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, dla urządzenia i zawiadywania onymi, na tych samych jak dawniéj zasadach. Zasady zaś do zawiadywania tego rodzaju lasów, postanowieniem Księcia Namiesnika Królewskiego z dnia 6 Września 1825 r., Nr. 6,860 wskazane, są:

1) że służba leśna nie będzie zależną od posiadaczy, ale od Rządu, i pobierać będzie pensyę z kass leśnych;

2) że Nadleśniczy zakładać będzie cięcia roczne podług zasad rządowych, zostawiając użytek z nich posiadaczom;

3) że posiadacze nie mogą brać drzewa extra cięć, bez zezwolenia Kommissyi, a na utrzymanie służby płacić będą do kass leśnych po kop. sr. $3^3/_4$ (gr. $7^1/_2$) od każdego morga lasu;

4) что опредѣленіе отношеній владѣльцевъ лѣсовъ къ Лѣснымъ Управленіямъ, принадлежитъ Правительственной Коммисіи.

Въ развитіе этихъ основныхъ правилъ, Правительственная Коммисія Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, предписаніемъ отъ 14 Октября 1830 года, № 14,189, постановила еще, что, въ случаѣ вырубки владѣльцемъ лѣса въ количествѣ превышающемъ размѣръ годичныхъ рубокъ, Правительственная Коммисія въ правѣ принять лѣса въ непосредственное свое управленіе, съ назначеніемъ владѣльцу извѣстнаго количества дерева, по мѣрѣ изобилія лѣса и мѣстной потребности; Правительственная же Коммисія Финансовъ и Казначейства, распоряженіемъ отъ 30 Іюня (12 Іюля) 1841 года, № 53,813, опредѣлила обязанности Подлѣсничихъ, по контролированію дерева отпускаемаго владѣльцамъ.

Въ послѣдствіи, Совѣтъ Управленія, постановленіемъ отъ 14 (26) Апрѣля 1842 года, № 24,829, опредѣлилъ порядокъ производства слѣдствій, и наложенія взысканій за причиняемые въ духовныхъ лѣсахъ убытки; Правительственная же Коммисія Финансовъ и Казначейства, распоряженіями отъ 15 (27) Мая 1842, № 34,330, и отъ 17 (29) Іюля 1842 г., № 55,817, указала назначеніе суммъ, взыскиваемыхъ въ вознагражденіе убытковъ, и за похищеніе лѣса, а также предписала порядокъ отчетности Лѣсныхъ Управленій, по завѣдыванію лѣсами духовенства.

§ 3.

Въ отношеніи лѣсовъ, отданныхъ въ вѣчное или эмфитевтическое владѣніе.

По контрактамъ, арендаторы приняли на себя обязанность сохранять лѣса и пользоваться оными на основаніи утвержденнаго Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства хозяйственнаго плана, подъ опасеніемъ опредѣленнаго тѣми же контрактами взысканія. Частныя условія контракта заключаются въ слѣдующемъ:

1) что арендаторъ не долженъ предпринимать разчистки лѣсной поверхности, подъ опасеніемъ взысканія, каждый разъ по 15 руб. съ морга;

4) że urządzenie stosunków posiadaczy z Urzędami leśnemi należy do Kommissyi Rządowéj.

W rozwinięciu tych zasad, jeszcze Kommissya Rządowa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, reskryptem z dnia 14 Października 1830 roku, Nr. 14,189, postanowiła: że w razie wycinania przez posiadacza więcéj drzewa, nad cięcia roczne, Kommissya mocną jest wziąść lasy pod swój zarząd, z oznaczeniem posiadaczowi tylko deputatu, w miarę zamożności lasu lub potrzeby gruntowéj; a Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, urządzeniem z dnia 30 Czerwca (12 Lipca) 1841 roku, Nr. 53,813, określiła obowiązki Podleśnych co do kontrollowania drzewa przez posiadaczy pobieranego.

Następnie Rada Administracyjna, postanowieniem z dnia 14 (26) Kwietnia 1842 roku, Nr. 24,829, przepisała sposób dochodzenia i karania szkód w lasach duchownych popełnianych, a Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu urządzeniem z dnia 15 (27) Maja 1842 roku, Nr. 34,330, i z dnia 17 (29) Lipca 1842 roku, Nr. 55,817, wskazała przeznaczenie funduszów, za wartość szkód i z kar leśnych pozyskanych; oraz przepisała rachunkowość, jaka z lasów duchowieństwa w Urzędach leśnych ma być prowadzoną.

§ 3.

Co do lasów w wieczyste lub emfiteutyczne posiadanie oddanych.

W kontraktach, dzierżawcy przyjęli obowiązek zachowania lasów i użytkowania z nich podług planu gospodarczego, przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu zatwierdzonego, pod karą w tychże kontraktach wyrażoną. Szczegółowe warunki kontraktu ściągają się do tego, że dzierżawca:

1) nie przedsięweźmie karczunku powierzchni leśnéj, pod karą rs. 15 od morga, za każdy raz;

2) что онъ не долженъ производить, ни допускать вырубку лѣса, свыше хозяйственнаго плана или въ неотведенныхъ мѣстахъ, подъ опасеніемъ взысканія въ десятеро противъ стоимости вырубленнаго лѣса;

3) что въ мѣстахъ оголенныхъ и назначенныхъ для возобновленія лѣса, онъ долженъ, въ соотвѣтственное время, развести молодую поросль породъ, указанныхъ хозяйственнымъ планомъ, подъ опасеніемъ исполненія сего Лѣснымъ Управленіемъ, на счетъ арендатора;

4) что онъ будетъ охотиться согласно съ казенными правилами и представлять знаки, удостовѣряющіе о истребленіи хищныхъ звѣрей и птицъ;

5) что онъ долженъ содержать въ достаточномъ числѣ лѣсную стражу, для надзора за цѣлостью лѣса, съ тѣмъ, что опредѣленіе и увольненіе лѣсныхъ служителей будетъ имъ представляемо на утвержденіе Правительства, подъ опасеніемъ недѣйствительности;

6) что счеты должны быть имъ ведены по формѣ предписанной для казенныхъ лѣсовъ;

7) что командированный на мѣста чиновникъ будетъ имъ допущенъ къ ревизіи лѣсовъ и счетовъ.

Коммисія, оставивъ за собою право надзора за упомянутыми лѣсами, предварила, что въ случаѣ, еслибы оказалось на дѣлѣ, что лѣсное хозяйство ведется арендаторомъ несогласно съ правилами, она имѣетъ полное право учредить ближайшій надзоръ за лѣсами и даже передать оные въ Казенное управленіе.

Въ развитіе этихъ правилъ, Правительственная Коммисія, распоряженіемъ отъ 14 (26) Декабря 1841 года, за № 92,479, опредѣлила порядокъ ограниченія права пользованія отданными въ аренду лѣсами, посредствомъ ввѣренія надзора за ними ближайшимъ Лѣснымъ Управленіямъ, въ случаѣ, еслибы было замѣчено, что владѣльцы употребляютъ во зло свои права въ ущербъ лѣсамъ.

§ 4.

Въ отношеніи лѣсовъ присоединенныхъ къ маіоратамъ.

Совѣтъ Управленія, постановленіемъ отъ 11 (23) Февраля 1836 года, № 33,666, разрѣшивъ присоединеніе лѣсовъ къ ма-

2) że nie przedsięweźmie i nie dopuści wycinania drzewa nad plan gospodarczy, lub w miejscach nie wskazanych, pod karą 10-krotnej wartości drzewa wyciętego;

3) że na haliznach i miejscach do odmłodnienia przeznaczonych, w czasie właściwym zaprowadzi młodzież drzew, jakie plan gospodarczy wskazuje, pod karą dokonania tego przez administracyę leśną, na koszt dzierżawcy;

4) że z łowów użytkować będzie podług przepisów rządowych i składać będzie znaki z wytępienia zwierząt i ptaków drapieżnych;

5) że utrzymywać będzie dostateczną straż leśną do pilnowania całości lasu, a przyjmowanie i oddalanie officyalistów leśnych podawać będzie zatwierdzeniu Rządu, pod nieważnością;

6) że prowadzić będzie rachunki na wzór lasów rządowych;

7) że zesłanemu na grunt urzędnikowi okaże i lasy i rachunki do rewizyi.

Kommissya zostawiając przy sobie nadzór tego rodzaju lasów, zastrzegła: że gdyby przekonała się, że lasy w ręku dzierżawcy nie są tak zagospodarowane, jak przepisy wskazują, mocną będzie ustanowić bliższy dozór, a nawet zająć je pod zawiadywanie rządowe.

W rozwinięciu tych zasad, Kommissya, urządzeniem swém z dnia 14 (26) Grudnia 1841 roku, Nr. 92,479, przepisała sposób ograniczenia używalności lasów wydzierżawionych, przez oddanie ich pod dozór najbliższych Urzędów leśnych, w razie dostrzeżenia, że posiadacze praw swoich ze szkodą lasów nadużywają.

§ 4.

Co do lasów przydzielonych do majoratów.

Rada Administracyjna, postanowieniem z dnia 11 (23) Lutego 1836 roku, Nr. 33,666, dozwalając przydzielać lasy

іоратамъ, въ 26 и 27 статьяхъ положилъ правиломъ, что владѣльцы пожалованныхъ имѣній и лѣсовъ обязаны въ точности соблюдать правила лѣснаго хозяйства,—что затѣмъ:

1) они не въ правѣ вырубать лѣсъ ни въ большемъ количествѣ, ни въ другомъ мѣстѣ, нежели установлено правилами, ни предпринимать разчистку лѣса подъ пашни;

2) что Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства должна, посредствомъ производимыхъ ежегодно на мѣстѣ ревизій, имѣть надзоръ за лѣсами, и еслибы она удостовѣрилась объ истребленіи лѣсовъ, то имѣетъ право учредить ближайшій надзоръ на счетъ владѣльца, и даже принять лѣса въ свое завѣдываніе.

Правило это, указывающее обязанности владѣльца пожалованнаго имѣнія въ отношеніи лѣсовъ, внесено въ сдаточный актъ, въ ипотечную книгу и разъяснено въ приложенной къ дѣлу объ устройствѣ хозяйственной инструкціи отъ 5 (17) Апрѣля 1840 года, № 96,197, которою владѣлецъ пожалованнаго имѣнія обязанъ руководствоваться.

§ 5.

Лѣса, принадлежащіе къ имѣніямъ, отданнымъ маіоратнымъ владѣльцамъ во временную аренду, для образованія суммы Земскаго Кредитнаго Общества, состоятъ въ завѣдываніи Лѣсныхъ Управленій, временные же арендаторы, на основаніи изложенныхъ въ контрактахъ условій, обязаны пользоваться ими въ предѣлахъ, указанныхъ въ росписаніи годичныхъ рубокъ, и вырубать изъ лѣсосѣкъ такія только деревья, которыя, на основаніи хозяйственныхъ правилъ, будутъ для этого заклеймены Лѣсничимъ и внесены въ смѣту рубокъ, подъ опасеніемъ взысканія, опредѣленнаго правительственными постановленіями за похищеніе лѣса.

§ 6.

Имѣнія и лѣса поіезуитскіе и эдукаціоннаго фундуша, отданные въ вѣчную аренду, на основаніи Конституціи 1775 года, состоявшіе прежде того подъ управленіемъ Попечителя Варшавскаго учебнаго округа, перешли, въ силу Высочайшаго указа 10 (22) Февраля 1842 года, въ завѣдываніе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

do majoratów, w art. 26 i 27-m przepisała: że właściciel dóbr i lasów darowanych obowiązany jest stosować się ściśle do przepisów gospodarstwa leśnego, że zatém:

1) nie jest mocen, ani więcéj drzewa, ani w innem miejscu wycinać, nad to, co przepis wskazuje, ani przedsiębrać karczunków;

2) że Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu mieć będzie nadzór, za pomocą zsyłanych na grunt corocznie rewizyi, a gdyby się przekonała o niszczeniu lasów, mocną będzie ustanowić bliższy dozór na koszt obdarowanego, a nawet objąć lasy w swą administracyę.

Prawo to, wskazujące obowiązki obdarowanego względem lasów, wypisane jest w akcie podawczym, zapisane w hypotece, oraz rozwinięte w instrukcyi gospodarczéj z dnia 5 (17) Kwietnia 1840 roku, Nr. 96,197, do operatu urządzenia dołączonéj, do któréj obdarowany ma obowiązek stosować się.

§ 5.

Lasy dóbr czasowo wydzierżawionych właścicielom majoratów, na fundusz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, zostają pod administracyą Urzędów leśnych; a czasowi dzierżawcy, z mocy zastrzeżeń w kontraktach zamieszczonych, obowiązani są poprzestać na takim użytku, jaki roczne cięcia wskażą, a w cięciach takie tylko drzewo wycinać, które podług zasad gospodarczych będzie na ten cel przez Nadleśniczego wycechowane i w wykazie cięć zamieszczone, pod karą za szkody leśne przepisami urzędowemi oznaczoną.

§ 6.

Dobra i lasy po-jezuickie i funduszów edukacyjnych, stosownie do ustawy z roku 1775 wydzierżawione wieczyście, zostające poprzednio pod zarządem Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego, ukazem Najjaśniejszego Pana z dnia 10 (22) Lutego 1842 roku, oddane są pod nadzór Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

Согласно постановленію Князя Намѣстника въ Царствѣ отъ 6 Сентября 1825 года, владѣльцы имѣній этого рода обязаны устроить всѣ лѣса, рощи и заросли на собственный счетъ, по правиламъ, установленнымъ для устройства казенныхъ лѣсовъ.

Въ развитіе этого постановленія, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, распоряженіями отъ 11 (23) Ноября 1842 года, № 70,835, отъ 23 Марта (4 Апрѣля) 1844 года, № 28,907, и отъ 6 (18) Іюня 1847 года, № 52,582, предписала основанія для устройства поіезуитскихъ лѣсовъ и приказала опубликовать:

1) что пока лѣса не будутъ устроены владѣльцемъ, пользованіе его ими должно ограничиться только удовлетвореніемъ собственныхъ нуждъ и потребностей имѣнія;

2) что владѣлецъ не имѣетъ права разчищать лѣсное пространство подъ пашню, ни для другаго употребленія, хотя бы даже оно доставляло высшій доходъ, нежели лѣсъ;

3) что несоблюдающіе сего владѣльцы обязаны вознаградить причиненный убытокъ Казнѣ, которая пользуется правомъ непосредственной собственности, и развести опять лѣсъ въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ таковой вырубленъ или расчищенъ;

4) что Правительственная Коммисія будетъ назначать ревизіи на мѣстѣ, и въ случаѣ, если замѣчено будетъ истребленіе лѣсовъ, учредитъ ближайшій мѣстный надзоръ на счетъ владѣльцевъ.

Въ послѣдствіи, Высочайше утвержденными 1 Іюля 1849 года правилами о помянутыхъ имѣніяхъ, а именно пунк. 7 ст. 1 постановлено:

„Въ отношеніи пользованія лѣсами, владѣлецъ обязанъ руководствоваться утвержденнымъ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства хозяйственнымъ планомъ, подъ опасеніемъ опредѣленнаго казенными правилами взысканія за противузаконное пользованіе.

Если лѣса не устроены по правиламъ, установленнымъ для казенныхъ лѣсовъ, и ежели, не смотря на требованія подлежащаго начальства, сіе не будетъ исполнено владѣльцемъ, то Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства должна привести лѣса въ устройство, на счетъ владѣльца.“

Ст. 20: „Въ тѣхъ имѣніяхъ, которыя поступятъ обратно

Postanowieniem Księcia Namiestnika Królewskiego, z d. 6 Września 1825 roku, posiadacze tego rodzaju dóbr obowiązani są wszelkie bory, lasy i zarośla własnym kosztem urządzić, podług prawideł do urządzenia lasów rządowych postanowionych.

W rozwinięciu tego postanowienia, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, zarządzeniami z dnia 11 (23) Listopada 1842 roku, Nr. 70,835, z dnia 23 Marca (4 Kwietnia) 1844 roku, Nr. 28,907, i z dnia 6 (18) Czerwca 1847 roku, Nr. 52,582, podała zasady do urządzenia lasów po-jezuickich, i nakazała obwieścić:

1) że dopóki posiadacz lasów swych nie urządzi, ograniczy się na użytkowaniu z nich tylko na własne i dóbr potrzeby;

2) że użytkujący nie jest mocen zmieniać powierzchni leśnéj na grunt orny, ani na jakibądź inny, niż las, użytek, chociażby ten większy zapewnił dochód;

3) że posiadacze postępujący przeciwnie, obowiązani będą wynagrodzić szkody Skarbowi, jako bezpośredniemu właścicielowi, i zaprowadzić znów las w miejscach wyciętych lub wykarczowanych;

4) że Kommissya Rządowa zsyłać będzie na grunt rewizye, a w razie dostrzeżenia niszczenia lasów, zarządzi bliższy miejscowy dozór na koszt posiadaczy.

Następnie przepisy o dobrach téj natury, Najwyżéj zatwierdzone dnia 1 Lipca 1849 roku, w art. 1 ustępie 7-m co do lasów stanowią:

„Przy użytkowaniu z lasów, posiadacz obowiązany jest stosować się do planu gospodarczego, przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu zatwierdzonego, pod rygorem kar za nieprawne użytkowanie przepisami skarbowemi zagrożonych.

Jeżeli lasy nie są urządzone podług przepisów dla lasów rządowych wydanych, i posiadacz, mimo wezwania właściwéj władzy, tego nie dopełni, wówczas Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, na jego koszt, urządzenie lasu zaprowadzi.“

W art. 20-m: „W dobrach, które powrócą do wolnego roz-

въ свободное распоряженіе Казны, а также въ имѣніяхъ пріобрѣтенныхъ въ пользу эдукаціоннаго фундуша, лѣса должны оставаться въ завѣдываніи Финансоваго Управленія, если они способны для введенія постояннаго хозяйства."

Въ тѣхъ имѣніяхъ, въ которыхъ канонъ выкупается по частямъ, лѣса остаются подъ надзоромъ Правительства, впредь до окончательнаго выкупа онаго.

§ 7.

Лѣса, принадлежащіе къ имѣніямъ секвестрованнымъ, то есть подлежащимъ запрещенію за преступленія владѣльцевъ оныхъ, и состоящіе въ пожизненномъ или временномъ владѣніи и пользованіи постороннихъ лицъ, согласно распоряженію отъ 30 Декабря (11 Января) 1843/4 года, № 52,849, должны быть завѣдываемы такимъ же порядкомъ, какъ лѣса духовенства, о которыхъ правила изложены въ § 2.

§ 8.

Лѣса, принадлежащіе къ частнымъ имѣніямъ, обремененнымъ займами, подлежатъ надзору Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, на основаніи слѣдующихъ правилъ:

a) обремененные ссудою, выданною отъ Казны, на основаніи постановленія Совѣта Управленія отъ 10 (22) Декабря 1843 года, коимъ разрѣшено выдавать ссуду изъ казенныхъ суммъ, подъ залогъ имѣній, а также на основаніи распоряженія Правительственной Коммисіи отъ 15 (27) Апрѣля 1844 года, № 32,688, коимъ положено, что владѣльцы имѣній, желающіе получить ссуду отъ Казны, или перевести заемъ или канонъ изъ другаго на свое имѣніе, обязаны устроить лѣса и пользоваться оными согласно хозяйственному плану;

b) обремененные займомъ, сдѣланнымъ въ Польскомъ Банкѣ подлежатъ надзору Правительственной Коммисіи, на основаніи постановленія Совѣта Управленія отъ 13 (25) Іюля 1845 года, коимъ, въ 10-й статьѣ, постановлено: „Владѣлецъ имѣнія, заключающій заемъ въ Банкѣ, принимаетъ на себя обязанность устроить принадлежащія къ имѣнію лѣса, въ теченіе не болѣе 6 лѣтъ, со времени полученія займа, и пользоваться оными, согласно съ утвержденнымъ Правительственною Комми-

porządzenia Rządu, jako też w dobrach na własność funduszu edukacyjnego nabytych, lasy pozostaną pod zarządem Władzy Skarbowéj o ile do stałego zagospodarowania zdatne będą."

W dobrach, w których kanon częściowo jest spłacany, nadzór Rządu nad lasami zostaje aż do zupełnego spłacenia go.

§ 7.

Lasy dóbr zasekwestrowanych, to jest skazanych na zajęcie za wykroczenie ich właścicieli, zostające w dożywotniem lub czasowém osób trzecich posiadaniu i użytkowaniu, podług urządzenia z dnia 30 Grudnia (11 Stycznia) 1843/4 roku, Nr. 52,849, nadzorowane być mają tak, jak lasy duchowieństwa, o których przepisy w § 2-m wymieniono.

§ 8.

Lasy dóbr prywatnych, obciążonych pożyczką, podlegają nadzorowi Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, z mocy przepisów następujących:

a) obciążone pożyczką skarbową, z mocy postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 10 (22) Grudnia 1843 roku, dozwalającego wypożyczać kapitały skarbowe na dobra ziemskie, oraz urządzenia Kommissyi z dnia 15 (27) Kwietnia 1844 roku, Nr. 32,688 stanowiącego: że właściciele dóbr ziemskich, chcący otrzymać pożyczkę od Skarbu, albo przenieść bądź pożyczkę, bądź kanon z obcych dóbr na swoje, zobowiązani będą do urządzenia lasów i użytkowania z nich podług planu gospodarczego;

b) obciążone pożyczką, z Banku Polskiego wziętą, należą do nadzoru Kommissyi, z mocy postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 13 (25) Lipca 1845 roku, stanowiącego w art. 10-m: „Właściciel dóbr, pożyczkę bankową zaciągający, przyjmuje obowiązek urządzenia lasów do nich należących, najdaléj w ciągu 6 lat od daty pozyskania pożyczki, użytkować z nich jedynie podług planu gospodarczego, przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu zatwierdzonego,

сіею Финансовъ и Казначейства хозяйственнымъ планомъ, подъ опасеніемъ взысканія съ него выданной ссуды экзекуціонными мѣрами, въ случаѣ неисполненія принятаго обязательства.

Условіе это должно быть внесено въ III Отдѣлъ Ипотечнаго Указателя;

c) наконецъ, лѣса принадлежащіе къ частнымъ имѣніямъ, обремененнымъ эдукаціоннымъ фундушемъ, подлежатъ надзору Правительственной Коммисіи, на основаніи Высочайше утвержденныхъ 1 Іюля 1849 года правилъ о эдукаціонныхъ фундушахъ, коими въ 24-ой ст. предписано:

1) „Капиталы, образовавшіеся изъ выкупа канона и изъ вкупныхъ платежей по вѣчнымъ арендамъ, выдаются въ ссуды подъ залогъ имѣній, какъ собственность эдукаціоннаго фундуша подъ условіями. . . .

2) Получающій ссуду владѣлецъ имѣнія, къ которому принадлежатъ лѣса, обязанъ устроить эти лѣса и пользоваться оными не иначе, какъ по утвержденному Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства хозяйственному плану."

3) выданная въ ссуду сумма не можетъ быть потребована обратно Правительствомъ, за исключеніемъ:

a) . . . . . .

b) если данное владѣльцемъ обезпеченіе будетъ уменьшено, вслѣдствіе раззоренія имѣнія и отступленія отъ лѣснаго хозяйственнаго плана.

Въ развитіе этихъ правилъ, Правительственная Коммисія предписаніемъ отъ 19 (31) Марта 1852 года, № 11,039, сдѣлала извѣстнымъ:

1) что владѣльцы имѣній, обремененныхъ подобными ссудами или фундушами, не имѣютъ права, ни подъ какимъ видомъ, уменьшать пространство лѣсовъ, ни истощать богатство оныхъ, противъ состоянія, оказавшагося по люстраціи, произведенной прежде выдачи ссуды;

2) что послѣ устройства лѣсовъ, они не могутъ дѣлать отступленій отъ утвержденнаго хозяйственнаго плана, до устройства же ихъ, они должны ограничиваться вырубкою лѣса только на мѣстныя потребности имѣнія;

a to pod rygorem zwrotu pożyczki środkami egzekucyi administracyjnéj, na przypadek niewykonania tego obowiązku lub odstąpienia od przyjętego."

„Warunek ten do działu III-go wykazu hypotecznego zapisany być winien;"

c) wreszcie lasy dóbr prywatnych, obciążonych funduszami edukacyjnemi, należą do nadzoru Kommissyi, z mocy przepisów o funduszach edukacyjnych, dnia 1 Lipca 1849 roku Najwyżéj zatwierdzonych, w których w art. 24-m przepisano:

1) „kapitały pochodzące ze spłaty kanonu oraz wkupnego z dzierżaw wieczystych, umieszczone będą na dobrach ziemskich, jako własność funduszu edukacyjnego pod warunkami. . ."

2) „biorący pożyczkę właściciel dóbr, w których znajdują się lasy, poddać się winien obowiązkowi urządzenia tychże lasów i użytkowania z nich nieinaczej, jak podług planu gospodarczego, przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu zatwierdzonego;"

3) „kapitał wypożyczony nie może być ze strony Rządu wypowiedziany, wyjąwszy:

a) . . . . . .

b) jeżeli przez niszczenie dóbr lub przestąpienie planu gospodarstwa leśnego, zapewnione przez siebie bezpieczeństwo zmniejszy właściciel."

W rozwinięciu tych przepisów Kommissya Rządowa reskryptem z dnia 19 (31) Marca 1852 roku Nr. 11,039 ogłosiła:

1) że właściciele dóbr, podobnemi pożyczkami lub funduszami obciążonych, nie mają prawa pod żadnym pozorem umniejszać powierzchni lasów, ani zmniejszyć ich zamożności, nad stan w lustracyi przed pożyczką wykazany;

2) że, po urządzeniu lasów, nie mogą odstępować od planu gospodarczego zatwierdzonego, a póki urządzenie nie nastąpi, ograniczać się mają na braniu drzewa tylko na potrzeby gruntowe;

3) что владѣльцы, несоблюдающіе сихъ условій, какъ не исполняющіе принятыхъ на себя обязательствъ, будутъ принуждены административными экзекуціонными мѣрами къ возврату ссуды или къ выкупу канона въ одинъ разъ.

§ 9.

Имѣнія, проданныя вмѣстѣ съ лѣсами частнымъ лицамъ, на основаніи 2-й ст. Высочайшаго указа 19 (31) Августа 1828 года, обременены канономъ, сумма котораго равняется половинѣ стоимости имѣнія, съ предоставленіемъ полной свободы выкупа онаго.

Для обезпеченія канона, въ первоначальныхъ контрактахъ помѣщаемо было общее условіе, основанное на 1912 и 1913 ст. Гражданскаго Кодекса, о томъ: чтобы имѣніе не было раззоряемо; въ послѣдующихъ же контрактахъ помѣщалось положительное условіе о сохраненіи лѣсовъ въ цѣлости. Въ обоихъ же случаяхъ, имѣнія этой категоріи, по вниманію къ обезпеченію канона, до окончательнаго выкупа онаго, подлежатъ, подобно частнымъ имѣніямъ, обремененнымъ казенными, банковыми или эдукаціонными суммами, условіямъ, изложеннымъ въ § 8, въ отношеніи сохраненія лѣсовъ и устройства оныхъ по правиламъ хозяйственнаго плана, слѣдовательно Правительственная Коммисія обязана слѣдить за этимъ посредствомъ производимыхъ на мѣстѣ ревизій.

Посему, на основаніи контрактовъ и постановленій закона, Правительственная Коммисія еще 22 Ноября (4 Декабря) 1840 года, за № 87,795, сдѣлала распоряженіе о собраніи на мѣстѣ свѣдѣній о томъ, истребляются ли и до какой степени лѣса въ имѣніяхъ этой категоріи, и еслибы оказалось, что стоимость имѣнія уменьшилась вслѣдствіе вырубки лѣса, и что поэтому канонъ не имѣетъ столь надежнаго обезпеченія, какъ во время продажи этихъ имѣній, она предписала пріостановить дальнѣйшую рубку лѣса и о положеніи дѣла войти съ представленіемъ въ Правительственную Коммисію, съ присовокупленіемъ мнѣнія о томъ, не слѣдовало ли бы потребовать полной уплаты канона.

Глава III.

О срокахъ и порядкѣ ревизіи.

§ 10.

Лѣсной окружной чиновникъ обязанъ ежегодно, по край-

3) że właściciele przekraczający takowe ostrzeżenia, jako niedotrzymujący swych zobowiązań, zmuszeni będą do zwrotu pożyczki, lub spłacenia kanonu odrazu, środkami egzekucyi administracyjnéj.

§ 9.

Dobra z lasami sprzedane prywatnym, z mocy art. 2-go ukazu Najjaśniejszego Pana z dnia 19 (31) Sierpnia 1828 roku, są obciążone kanonem, wyrównywającym w summie połowie szacunku dóbr, z wolnością spłacania go.

Dla bezpieczeństwa kanonu, w początkowych kontraktach umieszczono ogółowo warunek, z art. 1,912 i 1,913 Kodeksu Cywilnego wyprowadzony: „aby dobra nie były niszczone;“ w późniejszych zaś kontraktach zamieszczono wyraźny warunek zachowania całości lasu. W obu zaś przypadkach, dobra tego rodzaju, ze względu na bezpieczeństwo kanonu, dopoki spłaconym nie będzie, są w téj saméj kategoryi, jak inne dobra prywatne, funduszem skarbowym, bankowym lub edukacyjnym obciążone, i ulegają warunkom w § 8-m wymienionym, co do zachowania lasów i zagospodarowania ich podług planu gospodarczego, a Kommissya Rządowa ma obowiązek wglądania w to, przez zsyłanie na grunt rewizyj.

Na podstawie tedy kontraktów i przepisów prawa, Kommissya Rządowa, już w roku 1840 pod dniem 22 Listopada (4 Grudnia) Nr. 87,795, zarządziła przekonywanie się na gruncie, czy i o ile lasy w dobrach tego rodzaju są niszczone, i jeżeliby się okazało, że przez wycięcie lasu, wartość dóbr zmniejszyła się i nie zapewniała takiego bezpieczeństwa dla kanonu, jakie miał przy sprzedaży tychże dóbr, nakazała dalsze wycięcie wstrzymać i stan rzeczy przedstawić Kommissyi z opinią, czy nie wypada żądać spłacenia kanonu.

Tytuł III.

O czasie i sposobie rewizyi.

§ 10.

Urzędnik leśny okręgowy obowiązany jest corocznie, raz

ней мѣрѣ одинъ разъ, посѣтить и подробно обревизовать всѣ лѣса, подлежащіе надзору Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства и расположенные во ввѣренномъ ему округѣ, которые поименованы въ общей вѣдомости или въ особыхъ предписаніяхъ.

§ 11.

Прибывъ на мѣсто, чиновникъ этотъ долженъ извѣстить владѣльца или собственника лѣсовъ о цѣли своего посѣщенія и, на основаніи правилъ, изложенныхъ въ главѣ II, объяснить ему его обязанности относительно сохраненія лѣсовъ, смотря по свойству имѣнія и обременяющей оное ссуды, и затѣмъ предложить ему допустить его къ ревизіи и самому присутствовать при оной.

Въ случаѣ недопущенія къ ревизіи, командированный чиновникъ обязанъ составить о семъ протоколъ и представить оный Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, съ присовокупленіемъ о состояніи лѣсовъ свѣдѣній, какія могли быть имъ собраны при личномъ осмотрѣ и отъ окрестныхъ жителей.

§ 12.

Въ случаѣ согласія на производство ревизіи, командированный чиновникъ, вмѣстѣ съ владѣльцемъ, или его повѣреннымъ, а также съ мѣстною лѣсною стражею, обязанъ осмотрѣть лѣсъ и удостовѣриться вообще, исполняются ли владѣльцемъ лежащія на немъ обязанности относительно сохраненія лѣса и веденія въ ономъ хозяйства, согласно съ правилами, изложенными въ главѣ II, смотря по роду имѣній; въ частности же онъ обязанъ повѣрить предметы, указанные въ слѣдующихъ параграфахъ.

§ 13.

Относительнаго лѣснаго пространства:

въ устроенныхъ лѣсахъ, ревизующій долженъ осмотрѣть границы лѣса, а также границы находящихся въ лѣсу полей и пашень, и, сравнивая оныя съ картою, удостовѣриться, не подверглись ли таковыя какому либо измѣненію со времени устройства, вслѣдствіе самовольной припашки со стороны владѣльцевъ смежныхъ земель, или вслѣдствіе разчистокъ, произведенныхъ съ дозволенія и по распоряженію самаго владѣльца;

przynajmniej, zwiedzić i szczegółowo zrewidować wszystkie lasy, do nadzoru Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu należące, a w okręgu jemu powierzonym położone, ogólnym wykazem lub szczegółowemi reskryptami wskazane.

§ 11.

Zjechawszy na grunt, zawiadomi posiadacza lub właściciela lasów, o celu swego przybycia, i na podstawie praw w tytule II-m wypisanych, objaśni go o obowiązkach jego względem zachowania lasów, według natury dóbr i ich obciążenia, oraz zawezwie go o dozwolenie i assystowanie rewizyi.

W razie odmówienia rewizyi, delegowany spisze z tego protokół i przedstawi go Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, z domieszczeniem wiadomości o stanie lasów, jakie będzie mógł powziąść z widzenia osobistego lub od mieszkańców poblizkich.

§ 12.

Za przyzwoleniem zaś na rewizyę, delegowany wraz z posiadaczem lub od niego umocowanym, oraz z miejscową służbą leśną, przejrzy las i rozpozna w ogólności, czy właściciel lub posiadacz jego czyni zadość swym obowiązkom względem jego zachowania i zagospodarowania, podług praw w tytule II-m, dla właściwéj natury dóbr wymienionych; a w szczególności rozpozna przedmioty w następnych paragrafach wskazane.

§ 13.

Co do powierzchni leśnéj:

W lasach urządzonych, rewidujący obejrzy granice lasu, oraz pól i niw w lesie położonych, a porównywając stan ich z mappą, przekona się, czy one od czasu urządzenia nie uległy jakowéj zmianie, bądź przez samowolne worywanie się użytkujących z gruntów przyległych, bądź przez karczunki dozwolone i zarządzone przez samego posiadacza.

въ неустроенныхъ лѣсахъ, принадлежащихъ къ частнымъ имѣніямъ, обремененнымъ канонами или казенными и эдукаціонными капиталами (владѣльцы которыхъ обязаны сохранять лѣса въ такихъ границахъ, въ какихъ они находились во время обремененія имѣнія), ревизующій обязанъ повѣрить, не произошли ли какія либо измѣненія границъ, вслѣдствіе обращенія лѣснаго пространства на другое какое либо употребленіе. Онъ долженъ вмѣстѣ съ тѣмъ начертить ручной планъ лѣса въ такихъ границахъ, какія найдены имъ во время ревизіи, исчислить приблизительно обширность его и приложить все это къ протоколу о ревизіи. Независимо отъ сего, онъ долженъ истребовать отъ владѣльца подписку въ томъ, желаетъ ли онъ самъ устроить свои лѣса, и къ какому сроку обязывается исполнить это, или же соглашается на устройство оныхъ финансовымъ чиновникомъ и на возвращеніе въ Казну издержекъ, составляющихъ по 2 руб. 25 коп. за каждый день, проведенный на мѣстѣ, при исполненіи этихъ работъ, командированнымъ чиновникомъ. Въ случаѣ отказа въ той или другой подпискѣ, ревизующій чиновникъ предваритъ владѣльца, что Казна потребуетъ возврата своего капитала за одинъ разъ, съ принятіемъ для взысканія онаго административныхъ экзекуціонныхъ мѣръ.

§ 14.

Относительно лѣсонасажденій:

въ устроенныхъ лѣсахъ, ревизующій долженъ внимательно осмотрѣть каждый ревизуемый участокъ, проходя оный въ разныхъ направленіяхъ и удостовѣриться, не были ли рублены и не вырубаются ли деревья и лѣсосѣки, назначенныя на послѣдующіе годы и періоды, и не срубается ли лѣсъ внѣ мѣстъ, назначенныхъ для рубки, на каждый годъ, по хозяйственному плану;

въ неустроенныхъ же лѣсахъ (владѣльцы коихъ обязаны ограничиться пользованіемъ оными, единственно для удовлетворенія мѣстной потребности), ревизующій чиновникъ долженъ удостовѣриться, не срубается ли на корнѣ лѣсъ, въ такихъ случаяхъ, въ коихъ мѣстныя потребности могли бы быть удовлетворены валежникомъ и сушнякомъ, не обращается ли лѣсъ въ продажу, и не употребляется ли оный на другіе предметы, кромѣ обыкновенной мѣстной потребности, а также, не произво-

W lasach nieurządzonych, mianowicie dóbr prywatnych, kanonami i kapitałami skarbowemi lub edukacyjnemi obciążonych, (których właściciele są obowiązani zachować w takich granicach, jakie były w czasie obciążenia), rewidujący rozpozna: czy nie nastąpiły jakie zmiany w granicach, przez obrócenie powierzchni leśnéj na jakibądź inny, niż las, użytek. Sporządzi zarazem rys odręczny lasu w granicach takich, jakie w czasie rewizyi zastał, obliczy jego obszerność w przybliżeniu, i załączy do protokółu rewizyjnego. Zarazem zażąda od posiadacza zdeklarowania się: czy zechce sam lasy swoje urządzić i kiedy to spełnić obowiązuje się, lub zgadza się na urządzenie ich przez urzędnika skarbowego, i na powrócenie Skarbowi kosztów, oznaczonych na rs. 2 kop. 25 za każdy dzień na gruncie przy téj czynności przez delegowanego strawiony. W razie odmówienia jednéj lub drugiej deklaracyi, urzędnik rewidujący uprzedzi właściciela, że Rząd żądać będzie zwrotu swego kapitału, na raz jeden, pod egzekucyą administracyjną.

§ 14.

Co do drzewostanów:

W lasach urządzonych, rewidujący przejrzy dokładnie każdy okręg w obrębie rewidowanym, przechodząc go w różnych kierunkach, i rozpozna: czy nie były lub nie są wycinane drzewa lub drzewostany na dalsze lata i okresy przeznaczone, i czy nie jest wycinane jakiebądź drzewo za cięciami, planem gospodarczym na każdy rok wskazanemi.

W lasach zaś nieurządzonych (których właściciele powinni ograniczyć się na użytkowaniu do zwyczajnych tylko potrzeb gruntowych), rewidujący rozpozna: czy nie jest ścinane z pnia drzewo tam, gdzie potrzeby gruntowe mogą być zaspokojone z leży i posuszu; czy drzewo nie jest sprzedawane na handel lub obracane na jakibądź inny, a nie zwyczajny gruntowy użytek; czy wycinanie, nawet przyzwolone, nie

дится ли дозволенная даже рубка, съ ущербомъ насажденій и несоразмѣрно съ изобиліемъ лѣса.

§ 15.

Относительно хозяйственныхъ работъ:

1) ревизующій долженъ осмотрѣть текущія рубки и удостовѣриться, назначены ли онѣ въ такихъ мѣстностяхъ и на такомъ пространствѣ, какія указаны по хозяйственному плану, оставлены ли сѣменныя и охранительныя деревья въ такомъ числѣ и въ такомъ расположеніи, какъ сіе требуется хозяйственнымъ планомъ и мѣстностью;

2) онъ долженъ также осмотрѣть лѣсосѣки минувшихъ годовъ, начиная со времени устройства оныхъ, и удостовѣриться, не вырубленъ ли лѣсъ на болѣе значительномъ пространствѣ, нежели назначено по плану на всѣ годы, и произведена ли рубка такимъ порядкомъ, и съ такимъ успѣхомъ, какъ предположено по плану, а именно:

въ мѣстахъ, гдѣ произведена изрѣдительная рубка, слѣдуетъ удостовѣриться, не срублены ли, вмѣсто заглушенныхъ и малорослыхъ, здоровыя деревья, назначенныя для произрастанія, и не прервана ли въ оставшемся насажденіи сомкнутость коронъ;

въ мѣстахъ, въ которыхъ возобновляется лѣсъ, слѣдуетъ удостовѣриться, поднялась ли молодая поросль, въ достаточномъ ли числѣ и хорошаго ли роста, не истребляется ли она по причинѣ вырубки сѣменныхъ деревьевъ, пастьбы скота, кошенія травы, нѣтъ ли обширныхъ прогалинъ и мѣстъ, не обсѣменившихся въ теченіе 5 лѣтъ послѣ вырубки лѣса, которыя нуждаются въ ручной обработкѣ.

§ 16.

Въ случаѣ замѣченнаго поврежденія лѣса, или вслѣдствіе уменьшенія занимаемаго имъ пространства, или вслѣдствіе истребленія деревьевъ, или же вслѣдствіе отступленія отъ хозяйственнаго плана и неисполненія его предположеній, ревизующій чиновникъ долженъ разслѣдовать, когда, кѣмъ, для какой цѣли сдѣлано поврежденіе или отступленіе, исчислить стоимость убытка въ пространствѣ или въ матеріалѣ, потребовать по сему предмету объясненія отъ владѣльца и, въ случаѣ необходимости ручной обработки, взять въ томъ съ владѣльца обязательную

dzieje się z uszczerbkiem drzewostanów i nad zamożność lasu.

§ 15.

Co do działań gospodarczych:

1) Rewidujący przejrzy cięcia bieżące i przekona się: czy naznaczone są w miejscach i obszerności, planem gospodarczym wskazanych; czy drzewa nasienne i ochronne są pozostawione w takiéj ilości i w takiem rozpołożeniu, jak plan gospodarczy i miejscowość wymaga;

2) przejrzy cięcia lat upłynionych, od czasu urządzenia, i rozpozna: czy przestrzeń, na wszystkie lata planem do wycięcia wskazana, nie jest przekroczoną; czy taki rodzaj cięć i z takim skutkiem przeprowadzono, jak planem zamierzono, a mianowicie:

w dokonanych trzebieżach rozpozna: czy zamiast drzew przytłumionych, we wzroście upośledzonych, nie wycięto drzewa zdrowego, do chodowania przeznaczonego, i czy w drzewostanie pozostałym, zwarcie nie jest przerwane;

w miejscach odmłodnionych rozpozna: czy zajęła się młodzież, czy jest dostateczna i w dobrym wzroście, czy nie jest niszczoną przez wybieranie nasienników, przez paszę bydła, lub koszenie trawy; czy nie znajdują się obszerne halizny i miejsca, po wycięciu drzew przez lat 5 nie obsiewające się, które wymagają uprawy z ręki.

§ 16.

W razie dostrzeżenia uszkodzenia lasu, bądź przez zmniejszenie jego powierzchni, bądź przez niszczenie drzewostanu, bądź przez przekroczenie planu gospodarczego, lub nie osiągnięcie jego zamierzeń, rewidujący wyśledzi: kiedy, przez kogo i na jaki cel uszkodzenie lub uchybienie nastąpiło, obliczy wielkość szkody, czy to w powierzchni, czy w materyale, zażąda od posiadacza tłómaczenia się, a w razie potrzeby

подписку, и всѣ эти бумаги приложить къ дѣлу о произведенной ревизіи.

§ 17.

Относительно лѣсной стражи:

въ лѣсахъ, принадлежащихъ духовенству и разнымъ учрежденіямъ, а также въ лѣсахъ, отданныхъ во временную аренду въ пользу суммъ Земскаго Кредитнаго Общества (которые состоятъ въ завѣдываніи Лѣсныхъ Управленій), ревизующій долженъ удостовѣриться, исполняются ли Лѣсничимъ, Подлѣсничимъ и нижними служителями обязанности по хозяйству и надзору, на основаніи правилъ, установленныхъ для казенныхъ лѣсовъ, опредѣляются ли стрѣлки Губернскими Правленіями, получаютъ ли они жалованье изъ кассы Лѣснаго Управленія, и не состоятъ ли въ какой либо зависимости отъ владѣльцевъ;

въ лѣсахъ другаго рода, въ которыхъ опредѣленіе и устройство лѣсной стражи принадлежитъ владѣльцамъ, ревизующій долженъ удостовѣриться, ознакомленъ ли съ хозяйственнымъ планомъ завѣдывающій лѣсами Лѣсничій, обладаетъ ли онъ соотвѣтственными своему званію познаніями по части лѣсоводства, и не подвергается ли лѣсъ поврежденіямъ, по поводу неспособности или недостаточнаго числа стражниковъ.

Глава IV.

О представленіи рапортовъ.

§ 18.

О каждой произведенной ревизіи лѣса ревизующій чиновникъ долженъ составить протоколъ, съ показаніемъ въ ономъ рода имѣній, къ которымъ принадлежитъ лѣсъ, и съ поясненіемъ, устроенъ ли онъ, или нѣтъ, излагая затѣмъ всѣ указанныя настоящею Инструкціею подробности, въ такомъ видѣ, въ какомъ онѣ найдены по ревизіи. Протоколъ этотъ составляется въ двухъ экземплярахъ, за подписями владѣльца или его повѣреннаго, ревизующаго чиновника и чиновъ лѣсной стражи, присутствовавшихъ при ревизіи; одинъ экземпляръ онаго оставляется на мѣстѣ, другой же представляется въ Правительственную Коммисію при рапортѣ, отдѣльно по каждому роду имѣній.

§ 19.

Въ рапортѣ должно быть изложено ревизующимъ чиновни-

uprawy z ręki, zażąda zobowiązania się w téj mierze posiadacza, i dołączy to wszystko do operatu rewizyi.

§ 17.

Co do służby leśnéj:

W lasach duchowieństwa i instytutów, oraz czasowo wydzierżawionych na fundusz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (które zostają pod zawiadywaniem Urzędów leśnych), rewidujący rozpozna: czy Nadleśniczy, Podleśny i niższa służba pełnią obowiązki gospodarstwa i dozoru, podług przepisów dla lasów rządowych postanowionych; czy strzelcy mianowani są przez Rząd Gubernialny, pobierają płacę z kassy Urzędu leśnego, i czy w czém nie są zawiśli od posiadaczy.

W lasach innej natury, w których wybór i urządzenie służby leśnéj należy do posiadaczy, rewidujący uważać będzie: czy zawiadujący lasami Leśniczy obeznany jest z planem gospodarczym i posiada znajomości leśnictwa, powołaniu swemu odpowiednie; czy z powodu niezdatności lub niedostatecznéj liczby dozorców, las nie jest narażony na jaki uszczerbek.

Tytuł IV.

Zdawanie rapportów.

§ 18.

Z dokonanéj rewizyi lasu, rewidujący spisze protokół, a w nim wymieni rodzaj dóbr, do których las należy, czy jest urządzony lub nie, następnie obejmie wszelkie szczegóły niniejszą instrukcyą wskazane, opisze je tak, jak przy rewizyi znalazł. Protokół spisze w dwóch egzemplarzach, a po zaopatrzeniu podpisem posiadacza lub umocowanego, swoim, oraz służby leśnéj, obecnéj przy rewizyi, w jednym egzemplarzu zostawi na gruncie, w drugim prześle Kommissyi Rządowéj przy rapporcie, z każdéj natury dóbr oddzielnym.

§ 19.

W rapporcie wymieni rewidujący wszystko, co znalazł

комъ все то, что найдено имъ противнаго правиламъ, съ присовокупленіемъ своего мнѣнія и съ предложеніемъ такихъ мѣръ для отвращенія зла, какія, по мѣстнымъ обстоятельствамъ, признаются имъ самыми соотвѣтственными; все это должно быть изложено ясно, для того, чтобы Коммисія могла рѣшить дѣло положительно.

§ 20.

Правительственная Коммисія, по разсмотрѣніи ревизіоннаго дѣла, даетъ распоряженія, какія признаетъ нужными, и копіи этихъ распоряженій препровождаетъ къ ревизующему чиновнику, для свѣдѣнія.

§ 21.

При послѣдующихъ ревизіяхъ, ревизующій чиновникъ долженъ изслѣдовать и объяснить въ протоколѣ, исполнены ли, по какимъ пунктамъ и какимъ порядкомъ, изданныя Правительственною Коммисіею, вслѣдствіе прежнихъ ревизій, распоряженія, и если не исполнены, объяснить причины этому. Сверхъ того, онъ долженъ подробно изложить вновь замѣченныя имъ поврежденія или отступленія.

Глава V.

Объ отвѣтственности ревизующихъ.

§ 22.

Ревизія лѣсовъ, состоящихъ подъ надзоромъ Правительства, должна быть производима командированнымъ для сего чиновникомъ, на основаніи вышеизложенныхъ правилъ, со всевозможною точностію и исправностію. За поверхностное же и неисправное обревизованіе, за неоткрытіе злоупотребленій, которыя совершались до ревизіи или во время ревизіи и, по всему вѣроятію, могли быть раскрыты, ревизующій чиновникъ подвергается отвѣтственности и можетъ быть устраненъ отъ исправленія возложенныхъ на него обязанностей, ежели окажется явное съ его стороны пренебреженіе настоящими правилами.

§ 23.

Чиновники, отряжаемые Губернскими Правленіями для осмотра лѣсовъ, состоящихъ подъ надзоромъ Правительства, должны руководствоваться правилами настоящей Инструкціи.

przeciwnego przepisom, zamieści swe zdanie, i zaprojektuje środki zaradcze, jakie podług miejscowości uzna za najskuteczniejsze; wszystko opisze dokładnie, tak, aby Kommissya mogła stanowczo wyrzec.

§ 20.

Kommissya Rządowa, po rozpoznaniu dzieła zwiedzenia, wyda zarządzenia, jakie uzna za potrzebne, odpis takowych zarządzeń prześle także urzędnikowi rewidującemu, dla wiadomości.

§ 21.

Przy następnych rewizyach, rewidujący zbada i w protokóle wymieni: czy zarządzenia, w skutek poprzednich rewizyj przez Kommissyę Rządową wydane, wykonane zostały, w których punktach i w jakim sposobie, a jeżeli nie były wykonane, wyłuszczy tego przyczyny. Wreszcie szczegółowo opisze, gdzie dostrzeże, nowe uszkodzenia lub przekroczenia.

Tytuł V.

Odpowiedzialność rewidujących.

§ 22.

Rewizyę lasów, pod nadzorem Rządu będących, dopełniać ma urzędnik do tego delegowany, podług przepisów wyżéj wskazanych, z zupełną ścisłością i akuratnością. Za powierzchowne bowiem i niedokładne rewidowanie, za niewykrycie takich nadużyć, które przed lub w czasie rewizyi miały miejsce, i według wszelkiego podobieństwa mogłyby być wykrytemi, rewidujący pociągniętym będzie do karnéj odpowiedzialności, skutkiem któréj nawet od obowiązków mu powierzonych usuniętym zostanie, jeżeli lekceważenie niniejszych przepisów widocznem się okaże.

§ 23.

Urzędnicy przez Rząd Gubernialny zsyłani do rewizyi lasów, pod nadzorem Rządu będących, stosować się mają do przepisów niniejszéj instrukcyi.

§ 24.

Статьи 51, 52 и 53 Инструкціи, данной бывшимъ Инспекторамъ 31 Января 1834 года, за № 8,316, теряютъ обязательную силу.

Варшава, 12 (24) Февраля 1853 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 34,540/16,594.

№ 484.

О представленіи ревизующими чиновниками кондуитныхъ списковъ.

(4 (16) Іюля 1860 года.)

N Лѣсному Коммисару.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Для постояннаго пополненія свѣдѣній о поведеніи состоящихъ на службѣ въ лѣсничествахъ чиновниковъ и служителей, ревизующіе чиновники обязаны представлять о нихъ свое мнѣніе, по каждой ревизіи лѣсничества.

Статьями 82 и 83-й Инструкціи, данной Корпусу Лѣсничихъ 1823 года, предписано, чтобы мнѣніе это о всѣхъ лѣсныхъ чиновникахъ и служителяхъ было помѣщаемо въ кондуитномъ спискѣ, составляемомъ по установленной формѣ.

Статьею же 38-ю Инструкціи, данной Лѣснымъ Инспекторамъ 31 Января 1834 года, № 8,316, опредѣлено помѣщать въ кондуитномъ спискѣ мнѣніе о тѣхъ только чиновникахъ лѣсничества, опредѣленіе коихъ зависитъ отъ Правительственной Коммисіи.

Въ послѣдствіи, распоряженіемъ отъ 30 Іюня (12 Іюля) 1841 года, № 53,813/16,282, предписано командированнымъ Правительственною Коммисіею для ревизіи чиновникамъ излагать мнѣніе о Лѣсничихъ, Подлѣсничихъ, завѣдывающихъ стражами и канцелярскими дѣлами, а также о тѣхъ Писаряхъ Лѣсныхъ Управленій и конныхъ стражникахъ, которые признаны способными къ занятію должностей Подлѣсничихъ; мнѣніе это

§ 24.

Artykuły 51, 52 i 53-ci instrukcyi dla byłych Inspektorów wydanéj z dnia 31 Stycznia 1834 roku, Nr. 8,316, przestają obowiązywać.

Warszawa, dnia 12 (24) Lutego 1853 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 34,540/16,594.

№ 484.

O konduit liście przy objazdach.

(d. 4 (16) Lipca 1860 r.)

Do Kommissarza Leśnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Dla utrzymania ciągłéj wiadomości, o sprawowaniu się w służbie urzędników i officyalistów po leśnictwach, rewidujący mają obowiązek składać o nich Kommissyi opinię, po każdéj rewizyi leśnictwa.

W instrukcyi dla Korpusu leśnego z roku 1823 w art. 82 i 83-m przepisano: aby opinię takową o wszystkich urzędnikach i officyalistach leśnych zamieszczać w liście konduit, układanych podług wzoru na ten cel wydanego.

W instrukcyi zaś dla Inspektorów leśnych z dnia 31 Stycznia 1834 roku Nr. 8,316, w art. 38-m kazano zamieszczać do listy konduit, opinię o tych tylko urzędnikach w leśnictwie, którzy zależą od nominacyi Kommissyi Rządowéj.

Następnie urządzeniem z d. 30 Czerwca (12 Lipca) 1841 roku, Nr. 53,813/16,282, polecono rewidującym ze strony Kommissyi dawać opinię o Nadleśniczych, Podleśnych strażowych, Podleśnych biurowych i takich Pisarzach Urzędów leśnych, oraz strażnikach objazdowych, którzy mają kwalifikacyę do posad na Podleśnych; opinię pisać o każdym na osobnym arkuszu, a opierać na czynach rzeczywistych, z przed-

о каждомъ изъ нихъ писать на особомъ листѣ бумаги и основывать оное на дѣйствительныхъ фактахъ по предмету хозяйства, употребленія и охраненія лѣсовъ и дальнѣйшаго образованія.

Кромѣ того, въ новыхъ печатныхъ бланкахъ кондуитныхъ списковъ помѣщено примѣчаніе, что списки эти, по изложеніи во всѣхъ графахъ точныхъ свѣдѣній, должны быть представляемы, во время объѣзда, Лѣсному Ассесору или чиновнику, которому ввѣренъ надзоръ за лѣснымъ округомъ, для разсмотрѣнія, и что одинъ экземпляръ оныхъ долженъ быть приложенъ къ общему рапорту о совершенномъ объѣздѣ.

Правила эти разнообразно исполняются ревизующими чиновниками. Одни изъ нихъ показываютъ въ кондуитныхъ спискахъ всѣхъ служащихъ по лѣсничеству, не исключая стражниковъ, стрѣлковъ и дровосѣковъ, другіе показываютъ въ оныхъ однихъ только чиновниковъ, опредѣляемыхъ Правительственною Коммисіею, прочіе, наконецъ, вовсе не представляютъ кондуитнаго списка, но присылаютъ одно только мнѣніе, на особыхъ листахъ, согласно вышеприведенному предписанію.

Правительственная Коммисія, имѣя въ виду: что въ кондуитномъ спискѣ, по данной формѣ, заключается все прохожденіе службы, семейныя и имущественныя отношенія, количество получаемаго содержанія и отведенныхъ въ пользованіе земель и строеній, количество податей съ усадьбы, аттестація о способностяхъ и поведеніи; что свѣдѣнія эти нужны не только о лицахъ, опредѣленіе коихъ зависитъ отъ Правительственной Коммисіи, но и о всѣхъ прочихъ чинахъ лѣсной стражи, отъ которыхъ иногда поступаютъ жалобы на рѣшенія Губернскихъ Правленій; и что таковые списки, будучи однажды составлены, могутъ служить долгое время, за внесеніемъ въ оные, по временамъ, происходящихъ перемѣнъ,—поручаетъ Коммисару N, по каждому лѣсничеству, при первой ревизіи онаго, приказать составить полный кондуитный списокъ всѣхъ чиновниковъ и служителей лѣсничества, съ замѣщеніемъ всѣхъ графъ, и приложить оный къ дѣлу объ осмотрѣ; при слѣдующихъ же затѣмъ ревизіяхъ показывать только тѣ статьи, по которымъ послѣдовала перемѣна лицъ, а по прочимъ статьямъ ссылаться на прежній списокъ. Такимъ образомъ Правительственная Коммисія бу-

miotów gospodarstwa, użytkowania, ochrony i dalszego kształcenia się.

Obok tego na drukach teraźniejszych, do listy sprawowania się, zamieszczona jest uwaga; lista takowa po zapełnieniu wszystkich rubryk z dokładnością, podawaną być winna w czasie objazdu Assessorowi Nadleśnemu, lub urzędnikowi nadzorującemu w okręgu, do przejrzenia, i w jednym egzemplarzu do rapportu ogólnego, z objazdu dołączoną.

W wykonywaniu tych przepisów, rewidujący niejednostajnie postępują. Jedni zamieszczają do listy sprawowania się wszystkie osoby w leśnictwie, nie pomijając strażników, strzelców i sążniarzy; inni zamieszczają do listy samych tylko urzędników od nominacyi Kommissyi zależnych; inni wreszcie wcale nie załączają listy sprawowania się, a przysyłają tylko opinię na osobnych arkuszach, stosownie do reskryptu powyżéj przywiedzionego.

Kommissya Rządowa zważając, że lista sprawowania się, podług podanego druku, obejmuje: cały stan służby,—stosunki familijne i majątkowe,—uposażenie w płacy, w gruntach, w budowlach,—wysokość podatków z osady,—kwalifikacye i sprawowanie się; że takowe wiadomości potrzebne są w Kommissyi, nietylko co do osób od jéj mianowania zawisłych, ale i co do wszystkich innych osób straży leśnéj, którzy przychodzą częstokroć z reklamacyami od decyzyi Rządów Gubernialnych; zważając, że takie listy raz ułożone mogą na długo służyć, za zaprowadzeniem tylko zmian częściowo zachodzących; poleca NN, aby w każdem leśnictwie, przy pierwszéj jego rewizyi, kazał ułożyć dokładną listę sprawowania się wszystkich urzędników i officyalistów leśnictwa, z zapełnieniem wszystkich rubryk i takową do operatu zwiedzenia dołączył. Przy następnych zaś rewizyach, zapełniać tylko te pozycye, w których zmiana osób zaszła, a co do innych powołać się do poprzedniéj listy. Tym sposobem Kommissya

детъ имѣть постоянное свѣдѣніе о службѣ и перемѣнахъ въ личномъ составѣ чиновъ лѣсной стражи, и вмѣстѣ съ тѣмъ не нужно будетъ трудиться ежегодно надъ переписываніемъ списка, съ повтореніемъ въ оном всѣхъ подробностей, остающихся безъ измѣненій.

Настоящимъ распоряженіемъ вовсе не отмѣняется вышеприведенное предписаніе отъ 30 Іюня (12 Іюля) 1841 года, за № 53,813/16,282, которое и впредь должно быть исполняемо особо, со всею точностью.

Варшава, 4 (16) Іюля 1860 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Гуминскій.*

№ 39,591/17,735.

№ 485.

Объясненіе относительно представленія рапортовъ о ревизіи лѣсничествъ.

(25 Іюля (6 Августа) 1862 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ правилахъ о ревизіи лѣсовъ надзирательствующими чиновниками, а именно въ 64-ой ст. Инструкціи для Корпуса Лѣсничихъ и въ 59 и 60 ст. Инструкціи для Лѣсныхъ Инспекторовъ (см. Указатель для чиновниковъ Лѣснаго вѣдомства, стр. 856), сказано, что въ общемъ рапортѣ объ осмотрѣ лѣсничества должно быть изложено все то, что найдено ревизующимъ противнымъ правиламъ, и что требуетъ исправленія или какого либо распоряженія.

О важныхъ же дѣлахъ, требующихъ скораго исполненія, ревизующій долженъ доносить особо Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, адресуя на имя Директора Отдѣленія имуществъ и лѣсовъ, и объяснить объ этомъ въ общемъ рапортѣ.

Между тѣмъ, въ нѣкоторыхъ общихъ рапортахъ объ осмотрѣ лѣсничествъ, встрѣчаются Правительственною Коммисіею

posiadać będzie ciągłą wiadomość o służbie i zmianach w całéj straży leśnéj, a uniknie się pracy corocznego przepisywania listy z powtarzaniem wszystkich szczegółów, które niezmienne pozostają.

Rozporządzenie to nie zmienia w niczém urządzenia powyżéj przywiedzionego, z dnia 30 Czerwca (12 Lipca) 1841 roku, Nr. 53,813/16,282, które i nadal w zupełności ma być osobno spełniane.

Warszawa, dnia 4 (16) Lipca 1860 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 39,591/17,735.

№ 485.

Objaśnienie co do składania rapportów z rewizyj leśnictw.

(d. 25 Lipca (6 Sierpnia) 1862 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W przepisach o rewizyi lasów przez urzędników nadzorujących, mianowicie w art. 64-m instrukcyi dla Korpusu leśnego, oraz w art. 59 i 60-m instrukcyi dla Inspektorów leśnych (Przewodnik dla służby leśnéj str. 856) wskazano, że w rapporcie ogólnym ze zwiedzenia leśnictwa, ma być wymienioném to wszystko, co rewidujący znalazł przeciwnem przepisom, i co wymaga sprostowania lub jakowego zarządzenia.

W przedmiotach zaś ważnych, prędkiego załatwienia wymagających, rewidujący powinien donieść osobno Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, na ręce Dyrektora Wydziału dóbr i lasów, a w rapporcie ogólnym wzmiankę o tém zamieścić.

W niektórych rapportach ogólnych ze zwiedzenia leśnictwa, znajduje Kommissya Rządowa przedstawienia i wnios-

представленія и заключенія ревизующихъ чиновниковъ, по предметамъ новымъ, требующимъ подробнаго разсмотрѣнія и рѣшенія, отъ чего затрудняется повѣрка дѣйствій по ревизіи лѣсничества, а также сохраненіе канцелярскаго и архивнаго порядка.

Напримѣръ, одинъ изъ ревизующихъ чиновниковъ сдѣлалъ въ общемъ рапортѣ предположенія:

1) объ увеличеніи признанной Лѣсничимъ недостаточною суммы на письменные матеріалы;

2) объ измѣненіи правилъ лѣсохозяйственныхъ плановъ, въ однихъ участкахъ—по поводу перемѣнъ, послѣдовавшихъ въ пространствѣ лѣса, въ другихъ же участкахъ—по поводу перемѣнъ, произшедшихъ въ самыхъ насажденіяхъ, вслѣдствіе чрезвычайныхъ произшествій;

3) объ измѣненіи существующей лѣсной таксы на лѣсъ и другіе второстепенные предметы, въ особенности же на валежникъ и пастбища, а также объ установленіи таксы на траву;

4) объ измѣненіи раздѣла лѣсничества на стражи и измѣненіи названій участковъ и стражей;

5) объ осушкѣ болѣе или менѣе обширныхъ болотъ, о назначеніи суммы на нивелировку, на рытье рвовъ и каналовъ;

6) объ измѣненіи или назначеніи новыхъ усадебъ для лѣсной стражи, а также о назначеніи новыхъ или увеличеніи прежнихъ суммъ на лѣсныя строенія;

7) объ увеличеніи числа лѣсныхъ надсмотрщиковъ и т. п.

О всемъ этомъ, согласно вышеприведенному правилу, слѣдовало войти съ особыми представленіями и объяснить о томъ въ общемъ рапортѣ.

Поэтому Правительственная Коммисія признала нужнымъ—существующее по сему предмету правило, а именно первую половину перваго пункта, а также второй пунктъ, на 856 стр. лѣснаго указателя, разъяснить слѣдующимъ образомъ.

О ревизіи каждаго лѣсничества, ревизующій чиновникъ обязанъ представить общій рапортъ, съ показаніемъ въ немъ всего, что найдено имъ противнымъ существующимъ правиламъ, и что требуетъ какого либо распоряженія для понужденія къ исполненію оныхъ.

ki urzędników rewidujących, w przedmiotach nowych, wymagających szczegółowego rozbioru i decyzyi, a to utrudnia przegląd czynności rewizyi leśnictwa, jako też porządek biurowy i archiwialny.

Jeden naprzykład z urzędników rewidujących w rapporcie ogólnym podaje wnioski:

1) o zwiększenie Nadleśniczemu niedostatecznego funduszu na materyały piśmienne;

2) o zmianę przepisów w planach leśno-gospodarczych w jednych obrębach, z powodu zmian zaszłych w powierzchni, w innych z powodu zmian zaszłych z wypadków nadzwyczajnych w drzewostanach;

3) o zmianę istniejącéj taksy leśnéj tak na drzewo, jak i na przedmioty podrzędne, a szczególniej na ugaj i paszę, oraz o wskazanie taksy na trawę;

4) o zmianę podziału leśnictwa na straże, i zmianę nazwy obrębów i straży;

5) o osuszenie mniéj lub więcéj obszernych bagien, o wyznaczenie funduszów na niwelacyą, na bicie rowów i kanałów;

6) o zmianę lub wyznaczenie nowych osad dla służby leśnéj, oraz o wyznaczenie nowego, lub podwyższenie wyznaczonego funduszu na budowle leśne;

7) o pomnożenie liczby dozorców leśnych i t. p.

które to przedmioty, podług przepisu przywiedzionego, należało przedstawić oddzielnemi rapportami, a w rapporcie ogólnym wzmiankę o tém uczynić.

Z tego powodu Kommissya Rządowa widzi potrzebę przepis w tym przedmiocie, mianowicie pierwszą połowę ustępu pierwszego, oraz ustęp drugi na str. 856 Przewodnika leśnego, objaśnić w osnowie następującéj:

Z rewizyi każdego leśnictwa rewidujący obowiązany jest ułożyć rapport ogólny, a w nim wymienić wszystko to, co znalazł przeciwném przepisom istniejącym i co wymaga jakowego zarządzenia, dla dopilnowania ich wykonania.

По дѣламъ же, требующимъ объясненія, или дополненія существующихъ правилъ, или изданія новыхъ правилъ, по вопросамъ, касающимся измѣненій въ хозяйствѣ, управленіи, счетоводствѣ, въ кассовомъ и канцелярскомъ порядкѣ, по дѣламъ объ измѣніяхъ и улучшеніяхъ въ лѣсахъ, въ усадьбахъ и въ службѣ, и вообще о всемъ, что требуетъ подробнаго разсмотрѣнія и рѣшенія, ревизующій долженъ входить съ особыми представленіями въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства, адресуя болѣе важныя бумаги на имя Директора Отдѣленія имуществъ и лѣсовъ, и дѣлая о семъ оговорку въ общемъ рапортѣ.

Настоящее распоряженіе должно быть сообщено Губернскимъ Правленіемъ Лѣснымъ Ассесорамъ, для свѣдѣнія и руководства при представленіи ими рапортовъ Губернскому Правленію.

Варшава, 25 Іюля (6 Августа) 1862 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 41,952/18,282.

№ 486.

О порядкѣ составленія годовыхъ отчечовъ по ревизіи лѣсовъ Лѣсными Коммисарами.

(6 (18) Августа 1865 г.)

Всѣмъ Лѣснымъ Коммисарамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Распоряженіями отъ 18 (30) Марта 1852 г., за № 20,983/8,200 (Сборн. пост. т. 2, стр. 296) и отъ 14 (26) Апрѣля 1855 г., № 23,388/10,236 (Сбор. пост. т. 3, стр. 20), Правительственная Коммисія установила правила и формы для составленія годовыхъ отчетовъ. Не смотря однако на то, при пересмотрѣ представленныхъ за прошедшій годъ отчетовъ, найдено, что въ нѣкоторыхъ изъ нихъ исполненныя дѣйствія не показаны совершенно удовлетворительно со всѣми подробностями, почему, для полноты, на будущее время, свѣдѣній объ исполненныхъ дѣйствіяхъ, Правительственная

W przedmiotach zaś wymagających objaśnienia lub uzupełnienia przepisów istniejących, albo wydania nowych przepisów, w przedmiotach zmiany w gospodarstwie, administracyi, rachunkowości, kassowości, biurowości, w przedmiotach mających zmiany i ulepszenia w lasach, w osadach, w służbie, słowem w tém wszystkiem, co wymaga szczegółowego rozbioru i decyzyi, rewidujący powinien osobnem przedstawieniem odnieść się do Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu wprost, a w przedmiotach ważniejszych na ręce Dyrektora Wydziału dóbr i lasów; w rapporcie zaś ogólnym wzmiankę o tém zamieścić.

Urządzenie to poda Rząd Gubernialny do wiadomości i stosowania się Assessorom Nadleśnym, z poleceniem zastosowania się do niego przy zdawaniu rapportów Rządowi Gubernialnemu.

Warszawa, dnia 25 Lipca (6 Sierpnia) 1862 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 41,952/18,282.

№ 486.

O sposobie układania rocznych sprawozdań z dopełnionych rewizyj lasów przez Kommissarzy leśnych.

(d. 6 (18) Sierpnia 1865 r.)

Do wszystkich Kommisarzy leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W rozporządzeniu z dnia 18 (30) Marca 1852 roku, Nr. 20,986/8,200, (Zbiór urządzeń tom 2 str. 296), i dnia 14 (26) Kwietnia 1855 roku, Nr. 23,388/10,236 (Zbiór urządzeń tom 3 str. 20), Kommissya Rządowa podała przepis i wzór do sporządzania rocznych sprawozdań. Pomimo to jednak, przy przeglądzie sprawozdań za rok zeszły złożonych, znalazła, że w niektórych dokonane czynności nie zupełnie dostatecznie we wszelkich szczegółach wykazane zostały; — w zamiarze więc posiadania w przyszłości dokładnego obrazu działań uskutecz-

Коммисія признала нужнымъ дать слѣдующія дополнительныя объясненія.

1) Для облегченія ревизіи отчетовъ, Коммисары обязаны, при составленіи оныхъ, во всѣхъ подробностяхъ, въ точности руководствоваться установленными для этого формами.

2) Такъ какъ ревизія лѣсовъ, вмѣстѣ съ устройствомъ оныхъ, признается самымъ важнымъ занятіемъ Коммисаровъ, то употребленное на производство этой ревизіи время слѣдуетъ показывать отдѣльно отъ другихъ занятій, напримѣръ, отъ ревизіи кассы и ревизіи дѣлъ Лѣснаго Управленія, и помѣщать въ особой статьѣ; если же обревизована только нѣкоторая часть лѣсовъ, то необходимо означать названія обревизованныхъ и необревизованныхъ участковъ, съ изложеніемъ причинъ, по коимъ ревизія сихъ послѣднихъ не была произведена.

3) Въ отношеніи ревизіи лѣсовъ, состоящихъ подъ надзоромъ, Коммисаръ обязанъ распорядиться такимъ образомъ, чтобы всѣ лѣса казенные и состоящіе въ завѣдываніи Казны, а также лѣса, принадлежащіе къ пожалованнымъ имѣніямъ, были имъ посѣщаемы ежегодно, и еслибы нѣкоторые изъ нихъ, по уважительнымъ причинамъ, остались необревизованными въ одномъ году, то ревизія оныхъ должна быть произведена непремѣнно въ слѣдующемъ году, въ самомъ началѣ объѣзда. Ревизія же частныхъ лѣсовъ, состоящихъ подъ надзоромъ Правительства, должна быть производима Коммисаромъ, по крайней мѣрѣ, каждые три года.

4) Показывая въ отчетѣ обревизованные и оставшіеся необревизованными лѣса, состоящіе подъ надзоромъ Правительства, Коммисаръ обязанъ исчислить названія необревизованныхъ лѣсовъ, или, по крайней мѣрѣ, по каждой статьѣ, на основаніи коей они подлежатъ ревизіи, проставить общее число оныхъ.

5) Имѣя въ виду, что въ годовомъ отчетѣ должно заключаться оправданіе въ употребленномъ времени, Коммисаръ обязанъ каждое исполненное имъ дѣйствіе изложить такимъ образомъ, чтобы исчисленіе проведеннаго при исполненіи онаго времени не было затруднительно; почему, въ отношеніи повѣрки оцѣнки, слѣдуетъ показывать, на какомъ пространствѣ оцѣнка повѣрена, и какое число деревьевъ повѣрено и заклеймено ре-

nionych, Kommissya Rządowa znajduję potrzebę udzielenia dodatkowych objaśnień:

1) Dla ułatwienia rewizyi sprawozdań, należy, aby Kommissarze przy ich układzie, we wszelkich szczegółach ściśle stosowali się do wzorów w téj mierze im wydanych.

2) Rewizya lasów obok urządzania onych, jest najważniejszą czynnością Kommissarza, czas więc na nią obracany, należy oddzielić od innych czynności, np. rewizyi kassy i rewizyi innych czynności biura Urzędu leśnego i w oddzielnéj pozycyi wykazywać, a jeżeliby część tylko lasów zrewidowaną była, wówczas z nazwy powoływać należy obręby zrewidowane i niezrewidowane, a co do niezrewidowanych, przytoczyć powody niedopełnienia w nich rewizyi.

3) Rewizyę lasów nadzorowi poddanych, tak Kommissarz winien uregulować, aby wszystkie lasy rządowe lub pod administracyą Rządu zostające, i lasy majoratów corocznie zwiedził, a jeżeliby dla ważnych powodów były niektóre niezrewidowane w jednym roku, aby na początku zaraz objazdów w roku następnym, rewizya onych dokonaną została; zaś co do lasów prywatnych, pod nadzorem Rządu zostających, tak winien czynności swoje uregulować, aby te przynajmniéj co lat trzy zrewidowane być mogły.

4) Przy wykazaniu zrewidowanych i niezrewidowanych lasów, pod nadzorem zostających, jeżeli Kommissarz nie wyliczy imiennie niezrewidowanych, winien przynajmniéj według tytułu, na zasadzie którego podlegają rewizyi, podać zbiorową ich liczbę.

5) Mając na uwadze, że Kommissarz w sprawozdaniu rocznem, chce zarazem usprawiedliwić użycie czasu, każdą więc dokonaną czynność tak określić powinien, ażeby ułatwił ocenienie użytego czasu na jéj dokonanie, i dla tego, przy sprawdzaniu oszacowań, powoływać powinien powierzchnią, na któréj szacunek był sprawdzony i liczbę drzew sprawdzonych, jeżeli je młotem rewizyjnym odbijał, a przy rewi-

визіоннымъ молотомъ, при ревизіи же лѣса, назначеннаго для сплава, показывать число пристаней, взаимное ихъ разстояніе и число штукъ, приготовленныхъ на каждой изъ нихъ для сплава. Вообще, по каждому дѣлу, Коммисаръ долженъ имѣть въ виду облегченіе исчисленія употребленнаго на оное времени.

Варшава, 6 (18) Августа 1865 года.

И. д. Директора Отдѣленія (подписано) *Домбровскій.*

№ 38,093/12,482.

---

zyi drzewa na spław, aby wskazywał liczbę bindug, odległość ich od siebie i na każdéj liczbę sztuk przysposobionych do spławu, i w ogóle przy wykazaniu jakiéjbądź czynności, na celu mieć powinien ułatwienie ocenienia użytego czasu.

Warszawa, dnia 6 (18) Sierpnia 1865 roku.

p. o. Dyrektora Wydziału (podpisano) *Dąbrowski.*

Nr. 38,093/12,482.

ГЛАВА XI.

О ЛѢСНЫХЪ ПРОСТУПКАХЪ.

№ 487.

О продажѣ вещей, отобранныхъ отъ лѣсныхъ похитителей.

(30 Апрѣля 1824 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Возбужденныя Воеводскою Коммисіею въ представленіи отъ 9 текущаго мѣсяца, за № 16,391, сомнѣнія относительно продажи секвестрованныхъ вещей, отобранныхъ въ истекшіе годы отъ лѣсныхъ похитителей, а также относительно выручаемаго отсюда дохода, разрѣшаются слѣдующимъ образомъ:

1) На вопросъ Воеводской Коммисіи о томъ, должны ли быть обращены въ продажу, съ первыхъ публичныхъ торговъ, которые, согласно 146 ст. Положенія, имѣютъ быть произведены въ Іюнѣ мѣсяцѣ, вещи, секвестрованныя въ 1822 и 1823 годахъ, Правительственная Коммисія даетъ знать, что невыкупленныя вещи, изъ числа отобранныхъ въ 1822 и 1823 годахъ, слѣдуетъ продать съ перваго аукціоннаго торга, имѣющаго производиться въ текущемъ году.

2) Въ отношеніи вопроса Воеводской Коммисіи о томъ, должны ли деньги, выручаемыя отъ продажи секвестрованныхъ вещей, быть раздѣлены, согласно 143 и 165 ст., между доносителями и лѣсными служителями, или же, по вниманію къ тому, что вещи были отобраны въ то время, когда Положеніе о лѣсномъ управленіи и счетоводствѣ не было еще приведено въ исполненіе, доходъ отъ продажи оныхъ слѣдуетъ раздѣлять по прежнему на двѣ равныя части, изъ коихъ одна поступаетъ въ пользу Казны, а другая въ награду лѣснымъ служителямъ, — Правительственная Коммисія ссылается на предписаніе свое

TYTUŁ XI.

W PRZEDMIOCIE WYKROCZEŃ LEŚNYCH.

№ 487.

O sprzedaży fantów defraudantom leśnym zabranych.

(d. 30 Kwietnia 1824 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Poczynione przez Kommissyę Wojewódzką, przy przedstawieniu jéj z dnia 9 b. m., Nr. 16,391, niektóre wątpliwości, w przedmiocie sprzedaży fantów grabieżnych, z lat zeszłych, przy defraudacyach leśnych zajętych, jako też dochodu z tytułu fantowego, następnie rozwiązuje:

1) Zapytuje się Kommissya Wojewódzka czy przy pierwszych licytacyach w miesiącu Czerwcu, stosownie do artykułu 146-go urządzenia, odbyć się mających, mają być zarazem sprzedane fanty grabieżne z lat 1822/3, Kommissya Rządowa odpowiada, iż niewykupione fanty z lat 1822/3, sprzedać należy przy pierwszéj licytacyi, w tym roku nastąpić mającéj.

2) Na zapytanie Kommissyi Wojewódzkiéj czy dochód ze sprzedaży fantów ma być w zupełności, w zastosowaniu się do artykułu 143 i 165-go, między denuncyantów i na akcydens dla officyalistów leśnych podzielony, czy też ze względu, iż zabrane fanty pochodzą z czasu, kiedy jeszcze urządzenie manipulacyi i rachunkowości leśnéj nie było w egzekucyi, dochód z fantów grabieżnych ma być tak jak dawniéj na dwie części podzielony, z których jedna na Skarb, druga na akcydens dla officyalistów leśnych zalicza się; Kommissya Rządowa odwołuje się do reskryptu z dnia 27 b. m. Nr.

отъ 27 текущаго мѣсяца, за № 20,099, которымъ установлены правила для распредѣленія денегъ, выручаемыхъ отъ продажи секвестрованныхъ вещей.

3) Въ разрѣшеніе вопроса Воеводской Коммисіи о томъ, слѣдуетъ ли, независимо отъ продажи секвестрованныхъ вещей, взыскивать съ похитителей сполна всю сумму, причитающуюся въ штрафъ за лѣсное похищеніе, или же зачислять, въ счетъ штрафа, только деньги, вырученныя отъ продажи вещей съ публичныхъ торговъ, — Правительственная Коммисія даетъ знать, что, если виновнымъ будетъ внесена сполна причитающаяся за лѣсное похищеніе сумма, вмѣстѣ со штрафомъ и издержками, то секвестрованныя вещи должны быть ему возвращены; ежели вырученной отъ продажи секвестрованныхъ вещей суммы не достаточно на возмѣщеніе стоимости похищеннаго предмета, и на уплату штрафа и издержекъ, то недостающее количество, слѣдующее въ пользу Казны, чиновниковъ и доносителя, подлежитъ ко взысканію съ виновнаго; если же отъ продажи вещей выручено болѣе, то, за удержаніемъ причитающагося количества денегъ, остальное слѣдуетъ возвратить похитителю подъ росписку.

4) Не желая доводить похитителей до той крайности, чтобы, по незнанію о предстоящемъ срокѣ продажи, они были подвергнуты утратѣ секвестрованныхъ вещей, Правительственная Коммисія положила, чтобы о предстоящихъ публичныхъ торгахъ было объявляемо за мѣсяцъ, до наступленія назначеннаго для производства оныхъ срока, съ тѣмъ, что, въ случаѣ невыкупленія вещей въ окончательный срокъ, таковыя непремѣнно будутъ обращены въ продажу съ торговъ.

5) Наконецъ, разрѣшая вопросъ Воеводской Коммисіи о фантовомъ сборѣ, который будто бы похитители обязаны вносить независимо отъ положеннаго на нихъ штрафа за похищеніе, Правительственная Коммисія сообщаетъ, что никакой статьи дохода съ фантоваго сбора не существуетъ, и взысканіе онаго не можетъ быть допускаемо.

Варшава, 30 Апрѣля 1824 года.

Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Плятеръ*.

№ 22,999/1,737.

20,099, którym okoliczność ta co do podziału summy za sprzedane fanty dostatecznie jest załatwioną.

3) Kwestyę Kommissyi Wojewódzkiéj, czy, bez względu na sprzedany fant, defraudant winien jest uiścić całą karę za defraudacyę leśną, czy téż ma mu być potrącono tyle, ile na fant przy licytacyi postąpiono; Kommissya Rządowa rozwiązując oświadcza: kto należytość za defraudacyę i karę łącznie z kosztami zapłaci, fant mu wydać należy. Jeżeli kwota ze sprzedaży przez licytacyę fantów nie wystarczy na zapłacenie wartości przedmiotu zdefraudowanego, kary defraudacyjnéj i kosztów, reszty należytości Skarbowi, officyalistom i denuncyantowi przypadających, na defraudancie poszukiwać; jeżeli zaś kwota wyższa postąpiona będzie, resztę, po zaspokojeniu należytości pozostałą, defraudantowi oddać za kwitem należy.

4) Chcąc aby defraudantów nie doprowadzić do téj ostateczności, iżby przez niewiadomość o terminie licytacyi na stratę fantu byli wystawieni, Kommissya Rządowa stanowi, iż licytacye ogłoszone być mają na miesiąc jeden przed terminem do niéj wyznaczonym, z tém zastrzeżeniem, iż kto przed ostatnim terminem fantu nie wykupi, takowy sprzedanym przez licytacyą będzie.

5) W końcu Kommissya Wojewódzka wspomina o fantowem, które defraudanci, oprócz kar za defraudacye, płacić są obowiązani, żądając w téj mierze decyzyi, którą Kommissya Rządowa oświadcza, iż żadnego tytułu dochodu z fantowego nie ma, a tém samem i pobór onego miejsca mieć nie może.

Warszawa, dnia 30 Kwietnia 1824 roku.

Radca Stanu (podpisano) *Plater*.

Nr. 22,999/1,737.

№ 488.

Правила о порядкѣ производства дѣлъ о лѣсныхъ похищеніяхъ.

(24 Августа 1824 г.)

По указу Его Величества,
АЛЕКСАНДРА I,
Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч. и проч. и проч.

Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, по Государственному Совѣту.

Признавъ нужнымъ установить правила, могущія обезпечить поспѣшное производство дѣлъ о контрабандѣ, похищеніяхъ и другихъ проступкахъ, совершаемыхъ въ ущербъ Казны, по представленію Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, мы постановили и постановляемъ слѣдующее:

Ст. 1.

Воеводскія Коммисіи, по окончаніи слѣдствія по дѣламъ о контрабандѣ, похищеніяхъ и другихъ проступкахъ, совершаемыхъ въ ущербъ Казны, коль скоро стоимость предмета, о коемъ заведено дѣло, вмѣстѣ со штрафомъ, не превышаетъ 100 злот., обязаны постановлять рѣшеніе административнымъ порядкомъ; на рѣшеніе это апелляціонныя жалобы не допускаются, но обвиненные могутъ приносить въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства просьбы о помилованіи.

Ст. 2.

По дѣламъ, на сумму свыше 100 злот., Воеводскія Коммисіи, собравшись въ полномъ составѣ, постановляютъ приговоръ въ качествѣ Судовъ.

Ст. 3.

На приговоръ Воеводской Коммисіи можетъ быть подана, и обвиненнымъ и Казною, апелляціонная жалоба въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства.

Обвиненный, не довольствуясь приговоромъ, обязанъ въ теченіе 14 дней, со дня объявленія или вручения ему приговора, подъ опасеніемъ послѣдствій пропуска срока, подать апелляціонную жалобу и оставить оную въ томъ Управленіи, или у

№ 488.

Przepis o decydowaniu spraw leśno-defraudacyjnych.

(d. 24 Sierpnia 1824 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA I-go,
Cesarza Wszech Rossyj, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Książe Namiestnik Królewski, w Radzie Stanu.

Zważywszy potrzebę oznaczenia prawideł, zapewnić zdolnych pospiech w załatwianiu spraw kontrabandowych, defraudacyjnych i innych przewinień, na szkodę Skarbu publicznego spełnionych, na przedstawienie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, postanowiliśmy i stanowimy:

Art. 1.

Kommissye Wojewódzkie, po ukończonej instrukcyi w sprawach kontrabandowych, defraudacyjnych i innych przewinień, na szkodę Skarbu publicznego spełnionych, dotyczących się, jeżeli przedmiot sprawy wraz z karą złp. sto nie przenosi, obowiązane są wydać decyzyę w prostej drodze administracyjnej, od któréj odwołanie się nie ma miejsca, lecz służy obwinionemu droga łaski do Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

Art. 2.

W sprawach nad sto złot. pol. Kommissye Wojewódzkie w swym komplecie zbierają się i jako Sąd wyrok wydają.

Art. 3.

Od wyroku Kommissyi Wojewódzkiej, służy założenie rekursu do Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, tak obwinionemu, jako też Skarbowi publicznemu.

Obwiniony, nieprzestając na wyroku, obowiązany pod prekluzyą w dniach 14-tu, od publikacyi lub doręczenia wyroku, rekurs złożyć, oddając takowy do téj Władzy lub tego

того должностнаго лица, которымъ приговоръ ему объявленъ или врученъ.

Отъ имени Казны, Юридическій Совѣтникъ или Ассесоръ, въ случаяхъ, имѣющихъ быть указанными въ инструкціи, какая будетъ издана по сему предмету Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства, обязанъ принести жалобу тотчасъ по воспослѣдованіи приговора, съ указаніемъ на стѣснительныя постановленія онаго, которыя должны быть сообщены обвиненному при объявленіи или вручении ему приговора.

На таковыя возраженія, обвиненный въ теченіе 14 дней, имѣетъ право дать отвѣтъ на бумагѣ, или же внести оный въ протоколъ въ томъ Управленіи, которымъ объявленъ или врученъ ему приговоръ.

Ст. 4.

Въ случаѣ подачи апелляціонной жалобы, по истеченіи 14 дней, со дня объявленія или врученія приговора Воеводской Коммисіи, дѣло препровождается въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства, которая, собравшись въ полномъ составѣ, произноситъ приговоръ, въ качествѣ Суда.

Приговоры эти признаются окончательными, и объ отмѣнѣ оныхъ обвиненный можетъ просить насъ, единственно въ видѣ милости.

Ст. 5.

Приговоры Воеводскихъ Коммисій и Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства изготовляются по обыкновенной формѣ, съ надписью о приведеніи оныхъ въ исполненіе, и равносильны съ судебными приговорами.

Ст. 6.

Приведеніе въ дѣйствіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственныя Коммисіи, въ чемъ до которой изъ нихъ сіе относится.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 24 Августа 1824 года.

(подписано) *Заіончекъ.*

Urzędu, który publikacyą lub doręczeniem trudnić się będzie.

Imieniem Skarbu publicznego, Radca lub Assessor prawny, w przypadkach według instrukcyi przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu w téj okoliczności wydać się mającéj, winien będzie złożyć rekurs zaraz po zapadłym wyroku, z przytoczeniem uciążliwości, które obwinionemu przy publikacyi lub doręczeniu wyroku kommunikowane być mają.

Na takowe uciążliwości obwiniony w dniach 14-tu, pod prekluzyą, na piśmie lub do protokółu odpowiedzieć ma prawo, a to w Urzędzie, któremu publikacya lub doręczenie wyroku poruczone zostało.

Art. 4.

Wrazie założonego rekursu, po upłynieniu dni 14-tu od publikacyi lub doręczenia wyroku Kommissyi Wojewódzkiéj, akta mają być przesłane do Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, która w swym komplecie zbiera się, i jako Sąd wyrok wydaje.

Wyroki te są ostateczne i służy od nich obwinionemu jedynie droga łaski do Nas.

Art. 5.

Wyroki Kommissyj Wojewódzkich i Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, będą w formie zwyczajnej redagowane, opatrzone klauzulą egzekucyjną, i mieć będą powagę wyroków sądowych.

Art. 6.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone być ma Kommissyom Rządowym, w czem do któréj należy, polecamy.

Działo się na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, w Warszawie, dnia 24 Sierpnia 1824 roku.

(podpisano) *Zajączek.*

№ 489.

О понужденіи лѣсныхъ похитителей къ личной явкѣ, для снятія съ нихъ допросовъ по взведеннымъ противъ нихъ обвиненіямъ.

(21 Сентября) (3 Октября) 1833 года.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе возбужденнаго Сандомирскою Воеводскою Коммисіею, отъ 14 Іюня с. г., за № 26,701, вопроса о томъ: могутъ ли лица, обвиненныя въ лѣсныхъ похищеніяхъ и отказывающія въ дачѣ по дѣлу объясненія, быть понуждаемы экзекуціонными мѣрами къ объясненію и къ явкѣ въ Лѣсное Управленіе, или же должны быть суждены заочно?—Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства даетъ знать, что обвиненные въ лѣсныхъ похищеніяхъ, въ случаѣ непредставленія объясненія по дѣлу, должны быть понуждаемы къ тому экзекуціонными мѣрами, тѣмъ болѣе, что, на основаніи Уголовнаго Кодекса, за проступки, называемые похищеніемъ, постановлено наказаніе арестомъ, и даже, смотря по важности проступка, тюремнымъ заключеніемъ; на основаніи же Финансовыхъ правилъ, денежный штрафъ, въ случаѣ несостоятельности виновнаго ко взносу онаго, замѣняется также арестомъ. При употребленіи однакожъ понудительныхъ мѣръ, Воеводская Коммисія должна обращать вниманіе на разстояніе, чтобы избѣгнуть всякаго притѣсненія, почему для спроса лицъ, проживающихъ въ значительномъ отъ Лѣснаго Управленія разстояніи, ежели самъ Лѣсничій не можетъ прибыть на мѣсто для производства слѣдствія, долженъ быть назначенъ Подлѣсничій, который обязанъ снять съ обвиняемаго показаніе, по указаннымъ обстоятельствамъ, въ присутствіи Гминнаго Войта или Бургомистра; при томъ, ежели личная явка обвиняемаго, по особеннымъ обстоятельствамъ дѣла, не признается необходимою, то Воеводская Коммисія можетъ довольствоваться письменнымъ отвѣтомъ, въ особенности же со стороны лицъ, извѣстныхъ своею состоятельностью.

№ 489.

O znaglaniu defraudantów leśnych do stawiania się, dla przygotowania spraw przeciwko nim uformowanych.

(d. 21 Września (3 Października) 1833 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Na zapytanie Kommissyi Województwa Sandomierskiego pod dniem 14-tym Czerwca roku bieżącego Nr. 26,701, uczynione, „czy obwinieni o defraudacyę leśną, a wzbraniający się złożyć tłómaczenie, mogą być przez egzekucyą do tłómaczenia się i stawienia w Urzędzie leśnym znagleni, lub też, czy mają być sądzeni zaocznie;“ Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu oświadcza, iż obwinieni o defraudacyę leśną, winni być, w razie niezłożenia tłómaczenia, przez egzekucyę do tego znaglani, a to tembardziej, że według przepisów Kodexu karzącego za przestępstwa, defraudacyą zwane, najmniej areszt, a w miarę jéj wielkości, nawet więzienie warowne ciężkie jest postanowione; a podług przepisów skarbówych, również na przypadek niemożności uiszczenia się w karze pieniężnéj, areszt jest postanowiony. Przy użyciu jednak środków znaglających, Kommissya Wojewódzka zwracać winna uwagę na odległość miejsca, aby uniknąć wszelkiej uciążliwości, i dla tego względem osób, odległej od Urzędu leśnego mieszkających, jeżeli sam Nadleśniczy dla wyinstruowania sprawy nie zjeżdża, winien być upoważniony Nadleśny, który, w obec Wójta, lub Burmistrza, obwinionego na czyny wskazać się mające przesłucha, a nawet jeżeli osobiste stawienie się w szczególnych wypadkach sprawy nie jest koniecznem, może Kommissya Wojewódzka, zwłaszcza co do osób znanych z odpowiedzialności majątkowej, na ich piśmiennej odpowiedzi poprzestać.

О таковомъ рѣшеніи, Правительственная Коммисія даетъ знать Воеводской Коммисіи, для руководства.

Варшава, 21 Сентября (3 Октября) 1833 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ

(подписано) *Пивницкій.*

№ 48,927/12,611.

№ 490.

Правила о порядкѣ дѣйствій при задержаніи дерева, похищеннаго въ казенныхъ лѣсахъ.

(22 Декабря (3 Января) 1833/4 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе представленія Августовской Воеводской Коммисіи, отъ 27 Сентября 1833 года, № 44,398, о томъ, чтобы лѣснымъ служителямъ разрѣшено было отбирать похищенное изъ казенныхъ лѣсовъ дерево, преимущественно же отъ бѣдныхъ лицъ,—Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства даетъ знать, что, согласно существующимъ правиламъ, лѣсные служители имѣютъ право задерживать дерево похищенное изъ казенныхъ лѣсовъ, и даже имъ разрѣшено секвестровать, т. е. забирать, въ видѣ залога, вещи, найденныя при похитителяхъ при совершеніи похищенія. Для предупрежденія однакожъ злоупотребленій, какія могли бы возникать вслѣдствіе неограниченнаго права отбиранія дерева у постороннихъ лицъ, иногда даже безъ достаточныхъ доказательствъ, Правительственная Коммисія постановляетъ: что лѣсные служители имѣютъ право отбирать похищенное изъ казенныхъ лѣсовъ дерево только тогда, когда оно не вывезено еще за предѣлы казенныхъ лѣсовъ. Въ такихъ случаяхъ лѣсные служители въ правѣ требовать и наблюсти за тѣмъ, чтобы похищенное дерево было сложено вблизи мѣста, въ которомъ въ текущемъ году назначена

O tej decyzyi, Kommissya Rządowa Kommissyę Województwa N, dla zastosowania się, zawiadamia.

Warszawa, dnia 21 Września (3 Października) 1833 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu

(podpisano) *Piwnicki.*

Nr. 48,927/12,611.

№ 490.

Przepis do postępowania przy zatrzymaniu drzewa zdefraudowanego w lasach rządowych.

(d. 22 Grudnia (3 Stycznia) 1833/4 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z powodu uczynionego przez Kommissyę Województwa Augustowskiego, pod dniem 27-m Września r. z. Nr. 44,398 wniosku, aby upoważnić officyalistów leśnych do zabierania zdefraudowanego w lasach rządowych drzewa, mianowicie od osób ubogich, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu oświadcza, iż stosownie do istniejących przepisów, officyaliści leśni mocni są zatrzymać drzewo z lasów rządowych zdefraudowane, a nawet większe mają upoważnienie, albowiem mocni są rzeczy nawet, własnością defraudanta będące, przy szkodzie zajmować, czyli fantować; chcąc jednak Kommissya Rządowa zapobiedz nadużyciom, jakieby z nieograniczonéj możności zajmowania obcym osobom drzewa, niekiedy bez dostatecznego powodu wyniknąć mogły, stanowi:

iż officyaliści leśni mocni są odbierać zdefraudowane w lasach rządowych drzewo tylko wtenczas, gdy jeszcze z obwodu lasów rządowych wywiezioném nie jest. W takich zatem przypadkach officyaliści leśni są mocni żądać, i tego dopilnować, aby drzewo zdefraudowane złożone było blisko miejsca, z którego w tym roku, skutkiem wyznaczonego cię-

рубка и производится продажа. Забираніе въ залогъ вещей похитителей равномѣрно допускается только на землѣ казенной.

Если лѣсные служители встрѣтятъ похитителей съ деревомъ, уже послѣ вывоза его изъ лѣса, и ежели они будутъ имѣть основательное подозрѣніе въ томъ, что дерево это похищено изъ казенныхъ лѣсовъ, то они обязаны слѣдовать за нимъ и арестовать оное въ томъ мѣстѣ, гдѣ оно будетъ сложено, отдавая оное подъ надзоръ мѣстнаго сотскаго и ближайшаго хозяина, а также Гминнаго Войта, если онъ имѣетъ въ этой деревнѣ офиціальное мѣстопребываніе. Въ городахъ же, арестованное дерево отдается подъ надзоръ мѣстной полиціи. О задержаніи дерева и отдачѣ онаго подъ надзоръ мѣстнаго начальства долженъ быть составленъ протоколъ, въ которомъ означается родъ и количество дерева штуками и кубическою мѣрою. Ежели дерево задержано неграмотнымъ служителемъ, и если нѣтъ на мѣстѣ Гминнаго Войта или Бургомистра, для исполненія сего, то лѣсной служитель, отдавъ дерево подъ временный надзоръ, обязанъ, для составленія протокола, или пригласить одного изъ своихъ грамотныхъ товарищей, или донести Подлѣсничему, который долженъ немедленно составить о семъ протоколъ и представить оный Лѣсному Управленію.

Если хозяиномъ арестованнаго дерева представленъ будетъ залогъ наличными деньгами, или поручительство лицъ, коихъ состоятельность вполнѣ извѣстна, то арестъ снимается. Жалобы на неправильное задержаніе дерева Воеводская Коммисія обязана рѣшать немедленно, не ожидая даже окончанія дѣла о похищеніи. При разсмотрѣніи же этого рода дѣла, буде имѣется доказательство въ совершеніи похищенія, Воеводская Коммисія должна распорядиться о немедленной продажѣ дерева, задержаннаго въ лѣсу или у хозяина на мѣстѣ, или съ вольной руки, по казенной таксѣ, или же съ публичнаго торга, на отвѣтственность похитителя, и въ семъ послѣднемъ случаѣ, ежели окажется недоборъ противъ таксы, то недостающее количество денегъ взыскивается съ имущества похитителя.

За поспѣшнымъ, прежде другихъ, рѣшеніемъ дѣлъ сего рода и за немедленнымъ приведеніемъ въ исполненіе состоявшихся по онымъ рѣшеній, Воеводская Коммисія обязана имѣть наблюденіе, на тотъ конецъ, чтобы задержанное въ лѣсу дерево

cia, sprzedaż odbywa się. Fantowanie defraudantów również tylko na gruncie rządowym może mieć miejsce.

Jeżeli officyaliści leśni spotkają defraudantów z drzewem, już po wywiezieniu go z lasu, i będą mieli dostateczne poszlaki, że to drzewo z lasów rządowych pochodzi, obowiązani są pójść za niem, i w miejscu gdzie będzie złożone przyaresztować, oddając go pod dozór miejscowego Sołtysa i sąsiada, oraz Wójta gminy, jeżeli w tej wsi urzęduje. W miastach zaś oddawać należy pod dozór miejscowéj policyi. Czynność zatrzymania drzewa i oddania go pod dozór władzy miejscowéj, powinna się odbyć protokólarnie, przy czém rodzaj, oraz ilość drzewa, co do sztuk i miąższości, opisaną być winna. Jeżeli officyalista aresztujący nie umie pisać, i jeżeli na miejscu nie będzie Wójt gminy, lub Burmistrz, któryby to dopełnił, winien officyalista, po temczasowém oddaniu drzewa pod dozór, wezwać niezwłocznie do spisania protokółu, bądź swego kolegę umiejącego pisać, lub donieść Podleśnemu, który niezwłocznie protokół spisać i Urzędowi leśnemu przesłać jest obowiązany.

Jeżeli posiadacz drzewa przyaresztowanego stawia rękojmią, bądź w gotowiźnie, lub przez zobowiązanie osób z odpowiedzialności zupełnéj dostatecznie znanych, przyaresztowanie odwołane być powinno. Zażalenia przeciw zatrzymaniu drzewa obowiązaną jest Kommissya Wojewódzka, niezwłocznie, nie czekając nawet końca sprawy defraudacyjnéj, rozstrzygać. Przy decydowaniu zaś sprawy defraudacyjnej, skoro istnieć będzie dowód popełnienia defraudacyi, nakaże Kommissya Wojewódzka drzewo, bądź w lesie, bądź na gruncie posiadacza zatrzymane, niezwłocznie sprzedać, a to bądź z wolnéj ręki, podług taksy skarbowéj, lub przez licytacyę na imie defraudanta, i w tym ostatnim razie, jeżeliby się okazał niedobór do taksy, na majątku defraudanta go poszukiwać.

Nad spiesznem przed innémi odsądzeniem spraw tego rodzaju, i zapadłych decyzyj niezwłocznem egzekwowaniem, Kommissya Wojewódzka czuwać jest obowiązaną, aby drzewo w lesie zatrzymane cięć nie zaprzątało; tudzież aby tak

не занимало мѣста въ лѣсосѣкахъ, а также, чтобы дерево, сложенное въ лѣсу или у хозяевъ, не подверглось утратѣ. Съ этою цѣлью, Воеводская Коммисія должна распорядиться о представленіи ей Лѣсными Управленіями рапортовъ о каждомъ арестованіи дерева.

Варшава, 22 Декабря (3 Января) 1833/4 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ

(подписано) *Пивницкій.*

№ 77,825/21,174.

№ 491.

Правила о порядкѣ производства дѣлъ о лѣсныхъ похищеніяхъ.

(3 (15) Мая 1834 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Для введенія однообразнаго, во всѣхъ воеводствахъ, порядка производства дѣлъ о лѣсныхъ похищеніяхъ, Правительственная Коммисія постановляетъ:

1) По дѣламъ, по которымъ стоимость предмета, вмѣстѣ со штрафомъ, превышаетъ 100 злот., должны быть заводимы отдѣльныя дѣла и постановляемы отдѣльныя рѣшенія, которыя вручаются обвиненнымъ.

2) Дѣла, по которымъ цѣна предмета, вмѣстѣ со штрафомъ, не превышаетъ 100 злот., могутъ быть производимы совокупно, такимъ образомъ, что похищенія, совершенныя жителями одного города, деревни или гмины, могутъ быть вносимы въ одну вѣдомость и подлежать общему изслѣдованію.

3) Каждыя двѣ недѣли, Лѣсныя Управленія должны доставлять Бургомистрамъ и Гминнымъ Войтамъ, списки лицъ, обвиняемыхъ въ похищеніи, и требовать привода оныхъ, а также донощиковъ и свидѣтелей, которые должны быть поименованы, къ назначенному сроку, въ Канцелярію Бургомистра или Гминнаго Войта, или, если признается болѣе удобнымъ, въ Лѣсное Управленіе, или квартиру Подлѣсничаго. Въ назначенный за-

w lesie, bądź u posiadacza będące, na zaginienie narażoném nie było. W tym celu, Kommissya Wojewódzka rapporta sobie składać, o przyaresztowaniu drzewa, Urzędom leśnym poleci.

Warszawa, dnia 22 Grudnia (3 Stycznia) 1833/4 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu

(podpisano) *Piwnicki.*

Nr. 77,825/21,174.

№ 491.

Przepisy postępowania w sprawach leśno-defraudacyjnych.

(d. 3 (15) Maja 1834 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Chcąc zaprowadzić we wszystkich województwach jednostajne, co do sposobu załatwiania spraw leśno-defraudacyjnych, postępowanie, Kommissya Rządowa stanowi:

1) Aby w sprawach, których przedmiot łącznie z karą złp. 100 przenosi, oddzielne formowane były akta, oddzielne decyżye wydawane i obwinionym doręczane były.

2) Sprawy, których przedmiot łącznie z karą złp. 100 nie przenosi, mogą być instruowane łącznie w taki sposób, iż defraudacye przez mieszkańców jednego miasta, wsi lub gminy, na jeden wykaz zamieszczone i łącznie dochodzone być mogą.

3) Co dwa tygodnie, Urzędy leśne podawać mają Burmistrzom i Wójtom gmin, listę osób obwinionych o defraudacyę, żądając stawienia tak ich, jakotéż denuncyantów i świadków, wyszczególnić się także mających, do Urzędu Burmistrza, lub Wójta gminy, na dzień oznaczony, albo gdyby to dogodniej było do Urzędu leśnego, lub mieszkania Podleśnego. Na dniu zatem i miejscu oznaczoném, obecni być winni:

тѣмъ день и въ указанномъ мѣстѣ, должны находиться: Лѣсничій или заступающій его мѣсто, Подлѣсничій, а также Бургомистръ или Гминный Войтъ. Ежели доносители или свидѣтели состоятъ на службѣ, то о явкѣ къ назначенному сроку въ назначенномъ мѣстѣ, они получаютъ распоряженіе отъ подлежащаго Управленія.

4) Если въ числѣ допрошенныхъ лицъ окажутся такія, которыя сознались во вмѣняемомъ имъ похищеніи, то они вносятся въ особый списокъ, который раздѣляется на слѣдующія графы: номеръ по порядку, номеръ журнала похищеній, фамилія, званіе и мѣсто жительства похитителя и донощика, число совершенія похищенія, означеніе похищеннаго предмета, а также стоимости онаго и количества штрафа, подписка похитителя въ уплатѣ слѣдующихъ съ него денегъ, въ назначенный срокъ. Списокъ этотъ долженъ быть снабженъ подписями. Отъ сознающихся въ совершеніи похищенія не должны быть взыскиваемы никакія издержки, кромѣ гербовой бумаги на подписку. Изготовленный такимъ образомъ списокъ, безъ составленія отдѣльныхъ протоколовъ, представляется въ Воеводскую Комисію, для внесенія въ контрольную книгу, заведенную для наблюденія за взысканіемъ всѣхъ наложенныхъ штрафовъ за похищеніе. Послѣ сдѣланія на спискѣ засвидѣтельствованія о внесеніи онаго въ контрольную книгу Воеводской Коммисіи, Обводовые Коммисары, по требованію Лѣсныхъ Управленій, обязаны наряжать экзекуцію для взысканія причитающихся за похищеніе денегъ съ тѣхъ лицъ, которыя, не смотря на данную подписку, не внесли оныхъ въ назначенный срокъ.

5) По дѣламъ, по которымъ стоимость предмета и количество штрафа не превышаютъ 100 злот., обвиненные въ похищеніи, но не сознавшіеся въ совершеніи онаго, помѣщаются въ особомъ спискѣ, къ которому должны быть приложены краткіе протоколы показаній доносителя, обвиненнаго и свидѣтелей. Доноситель долженъ показать, видѣлъ ли онъ лично обвиненнаго, во время совершенія имъ похищенія, или слышалъ объ этомъ отъ другихъ, или же основываетъ свое донесеніе на другихъ обстоятельствахъ, какъ въ отношеніи самаго событія похищенія, такъ и въ отношеніи рода и количества похищен-

Nadleśniczy, lub w zastępstwie jego Podleśny, tudzież Burmistrz lub Wójt gminy. Jeżeli officyaliści są donoszącymi lub świadkami, właściwy Urząd stawić się im na dniu i miejscu oznaczoném nakaże.

4) Jeżeli, przy rozpoczęciu indagacyi, okażą się osoby, przyznające się do defraudacyi, o którą obwinione zostały, zamieścić je należy na oddzielnéj liście, która w rubrykach obejmować powinna:

numer porządkowy, numer dziennika defraudacyjnego, nazwisko, stan czyli powołanie, i zamieszkanie defraudanta, tudzież denuncyanta, datę popełnienia defraudacyi, wymienienie przedmiotu zdefraudowanego, oraz należytości za niego, i tytułem kary przypadającéj, nadto deklaracyę defraudanta względem zapłacenia téj należytości w oznaczonym czasie. Wreszcie lista ta podpisami opatrzoną być winna. Koszta żadne od przyznających się do defraudacyi, prócz stempla do deklaracyi liczone być niepowinny. Lista w ten sposób, bez spisywania oddzielnych protokółów, uformowana, przesłaną być winna Kommissyi Wojewódzkiéj, celem zaciągnięcia jéj do kontrolli, która co do wszystkich zasądzonych kar defraudacyjnych, dla dopilnowania ich egzekucyi, utrzymywaną być winna. Skoro lista otrzyma poświadczenie zaciągnięcia jéj do Kontrolli Kommissyi Wojewódzkiéj, Kommissarze Obwodowi obowiązani będą Urzędom leśnym dodawać pomocy egzekucyjnéj przeciw osobom, któreby mimo deklaracyi należytości defraudacyjnej w czasie właściwym nie uiściły.

5) W sprawach, których przedmiot łącznie z karą złp. 100 nie przenosi, obwinieni o defraudacyą, a do niej nieprzyznający się, zamieszczeni być winni na oddzielnéj liście, do któréj dołączone być powinny krótkie wywody słowne, z denuncyanta, obwinionego i świadków. Denuncyant objaśnić winien, czy sam widział obwinionego, przy spełnieniu defraudacyi, lub słyszał o tém od kogo, albo wreszcie, na czém inném swoje doniesienie gruntuje, tak co do samego czynu defraudacyi, jako téż rodzaju i ilości przedmiotu zdefraudowanego. Podobne zeznania od świadków odebrać należy,

ныхъ предметовъ. Свидѣтели должны быть допрошены о томъ же, и, въ случаѣ разногласія показаній, дается имъ очная ставка. Составленное такимъ образомъ изъ протоколовъ дѣло, хорошо сшитое, съ описью бумагамъ, вошедшимъ въ составъ онаго, и съ приложеніемъ къ нему письменныхъ доказательствъ, если таковыя представлены кѣмъ либо изъ допрошенныхъ, а равно счета гербовымъ пошлинамъ, подлежащимъ взысканію за внесеніе дѣла въ реестръ и за употребленную для составленія актовъ вмѣсто гербовой простую бумагу счета издержкамъ написменные матеріалы и деньгамъ, слѣдующимъ свидѣтелямъ, должно быть немедленно представлено Лѣснымъ Управленіемъ въ Воеводскую Коммисію на рѣшеніе. Такимъ же порядкомъ должны быть составляемы протоколы и дѣла и по болѣе важнымъ похищеніямъ, но по каждому похищенію отдѣльно.

6) Вышеозначенный двухнедѣльный срокъ относится только къ обыкновенному производству слѣдствій, такъ какъ въ случаяхъ, когда имѣются признаки похищенія, необходимо, для обнаруженія онаго, тотчасъ же, по горячимъ слѣдамъ, произвести слѣдствіе. Если, напримѣръ, лѣснымъ служителемъ замѣченъ былъ похититель везущій дерево, но, по случаю бѣгства виновнаго, или оказаннаго имъ сопротивленія, или по причинѣ поздней поры, нельзя было задержать его, а тѣмъ менѣе разсмотрѣть родъ и количество дерева и личность похитителя,— въ такомъ случаѣ, Лѣсничій, или даже, не докладывая ему о семъ, Подлѣсничій, обязанъ тотчасъ отправиться по слѣдамъ въ то мѣсто, гдѣ дерево могло быть сложено, и повѣрить протоколярно, въ присутствіи Бургомистра, Гминнаго Войта или, въ случаѣ отсутствія его, мѣстнаго сотскаго, личность похитителя, а также родъ и количество дерева или другаго лѣснаго произведенія. Подобная повѣрка должна быть произведена и тогда, когда уже послѣ совершенія похищенія получится онымъ донесеніе, и когда можно будетъ предвидѣть, что дерево или другое лѣсное произведеніе не обращено еще въ употребленіе. Къ изслѣдованію совершеннаго похищенія, весьма часто можетъ способствовать также осмотръ мѣстности, гдѣ дерево было срублено. Наконецъ, сообразно съ обстоятельствами, доказательствами и запирательствомъ обвиненнаго, повѣрка, гдѣ

a w razie niezgodności zeznań, konfrontacya uczynioną być winna. Akta w tym sposobie z protokółów uformowane, porządnie zszyte i rotułą opatrzone, dołączając przytém dowody piśmienne, jeżeliby jakie od osób indagowanych złożone były, tudzież likwidacyę kosztów stempla od wpisu, i do akt użyć się winnego, wreszcie za materyalia piśmienne i należności świadkom, Urząd leśny Kommissyi Wojewódzkiéj niezwłocznie do zadecydowania prześle. Podobne protokóły i akta i w sprawach większych formowane być powinny, lecz do każdéj sprawy oddzielne.

6) Termin wyżéj oznaczony peryodyczny, co dwa tygodnie, stosuje się tylko do zwyczajnéj instrukcyi spraw; mogą być albowiem przypadki, gdzie powziąwszy ślad defraudacyi dla jéj sprawdzenia natychmiast śledztwo świeżo jeszcze dopełnionego czynu dopełnić należy. Jeżeli naprzykład dostrzeże officyalista defraudanta niosiącego drzewo, lecz bądź dla ucieczki obwinionego, lub oporu, albo wreszcie i późnéj pory, ani go zafantować, a tém mniej rodzaju i ilości drzewa, a niekiedy nawet osoby samego defraudanta rozpoznać nie będzie mógł, w takim razie natychmiast bądź Nadleśniczy, lub nawet bez odnoszenia się do niego, sam Podleśny za powziętym śladem do miejsca gdzie drzewo złożone być mogło udać się, i defraudacyę co do osoby, oraz rodzaju i ilości drzewa lub innego płodu leśnego, sprawdzić protokólarnie, przy assystencyi Burmistrza, Wójta gminy, albo w jego nieobecności Sołtysa miejscowego jest obowiązany. Podobne sprawdzenie uskutecznić należy i wtenczas, gdy po dopełnieniu już defraudacyi, doniesienie o niej nadejdzie, a spodziewać się będzie można, że drzewo lub inny płód leśny zużytym jeszcze nie został. Obejrzenie także miejsca, zkąd drzewo ścięte zostało, dla sprawdzenia czynu, może być także częstokroć użytecznem.

Wreszcie podług okoliczności, dowodów i zapierania się obwinionego, sprawdzenie, gdzie się tenże znajdował wten-

онъ находился въ то время, когда совершено похищеніе, можетъ послужить къ разъясненію истины.

Болѣе продолжительные, чѣмъ двухнедѣльные сроки для повѣрки похищеній могутъ быть допущены въ такомъ только случаѣ, когда всѣ прежнія дѣла, заведенныя за три мѣсяца предъ тѣмъ, кончены производствомъ, и когда въ числѣ текущихъ дѣлъ не будетъ ни одного болѣе значительнаго (то есть свыше 100 злот., по стоимости предмета и количеству штрафа), число же маловажныхъ дѣлъ—не болѣе шести.

Впрочемъ ни въ какомъ случаѣ срокъ для производства дѣлъ по каждой гминѣ или городу не можетъ быть откладываемъ долѣе мѣсяца.

7) Дѣла о похищеніи даже маловажныхъ предметовъ жителями частныхъ имѣній, смежныхъ съ казенными лѣсами, должны быть разсматриваемы отдѣльно и какъ можно поспѣшнѣе, чтобы по могущему возникнуть, въ подобныхъ случаяхъ, спору о правѣ владѣнія могли быть немедленно предприняты соотвѣтственныя мѣры.

8) Если, по роду и обстоятельствамъ дѣла, или по требованію обвиненнаго, окажется нужнымъ привести свидѣтелей къ присягѣ, то Лѣсное Управленіе, на основаніи 1-й ст. Королевскаго декрета, отъ 11 Апрѣля 1817 года, (Дневникъ Законовъ, т. III, стр. 176), должно, одновременно съ препровожденіемъ своего дѣла, отнестись о томъ въ подлежащій Мировой Судъ, по Спорному Отдѣленію, и полученный изъ Суда протоколъ приложить къ дѣлу.

9) Воеводская Коммисія, по полученіи полнаго слѣдственнаго дѣла, постановляетъ окончательное рѣшеніе, налагая на виновнаго денежный штрафъ, или замѣняя оный арестомъ и работою, если доказана будетъ совершенная несостоятельность похитителя ко взносу денежнаго штрафа. Притомъ Воеводская Коммисія назначаетъ работу, въ которую должны быть употреблены бѣдные похитители и которая должна принести пользу лѣсному хозяйству.

Наконецъ, она распоряжается о продажѣ вещей, отобранныхъ отъ похитителя, если слѣдующія съ него деньги, не смотря на экзекуціонныя мѣры, не будутъ имъ внесены.

czas gdy defraudacya spełnioną była, posłużyć może do wyjaśnienia istoty czynu.

Odleglejsze peryody nad dwutygodniowe do sprawdzania defraudacyi, w takim tylko razie dopuszczane być mogą, gdy wszelkie sprawy zaległe, to jest z dawniejszego czasu nad kwartał pochodzące, uprzątnięte będą, a ze spraw bieżących nie będzie żadnéj większéj (to jest przeszło 100 złp. za przedmiot mającéj), lub mniejszych spraw liczba nie będzie sześciu spraw dochodzić.

W żadnym jednak przypadku, peryody do instruowania spraw w każdej gminie lub mieście, nad miesiąc odkładane być nie mogą.

7) Sprawy o defraudacyą nawet mniejszych przedmiotów, przeciw mieszkańcom majętności prywatnych, z lasami rządowémi graniczących, oddzielnie i jak najspieszniej rozpoznawane być winny, aby w kwestyi o possessyą, przy podobnych wypadkach wyrodzić się mogącéj, niezwłocznie właściwe kroki przedsięwzięte być mogły.

8) Jeżeli z natury i położenia sprawy, lub z powodu żądania obwinionego, zachodzić będzie potrzeba odebrania przysięgi od świadków, Urząd leśny, przy przesłaniu akt swoich, zawezwie o to właściwy Sąd Pokoju, Wydział Sporny, a to na zasadzie art. 1-go dekretu Królewskiego z d. 11-go Kwietnia 1817 r. (Dziennik Praw, tom III, karta 176) a uzyskany od Sądu protokół do akt dołączy.

9) Kommissya Wojewódzka, odebrawszy ukompletowane akta dopełnionego śledztwa, wyda decyzyę stanowczą, w której bądź karę pieniężną postanowi, lub areszt i robociznę w miejsce kary pieniężnéj nakaże, jeżeli udowodnioną zostanie zupełna niemożność defraudanta zaspokojenia kary pieniężnéj. Przeznaczy także Kommissya Wojewódzka robotę, korzyść lasów na celu mającą, do któréj ubodzy defraudanci użyci być mają.

Wreszcie, nakaże sprzedaż fantów, jeżeli są jakie od defraudanta odebrane, jeżeli ten, mimo egzekucyi, należności nie uiści.

10) По полученіи рѣшенія Воеводской Коммисіи, ежели стоимость предмета, вмѣстѣ со штрафомъ, превышаетъ 100 зл., Лѣсное Управленіе обязано вручить оное виновному въ копіи, посредствомъ Гминнаго Войта или Бургомистра, или даже непосредственно черезъ присяжнаго, грамотнаго лѣснаго стражника, или стрѣлка, съ требованіемъ взноса наложеннаго штрафа въ теченіе 14 дней (ежели похититель проживаетъ не въ дальнемъ отъ Лѣснаго Управленія разстояніи), а также истребовать посвидѣтельствованіе Бургомистра, Гминнаго Войта или непосредственно лѣснаго служителя о вручении рѣшенія и о днѣ вручения онаго. По дѣламъ же менѣе важнымъ, рѣшеніе Воеводской Коммисіи объявляется протоколярно Гминнымъ Войтомъ или Бургомистромъ, и протоколъ пріобщается къ дѣлу. Впрочемъ и въ этомъ случаѣ можетъ быть выдана виновному копія рѣшенія, если онъ этого будетъ домогаться.

11) По дѣламъ болѣе важнымъ (по коимъ стоимость предмета вмѣстѣ со штрафомъ превышаетъ 100 злот.), если въ теченіе 14 дней, со времени вручения копіи рѣшенія, не будетъ подана апелляціонная жалоба, или не будетъ внесена присужденная сумма, по дѣламъ же меньшей важности, немедленно, ежели присужденная съ виновнаго сумма не будетъ имъ уплачена, по требованію,—должны быть приняты экзекуціонныя мѣры, которыя, даже въ случаѣ подачи прошенія о помилованіи, не прекращаются впредь до окончательнаго взысканія причитающейся суммы.

12) Если, по болѣе важному дѣлу, поступитъ въ Лѣсное Управленіе, въ теченіе 14 дней, со дня вручения осужденному рѣшенія Воеводской Коммисіи, апелляціонная жалоба, для представленія ея въ Правительственную Коммисію, то Лѣсное Управленіе, не приступая ко взысканію, обязано объяснить изложенныя въ жалобѣ обстоятельства и препроводить оную, вмѣстѣ съ дѣломъ и посвидѣтельствованіемъ о вручении копіи рѣшенія, въ Воеводскую Коммисію, для представленія въ Правительственную Коммисію. Прошенія о помилованіи (хотя взысканіе по нимъ не пріостанавливается), должны быть принимаемы такимъ же порядкомъ; въ объясненіе же оныхъ, слѣдуетъ донести: часто ли совершаются просителемъ похищенія, дѣйствительно ли онъ не въ состояніи внести присужденную

10) Urząd leśny, odebrawszy decyzyę Kommissyi Wojewódzkiéj, jeżeli przedmiot sprawy łącznie z karą złp. 100 przenosi, powinien ją w odpisie, za pośrednictwem Wójta gminy, lub Burmistrza, albo nawet bezpośrednio przez strażnika lub strzelca leśnego przysięgłego, umiejącego pisać, z wezwaniem zapłacenia w ciągu dni 14-tu zasądzonéj należytości, doręczyć skazanemu, (jeżeli defraudant bliżej Urzędu leśnego zamieszkuje) oraz uzyskać poświadczenie Burmistrza, Wójta gminy lub bezpośrednio officyalisty leśnego, o nastąpioném doręczeniu i dacie doręczenia. W sprawach zaś mniejszych, odbytą być powinna przez Wójta gminy lub Burmistrza protokólarna publikacya decyzyi Kommissyi Wojewódzkiéj i protokół do akt dołączony. Odpis jednak i w tym przypadku, może być skazanemu wydanym jeżeli tego żądać będzie.

11) W sprawach większych (gdzie przedmiot z karą złp. 100 przenosi), jeżeli w ciągu dni 14-tu od daty doręczenia, rekurs założony lub należytość zaspokojoną nie będzie, a w sprawach mniejszych, natychmiast gdy skazany nie zaspokoi należytości podług wezwania, wystosowaną być powinna egzekucya, która, mimo wszelkich odwoływań się do łaski, prowadzoną być powinna, aż do zrealizowania zasądzonéj należności.

12) Jeżeli w sprawie większéj złożony będzie rekurs do Kommissyi Rządowéj, na ręce Urzędu leśnego, w ciągu dni 14-tu od daty doręczenia skazanemu decyzyi Kommissyi Wojewódzkiéj, natenczas Urząd leśny nieprzedsiębiorąc egzekucyi, wyjaśnić winien okoliczności w rekursie przytoczone, i takowy, z aktami oraz dowodem wręczenia, Kommissyi Wojewódzkiéj przesłać, celem przedstawienia go Kommissyi Rządowéj. Odwołania się do łaski (lubo egzekucyi nie wstrzymują) tą samą drogą przyjmowane być winny, a w ich objaśnieniu przytoczyć należy, czy odwołujący się często popełnia defraudacye, oraz czy zostaje w niemożności uiszcze-

сумму, не будетъ ли для него обременителенъ замѣнъ денежнаго взысканія арестомъ и работою, и не будетъ ли оный препятствовать исполненію обязанностей по содержанію семейства, и слѣдовательно, заслуживаетъ ли проситель, по вниманію къ этимъ обстоятельствамъ, помилованія со стороны Правительства.

13) Приводя въ исполненіе рѣшенія окончательныя или вошедшія въ законную силу, если похитителемъ не внесены причитающіяся съ него деньги,—Лѣсное Управленіе обязано продать секвестрованныя у него вещи или дерево, или другое арестованное лѣсное произведеніе, съ публичнаго торга, о чемъ похититель долженъ быть извѣщенъ за недѣлю до наступленія срока, посредствомъ Гминнаго Войта или Бургомистра, публика же, сверхъ того, еще посредствомъ Настоятеля прихода, въ которомъ должна производиться продажа. Воеводская Коммисія должна назначить для каждаго Лѣснаго Управленія мѣсто, въ которомъ удобно и выгодно можетъ быть производима продажа секвестрованныхъ вещей, а также соотвѣтственный для сего день, напримѣръ праздничный или торговый. Долѣе мѣсяца, считая со дня объявленія или врученія окончательнаго рѣшенія, или со дня вступленія рѣшенія въ законную силу, секвестрованныя вещи не должны оставаться непроданными.

При этомъ Правительственная Коммисія подтверждаетъ Лѣснымъ Управленіямъ, чтобы въ пріемѣ всѣхъ поступающихъ въ лѣсную кассу взносовъ немедленно были выдаваемы ими шнуровыя квитанціи.

Варшава, 3 (15) Мая 1834 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Пивницкій.*

№ 11,496/4,301.

---

nia należności zasądzonéj, a zamiana jéj na areszt i robociznę, czy będzie mu dotkliwą, i przeszkadzać obowiązkom utrzymania familii; a zatém, czy przy względzie na te okoliczności, odwołujący się na łaskę Rządu zasługuje.

13) Przywodząc do egzekucyi decyzye ostateczne, lub do prawomocności doszłe, jeżeli defraudant należności nie zaspokoi, Urząd leśny sprzeda zagrabione fanty lub drzewo, albo inny płód leśny przyaresztowany, przez publiczną licytacyę, o której defraudant na tydzień wprzód, przez Wójta gminy lub Burmistrza, a publiczność prócz tego jeszcze, przez przełożonego parafii kościelnéj, w któréj sprzedaż odbywać się będzie, zawiadomionym być winien. Kommissya Wojewódzka każdemu Urzędowi leśnemu przeznaczy miejsce, w którém z łatwością i korzyścią sprzedaż fantów ma się odbywać, oraz dzień do tego właściwy i dogodny, naprzykład świąteczny, lub targowy.

Dłużéj nad miesiąc czasu od daty puklikacyi albo doręczenia ostatecznéj decyzyi, lub od daty prawomocności rachując, fanty bez sprzedaży zostawać niepowinny.

Przy tém wszystkiem Kommissya Rządowa ponawia dla Urzędów leśnych przestrogę, aby na wszelkie wpływy, do kassy leśnej wnoszone, kwity sznurowe natychmiast wydawały.

Warszawa, dnia 3 (15) Maja 1834 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu

(podpisano) *Piwnicki.*

Nr. 11,496/4,301.

Приложеніе къ № 491-му.

№ списка

Губернія Обводъ Лѣсничество

Списокъ

дѣламъ о лѣсныхъ проступкахъ по . . . . городу или . . . . . гминѣ, составленъ . . . . . 18 . . года.

Примѣчаніе. Отдѣльные списки составляются по такимъ дѣламъ, по которымъ обвиненные въ проступкахъ добровольно въ нихъ сознаются, и причитающіяся деньги, не смотря на количество оныхъ, добровольно—или вносятъ тотчасъ же, или обязываются внести въ опредѣленный срокъ. Къ каждому листу такого списка прилагается листъ гербовой бумаги цѣною въ 15 грошей. Отдѣльные также списки составляются лицамъ, обвиняемымъ въ похищеніи, стоимость котораго, вмѣстѣ со штрафомъ, не превышаетъ 100 злот., когда обвиненные отказываютъ во взносѣ слѣдующихъ съ нихъ денегъ. Къ спискамъ этимъ прилагаются краткіе протоколы показаній, къ каждому листу которыхъ, по взысканіи присужденной суммы, слѣдуетъ пріобщить листъ гербовой бумаги цѣною въ 15 грошей, согласно правиламъ, изложеннымъ въ раздѣлѣ VIII, отдѣлѣ VIII, Лѣснаго Устава.

Номеръ		Когда обнаруженъ проступокъ	Имя, фамилія, званіе и мѣсто жительства		Проступокъ совершенъ			Означеніе похищеннаго или поврежденнаго предмета, или лѣснаго проступка					Означеніе секвестрованныхъ вещей.	За проступокъ или отступленіе отъ правилъ, причитается			Обязательство виновнаго въ уплатѣ причитающихся съ него денегъ.	Рѣшеніемъ Губернскаго Правленія отъ . . . . мѣсяца . . . . . 18 . . года, за № . . . , присуждено							Примѣчанія.
по порядку	журнала похищеній		обвиненнаго въ лѣсномъ проступкѣ	донесшаго о проступкѣ	въ стражѣ	въ участкѣ	въ запускныхъ мѣстахъ, въ дозволенное или недозволенное время	родъ и сортъ предмета	число штукъ	мѣра дерева		число кубическихъ футовъ, саженъ, возовъ, штукъ и т. п.	Цѣна каждаго фута, сажени, воза и штуки	стоимость поврежденія	штрафа	итого		въ возвратъ стоимости поврежденія	въ штрафъ	итого	издержекъ		сложено со счетовъ	работъ		возвратъ или продажа секвестрованныхъ вещей	
										длиною	въ діаметрѣ										на гербовый сборъ и вписныя пошлины	на пересылку и переписку бумагъ на письменные матеріалы и для свидѣтелей		пѣшихъ	тягныхъ		
													злот. и грош.					злот. и грош.						дней			

Annex do Nr. 491-go.

Nr. Listy — Obwód

Gubernia — Leśnictwo

Lista

Spraw wykroczeń leśnych z miasta . . . . . lub gminy . . . .
ukończona dnia . . . mca . . . . . 18 . . .

Uwaga. Oddzielnie formować należy listy w sprawach gdzie obwinieni o wykroczenie dobrowolnie takowe przyznają i należność w całości, bez względu na jéj wysokość, albo zaraz płacą, albo w terminie oznaczonym zapłacić obowiązują się. W tym przypadku do każdego arkusza listy, arkusz papieru stemplowego ceny gr. 15 dołączać należy. Oddzielnie znowu mają być listy osób obwinionych o defraudacye, których przedmiot łącznie z karą 100 złp. nie przenosi, i gdzie obwinieni wykazanéj na nich należności opłacić nie chcą. Do takich list dołączyć należy krótkie wywody słowne, do których każdego arkusza stempel ceny gr. 15, po zrealizowaniu zasądzonéj należności, załączony być winien, a to stosownie do przepisów w rozdziale VIII, działu VIII Ustawy o leśnictwie zamieszczonych.

Numer		Data odkrycia wykroczenia	Nazwisko, imie, stan, czyli powołanie i zamieszkanie		Popełnione wykroczenie			Wymienienie przedmiotu zabranego lub uszkodzonego, albo przewinienia leśnego			
Porządkowy	Dziennika defraudacyjnego		Obwinionego o wykroczenie leśne	Donoszącego o wykroczeniu	w straży	w obrębie	w zagajnikach lub w czasie zakazanym lub nie	Rodzaj i gatunek przedmiotu	Ilość sztuk	Miara drzewa: Długość	Miara drzewa: Średnicy zrównanej	Ilość stóp sześciennych, sążni, fur, sztuk i t. d.

Wymienienie fantu	Za wykroczenia albo uchybienie przepisom przypada			Zobowiązanie się przekraczającego względem opłacenia należności	Decyzya Rządu Gubernialnego dnia.. mca....18... Nr..... zasądzona							Zwrot lub sprzedaż fantu	Uwagi
Cena pojedyncza stopy, sążnia, fury i sztuki	Wartość szkody	Kary	Łącznie		Wartość szkody	Kary	Łącznie	Koszta: Wpisu i stempla	Koszta: Porto, copialia, materyalia i świadkom	Umorzono	Na robociznę: Piesszych	Na robociznę: Sprzężajnych	
Złotych polskich i groszy					Złotych polskich i groszy						Dni		

№ 492.

Объ исчисленіи стоимости похищенныхъ листьевъ и штрафа за оные.

(27 Февраля (10 Марта) 1836 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе представленія Краковской Воеводской Коммисіи, отъ 5 (17) Августа 1834 года, за № 45,647, о необходимости установленія таксы на листья, которые похищаются въ нѣкоторыхъ мѣстностяхъ края, съ лиственныхъ деревьевъ, Правительственная Коммисія, соглашаясь съ этимъ предположеніемъ, опредѣляетъ похищеннымъ листьямъ такую же самую цѣну, какая, по утвержденной таксѣ положена на сѣно, съ тѣмъ, чтобы стоимость листьевъ, вынесенныхъ изъ лѣса въ рядѣ, была означаема въ соразмѣрности $^1/_{10}$ части стоимости одного воза. Объ этомъ Воеводская Коммисія должна дать знать всѣмъ Лѣснымъ Управленіямъ, предписавъ имъ руководствоваться въ нужныхъ случаяхъ этимъ распоряженіемъ, и на будущее время внести, въ проекты таксъ, соотвѣтственныя цѣны похищеннымъ листьямъ.

Варшава, 27 Февраля (10 Марта) 1836 года.
Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Пивницкій.*
№ 71,196.

№ 493.

Объ исчисленіи стоимости сажанцевъ и другихъ дико-растущихъ молодыхъ деревьевъ, а также штрафа за похищеніе оныхъ изъ казенныхъ лѣсовъ.

(14 (26) Января 1837 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ разрѣшеніе представленія Мазовецкой Воеводской Коммисіи, отъ 11 (23) Іюня 1836 года, за № 106,873/19,304,

№ 492.

O obliczaniu wartości i kar za zdefraudowane liście.

(d. 27 Lutego (10 Marca) 1836 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Przez rapport Kommissyi Województwa Krakowskiego, z d. 5 (17) Sierpnia 1834 r. Nr, 45,647, mając sobie przedstawioną potrzebę ustanowienia taksy na liście, które z drzew liściowych w niektórych okolicach bywają zdefraudowane, przychyla się do wniosku uczynionego, i oznacza taksę na zdefraudowane liście, taką samą, jaką taksy zatwierdzone wskazują na siano; przyczem ustanawia się jeszcze, że wartość liści w płachcie uniesionych, ma być ocenioną w $^1/_{10}$ części wartości fury, o czem Kommissya Wojewódzka zawiadomi wszystkie Urzędy leśne, z poleceniem, aby do tego stosowały się i na przyszłość stosowne ceny liści zdefraudowanych w swych projektach do taks umieściły.

Warszawa, dnia 27 Lutego (10 Marca) 1836 roku.
Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Piwnicki.*
Nr. 71,196.

№ 493.

O obliczaniu wartości i kary za zdefraudowanie płonek, i innych drzewek dzikich w lasach rządowych.

(d. 14 (26) Stycznia 1837 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Rozwiązując przedstawienie, przez Kommissyę Województwa Mazowieckiego dnia 11 (23) Czerwca 1836 r. uczy-

о томъ, на какомъ основаніи долженъ быть исчисляемъ штрафъ за вырытые въ лѣсахъ сажанцы и другія дико-растущія молодыя деревья, Правительственная Коммисія даетъ знать, что стоимость вырытыхъ въ лѣсахъ сажанцевъ и другихъ дико-растущихъ молодыхъ деревьевъ должна быть опредѣляема по цѣнамъ, установленнымъ на подѣльный лѣсъ, и что всѣ непоказанные по таксѣ сорты деревья, должны быть оцѣниваемы по цѣнамъ, положеннымъ на дубъ, букъ, кленъ, вязъ и ясень. Штрафъ за похищеніе оныхъ слѣдуетъ исчислять соразмѣрно стоимости похищеннаго предмета, на основаніи общихъ по сему предмету правилъ. Вышеуказанная такса должна быть примѣняема, не только къ похищеніямъ, но и во всѣхъ прочихъ случаяхъ, гдѣ опредѣленіе цѣны окажется необходимымъ, о чемъ Мазовецкая Воеводская Коммисія должна увѣдомить всѣ прочія Воеводскія Коммисіи и Лѣсныя Управленія.

Варшава, 14 (26) Января 1837 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ (подписано) *Пивницкій.*

№ 54,119/18,409.

№ 494.

О томъ, что стоимость похищенныхъ сѣменныхъ деревьевъ, должна быть исчисляема въ половину выше противъ цѣны обыкновеннаго дерева.

(14 (26) Октября 1837 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Имѣя въ виду, что установленная предписаніемъ отъ 11 Мая 1832 года, за № 29,172, такса на сѣменныя деревья, срубленныя въ сверхочередныхъ лѣсосѣкахъ, оказалась на опытѣ черезмѣрно высокою, и что примѣненіе оной къ дѣламъ о похищеніяхъ слишкомъ обременительно, Правительственная Коммисія положила, что стоимость сѣменныхъ деревьевъ должна считаться въ половину выше противъ цѣны обыкновеннаго дерева; слѣдовательно, ежели сажень дерева, назначеннаго къ вырубкѣ, стоитъ по таксѣ 6 злот., то сажень дерева, заготов-

nione, pod. Nr. 106,873/19,304, gdzie się zapytała, jakie mają służyć zasady do stanowienia kary defraudacyjnéj za wykopanie w lasach płonek, lub innych drzewek dzikich, oświadcza, że wartość płonek, lub innych drzewek dzikich w lasach wykopanych, ma być obliczona według taksy na drzewo użytkowe ustanowionéj, a wszystkie gatunki drzewa, które taksą nie są wyrażone, mają być liczone po cenie na dąb, buk, klon, wiąz, jesion wskazanej. Kara zaś defraudacyjna ma być ustanawiana w stosunku wartości przedmiotu zdefraudowanego, według ogólnych w tej mierze przepisów. Taksa powyższa nie tylko w razie defraudacyi, lecz i we wszelkich innych wypadkach, gdzie taksa jest potrzebną, zastosowaną być ma, o czém Kommissya Województwa Mazowieckiego wszystkie inne Kommissye Wojewódzkie i Urzędy leśne zawiadomi.

Warszawa, dnia 14 (26) Stycznia 1837 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu (podpisano) *Piwnicki.*

Nr. 54,119/18,409.

№ 494.

Wartość drzewa nasiennego zdefraudowanego, rachowaną być powinna o połowę wyżéj, od wartości drzewa zwyczajnego.

(d. 14 (26) Października 1837 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Mając na uwadze, że ustanowiona reskryptem z dnia 11 Maja 1832 r. Nr. 29,172 taksa drzewa nasiennego, z extra cięć pochodzącego, okazała się być w doświadczenia za wysoka i zastosowanie jej do spraw defraudacyjnych zbyt uciążliwe, Kommissya Rządowa stanowi, iż wartość drzewa nasiennego ma być uważaną o połowę wyższą od wartości drzewa zwyczajnego; jeżeli zatém sążeń drzewa, do cięcia przeznaczonego, podług taksy wart 6 złp., w takim razie są-

ленная изъ похищенныхъ сѣменныхъ деревьевъ, должна быть оцѣнена въ 9 злот., и подобно тому, ежели кубическій футъ строеваго лѣса оцѣненъ по обыкновенной таксѣ, напримѣръ въ 10 грош., то, въ отношеніи сѣменныхъ деревьевъ, такой же футъ долженъ стоить 15 грош., и на этомъ основаніи должна быть исчисляема стоимость сѣменныхъ деревьевъ по дѣламъ о похищеніяхъ.

Въ отношеніи дерева, похищеннаго изъ сверхочередныхъ лѣсосѣкъ, Правительственная Коммисія совершенно отмѣняетъ возвышенную на оное таксу, съ тѣмъ, что стоимость онаго должна быть исчисляема на основаніи обыкновенной таксы.

Независимо отъ сего, Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію, въ рѣшеніяхъ по дѣламъ о лѣсныхъ похищеніяхъ, стоимость похищеннаго предмета показывать всегда отдѣльно отъ штрафа, и предписать Лѣснымъ Управленіямъ, чтобы они не смѣшивали между собою этихъ двухъ разнородныхъ казенныхъ взысканій. Изъ этого правила исключаются только штрафы за вгонъ скота въ запускныя мѣста и за недозволенную пастьбу онаго, въ отношеніи которыхъ въ рѣшеніи своемъ Губернское Правленіе должно только подробно означать количество скота и помѣщать свѣдѣніе о томъ, были ли запущенныя въ поросль мѣста обозначены таблицами или вѣхами.

Въ заключеніе, Правительственная Коммисія, замѣтивъ разнообразіе въ опредѣленіи штрафа за похищенія, совершаемыя ночью или въ праздничные дни, постановляетъ, что штрафъ въ этихъ случаяхъ долженъ равняться тройной стоимости убытковъ. Слѣдовательно, принимая въ основаніе вышеприведенное исчисленіе стоимости сажени дерева, лицо, похитившее сажень обыкновенныхъ дровъ днемъ, должно внести: въ возвратъ стоимости одной сажени 6 злот. и, въ видѣ штрафа, двойную стоимость оныхъ 12 злот.; за похищеніе такой же сажени дровъ ночью, похититель обязанъ внести: за дрова 6 злотыхъ, и въ штрафъ 18 злот. Лицо, похитившее сажень дровъ изъ сѣменныхъ деревьевъ днемъ, обязано уплатить: за дрова 9 злот. и въ штрафъ 18 злот.; за похищеніе такой же сажени ночью должно внести: цѣну оныхъ 9 злот. и въ штрафъ 27 злот.

żeń drzewa z nasienników zdefraudowanego na złp. 9 ceniony być winien, i podobnie co do drzewa budowlanego, jeżeli stopa sześcienna według taksy zwyczajnéj naprzykład na groszy 10 jest oceniona, natenczas w drzewie nasiennem taka sama stopa na groszy 15 cenioną być winna, i podług tej zasady wartość drzewa nasiennego przy defraudacyach obrachowywana.

Co do drzewa z extracięć zdefraudowanego podwyższenie taksy Kommissya Rządowa zupełnie znosi, i wartość jego podług taksy zwyczajnej ma być stanowioną.

Obok tego Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, aby w decyzyach w sprawach leśno-defraudacyjnych wydawanych, zawsze oddzielał wartość przedmiotu zdefraudowanego od kary, i najściślejszego tego przestrzegania Urzędom leśnym polecił, aby nie dopuszczać pomięszania tych dwóch różnéj natury należności skarbowych. Od tego prawidła wyłączają się kary za wpędzanie bydła w zagajniki, i nieprawe pasanie, względem których decyzya Rządu Gubernialnego wyszczególniać ma tylko ilość bydła i wiadomość, czy zagajniki były tablicami lub wiechami oznaczone.

Postrzegając wreszcie Kommissya Rządowa niejednostajność w stanowieniu kary za defraudacye w nocy i w święta popełniane, stanowi aby kara wyrównywała potrójnéj wartości szkody. Biorąc zatém przykład powyższy co do wartości sążnia, za zasadę, defraudujący sążeń drzewa zwyczajnego w dzień zapłacić powinien wartość sążnia złp. 6, i tytułem kary podwójną wartość złp. 12. Za defraudacyą podobnego sążnia drzewa w nocy, powinien zapłacić wartość złp. 6 i za karę złp. 18.

Defraudujący sążeń drzewa nasiennego w dzień zapłacić powinien wartość drzewa złp. 9 i kary złp. 18, za defraudacyą zaś tegoż samego sążnia w nocy, zapłacić powinien podobnąż wartość złp. 9, zaś tytułem kary złp. 27.

Настоящее распоряженіе, коимъ существующіе штрафы облегчаются или оставляются безъ измѣненія, должно быть примѣнено ко всѣмъ дѣламъ, которыя до полученія онаго останутся нерѣшенными, хотя бы похищеніе совершено было прежде сего времени.

Варшава, 14 (26) Октября 1837 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій.*

№ 83,493/27,849.

№ 495.

Разрѣшеніе отсрочки взысканія почтовыхъ платежей за пересылку прошеній о помилованіи, подаваемыхъ по дѣламъ о лѣсныхъ похищеніяхъ.

(5 (17) Января 1839 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Имѣя въ виду, что предписаніемъ отъ 12 Октября 1827 года, за № 43,170, разрѣшена отсрочка взысканія почтовыхъ платежей по дѣламъ о похищеніяхъ, по которымъ послѣдовали апелляціонные отзывы; что, на основаніи изданной 15 Мая 1834 года, за № 11,496, Инструкціи для производства дѣлъ о лѣсныхъ похищеніяхъ, прошенія, подаваемыя въ Правительственную Коммисію о помилованіи, должны быть представляемы такимъ же порядкомъ, какъ и апелляціонныя жалобы, и что отъ этого возникло затрудненіе, въ уплатѣ денегъ за пересылку въ пользу почтъ, въ случаѣ, если прошеніе похитителя отправлено Лѣснымъ Управленіемъ въ Губернское Правленіе, которое не имѣетъ суммы на уплату за пересылку по почтѣ прошенія, для дальнѣйшаго представленія онаго въ Правительственную Коммисію,—для устраненія этого неудобства, Правительственная Коммисія постановила разрѣшить отсрочку взноса почтовыхъ платежей за пересылку, по дѣламъ о лѣсныхъ похищеніяхъ, прошеній о помилованіи, подаваемыхъ въ Правительственную Коммисію, на основаніяхъ, установленныхъ предписаніемъ 1827

Rozporządzenie niniejsze, jako obejmujące łagodniejszą karę lub istniejącą utrzymujące, zastosowane być powinno do wszystkich spraw, do chwili odebrania go niezdecydowanych, chociażby defraudacya wprzód popełnioną została.

Warszawa, dnia 14 (26) Października 1837 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski.*

Nr. 83,493/27,849.

№ 495.

Dozwolenie prenotacyi portoryi od próśb zanoszonych w drodze łaski w sprawach leśno-defraudacyjnych.

(d. 5 (17) Stycznia 1839 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Mając na uwadze, że rozporządzeniem swojem z dnia 12 Października 1827 r. Nr. 43,170 dozwoliła prenotacyi opłat pocztowych w sprawach defraudacyjnych, gdy są zakładane rekursa, że według instrukcyi do spraw leśno-defraudacyjnych, pod dniem 15 Maja 1834 r. Nr. 11,496 wydanej, podania w drodze łaski do Kommissyi Rządowej zanoszone, tą samą drogą jak rekursa przedstawiane być winny, a ztąd okazała się trudność w opłacaniu portoryi, gdy Urząd leśny prośbę defraudanta do Rządu Gubernialnego nadeśle, a ten celem jej dalszego do Kommissyi Rządowéj przedstawienia potrzebnego na opłatę portoryi nie posiada funduszu; chcąc przeto Kommissya Rządowa te niedogodności usunąć, postanowiła dozwolić niniejszem prenotacyi opłat portoryjnych przy przedstawianiu w sprawach leśno-defraudacyjnych próśb, drogą łaski do Kommissyi Rządowej zanoszonych, a to podług zasa-

года, въ отношеніи апелляціонныхъ жалобъ. При чемъ Правительственная Коммисія подтверждаетъ, чтобы Лѣсныя Управленія, при представленіи прошеній о помилованіи, помѣщали въ рапортахъ своихъ объясненія, требуемыя § 12 Инструкціи отъ 15 Мая 1834 года, и чтобы Губернское Правленіе вело подробный счетъ кредитованнымъ почтовымъ платежамъ, и имѣло за непремѣннымъ взысканіемъ оныхъ, въ свое время, должное наблюденіе подъ опасеніемъ отвѣтственности.

Варшава, 5 (17) Января 1839 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій.*

№ 61,507/19,662.

№ 496.

Объ оцѣнкѣ убытковъ, причиняемыхъ отрубаніемъ сучьевъ съ деревьевъ въ казенныхъ лѣсахъ.

(4 (16) Августа 1839 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе вопроса Губернскаго Правленія о томъ, какъ слѣдуетъ оцѣнивать убытки, причиняемые въ казенныхъ лѣсахъ отрубаніемъ вѣтвей отъ деревьевъ, Правительственная Коммисія постановила сообщить всѣмъ Губернскимъ Правленіемъ къ свѣдѣнію слѣдующее наставленіе:

Лицо, срубившее въ казенномъ лѣсу дерево, безъ ассигновки и оклейменія, обязано заплатить стоимость цѣлаго дерева, еслибы даже оно не было имъ вывезено, и, сверхъ того, внести въ штрафъ двойную или тройную стоимость онаго, сообразно тому, послѣдовала ли срубка дерева днемъ, или въ праздникъ, или ночью. Если таковое похищеніе замѣчено до окончательной вывозки дерева, то вывозъ остальной части срубленнаго дерева можетъ быть дозволенъ въ такомъ только случаѣ, когда обвиненнымъ будетъ уплачена стоимость дерева, вмѣстѣ со штрафомъ и издержками, или, когда, будучи извѣстенъ своею состоятельностью, онъ внесетъ, по крайней мѣрѣ, одну стоимость де-

dy reskryptem z roku 1827 względem rekursów przepisanej; ponawia tylko Kommissya Rządowa ostrzeżenie, aby Urzędy leśne, przy przedstawianiu prośb o łaskę, zamieszczały wswych rapportach objaśnienia, § 12-m instrukcyi z dnia 15-go Maja 1834 r. wymagane, oraz aby Rząd Gubernialny ścisłą utrzymywał kontrollę prenotowanych portoryów, i aby niezawodnego onychże w swoim czasie zrealizowania pod własną odpowiedzialnością dopilnował.

Warszawa, dnia 5 (17) Stycznia 1839 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski.*

Nr. 61,507/19,662.

№ 496.

O ocenianiu szkody pochodzącéj z obcinania gałęzi z drzew w lasach rządowych.

(d. 4 (16) Sierpnia 1839 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Powodowana zapytaniem Rządu Gubernialnego N, jak ma być ocenianą szkoda, przez obcinanie gałęzi i drzew, w lasach rządowych zrządzana? Kommissya Rządowa postanowiła wszystkim Rządom Gubernialnym podać do wiadomości następujące objaśnienie:

Ścinający, bez assygnacyi i ocechowania, w lesie rządowym drzewo, obowiązany jest zapłacić wartość całego drzewa, chociażby go jeszcze nie wywiózł, a nadto za karę powinien zapłacić podwójną lub potrójną jego wartość, podług tego, czy ścięcie drzewa w dzień albo w święto, lub w nocy dokonane zostało. Jeżeli taka defraucya przed zupełném wywiezieniem drzewa była dostrzeżoną, wywózka reszty drzewa ściętego w takim tylko razie dozwoloną być może, gdy obwiniony wartość drzewa z karą i kosztami zapłaci, albo będąc znany z odpowiedzialności przynajmniej samą wartość drzewa zaspokoi. W razie niezapłacenia, Urząd leśny sprzeda

рева. Въ случаѣ неуплаты, Лѣсное Управленіе обязано продать арестованное дерево съ публичнаго торга, въ прибыль или въ ущербъ виновнаго, и вырученныя отъ продажи деньги записать на приходъ, въ счетъ присужденнаго съ виновнаго приговоромъ взысканія.

Отрубаніе главныхъ вѣтвей, отъ которыхъ зависитъ свободный ростъ дерева, должно быть оцѣниваемо наравнѣ со рубкою цѣлаго дерева, и штрафъ за оное долженъ быть налагаемъ, на вышеизложенномъ основаніи, соразмѣрно стоимости дерева.

Отрубаніе молодыхъ сучьевъ, если этимъ не ослабляется ростъ дерева, должно быть оцѣниваемо соотвѣтственно стоимости срубленныхъ вѣтвей, съ которою долженъ соразмѣряться и налагаемый штрафъ.

Губернское Правленіе должно немедленно опубликовать настоящее распоряженіе въ Губернскихъ Вѣдомостяхъ и привести оное въ исполненіе.

Варшава, 4 (16) Августа 1839 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 9,507/2,653.

№ 497.

Инструкція, опредѣляющая проступки по нарушенію лѣсныхъ правилъ и наказанія, за эти проступки налагаемыя.

(15 (27) Декабря 1839 года.)

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Замѣтивъ, что въ нѣкоторыхъ случаяхъ Губернскія Правленія, при опредѣленіи наказаній за похищеніе лѣсныхъ плодовъ, не руководствуются установленными правилами и не придерживаются однообразнаго порядка,—Правительственная Коммисія, въ видахъ дополненія, въ чемъ слѣдуетъ, уже изданныхъ по сему предмету распоряженій, постановила преподать

drzewo przyaresztowane przez licytacyą, na zysk lub stratę obwinionego, a zebraną kwotę od należności na niego wyrokiem zasądzonej potrąci, czyli raczej na jej zaspokojenie do manuału wpisze.

Obcinanie głównych gałęzi, od których wzrost drzewa zależy, oceniane być powinno jak ścięcie całego drzewa, i kara w stosunku jego wartości podług powyższych zasad wymierzaną być powinna.

Obcinanie gałęzi mniejszych, skoro przez taki czyn wzrost drzewa nie jest nadwerężony, oceniane być powinno co do szkody podług wartości obciętych gałęzi, i kara do téj wartości zastosowaną.

Rząd Gubernialny niezwłocznie rozporządzenie niniejsze przez dziennik urzędowy ogłosi i w wykonanie wprowadzi.

Warszawa, dnia 4 (16) Sierpnia 1839 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 9,507/2,653.

№ 497.

Instrukcya o wykroczeniach czyli defraudacyach i szkodach leśnych, tudzież o karach za takowe.

(d. 15 (27) Grudnia 1839 r.)

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Dostrzegając w niektórych wypadkach, iż Rządy Gubernialne, przy wymierzaniu kar za defraudacye płodów leśnych, nie stosują się ściśle do przepisów prawa ogólnego, albo czasem niejednostajnych trzymają się zasad; chąc przytém uzupełnić w czém potrzeba dotychczasowe rozporządze-

Губернскимъ Правленіямъ ниже слѣдующія правила и наставленія:

Глава I.

Общія распоряженія.

отдѣленіе 1.

О проступкахъ или контрабандахъ и вообще о убыткахъ, причиняемыхъ въказенныхъ лѣсахъ.

Ст. 1.

Всякій, незаконно пользующійся лѣсными плодами, обязанъ:

a) вознаградить за причиненный имъ убытокъ;

b) уплатить пеню, въ настоящемъ распоряженіи опредѣленную;

c) уплатить издержки по судебному изслѣдованію дѣла.

Ст. 2.

Къ плодамъ лѣснымъ, о которыхъ упомянуто въ статьѣ 1-ой и къ которымъ относится настоящее распоряженіе, причисляются находящіеся на пространствѣ лѣсныхъ участковъ: деревья, кустарники и всякаго рода растенія, торфъ, дичь, звѣри и птицы, на земляхъ казенныхъ, постоянно или временно пребывающія.

Ст. 3.

Имѣющіе право рубить лѣсъ или пользоваться чѣмъ либо инымъ въ казенныхъ дачахъ могутъ приступить къ сему не иначе, какъ по полученіи ассигновки, на печатномъ бланкѣ, отъ Лѣснаго Управленія.

Тотъ, кто, имѣя такую ассигновку, станетъ уклоняться отъ установленнаго контроля, будетъ признанъ преднамѣренно покушающимся воспользоваться большими выгодами, чѣмъ тѣ, кои ему предоставлены, и подвергнется наказанію, опредѣленному за причиненіе Казнѣ убытка незаконными дѣйствіями.

Правило это основано на Прусской лѣсной ординаціи, изданной въ 1775 году и возобновленной въ 1794 и 1806 годахъ, а также на повелѣніи Австрійскаго Императора, объявленномъ въ декретѣ Надворной Камеры, отъ 3 Августа 1804 года. Означенное правило, какъ относящееся до лѣснаго порядка, остается въ своей силѣ и Губернскимъ Правленіямъ предлагается для руководства и исполненія.

nie i one połączyć, — postanowiła podać wszystkim Rządom Gubernialnym następujące objaśnienia i przepisy:

Rozdział I.

Rozporządzenia ogólne.

oddział 1.

O wykroczeniach czyli defraudacyach i szkodach leśnych w ogólności.

Art. 1.

Ktokolwiek zrządza bezprawnie w płodach leśnych rządowych szkodę, obowiązany jest:

a) wynagrodzić zrządzoną szkodę;

b) ponieść karę, rozporządzeniem niniejszem oznaczoną;

c) zaspokoić koszta czynionych przeciw niemu poszukiwań.

Art. 2.

Płodami leśnemi, o których artykuł poprzedzający wspomina, i do których się niniejsze rozporządzenie stosuje, są: drzewo na przestrzeni obrębów leśnych i na odpadkach, tudzież krzewy i w ogóle wszelkie rośliny, na przestrzeni obrębów leśnych znajdujące się, a na odpadkach, dopóki z drzewa ogołocone nie będą, torf i wreszcie zwierzęta dzikie czworonożne i ptaki, na gruntach rządowych stale lub czasowo przebywające.

Art. 3.

Kto mając prawo do pobrania z lasów rządowych drzewa lub do innego użytkowania, przystępuje do niego bez poprzedniego uzyskania w Urzędzie leśnym assygnacyi drukowanej, lub kto uzyskawszy assygnacyę nie poddaje się kontrolli do zachowania przy wydatkowaniu przepisanej, uważany będzie za usiłującego odnosić większe nad należność korzyści, i ulegnie karze, na bezprawnie zrządzających szkodę postanowionej.

Przepis ten oparty na ordynacyi leśnéj Pruskiej w r. 1775 wydanéj, a w latach 1794 i 1806 ponowionéj, jak niemniej na rozporządzeniu Cesarza Austryackiego, dekretem Kamery Nadwornéj z dnia 3 Sierpnia 1804 roku, jako z porządkiem leśnym ścisle połączony, pozostaje w swej mocy, i do zachowania Rządom Gubernialnym się poleca.

Ст. 4.

Кто, не причиняя убытковъ, не исполнитъ только правилъ лѣснаго управленія и полиціи, тотъ будетъ подвергнутъ денежной пенѣ, въ правилахъ опредѣленной, и уплатитъ судебныя издержки.

Ст. 5.

Наказанію должны быть подвергнуты: какъ тотъ, кто непосредственно причинилъ убытки въ лѣсахъ, такъ и тотъ, чьимъ приказаніемъ или совѣтомъ онъ въ этомъ случаѣ руководствовался, или кто помогалъ ему въ совершеніи проступка, или, наконецъ, воспользовался полученными отъ того выгодами, зная о незаконности дѣйствія. Всѣ сіи лица солидарно обязаны вознаградить за причиненные убытки и издержки, независимо отъ наказанія, которому каждый изъ нихъ подлежитъ, по мѣрѣ прикосновенности, за совершеніе проступка.

Правило это, основанное на статьяхъ 21, 22 и 23-ей Уложенія о наказаніяхъ, Правительственная Коммисія объясняетъ слѣдующимъ примѣромъ:

Прикащикъ, безъ вѣдома помѣщика своего, послалъ людей въ казенный лѣсъ, для воровства, или лѣсной контрабанды, потомъ помѣщикъ узналъ, что привезенный въ имѣніе его лѣсной матеріалъ украденъ, но, не смотря на это, употребилъ его въ собственную пользу, не заплативъ за него денегъ.

Въ этомъ случаѣ, предположивъ, что стоимость украденнаго лѣса составляетъ 30 злотыхъ, Губернское Правленіе должно потребовать отъ всѣхъ принимавшихъ участіе въ кражѣ, чтобы они солидарно уплатили, какъ означенную сумму, такъ и судебныя издержки; при чемъ стоимость похищеннаго или взыскивается со всѣхъ виновныхъ вмѣстѣ, или же обращается ко взысканію съ одного, наиболѣе зажиточнаго. Денежную пеню, предположивъ, что она будетъ равняться двойной стоимости лѣса, то есть 60 злот., требовать отдѣльно съ каждаго, именно: съ помѣщика 60 злот., съ прикащика 60 злот., съ работниковъ 60 злот., что составитъ вмѣстѣ 180 злот., кромѣ стоимости убытковъ.

На этомъ основаніи Губернскія Правленія обязаны подвергать взысканіямъ тѣхъ лицъ, которыя станутъ подговаривать крестьянъ къ похищенію лѣснаго матеріала изъ казенныхъ

Art. 4.

Kto bez zrządzenia szkody, wykroczy przeciw przepisom zarządu i policyi leśnéj, obowiązany jest ponieść karę, przepisami oznaczoną, i zapłacić koszta poszukiwania.

Art. 5.

Zarówno ten, kto sam bezpośrednio wyrządza szkodę, lub inne wykroczenie popełnia, jako i ten, kto w tym celu wydaje rozkazy, namowy lub pomoc, albo kto z wyrządzonéj szkody, wiedząc o nieprawym czynie, korzyści z niej odnosi, jako wykraczający karany być powinien. Wszyscy solidarnie do wynagrodzenia szkody i kosztów są obowiązani, a każdy oddzielnie za swoje wykroczenie karę ponieść winien.

Przepis ten oparty na art. 21, 22 i 23-m Kodeksu karnego, Kommissya Rządowa objaśnia następującym przykładem:

Ekonom, chociaż bez wiedzy swego pana, wysyła czeladź do lasów rządowych, w celu skradzenia czyli jak nazywamy zdefraudowania drzewa, następnie, pan dowiaduje się, że drzewo skradzione zwieziono, przecież nie zapłaciwszy wprzód za niego, obraca to drzewo na własny użytek.

W tym przypadku dopuszczając, iż wartość drzewa wynosi złotych trzydzieści, w takim razie Rząd Gubernialny zobowiąże wszystkich, w kradzieży udział mających, solidarnie do zapłacenia powyższéj szkody i kosztów processu i ściągać będzie bądź od wszystkich w pewnych częściach, lub od tego albo od tych, od których najpewniejszą i najłatwiejszą będzie realizacya.

Karę zaś, przypuszczając naprzykład: że wyrównywać będzie podwójnéj wartości drzewa a zatém złp. 60 ma wynosić, oddzielnie od każdego wykraczającego, bez odpowiedzialności jednego za drugiego, dochodzić należy, to jest: od pana złp. 60, od ekonoma złp. 60, od parobków złp. 60, czyli razem złp. 180, prócz wartości zrządzonej szkody.

Na zasadzie tego samego przepisu, Rządy Gubernialne pociągać będą do kar tych, co namawiają włościan i inne osoby do defraudowania i przywożenia sobie z lasów rządowych drzewa, jak się to częstokroć w okolicach lasami rzą-

дачъ, какъ это часто случается въ мѣстахъ, окруженныхъ казенными лѣсами, особенно въ небольшихъ мѣстечкахъ.

Ст. 6.

Взысканію, въ настоящихъ правилахъ опредѣленному, подвергаются и пойманные на мѣстѣ въ лѣсной контрабандѣ иностранные подданные, когда при нихъ найдено будетъ имущество, достаточное для вознагражденія за причиненные въ казенныхъ дачахъ убытки. По составленіи протокола и по зааресто-ваніи имущества, на вознагражденіе убытковъ, уплату пени и судебныя издержки, самихъ иностранцевъ задерживать не слѣдуетъ. Въ случаѣ, еслибы не оказалось имущества, достаточнаго для вознагражденія убытковъ, немедленно препровождать виновныхъ въ Судъ, для опредѣленія наказанія, въ Уголовномъ Кодексѣ установленнаго. Жители Имперіи, хотя бы при нихъ и не было найдено никакого имущества, могутъ быть освобождаемы тотчасъ по составленіи протокола, когда извѣстно, что они владѣютъ имуществомъ, на которое можетъ быть обращено взысканіе за причиненные ими убытки.

Ст. 7.

Еслибы иностранцы, исключая жителей Россійской Имперіи, по исполненіи вышеозначенныхъ проступковъ, скрылись изъ предѣловъ Царства, въ такомъ случаѣ опредѣленіе наказанія будетъ зависѣть отъ иностранныхъ Судовъ, коимъ надлежитъ сообщить протоколы о совершенномъ проступкѣ, показанія свидѣтелей и прочія доказательства.

Жители Россійской Имперіи, уличенные въ вышеизложенныхъ проступкахъ и убѣжавшіе на родину, могутъ быть, на основаніи Высочайшаго повелѣнія, отъ 2 (14) Октября 1833 года (Дневн. Законовъ, томъ XV), и устава 6 Іюня 1834 года (Дневн. Законовъ, томъ XVI), согласно правиламъ настоящей Инструкціи, подвергаемы денежному взысканію, если владѣютъ имѣніемъ; въ противномъ случаѣ опредѣленіе наказаній предоставляется Судамъ Царства Польскаго.

ОТДѢЛЕНІЕ II.

О наказаніяхъ вообще.

Ст. 8.

Денежныя взысканія за убытки, причиненные въ лѣсахъ,

dowemi otoczonych, a mianowicie w miasteczkach zdarzać zwykło.

Art. 6.

Mieszkańcy zagraniczni, popełniający wykroczenia i szkodę w płodach lasów rządowych Królestwa i tu schwytani, karani będą podług przepisów niniejszego rozporządzenia, jeżeli razem z nimi ujęty został przedmiot, z któregoby można mieć fundusz do zaspokojenia należytości, za wykroczenie skarbowi tutejszemu przypadających. Po spisaniu protokółu i zatrzymaniu przedmiotu, służyć mającego do zaspokojenia szkody, kary i kosztów, osoby samej zatrzymywać nie można. W braku takiego funduszu, należy po spisaniu protokółu względem zaszłego wykroczenia odesłać schwytanych natychmiast Sądowi karzącemu tutejszemu, dla wymierzenia kary Kodeksem ogólnym karnym przepisanej. Mieszkańcy jednak Cesarstwa Rossyjskiego, chociaż nie będzie z nimi ujęty przedmiot, zabezpieczający należność Skarbu, mogą być po spisaniu protokółu śledztwa, natychmiast wypuszczeni, skoro będzie wiadomo, że posiadają w swoim kraju majątek odpowiedzialny.

Art. 7.

Jeżeli mieszkańcy zagraniczni, prócz mieszkańców Cesarstwa Rossyjskiego, po spełnieniu wykroczenia leśnego w Królestwie, do swego kraju uciekną, natenczas wymiar kary, należeć będzie do Sądów zagranicznych właściwych, którym protokóła sprawdzenia czynów na miejscu, protokóła wysłuchanych świadków i inne dowody tutaj zebrane odesłać należy.

Mieszkańcy zaś Państwa Rossyjskiego, dopuszczający się wykroczenia w lasach rządowych Królestwa, a następnie zbiegający do swego kraju, mogą być na zasadzie dekretu Cesarskiego z dnia 2 (14) Października 1833 r. (Dziennik Pr. t. 15 i Ustawy z dnia 6 Czerwca 1834 r. Dziennik praw t. 16) podług przepisów niniejszego rozporządzenia karani, jeżeli posiadają odpowiedzialność majątkową. W braku funduszu, wymiar kary, prawem ogólnem oznaczonej, Sądom tutejszym odstąpić należy.

ODDZIAŁ II.

O karach w ogólności.

Art. 8.

Kara za wykroczenia leśne, szkodę zrządzające, wyrów-

должны равняться двойной стоимости этихъ убытковъ въ тѣхъ случаяхъ, когда послѣдующими главами не полагается особаго наказанія, и когда нѣтъ въ виду отягчающихъ вину обстоятельствъ, въ настоящихъ правилахъ изложенныхъ.

Ст. 9.

Поводомъ къ увеличенію наказаній можетъ быть слѣдующее:

1) когда проступокъ сдѣланъ въ праздничный день или ночью;

2) когда проступокъ повторялся нѣсколько разъ;

3) когда проступокъ исполненъ былъ при обстоятельствахъ, означенныхъ въ ниже слѣдующихъ отдѣленіяхъ.

Ст. 10.

Въ предписаніи отъ 14 (26) Октября 1837 года, № 83,493, Правительственная Коммисія сообщила Губернскимъ Правленіямъ, что наказанія за причинившіе ущербъ Казнѣ проступки противъ лѣсныхъ правилъ, совершенные въ праздничный день или ночью, должны быть увеличены такимъ образомъ, чтобы, вмѣсто двойной стоимости убытковъ, взыскивалась тройная, когда проступокъ не сопровождался отягчающими вину обстоятельствами.

Когда нарушеніе лѣсныхъ правилъ не повлекло за собою убытковъ, какъ это случается при впускѣ скота на пастбища или простомъ несоблюденіи полицейскихъ правилъ,—взысканіе за учиненіе проступка въ праздничный день или ночью должно превышать на одну третью часть штрафъ, налагаемый за совершеніе того же противозаконнаго дѣйствія въ обыкновенное время.

Ст. 11.

Опредѣленіе убытковъ дѣлается на основаніи мѣстной таксы въ данное время, въ томъ, разумѣется, случаѣ, когда по сему предмету не постановлено особыхъ распоряженій въ настоящихъ правилахъ. При неимѣніи въ виду ни таксы, ни яснаго правила, оцѣнка производится, по техническимъ соображеніямъ, чиновниками Лѣснаго вѣдомства, не участвовавшими въ раскрытіи дѣла. Въ протоколѣ оцѣнки чиновники сіи должны изложить основанія, коими они руководствовались при изложеніи

nywać będzie podwójnéj wartości zrządzonej szkody, o ile w następnych szczegółowych rozdziałach odmienna kara postanowioną nie jest, i jeżeli nie będą zachodzić powody do jej zaostrzenia, przepisami niniejszemi wyraźnie przewidziane.

Art. 9.

Powodami do zaostrzenia kar są:

1) popełnienie wykroczenia w dzień świąteczny lub w nocy;
2) powtarzanie wykroczeń leśnych;
3) okoliczności pod szczegółowemi tytułami poniżéj wyraźnie postanowione.

Art. 10.

W reskrypcie z dnia 14 (26) Października 1837 roku, Nr. 83,493, Kommissya Rządowa już była zwróciła uwagę Rządów Gubernialnych, iż kara na wykroczenia leśne, szkodę zrządzające, popełnione w dzień świąteczny lub w nocy, podwyższoną być ma o jedną pojedyńczą wartość przedmiotów, a zatém wyrównywać ma potrójnéj wartości szkody, jeżeli inne jeszcze okoliczności obciążające nie towarzyszą.

Jeżeli kara na przekroczenie leśne ustanowioną jest w ogóle, nie w stosunku wartości szkody, jak np. za defraudacye pastwiska, jako téż przy wykroczeniach policyjnych, bez zrządzenia szkody popełnianych, podwyższenie kary za wykroczenie w dzień świąteczny lub w nocy popełnione ma nastąpić o jedną trzecią część kary na toż wykroczenie, gdyby w dzień zwyczajny popełnione było, przepisanej.

Art. 11.

Wartość szkody zrządzonéj ocenianą będzie podług taksy płodów leśnych, lecz z tego czasu i tego miejsca, w których szkoda zrządzona była, jeżeli w przepisach niniejszych wyraźnie oznaczoną nie jest. W braku przepisów i taksy, będą oceniać rządową szkodę officyaliści leśni, nie będący świadkami w sprawie, a to podług zasad techniki. W protokóle ocenienia przytoczyć powinni officyaliści powody swego

своего мнѣнія; таковое объясненіе подлежитъ разсмотрѣнію власти, которой предоставлено окончательное рѣшеніе дѣла.

Ст. 12.

Кто уже разъ подвергнутъ былъ взысканію за нарушеніе лѣсныхъ правилъ, и въ теченіе одного года снова учинилъ тотъ же проступокъ, на того взысканіе налагается въ тройномъ размѣрѣ противу количества исчисленныхъ убытковъ. За троекратное повтореніе лицомъ одного и того же проступка въ теченіе года, налагать взысканіе вчетверо противу стоимости убытковъ, буде незаконное дѣяніе не сопровождалось отягчающими вину обстоятельствами.

Для разъясненія этого правила, Правительственная Комисія Финансовъ и Казначейства приводитъ слѣдующій примѣръ:

Если кто либо, уже присужденный, за лѣсную кражу въ 10 злот., къ уплатѣ денежной пени въ размѣрѣ 20 злот., снова учинитъ, послѣ объявленія ему рѣшенія, тотъ же проступокъ, на сумму 15 зл., то взысканіе за этотъ вторичный проступокъ должно составлять 45 злот. Когда же, послѣ объявленія объ этомъ вторичномъ взысканіи, то-же лицо совершитъ тотъ же проступокъ въ третій разъ, ночью, на сумму 15 злот., въ такомъ случаѣ взысканіе должно быть опредѣлено въ размѣрѣ 75 злотыхъ, — по слѣдующему разсчету: за двукратное повтореніе проступка, обыкновенное взысканіе принимается вдвое, да, сверхъ того, за совершеніе проступка въ ночное время, оно увеличивается въ такомъ размѣрѣ, чтобы все количество денежнаго штрафа равнялось суммѣ убытковъ, помноженной на пять.

Ст. 13.

Если кто, бывъ уже разъ подвергнутъ взысканію за проступки противъ лѣсныхъ правилъ, сдѣлаетъ вторичный проступокъ, за который наказаніе опредѣляется не въ соразмѣрности причиненныхъ убытковъ, то взысканіе должно быть увеличено: въ первый разъ одной третьей частью противу первоначальнаго, а во второй — двумя третями, за третій же разъ должно быть опредѣляемо двойное взысканіе.

Если, напримѣръ, кто однажды уже подвергся взысканію за контрабанду, и послѣ того выгонитъ скотъ въ молодой лѣсъ,

zdania, które ulegać będzie rozpoznaniu władzy, o wykroczeniu decydującéj.

Art. 12.

Kto, będąc raz za wykroczenie leśne karany, dopuści się po ogłoszeniu mu poprzedniej kary, w ciągu roku, nowego wykroczenia leśnego, natenczas kara za drugie przekroczenie przepisana, podwyższoną będzie o jedną pojedyńczą wartość szkody. Jeżeli po dwukrotném wymierzeniu kary i onej skazanemu ogłoszeniu, dopuści się tenże w ciągu roku trzeci raz wykroczenia, kara za nowe wykroczenie leśne, przepisami objęta, podwyższoną będzie o dwukrotną wartość przedmiotu; a zatem przy zwyczajnych defraudacyach, bez innych okoliczności obciążających, wyrównywać będzie poczwórnéj wartości szkody.

Dla objaśnienia tego przepisu, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu przytacza następujący przykład:

Skazany za defraudacyę drzewa wartości 10 złp. na karę zwyczajną 20 złp., po ogłoszeniu mu téj decyzyi, popełnia drugą defraudacyę w wartości 15 złp., natenczas kara za to drugie wykroczenie wynosić będzie złp. 45. Jeżeli, po ogłoszeniu drugiéj kary, popełni trzecią defraudacyę w nocy, w wartości np. 15 złp., natenczas kara wynosiłaby złp. 75, to jest: za powtórzenie dwukrotne, kara dwukrotna zwyczajna byłaby podwojoną, a nadto za wykroczenie nocne, o jedną wartość podwyższoną, a tém samém wynosić będzie pięciokrotną wartość przedmiotu.

Art. 13.

Kto, będąc za wykroczenia leśne karany, dopuści się, po ogłoszeniu poprzedniej decyzyi, takiego wykroczenia, na które kara bez wyrażenia wartości szkody jest ustanowiona, natenczas kara podwyższoną będzie za pierwszym razem o jedną trzecią część, za drugim razem o dwie trzecie, a następnie o drugie tyle kary, za nowe wykroczenie postanowionej.

Kto np. raz skazany na karę za defraudacyę, następnie wpuści bydło swoje w zagajniki, natenczas kara od sztuki

въ такомъ случаѣ взысканіе со всякой штуки скота должно быть опредѣлено по 5 злот. 10 грош.; когда же тотъ самый просту покъ повторится,—взысканіе опредѣлять по 6 злот. 20 грош. со всякой штуки скота.

Ст. 14.

Увеличеніе наказанія за возобновляемые проступки противъ лѣсныхъ правилъ не должны превышать шестикратной стоимости убытковъ, когда неправильное дѣйствіе не сопровождалось обстоятельствами, увеличивающими мѣру взысканія. Если взысканіе опредѣлено было безъ означенія стоимости убытковъ,—размѣры онаго за вторичный проступокъ не должны превосходить двойнаго количества пени, за первый проступокъ опредѣленной, буде совершеніе проступка не сопровождалось обстоятельствами, увеличивающими мѣру взысканія. Согласно вышеизложеннымъ правиламъ, лицо, присужденное за пятикратное повтореніе проступка ко взысканію суммы, въ пять разъ превышающей стоимость убытковъ, и лицо, четыре раза оказавшееся виновнымъ въ нарушеніи лѣсныхъ правилъ и приговоренное къ двойному штрафу, безъ опредѣленія убытковъ, должны подлежать тѣмъ же взысканіямъ и за дальнѣйшія повторенія означенныхъ проступковъ.

Если лицо, подвергшееся штрафу за нарушеніе лѣсныхъ правилъ, не было, послѣ того, въ продолженіе одного года, замѣчено въ повтореніи того же проступка, — за вновь учиненный имъ проступокъ опредѣлять взысканіе, установленное за лѣсную контрабанду по первому разу.

Ст. 15.

Лица, оказавшіяся, по бѣдности, несостоятельными къ уплатѣ денежной пени, должны быть приговариваемы къ аресту и публичной работѣ, или же къ одной публичной работѣ, съ такимъ разсчетомъ, чтобы штрафъ въ 30 злот. равнялся шестидневному аресту или шестидневной работѣ.

Лица, присужденныя къ публичнымъ работамъ, должны быть обращаемы на окопку лѣсовъ, съ наружной ихъ стороны, канавами, или же на другія лѣсныя работы.

Бѣдныхъ и далеко отъ казенныхъ лѣсовъ проживающихъ нарушителей лѣсныхъ правилъ, когда при нихъ не окажется

po złp. 5 gr. 10 będzie wymierzona; jeżeli takowego wykroczenią po dwukrotnéj karze dopuści się, natenczas kara o dwie trzecie podwyższoną będzie i wynosić ma złp. 6 gr. 20 od sztuki bydła.

Art. 14.

Zaostrzenie kary za powtarzanie wykroczeń leśnych nie może przenosić sześciokrotnéj wartości szkody, jeżeli inne powody do zaostrzenia nie zachodzą. Jeżeli zaś kara w ogólności, bez stosunku do wartości szkody, jest ustanowiona, powiększenie kary za powtarzanie nie może przenosić podwójnéj kary zwyczajnéj, za wykroczenie oznaczonej, jeżeli przytem inne okoliczności obostrzające nie zachodzą.

Stosownie do tych zasad, skazany za pięciokrotnie popełnione wykroczenie, na sześciokrotną wartość szkody, a za czterokrotnie popełnione wykroczenie, na karę podwójną ogólną, bez względu na wartość szkody, będzie na taką samą karę skazywany, na przypadek dalszych powtarzań.

Jeżeli skazany na karę, po jej ogłoszeniu, przez rok następujący, żadnego wykroczenia leśnego nie spełni, w takim razie wykroczenie, później dokonane, uważane będzie za pierwszy raz popełnione, i kara zwyczajna wyrzeczoną.

Art. 15.

Kto dla ubóstwa nie jest w możności zapłacić kary, skazany być powinien na areszt z robotą połączony, lub na samą robotę, a to w tym stosunku, iż za 30 złp. kary sześć dni aresztu lub saméj roboty liczone będzie.

Skazani na robotę zatrudniani być mają obwarowaniem lasów, od strony zewnętrznéj, a gdy to nastąpi, inną robotą, korzyść lasów na celu mającą.

Defraudantów ubogich i odlegle od lasów rządowych zamieszkałych, gdy oraz aresztu przy nich nie będzie, odda-

предметовъ, на которые могло бы быть обращено взысканіе, представлять въ Судъ, для опредѣленія наказанія по существующимъ законамъ.

ОТДѢЛЕНІЕ III.

Объ отвѣтственности за убытки въ лѣсахъ.

Ст. 16.

Взысканіе за проступки можетъ быть налагаемо только на лица оныя совершившія; наслѣдники присужденнаго къ наказанію отвѣчаютъ только въ такомъ случаѣ, когда онъ, еще при жизни, присужденъ былъ къ денежному штрафу. Наслѣдники бѣдные, лишенные средствъ къ уплатѣ денежнаго штрафа, не могутъ быть ни подвергаемы аресту, ни присуждаемы къ публичной работѣ.

Ст. 17.

Наслѣдники обязаны вознаградить убытки и издержки, даже въ такомъ случаѣ, когда стоимость убытковъ не была окончательно опредѣлена при жизни лица, послѣ котораго къ нимъ перешло наслѣдство.

Ст. 18.

Отецъ, а по смерти его, мать, отвѣчаютъ за своихъ дѣтей, живущихъ вмѣстѣ съ ними; учители, артисты и ремесленники отвѣчаютъ за убытки, сдѣланные учениками и подмастерьями въ то время, когда они находились подъ ихъ надзоромъ. Поименованныя лица освобождаются однако отъ отвѣтственности въ такомъ случаѣ, когда будутъ въ состояніи доказать, что не имѣли возможности предупредить совершеніе дѣянія, отъ котораго произошелъ ущербъ для Казны. Кромѣ того, господа отвѣчаютъ за своихъ слугъ и вообще за лицъ, находящихся у нихъ въ распоряженіи.

Ст. 19.

Хозяева домашняго скота, или тѣ лица, которыя временно имъ пользовались, отвѣчаютъ за причиненные ими убытки, безъ различія, находился ли скотъ подъ присмотромъ хозяина, или другаго лица, или же убѣжалъ отъ нихъ и заблудился.

Ст. 20.

Правила, въ настоящемъ распоряженіи заключающіяся, относятся къ лѣсамъ, изъ которыхъ Правительство, непосред-

wać należy Sądom karzącym, dla wymierzenia kary Kodexem ogólnym przepisanej.

ODDZIAŁ III.

O odpowiedzialności za karę i szkodę.

Art. 16.

Kara dotykać może samych tylko wykraczających; sukcessorowie skazanego mogą być w takim razie pociągani do zapłacenia kary, gdy ich spadkodawca jeszcze za życia, przez wyrok lub decyzyę ostateczną albo prawomocną, na tęż karę skazany został. Sukcessorowie ubodzy i będący w niemożności zapłacenia kary, na ich spadkodawcę wyrzeczonéj, nie mogą być ani do roboty, ani do aresztu pociągani.

Art. 17.

Do wynagrodzenia szkód i kosztów mogą być sukcessorowie wykraczającego pociągani, chociażby za życia ich spadkodawcy, należytość ostatecznie ani prawomocnie ustanowioną nie była.

Art. 18.

Ojciec, a po jego śmierci matka, odpowiedzialni są za szkodę, jakąby zrządziły małoletnie dzieci, z niemi mieszkający; nauczyciele, artyści i rzemieślnicy odpowiedzialni są za szkodę sprawioną przez ich uczniów i czeladników w czasie, w którym są pod ich dozorem. Jednakowoż wolne są te osoby od odpowiedzialności, jeżeli dowiodą, że nie mogli zapobiedz czynowi, z którego szkoda wynikła.

Oprócz tego panowie i inne osoby, dające zlecenie, są obowiązani do wynagrodzenia szkód zrządzonych przez ich sługi i odbierających zlecenia w wykonywaniu poruczonych im obowiązków.

Art. 19.

Właściciele zwierząt, albo ci którzy ich używają, odpowiedzialni są za szkody zrządzone przez też zwierzęta, bądź gdy były pod strażą właścicieli, lub używających, bądź że się zabłąkały i uciekły.

Art. 20.

Przepisy, rozporządzeniem niniejszem objęte, stosują się do lasów, z których Rząd bezpośrednio, jako właściciel, użyt-

ственно, какъ владѣлецъ, получаетъ доходы. Вѣчные и временные арендаторы, а также и другія лица, пользующіяся доходами отъ казенныхъ лѣсовъ, должны требовать вознагражденія за причиненные въ этихъ лѣсахъ убытки на основаніи общаго постановленія; сами же, по отношеніямъ своимъ къ Правительству, подвергаются за нарушеніе условій контракта и лѣсныхъ правилъ, отвѣтственности и взысканіямъ, въ настоящемъ распоряженіи опредѣленнымъ, если въ контрактѣ не помѣщено особаго условія, освобождающаго ихъ отъ сей отвѣтственности.

Вышеизложенное правило относительно арендаторовъ распространяется и на владѣльцевъ духовныхъ бенефицій, которыхъ лѣса находятся въ казенномъ вѣдѣніи.

Правило это заключается въ предписаніи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 10 (22) Мая 1838 года, за № 17,310 (Сыльванъ, т. XV).

Примѣчаніе. Постановленіемъ Совѣта Управленія отъ 14 (26) Апрѣля 1842 года, объявленнымъ въ предписаніи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 15 (27) Мая 1842 г., за № 34,330/12,193, статья 20-я измѣнена такъ: отнынѣ всѣ убытки причиненные въ лѣсахъ, находящихся во владѣніи духовенства, не смотря на то, сдѣланы ли они бенефиціальными владѣльцами, или кѣмъ либо другимъ, будутъ взыскиваемы и преслѣдуемы административнымъ порядкомъ, на основаніи финансовыхъ постановленій.

Ст. 21.

Когда лицо, присужденное къ наказанію за нарушеніе лѣсныхъ правилъ, не имѣетъ достаточнаго состоянія для уплаты всего количества присужденнаго штрафа, такъ, что уплата этого штрафа разсрочена ему будетъ на части, въ такомъ случаѣ первая часть взысканія должна быть обращена на удовлетвореніе свидѣтелей, слѣдующая за тѣмъ—на покрытіе издержекъ делегаціи, если на этотъ случай былъ сдѣланъ особый расходъ; потомъ удовлетворяются причиненные убытки въ лѣсахъ и, наконецъ, письменные расходы, почтовыя издержки, гербовыя пошлины и денежная пеня.

kuje. Wieczyści i czasowi dzierżawcy, jak niemniej inni użytkujący z płodów leśnych rządowych, dochodzić będą szkód w tychże lasach zrządzonych, podług przepisów prawa ogólnego; sami wszakże ze stosunków z Rządem, za wykroczenia przeciw warunkom kontraktu i przepisom leśnym, pociągnięci zostaną do odpowiedzialności i kar, rozporządzeniem niniejszem wykazanych, o ile w samym kontrakcie odmienne zastrzeżenie co do odpowiedzialności zamieszczone nie jest. Przepis ten co do dzierżawców użytkujących, dopiero przytoczony, stosuje się także do posiadaczy beneficyów duchownych, których lasy przez władzę skarbową są zagospodarowane i z tego względu pod jej dozorem zostają.

Reskrypt Kommissyi Rządowéj pod dniem 10 (22) Maja 1838 r. Nr. 17,310 wydany (Sylwan tom 15) już tę zasadę obejmuje.

Uwaga. Postanowienie Rady Administracyjnej z dnia 14 (26) Kwietnia 1842 roku, reskryptem Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu z dnia 15 (27) Maja 1842 roku, Nr. 34,330/12,193 objawione, zmieniło artykuł 20-ty w ten sposób: że odtąd wszelkie szkody w lasach, przez Duchowieństwo użytkowanych, popełnione, bez względu czy przez beneficyata lub przez kogo bądź obcego będą zrządzone, na drodze administracyjnej i podług przepisów skarbowych dochodzone i karane być powinny.

Art. 21.

Jeżeli skazany za wykroczenie leśne nie posiada funduszu do zaspokojenia całkowitéj należytości zasądzonéj, lub wpływy na nią częściowo następują; w takim razie z najpierwszych wpływów zaspokoić należy przedewszystkiem należytość świadkom, następnie koszta delegacyi, jeżeli z tego powodu osobny wydatek był poniesiony, następnie wartość zrządzonej szkody, dalej koszta materyałów piśmiennych, portoryi, stempla, a w końcu karę.

Глава II.

Проступки, относящіеся собственно къ лѣсоистребленію.

Ст. 22.

За рубку лѣса, безъ полученія печатной ассигновки изъ Лѣснаго Управленія, или до означенія подлежащихъ рубкѣ деревъ, виновные приговариваются къ уплатѣ стоимости вырубленнаго лѣса, какъ о томъ объявлено въ предписаніи отъ 4 (16) Августа 1839 года, за № 9,507 (Сыльванъ т. XV, стр. 450).

Ст. 23.

За нижеслѣдующія поврежденія деревьевъ, присуждается денежное взысканіе, равное всей стоимости деревъ, какъ бы оныя были срублены цѣликомъ.

1) за обрѣзываніе вершинъ или главныхъ вѣтвей, отъ которыхъ зависитъ ростъ дерева;

2) за снятіе коры;

3) за добываніе лучины изъ растущаго дерева, и выдѣлку въ немъ алтарей;

4) за вырѣзку кружка на древесной корѣ, или такъ называемое обведеніе дерева кругомъ;

5) за поджогъ дерева, до его смолистыхъ частей;

6) за выдѣлку въ немъ улья для пчелъ.

Ст. 24.

Просверлившій растущее дерево, съ тѣмъ, чтобы добыть изъ него соку или съ другимъ намѣреніемъ, подвергается штрафу въ 10 злотыхъ, буде окажется, что дерево отъ того не можетъ засохнуть или повалиться; въ противномъ случаѣ уплачивается вся стоимость дерева.

Ст. 25.

За употребленіе пилы при незаконной рубкѣ лѣса, виновный въ томъ подвергается денежному взысканію вдвое противу стоимости дерева.

Ст. 26.

Тому же штрафу подлежитъ тотъ, кто производитъ рубку лѣса въ лѣтнее время, между 1-мъ Апрѣля и 1-мъ Октября.

Ст. 27.

Стоимость сѣменнаго дерева, не помѣщенная въ таксахъ лѣснымъ плодамъ, опредѣлена въ предписаніи отъ 14 (26)

Rozdział II.

Wykroczenia szczególne dotyczące drzewa.

Art. 22.

Kto, bez poprzedniego uzyskania w Urzędzie leśnym drukowanej assygnacyi i bez ocechowania, drzewo z pnia ścina, skazanym będzie na karę w stosunku wartości całego drzewa ściętego, jak to już reskryptem z dnia 4 (16) Sierpnia 1839 r. Nr. 9,507 objaśniono (Sylwan tom 15, str. 450).

Art. 23.

Następujące uszkodzenia drzewa karane będą w stosunku całkowitéj wartości drzewa uszkodzonego, jak gdyby całe z pnia ścięte zostało:

1) obcinanie wierzchołka lub głównych gałęzi, od których wzrost drzewa zależy;
2) obdzieranie kory;
3) spałowanie drzewa, czyli wyrąbywanie łuczywa, z drzewa stojącego (ołtarzyki);
4) wycinanie pierścienia na korze drzewa z miazgą, czyli tak zwane ocerklowanie;
5) podpalanie drzewa do miazgi;
6) wyrabianie nowych barci.

Art. 24.

Za wiercenie drzewa na pniu stojącego, bądź w celu wydobycia soku, lub w innym celu przedsiębrane, ma być wymierzoną kara po złp. 10, jeżeli drzewo na zupełne uschnięcie lub obalenie nie jest przez to narażone, gdyż w tym ostatnim razie, kara w stosunku wartości wymierzoną być ma.

Art. 25.

Kto, ścinający nieprawnie drzewo, używa nieprawnie piły lub świdra, karanym będzie o jedną pojedynczą wartość drzewa wyżéj.

Art. 26.

Będzie także kara podwyższoną o jedną pojedynczą wartość wyżéj, jeżeli drzewo z pnia ścinane jest nieprawnie, w czasie letnim, między dniem 1 Kwietnia a 1 Października.

Art. 27.

Wartość drzewa nasiennego, jako taksą płodów leśnych nie objęta, oznaczoną jest reskryptem z dnia 14 (26) Paź-

Октября 1837 года, за № 83,493 (Сыльванъ томъ XV, стр. 212), которое и должно въ семъ случаѣ служить руководствомъ для Губернскаго Правленія.

Ст. 28.

Стоимость деревьевъ въ молодыхъ лѣсахъ, или такъ называемыхъ разсадникахъ (школкахъ), а также сѣменныхъ деревъ, должна быть въ полтора раза выше обыкновеннаго; таковой цѣнности должно соотвѣтствовать и взысканіе, за вырубку или порчу означенныхъ деревьевъ полагаемое.

Ст. 29.

Стоимость молодыхъ деревъ опредѣлена въ предписаніи отъ 27 Февраля (10 Марта) 1836 года, за № 71,196 (Сыльванъ томъ XV), которое должно въ этомъ случаѣ служить основаніемъ при опредѣленіи взысканій.

Ст. 30.

Такъ какъ стоимость прутьевъ, употребляемыхъ на вѣники, кнутовища и проч., не обозначена въ таксѣ, то при опредѣленіи оной принимать цѣну, установленную за низшій сортъ деревъ.

Ст. 31.

За вывозъ лѣснаго матеріала изъ казенныхъ дачъ, безъ предварительнаго увѣдомленія Подлѣсничаго, виновный въ томъ, хотя бы онъ имѣлъ печатную ассигновку, подвергается наказанію, опредѣленному за произвольное пользованіе казеннымъ лѣсомъ.

Ст. 32.

Кто, не получивъ ассигновки, возьметъ въ свою пользу дрова, срубленныя и сложенныя въ штабели,—подвергнется взысканію въ размѣрѣ стоимости дровъ, со включеніемъ расходовъ на вырубку.

Ст. 33.

Кто, имѣя ассигновку на дрова въ полѣнахъ, возьметъ дрова въ бревнахъ,—подвергнутъ будетъ взысканію, какъ незаконно пользующійся казеннымъ лѣсомъ, въ размѣрѣ всей стоимости означенныхъ дровъ, за исключеніемъ денегъ, употребленныхъ на уплату за ассигновку.

Ст. 34.

Кто возьметъ большее количество штукъ лѣснаго матеріала,

dziernika 1837 r. Nr. 83,493 (Sylwan tom 15-ty, stronica 212), do niego więc Rząd Gubernialny stosować się będzie.

Art. 28.

Wartość drzewa w zagajnikach, w szkołach, lub tak zwanych plantacyach stojącego, podobnie jak nasienników, będzie wyższą o połowę od wartości takiegoż drzewa, taksą objętego, i kara powinna być w stosunku takiéj wartości ustanowiona.

Art. 29.

Wartość płonek drzew leśnych opisaną jest reskryptem z d. 27 Lutego (10 Marca) 1836 roku, Nr. 71,196 (Sylwan tom 15), który służyć będzie za zasadę do wymierzenia kary.

Art. 30.

Wartość młodego drzewa na biczysko, miotły, i t. p. drzewa taksą nie objętego, ma być obliczaną podług stosunku najniższego drzewa użytkowego i podług niej kara stanowioną.

Art. 31.

Zabierający drzewo z lasów rządowych, bez opowiedzenia się Podleśnemu i bez jego cechy karany, być ma jako nieprawnie biorący drzewo, chociażby drukowaną assygnacyę Urzędu leśnego posiadał.

Art. 32.

Zabierający bez assygnacyi i ocechowania drzewo zrąbane na sążnie, powinien być karany w stosunku wartości drzewa, z kosztem rąbania połączonej.

Art. 33.

Kto, mając assygnacyę na drzewo w szczapach, zabiera drzewo w klocach, karany będzie, jak zabierający drzewo nieprawnie, w stosunku całej wartości drzewa zabranego, a z zasądzonej summy potrąconą być ma kwota za assygnacyę zapłacona.

Art. 34.

Zabierający większą liczbę sztuk, niż assygnacya obej-

чѣмъ ему назначено въ ассигновкѣ, хотя бы въ совокупности объемъ всего матеріала не превышалъ означеннаго въ ассигновкѣ,—долженъ уплатить за излишне забранное количество штукъ.

Ст. 35.

За вывозъ лѣснаго матеріала большихъ противу опредѣленныхъ въ ассигновкѣ размѣровъ, именно когда или длина или толщина, взятая въ діаметрѣ тонкаго конца каждой отдѣльной штуки превосходитъ на одну четвертую часть назначенныя въ ассигновкѣ,—виновный подлежитъ взысканію, опредѣленному за похищеніе лѣса. Когда же излишекъ окажется менѣе вышеозначеннаго,—за неточный размѣръ отпущеннаго лѣса отвѣчаютъ только чины Лѣснаго Управленія. Получившій же лѣсной матеріалъ обязанъ уплатить лишь стоимость излишка, не подвергаясь отдѣльному взысканію, которое опредѣляется только въ такомъ случаѣ, когда будетъ доказано, что излишекъ произошелъ вслѣдствіе предварительной сдѣлки.

Ст. 36.

Кто, имѣя право на полученіе валежника или иныхъ лѣсныхъ матеріаловъ, станетъ пользоваться имъ въ большемъ противу дѣйствительной надобности количествѣ, для передачи постороннимъ лицамъ,—подвергнутъ будетъ взысканію, какъ неправильно пользующійся казеннымъ лѣсомъ.

Тому же самому наказанію подлежитъ тотъ, кто употребитъ на другія надобности лѣсной матеріалъ, безплатно отпущенный ему на домашнія постройки, заборы, хозяйственныя принадлежности и проч.

(Предписаніе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 26 Декабря (7 Января) 1847/8 года, за № 2,144/666.)

(Тотчасъ приведенное прибавленіе находится въ томѣ XXIV „Сыльвана“, стр. 962.)

Ст. 37.

За поврежденіе или уничтоженіе указательныхъ таблицъ, участковыхъ столбовъ и прочихъ знаковъ, употребляемыхъ въ лѣсномъ хозяйствѣ, виновный подвергнется отвѣтственности соразмѣрно тому, что стоилъ граничный знакъ, именно стоимости матеріала и издержекъ, употребленныхъ на отдѣлку и по-

muje, karany będzie za przewyższającą liczbę, chociażby massa drzewa, we wszystkich sztukach objętego, nie przenosiła massy assygnacyą objętej.

Art. 35.

Jeżeli drzewo co do liczby sztuk, podług assygnacyi pobrane, obejmowało większy rozmiar, a mianowicie: gdyby długość pojedynczej sztuki bądź o jedną czwartą część od assygnowanej długości była większa, lub gdyby grubość sztuki w średnicy końca cieńszego, w takim samym stosunku przewyższała grubość w assygnacyi wykazaną, natenczas pobierający za pobranie przewyżki do kar defraudacyjnych pociągnięty zostanie. Jeżeli przewyżka jest mniejszą, natenczas tylko officyalista wydatkujący, za niedokładne zmierzenie, karze uledz powinien.

Biorący zaś drzewo, tylko wartość przewyższającéj ilości drzewa zapłacić będzie w obowiązku, bez kary, chybaby zmowa była mu udowodniona.

Art. 36.

Kto, mając prawo do ugaju lub innego gatunku drzewa na własną tylko potrzebę, pobiera go w większej nad rzeczywistą potrzebę ilości, i kto dla tego komu innemu go odstępuje, pociągnięty być powinien do kar, jako nieprawnie biorący drzewo. Takiejże karze ulegnie kto, mając drzewo bezpłatnie udzielone: na budowle, płoty, narzędzia i t. p., użyje go samowolnie na inne przeznaczenie, jak w assygnacyi wskazano.

(Vide rozporządzenie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 26-go Grudnia (7 Stycznia) 1847/8 roku, Nr. 2,144/666.)

(Dodatek ten znajduje się w tomie 24 Sylwana, pod artykułem 962).

Art. 37.

Kto tablice, słupy obrębowe lub inne podobne znaki gospodarstwa leśnego zabiera, niszczy lub uszkadza, ukarany być ma w stosunku wartości znaku granicznego, do której doliczyć należy wartość drzewa, koszta na obrobienie i wystawienei przez Skarb poniesione. Jeżeliby uszkodzenie lub zniesienie

становку знака. Когда граничный знакъ поврежденъ или уничтоженъ лицомъ, предъявляющимъ права свои на лѣсъ, состоящій во владѣніи Казны,—опредѣленіе взысканія, независимо отъ исправленія сдѣланныхъ поврежденій, предоставлять подлежащему Суду.

Ст. 38.

Взысканіе за поврежденіе деревъ съ помощію какого либо орудія должно быть опредѣляемо въ размѣрѣ не менѣе 2-хъ злот., установленномъ въ статьѣ о незаконномъ употребленіи орудія.

Глава III.

Нарушенія лѣсныхъ правилъ, относящіяся до пастбищныхъ мѣстъ.

Ст. 39.

Если не въ назначенныхъ подъ зарощеніе лѣсомъ, а въ какихъ либо другихъ частяхъ казенныхъ лѣсовъ, найденъ будетъ, безъ присмотра пастуха, пасущійся скотъ, принадлежащій лицамъ, не имѣющимъ на то ассигновки,— хозяева этого скота обязаны уплатить:

a) отъ всякой штуки рогатаго скота, лошадей, жеребятъ, телятъ и свиней по 18 грошей;

b) за овецъ по 9 гр. отъ штуки,—

не взирая на то, самъ ли собою скотъ вошелъ въ казенную дачу, или же кѣмъ либо пригнанъ туда.

Найденный при такомъ скотѣ пастухъ, когда ему не менѣе 12 лѣтъ, подвергается полной уплатѣ означенной пени; независимо отъ сего, половина наложеннаго штрафа взыскивается съ хозяевъ.

Ст. 40.

Лица, пользующіяся правомъ безплатно гонять скотъ въ казенные лѣса, подвергаются, за впускъ скота не въ тѣ мѣста, кои для нихъ отведены, или не своего, а чужаго скота, либо такого, который предназначается не для обработки земли, а на продажу,—взысканію, опредѣленному въ предыдущей 39-ой статьѣ.

Ст. 41.

Къ половинѣ денежнаго штрафа, означеннаго въ статьѣ

znaku granicznego, z pretensyą do własności lasu przez Skarb posiadanego nastąpiło, natenczas obok przywrócenia słupa, wymiar kary, za gwałt publiczny prawem ogólném przepisanej, Sądowi właściwemu zostawić należy.

Art. 38.

Kara za uszkodzenie drzewa, z użyciem do tego jakich bądź narzędzi dokonane, nie może być niższą od złp. 2, jaka wedle artykułu za samo posiadanie narzędzi jest ustanowioną.

Rozdział III.

Wykroczenia leśne szczególne, dotyczące paszy.

Art. 39.

Jeżeli w innych częściach lasów rządowych, nie w zagajnikach, znalezione będzie bez pastucha dorosłego bydło, należące do osób niemających prawa pasania i nieposiadających na to assygnacyi; w takim razie posiadacze bydląt zapłacić powinni:

a) od sztuki bydła rogatego, koni, źrebiąt, cieląt i trzody chlewnej po gr. 18;

b) od owiec po gr. 9;

a to bez względu, czy bydło samo do lasów rządowych weszło lub wpędzone zostało. Jeżeli przy bydle był obecny pastuch, lat przynajmniej 12 skończonych mający, natenczas karę powyżéj wymienioną zapłacić w całości powinien. Posiadacze zaś bydląt osobno połowę tylko tychże ponieść powinni.

Art. 40.

Mający prawo do bezpłatnego pasania w lesie rządowym bydląt, do pewnego gruntu potrzebnych, pociągnięci zostaną do opłacenia kar, poprzedzającym artykułem 39-m oznaczonych, jeżeli posyłać będą do lasu bydlęta cudze albo z innego gruntu, lub takie, które nie do potrzeby gruntowéj, ale na handel i wypas są utrzymywane.

Art. 41.

Połowę kary art. 39-m oznaczonéj opłacać powinni ci, co

39-ой, должны быть присуждаемы лица, кои, имѣя право выгонять скотъ въ казенные лѣса, безплатно или за деньги, станутъ употреблять для присмотра за скотомъ мальчиковъ моложе 12 лѣтъ, а также, когда скотъ, имъ принадлежащій, найденъ будетъ безъ пастуха.

Ст. 42.

Селенія, которымъ предоставлено право безплатнаго выгона скота въ казенные лѣса, обязаны имѣть пастуха совершеннолѣтняго, отвѣтственнаго, или нѣсколькихъ общихъ пастуховъ, по усмотрѣнію полицейскаго вѣдомства; тѣ же, кои станутъ отправлять свой скотъ въ казенные лѣса отдѣльно, при особыхъ пастухахъ, подвергнутся денежному взысканію, равному половинѣ пени, опредѣленной въ ст. 39.

Ст. 43.

Козы, найденныя въ лѣсахъ, а не на лѣсныхъ лугахъ, должны быть убиваемы, при невозможности же исполнить это, почему либо, хозяева такихъ козъ обязаны уплатить штрафъ, по 10 злот. отъ всякой штуки. Подобному же взысканію подвергать и пастуховъ, находившихся при козахъ.

Ст. 44.

За незаконное собираніе травы въ казенныхъ лѣсахъ, должно быть опредѣляемо взысканіе въ размѣрѣ стоимости, означенной въ таксѣ.

Глава IV.

О нарушеніи правилъ охоты.

Ст. 45.

Предписаніемъ отъ 26 Февраля 1832 года, за № 50,183, Правительственная Коммисія уже постановила, что неправильно убившій или поймавшій дичь въ будничный день и въ такое время, когда охота разрѣшена, подвергается взысканію двойной стоимости дичи; правило это остается въ своей силѣ.

Ст. 46.

Стоимость дичи, пойманной или убитой въ запрещенное время, опредѣляется вдвое противу цѣнъ, назначенныхъ по таксѣ; на семъ основаніи должны быть опредѣляемы и денежныя взысканія.

mając prawo do pasania bądź bezpłatnego, bądź za opłatą, używać będą do pasania dzieci, nie mających przynajmniej lat 12 skończonych, albo jeżeli ich bydło w lasach bez pasterza zostanie znalezione.

Art. 42.

Wsie, mające prawo pasania w lasach rządowych, powinny utrzymywać pastucha dorosłego, odpowiedzialnego, lub więcéj wspólnych pasterzy razem, podług uznania władzy policyjnéj, dla wspólnego razem pasania, a ci którzyby z osobnemi pastuchami osobno bydło do lasów rządowych na paszę posyłali, ulegać będą karze, wyrównywającéj połowie kary, w artykule 39-m oznaczonej.

Art. 43.

Kozy, w lesie a nie w zagajnikach znalezione, mają być strzelane, a jeżeliby to z jakiejbądź przyczyny nastąpić nie mogło, właściciele lub używający zapłacić powinni od sztuki po złp. 10. Taką samą karę poniesie osobno pastuch, który był przy kozach obecny.

Art. 44.

Za nieprawne zbieranie trawy w dorosłych lasach rządowych, wymierzoną być ma kara, w stosunku wartości trawy taksą objętéj.

Rozdział IV.

Wykroczenia dotyczące polowania.

Art. 45.

Już reskryptem z dnia 26 Lutego 1832 roku Nr. 50,183 postanowiła Kommissya Rządowa: „iż za nieprawe zabicie lub złowienie zwierzyny w dzień powszedni i w czasie dozwolonym, kara, podwójnéj wartości wyrównywająca, wymierzoną być ma;“ przepis przeto taki zostaje w swej mocy.

Art. 46.

Wartość zwierzyny taksą objętéj, w czasie ochrony złowionej lub zabitéj, wyrównywa podwójnéj wartości, taksą wykazanéj, i kara przeto w stosunku téj wartości ma być stanowioną.

Ст. 47.

Время, въ которое воспрещена охота на оленей, ланей, сернъ, лосей, опредѣлено съ 1 Ноября одного по 1 Сентября слѣдующаго года; за симъ предоставлено право охотиться за вышеозначенною дичью только въ продолженіе двухъ мѣсяцевъ. Охота на дикихъ кабановъ, зайцевъ, бѣлокъ, глухарей, тетеревей, рябчиковъ, пардву, куропатокъ, дрофъ,—воспрещена съ 1 Марта по 1 Сентября. За слѣдующими перелетными птицами: журавлями, цаплями, куликами, коростелями, бекасами, лѣсными куликами, пиголицами, турухтанами, водяными курами, дикими утками, пыжиками, перепелками, голубями, дроздами, жаворонками, утками, гусями, нырками, рыболовами, морскими воронами, воспрещается охотиться съ 1 Апрѣля по 15 Іюля.

Ст. 48.

За причиненіе ранъ или изувѣченіе дичи въ казенныхъ лѣсахъ, взысканіе должно быть опредѣляемо въ такомъ размѣрѣ, какъ за истребленіе оной.

Ст, 49.

Если кто изъ лицъ, не имѣющихъ права охотиться въ казенныхъ лѣсахъ, поимаетъ, убьетъ или ранитъ дичь, стоимость которой не означена въ таксѣ,—долженъ быть подвергнутъ взысканію наравнѣ съ лицами, которыя незаконно входятъ въ казенные лѣса, съ ружьемъ, собаками или силками.

Ст. 50.

За похищеніе изъ птичьихъ гнѣздъ яицъ и птенцовъ такихъ птицъ, стоимость которыхъ означена въ таксѣ, взыскивать половину таковой стоимости; за похищеніе же яицъ и птенцовъ такихъ птицъ, о коихъ не упомянуто въ таксѣ, налагать штрафъ по 5 злот. отъ гнѣзда.

Ст. 51.

Лица, имѣющія право охотиться въ казенныхъ лѣсахъ и на казенныхъ поляхъ, не должны дѣлать сего въ запрещенное время; равнымъ образомъ воспрещается, во всякое время, охота съ борзыми и гончими собаками и ловля птицъ сѣтями, силками и проч., подъ опасеніемъ взысканія двойной стоимости дичи, противу означенной въ таксѣ, и, сверхъ того, штрафа въ 10 злотыхъ отъ каждой собаки, сѣти или силка, буде въ контрактѣ не полагается особаго взысканія. Если дичь бу-

Art. 47.

Czas ochrony dla zwierząt łownych stałych, jakiemi są: jeleń, daniel, łoś, sarna, oznaczony jest od 1 Listopada do 1 Września następnego roku, a zatem tylko czas dwumiesięczny do strzelania jest dozwolony;—dla następujących zaś zwierząt, jakiemi są: dzik, zając, wiewiórka, tudzież głuszec, cietrzew, jarząbek, partwa, kuropatwa, drop', czas ochrony oznaczony jest od 1 Marca do 1 Września. Czas ochrony dla ptastwa przelotnego, jakiemi są: żóraw, czapla, bąk, kulik, chruściel, bekas, słomka, czajka, bojownik, kurka wodna, łyska, siewka, gołąb, przepiórka, jemiełucha, skowronek, kaczka, gęś, tracz, nur, nurek, rybołów, wrona morska, oznaczony jest od 1 Kwietnia do 15 Lipca.

Art. 48.

Za zranienie lub skaleczenie na gruncie rządowym zwierzyny, równa kara jak za jéj zabicie wymierzoną być ma.

Art. 49.

Kto złowi, zabije lub zrani zwierzę, taksą nie objęte, jeżeli nie ma prawa polowania w lesie rządowym, karany być ma, jak ci, którzy nieprawnie z fuzyą, psami, lub sidłami do lasów rządowych wchodzą.

Art. 50.

Za wybieranie jaj i piskląt z gniazd ptaków, taksą objętych, ma być wymierzaną kara podwójna w stosunku połowy wartości taksą wykazanéj. Za wybieranie jaj i piskląt z gniazd ptaków, taksą nie wykazanych, od gniazda kara złp. 5 wymierzoną być ma.

Art. 51.

Mający prawo do łowów na polach, lasach rządowych, nie mogą w czasie ochrony łowić zwierzyny, nie mogą także w jakimbądź czasie polować z chartami lub ogarami, albo łowić sieciami, płachtami lub innemi sidłami, pod karą, podwójnej wartości zwierzyny taksą objętej wyrównywającą, tudzież 10 złp. od każdego psa, i złp. 10 od sieci lub sideł, jeżeli w kontraktach odmienna kara ustanowioną nie jest.

детъ поймана въ запрещенное время, стоимость же оной не означена въ таксѣ,—взысканіе должно быть опредѣляемо только за собакъ и силки, по 10 злот.

Ст. 52.

Хищные звѣри во всякое время и всѣми способами могутъ быть уничтожаемы лицами, пользующимися правомъ охоты.

Хищными звѣрями считаются: медвѣдь, борсукъ, волкъ, лисица, дикая кошка, выдра, куница, хорекъ, горностай, перевестка, ласица, коршунъ, орелъ, ястребъ, кречетъ, бѣлозоръ, карагутъ, пчельный грызунъ, пустельга, кобецъ.

Ст. 53.

Взысканіе за нарушеніе правилъ охоты употребленіемъ орудій и собакъ не должно быть менѣе того, какое въ статьяхъ 67—71 настоящаго распоряженія постановлено за имѣніе въ лѣсу орудій и собакъ. Если за симъ, взысканіе, равное двойной стоимости пойманной или раненой дичи, будетъ менѣе взысканій, въ вышеприведенныхъ статьяхъ, опредѣленныхъ, въ такомъ случаѣ взысканіе должно быть присуждаемо согласно тѣмъ статьямъ, съ обязаніемъ къ уплатѣ стоимости дичи. Если же нарушеніе правилъ охоты сопровождалось обстоятельствами, увеличивающими вину, о коихъ упомянуто въ главѣ I, взысканіе должно быть увеличиваемо.

Ст. 54.

Правило, установленное относительно охоты, въ § 3-мъ патента Австрійскаго Императора отъ 13 Августа 1807 года, примѣняется, во всемъ своемъ объемѣ, къ казеннымъ лѣсамъ. По сему правилу, дичь раненая на землѣ, принадлежащей частнымъ лицамъ, но перебѣжавшая на казенную, не можетъ быть преслѣдуема лицами, не имѣющими права охотиться на казенныхъ земляхъ, и становится собственностью Казны, если будетъ поймана на казенной землѣ.

Равнымъ образомъ дичь, раненая на земляхъ казенныхъ и перебѣжавшая на частныя, не можетъ быть преслѣдуема служащими въ Лѣсномъ вѣдомствѣ и ранившими ее.

Глава V.

Проступки, относящіеся къ лѣснымъ плодамъ вообще.

Ст. 55.

Хозяева скота, найденнаго въ казенныхъ лѣсахъ безъ взро-

Jeżeli złowiona zwierzyna w sposobie lub czasie zakazanym, dopiero wymienionym, taksą objęta nie jest, kara ma być wymierzoną, tylko od psów i sideł po złp. 10.

Art. 52.

Zwierzęta drapieżne w każdym czasie i wszelkiemi sposobami przez mających prawo polowania strzelane i łowione być mogą.

Zwierzętami drapieżnemi są: niedźwiedź, borsuk, wilk, lis, ryś, żbik, wydra, kuna, tchurz, gronostaj, perewiastka, łasica, sęp, orzeł, jastrząb, krogulec, kania, sokół, białozór, łomignat, myszołów, pszczołojad, pustułka i kobus.

Art. 53.

Kara za wykroczenie polowania, z użyciem narzędzi lub psów popełnione, nie może być niższą od tej, jaka według osnowy art. 67, 68, 69, 70 i 71-go niniejszego rozporządzenia, za samo posiadanie w lesie narzędzi i psów, jest postanowiona. Jeżeli zatem kara, podwójnéj wartości złowionej lub ranionej zwierzyny wyrównywająca, niższą jest od kar, artykułami dopiero cytowanemi oznaczonych, natenczas kara podług cytowanych dopiero artykułów wymierzoną być ma, oprócz obowiązku zapłacenia wartości zwierzyny, a przy okolicznościach obciążających, w rozdziale I-m wymienionych, kara ta jeszcze powinna być powiększona.

Art. 54.

Zasada ustanowiona w § 3-m patentu Cesarza Austryackiego względem polowania, pod d. 13 Sierpnia 1807 wydanego, w całéj rozciągłości do lasów rządowych się zachowuje, a zatem zwierze, na cudzym gruncie ranione, przebiegłszy na grunt rządowy, nie może być dalej na gruncie rządowym, przez osobę nie mającą prawa polowania, ścigane, lecz staje się własnością Rządu, skoro na jego gruncie złowione będzie.

Nawzajem zwierzyna na gruncie rządowym przez officyalistów leśnych postrzelona, nie może być po przejściu jej na grunt prywatny dalej ściganą.

Rozdział V.

Wykroczenia, połączonych płodów leśnych dotyczące.

Art. 55.

Właściciele lub używający bydląt, znalezionych bez do-

слаго пастуха, въ мѣстахъ, таблицами, столбами, или иными знаками отмѣченныхъ, обязаны заплатить:

a) отъ всякой штуки рогатаго скота, лошадей, жеребятъ и телятъ, по 4 злотыхъ;

b) отъ каждой овцы по 2 злот.

Когда лѣсные луга не были отдѣлены граничными столбами, въ такомъ случаѣ взысканіе должно быть опредѣлено на основаніи статьи 39-й настоящаго распоряженія.

Ст. 56.

Когда при пасущемся скотѣ находился пастухъ, имѣющій не менѣе 12 лѣтъ, опредѣленное предыдущею статьею взысканіе должно быть сполна обращено на него; хозяева же скота, или пользующіеся онымъ уплачиваютъ только половину штрафа, означеннаго въ предыдущей статьѣ.

Ст. 57.

Хозяева скота, будучи во всякомъ случаѣ обязаны вознаградить причиненные имъ убытки, должны, независимо отъ взысканій, статьею 55-ю опредѣленныхъ, уплатить убытки, если стоимость сихъ послѣднихъ превосходитъ количество денежной пени, въ ст. 55-й опредѣленной.

Ст. 58.

Козы, пойманныя на лѣсныхъ лугахъ, должны быть убиваемы, еслибы же этого, по какому либо случаю, исполнить было невозможно, хозяевъ ихъ обязывать къ уплатѣ отъ каждой штуки по 15 злот. штрафа. Если, козы тѣ, находились подъ присмотромъ пастуха, въ такомъ случаѣ и онъ долженъ уплатить, отдѣльно по 15 злот. отъ каждой.

Ст. 59.

За покосъ сѣна въ мѣстахъ, оставленныхъ подъ зарощеніе лѣсомъ, взысканіе должно быть опредѣляемо въ количествѣ 2 злот., если скошенное пространство не превосходитъ одного квадратнаго прента. Когда же скошено большее пространство, на каждый послѣдующій квадратный прентъ добавлять по 1 злот. Пространство большее половины прента считать за полный прентъ, а меньшее—за полпрента.

rosłego pastucha w zagajnikach lasów rządowych, tablicami, słupami lub innemi znakami obstawionych, pociągnięci być mają do zapłacenia:

a) od jednéj sztuki bydła rogatego, koni, źrebiąt, cieląt, i trzody chlewnéj po złp. 4;

b) od jednéj owcy po złp. 2.

Jeżeliby zagajniki słupami lub w inny sposób oznaczone nie były, natenczas kara od bydła, stosownie do art. 39-go niniejszego rozporządzenia, wymierzoną być ma.

Art. 56.

Jeżeli przy bydle był obecny pastuch, który przynajmniéj 12 lat skończonych mieć powinien, natenczas kara, w artykule poprzedzającym wymieniona, wymierzoną będzie w całości na pastucha, prócz tego zaś właściciele lub używający bydląt, tylko połowę należytości, poprzednim artykułem wykazanych, opłacić powinni.

Art. 57.

Właściciele lub używający bydląt, będąc w każdym razie obowiązani do wynagrodzenia szkody, w takim tylko razie, prócz kar w art. 55-m oznaczonych, pociągnięci być mogą osobno do wynagrodzenia szkody, gdy ta widocznie okazywać się będzie wyższą od połowy kar w art. 55-m oznaczonych.

Art. 58.

Kozy, znalezione w zagajnikach, powinny być strzelane, a gdyby to dla jakiejbądź przyczyny nastąpić nie mogło, właściciele używający kóz, zapłacić powinni od sztuki złp. 15. Jeżeli zaś oddane były do paszenia pod dozór pastuchowi, natenczas i ten osobno na karę złp. 15 od sztuki skazany być powinien.

Art. 59.

Za koszenie trawy w zagajnikach, wymierzoną być powinna kara po złp. 2, jeżeli przestrzeń skoszona nie dochodzi pręta kwadratowego. Jeżeli będzie większa przestrzeń skoszona, w takim razie, od każdego następnego pręta kw. po złp. 1 rachowane być ma. Przestrzeń więcéj nad pół pręta wynosząca, za cały pręt liczona być powinna, niedochodząca połowy, za połowę pręta ma być uważana.

Ст. 60.

Взысканіе, въ предыдущей статьѣ означенное, должно быть присуждаемо за нарушеніе границъ казенныхъ лѣсовъ. При опредѣленіи въ семъ случаѣ количества денежной пени, имѣть въ виду стоимость попорченнаго лѣса.

Ст. 61.

За вырѣзку дерна и за обнаженіе поверхности земли, а чрезъ то открытіе песку, опредѣлять взысканіе согласно правиламъ, въ статьѣ 59-ой настоящаго распоряженія установленнымъ.

Ст. 62.

За собираніе листьевъ, мху и вообще всякаго рода древесныхъ или земныхъ плодовъ, должно быть опредѣляемо взысканіе, въ размѣрѣ стоимости по таксѣ; при неимѣніи же сей послѣдней, принимать оцѣнку, сдѣланную лѣсными чиновниками.

Ст. 63.

Стоимость сѣмянъ, собираемыхъ съ деревьевъ, или сбиваемыхъ съ нихъ въ лѣтнее время, съ 1 Марта по 1 Ноября, въ полтора раза выше стоимости, назначенной по таксѣ.

Ст. 64.

Если нарушенія, исчисленныя въ статьяхъ 62 и 63, сопровождались употребленіемъ какихъ либо орудій, въ такомъ случаѣ взысканіе не должно быть менѣе положеннаго въ статьѣ 65-ой, за незаконное употребленіе орудій.

Изъ вышесказаннаго слѣдуетъ, что если кто либо причинитъ убытокъ наименьшей стоимости, на сумму 1 злот., и не при обстоятельствахъ, увеличивающихъ вину, то подвергнутъ будетъ штрафу въ количествѣ 2 злот., а въ запрещенное время—4 злот., за совершеніе того же проступка въ праздникъ, или ночью, или за неоднократное повтореніе онаго, взысканіе, на основаніи правилъ, изложенныхъ въ главѣ I, должно быть увеличено.

(Собраніе лѣсныхъ постановленій, томъ I-й, тетрадь I-я, стр. 98.)

Штрафъ, за причиненные въ лѣсу убытки, безъ употребленія какого либо орудія, долженъ быть не менѣе 15 коп., не считая стоимости предмета.

Art. 60.

Kara, w artykule poprzedzającym oznaczona, ma być wymierzaną za worywanie się w lasy rządowe, przyczem wartość drzewa uszkodzonego powinna być mianą na względzie i do niéj wysokość kary zastosowana.

Art. 61.

Wyrzynanie darni, tudzież ogołocenie powierzchni z odkryciem piasku lotnego, karane być ma podług rozporządzeń art. 59-go niniejszych przepisów.

Art. 62.

Zabieranie mchu, liści, igieł i w ogóle jakiegokolwiek płodu z drzew lub powierzchni, karane być ma w stosunku wartości taksą wykazanej, a w braku jej, na zasadzie oszacowania officyalistów leśnych.

Art. 63.

Wartość nasion zbieranych z zapustów leśnych, lub obijanych z drzew w czasie letnim, od 1 Marca do 1 Listopada, o połowę jest wyższą od ceny taksą wykazanéj.

Art. 64.

Jeżeli wykroczenie art. 62 i 63-m opisane, z użyciem narzędzi dokonane, natenczas kary nie mogą być niższe od kar, jakie według osnowy art. 65-go za samo posiadanie narzędzi są postanowione. Zrządzający przeto szkodę najmniejszej wartości, aż do włącznie złp. 1, bez okoliczności zaostrzających, skazany będzie na złp. 2, a w czasie ochrony na złp. 4, za wykroczenie w czasie świąt, w nocy, lub więcéj razy powtórzone, kara podług zasad w rozdziale I-m umieszczonych, powinna być zaostrzoną.

(Zbiór Urządzeń leśnych tom I, zeszyt I, strona 98.)

Kara za zrządzenie szkody, bez użycia do tego jakichbądź narzędzi, nie może być niższa od złp. 1, czyli kop. 15, nie licząc w to wartości przedmiotu.

(Предписаніе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 11 (23) Декабря 1841 года, за № 53,027/16,020.)

Глава VI.

О нарушеніи полицейскихъ правилъ.

Ст. 65.

Если кто, въ обыкновенный день, встрѣченъ будетъ, въ казенномъ лѣсу, не на большой дорогѣ, съ топоромъ, пилою, мотыкой, заступомъ, буравомъ или другимъ орудіемъ, которымъ можетъ быть нанесенъ ущербъ лѣснымъ плодамъ, обязанъ уплатить пеню, въ количествѣ 2 злот.; за тотъ же самый проступокъ, когда онъ совершенъ съ 1 Апрѣля по 1 Октября, денежная пеня должна быть опредѣлена въ 4 злот.

Ст. 66.

Денежному взысканію въ 2 злот. подвергаются лица, кои, имѣя право пользоваться валежникомъ, пріѣдутъ въ казенный лѣсъ въ тѣ дни, когда воспрещено собирать валежникъ, съ топоромъ, или безъ топора, въ зимнее время. Взысканіе это увеличивается до 4 злот., за тотъ же проступокъ, когда оный совершенъ въ періодъ съ 1 Апрѣля по 1 Октября.

Ст. 67.

Лицо, не имѣющее права охотиться въ казенныхъ дачахъ, найденное, съ ружьемъ въ лѣсу, не на большой дорогѣ и въ будничный день, подвергается денежному взысканію въ количествѣ 15 злот.; когда же при немъ были собаки, то, хотя бы оно и находилось на большой дорогѣ, но не держало собакъ на сворѣ, и послѣднія были безъ намордниковъ, или безъ привязанныхъ къ шеѣ бревенъ, длиною въ локоть и толщиною въ $^1/_4$ локтя, подлежитъ уплатѣ 10 злотыхъ штрафа за каждую собаку.

Ст. 68.

За нарушеніе лѣсныхъ правилъ, въ предыдущей статьѣ означенныхъ, въ запрещенное время, то есть съ 1 Марта по 1 Сентября, виновный уплачиваетъ денежное взысканіе: за ружье 40 злот., и отъ каждой собаки по 20 злот.

Ст. 69.

Охотничьи собаки, найденныя въ лѣсу безъ хозяина, во

(Reskrypt Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu z dnia 11 (23) Grudnia 1841 r. Nr. 53,027/16,020.)

Rozdział VI.

Przewinienia policyjne.

Art. 65.

Ktokolwiek w dzień powszedni znaleziony będzie w lesie rządowym, prócz gościnca i dróg publicznych, z siekierą, piłą, motyką, rydlem, świdrem lub inném podobném narzędziem, którem szkoda w płodach leśnych zrządzoną być może, i jeżeli nie będzie posiadał odpowiedniéj assygnacyi drukowanej Urzędu leśnego, zapłacić powinien za karę złp. 2.

Za toż samo przewinienie, w czasie od dnia 1 Kwietnia do 1 Października popełnione, kara wynosić ma złp. 4.

Art. 66.

Karę złp. 2 zapłacić powinni ci, co mając prawo do ugaju wjeżdżają do lasów rządowych po drzewo, w dnie do ugaju nie przeznaczone, bądź bez siekiery lub z siekierą, lecz w porze zimowéj;— kara wynosić będzie złp. 4, za to samo przewinienie, w czasie od 1 Kwietnia do 1 Października dokonane.

Art. 67.

Kto, nie mając prawa do polowania, znaleziony będzie w lesie rządowym, prócz dróg publicznych, w dzień powszedni z fuzyą, zapłacić powinien karę złp. 15, a jeżeli będzie miał z sobą w lesie psy, chociażby na drodze publicznéj, lecz na smyczy nie trzymane, lub z klockiem na łokieć długim, a na ćwierć łokcia grubym, lub kagańcem nie opatrzone, ma prócz tego zapłacić od każdego psa po złp. 10.

Art. 68.

Jeżeli przewinienie, w poprzedzającym artykule opisane, będzie popełnione w czasie ochrony, to jest od 1 Marca do 1 Września, natenczas kara od fuzyi wynosić będzie złp. 40, od psa zaś każdego po złp. 20.

Art. 69.

Psy myśliwskie, bez pana w lesie dostrzeżone, powinny

всякое время должны быть убиваемы. Равнымъ образомъ слѣдуетъ поступать и съ собаками, найденными при неизвѣстномъ лѣсному служителю хозяинѣ, когда послѣдній не согласится отдать въ залогъ ружье.

Ст. 70.

Хозяева домашнихъ собакъ, встрѣченныхъ въ лѣсу, въ запрещенное время, безъ нашейниковъ, подвергаются уплатѣ пени по 2 злот. за каждую собаку.

Относительно убитыхъ въ лѣсу собакъ, въ распоряженіи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, отъ 19 (31) Марта 1841 года, за № 19,175/5,581, постановлено: коль скоро окажется хозяинъ найденной и убитой въ казенномъ лѣсу собаки, подвергать его взысканію на основаніи статей 67 и 68.

Ст. 71.

За разставку сѣтей для ловли крупной дичи, виновный въ томъ подвергается денежному взысканію въ 15 злотыхъ, а когда сѣти разставлены были для мелкой дичи—10 злотыхъ. За употребленіе силковъ для ловли пѣвчихъ птицъ, штрафъ опредѣляется въ количествѣ 2 злот.

За всѣ вышеозначенные проступки, когда они совершены въ запрещенное время, взысканіе должно быть удвоено.

Ст. 72.

За проѣздъ по запрещеннымъ дорогамъ, когда при этомъ не произошло поврежденія деревьевъ, или чего либо другаго, виновные уплачиваютъ не болѣе 10 злот.

Ст. 73.

Кто въ лѣтнее время въ лѣсу, или недалеко отъ него, зажжетъ огонь, долженъ быть отправленъ къ Гминному Войту, для опредѣленія ему наказанія на основаніи общихъ правилъ.

Курящаго изъ трубки безъ крышки, въ лѣтнее время, отправлять къ Гминному Войту или Бургомистру, для поступленія съ нимъ по статьямъ 520—523 Положенія о наказаніяхъ (Дневникъ Законовъ томъ V).

Ст. 74.

Лица, не соблюдающія правилъ осторожности съ огнемъ, при выжиганіи углей, золы, смолы, при вырубкѣ, выдѣлкѣ и

być przez służbę leśną rządową w każdym czasie strzelanc. Podobnie postąpić należy, jeżeli pan obecny officyalistom leśnym nie jest znany i fuzyi na fant nie składa.

Art. 70.

Właściciele psów gospodarskich, za zwierzyną nieuganiających się, a w lesie w czasie ochrony bez klocka znalezionych, karani być mają po złp. 2 od psa.

Co do psów postrzelonych, rozporządzeniem Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 19 (31) Marca 1841 roku, Nr. 19,175/5,581 postanowiono, że skoro pies gończy w lasach rządowych znaleziony, zostanie postrzelony, a właściciel psa będzie wiadomy, w takim razie kara na właściciela psa w art. 67 i 68-m wskazana, wymierzoną być winna.

Art. 71.

Za bezprawne stawianie żelaztw lub jakichbądź sideł większych, w które zwierzyna gruba wpaść może, kara złp. 15, za stawianie podobnych sideł na zwierzynę łowną małą, kara złp. 10 wymierzoną być ma. Stawiający sidła na ptaki śpiewające i nie łowne karani być mają po złp. 2. Kara powinna być podwojona, jeżeli to wykroczenie w czasie ochrony zwierząt ma miejsce.

Art. 72.

Przejeżdżający drogami zakazanemi skazani być mają na karę, złp. 10 nie przenoszącą, jeżeli przytem uszkodzenie drzewa lub innych płodów leśnych nie nastąpiło.

Art. 73.

Zakładający ognie w lesie lub w bliskości lasu, w porze letniej, oddani być powinni Wójtowi gminy pod ukaranie, stosownie do ogólnych przepisów prawa; fajka nie nakryta powinna być palącym tytuń w porze letniej odebraną i odesłaną Wójtowi gminy lub Burmistrzowi, jako władzy policyjnej, po wymiar kar, artykułami 520, 521, 522 i 523-m Kodeksu karnego, w Dzienniku Praw, tomie V-tym zamieszczonego, zagrożonych.

Art. 74.

Nie zachowujący przepisów ostrożności, jakie do zachowania przy paleniu węgli, popiołu, smoły, przy ścinaniu, wy-

вывозкѣ лѣснаго матеріала и во время охоты, если при этомъ не произошло никакого убытка, должны быть подвергаемы денежному взысканію въ количествѣ отъ 1 до 40 злот., буде въ предыдущихъ статьяхъ не опредѣлено положительнаго за это взысканія.

Ст. 75.

За возведеніе, вблизи лѣсовъ, такихъ построекъ, которыя могутъ вредить деревьямъ, опредѣлять наказаніе, означенное въ распоряженіи отъ 10 (22) Октября текущаго года, за № 80,100.

Ст. 76.

Такса лѣсныхъ плодовъ должна быть разослана Бургомистрамъ, Гминнымъ Войтамъ и Настоятелямъ церковныхъ приходовъ, находящихся въ окрестности казенныхъ лѣсовъ; на будущее время, разсылать ее симъ лицамъ, по мѣрѣ послѣдовавшихъ въ ней измѣненій, ежегодно.

Ст. 77.

Губернское Правленіе обязано объявить настоящее распоряженіе, въ самоскорѣйшемъ времени, въ окрестностяхъ казенныхъ лѣсовъ; руководствоваться же имъ съ 1 Апрѣля 1840 года, по отношенію къ проступкамъ, совершеннымъ послѣ означеннаго числа, примѣняясь къ тѣмъ лишь правиламъ, кои окажутся или вновь постановленными, или опредѣляющими болѣе строгія взысканія.

Въ заключеніе, Правительственная Коммисія считаетъ нужнымъ присовокупить, что правила, изложенныя въ главѣ I-ой, должны быть примѣняемы ко всѣмъ проступкамъ, упомянутымъ въ послѣдующихъ главахъ; при чемъ надлежитъ въ особенности имѣть въ виду правило, увеличивающее мѣру наказанія за неоднократное повтореніе проступка и совершеніе онаго въ праздничные дни.

Кромѣ того, Правительственная Коммисія считаетъ необходимымъ увѣдомить Губернскія Правленія, что взысканія за поврежденіе янтаря, гипса, мрамора и другихъ ископаемыхъ предметовъ, а также за незаконный ловъ рыбы, опредѣлены будутъ особо отъ настоящихъ правилъ, согласно существующимъ законамъ, въ которыхъ все это подробно изложено. Во 2-й

róbce i wywózce drzewa, przy polowaniu, przez officyalistów leśnych będą wskazywane, dopóki żadna szkoda nie wynikła, karani być mają, w miarę wielkości przewinienia, od złp. 1, do złp. 40, wyraźnie złp. czterdziestu, o ile w poprzedzających artykułach wyraźna kara zamieszczoną nie jest.

Art. 75.

Kara, rozporządzeniem z dnia 19 (31) Października r. b. Nr. 86,100, za stawianie w bliskości lasów budowli, drzewo niszczących, zagrożona, stosownie do przepisów tegoż rozporządzenia ma być wymierzoną.

Art. 76.

Taksa płodów leśnych powinna być w okolicach lasów przyległych, Burmistrzom miast, Wójtom gmin i Przełożonym parafii kościelnej rozesłaną i następnie corocznie w miarę następujących zmian rozsyłaną.

Art. 77.

Rozporządzenie niniejsze Rząd Gubernialny jak najspieszniej w okolicach lasów rządowych ogłosi, i do niego od dnia 1 Kwietnia 1840 roku, co do wykroczeń po tym dniu wydarzonych, stosować się będzie, o ile przepisy w niem objęte są nowe lub surowsze obejmują kary.

Kończąc niniejsze rozporządzenie, Kommissya Rządowa widzi potrzebę jeszcze nadmienić, że przepisy w rozdziale I-m zamieszczone, stosowane być powinny podług natury przedmiotu do wszystkich wykroczeń, następnemi rozdziałami opisanych, a mianowicie przepis zaostrzający kary w przypadku powtarzania wykroczeń i w święta.

Oprócz tego Kommissya Rządowa widzi potrzebę uprzedzić Rząd Gubernialny, że szkody popełniane co do bursztynu, gipsu, marmurów i t. p. rzeczy kopalnych, niemniej ryb, nie będą karane podług niniejszych przepisów, ale podług przepisów prawa ogólnego.

Skoro albowiem jurysdykcya administracyjna jest ekscepcyonalna, czyli wyjątkowa z pod przepisów prawa ogólnego, a w prawach obowiązujących, szkody płodów powyżej wymienionych, nie są wyraźnie z pod jurysdykcyi zwyczaj-

статьѣ настоящей Инструкціи, Правительственная Коммисія подчинила административнымъ взысканіямъ такіе лишь проступки, кои, по свойству своему, относятся къ нарушенію правилъ собственно о лѣсныхъ плодахъ.

Не смотря на это, чиновники и служители Лѣснаго вѣдомства обязаны строго наблюдать, чтобы вообще не было причиняемо ущерба статьямъ, приносящимъ доходъ по этому вѣдомству, и о всѣхъ замѣченныхъ ими проступкахъ записывать въ имѣющіяся у нихъ карманныя контрольныя книги и контрабандный журналъ; послѣ чего, въ присутствіи Гминнаго Войта или Бургомистра, дѣлать, по внесеннымъ такимъ порядкомъ замѣчаніямъ, повѣрку убытковъ или поврежденій. Причинившіе ущербъ лѣснымъ плодамъ, значащимся въ ст. 2-ой настоящаго распоряженія, записываются въ общую вѣдомость о лѣсной контрабандѣ, представляемую, вмѣстѣ съ дѣломъ, на рѣшеніе Губернскаго Правленія.

Лица, причинившія ущербъ янтарю, гипсу, мрамору и прочимъ предметамъ, кои, по природнымъ свойствамъ своимъ, не могутъ считаться лѣсными плодами, но составляютъ статьи дохода Лѣснаго вѣдомства, а также лица, виновныя въ нарушеніи статьи 72-ой настоящихъ правилъ, должны быть вносимы въ особый списокъ; при чемъ Гминные Войты или Бургомистры, находившіеся при производствѣ разслѣдованія о совершенной контрабандѣ, обязаны безотлагательно опредѣлять взысканіе, когда оно не превышаетъ 30 злот.

Въ городахъ, гдѣ существуютъ Мировые Суды, опредѣленіе взысканій принадлежитъ этимъ Судамъ; для чего Лѣсничій долженъ входить въ сношеніе съ Подсудкомъ.

Все вышеизложенное основано на ст. 16-й пункта II Королевскаго декрета отъ 16 Іюля 1810 года (Дневникъ Законовъ Герцогства Варшавскаго, т. III, стр. 299).

Гминный Войтъ, Бургомистръ или Мировой Судъ, при опредѣленіи взысканія, обязанъ руководствоваться правилами, изложенными въ книгѣ III-ей Уголовнаго Кодекса (Дневникъ Зак. Царства Польскаго, т. V, стр. 253—292).

Когда окажется, что убытки причинены въ большихъ размѣрахъ, въ такомъ случаѣ составлять протоколъ при бытности Гминнаго Войта или Бургомистра и отсылать оный въ Судъ

nej wyłączone, dla tego Kommissya Rządowa w artykule 2-m niniejszego rozporządzenia, takie tylko płody za należące do jurysdykcyi administracyjnej poczytała, które z natury swej za leśne uważane być muszą.

Mimo téj zasady urzędnicy i officyaliści leśni obowiązani są jak dotąd dozorować i przestrzegać wszelkich szkód, w jakichbądź płodach, na etacie leśnym będących, obowiązani są uszkodzenia w nich zrządzone do książek, doręczników, kontroll i dzienników defraudacyjnych zapisywać, a następnie sprawdzeniem ich w obecności Wójta gminy właściwego lub Burmistrza się zajmować. Ta tylko zachodzić będzie różnica, że zrządzający szkodę w płodach leśnych, w artykule 2-m niniejszego rozporządzenia wymienionych, zamieszczeni będą na liście defraudacyjnej, która wraz z aktami do niej należącemi, lub same akta, jak to co do większych defraudacyj ma miejsce, Rządowi Gubernialnemu do decyzyi przesyłane być powinny.

Zrządzający zaś szkodę w bursztynie, gipsie, marmurze i t. p. płodach, które chociaż z natury swéj nie są leśne, ale na etacie leśnym są zamieszczone, równie jak ci, którzy wykroczenie art. 72-o niniejszego rozporządzenia popełniają, na oddzielnéj liście być powinni spisywani, a Wójt gminy lub Burmistrz, będąc przy sprawdzaniu defraudacyj leśnych obecny, obowiązany jest nieodstępnie wydać na wykraczających wyrok, jeżeli szkoda zrządzona stosownie do taksy złp. 30 nie przenosi.

W miastach zaś, gdzie Sąd Pokoju urzęduje, podobne żądania do niego wnieść należy. Względem terminu jednak Nadleśniczy z Podsędkiem wcześnie porozumieć się powinien.

Wszystko to na zasadzie art. 16-go pozycyi II-éj, dekretu Królewskiego z dnia 16 Lipca 1810 roku. (Dziennik Praw Księstwa Warszawskiego tom III, karta 299).

Wójt gminy, Burmistrz lub Sąd Pokoju, przy wyrzeczeniu kary, trzymać się będzie przepisów księgi III, Kodeksu karnego w Dzienniku Praw Królestwa, w tomie V, od stronnicy 253 do 292 zamieszczonych. Jeżeli będzie zrządzona większa szkoda, natenczas protokół w obecności Wójta

Исправительной Полиціи, съ требованіемъ опредѣленія наказанія.

Варшава, 15 (27) Декабря 1839 года.
№ 100,191/32,175.

№ 498.

Объясненіе правилъ о порядкѣ производства слѣдствій о лѣсныхъ проступкахъ.

(15 (27) Декабря 1839 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ предписаніи отъ 15 (27) Декабря сего года, за № 100,191/32,175, преподаны Губернскому Правленію указанія относительно наложенія взысканій за лѣсные проступки, при чемъ всѣ обязательныя по сему предмету правила собраны въ одно цѣлое. Настоящее же предписаніе имѣетъ цѣлью объяснить дѣйствующія нынѣ правила относительно производства слѣдствій о лѣсныхъ проступкахъ, привести всѣ эти правила и отчасти дополнить оныя.

§ 1.

Всѣ чиновники и служители Лѣснаго вѣдомства, отправляющіе обязанности службы внѣ Канцелярій, въ особенности же Подлѣсничіе, стражники и стрѣлки, обязаны тщательно оберегать казенные лѣса, не допускать въ нихъ никакихъ поврежденій и препятствовать совершенію другихъ лѣсныхъ проступковъ, а если не были въ состояніи предупредить оные, то должны, по крайней мѣрѣ, прилагать всѣ возможныя старанія къ вознагражденію убытковъ. Поэтому лѣсные чиновники и служители обязаны: задерживать дерево и другія лѣсныя произведенія, неправильно забираемыя изъ лѣсовъ, ловить виновныхъ и секвестровать ихъ вещи, доносить о причиненныхъ убыткахъ Лѣсному Управленію, тотчасъ по полученіи о томъ свѣдѣнія, на первомъ собраніи для представленія рапортовъ, преслѣдовать и отыскивать виновныхъ въ причиненіи убытковъ, и собирать для уличенія оныхъ доказательства, и о всемъ этомъ

gminy lub Burmistrza spisany, odsyłać należy do Sądu Policyi Poprawczéj, gdzie dopominać się ukarania należy.

Warszawa, dnia 15 (27) Grudnia 1839 roku.
Nr. 100,191/32,175.

№ 498.

Objaśnienie przepisów co do postępowania przy dochodzeniu wykroczeń leśnych.

(d. 15 (27) Grudnia 1839 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Reskryptem z d. 15 (27) Grudnia r. b. Nr. 100,191/32,175 udzieliła Rządom Gubernialnym objaśnienie co do wymierzania kar na wykroczenia leśne, zebrawszy wszystkie przepisy w tym względzie obowiązujące w jedną całość. Celem zaś niniejszego reskryptu jest udzielić objaśnienie co do obowiązujących przepisów postępowania przy dochodzeniu wykroczeń leśnych, powołać je wszystkie, a w części uzupełnić.

§ 1.

Wszyscy urzędnicy i officyaliści leśni, służbę zewnątrz biura pełniący, szczególniej Podleśni, Strażnicy i Strzelcy, obowiązani są troskliwie strzedz lasów rządowych, przeszkadzać i nie dopuszczać żadnej szkody lub innego wykroczenia w lasach, a gdy jej zapobiedz nie mogli, obowiązani są przynajmniej do odzyskania szkody wszelkiej dokładać usilności. Obowiązkiem jest przeto urzędników i officyalistów leśnych, zatrzymywać drzewo i inny płód, nieprawnie z lasów zabierany, chwytać i grabić wykraczających, o wyrządzonéj szkodzie Urzędowi leśnemu donosić, a to natychmiast przy najpierwszem zebraniu rapportowém. Sprawców szkody śledzić, o nich się dowiadywać, jak niemniej o dowodach przeciwko nim stawić się mogących, i o tem wszystkiem wiadomość Urzędowi leśnemu po-

доставлять Лѣсному Управленію свѣдѣнія, для производства дальнѣйшаго письменнаго слѣдствія и розысканія.

§ 2.

Стражники и стрѣлки обязаны имѣть днемъ и ночью неусыпный надзоръ, для охраненія лѣсовъ отъ ущерба и для предотвращенія другихъ проступковъ.

§ 3.

Стражникъ обязанъ объѣхать и осмотрѣть каждый участокъ съ отпадками, по крайней мѣрѣ, одинъ разъ въ день, стрѣлокъ же обязанъ, по крайней мѣрѣ два раза въ день, осмотрѣть каждый участокъ съ принадлежащими къ нему отпадками, подъ опасеніемъ взысканія за упущеніе и отвѣтственности за убытки, могущіе произойти вслѣдствіе нерадѣнія стражниковъ и стрѣлковъ.

§ 4.

Въ особенности лѣса, прилегающіе къ частнымъ имѣніямъ, должны быть оберегаемы самымъ тщательнымъ образомъ, и еслибы кто либо изъ стражниковъ и стрѣлковъ не совершилъ указаннаго предыдущею статьею дневнáго объѣзда, то долженъ быть, безъ всякихъ объясненій, подвергнутъ взысканію. Замѣченный три раза въ неисполненіи этой обязанности отставляется отъ службы. Въ случаѣ болѣзни, стрѣлокъ обязанъ немедленно донести о семъ стражнику или Подлѣсничему, стражникъ же Подлѣсничему или Лѣсничему, для замѣна ихъ другими, или, по крайней мѣрѣ, просить кого либо изъ своихъ товарищей объ отправленіи за нихъ служебныхъ обязанностей. Равнымъ образомъ, въ случаѣ возложенія на стражника или стрѣлка особаго занятія по службѣ, слѣдуетъ поступать на томъ же основаніи, и слѣдовательно не предвидится случая, чтобы лѣсные служители могли быть освобождены отъ осмотра, по крайней мѣрѣ, два раза въ день, казенныхъ лѣсовъ, смежныхъ съ частными имѣніями.

Значительное число тяжебныхъ дѣлъ о правѣ владѣнія казенными лѣсами, кончившихся неблагопріятно для Казны, удостовѣряетъ въ томъ, что служители, которымъ ввѣренъ надзоръ, не обращаютъ вниманія на то, сколь важное имѣетъ значеніе недопущеніе сосѣдей къ пользованію чѣмъ бы то ни было. Имъ, можетъ быть, кажется, что дозволеніе пасти нѣсколько штукъ

dawać, dla prowadzenia dalszego na drodze piśmiennej śledztwa i dochodzenia.

§ 2.

Strażnik i strzelec obowiązani są dzień i noc czuwać, aby żadna szkoda w lesie nie nastąpiła, albo jakiekolwiek przewinienie nie było dopuszczone.

§ 3.

Strażnik obowiązany jest każdy obręb z odpadkami raz przynajmniej na dzień objechać i przejrzeć, zaś strzelec obowiązany dwa razy przynajmniéj co dzień każdy obręb i odpadki przejrzeć, pod karą za opuszczenie i odpowiedzialnością za szkody, gdyby te z przyczyny opieszałości strażników i strzelców wynikły.

§ 4.

Szczególniej lasy, z dobrami prywatnemi graniczące, najtroskliwiéj pilnowane być powinny, i gdyby który ze strażników i strzelców, w którym bądź dniu nie dopełnił objazdu paragrafem poprzednim opisanego, ma być mimo wszelkiej wymówki karany. Uchybiający po trzykroć temu obowiązkowi, powinien być od służby oddalony. W przypadku słabości, obowiązany jest strzelec strażnikowi lub Podleśnemu, a strażnik Podleśnemu lub Nadleśniczemu, natychmiast donosić, dla zarządzenia zastępstwa, albo przynajmniej kolegę do zastąpienia uprosić. Podobnie w przypadku przeznaczenia strażnikowi lub strzelcowi odrębnego urzędowego zatrudnienia, postąpić należy wedle tych zasad, zatem nie dopuszcza się żaden wypadek, któryby uwalniał officyalistów od przejrzenia przynajmniej dwa razy na dzień lasów, z dobrami prywatnemi graniczących.

Znaczna liczba processów possessoryjnych co do lasów rządowych, z niepomyślnym wypadkiem dla Skarbu prowadzonych, daje przekonanie, że officyaliści strzegący nie zwracają na to uwagi, jak ważną jest rzeczą nie dopuszczać sąsiadów do jakiejkolwiek używalności. Może im się zdaje, że pozwoleniem pasienia kilku sztuk bydła z dóbr sąsiedzkich,

скота съ сосѣдняго имѣнія, или собирать сучья, не причинитъ Казнѣ большаго ущерба; но, между тѣмъ, владѣльцы имѣній, смежныхъ съ казенными лѣсами, на такомъ мелочномъ по видимому пользованіи основываютъ свои претензіи и успѣваютъ въ исходатайствованіи приговоровъ въ свою пользу. Такимъ образомъ, благодаря безпечности лѣсной стражи, Казна теряетъ навсегда значительное пространство, по большей части, драгоцѣннаго лѣса. Изъ этого оказывается, что ежели всякаго рода похищенія вредны для Казны, то допущеніе оныхъ со стороны прилегающихъ къ лѣсамъ частныхъ имѣній причиняетъ Казнѣ невознаградимые убытки. Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства предписываетъ Губернскому Правленію обратить особенное вниманіе лѣсныхъ служителей на это обстоятельство, и нерадивыхъ въ исправленіи своихъ обязанностей подвергать взысканію, по всей строгости законовъ.

§ 5.

Подлѣсничіе, будучи обязаны, по крайней мѣрѣ одинъ разъ въ недѣлю, осмотрѣть каждый участокъ и принадлежащіе къ нему отпадки, и строжайше наблюдать за неприкосновенностью границъ и недопущеніемъ убытковъ, должны имѣть надзоръ за дѣйствіями стражниковъ и стрѣлковъ, и замѣченныя сими послѣдними или ими самыми убытки вносить во всякое время, кромѣ дней, назначенныхъ для рапортовъ, въ свою контрольную книгу.

§ 6.

Лѣсничій, отвѣтствуя за точное исполненіе обязанностей его подчиненными, и имѣя въ виду 9-ю ст. постановленія Намѣстника въ Царствѣ отъ 18 Сентября 1817 года (Дневникъ Законовъ т. IV, стр. 8), коимъ возложена на него отвѣтственность за ущербъ въ казенныхъ лѣсахъ, долженъ, ради собственной своей пользы, заботиться о томъ, чтобы стрѣлки, стражники и Подлѣсничіе имѣли самый бдительный надзоръ за лѣсами.

§ 7.

Лѣсничій, Подлѣсничій и стражникъ, во время объѣзда лѣсовъ и исправленія служебныхъ обязанностей, должны, кромѣ шляпы или форменной фуражки, имѣть на себѣ мундирный сюртукъ, вицмундиръ, или форменную шинель. Стрѣлки же обя-

albo dozwolenia pozbierania gałęzi, nie wielką szkodę Skarbowi przyniesie, gdy tymczasem właściciele dóbr graniczących z lasami rządowemi, na takiéj acz drobiazgowéj na pozór używalności, opierają swoje przywłaszczenie i uzyskują wyroki pomyślne. Tym sposobem lekceważenie straży leśnej pozbawia Skarbu na zawsze znakomitéj przestrzeni, po największej części najszacowniejszego lasu. Z tego okazuje się, że jeżeli jakiekolwiek defraudacye są Skarbowi szkodliwe, to dopuszczenie ich ze strony dóbr prywatnych graniczących niepowetowane Skarbowi przynosi szkody. Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu poleca Rządowi Gubernialnemu, aby z całą mocą zwrócił baczność officyalistów leśnych na tę okoliczność, a zaniedbujących wypełnienia powinności z całą surowością, przepisami zagrożoną, karał.

§ 5.

Podleśny, mając obowiązek raz przynajmniej na tydzień każdy obręb i odpadki przejrzeć, i oprócz tego mając ścisły obowiązek przestrzegania granic i szkód, powinien czuwać nad dozorem strażników, strzelców i szkody przez nich lub przez siebie odkryte, w każdym czasie, prócz dni rapportowych, do kontrolli swojej zapisywać.

§ 6.

Nadleśniczy, będąc odpowiedzialnym za pilne wykonywanie obowiązków przez swoich podwładnych, a w szczególności mając na siebie przez postanowienie Namiestnika Królewskiego z d. 18 Września 1817 r. art. 9-y (Dziennik Praw tom 4, str. 8) włożoną odpowiedzialność za utracenie lasów rządowych, powinien dla własnego nawet interessu przestrzegać, aby strzelcy, strażnicy i Podleśni najściślej dozorowali lasu.

§ 7.

Nadleśniczy, Podleśny i strażnik obowiązani są, w czasie objazdu lasu i pełnienia służby, prócz kapelusza lub furażerki mundurowéj, być ubranymi w surdut, frak lub płaszcz mundurowy; strzelcy zaś są obowiązani mieć na sobie przy-

заны носить, по крайней мѣрѣ, жестяной нагрудный знакъ съ правительственнымъ гербомъ. Каждый изъ нихъ долженъ имѣть при себѣ ружье и нѣсколько патроновъ для убиванія козъ и лисицъ замѣченныхъ въ лѣсу, и, сверхъ того, мѣру, для повѣрки вывозимаго изъ лѣса дерева, и въ особенности же, для точнаго опредѣленія причиненныхъ въ лѣсу убытковъ.

§ 8.

Каждый замѣченный въ лѣсу убытокъ или полицейскій проступокъ стражникъ или стрѣлокъ обязанъ записать въ свою памятную книжку, въ тотъ же самый день и не позже 24-хъ часовъ, послѣ обнаруженія онаго, не смотря на то, открытъ ли виновный, или нѣтъ. То же самое должно быть соблюдаемо и Подлѣсничими въ отношеніи записки убытковъ и проступковъ въ контрольную книгу, и Лѣсничими — въ отношеніи внесенія оныхъ въ журналъ похищеній.

§ 9.

Если лицо, причинившее убытокъ, при открытіи онаго, не было замѣчено, то служитель, открывшій убытокъ, обязанъ увѣдомить о семъ прочихъ своихъ товарищей, и тогда всѣ служители должны содѣйствовать къ обнаруженію виновнаго.

§ 10.

Подлѣсничій, при каждой ревизіи участка, и по крайней мѣрѣ каждые три дня, обязанъ внести въ свою контрольную книгу всѣ совершенные во ввѣренной ему стражѣ похищенія и проступки; Лѣсничій же, при полученіи еженедѣльныхъ рапортовъ, долженъ внести въ журналъ похищеній всѣ похищенія и проступки, по всѣмъ стражамъ, и при этомъ снабдить своею надписью или цифрою, съ выставленіемъ числа, всѣ контроли, а равно памятныя и другія книжки стрѣлковъ о лѣсныхъ похищеніяхъ.

§ 11.

Если Лѣсничимъ получено донесеніе о убыткѣ, причиненномъ неизвѣстнымъ лицомъ, то онъ долженъ распорядиться о строжайшемъ розысканіи виновнаго, и оказать для достиженія сего законное содѣйствіе; во всякомъ же случаѣ, осмотръ мѣстности, въ которой послѣдовало похищеніе и слѣдовъ онаго, можетъ быть полезенъ для повѣрки свойства убытка, или количества

najmniej herb rządowy na blasze. Każdy powinien mieć z sobą fuzyę i parę ładunków, dla gotowości do strzelania kóz i lisów myśliwskich, w lesie dostrzeżonych, i wreszcie calówkę dla kontrolli wszelkiego drzewa z lasu wywożonego, szczególniéj zaś dla dokładnego obliczenia szkody, nieprawnie w lasach rządowych popełnionéj.

§ 8.

Jakąkolwiek szkodę dostrzeże strzelec lub strażnik w lesie rządowym, lub jakie przewinienie policyjne, obowiązany jest zapisać ją do swéj książki lub doręcznika, tego samego dnia, w którym ją odkryje, a najdalej we 24 godzin, a to bez względu czy sprawca jest odkryty lub nie. To samo wypełniać obowiązani, Podleśny względem zapisywania szkód i wykroczeń do kontrolli, a Nadleśniczy do dziennika defraudacyjnego.

§ 9.

Jeżeli sprawca szkody, przy jéj odkryciu, dostrzeżony nie był, obowiązkiem jest officyalisty dostrzegającego, zawiadomić innych kolegów swoich o znalezionéj szkodzie, a wtenczas wszyscy officyaliści mają obowiązek przykładać się do odkrycia i wynalezienia sprawcy szkody.

§ 10.

Podleśny, przy każdej rewizyi obrębu, a przynajmniej co dni trzy, powinien mieć zapisane w swej kontrolli wszystkie popełnione w jego straży szkody i wykroczenia, w dzienniku zaś defraudacyjnym, przy rapporcie tygodniowym, Nadleśniczy zapisze szkody i wykroczenia ze wszystkich straży, i przytem kontrolle, doręczniki i książki defraudacyjne strzelców podpisem swoim lub cyfrą i datą naznaczy.

§ 11.

Jeżeli Nadleśniczy ma podane szkody, bez odkrytego sprawcy, śledztwo jego ściślej zarządzi i do odkrycia pomoc jaka z przepisów wypada udzieli, w każdym razie obejrzenie miejsca, na którem szkoda zrządzoną została, i śladów przez nią zostawionych, może być w każdym razie użyteczne, bądź dla sprawdzenia tożsamości szkody, albo jej ilości, albo wreście

онаго, или времени, когда таковой причиненъ, а также для уличенія обвиненнаго, если онъ не сознается въ проступкѣ.

§ 12.

Каждый лѣсной служитель, въ форменной одеждѣ, присвоенной его должности и обязательной для него на основаніи § 7 настоящаго предписанія, имѣетъ право отбирать, т. е. секвестровать вещи у каждаго, встрѣченнаго имъ въ казенномъ лѣсу, кромѣ публичныхъ дорогъ, безъ печатной ассигновки Лѣснаго Управленія, съ сѣкирою, пилою, буравомъ, лопатою, ружьемъ, собаками, силками, мотыкою и вообще какимъ либо орудіемъ, которымъ можетъ быть причиненъ убытокъ.

§ 13.

Оказывающій лѣсной стражѣ сопротивленіе при секвестрованіи вещей, или при отбираніи похищенныхъ лѣсныхъ произведеній, можетъ быть преданъ Суду, для присужденія его къ наказанію, опредѣленному 304 ст. Уголовнаго Кодекса (Дневникъ Законовъ т. V).

§ 14.

Секвестрованіе вещей допускается, подъ слѣдующими условіями:

1) лѣсные служители, состоящіе на государственной службѣ, могутъ секвестровать вещи только на землѣ, принадлежащей Казнѣ, но отнюдь не на публичныхъ дорогахъ, даже проложенныхъ черезъ лѣсъ, а тѣмъ менѣе на землѣ, принадлежащей частнымъ лицамъ;

2) лѣсные служители должны секвестровать вещи только у такихъ лицъ, которыя имъ не извѣстны ни по лицу, ни по состоянію, или въ такомъ случаѣ, ежели знакомыя имъ лица не въ состояніи вознаградить причиненные Казнѣ убытки;

3) обыкновенно слѣдуетъ отбирать то орудіе, которымъ причиненъ, или могъ быть причиненъ убытокъ, или же такую вещь, которая всѣмъ вообще извѣстна, какъ собственность виновнаго. Одежда съ виновныхъ вовсе не должна быть снимаема, шляпы же и фуражки могутъ быть забираемы только въ лѣтнее время. Задержанный скотъ, по предъявленіи онаго достовѣрнымъ свидѣтелямъ, возвращается хозяину. По возможности слѣдуетъ избѣгать секвестрованія вещей, высшей стоимости, нежели цѣна причиненнаго убытка вмѣстѣ со штрафомъ;

czasu, kiedy zrządzona została, a to dla przekonania obwinionego, gdy się do czynu nie przyznaje.

§ 12.

Każdy officyalista leśny, mający oznakę urzędowania swego, podług osnowy § 7-go niniejszego przepisu, mocen jest grabić czyli fantować każdego, kogoby w lesie rządowym, prócz gościnców i dróg publicznych, znalazł, bez assygnacyi drukowanej Urzędu leśnego, z siekierą, piłą, świdrem, ryddlem, z fuzyą, z psami, z sidłami, z motyką lub jakiemkolwiek narzędziem, którem szkoda zrządzoną być może.

§ 13.

Opierający się straży leśnej, przy grabieniu czyli fantowaniu, lub odbieraniu skradzionego płodu, może być pociągnięty do Sądu, dla wymierzenia kary art. 304-m Kodeksu karnego (Dziennik Praw tom 5) zagrożonéj.

§ 14.

Grabież czyli fantowanie może mieć miejsce pod następującym warunkiem:

1) officyaliści leśni rządowi mogą grabić tylko na gruncie rządowym, wcale zaś nie mogą grabić osób na gościncach lub drogach publicznych, chociażby przez las przechodzących, a tem mniej na gruncie prywatnym;

2) officyaliści leśni powinni te tylko osoby grabić, które im są z osoby i majątku nieznane, albo jeżeli osoby, officyalistom leśnym znane, nie mają dostatecznej, za szkodę Skarbowi zrządzoną, odpowiedzialności;

3) zwykle odbierać należy tylko narzędzie, którem szkoda była zrobiona lub zrządzona być mogła, albo rzecz taką, która powszechnie znana jako własność wykraczającego. Odzież z wykraczających wcale zdejmowaną być nie może, a kapelusz lub czapka, tylko w porze letniej może być zajmowaną. Zajęty inwentarz żywy, po okazaniu świadkom wiarogodnym, posiadaczowi powrócony być ma; o ile możność dozwoli, unikać należy zabierania przedmiotów większej wartości, niżeli wynosi zrządzona szkoda i kara;

4) у жителей частныхъ имѣній, прилегающихъ къ казеннымъ лѣсамъ, хотя бы они даже были извѣстны своею состоятельностью, слѣдуетъ, по вышеизложеннымъ уваженіямъ, во всякомъ случаѣ, непремѣнно секвестровать вещи.

§ 15.

Если лѣсною стражею замѣчены будутъ люди, забирающіе противузаконно изъ казеннаго лѣса какое либо лѣсное произведеніе, то слѣдуетъ не дозволить забора, пока лѣсное произведеніе еще не вывезено или не вынесено изъ лѣса.

§ 16.

Ежели, по причинѣ бѣгства, или оказаннаго сопротивленія, не возможно было задержать неправильно забираемое изъ лѣса произведеніе, то слѣдуетъ призвать людей для освидѣтельствованія похищенія въ лѣсу, и затѣмъ арестовать произведеніе у похитителя, на площади или на открытомъ дворѣ, если онъ несостоятеленъ. Объ арестованіи составляется протоколъ, въ которомъ должны быть съ точностью означены количество, родъ и мѣра дерева или другаго произведенія. Протоколъ составляется въ присутствіи Бургомистра, Гминнаго Войта или сотскаго, и, сверхъ того, въ присутствіи двухъ свидѣтелей, ежели сотскій не умѣетъ писать; надзоръ же за арестованнымъ произведеніемъ ввѣряется отвѣтственному лицу, подъ наблюденіемъ мѣстнаго полицейскаго начальства. Ежели похищенное лѣсное произведеніе не найдено на площади, или на открытомъ дворѣ, то обыскъ хозяйственныхъ строеній не можетъ быть произведенъ съ вѣдома одного сотскаго, но только по распоряженію и въ присутствіи Гминнаго Войта, Бургомистра, или Президента города, или въ присутствіи назначенныхъ ими для сего лицъ.

§ 17.

Если лицо, похитившее изъ лѣса дерево или другое произведеніе, не было застигнуто лѣсною стражею при совершеніи похищенія, то обыскъ въ строеніяхъ допускается только въ слѣдующихъ случаяхъ:

1) когда лицо, заподозрѣнное въ похищеніи, было уже прежде того приговорено къ наказанію за лѣсное похищеніе, или какую либо другую кражу, причиненный же въ казенномъ лѣсу убытокъ и оставленные при вывозѣ слѣды составляютъ

4) mieszkańców dóbr prywatnych, graniczących, chociażby z odpowiedzialności byli znani, podług warunków powyżéj przytoczonych, w każdym razie koniecznie grabić należy.

§ 15.

Jeżeli straż leśna dostrzeże zabierających nieprawnie z lasu rządowego jakikolwiek płód leśny, należy wzbronić zaboru dopóki jeszcze z lasów rządowych wywieziony lub wyniesiony nie będzie.

§ 16.

Jeżeli bądź z powodu ucieczki lub oporu odebrać nieprawnie zabieranego płodu nie było można, natenczas sprowadzić należy ludzi dla ocenienia szkody w lesie a następnie płód u nieprawego zaborcy, gdy ten nie jest odpowiedzialny, na placach lub dziedzińcach otwartych przyaresztować. Przyaresztowanie powinno być przy spisaniu protokółu, w którym ilość, gatunek i miara drzewa lub innego płodu dokładnie opisaną być powinna. Protokół powinien być spisywany w obecności Burmistrza, Wójta gminy lub Sołtysa, a nadto dwóch świadków, jeżeli sołtys nie umie pisać, a dozór za aresztowanym płodem odpowiedzialnej osobie, pod nadzorem miejscowej władzy policyjnej, zostawić należy. Jeżeliby skradziony płód leśny na placach lub dziedzińcach odkrytych się nie znajdował, natenczas rewizya zabudowań gospodarskich nie może być przedsiębraną z wiedzą samego Sołtysa, lecz tylko za wiedzą i w obecności Wójta gminy, Burmistrza lub Prezydenta miasta, lub w obecności osób od nich przeznaczonych.

§ 17.

Jeżeli zabierający drzewo lub inny płód na uczynku przez straż leśną dostrzeżony nie był, wtenczas rewizya w zabudowaniach nie może mieć miejsca, jak tylko pod następującemi warunkami:

1) że mieszkaniec, przeciw któremu pada podejrzenie, był już kiedykolwiek za wykroczenie leśne lub jakąbądź kra-

противъ него достаточную улику; или же, когда будетъ получено достовѣрное донесеніе о томъ, что у заподозрѣннаго лица находится дерево, или другое произведеніе, привезенное неизвѣстно откуда, но въ то же самое время, когда совершено и замѣчено похищеніе въ казенномъ лѣсу, или когда, по крайней мѣрѣ на разстояніи четырехъ миль, нѣтъ частныхъ лѣсовъ;

2) когда достовѣрнымъ свидѣтелемъ показано, что онъ видѣлъ, когда виновнымъ совершалось похищеніе, или слышалъ отъ него самаго, что онъ причинилъ убытокъ въ казенномъ лѣсу, и когда одновременно обнаруженъ въ казенномъ лѣсу убытокъ;

3) обыскъ не можетъ производиться иначе, какъ въ присутствіи Бургомистра, или Гминнаго Войта, или лица, назначеннаго для этого Бургомистромъ, или Гминнымъ Войтомъ, и, сверхъ того, въ присутствіи хозяина лѣснаго произведенія, его родныхъ или прислуги, или по крайней мѣрѣ послѣ предварительнаго вызова хозяина къ явкѣ;

4) не дозволяется производить обыскъ въ жилыхъ комнатахъ, чуланахъ, амбарахъ и погребахъ; обыски допускаются только на дворахъ, въ житницахъ, сараяхъ и тому подобныхъ хозяйственныхъ строеніяхъ.

§ 18.

Въ отношеніи производства слѣдствій и составленія протоколовъ, дана Лѣснымъ Управленіямъ подробная инструкція въ предписаніи отъ 15 Мая 1834 года, № 11,496, а также въ предписаніи отъ 19 (31) Октября сего года, за № 76,003, коимъ указанъ порядокъ производства слѣдствій Лѣсными Ассесорами; предписаніями этими Лѣсныя Управленія, въ чемъ до нихъ относится, должны руководствоваться въ точности. Относительно употребленія гербовой бумаги, издана была 7 (19) Апрѣля 1838 года, за № 33,747, инструкція, которая и остается въ своей силѣ, съ измѣненіемъ лишь введеннаго новымъ законоположеніемъ достоинства гербовой бумаги.

§ 19.

При разсмотрѣніи показаній свидѣтелей, Губернское Правленіе должно имѣть въ виду, что, на основаніи общихъ зако-

dzież na karę skazany, a szkoda w lesie rządowym znaleziona i ślady przy wywózce zostawione wskazywać będę dostateczną przeciw niemu poszlakę; albo gdy będzie wiarogodne doniesienie, gdy taka osoba posiada drzewo lub inny płód, chociaż z niewiadomego miejsca sprowadzony, lecz gdy w tymże samym czasie szkoda w lasach rządowych została zrządzona i dostrzeżona, albo przynajmniej gdy w odległości mil czterech lasy prywatne nie znajdują się.

2) Gdy wiarogodny świadek zezna, że widział wykraczającego na nieprawym uczynku lub od niego samego słyszał, iż tenże szkodę w lasach rządowych zrządził, a przytem szkoda w lesie rządowym jest znalezioną.

3) Rewizya nie może nastąpić inaczéj, jak w obecności Burmistrza lub Wójta gminy lub osób, które Burmistrz lub Wójt gminy w swoje miejsce przeznaczy, a nadto i w obecności posiadacza płodu, jego krewnych lub domowników lub przynajmniej za poprzedniem tegoż posiadacza do przybycia wezwaniem.

4) Nie można rewizyi odbywać w izbach zamieszkałych, lub spiżarniach, spichrzach i piwnicach. Rewizya może mieć miejsce tylko na dziedzińcach, w stodołach, szopach i tym podobnych zabudowaniach gospodarskich.

§ 18.

Urzędy leśne mają udzieloną dostateczną instrukcyę co do prowadzenia śledztwa, spisywania protokółów, a to w reskrypcie z d. 15 Maja 1834 r. Nr. 11,496 i reskrypcie z d. 19 (31) Października r. b. Nr. 76,003, przepisującym zasady do śledztwa dla Assessorów Nadleśnych, a do których Urzędy leśne, o ile ich dotyczy, stosować się powinny. Względem używania stempla, udzielona była instrukcya pod dniem 7 (19) Kwietnia 1838 r. Nr. 33,747, która pozostaje w swej mocy za zmianą tylko wysokości stempla, nowem prawem wprowadzonej.

§ 19.

Przy rozpoznawaniu zeznań świadków, Rząd Gubernialny zwracać będzie uwagę, że stosownie do prawa ogólnego,

новъ, не могутъ считаться полнымъ доказательствомъ, показанія слѣдующихъ лицъ:

1) тѣхъ, которыя уличены въ принятіи денегъ или другаго подарка за дачу показанія въ пользу или во вредъ обвиненнаго;

2) тѣхъ, которыя подвергались наказаніямъ за клятвопреступленіе, или за ложное свидѣтельство;

3) соучастниковъ въ проступкѣ;

4) родныхъ, тестей, пасынковъ, зятей и невѣстокъ, шуриновъ и свояченицъ, супруговъ;

5) лицъ, лишенныхъ чести по поводу совершеннаго ими преступленія;

6) лицъ, недостигшихъ 14-лѣтняго возраста.

Впрочемъ, кромѣ показаній присяжныхъ лѣсныхъ служителей, признаваемыхъ вполнѣ достовѣрными, показанія другихъ свидѣтелей и сила прочихъ доказательствъ, сопоставленіе которыхъ можетъ служить къ обнаруженію проступка, должны быть оцѣниваемы на основаніи общихъ законовъ; слѣдовательно обсужденіе того, на сколько наказанія вышеупомянутыхъ лицъ можно признавать вѣрными, зависитъ отъ обстоятельствъ дѣла.

§ 20.

Лѣсное Управленіе обязано войти въ соглашеніе съ Гминнымъ Войтомъ и Бургомистромъ относительно ближайшаго, по возможности, къ мѣсту жительства обвиненныхъ мѣста и дня, въ который должны быть допрошены обвиненные и свидѣтели, и сообщить имъ, за 5 дней до наступленія срока, списокъ лицъ, отъ которыхъ слѣдуетъ отобрать показанія. Гминный Войтъ или Бургомистръ обязаны вызвать указанныя лица, по крайней мѣрѣ однимъ днемъ раньше срока, такъ, чтобы промежутокъ времени между вызовомъ и началомъ слѣдствія составлялъ одинъ день. Въ повѣсткахъ и вызовѣ слѣдуетъ поставить на видъ взысканія, опредѣленныя за неявку. Обвиняемые, неявившіеся лично къ назначенному сроку и непредставившіе посредствомъ другихъ лицъ уважительныхъ оправданій, приговариваются Гминнымъ Войтомъ или Бургомистромъ къ полицейскому денежному взысканію отъ 1 до 15 злотыхъ; неявившіеся ко вторичному сроку, независимо отъ взысканія, должны быть силою доставлены для допроса ко вновь назначенному третьему сроку.

nie mogą być uważane za zupełny dowód zeznania następujących osób:

1) tych, którym udowodniono, że pieniądze lub inne korzyści otrzymali, aby świadczyli za lub przeciw obwinionemu;

2) co byli za krzywoprzysięstwo lub fałszywe świadectwo karani;

3) co byli uczestnikami wykroczenia;

4) krewni, teściowie, pasierby, zięciowie i synowe, szwagrowie i szwagrowe, małżonkowie;

5) osoby zupełnej czci pozbawione, z powodu popełnienia zbrodni;

6) osoby nie mające lat 14 skończonych.

Wreszcie prócz officyalistów leśnych przysięgłych, których zeznania mają wiarogodność, innych świadków zeznania, tudzież moc innych faktów, w miarę zbiegu okoliczności czyn wykazujących, ocenioną będzie podług przepisów prawa ogólnego; o ile objaśnienia osób na początku wymienione za prawdziwe przyjąć można, zależy od towarzyszących okoliczności

§ 20.

Urząd leśny porozumieć się powinien z Wójtem gminy lub Burmistrzem względem miejsca, ile być może najbliższego zamieszkania obwinionych, i dnia, w którym wysłuchanie obwinionych i świadków ma nastąpić, i prześle im na dni 5 przed terminem listę osób, którzy słuchani być mają. Wójt lub Burmistrz obowiązani są wezwać wskazane osoby przynajmniej na dzień jeden przed terminem, w taki sposób, aby między wezwaniem a terminem jeden dzień środkował. W wezwaniach zagrażać należy karą za niestawienie się. Obwinieni nie stawający osobiście na terminie i nie przesyłający przez kogo innego powodów usprawiedliwiających skazani być powinni przez Wójta lub Burmistrza, nieodwołalnie, na karę policyjną pieniężną od złotych pol. 1 do 15, nie stawający na drugim terminie, mimo kary, powinni być siłą przyprowadzeni na termin po trzeci raz oznaczyć się mający.

Въ нетерпящихъ отлагательства случаяхъ, когда къ уликѣ обвиненнаго въ причиненномъ Казнѣ убыткѣ имѣются достаточныя доказательства, вышеозначенные сроки могутъ быть сокращены, и можетъ быть сдѣлано распоряженіе о приводѣ обвиненнаго къ первому сроку.

Впрочемъ отъ грамотныхъ можно довольствоваться письменными объясненіями, въ особенности, когда они состоятельны, когда личная явка ихъ для допроса не нужна, и когда притомъ они отказываются отъ очной ставки со свидѣтелями. Свидѣтелей слѣдуетъ понуждать къ явкѣ для допроса, денежными штрафами, или административными экзекуціонными мѣрами, съ должнымъ уваженіемъ къ ихъ званію.

§ 21.

Рѣшенія по дѣламъ о лѣсныхъ проступкахъ или похищеніяхъ должны быть постановляемы Губернскимъ Правленіемъ въ общихъ засѣданіяхъ, въ коихъ долженъ участвовать Юридическій Совѣтникъ съ правомъ голоса. Однакожъ копіи рѣшеній выдаются въ формѣ судебнаго приговора, въ такомъ только случаѣ, когда окажется нужнымъ прибѣгнуть къ судебнымъ экзекуціоннымъ мѣрамъ.

§ 22.

Губернскія Правленія не имѣютъ права, по обстоятельствамъ уменьшающимъ вину, перемѣнять, усиливать или смягчать наказаніе, опредѣленное законами; смягченіе наказанія можетъ послѣдовать только въ видѣ милости. Въ рѣшеніяхъ своихъ по дѣламъ на сумму свыше 100 злот., Губернскія Правленія должны излагать вкратцѣ положеніе дѣла, а именно, когда проступокъ совершенъ, кѣмъ и гдѣ замѣченъ, какая стоимость причиненнаго убытка, и на какихъ соображеніяхъ основано рѣшеніе; по менѣе важнымъ дѣламъ, слѣдуетъ привести, по крайней мѣрѣ, показанія свидѣтеля, или другія доказательства, на которыхъ основано рѣшеніе.

§ 23.

На несогласныя съ правилами рѣшенія Губернскихъ Правленій долженъ, отъ имени Казны, подавать апелляціонныя жалобы дѣлавшій докладъ чиновникъ Лѣсной или Юридической Секціи.

W przypadkach zwłoki niecierpiących, gdy przytem szkoda była Skarbowi zrządzona, a przeciw obwinionemu będą dostateczne dowody, termina powyższe mogą być skrócone, i przyprowadzenie obwinionego na pierwszy termin może być nakazane.

Od osób jednak umiejących pisać, można poprzestać na tłumaczeniu piśmiennem, zwłaszcza gdy te osoby są odpowiedzialne i osobiste stawienie się nie jest potrzebne, a przytem konfrontacyi ze świadkami zrzekają się. Świadków karami pieniężnemi lub egzekucyą administracyjną, z przyzwoitym względem na ich stan skłaniać należy.

§ 21.

Wszystkie decyzye w sprawach wykroczeń leśnych czyli tak zwanych defraudacyj, wydawać będzie Rząd Gubernialny na sessyach ogólnych w komplecie, do którego Radca prawny z głosem stanowczym wpływać powinien. Odpisy jednak decyzyi w takim tylko razie w formie głównej ekspedycyi wyroku sądowego mają być wydawane, gdy zachodzić będzie potrzeba egzekucyi sądowéj.

§ 22.

Rządy Gubernialne nie są mocne zmieniać, ani podwyższać lub zniżać, dla powodów łagodzących, kary, przepisami oznaczonéj; złagodzenie kary tylko w drodze łaski nastąpić może. W decyzyach swoich w sprawach większych nad złp. 100, Rządy Gubernialne zamieszczać powinny krótki stan sprawy, wykazujący kiedy wykroczenie popełnione, przez kogo i gdzie dostrzeżone i w jakiej wysokości szkoda jest zrządzona, wreszcie zasady, na których się decyzya opiera; w sprawach mniejszych należy wymienić przynajmniej świadka lub inne dowody, podstawą decyzyi będące.

§ 23.

Od decyzyj Rządu Gubernialnego, z przepisami niezgodnych, zakładać będzie rekursa, w imieniu Skarbu, urzędnik Sekcyi leśnej lub prawnej, przedstawiający.

Настоящее распоряженіе, а именно: §§ 3, 4, 5, 6 и 7 должно быть въ Лѣсныхъ Управленіяхъ прочтено всѣмъ лѣснымъ служителямъ, и въ удостовѣреніе того ими же подписано.

Варшава, 15 (27) Декабря 1839 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій.*

№ 100,192/32,176.

№ 499.

О секвестрованіи вещей у лѣсныхъ похитителей по дорогамъ.

(22 Ноября (4 Декабря) 1841 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ и Лѣснымъ Инспекторамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

По поводу неправильнаго толкованія пункта 1-го § 14-го, правилъ о порядкѣ производства слѣдствій о лѣсныхъ проступкахъ, изложенныхъ въ предписаніи отъ 15 (27) Декабря 1839 года, № 100,192/32,176, въ которомъ сказано: что лѣсные служители не могутъ секвестровать вещей на публичныхъ дорогахъ, даже проложенныхъ черезъ лѣсъ, а тѣмъ менѣе—на землѣ, принадлежащей частнымъ лицамъ,—изъ чего нѣкоторые чиновники выводятъ заключеніе, что, ежели кто успѣетъ убѣжать съ похищеннымъ произведеніемъ на публичную дорогу, или на частную землю, то онъ свободенъ уже отъ всякаго преслѣдованія, — Правительственная Коммисія признала нужнымъ дать слѣдующее объясненіе.

По публичнымъ дорогамъ и на частной землѣ секвестровать вещей не дозволяется, и лѣсная стража обязана не допускать вывоза изъ лѣса похищеннаго произведенія, если похищеніе замѣчено еще до вывоза онаго; но ежели лѣснымъ служителемъ замѣченъ былъ похититель въ лѣсу, или если у него имѣются несомнѣнныя доказательства въ томъ, что везомое произведеніе, встрѣченное на дорогѣ, или на частной землѣ, похищено противузаконно изъ казенныхъ, или изъ другихъ лѣсовъ, состоящихъ въ завѣдываніи и подъ надзоромъ Лѣснаго

Rozporządzenie niniejsze, a mianowicie §§ 3, 4, 5, 6 i 7, powinno być w Urzędach leśnych wszystkim officyalistom leśnym odczytane i w dowód tego przez nich podpisane.

Warszawa, dnia 15 (27) Grudnia 1839 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski.*

Nr. 100,192/32,176.

№ 499.

O fantowaniu defraudantów leśnych na drogach.

(d. 22 Listopada (4 Grudnia) 1841 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych i Inspektorów leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z powodu mylnego tłumaczenia ustępu 1-go § 14-go przepisów postępowania przy dochodzeniu wykroczeń leśnych, z dnia 15 (27) Grudnia 1839 roku, Nr. 100,192/32,176, gdzie wyrażono: „że officyaliści nie mogą grabić na gościńcach lub drogach publicznych, chociażby przez las przechodzących, a tem mniéj na gruncie prywatnym," zkąd niektórzy urzędnicy chcą wnosić, że kto ucieknie z płodem defraudacyjnym na gościniec, na drogę publiczną, lub na grunt prywatny, ten jest już wolny od wszelkiego poszukiwania; Kommissya Rządowa widzi potrzebę udzielić następujące objaśnienie.

Na gościńcach, drogach publicznych i na gruncie prywatnym grabić nie wolno, i straż leśna wzbraniać powinna wywozu z lasu zdefraudowanego płodu, jeżeli przed wywózką jeszcze zabór onego dostrzeżony został; lecz jeżeli officyalista leśny widział defraudującego w lesie, lub ma pewne poszlaki, że płód wieziony, na gościńcu, na drodze publicznej lub na gruncie prywatnym napotkany, nieprawnie jest wzięty z lasów rządowych lub innych, pod wiedzą i nadzorem Urzędu leśnego będących, powinien postąpić podług §§ 8,

Управленія, то онъ долженъ поступить на основаніи §§ 8, 15 и 16 помянутыхъ правилъ, а именно, дѣйствовать сообразно съ двумя различными случаями:

1) когда похититель извѣстенъ по своей состоятельности, — и

2) когда состоятельность похитителя не извѣстна.

Въ первомъ случаѣ, секвестрованіе вещей излишне, такъ какъ донесеніе присяжнаго служителя, что похищеніе совершено, и удостовѣреніе, что похититель былъ имъ застигнутъ на горячихъ слѣдахъ признаются лучшимъ всякой секвестрованной вещи доказательствомъ.

Въ послѣднемъ же случаѣ, когда похититель успѣлъ бѣжать изъ лѣса на дорогу, или дальше, и когда состоятельность его неизвѣстна, то лѣсной служитель обязанъ слѣдовать за нимъ до ближайшей деревни или города, и арестовать тамъ похищенное произведеніе по существующимъ правиламъ, въ присутствіи мѣстнаго начальства.

Варшава, 22 Ноября (4 Декабря) 1841 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій.*

№ 57,465/17,478.

№ 500.

Дополненіе правилъ о взысканіяхъ за лѣсные проступки.

(11 (23) Декабря 1841 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе представленнаго Августовскимъ Губернскимъ Правленіемъ, отъ 4 (16) Іюля сего года, за № 22,973/14,045, на разрѣшеніе вопроса о томъ: какому взысканію слѣдуетъ подвергать лицъ, переходящихъ пѣшкомъ черезъ мѣста, занесенныя пескомъ, и препятствующихъ чрезъ это успѣху средствъ, предпринятыхъ для укрѣпленія оныхъ, — Правительственная Коммисія постановила обратить вниманіе Губернскихъ Прав-

15 i 16-go tychże przepisów, a mianowicie rozróżnia on dwojaki wypadek:

1) czy defraudant znany jest z odpowiedzialności,

2) czy defraudant z odpowiedzialności nieznany.

W pierwszym wypadku fant żaden niepotrzebny, bo skoro officyalista przysięgą związany poda go na defraudacyę i poświadczy, że go na uczynku widział, to jego poświadczenie będzie lepszym dowodem jak fant.

W drugim wypadku, kiedy defraudant na drogę publiczną lub daléj z lasu ucieknie, a z odpowiedzialności nie jest znany, powinien officyalista udać się za defraudantem do najbliższéj wsi lub miasta, i tam areszt podług przepisów, w obecności miejscowéj władzy, dopełnić.

Warszawa, dnia 22 Listopada (4 Grudnia) 1841 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski.*

Nr. 57,465/17,478.

№ 500.

Uzupełnienie przepisów karnych leśnych.

(d. 11 (23) Grudnia 1841 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z powodu zapytania przez Rząd Gubernialny Augustowski, pod dniem 4 (16) Lipca r. b., Nr. 22,973/14,045 uczynionego, o wyjaśnienie:

„jaka ma być wymierzana kara na przechodzących pieszo wydmy piasczyste, a przez to uszkadzających środki do ich ustalenia przedsięwzięte;“

Kommissya Rządowa postanowiła zwrócić uwagę wszyst-

леній на 8 и 11 статьи правилъ о наказаніяхъ, изданныхъ въ 1839 году.

Руководствуясь этими двумя статьями, Губернское Правленіе не должно встрѣчать никакого недоумѣнія по недостатку правилъ, въ случаѣ причиненія какого либо поврежденія въ казенныхъ лѣсахъ, такъ какъ въ оныхъ изложены основанія для оцѣнки всякаго рода поврежденій, и для наложенія на виновныхъ взысканія, соразмѣрно причиненному ими убытку. Опредѣленіе же постоянныхъ взысканій за каждое поврежденіе невозможно потому, что и стоимость поврежденія бываетъ неодинакова и подлежитъ измѣненіямъ, и притомъ еще—слишкомъ мелочныя правила могли бы легко ускользнуть изъ памяти.

Впрочемъ, независимо отъ этого, Правительственная Коммисія постановила дополнить 72-ю статью вышеприведенныхъ правилъ, помѣщеніемъ въ оной взысканія за переходъ пѣшкомъ черезъ запрещенныя мѣста, такъ какъ можетъ встрѣтиться необходимость въ воспрещеніи перехода черезъ лѣсные разсадники, плантаціи и тому подобныя мѣста.

Поэтому статья 72-ая излагается въ слѣдующемъ видѣ:

„Проѣзжающіе по недозволеннымъ дорогамъ или черезъ мѣста, гдѣ дороги вовсе не проложены, верхомъ, или какого либо рода возомъ, то есть упряжью, подвергаются взысканію: первые, то есть проѣзжающіе верхомъ—5 злот., или 75 коп.,—послѣдніе же, то есть проѣзжающіе возомъ—10 злот., или 1 руб. 50 коп., не смотря на число запряженныхъ лошадей.“

„Проходящіе чрезъ недозволенныя мѣста подвергаются взысканію 2 злот., или 30 коп.“

„Мѣста, черезъ которыя проходъ воспрещенъ, а также недозволенныя для проѣзда дороги должны быть прорыты рвомъ, или же обозначены вѣхою, доскою съ надписью, или другимъ знакомъ, остерегающимъ о воспрещеніи. Въ мѣстахъ, гдѣ дорога не проложена, хотя проѣздъ черезъ оныя не дозволенъ, нѣтъ надобности ставить воспретительные знаки.“

„Если, вслѣдствіе проѣзда или прохода недозволеннымъ пунктомъ, произошло явное поврежденіе, то, сверхъ того, налагается взысканіе соразмѣрно поврежденію.“

„Въ отношеніи всего вышеизложеннаго, слѣдуетъ не упускать изъ виду статей 9 и 10-й.“

kich Rządów Gubernialnych na artykuł 8-y przepisów karnych w r. 1839 wydanych, i artykuł 11-y tychże przepisów. Obok tych dwóch przepisów, Rząd Gubernialny nie może przedstawiać braku przepisu na jakąkolwiek szkodę w płodach leśnych zrządzoną, bo w nich podana zasada do oceniania wszelkiego rodzaju szkody, a zarazem do stanowienia kary, w stosunku tejże szkody, na wykraczających. Niepodobna zaś na każde szczegółowe uszkodzenia stałych kar stanowić, bo i cena szkody może być rozmaitą i ulegać zmianom, a nadto rozdrobnione przepisy musiałyby ulegać zapomnieniu.

Obok tego jednak Kommissya Rządowa postanowiła uzupełnić artykuł 72-i cytowanych przepisów, przez zamieszczenie kary na przechodzących pieszo miejscami zakazanemi. Zdarzyć się bowiem może potrzeba zakazu przechodzenia przez szkółki leśne, plantacye, i tym podobne miejsca.

Artykuł 72-i będzie na przyszłość miał następującą osnowę:

„Przejeżdżający przez drogi zakazane lub przez miejsca gdzie żadnéj nie ma drogi, a to bądź konno lub jakiegobądź rodzaju wozem, czyli zaprzęgiem, skazany być ma, w pierwszym razie, to jest jadący konno na karę złp. 5, czyli kopiejek 75; jadący zaś wozem, na karę złp. 10, czyli 1 rubel kopiejek 50, a to bez względu na liczbę koni w zaprzęgu będących.“

„Przechodzący przez miejsca wzbronione, karę złp. 2, czyli kopiejek 30, zapłacić winien.“

„Miejsca do przejścia wzbronione, jako też zakazane drogi, powinny być przekopane rowem, albo też wiechą i tablicą z napisem, lub innym znakiem, ostrzegającym o zakazie, zastawione. Na miejscach gdzie drogi nie ma, chociaż przejazd dozwolnym nie jest, nie ma potrzeby stawiać znaków zakazujących.“

„Jeżeli, przez zakazany przejazd lub przejście, szkoda widocznie zrządzoną została, natenczas ma być nadto kara w stosunku téjże szkody wymierzoną.“

„Wszystko to ze względem na art. 9 i 10-y.“

Сверхъ того, 64-ую статью вышеприведенныхъ правилъ, Правительственная Коммисія постановила дополнить слѣдующею оговоркою:

„Взысканіе за причиненный, безъ употребленія какихъ либо орудій, убытокъ, не можетъ быть ниже 1 злот., или 15 коп., не включая въ это стоимости предмета."

Означенныя два дополненія правилъ Губернское Правленіе должно опубликовать въ губернскихъ вѣдомостяхъ, и согласно съ оными налагать взысканія за проступки, совершенные послѣ 1 Февраля новаго стиля 1842 года.

Варшава, 11 (23) Декабря 1841 года.

За Директора Отдѣленія, Статсъ-Референдарій
(подписано) *Гуминскій.*

№ 53,127/16,120.

№ 501.

Постановленіе о томъ, чтобы виновные въ похищеніи камней съ казенныхъ земель подвергаемы были взысканіямъ по Суду, и чтобы цѣнность похищенныхъ камней взыскиваема съ нихъ была административнымъ порядкомъ.

(11 (23) Августа 1849 г.)

Радомскому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

По поводу трехъ дѣлъ: одного—о тайномъ вывозѣ Генрихомъ Шлисомъ изъ Бодзентынскаго лѣсничества 120-ти сажень камня, другаго—о похищеніи Штулемъ Минтибергомъ въ Самсоновскомъ лѣсничествѣ 138-ми саженъ камня, и третьяго—о похищеніи Евреемъ Ленднеромъ въ Олькушскомъ лѣсничествѣ 236-ти саженъ камня,—Губернское Правленіе въ рапортѣ, отъ 11 (23) Марта сего года, за № 25,163, возбудило вопросъ: какому вѣдомству подлежитъ рѣшеніе подобныхъ дѣлъ, и въ особенности послѣдняго изъ нихъ, по которому Правительственною Коммисіею предписано привлечь Ленднера къ отвѣтственности?

Oprócz tego, do artykułu 64-go cytowanych na początku przepisów, Kommissya Rządowa postanowiła dodać następujące zastrzeżenie:

„Kara za zrządzenie szkody, bez użycia do tego jakichbądź narzędzi, nie może być niższa od złp. 1 czyli kopiejek 15, nie licząc w to wartości przedmiotu."

Dwa te uzupełnienia przepisów, Rząd Gubernialny przez dziennik urzędowy ogłosi, i podług nich karać będzie wykroczenia, po dniu 1 Lutego nowego kalendarza 1842 roku popełnione.

Warszawa, d. 11 (23) Grudnia 1841 roku.

W zastępstwie Dyrektora Wydziału, Referendarz Stanu
(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 53,127/16,120.

№ 501.

Urządzenie, że za kradzież kamieni z gruntów rządowych odsyłać do Sądów po ukaranie, a wartość skradzionych kamieni w drodze administracyjnej ściągnąć.

(d. 11 (23) Sierpnia 1849 r.)

Do Rządu Gubernialnego Radomskiego.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Rząd Gubernialny z powodu spraw: jednej, o defraudacyą 120 sążni kamienia z leśnictwa Bodzentyn, Henrykowi Schliess, drugiej o 138 sążni z leśnictwa Samsonów, Ztullowi Müntyberg, wreszcie starozakonnemu Lendner, o pobranie 236 sążni z leśnictwa Olkusz, uformowanych, w rapporcie z daty 11 (23) Marca r. b. Nr. 25,163, przedstawił zapytanie: jaka władza jest właściwą do zawyrokowania spraw podobnych, a mianowicie tej ostatniéj, w której Kommissya Rządowa pociągnąć do odpowiedzialności Lendnera poleciła?

Въ разрѣшеніе сего недоразумѣнія, Правительственная Коммисія сообщаетъ: что настоящій вопросъ разрѣшается преимущественно 2-ю статьею Инструкціи о нарушеніи лѣсныхъ правилъ 1839 года; опредѣленнымъ этою Инструкціею взысканіямъ подвергаются виновные въ противузаконномъ причиненіи Казнѣ ущерба въ лѣсныхъ произведеніяхъ, во 2-й же ст. указаны именно предметы, которые слѣдуетъ считать лѣсными произведеніями. Сюда принадлежатъ:

a) деревья, всякаго рода, кустарники и растенія, находящіеся въ лѣсныхъ дачахъ и на отпадкахъ;
b) торфъ;
c) дикіе четвероногіе звѣри и птицы, пребывающіе къ лѣсахъ.

Къ другимъ предметамъ, находящимся въ лѣсу, Инструкція эта не относится, а потому самовольная вывозка камней изъ казенныхъ лѣсовъ не составляетъ лѣснаго похищенія. Это разъяснено еще ближе въ заключеніи сказанной Инструкціи 1839 года, въ которомъ Правительственною Коммисіею положительно изъяты отъ административнаго преслѣдованія всѣ прочія въ лѣсахъ находящіяся произведенія, какъ-то: грибы и вещества ископаемыя. Хотя же Губернское Правленіе и вслѣдъ за нимъ Правительственная Коммисія, рѣшеніемъ отъ 13 (25) Августа 1848 года, N° 65,122, подвергли еврея Минтиберга, за вывозку камней, взысканію, установленному за лѣсныя похищенія, однако такой порядокъ дѣйствій не можетъ служить общимъ правиломъ.

Впрочемъ, съ другой стороны, не подлежитъ сомнѣнію, что камни, въ казенныхъ лѣсахъ находящіеся, составляютъ собственность Казны и приносятъ Казнѣ доходъ, на пользованіе которымъ Лѣсныя Управленія обязаны, подобно тому какъ и на другіе предметы въ лѣсахъ находящіеся, выдавать ассигновки и вносить въ кассу вырученныя съ нихъ деньги. А потому, если кто самовольно, безъ вѣдома Лѣснаго Управленія и безъ возмѣщенія цѣнности, вывозитъ камни изъ казенныхъ лѣсовъ, тотъ причиняетъ ущербъ казеннымъ доходамъ и въ то же время совершаетъ кражу, и вслѣдствіе сего обязанъ вознаградить Казну за причиненный ущербъ, соразмѣрно стоимости оныхъ, и, сверхъ того, нести наказаніе за воровство. Порядокъ взысканія

W rozwiązaniu téj wątpliwości Kommissya Rządowa oświadcza:

Przedmiot obecny rozwiązuje głównie art. 2-i instrukcyi o wykroczeniach leśnych z 1839 roku. Kary tą instrukcyą przepisane dotykają tych, którzy bezprawnie zrządzają Skarbowi szkody w płodach leśnych; zaś art. 2-i wskazuje właśnie, jakie przedmioty za płody leśne uważane być mają, takiemi są:

a) drzewo, krzewy wszelkiego rodzaju, rośliny w obrębach leśnych i na odpadkach znajdujące się;
b) torf;
c) zwierzęta dzikie czworonożne, i ptaki na gruntach przebywające.

Do innych przedmiotów, w lasach znajdujących się, ta instrukcya nie stosuje się; zatém wzięcie bezprawnie kamieni, w lasach rządowych znajdujących się, nie jest defraudacyą leśną. Objaśnia to jeszcze bliżej koniec tej instrukcyi z 1839 roku, gdzie Kommissya Rządowa wyraźnie wyłączyła z pod dochodzenia administracyjnego wszelkie inne płody w lasach, jako to: grzyby i rzeczy kopalne. A jakkolwiek Rząd Gubernialny i za nim Kommissya Rządowa przez decyzyę z daty 13 (25) Sierpnia 1848 roku, Nr. 65,122, ukarała jakoby za defraudacyę leśną starozakonnego Müntyberga za pobranie kamieni, jednak postąpienia podobnego za ogólne prawidło przyjąć nie można.

Lecz z drugiej strony nie ma wątpliwości, że kamienie, w lasach rządowych położone, są własnością Skarbu i przynoszą Skarbowi dochód, na którego pobranie Urzędy leśne, zarówno jak na inne przedmioty w lasach będące, wydają assygnacye i przychód z nich do kassy wnoszą; każdy więc nieprawnie, bez wiedzy Urzędu i bez opłacenia wartości, pobierający kamienie z lasów rządowych, popełnia uszczerbek w dochodzie skarbowym, a zarazem kradzież; obowiązany więc jest wartość ich, jako szkodę zrządzoną Skarbowi, wynagrodzić, a za kradzież oddzielnie ponieść karę. Dla odzyskania szkody i ukarania winnego, artykuły 465 i 467-y nowego Kodexu kar głównych i poprawczych podają stosow-

убытковъ и привлеченія виновнаго къ отвѣтственности указанъ въ 465 и 467-й ст. новаго Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ. Принимая за тѣмъ въ уваженіе: что, по силѣ 465-й статьи означеннаго Уложенія, дозволяется взыскивать административнымъ порядкомъ, всѣ вообще причитающіеся Казнѣ платежи и доходы; и что къ этого рода доходамъ можетъ быть отнесена и цѣнность похищенныхъ съ казенной земли камней, Правительственная Коммисія постановила — привлеченіе къ отвѣтственности виновныхъ въ томъ лицъ раздѣлить такимъ образомъ, чтобы:

1) цѣнность похищенной казенной собственности была опредѣляема и взыскиваема особо административнымъ порядкомъ, и

2) независимо отъ сего виновный былъ передаваемъ въ подлежащее судебное мѣсто для подверженія его наказанію за противузаконное дѣяніе.

Указанныя здѣсь основанія Губернское Правленіе должно принять къ постоянному руководству, въ могущихъ произойти случаяхъ похищенія камней съ казенныхъ земель, не упуская въ рѣшеніяхъ своихъ прежде всего присуждать виновныхъ ко взысканію причиненныхъ Казнѣ убытковъ, наказаніе же ихъ предоставлять подлежащему Суду, которому на тотъ конецъ оно должно сообщать точныя свѣдѣнія и нужныя объясненія.

Независимо отъ сего, Губернское Правленіе увѣдомитъ о семъ постановленіи Правительственной Коммисіи, всѣ Лѣсныя Управленія, а для огражденія впредь Казны отъ подобнаго ущерба въ доходахъ, объявитъ о томъ во всеобщее свѣдѣніе посредствомъ губернскихъ вѣдомостей.

Варшава, 11 (23) Августа 1849 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Гуминскій.*

№ 29,443/9,540.

---

ne przepisy. Mając więc na uwadze, że art. 465-y tegoż Kodeksu dozwala ściągać na drodze administracyjnéj wszelkie należności i dochody skarbowe; że w poczet tych dochodów i wartość skradzionych z gruntu rządowego kamieni zaliczoną być może, postanowiła, poszukiwanie odpowiedzialności na dopuszczających się tego czynu rozdzielić w ten sposób, aby:

1) oddzielnie, wartość zabranéj Skarbowi rzeczy w drodze administracyjnéj była stanowioną i odzyskiwaną, a

2) oddzielnie winny, za czyn nieprawny, po karę do właściwego Sądu był oddany.

Taki sposób postępowania przyjmie Rząd Gubernialny za prawidło stałe, w zdarzać się mogących wypadkach kradzieży kamieni z gruntów rządowych, i nieomieszka w decyzyach swoich, przedewszystkiem, odzyskiwać szkodę Skarbowi zrządzoną, pozostawiając samo ukaranie właściwemu Sądowi, któremu tym celem dokładną wiadomość i objaśnienia potrzebne udzielać powinien.

Nadto uwiadomi Rząd Gubernialny niezwłocznie wszystkie Urzędy leśne o téj decyzyi Kommissyi Rządowéj, a dla zapobieżenia podobnym uszczupleniom dochodów skarbowych, Rząd Gubernialny, do wiadomości powszechnéj, przez dziennik gubernialny to ogłosi.

Warszawa, dnia 11 (23) Sierpnia 1849 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 29,443/9,540.

№ 502.

Объ изслѣдованіи и взысканіи по дѣламъ о лѣсныхъ проступкахъ, совершенныхъ лицами военнаго званія.

(16 (28) Апрѣля 1850 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Варшавское Губернское Правленіе, въ представленіи отъ 17 (29) Ноября прошлаго года, за № 150,650, возбудило вопросъ: слѣдуетъ ли по дѣламъ объ ущербѣ, причиненномъ въ лѣсахъ военными лицами, производить изслѣдованіе и постановлять рѣшенія на основаніи правилъ о лѣсныхъ проступкахъ и взысканіяхъ за оные, а равно слѣдуетъ ли взыскивать съ виновныхъ цѣну ущерба въ пользу Казны?

Въ разрѣшеніе сего вопроса, Правительственная Коммисія, примѣняясь къ объясненію отъ 19 (31) Іюля 1832 года, (помѣщенному въ дополнительномъ томѣ Дневника Законовъ на стр. 75 и слѣд.), коимъ опредѣленъ порядокъ производства дѣлъ о лицахъ военнаго званія; а равно имѣя въ виду распоряженіе свое отъ 27 Іюня 1833 года, за № 71,816/95,469, подтвержденное по Отдѣленію неокладныхъ сборовъ, 12 (24) Мая 1837 года, за № 37,941 и 26 Сентября (8 Октября) 1844 года, за № 78,522, относительно преслѣдованія военныхъ, виновныхъ въ таможенной контрабандѣ, объявляетъ, что: по дѣламъ о лѣсныхъ убыткахъ, причиненныхъ военными какого бы то ни было званія (не исключая и неупотребляемыхъ вовсе на службу инвалидовъ), по обнаруженіи ущерба и внесеніи онаго въ журналъ убытковъ и проступковъ для дальнѣйшаго изслѣдованія, Лѣсничій обязанъ безотлагательно отнестись къ подлежащему военному начальству о наряженіи съ своей стороны депутата, для совмѣстныхъ по сему предмету дѣйствій. Согласившись съ военнымъ депутатомъ относительно срока и мѣста, въ которомъ должно быть произведено изслѣдованіе, Лѣсничій пригласитъ прикосновенныхъ къ дѣлу лицъ. По наступленіи же срока, прибывъ въ назначенное мѣсто, онъ

№ 502.

O sprawdzaniu i karaniu wykroczeń leśnych przez wojskowych popełnianych.

(d. 16 (28) Kwietnia 1850 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Rząd Gubernialny Warszawski, w przełożeniu swém z d. 17 (29) Listopada r. z. Nr. 150,650 wniósł zapytanie:

czy szkody w lasach, przez wojskowych zrządzone, mają być dochodzone i wyrokowane na podstawie przepisów o karach i wykroczeniach leśnych, i czy należytość dla Skarbu ma być odzyskaną.

W rozwiązaniu takowego zapytania, Kommissya Rządowa, stosując się do ogłoszenia z dnia 19 (31) Lipca 1832 r. (w Dzienniku Praw tomie dodatkowym na str. 75 i następnych zamieszczonego), stanowiącego zasady do spraw, przeciwko wojskowym prowadzonych; oraz w związku z zarządzeniem swém z dnia 27 Czerwca 1833 roku, Nr. 71,816 i 95,469, ponowioném dnia 12 (24) Maja 1837 r. Nr. 37,941, i z dnia 26 Września (8 Października) 1844 roku Nr. 78,522 z Wydziału dochodów niestałych, co do dochodzenia defraudacyj celnych, przeciwko wojskowym, oświadcza, iż: w sprawach o szkody leśne, popełnione przez wojskowych jakiego bądź stopnia, (nie wyłączając i inwalidów do żadnéj służby nieużywanych), po wykryciu ich i zapisaniu do dziennika szkód i wykroczeń, dla dalszego sprawdzenia, Nadleśniczy powinien bezwłocznie wezwać właściwą władzę wojskową o wyznaczenie z swéj strony osoby, do wspólnego działania w tej czynności. Z wyznaczoną ze strony wojskowéj osobą, Nadleśniczy ułoży się o termin i miejsce, w którém sprawdzenie ma się odbyć, i wezwie do stawiennictwa osoby do sprawy wchodzące. Za nadejściem terminu sam stawi się w miejscu oznaczoném, wyprowadzi formalne śledztwo,

произведетъ формальное слѣдствіе на основаніи лѣсныхъ узаконеній, и затѣмъ—скрѣпленные подписью военнаго депутата слѣдственные протоколы, вмѣстѣ съ своими соображеніями, представитъ въ Губернское Правленіе, которое, разсмотрѣвъ дѣло, препроводитъ оное съ своимъ заключеніемъ къ подлежащему военному начальству, для присужденія къ наказанію обвиненныхъ военнаго званія, а также для взысканія съ нихъ и взноса въ лѣсную кассу цѣнности причиненнаго ими ущерба.

Губернское Правленіе обязывается сдѣлать по сему предмету соотвѣтственное распоряженіе по Лѣснымъ Управленіямъ и наблюдать за исполненіемъ онаго.

Варшава, 16 (28) Апрѣля 1850 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 30,496/9,999.

№ 503.

Правила относительно замѣна денежныхъ взысканій за убытки арестомъ или работами.

(22 Августа (3 Сентября) 1850 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Августовское Губернское Правленіе, въ рапортѣ отъ 27 Декабря (8 Января) 1849/50 года, за № 75,838, возбудило слѣдующій вопросъ: на какихъ основаніяхъ налагаемыя за лѣсные проступки денежныя взысканія должны быть замѣняемы работами: на основаніи ли 15-й статьи Инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, отъ 15 (27) Декабря 1839 года, № 100,192, или же на основаніи 91-ой статьи новаго Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ?

Въ разрѣшеніе сего вопроса, Правительственная Коммисія даетъ знать: что такъ какъ въ предписаніи ея отъ 11 (23)

podług przepisów leśnych, i protokóły śledcze, podpisane przez delegowanego wojskowego, ze stosownym rozbiorem, prześle Rządowi Gubernialnemu, który po rozpoznaniu sprawy i zaopiniowaniu, odeśle ją do właściwej władzy wojskowéj, dla wyrzeczenia kary na wojskowych obwinionych, i dla ściągnienia i wniesienia do kassy leśnéj wartości szkody, przez wykraczających wojskowych zrządzonéj.

Wydanie stosownego zarządzenia Urzędom leśnym i dopilnowanie ich wykonania Rządowi Gubernialnemu poleca.

Warszawa, dnia 16 (28) Kwietnia 1850 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 30,496/9,999.

№ 503.

Zasady do zamiany kar pieniężnych za szkody, na areszt lub robociznę.

(d. 22 Sierpnia (3 Września) 1850 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Rząd Gubernialny Augustowski, w rapporcie z dnia 27 Grudnia (8 Stycznia) 1849/50 r. Nr. 75,838, uczynił zapytanie:

podług jakich zasad zamieniać należy kary pieniężne, za wykroczenia leśne wymierzane, na robociznę, czy podług art. 15-go instrukcyi Kommissyi Skarbu z dnia 15 (27) Grudnia 1839 roku, Nr. 100,192, czy podług art. 91-go nowego Kodeksu kar głównych i poprawczych?

W rozwiązaniu takowego pytania, Kommissya Rządowa oświadcza, że gdy w reskrypcie z dnia 11 (23) Września

Сентября 1848 года, № 41,880 (1), касательно всѣхъ дѣлъ о проступкахъ противъ казеннаго имущества, преподаны уже Губернскому Правленію указанія, какимъ образомъ оно должно примѣнять новое Уголовное Уложеніе къ производимымъ съ 1848 года Губернскими Правленіями дѣламъ о контрабандѣ, а именно: относительно взысканія съ малолѣтнихъ, замѣна денежнаго штрафа арестомъ, обращенія присужденнаго взысканія на имущество умершихъ контрабандистовъ и относительно давности; то Губернское Правленіе имѣетъ уже указанныя правила для разрѣшенія, какъ вышеозначеннаго вопроса, такъ и другихъ недоумѣній, встрѣчающихся по дѣламъ о похищеніи казеннаго лѣса.

На основаніи сего предписанія, такъ какъ во 2-й статьѣ Высочайше утвержденнаго Положенія 11 Ноября 1847 года, положительно опредѣлено: что со дня введенія въ дѣйствіе Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, т. е. съ 19 (31) Декабря 1847 года, теряютъ силу и дѣйствіе свое въ Царствѣ Польскомъ всѣ прочіе законы и постановленія, въ чемъ оные измѣнены новымъ Уложеніемъ, и такъ какъ 15-я статья Инструкціи, изданной Правительственною Коммисіею въ 1839 году, отмѣнена 91-ю статьею Уложенія; то назначаемыя за похищеніе лѣса денежныя взысканія должны быть замѣняемы работами не на основаніи вышеупомянутой Инструкціи, а на основаніи Уложенія.

Но какъ, по силѣ 3-й статьи Положенія о введеніи въ дѣйствіе Уголовнаго Уложенія, къ дѣламъ о проступкахъ, совершенныхъ до 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года, должны быть прилагаемы тѣ узаконенія, которыя окажутся менѣе строгими для обвиненнаго, и какъ постановленія 15-й статьи Инструкціи 1839 года, менѣе строги относительно незначительныхъ взысканій (такъ какъ по нимъ однимъ днемъ работы покрывается 5 злотыхъ, т. е. 75 коп., по уголовному же закону за первые 20 рублей, однимъ днемъ покрывается лишь 50 копѣекъ денежнаго взысканія); то къ прежде заведеннымъ дѣламъ должны

(1) Означенное предписаніе прилагается ниже.

1848 r. Nr. 41,880 (1) co do wszelkich spraw defraudacyjnych skarbowych, wydała już Rządowi Gubernialnemu informacyę, jak ma stosować nowy Kodeks karny do spraw defraudacyjnych, od r. 1848 przez Rządy Gubernialne rozpoznawanych, mianowicie: pod względem karania nieletnich, zamiany kary pieniężnéj na areszt, ściągania należności z majątku zmarłych defraudantów, wreszcie względem przedawnienia; przeto Rząd Gubernialny, do rozwiązania powyższego pytania, jako téż innych nastręczających się kwestyj, w sprawach defraudacyjnych leśnych, ma już wskazane zasady.

I podług tego rozporządzenia, gdy art. 2-gi ustawy przechodniéj z dnia 11 Listopada z r. 1847, Najwyżej zatwierdzonéj, wyraźnie przepisuje: iż z dniem wprowadzenia w wykonanie Kodeksu kar głównych i poprawczych, t. j. z dniem 19 (31) Grudnia 1847 roku, tracą swą moc w Królestwie wszelkie inne prawa i urządzenia, o ile przez Kodeks kar głównych i poprawczych zmienione zostały, a art. 15-y instrukcyi Kommissyi Rządowéj z roku 1839, zmieniony jest przez art. 91-y Kodeksu, podług niego przeto, a nie podług instrukcyi, kary pieniężne, za szkody leśne wymierzane, zamieniać należy na robociznę.

Wszakże do wykroczeń przed 1 Stycznia 1848 roku popełnionych, gdy według art. 3-go ustawy przechodniéj, stosowane być ma to prawo, które dla obwinionego łagodniejsze obejmuje przepisy, a przepis art. 15-go instrukcyi 1839 r. jest łagodniejszy co do kar małych, (gdyż za jeden dzień roboczizny liczy kary złotych 5 czyli kop. 75, a prawo karne za pierwsze 20 rs. za dzień jeden liczy tylko 50 kop.); przeto

(1) Reskrypt powołany poniżéj zamieszczonym zostaje.

быть примѣняемы постановленія не Уголовнаго Уложенія, а указанной Инструкціи Правительственной Коммисіи.

Наконецъ, Правительственная Коммисія обращаетъ вниманіе Губернскаго Правленія на то, что какъ по новому Уложенію въ статьяхъ 468 и 617 до 623 за охоту и ловлю звѣрей, въ статьяхъ же 810 до 814 за неосторожное обращеніе съ огнемъ въ лѣсахъ опредѣлены въ замѣнъ прежнихъ другія взысканія, то во всѣхъ этихъ случаяхъ Губернское Правленіе должно соображаться, въ своихъ рѣшеніяхъ, съ правилами и взысканіями, установленными въ означенныхъ статьяхъ.

Варшава, 22 Августа (3 Сентября) 1850 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Гуминскій.*

№ 71,153/24,281.

Приложеніе къ № 503-му.

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Изъ представленныхъ на рѣшеніе дѣлъ о проступкахъ противъ имущества и доходовъ Казны, Правительственная Коммисія удостовѣрилась, что Губернскія Правленія не обращаютъ вниманія на то: что введенное 20 Декабря (1 Января) 1847/8. года въ дѣйствіе новое Уложеніе о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ предписало къ исполненію измѣненныя противу прежнихъ общія основанія.

Губернскія Правленія должны обращать вниманіе на эти измѣненія тѣмъ болѣе, что дѣйствіе новаго Уложенія распространяется и на нѣкоторые проступки противъ казенныхъ доходовъ, и что сказанное Уложеніе, въ 465-й статьѣ, равно какъ и Положеніе 11 Ноября 1847 года, въ 37-й статьѣ, оставляя въ своей силѣ прежнія карательныя узаконенія, въ чемъ они не отмѣнены Уложеніемъ, слили эти узаконенія въ одно цѣлое съ Уложеніемъ, и вслѣдствіе того подчинили оныя общимъ, въ раздѣлѣ I-мъ Уложенія изложеннымъ основаніямъ.

do spraw dawnych przepis instrukcyi Kommissyi Rządowej a nie Kodeksu karnego stosować należy.

Wreszcie Kommissya Rządowa zwraca uwagę Rządu Gubernialnego, że gdy nowy Kodeks odmienne postanowił kary w artykule 468, 617 do 623-go za polowanie i łowienie zwierząt, a w art. 810 do 814-go za nieostrożne obchodzenie się z ogniem w lasach, przeto, w tychże wypadkach, przepisy i kary w nich objęte przez Rząd Gubernialny wymierzane być winny.

Warszawa, dnia 22 Sierpnia (3 Września) 1850 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 71,153/24,281.

Annex do Nr. 503-go.

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z przedstawionych pod decyzyę akt w sprawach defraudacyjnych, Kommissya Rządowa przekonała się, iż Rządy Gubernialne nie zwracają uwagi na to, że w dniu 20 Grudnia (1 Stycznia) 1847/8 roku zaprowadzony nowy Kodeks kar głównych i poprawczych podał odmienne dotychczasowym zasady ogólne do wykonania.

Uwaga Rządów Gubernialnych tém bardziej na zmianę tę winna być zwróconą, że Kodeks nowy objął nawet niektóre wykroczenia, tyczące dochodów skarbowych, zaś w art. 465-m tenże Kodeks, równie jak i ustawa przechodnia z dnia 11 Listopada 1847 roku, w art. 37-m, zachowując dotychczasowe przepisy karne, o ile przez Kodeks nie zostały zastąpione w swojéj mocy, połączyły je w jedną z Kodeksem całość, a tém samém podały onęż również pod ogólne zasady Kodeksu w dziale I-m zawarte.

Въ особенности замѣчено Правительственною Коммисіею: что Губернскія Правленія упускаютъ изъ виду правила относительно малолѣтства и совершеннолѣтія, замѣна денежнаго личнымъ взысканіемъ и обращенія денежныхъ взысканій на имущество подсудимыхъ въ случаѣ ихъ смерти и давности; и потому въ этомъ отношеніи Губернскія Правленія обязаны ближе ознакомиться съ правилами новаго Уложенія.

Для введенія же однообразія въ дѣлопроизводствѣ, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства считаетъ необходимымъ указать на различіе въ главныхъ и общихъ основаніяхъ между прежними Финансовыми узаконеніями и нововведеніями Уложенія, а именно:

1) На основаніи предписанія Правительственной Коммисіи отъ 7 Марта 1827 года, № 3,585, несовершеннолѣтніе, недостигшіе 12-лѣтняго возраста, за проступки противъ казеннаго имущества, подвергались взысканіямъ, съ тѣмъ однакожъ условіемъ, чтобы эти взысканія обращаемы были лишь на собственное ихъ имущество. По 101-й статьѣ Уложенія, дѣти, не достигшія семи лѣтъ отъ роду, вовсе не подлежатъ наказаніямъ, которыя замѣняются для нихъ лишь домашнимъ вразумленіемъ, внушеніемъ или наставленіемъ. Дальнѣйшій возрастъ несовершеннолѣтнихъ до двадцати одного года, относительно ихъ виновности, подраздѣляется, по статьямъ 144 и 151 Уложенія, на малолѣтнихъ, имѣющихъ болѣе 7-ми, но менѣе 10-ти, и отъ 10-ти до 14-ти лѣтъ отъ роду, и, наконецъ, на несовершеннолѣтнихъ, коимъ отъ роду болѣе 14-ти лѣтъ, но менѣе двадцати одного года.

Первые не подвергаются опредѣленнымъ въ законахъ наказаніямъ, но отдаются родителямъ или благонадежнымъ родственникамъ для строгаго за ними присмотра, домашняго исправленія и соотвѣтственнаго наставленія.

Сіе правило распространяется и на имѣющихъ отъ 10-ти до 14-ти лѣтъ отъ роду, когда съ достовѣрностью признано, что преступленіе учинено ими безъ разумѣнія.

Наказаніе имѣющихъ отъ 10-ти до 14-ти лѣтъ отъ роду и учинившихъ съ разумѣніемъ преступленія, за которыя опредѣлено закономъ заключеніе въ смирительномъ домѣ, или дру-

Szczególniéj Kommissya Rządowa dostrzega, że Rządy Gubernialne nie mają na względzie przepisów, mówiących o małoletności i pełnoletności, o zamianie kary pieniężnéj na osobistą, o realizowaniu kar pieniężnych z majątku obwinionych, w razie ich śmierci i przedawnienia; pod temi zatém względami, Rządy Gubernialne bliżéj z przepisami nowego Kodeksu obeznać się są w obowiązku.

Dla zaprowadzenia zaś jednostajności w postępowaniu, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu uznaje być koniecznem, wykazać różnice, jakie zachodzą w głównych i ogólnych zasadach, między dotychczasowemi przepisami skarbowemi, a przepisami nowego Kodeksu, i tak:

1) Nieletni mniej jak lat dwanaście liczący, za wykroczenia skarbowe, stosownie do reskryptu Kommissyi Rządowéj z d. 7 Marca 1827 r. Nr. 3,585, do kary pociągani byli, z tém wszakże zastrzeżeniem, że kary te, jedynie z majątku ich własnego ściągać dozwolono. Kodeks w art. 101-m wyłącza zupełnie od karygodności dzieci, nie mające siedmiu lat wieku, i oneż domowém upomnieniem, przestrogą lub nauką zastępuje. Dalszy wiek małoletnich do lat 21, dzieli Kodeks w art. 144 i 151-m pod względem karygodności, na mających od 7 do 10, od 10 do 14 skończonych, wreszcie od 14 do 21 nie skończonych.

Pierwsi nie ulegają karom w prawie postanowionym, lecz oddani być mają pod ścisły dozór rodzicom lub godnym zaufania krewnym, dla skarcenia i udzielenia im stosownéj nauki.

Przepis ten ma być stosowany do nieletnich, mających od 10 do 14 lat skończonych, jeżeli udowodnioném będzie, że przestępstwo popełnili, bez przeświadczenia o bezprawności czynu.

Kara za przestępstwa przez nieletnich, od 10 do 14 lat mających, popełnione, z przeświadczeniem o bezprawności czynu, za które postanowioném jest zamknięcie w domu popra-

гое менѣе строгое, слѣдовательно и денежное взысканіе, которому подлежатъ проступки противъ Казны, замѣняется исправительнымъ домашнимъ, цо распоряженію родителей или опекуновъ, наказаніемъ.

Несовершеннолѣтніе, имѣющіе отъ роду болѣе 14-ти лѣтъ, но менѣе двадцати одного года, за учиненіе преступленій и проступковъ, подъ которые подходятъ и проступки противъ Казны, приговариваются къ опредѣленнымъ въ законѣ и особыхъ положеніяхъ наказаніямъ, одною или двумя степенями ниже, если такая постепенность возможна по существующимъ правиламъ. Подобнымъ смягченіемъ, на основаніи 148-й статьи, пользуются и несовершеннолѣтніе, вовлеченные въ преступленіе другимъ совершеннолѣтнимъ. Однакожъ 151-ою статьею Уложенія постановлено, что несовершеннолѣтніе отъ 10-ти лѣтъ до двадцати одного года, которые изобличены будутъ вторично въ томъ же преступленіи, подвергаются за сіе новое преступленіе одинаковому съ совершеннолѣтними наказанію, съ соблюденіемъ правилъ предписанныхъ 145, 146 и 147 й статьями Уложенія о наказаніяхъ. Но всѣми этими узаконеніями опредѣляются лишь наказанія, коимъ подлежатъ виновные, касательно же вознагражденія за причиненные ими убытки, Губернскія Правленія должны руководствоваться правилами дѣйствующаго гражданскаго закона, а именно статьею 1384-ю, по силѣ которой отвѣтственность за вредъ, причиненный несовершеннолѣтними, падаетъ на лица, имѣющія за ними присмотръ.

2) На основаніи 21 § Инструкціи отъ 1 Октября 1809 года и постановленія Князя Намѣстника въ Царствѣ, отъ 10 Февраля 1824 года, № 16,481, въ случаѣ доказанной несостоятельности виновныхъ въ проступкахъ противъ имущества Казны, налагаемыя на нихъ денежныя взысканія замѣнялись арестомъ, считая по 4 рубля 50 коп. за каждую недѣлю ареста. Такой же замѣнъ допускается и Уложеніемъ, но на другихъ основаніяхъ, такъ какъ, по силѣ 91-й статьи, за первые, подлежащіе ко взысканію съ виновнаго 20 рублей зачитается по 50 коп. за каждый день заключенія, за слѣдующее свыше 20 до 50-ти рублей — по 75 коп., а послѣ сего за всю остальную сумму—по одному рублю, та за каждый день заключенія. кж

wy lub inna mniéj surowa kara, a zatém jak za defraudacye, pieniężna, ma być zastąpiona domowém skarceniem, podług rozporządzenia rodziców lub opiekunów.

Nieletni więcéj niż lat 14, lecz mniéj niż lat 21 skończonych mający, za przestępstwa i wykroczenia, do których i skarbowe należą, skazani być mają na kary, w prawie lub przepisach oznaczone, lecz o jeden lub dwa stopnie zniżone, i o ile podobne stopniowanie w przepisach jest objęte. Podobnegoż złagodzenia doznawać mają, stosownie do art. 148-go małoletni wciągnieni do przestępstwa przez osobę pełnoletnią. Zastrzega przecież Kodeks w art. 151, że nieletni od 10 do 21 lat nieskończonych, za powtarzaniem przestępstwa, ulegać będą za ostatnie, karom na pełnoletnich oznaczonym, z uwagą na art. 145, 146 i 147-y Kodeksu kar. Wszakże przepisy te mówią tylko o karach, co się tycze zaś wynagrodzenia szkód, Rządy Gubernialne winny mieć na uwadze przepisy obowiązującego prawa cywilnego, które w art. 1,384-m czyni odpowiedzialnemi, za szkody zrządzone przez małoletnich, osoby, dozór nad takiemi małoletniemi mające.

2) Kary pieniężne, zasądzane za przekroczenia fiskalne, w przypadkach udowodnionego ubóstwa ukaranych, na zasadzie § 21-go instrukcyi z dnia 1 Października 1809 r., postanowienia Księcia Namiestnika Królestwa z dnia 10 Lutego 1824 r., Nr. 16,481, zamieniały się na areszt, licząc za każde rsr. 4 kop. 50 po tygodniu. Kodeks, utrzymując tęż samą zamianę, w art. 91-m inną do niéj wskazuje zasadę; za pierwsze bowiem należące się od skazanego rs. 20, zalicza po kop. 50 za każdy dzień osadzenia, za wyższą kwotę od 20 do 50, po kop. 75, a następnie za całą pozostającą ilość po rs. 1 za każdy dzień osadzenia.

Постановленіе Совѣта Управленія отъ 1 (13) Апрѣля 1832 года, присужденное вслѣдствіе замѣна денежнаго взысканія наказаніе арестомъ за контрабанду ограничило тремя годами; Уложеніе, въ вышеприведенной статьѣ, продлило этотъ срокъ до пяти лѣтъ.

Положеніе о введеніи въ дѣйствіе Уложенія о наказаніяхъ, въ 3-й статьѣ, предписываетъ къ дѣламъ о преступленіяхъ, учиненныхъ до 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года, не получившимъ еще окончательнаго до того дня рѣшенія, прилагать то узаконеніе, которое окажется менѣе строгимъ для обвиненнаго. Слѣдовательно, при замѣнѣ арестомъ денежныхъ фискальныхъ взысканій по дѣламъ о проступкахъ, совершенныхъ до 1848 года, кои, до истеченія прошлаго 1847 года, не были еще рѣшены окончательно, надобно руководствоваться правилами Уголовнаго Уложенія, въ чемъ они окажутся благопріятнѣе для обвиненнаго; напротивъ того, арестъ, усиленный до пяти лѣтъ, вмѣсто прежде опредѣленныхъ трехъ лѣтъ, можетъ найти примѣненіе лишь къ проступкамъ, учиненнымъ послѣ 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года, и къ дѣламъ, возникшимъ уже послѣ этого срока.

3) На основаніи предписанія отъ 1 Іюля 1825 года, № 36,643, наложенныя окончательнымъ приговоромъ денежныя фискальныя взысканія, въ случаѣ смерти обвиненнаго, обращаемы были на оставшееся послѣ него имущество. Статьею 65-ю Уложенія дозволено взыскивать съ имущества виновнаго лишь одно вознагражденіе за причиненные имъ убытки, статьею же 162-ю сего Уложенія постановлено, что, за смертью осужденнаго, приговоръ о наказаніи его самъ собою отмѣняется. Слѣдовательно Финансовыя Управленія впредь, по дѣламъ о проступкахъ противъ Казны, изъ оставшагося имущества обвиненнаго могутъ взыскивать не денежные штрафы, а лишь одно причитающееся Казнѣ вознагражденіе за причиненные убытки и издержки. Дѣйствіе этого правила распространяется не только на возникшія уже, или могущія впредь возникнуть дѣла о проступкахъ, совершенныхъ послѣ начала текущаго года, но и на прежнія дѣла, не получившія еще окончательнаго рѣшенія.

4) По постановленіи отъ 10 Октября 1833 года, № 37,507,

Postanowienie Rady Administracyjnéj z dnia 1 (13) Kwietnia 1832 roku, karę aresztu, z zamiany kary pieniężnéj za defraudacyą powstałą, ograniczyło do lat 3, Kodeks w powołanym wyżéj artykule do lat 5 go posunął.

Ustawa przechodnia w art. 3, do przestępstw przed dniem 20 Grudnia (1 Stycznia) 1847/8 r. popełnionych, i do tego dnia prawomocnie nie osądzonych, stosować nakazuje prawo, które dla obwinionego łagodniejsze obejmuje przepisy; przy zamienianiu zatém na areszt kar defraudacyjnych pieniężnych, w processach o czyny przed rokiem 1848 popełnione poformowanych, i do końca roku zeszłego 1847 niedokończonych, prawideł Kodeksu karnego, o ile te łagodniejsze będą dla obwinionego, trzymać się należy; przeciwnie podwyższenie aresztu do lat pięciu, zamiast poprzednio oznaczonych lat 3, miejsce mieć tylko może co do czynów od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1847/8 r. popełnionych, i spraw odtąd początek biorących.

3) Stosownie do reskryptu z dnia 1 Lipca 1825 roku, Nr. 36,643, kary defraudacyjne, wyrokiem prawomocnym zasądzone, w przypadku śmierci obwinionego, ściągane były z majątku po nim pozostałego. Kodeks w art. 65-m dozwala poszukiwania na majątku obwinionego tylko strat zrządzonych, zaś art. 162-i Kodeksu przepisuje, że ustanawiające karę wyroki umarzają się przez śmierć przestępcy; odtąd więc już nie karę, ale tylko samą należność skarbową, szkody i kosztów, władze skarbowe w sprawach defraudacyjnych, z majątku po obwinionym pozostałego, poszukiwać mogą; co nie tylko do spraw, o czyny od początku roku bieżącego popełnione poformowanych i formować się nadal mogących, ale i do dawniejszych, o ile te ostatecznie nie są zawyrokowane, stosowaném być powinno.

4) Dochodzenie przekroczeń fiskalne, przedawnieniu nie

преслѣдованіе проступковъ противъ имущества Казны не прекращалось за давностью; по силѣ же 4-го пункта 164-й статьи Уголовнаго Уложенія, вина и наказаніе покрываются давностью, когда со времени учиненія преступленія или проступка, за которые опредѣляется закономъ денежное взысканіе, прошло три года, и когда оные во все сіе время не сдѣлались гласными, или виновные въ оныхъ слѣдствіемъ, въ теченіе того же времени, не были обнаружены.

Сіе правило должно быть распространено на всѣ преступныя дѣянія, совершенныя не только послѣ 20 Декабря (1 Января) 1847/8 года, но и до наступленія этого срока.

Указавъ такимъ образомъ на главныя измѣненія, введенныя новымъ Уголовнымъ Уложеніемъ въ существующія Финансовыя узаконенія, Правительственная Коммисія обращаетъ еще вниманіе Губернскаго Правленія на инструкцію для Судовъ въ Царствѣ Польскомъ, отъ 28 Ноября (10 Декабря) 1847 года, преимущественно же на 3-ю статью оной, по силѣ которой, чрезвычайное денежное взысканіе, въ случаѣ неполноты доказательствъ о совершеніи проступка, не можетъ превышать половину полнаго взысканія. Сіе узаконеніе, отмѣняющее основанія 22 § Инструкціи отъ 1 Октября 1809 года, должно служить руководствомъ при обсужденіи проступковъ противъ Казны, но лишь по дѣламъ, возникшимъ послѣ 19 Декабря (1 Января) 1847/8 года.

Наконецъ, Правительственная Коммисія вмѣняетъ Губернскому Правленію въ обязанность — въ точности ознакомиться съ правилами дѣйствующаго Уложенія, для строгаго ихъ исполненія, не упуская изъ виду и другихъ измѣненій, какія могутъ оказаться при подробномъ разборѣ и примѣненіи онаго ко встрѣчающимся случаямъ.

Варшава, 11 (23) Сентября 1848 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ (подписано) *Бобровскій.*

№ 41,880.

---

ulegało, jak to urządzeniem z dnia 10 Października 1833 r. Nr. 37,507, bliżéj wskazano; że zaś Kodeks karny w art. 164-m ustępie 4-m stanowi przedawnienie, jeżeli od czasu popełnienia przestępstwa lub wykroczenia, na które prawo oznacza karę pieniężną, upłynęło lat trzy, i gdy przez cały ten czas, przestępstwo nie stało się wiadomém, albo jeżeli w tym przeciągu czasu, winny pomimo śledztwa nie został odkrytym.

Prawidła tego trzymać się należy co do czynów nietylko od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1847/8 r. ale i przed tym terminem popełnionych.

Przeszedłszy w powyższy sposób, wskazane główne różnice, jakie prawo nowe karne w dotychczasowych przepisach skarbowych wprowadza, Kommissya Rządowa zwraca jeszcze uwagę Rządu Gubernialnego, na instrukcyę dla Sądów Królestwa, na dniu 28 Listopada (10 Grudnia) 1847 r. wydaną, szczególniej na art. 3-ci, według którego, kara podzwyczajna pieniężna, w braku zupełnego dowodu o popełnioném wykroczeniu, połowie tylko kary pełnéj odpowiadać może; prawo to zmieniające zasady § 22-go instrukcyi z dnia 1 Października 1809 r., stosować należy przy ocenianiu przekroczeń skarbowych, lecz tylko w sprawach po dniu 19 Grudnia (1 Stycznia) 1847/8 r. formowanych. Wreszcie Kommissya Rządowa obowiązuje Rząd Gubernialny, iżby, obeznawszy się dokładnie z Kodeksem obowiązującym, ścisle się do niego stosował, nie spuszczając z uwagi i innych zmian, jakie, przy szczegółowym rozbiorze i applikacyi jego do zachodzących wypadków, napotkać może.

Warszawa, dnia 11 (23) Września 1848 roku.

Z polecenia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Bobrowski.*

Nr. 41,880.

№ 504.

О взысканіяхъ съ охотящихся въ заповѣдныхъ рощахъ.

(20 Февраля (4 Марта) 1851 г.)

Люблинскому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ разрѣшеніе представленія Губернскаго Правленія, отъ 26 Іюня (8 Іюля) прошлаго года, № 54,041, о томъ, чтобы противозаконно охотящіеся въ заповѣдныхъ рощахъ подвергаемы были взысканіямъ на основаніи 617-ой ст. Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, Правительственная Коммисія поставляетъ Губернскому Правленію на видъ, что въ предписаніи ея отъ 22 Августа (3 Сентября) прошлаго года, за № 71,153, въ послѣднемъ пунктѣ указано уже ею на тѣ статьи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, по силѣ которыхъ должны быть налагаемы взысканія за противузаконную охоту въ казенныхъ лѣсахъ. Изъ нихъ 2-й пунктъ 468-й статьи сего Уложенія, опредѣляющій наказанія за самовольную охоту или ловлю звѣрей и птицъ въ мѣстахъ, гдѣ онѣ запрещены, находитъ самое прямое примѣненіе къ противозаконно охотящимся въ заповѣдныхъ рощахъ, вообще же означенная статья, опредѣляющая наказанія за противузаконную охоту на казенныхъ земляхъ и взысканія съ чиновниковъ, дозволяющихъ подобную охоту, имѣетъ законную силу и должна быть объявлена лѣснымъ служителямъ посредствомъ Лѣсныхъ Управленій.

Варшава, 20 Февраля (4 Марта) 1851 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Гуминскій.*

№ 55,924/18,840.

№ 504.

Kary na polujących w ostępach ochronnych.

(d. 20 Lutego (4 Marca) 1851 r.)

Do Rządu Gubernialnego Lubelskiego.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W odpowiedzi na rapport Rządu Gubernialnego z dnia 26 Czerwca (8 Lipca) r. z. Nr. 54,041, w którym wnosi, aby kary na nieprawnie polujących w ostępach ochronnych wymierzane były podług art. 617-go Kodeksu kar głównych i poprawczych, Kommissya Rządowa zwraca uwagę Rządu Gubernialnego, że już w reskrypcie z dnia 22-go Sierpnia (3 Września) r. z. Nr. 71,153 w ostatnim ustępie wskazała artykuły Kodeksu kar głównych i poprawczych, z których kary mają być wymierzane, za nieprawne w lasach rządowych polowanie. Z tych artykuł 468-y pomienionego Kodeksu w ustępie 2-m przepisujący kary, za samowolne polowanie lub łowienie zwierząt lub ptaków w miejscach wzbronionych, jest najwłaściwszy do zastosowania na nieprawnie polujących w ostępach ochronnych, a w ogólności artykuł ten, przepisujący kary za nieprawne polowanie w gruntach skarbowych oraz kary na urzędników, nieprawnego polowania dozwalających, jest obowiązującym, i służbie po urzędach leśnych ogłoszonym być powinien.

Warszawa, dnia 20 Lutego (4 Marca) 1851 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 55,924/18,840.

№ 505.

О производствѣ дѣлъ о несовершеннолѣтнихъ, виновныхъ въ неосторожномъ обращеніи съ огнемъ въ лѣсахъ.

(23 Октября (4 Ноября) 1851 года.)

Плоцкому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

При рапортѣ отъ 14 (26) Мая сего года, № 29,294, Губернское Правленіе представляя приговоръ Пултускаго Окружнаго Мироваго Суда отъ 2 (14) Сентября 1849 года, при семъ возвращаемый, коимъ 17-лѣтній пастухъ Войцѣхъ Тышкевичъ, за неосторожное обращеніе съ огнемъ въ казенномъ лѣсу, подвергнутъ домашнему исправительному наказанію по распоряженію родителей или опекуновъ,—обратило вниманіе Правительственной Коммисіи, что подобные приговоры, оставляя ненаказанными несовершеннолѣтнихъ пастуховъ, которые чаще всего причиняютъ пожары въ лѣсахъ, не предохранятъ казенныхъ лѣсовъ отъ дальнѣйшихъ убытковъ и истребленій, происходящихъ отъ неосторожнаго обращенія съ огнемъ или отъ умышленнаго поджога.

Въ отвѣтъ на это представленіе, Правительственная Коммисія объявляетъ, что уголовные законы по сему предмету и постановляемые на основаніи оныхъ приговоры вполнѣ соотвѣтствуютъ своей цѣли, если только они съ точностью исполняются.

За проступки, совершенные по неосторожности, несовершеннолѣтніе, имѣющіе болѣе 14-ти лѣтъ, но менѣе двадцати одного года отъ роду, въ силу 149-й статьи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, подвергаются лишь домашнему исправительному наказанію, по распоряженію родителей или опекуновъ; подобному же наказанію, въ силу 4-го пункта 145-й статьи того же Уложенія, подвергаются несовершеннолѣтніе, имѣющіе отъ 10-ти до 14-ти лѣтъ отъ роду, за преступленія съ разумѣніемъ учиненныя, за которыя опредѣлено закономъ заключеніе въ смирительномъ домѣ, или другое менѣе строгое наказаніе. Примѣняясь къ этимъ постановленіямъ, Суды въ послѣднихъ двухъ случаяхъ основательно подвергаютъ домашнему исправительному наказанію несовершеннолѣтнихъ пастуховъ,

№ 505.

O postępowaniu z nieletniemi, za nieostrożne obchodzenie się z ogniem w lasach.

(d. 23 Października (4 Listopada) 1851 r.)

Do Rządu Gubernialnego Płockiego.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Przy reskrypcie z d. 14 (26) Maja r. b. Nr. 29,294, Rząd Gubernialny przedstawiając wyrok Sądu Pokoju Okręgu Pułtuskiego z d. 2 (14) Września 1849 roku, tu załącznie zwracający się, którym Wojciecha Tyszkiewicza, wieku lat 17 pastucha, za nieostrożne obchodzenie się z ogniem w lesie rządowym, odesłano po skarcenie domowe rodziców lub opiekunów, zwrócił zarazem uwagę Kommissyi Rządowéj, iż podobnego rodzaju zawyrokowanie, jako niedotykające karą małoletnich pasterzy bydła, którzy najczęściej są sprawcami pożarów w lasach rządowych, nie ochronią lasów rządowych od dalszych szkód i zniszczeń, z nieostrożnego z ogniem obchodzenia się lub umyślnego onegoż podkładania wynikających.

W odpowiedzi na powyższe przełożenie, Kommissya Rządowa oświadcza, iż przepisy prawa karnego w téj mierze wydane i wyroki na podstawie takowego zapadające, są odpowiednie, należy je tylko ściśle wykonywać.

Za przestępstwa popełnione w skutek nieostrożności, nieletni więcej niż lat 14, lecz mniéj niż lat 21 skończonych mający, w myśl art. 149 go Kodeksu kar głównych i poprawczych, ulegają tylko skarceniu domowemu, podług rozporządzenia rodziców lub opiekunów; podobnéjże karze podpadają nieletni, od lat 10 do lat 14 wieku mający, według art. 145 ustępu 4-go tegoż prawa, za przestępstwa z przeświadczeniem o bezprawności czynu popełnione, na które jest postanowioném zamknięcie w domu poprawy, lub inna mniéj surowa kara. Sądy, w zastosowaniu się do przepisów powyższych, nieletnich pasterzy bydła, w powyższych dwóch przypadkach zostających, z nieostrożności lub z umysłu ogień w lasach zapuszczających, zasadnie oddają skarceniu domo-

виновныхъ въ разведеніи огня въ казенныхъ лѣсахъ, съ умысломъ или по неосторожности. Но, чтобы постановляемые по сему предмету приговоры привели къ желаемымъ результатамъ, а именно къ обузданію сего рода проступковъ, путемъ законнаго взысканія, а тѣмъ самимъ къ предохраненію казенныхъ лѣсовъ отъ дальнѣйшихъ убытковъ, причиняемыхъ пожарами, Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію—во всѣхъ подобныхъ случаяхъ, немедленно подвергать судебной отвѣтственности несовершеннолѣтнихъ пастуховъ, обвиняемыхъ въ разведеніи огня въ казенныхъ лѣсахъ, и наблюдать за скорымъ и примѣрнымъ наказаніемъ оныхъ. По полученіи приговоровъ, Губернское Правленіе должно безотлагательно препроводить оные для исполненія на мѣстѣ, подъ личною отвѣтственностью Гминныхъ Войтовъ и Бургомистровъ, которые, въ удостовѣреніе исполненія приговора, обязаны составить о томъ протоколъ и представить оный въ Губернское Правленіе. Если родители или опекуны находятся въ отлучкѣ или отказываютъ въ исполненіи судебнаго приговора, то оный исполняется мѣстнымъ начальствомъ. При исполненіи наказаній этого рода, долженъ непремѣнно присутствовать приглашенный для сего лѣсной чиновникъ, который обязанъ затѣмъ удостовѣреніе о своемъ присутствіи внести въ протоколъ.

Предавая судебной отвѣтственности обвиняемыхъ въ причиненіи пожаромъ убытковъ въ казенныхъ лѣсахъ, Губернское Правленіе обязано вмѣстѣ съ тѣмъ потребовать отъ Суда, дабы, независимо отъ присужденія къ домашнему наказанію несовершеннолѣтнихъ пастуховъ, вознагражденіе за причиненные ими Казнѣ Царства убытки, въ случаѣ ихъ несостоятельности, взыскиваемо было съ лицъ, которыми они приставлены къ стаду, по силѣ 1384-й статьи Французскаго Гражданскаго Кодекса и 808-й статьи Уголовнаго Уложенія.

Сообразно съ этими постановленіями, Губернское Правленіе обязано наблюсти за наказаніемъ Войцѣха Тышкевича, въ другихъ же подобныхъ случаяхъ—принять оныя къ руководству.

Варшава, 23 Октября (4 Ноября) 1851 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№36,650/14,097.

---

wemu. Aby jednak wyroki w téj mierze zapadłe skutek pożądany otrzymały, głównie aby, przez satysfakcyą prawa, ukrócić przekroczenia tego rodzaju, a tém samem ochronić lasy rządowe od dalszych szkód pożarami spowodowanych; Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, aby w każdym z podobnych przypadków, obwinionych nieletnich pasterzy bydła o zapuszczenie ognia w las rządowy, niezwłocznie pociągał do odpowiedzialności sądowej, tudzież spiesznego i przykładnego ukarania dopilnował. Za otrzymaniem wyroków, takowe Rząd Gubernialny niebawnie prześle na grunt, celem ich wykonania pod odpowiedzialnością właściwych Wójtów gmin i Burmistrzów, którzy o egzekucyi wyroku na dowód, stosowny protokół spisać i Rządowi Gubernialnemu przesłać winni; gdyby rodziców lub opiekunów skazanego w miejscu nie było, lub ciż wzbraniali się wypełnić wyrok sądowy, wykonaniem takowego zajmie się władza miejscowa; przy egzekucyi kar tego rodzaju zawsze obecnym być powinien urzędnik leśny, na ten cel zawezwany, który w protokóle obecność swoją zapisze.

Oddając po ukaranie obwinionych o szkody w lasach rządowych przez pożar zrządzone, obowiązany Rząd Gubernialny zarazem domagać się od Sądów, iżby obok skarcenia domowego nieletnich pastuchów, wynagrodzenie szkód Skarbowi Królestwa w lasach rządowych przez pasterzy spełnionych, w razie ich niewypłacalności, było zasądzone jednocześnie od osób, które do paszenia stada ich użyły, a to w myśl art. 1,384-go Kodeksu cywilnego francuzkiego i art. 808 Kodeksu karnego.

Podług tego, Rząd Gubernialny dopilnuje ukarania Wojciecha Tyszkiewicza i zastosuje się w innych podobnych temu przypadkach.

Warszawa, d. 23 Października (4 Listopada) 1851 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 36,650/14,097.

№ 506.

О замѣнѣ денежныхъ взысканій лѣсными работами.

(11 (23) Декабря 1853 года.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ и Лѣснымъ Коммисарамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ 15-ой статьѣ правилъ о лѣсныхъ взысканіяхъ и проступкахъ, отъ 15 (27) Декабря 1839 года, № 100,191, постановлено слѣдующее: „если виновный по причинѣ бѣдности не въ состояніи заплатить денежное взысканіе, то онъ присуждается къ аресту, усиленному работами, или же къ однимъ только работамъ съ пользою для лѣснаго хозяйства.“

Въ распоряженіи Правительственной Коммисіи отъ 22 Августа (3 Сентября) 1850 года, № 71,153 (томъ 2, стр. 145 Собранія лѣсныхъ постановленій), преподаны указанія, въ какой соразмѣрности денежныя взысканія должны быть замѣняемы лѣсными работами.

Порядокъ же дѣлопроизводства при замѣнѣ денежныхъ взысканій работами (согласно 9 § распоряженія отъ 15 Мая 1834 года, № 11,496 и 14 § букв. *d* и *g* распоряженія отъ 15 (27) Ноября 1851 года, № 66,638), состоитъ въ слѣдующемъ:

Свидѣтельство о несостоятельности къ уплатѣ взысканія составляется установленнымъ порядкомъ по показаніямъ должника и двухъ благонадежныхъ свидѣтелей, и удостовѣряется въ вѣрности Войтомъ, Бургомистромъ, или Секвестраторомъ. Свидѣтельство это должно быть объявлено доносителю, обнаружившему причиненный ущербъ, и если онъ укажетъ на имущество должника, то свидѣтельство послѣдняго не принимается. Въ случаѣ же, если имъ не будетъ сдѣлано никакого возраженія, свидѣтельство о несостоятельности, вмѣстѣ съ кассовымъ разсчетомъ замѣна денежнаго взысканія работами, представляется Лѣснымъ Управленіемъ Губернскому Правленію, и, по полученіи отъ него разрѣшенія, результаты замѣна вносятся въ счеты, работы же приводятся въ исполненіе.

Такой порядокъ дѣйствій препятствуетъ достиженію предположенной цѣли, такъ какъ по счетамъ накопляются недоим-

№ 506.

O zamianie kar pieniężnych na robociznę leśną.

(d. 11 (23) Grudnia 1853 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych i Kommissarzy leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W przepisach o karach i wykroczeniach leśnych, z d. 15 (27) Grudnia 1839 r. Nr. 100,191 w art. 15-m postanowiono:

kto dla ubóstwa nie jest wstanie zapłacić kary, powinien być skazany na areszt połączony z robotą, lub na samą robotę, korzyść lasu na celu mającą.

Stosunek w jakim kary mają być zamienione na robociznę leśną, wskazany jest rozporządzeniem Kommissyi z d. 22 Sierpnia (3 Września) 1850 r. Nr. 71,153 (Zbiór urząd. leś. tom 2, str. 145).

Postępowanie zaś przy zamienianiu kar pieniężnych na robociznę (podług urządzenia z dnia 15 Maja 1834 roku, Nr. 11,496 § 9-y, oraz z dnia 15 (27) Listopada 1851 r. Nr. 66,638 § 14-y lit. *d* i *g*), jest następujące:

Świadectwo niemożności opłacenia kary ma być ułożone w formie przepisanéj, z zeznania dłużnika i dwóch wiary godnych świadków, a za zgodność z rzeczywistością, poświadczone przez Wójta, Burmistrza lub Sekwestratora. Świadectwo takie ma być objawione wykrywającemu szkodę, a jeżeli ten okaże fundusze dłużnika, świadectwo dłużnika nie ma być przyjęte. Jeżeli zaś nie będzie zarzutu, Urząd leśny świadectwo ubóstwa przedstawi Rządowi Gubernialnemu, wraz z likwidacyą kassową zamiany kary pieniężnej na robociznę, a po uzyskaniu decyzyi, następuje przeprowadzenie przez rachunki, a po tém egzekwowanie robocizny.

Postępowanie takie nie dozwala osiągnąć zamierzonego celu, bo i rachunki zapełniane są zaległościami nie podlega-

ки, неподлежащія взысканію, и виновные долгое время избѣгаютъ всякаго наказанія за учиненные ими проступки.

Во избѣжаніе сего, Правительственная Коммисія измѣняетъ существующій относительно крестьянъ казенныхъ имѣній порядокъ производства слѣдующимъ образомъ:

1) Чиновникъ, производящій слѣдствіе о лѣсныхъ похищеніяхъ и проступкахъ, долженъ тотчасъ по окончаніи онаго собрать свѣдѣнія отъ присутствующаго при слѣдствіи Гминнаго Войта или Бургомистра и дать свое заключеніе: въ состояніи ли обвиненный уплатить взысканіе, къ которому онъ будетъ присужденъ, или же долженъ отработать оное, какъ бѣдный или до того незажиточный, что уплата взысканія угрожаетъ упадкомъ его хозяйства.

Относительно несостоятельныхъ, онъ, на основаніи вышеприведеннаго распоряженія 1850 года, безотлагательно пріобщаетъ къ дѣлу вычисленіе по замѣну денежнаго взысканія работами.

2) Губернское Правленіе, постановляя приговоръ о признанныхъ несостоятельными или бѣдными лѣсныхъ похитителяхъ, должно опредѣлить денежное взысканіе и вмѣстѣ съ тѣмъ означить число дней, какое осужденный обязанъ отработать въ замѣнъ денежнаго взысканія.

3) Согласно распоряженію отъ 15 Мая 1834 года, за № 11,496, при объявленіи крестьянамъ приговора, Гминный Войтъ или Городской Бургомистръ должны вытребовать отъ виновнаго и внести въ протоколъ о объявленіи рѣшенія его подписку въ томъ, желаетъ ли онъ уплатить взысканіе наличными деньгами, или же въ замѣнъ его отбывать издѣльную повинность. На основаніи этой подписки, Лѣсное Управленіе должно, по существующимъ правиламъ, принять зависящія отъ него мѣры къ безотлагательному взысканію денежнаго штрафа, или рабочихъ дней.

Варшава, 11 (23) Декабря 1853 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 12,877/5,501.

---

jącemi egzekucyi, i wykraczający długo nie są dotknięci żadną karą za wykroczenia.

Dla zaradzenia temu, Kommissya Rządowa zmienia postępowanie względem włościan dóbr rządowych, w sposobie następującym:

1) Prowadzący śledztwo o szkody i wykroczenia leśne, przy zamknięciu onego, zaraz zasięgnie wiadomości od Wójta gminy lub Burmistrza śledztwu assystującego, i zamieści opinię:

czy obwiniony jest w stanie zapłacić zasądzić się mogącą nań karę, lub też jako ubogi albo niezamożny, a tém samém, przez opłacenie kary, upadkiem w gospodarstwie zagrożony, powinien ją odrobić.

Co do niezamożnych, zamieści zaraz ewaluacyę kary pieniężnéj na robotę, na zasadzie powołanego wyżéj rozporządzenia z roku 1850.

2) Rząd Gubernialny wyrokując o defraudantach, uznanych za niezamożnych i ubogich, zasądzi karę pieniężną, z wskazaniem zarazem ilości dni robocizny, jaką ukarany w miejsce opłaty odrobić będzie w obowiązku.

3) Przy ogłoszeniu wyroku włościanom, stosownie do urządzenia z dnia 15 Maja 1834 r. Nr. 11,496, Wójt gminy lub Burmistrz miasta, w protokóle ogłoszenia wyroku, zażąda i przyjmie deklaracyę od skazanego, czy gotowizną lub robocizną chce się uiścić, a na podstawie takowego zdeklarowania się, Urząd leśny postąpi dalej podług obowiązujących przepisów, dla spiesznego wyegzekwowania kary pieniężnéj lub robocizny.

Warszawa, d. 11 (23) Grudnia 1853 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 12,877/5,501.

№ 507.

О взысканіяхъ за поврежденіе рвовъ въ лѣсахъ.

(9 (21) Апрѣля 1854 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ, чиновникамъ для особыхъ порученій и Лѣснымъ Управленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ разрѣшеніе возбужденныхъ вопросовъ, какимъ взысканіямъ подлежатъ виновные въ поврежденіи охранительныхъ и осушительныхъ рвовъ въ лѣсахъ, причиненномъ пасущимся въ лѣсу скотомъ, Правительственная Коммисія, имѣя въ виду необходимость постояннаго содержанія канавъ въ исправномъ состояніи, соотвѣтственно цѣли, для которой онѣ были проведены, постановляетъ слѣдующее:

1) Въ случаѣ поврежденія межевыхъ по краямъ лѣса вырытыхъ рвовъ, или проведенныхъ среди лѣса осушительныхъ канавъ, прогономъ или самовольною пастьбою по нимъ скота, на крестьянъ цѣлой деревни, колоніи и вообще жителей какого бы то ни было выселка, которымъ принадлежитъ скотъ, возлагается круговая обязанность исправить поврежденные рвы и привести оные въ первоначальное состояніе.

Въ случаѣ неисполненія сего безотлагательно, по первому востребованію Лѣснаго Управленія, крестьяне должны быть принуждены къ починкѣ мѣрами административной экзекуціи.

2) Настоящее постановленіе должно быть объявлено во всеобщее свѣдѣніе въ губерніи—посредствомъ публикаціи въ губернскихъ вѣдомостяхъ, въ лѣсныхъ же окрестностяхъ—посредствомъ Войтовъ и Бургомистровъ, смежныхъ съ лѣсами гминъ и городовъ.

3) Рвы, проведенные для отграниченія лѣсовъ, должны, для большей прочности, быть насаждены сильно развѣтвляющимся и затрудняющимъ проходъ кустарникомъ и съ этою цѣлью Лѣсное Управленіе въ вѣдомость объ искусственныхъ обработкахъ должно включать соотвѣтственныя предположенія и исчисленія.

№ 507.

O karach za uszkodzenie rowów w lasach.

(d. 9 (21) Kwietnia 1854 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych, Urzędników do szczególnych poruczeń i Urzędów leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W rozwiązaniu zapytań wnoszonych, jakie kary należy wymierzać za uszkodzenie rowów ochronnych i osuszających w lasach, zrządzone przez inwentarze w lesie pasane, Kommissya Rządowa, mając na uwadze potrzebę zachowania rowów ciągle w stanie dobrym i odpowiednim celowi, do którego były wykopane, postanawia:

1) W razie uszkodzenia rowów, bądź granicznych z brzegów lasu wykopanych, bądź ściekowych wśród lasu położonych, przez przegon lub samowolne chodzenie po nich inwentarzy, włościanie całéj wsi, kolonii, i w ogóle mieszkańcy jakiejkolwiek osady, do której inwentarze należą, obowiązani będą solidarnie uszkodzone rowy naprawić i do pierwotnego ich stanu doprowadzić.

W razie niedopełnienia tego zaraz na pierwsze wezwanie Urzędu leśnego, mieszkańcy zmuszeni być mają do naprawy egzekucyą administracyjną.

2) Urządzenie to ogłoszone być ma w gubernii przez dziennik gubernialny, a w okolicy lasów, przez Wójtów gmin i Burmistrzów miast lasom przyległych.

3) Dla utrwalenia rowów odgraniczających lasy, powinny one być obsadzone krzewami, mocno rozrastającemi się, i utrudzającemi przejście, dla zaprowadzenia czego Urząd leśny zamieszczać będzie do wykazu upraw, stosowne projekta i wyrachowania.

Наблюденіе за приведеніемъ въ дѣйствіе настоящаго постановленія возлагается Правительственною Коммисіею на Губернскія Правленія и надзирательствующихъ чиновниковъ.

Варшава, 9 (21) Апрѣля 1854 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Гуминскій.*

№ 58,264/23,351.

№ 508.

Разрѣшеніе сомнѣній касательно взысканій за поврежденіе каналовъ.

(16 (28) Августа 1856 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Крестьяне, осѣдлые вдоль каналовъ, проведенныхъ среди болотъ Пали въ лѣсничествѣ Бухта Августовской губерніи, и по берегамъ рѣкъ, имѣющихъ съ ними сообщеніе, ставили въ нихъ заколы для рыбной ловли, вслѣдствіе чего лѣсная служба вынуждена была прибѣгнуть къ запрещеніямъ и принимать охранительныя мѣры. Не смотря однако на эти мѣры, крестьяне не перестали устраивать заколы, причиняя этимъ водоразлитія и поврежденія. Для предотвращенія подобныхъ злоупотребленій, Августовское Губернское Правленіе сочло необходимымъ подвергать виновныхъ наказанію, при чемъ однакожъ въ существующихъ узаконеніяхъ встрѣчено имъ сомнѣніе въ томъ, какого рода наказанія примѣняются къ подобнымъ случаямъ, и какой власти подлежитъ ихъ опредѣленіе.

Это заставило Губернское Правленіе въ представленіяхъ отъ 23 Января (4 Февраля), № 84,883, и отъ 17 (29) Іюля с. г., № 41,105, войти въ Правительственную Коммисію съ предположеніемъ о дополненіи лѣсныхъ узаконеній и опредѣленіи соотвѣтственныхъ наказаній за устройство заколовъ, а также за поврежденіе самыхъ каналовъ.

Вслѣдствіе этихъ представленій, Правительственная Коммисія обращаетъ вниманіе Губернскаго Правленія, что, по су-

Dopilnowanie wykonania tego urządzenia Rządom Gubernialnym i urzędnikom nadzorującym Kommissya poleca.

Warszawa, d. 9 (21) Kwietnia 1854 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 58,264/23,351.

№ 508.

Rozwiązanie wątpliwości o karach za psucie rowów.

(d. 16 (28) Sierpnia 1856 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Włościanie osiedli przy kanałach wykopanych wśród błot Pale, w leśnictwie Buchta, gubernii Augustowskiej, i rzekach z kanałami temi połączonych, stawiali na nich jazy do połowu ryb, a miejscowa służba leśna bezskutecznie dawała zakazy i przedsiębrała wzbraniające środki, które włościanie lekceważąc, nie zaprzestali stawiania jazów, a przez to zrządzania zalewów wód, szkody przynoszących. Celem zapobieżenia złemu, Rząd Gubernialny Augustowski znalazł potrzebę karania winnych, natrafił jednak w istniejących przepisach na wątpliwość względem jakości kar do wypadków podobnych mających mieć zastosowanie, i władz do stanowienia ich właściwych.

Wywołało to ze strony jego, w przełożeniach z dnia 23 Stycznia (4 Lutego) Nr. 84,883, i z d. 17 (29) Lipca r. b. Nr. 41,105 do Kommissyi Rządowéj, wniosek, o uzupełnienie przepisów leśnych, i postanowienie odpowiednich kar, tak za stawianie jazów, jakotéż za uszkodzenia samych kanałów.

Przełożeniami temi powodowana Kommissya Rządowa, zwraca uwagę Rządu Gubernialnego, iż według praw obo-

ществующимъ законамъ, примѣненіе опредѣленныхъ въ оныхъ наказаній за означенные выше проступки, совершенные въ казенныхъ имѣніяхъ и лѣсахъ, подлежитъ вѣдомству Финансовыхъ Управленій, и что въ этомъ отношеніи новыя узаконенія не нужны.

Это явствуетъ изъ сравненія слѣдующихъ постановленій дѣйствующаго Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, а именно 3-го пункта, статьи 468-й, такого содержанія:

„За самовольную ловлю рыбы въ казенныхъ водахъ, тамъ, гдѣ сіе воспрещено или разрѣшается лишь особыми на то дозволеніями, виновные подвергаются денежному взысканію, отъ трехъ до двадцати рублей, и пойманная рыба отъ нихъ отбирается.“

Далѣе 5-го пункта, который гласитъ:

„За производство охоты или ловли звѣрей и птицъ на казенныхъ земляхъ въ запрещенное время, а равно и за употребленіе для сего запрещенныхъ орудій, или иныхъ средствъ также запрещенныхъ, и за другія нарушенія правилъ, постановленныхъ объ охотѣ, звѣриной и рыбной ловлѣ, виновные подвергаются наказаніямъ и взысканіямъ, опредѣленнымъ въ статьяхъ 617 до 623 сего Уложенія.“

Наконецъ, изъ только что приведенныхъ, статья 622-ая предписываетъ:

„За устройство или употребленіе въ рѣкахъ и въ опредѣленномъ разстояніи отъ устьевъ рѣкъ въ озерахъ заколовъ и другихъ запрещенныхъ снастей, которые препятствуютъ свободному ходу рыбы по рѣкамъ, виновные подвергаются денежному взысканію вдвое противъ того, чего можетъ стоить очищеніе сихъ мѣстъ, снасти же отдаются въ пользу богоугодныхъ заведеній.“

Таковыя наказанія, опредѣленныя дѣйствующимъ закономъ, и когда при томъ, согласно 30-й ст. Положенія о введеніи въ дѣйствіе Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ (Дневникъ Законовъ, томъ XL, стр. 49), за нарушеніе въ казенныхъ имуществахъ постановленій ст. 468-й новаго Уложенія, виновные подвергаются опредѣленнымъ за то денежнымъ

wiązujących, władze skarbowe są właściwemi do rozciągania za przekroczenia przytoczone, w dobrach i lasach rządowych popełnione, kar w tychże prawach postanowionych, i że nowe rozporządzenia nie są w téj mierze potrzebne.

Wynika to z porównania następujących przepisów obowiązującego Kodeksu kar głównych i poprawczych, a mianowicie artykułu 468-go punktu trzeciego, w treści:

„za samowolne łowienie ryb w wodach, do Skarbu należących, w takich miejscach gdzie łowienie to jest wzbronioném, lub gdzie tylko za szczególném pozwoleniem nastąpić może, winni ulegną karze pieniężnéj od 3 do 20 rubli, a złowione ryby odebrane im zostaną;“

daléj punktu piątego, w słowach:

„za polowanie lub łowienie zwierząt i ptaków na gruncie skarbowym, w takim czasie, w którym to jest wzbronioném, nie mniéj za użycie do tego narzędzi lub innych środków zabronionych, tudzież za naruszenie innych przepisów o polowaniu lub łowieniu zwierząt, ptaków i ryb, winni ulegną karom w artykułach od 617 do 623-go Kodeksu oznaczonym.“

Wreszcie artykuł 622-gi, z dopiero powołanych, stanowi:

„za urządzenie lub użycie na rzekach w oznaczonéj od ich ujścia odległości na jeziorach, jazów i innych zakazanych przyrządów, winni ulegną karze pieniężnéj w dwójnasób większej od kwoty, którą kosztować będzie oczyszczenie tych miejsc, a przyrządy na korzyść zakładów dobroczynnych oddane zostaną.“

Takie są kary prawem obowiązującem objęte; skoro zaś według art. 30-go Ustawy przechodniéj do Kodeksu kar głównych i poprawczych (Dz. Pr. tom XL, karta 49-a), czyny w artykule 468-m tegoż Kodeksu opisane, o ile dotyczą własności skarbowéj, ulegają rozpoznaniu władz skarbowych; przeto nie ma wątpliwości, iż Rząd Gubernialny jest właści-

взысканіямъ, подлежащими казенными мѣстами и должностными лицами; то нѣтъ сомнѣнія, что, сообразно съ постановленіемъ Князя Намѣстника въ Царствѣ отъ 24 Августа 1824 года (Дневникъ Законовъ, томъ IX, стр. 45), опредѣленіе и взысканіе подобныхъ взысканій принадлежитъ вѣдомству Губернскаго Правленія.

И потому, во всѣхъ подобныхъ случаяхъ, Губернское Правленіе должно руководствоваться вышеуказанными правилами, настоящее же распоряженіе сообщить для свѣдѣнія всѣмъ Лѣсными Управленіямъ, Экономическимъ Ассесорамъ и Гминнымъ Войтамъ, припечатать оное въ губернскихъ вѣдомостяхъ и распорядиться провозглашеніемъ онаго съ амвоновъ.

Варшава, 16 (28) Августа 1856 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 50,521/23,677.

№ 509.

О взысканіяхъ за поврежденіе проведенныхъ на счетъ Казны каналовъ.

(28 Апрѣля (10 Мая) 1858 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ данномъ Августовскому Губернскому Правленію распоряженіи отъ 10 (22) Ноября 1849 года, № 111,169 (напечатанномъ на стр. 118, II-го тома Сборника лѣсныхъ постановленій), Правительственная Коммисія учредила надзоръ, для охраненія Рудскаго канала въ Райгродскомъ лѣсничествѣ Августовской губерніи, и опредѣлила взысканія съ виновныхъ въ поврежденіи онаго, а именно: за проѣздъ въ бродъ черезъ каналъ, за впускъ домашняго скота на борты, за мочение въ каналѣ пеньки, льна и т. п. злоупотребленія.

Вслѣдъ за тѣмъ, даннымъ всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ предписаніемъ отъ 16 (28) Августа 1856 г., № 50,521, Коммисія означила взысканія за устройство заколовъ въ каналахъ и рѣ-

wym do stanowienia podobnych kar i ich ściągania, odpowiednio postanowieniu Księcia Namiestnika Królewskiego z d. 24 Sierpnia 1824 roku (Dz. Pr. tom IX, karta 45).

Stosownie do tych przepisów Rząd Gubernialny będzie postępować w zdarzeniach podobnych, i poda niniejsze rozporządzenie do wiadomości wszystkim Urzędom leśnym, Assessorom Ekonomicznym i Wójtom gmin, a nadto ogłosi je w dzienniku gubernialnym i dopilnuje ogłoszenia po ambonach.

Warszawa, dnia 16 (28) Sierpnia 1856 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Guminski.*

Nr. 50,521/23,677.

№ 509.

Kary za uszkodzenie kanałów, kosztem Skarbu zaprowadzonych.

(d. 28 Kwietnia (10 Maja) 1858 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Urządzeniem z dnia 10 (22) Listopada 1849 roku, Nr. 111,169, do Rządu Gubernialnego Augustowskiego wydaném, (a w Zbiorze Urządzeń leśnych w tomie II-gim str. 118 wydrukowaném), przepisała Kommissya Skarbu dozór dla ochrony kanału Rudzkiego w leśnictwie Rajgród gubernii Augustowskiéj, i oznaczyła kary na uszkadzających takowy, mianowicie: za przejazd w brod przez kanał, za wpuszczanie inwentarzy na burty, za moczenie w kanale przędziwa i t. p.

Następnie reskryptem z dnia 16 (28) Sierpnia 1856 r. Nr. 50,521, do wszystkich Rządów Gubernialnych wydanym wskazała kary za stawianie jazów na kanałach i rzekach,

кахъ, находящихся въ предѣлахъ казенныхъ имѣній, съ тѣмъ объясненіемъ, что опредѣленіе сихъ взысканій подлежитъ вѣдомству Губернскихъ Правленій.

Такъ какъ и по другимъ губерніямъ въ казенныхъ имѣніяхъ и лѣсахъ находятся, или могутъ находиться каналы, рѣки и озера, приведенные въ устройство на счетъ Казны, то Правительственная Коммисія предписываетъ о вышеозначенныхъ постановленіяхъ поставить въ извѣстность жителей посредствомъ губернскихъ вѣдомостей, и руководствоваться ими, какъ относительно надзора за охраненіемъ каналовъ, рѣкъ и озеръ, находящихся въ предѣлахъ казенныхъ имѣній, такъ и относительно опредѣленія взысканій за причиненныя поврежденія.

О объявленіи вышеуказанныхъ постановленій во всеобщее свѣдѣніе Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства ожидаетъ донесенія въ теченіе 60 дней.

Варшава, 28 Апрѣля (10 Мая) 1858 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 25,928/12,144.

№ 510.

Предписаніе о томъ, чтобы судебныя мѣста по дѣламъ о пожарахъ въ казенныхъ лѣсахъ быстрымъ дѣлопроизводствомъ содѣйствовали успѣху мѣръ, принятыхъ административнымъ порядкомъ.

(29 Мая (10 Іюня) 1859 г.)

Въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Вслѣдствіе отзыва Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 7 (19) Мая сего года, № 27,736, Правительственная Коммисія Юстиціи имѣетъ честь увѣдомить, что вмѣстѣ съ симъ она, посредствомъ Уголовныхъ Судовъ, предписала всѣмъ Судамъ Простой и Исправительной Полиціи, чтобы они немедленно, по полученіи свѣдѣнія о каждомъ случившемся

w obrębie dóbr rządowych położonych, objaśniając zarazem, że stanowienie takowych kar należy do Rządów Gubernialnych.

Ponieważ i w innych guberniach znajdują się lub znajdować mogą kanały, rzeki i jeziora, kosztem Skarbu w dobrach i lasach rządowych uporządkowane, przeto Kommissya Skarbu poleca, aby urządzenia wyżéj wymienione podać do wiadomości mieszkańców, za pośrednictwem dziennika gubernialnego, i tak w przedmiocie dozoru nad ochroną kanałów, rzek i jezior, w obrębie dóbr rządowych położonych, jako też w stanowieniu kar za uszkodzenia, do nich stosować się.

O podaniu powyższych urządzeń do wiadomości mieszkańców, Kommissya Skarbu oczekuje doniesienia w dniach 60-ciu.

Warszawa, dnia 28 Kwietnia (10 Maja) 1858 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 25,928/12,144.

№ 510.

Polecenie Władzom sądowym, aby w sprawach o pożary w lasach rządowych, przez spieszne działanie, przyszły w pomoc przedsięwziętym na drodze administracyjnéj środkom.

(d. 29 Maja (10 Czerwca) 1859 r.)

Do Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Na skutek odezwy Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu z dnia 7 (19) Maja r. b. Nr. 27,736, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości ma honor zawiadomić, że jednocześnie wydała za pośrednictwem Sądów Kryminalnych do wszystkich Sądów Policyi Prostéj i Policyi Poprawczej rozporządzenie, aby po otrzymaniu wiadomości o każdéj nastą-

въ казенныхъ лѣсахъ пожарѣ, приступали къ производству слѣдствія, для обнаруженія дѣйствительной причины и виновныхъ въ зажигательствѣ; чтобы эти слѣдствія производимы ими были со всевозможною скоростью и точностью, въ случаѣ же оказавшейся необходимости, пригласить къ слѣдствію депутатовъ Лѣснаго вѣдомства, чтобы они сносились съ сими послѣдними, подвергали тщательному разсмотрѣнію сдѣланныя ими замѣчанія и предложенія, и удовлетворяли онымъ, если онѣ окажутся сообразными съ закономъ и съ цѣлью производимаго слѣдствія.

На Уголовные Суды Правительственная Коммисія Юстиціи возложила обязанность имѣть надзоръ за дѣлами этого рода и тщательно наблюдать, чтобы слѣдствія и все производство по этимъ дѣламъ ведены были точно, быстро и со всевозможною старательностью, а равно, чтобы эти дѣла были рѣшаемы безъ малѣйшаго замедленія.

Кромѣ того, Прокурорамъ, состоящимъ при Уголовныхъ Судахъ, и Помощникамъ Прокурора при Исправительныхъ Судахъ предписано также наблюдать за точнымъ исполненіемъ настоящихъ распоряженій и всѣми зависящими отъ нихъ мѣрами заблаговременно предотвращать какую либо неправильность или замедленіе по этимъ дѣламъ.

Наконецъ, получая отъ Судовъ Простой Полиціи, непосредственно, рапорты о каждомъ подобномъ дѣлѣ немедленно послѣ производства первоначальнаго слѣдствія, сама Правительственная Коммисія Юстиціи не упуститъ ихъ изъ виду и будетъ наблюдать за надлежащимъ ихъ движеніемъ.

Варшава, 29 Мая (10 Іюня) 1859 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ (подписано) *Држевецкій.*

№ $\frac{33,556}{16,114}$ 9,907.

---

pionéj pogorzeli w lasach rządowych, bezzwłocznie przystępowały do wyprowadzenia śledztwa, w celu wykrycia istotnéj przyczyny i sprawcy pogorzeli; aby śledztwa te, z jak największym pospiechem i dokładnością dopełniały, a wrazie potrzeby wyprowadzenia śledztwa łącznie z delegowanymi urzędnikami leśnymi, znosiły się z nimi, wszelkie czynione przez nich uwagi i wnioski pilnie roztrząsały, i takowym, o ile z prawem i celem śledztwa zgodne będą, zadość czyniły.

Na Sądy Kryminalne Kommissya Rządowa Sprawiedliwości włożyła obowiązek, aby ze swej strony prowadziły kontrollę nad tego rodzaju sprawami, i troskliwie pilnowały aby śledztwa i całe działanie w tych sprawach było dokładne, spieszne i o ile można najstaranniéj prowadzone, tudzież aby w sądzeniu tych spraw żadne opóźnienie nie miało miejsca.

Obok tego Prokuratorom przy Sądach Kryminalnych i Podprokuratorom przy Sądach Poprawczych poleconém także zostało, aby czuwali nad ścisłem wykonaniem tych rozporządzeń, i wszelkiemi środkami z prawa im służącemi, wcześnie zaradzali jakiejbądź niedokładności lub opóźnieniu w tych sprawach.

Wreszcie Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, mając sobie wprost przez Sądy Policyi Prostej składane rapporta, o każdéj takiéj sprawie, zaraz po wyprowadzeniu w niéj pierwszego śledztwa, nie spuści ich z uwagi, i należytego ich biegu dopilnuje.

Warszawa, dnia 29 Maja (10 Czerwca) 1859 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,

Tajny Radca, Senator (podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. $\frac{33,556}{16,114}$ 9,907.

№ 511.

Предписаніе о томъ, что Лѣсныя Управленія должны вести алфавитные списки лѣсныхъ похитителей, подвергаемыхъ наказаніямъ, для усиленія впредь мѣры сихъ послѣднихъ.

(24 Іюля (5 Августа) 1858 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ 12-ой ст. лѣсной инструкціи 1839 года, о лѣсныхъ проступкахъ и наказаніяхъ за лѣсныя похищенія, постановлено усиливать наказаніе, въ случаѣ повторенія этихъ похищеній въ теченіе одного года, со дня объявленія осужденному прежняго приговора. Чтобы означенное постановленіе не было оставлено безъ послѣдствій, необходимо, каждый разъ при рѣшеніи дѣлъ о похищеніи лѣса и вообще при опредѣленіи этого рода наказаній, имѣть точное свѣдѣніе о томъ: не совершилъ ли подсудимый уже прежде лѣснаго проступка въ казенныхъ лѣсахъ и когда именно, и не былъ ли за сіе подвергнутъ наказанію, когда и какому именно. Поэтому Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію наблюсти за тѣмъ, чтобы во всѣхъ Лѣсныхъ Управленіяхъ заведены были алфавитные списки лѣсныхъ похитителей, съ означеніемъ предмета похищенія, мѣры опредѣленнаго наказанія, времени объявленія рѣшенія, а равно сколько разъ подсудимый подвергался уже наказанію.

Каждые три мѣсяца Губернское Правленіе обязано требовать отъ Лѣсныхъ Управленій представленія этихъ алфавитныхъ списковъ, для надлежащаго соображенія при опредѣленіи наказаній за лѣсныя похищенія.

Объ исполненіи настоящаго предписанія, Губернское Правленіе должно донести своевременно Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Варшава, 24 Іюля (5 Августа) 1858 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 61,807/21,897.

№ 511.

Urzędy leśne mają utrzymywać wykazy alfabetyczne defraudantów karanych, celem obostrzania kar.

(d. 24 Lipca (5 Sierpnia) 1858 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Instrukcya leśna z roku 1839 o wykroczeniach leśnych i karach leśno-defraudacyjnych w artykule 12-m stanowi obostrzenia kar, w razie ponowienia defraudacyi w ciągu jednego roku, od daty ogłoszenia skazanemu poprzedniej kary; aby przepis ten bez skutku nie pozostał, przy wyrokowaniu spraw leśno-defraudacyjnych, i w ogóle przy ustanawianiu kar tego rodzaju, za każdą razą potrzeba mieć dokładną wiadomość, czy skazany już poprzednio i kiedy nie dopuścił się przekroczenia leśnego w lasach rządowych, czy kiedy i jak był karanym. Dla tego Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, aby dopilnował sporządzania we wszystkich Urzędach leśnych wykazu alfabetycznego defraudantów leśnych, z oznaczeniem przedmiotu defraudacyi, wysokości kary wyrzeczonéj, daty ogłoszenia decyzyi, tudzież wzmianki ile już razy defraudant był karanym.

Takie wykazy alfabetyczne Rząd Gubernialny obowiązany ściągać co kwartał od Urzędów leśnych i stosowny użytek robić, przy ustanawianiu kar leśno-defraudacyjnych.

Skutku niniejszego zarządzenia Kommissya Skarbu w czasie właściwym oczekiwać będzie.

Warszawie, dnia 24 Lipca (5 Sierpnia) 1858 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 61,807/21,897.

№ 512.

О порядкѣ веденія дѣлъ по лѣсной контрабандѣ, произведенной заграничными жителями.

(4 (16) Іюля 1859 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

На рапортъ Губернскаго Правленія отъ 22 Мая (3 Іюня) 1857 года, за № 30,227, о вторженіи Прусскихъ подданныхъ въ лѣса Ольштынскаго лѣсничества, Правительственная Коммисія увѣдомляетъ, что Люблинецкое Полицейское Управленіе отказало сдѣлать взысканіе съ упомянутыхъ лицъ за контрабанду, совершенную ими въ лѣсахъ Ольштынскаго лѣсничества, по слѣдующимъ причинамъ:

1) по Прусскимъ законамъ подобные проступки подлежатъ закону о давности по прошествіи трехъ мѣсяцевъ со дня совершенія оныхъ, а таковой срокъ уже истекъ;

2) ни одинъ законъ не обязываетъ Прусскіе Суды налагать взысканіе за подобные проступки.

Что касается перваго изъ приведенныхъ пунктовъ, то Губернское Правленіе не объяснило, когда была совершена порубка и когда было о ней сообщено Прусскому Суду.

Если дѣйствительно означенный срокъ былъ пропущенъ, то отзывъ Прусскаго Суда основателенъ; поэтому Губернское Правленіе обязано увѣдомить пограничныя Лѣсныя Управленія о таковомъ Прусскомъ законѣ и предписать имъ на будущее время точно сообразоваться съ онымъ, подъ опасеніемъ, что, въ противномъ случаѣ, причиненные Казнѣ убытки будутъ взысканы съ означенныхъ Управленій.

Относительно втораго пункта, въ которомъ сказано, что Прусскіе Суды не обязаны разсматривать подобнаго рода дѣлъ, Правительственная Коммисія увѣдомляетъ Губернское Правленіе, что другими Прусскими Судами лѣсные проступки наказываются. Такъ напримѣръ, по случаю подобнаго же вторженія въ лѣса Остроленскаго лѣсничества, вслѣдствіе сношенія Правительственной Коммисіи съ Генеральнымъ Прусскимъ Консу-

№ 512.

Wskazanie sposobu prowadzenia spraw defraudacyjnych przeciwko mieszkańcom zagranicznym.

(d. 4 (16) Lipca 1859 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W odpowiedzi na rapport Rządu Gubernialnego o napadach przez poddanych Pruskich, na lasy leśnictwa Olsztyn, pod d. 22 Maja (3 Czerwca) 1857 r. do Nr. 30,227 złożony, Kommissya Rządowa oświadcza, iż Lubliniecki Urząd policyjny odmówił wymiaru kary, na mieszkańców kraju Pruskiego, defraudacyi w lasach Leśnictwa Olsztyn dopuszczających się, dla tego:

1) że zaszło przedawnienie, bo podług przepisów prawa Pruskiego wykroczenia takie w 3 miesiące przedawniają się,

2) że żadne prawo nie postanowiło, aby Sądy Pruskie, takie kary wymierzały.

Rząd Gubernialny ad 1-m nie objaśnił kiedy fakt defraudacyi zaszedł, i kiedy odniesiono się do Sądu Pruskiego? Jeżeli istotnie zwłoka w czasie powyższym nastąpiła, wyrzeczenie Sądu Pruskiego byłoby zasadne, Rząd Gubernialny zatem ostrzeże Urzędy leśne nadgraniczne, o tym przepisie prawa Pruskiego i każe im do niego ścisle się zastosować, gdyż w razie dopuszczonéj zwłoki wynagrodzenie szkód skarbowi zrządzonych na nich spadnie.

Co do 2-éj zasady, iż Sądy Pruskie takich spraw nie są obowiązane rozsądzać, Kommissya Rządowa objaśnia Rząd Gubernialny, że podobnego rodzaju przekroczenia są karane w innych Sądach Pruskich, za zniesieniem się bowiem Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu z Konsulem Jeneralnym Pruskim w Warszawie, z powodu napadów na lasy leśnictwa Ostrołęka, zarządzonem zostało śledztwo w osobie

ломъ въ Варшавѣ, паряжена была Слѣдственная Коммисія изъ Ландрата Ортельсбургскаго уѣзда и Остроленкскаго Уѣзднаго Начальника, и, по произведенному въ Полицейскомъ Отдѣленіи Ортельсбургскаго Уѣзднаго Суда слѣдствію, пять человѣкъ виновныхъ Прусскихъ подданныхъ были приговорены къ уплатѣ стоимости порубленнаго лѣса и, сверхъ того, къ уплатѣ — каждый вчетверо противу стоимости вырубленнаго, или къ соотвѣтствующему тюремному заключенію; сверхъ того, каждый изъ виновныхъ подвергнутъ былъ восьмидневному аресту.

На основаніи изложеннаго, при первомъ случаѣ вторженія Прусскихъ подданныхъ въ казенные лѣса и нанесенія ими въ оныхъ убытковъ Казнѣ, Губернское Правленіе обязано, независимо отъ сношенія Лѣснаго Управленія съ надлежащимъ Прусскимъ Судомъ, донести въ то же время о случившемся Правительственной Коммисіи, для наблюденія, чрезъ Королевско-Прусскаго Генеральнаго Консула въ Варшавѣ, за подверженіемъ виновныхъ законному взысканію въ Прусскихъ Судахъ.

Представленныя два отношенія Люблинецкаго Уѣзднаго Суда при семъ возвращаются.

О распоряженіяхъ, кои будутъ по настоящему предмету сдѣланы, Губернское Правленіе обязывается донести Правительственной Коммисіи не далѣе 30 дней.

Варшава, 4 (16) Іюля 1859 года.

№ 37,119/17,853.

№ 513.

О своевременномъ обжалованіи Прусскимъ властямъ лѣсныхъ контрабандъ, совершенныхъ Прусскими подданными.

(28 Февраля (12 Марта) 1861 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Препровождая въ копіи данное вмѣстѣ съ симъ предписаніе Плоцкому Губернскому Правленію о безотлагательной, на

Landrata powiatu Ortelsburgskiego, i Naczelnika Powiatu Ostrołęckiego, a po wyprowadzeniu takowego w Sądzie powiatowym w Ortelsburgu w Wydziale policyjnym, skazano 5-ciu mieszkańców kraju Pruskiego, na zapłacenie wartości drzewa zdefraudowanego, każdego na zapłatę poczwórnéj wartości drzewa, jako kary, lub na odsiedzenie w więzieniu, prócz tego każdego z nich na areszt przez dni ośm.

Zatem za najpierwszą nową szkodą i wtargnięciem mieszkańców kraju Pruskiego w lasy rządowe, Rząd Gubernialny obowiązany jest obok odniesienia się Urzędu leśnego do właściwego Sądu Pruskiego, bezzwłocznie donieść Kommissyi Rządowéj, aby za pośrednictwem Konsula Jeneralnego Królewsko-Pruskiego w Warszawie, mogła dopilnować ukarania winnych w Sądach Pruskich.

Nadesłane dwie odezwy Sądu powiatowego w Lublińcu załącznie zwraca.

O wydanych rozporządzeniach Rząd Gubernialny, najdaléj w dniach trzydziestu, Kommissyi Rządowéj donieść pospieszy.

Warszawa, dnia 4 (16) Lipca 1859 roku.

Nr. 37,119/17,853.

№ 513.

Polecenie pospiesznego podawania do Władz Pruskich, skarg o defraudacye przez Prusaków popełniane.

(d. 28 Lutego (12 Marca) 1861 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Przesyła w odpisie reskrypt Kommissyi Skarbu, pod jednymże wydany Rządowi Gubernialnemu Płockiemu, w przed-

будущее время, подачѣ Прусскимъ властямъ жалобъ на лѣсныя контрабанды, совершенныя Прусскими подданными, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства предлагаетъ Губернскому Правленію дать надлежащія по настоящему предмету наставленія пограничнымъ съ Пруссіею Лѣснымъ Управленіямъ.

Варшава, 28 Февраля (12 Марта) 1861 года.
№ 8,602/3,779.

Приложеніе къ № 513-му.

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

По случаю насильственнаго вторженія Прусскихъ жителей, въ Январѣ 1859 года, въ казенные лѣса Остролѣнскаго лѣсничества съ причиненіемъ убытковъ на сумму 776 руб. 15 коп., Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства обратилась къ Генеральному Прусскому Консулу въ Варшавѣ съ просьбою о принятіи зависящихъ мѣръ къ законному взысканію съ виновныхъ и возмѣщенію причиненныхъ ими убытковъ.

Прусскій Консулъ, по сношеніи съ своимъ Правительствомъ, увѣдомилъ, отъ 1 Декабря 1860 года, за № 5,241, что подлежащій Королевскій Прокуроръ отказался подвергнуть виновныхъ преслѣдованію, на томъ основаніи, что дѣло о вышеозначенной контрабандѣ, въ силу § 20 устава 2 Іюня 1852 года, о кражѣ въ лѣсахъ, подлежитъ уже давности, ибо контрабанда эта совершена 13 Января 1859 года, а первое увѣдомленіе объ оной Ортельсбургскаго Ландрата послѣдовало отъ властей Царства Польскаго только 15 Апрѣля того же года, слѣдовательно—по прошествіи установленнаго въ означенномъ параграфѣ трехмѣсячнаго срока.

На второе по настоящему предмету отношеніе Правительственной Коммисіи, Прусскій Консулъ, отъ 11 Февраля 1861 года, за № 519, отвѣтилъ, что дальнѣйшихъ мѣръ онъ принять не можетъ, такъ какъ, по Прусскимъ законамъ, возобновiociе pospiesznego podawania do Władz Pruskich skarg o defraudacye leśne, przez Prusaków zrządzane, i poleca wydanie stosownych zarządzeń Urzędom leśnym do Prus przygraniczającym.

Warszawa, dnia 28 Lutego (12 Marca) 1861 roku.
Nr. 8,602/3,779.

Annex do Nr. 513-go.

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z powodu gwałtownego napadu mieszkańców Pruskich, na lasy rządowe leśnictwa Ostrołęka, w miesiącu Styczniu 1859 r. i zrządzenia szkody na rs. 776 kop. 15, Kommissya Skarbu odniosła się do Konsula Jeneralnego Pruskiego w Warszawie, aby wyjednał ukaranie winnych i powrócenie szkód zrządzonych.

Na odezwę tę Konsul Pruski, po zniesieniu się ze swym Rządem, pod dniem 1 Grudnia 1860 roku, Nr. 5,241 oświadczył, iż właściwy Prokurator Królewski musiał odmówić pociągnięcia do odpowiedzialności sprawców wspomnionéj kradzieży, z powodu, że takowe według § 20-go prawa z dnia 2 Czerwca 1852 r. o kradzieżach leśnych uległy przedawnieniu, albowiem kradzieże te popełnione były w dniu 13 Stycznia 1859 roku. Pierwsza zaś o nich wiadomość udzieloną została przez Władze Królestwa Polskiego Landratowi w Ortelsburgu dopiero pod dniem 15 Kwietnia tegoż roku, a więc już po upływie trzymiesięcznego czasu przedawnienia, w pomienionym paragrafie zastrzeżonego, a na powtórne odniesienie się Kommissyi, tenże Konsul w odezwie z dnia 11 Lutego 1861 roku Nr. 519 oświadczył, że dalszych w téj mierze kroków przedsięwziąść nie jest wstanie, albowiem podług praw Pruskich, podniesienie skargi zależy od uznania decyzyi właści-

леніе жалобы зависитъ отъ усмотрѣнія и рѣшенія подлежащаго Прокурора; въ данномъ же случаѣ Прокуроръ призналъ жалобу просроченною, и таковое рѣшеніе его не было обжаловано у Оберъ-Прокурора.

Вслѣдствіе изложеннаго, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства предписываетъ Губернскому Правленію извѣстить всѣ пограничныя Лѣсныя Управленія, что Прусскія власти положительно отказываются отъ наказанія виновныхъ въ похищеніи лѣса, по истеченіи трехмѣсячнаго срока со дня совершенія кражи; при этомъ предписать означеннымъ Лѣснымъ Управленіямъ, чтобы за лѣсами, прилежащими къ граничной чертѣ, установленъ былъ строгій надзоръ. При переходѣ, лѣсопстребителями означенной линіи, Лѣсныя Управленія должны, согласно распоряженіямъ Правительственной Коммисіи отъ 10 (22) Іюня 1852 года, за № 35,780/14,182, и 17 (29) Января 1853 года, за № 85,721/36,531, стараться поймать вкравшихся въ лѣсъ Прусскихъ подданныхъ, вмѣстѣ съ ихъ подводами и упряжью, для выручки изъ продажи задержанныхъ вещей вознагражденія за нанесенные убытки. Въ случаѣ бѣгства лѣсопстребителей за границу, Лѣсныя Управленія обязаны, дабы не пропустить трехмѣсячнаго срока, немедленно извѣщать о совершенномъ проступкѣ, съ приложеніемъ доказательствъ и разсчета убыткамъ, подлежащія Прусскія власти, требуя должнаго взысканія. При неисполненіи сего, отвѣтственность за понесенные Казною убытки падетъ на виновныхъ въ промедленіи.

Варшава, 28 Февраля (12 Марта) 1861 года.

№ 8,602/3,779.

№ 514.

Объ изслѣдованіи убытковъ въ казенныхъ лѣсахъ.

(8 (20) Марта 1861 г.)

N Лѣсному Коммисару.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Изъ разсмотрѣнія представленныхъ Губернскими Правленіями слѣдственныхъ дѣлъ о убыткахъ, замѣченныхъ чиновни-

wego Prokuratora, w niniejszem zaś przypadku, Prokurator skargę uznał za przedawnioną a rekurs od decyzyi jego do Nadprokuratora nie został założony.

Kommissya Skarbu przeto poleca Rządowi Gubernialnemu, aby objaśnił wszystkie Urzędy pograniczne, że władze Pruskie stanowczo odmawiają ukarania obwinionych o kradzież leśną, z powodu upływu 3-ch miesięcy, od daty spełnienia czynu, i nakazał tymże Urzędom, aby w lasach pogranicznych rozciągały czujny dozór od granicy, a w razie przejścia jéj przez defraudantów, aby, stosownie do rozporządzenia Kommissyi z d. 10 (22) Czerwca 1852 r. Nr. 35,780/14,182, oraz z d. 17 (29) Stycznia 1853 r. Nr. 85,721/36,531, starały się schwytać Prusaków napadających na las, wraz z wozami i uprzężem, dla pozyskania z rzeczy wynagrodzenia szkód zrządzonych, a wrazie ich ucieczki za granicę, aby Urzędy leśne, dla niedopuszczenia 3-ch miesięcznego przedawnienia, natychmiast odnosiły się do władz Pruskich z dowodami szkody, i domagały się ukarania winnych, w przeciwnym bowiem razie, odpowiedzialności za straty Skarbu musiałyby być do nich zaregulowane.

Warszawa, dnia 28 Lutego (12 Marca) 1861 roku.

Nr. 8,602/3,779.

№ 514.

O sposobie prowadzenia śledztwa, w razie wykrycia szkód w lasach.

(d. 8 (20) Marca 1861 r.)

Do Kommissarza Leśnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z rozbioru śledztw przez Rządy Gubernialne nadsyłanych, o szkody w lasach dostrzeżone przez urzędników re-

ками при осмотрѣ лѣсовъ, оказалось, что дѣла эти, по большей части, остались безъ послѣдствій. Это привело Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства къ такому заключенію: что Лѣсные Коммисары, замѣтивъ въ лѣсу ущербы, даже весьма большіе, поручаютъ разслѣдованіе оныхъ мѣстнымъ Лѣсничимъ, не принимая во вниманіе, что сіи послѣдніе сами, отчасти, виновны въ этомъ дѣлѣ, по недостатку надлежащаго надзора съ ихъ стороны.

Хотя Правительственная Коммисія и поручаетъ, въ подобныхъ случаяхъ, на основаніи протоколовъ осмотра лѣсовъ, изслѣдованіе убытковъ Лѣснымъ Ассесорамъ, но изслѣдованія эти остаются безъ послѣдствій, по причинѣ уничтоженія, съ теченіемъ времени, слѣдовъ убытка, или же потому, что въ разъѣздныхъ протоколахъ не указываются мѣста, гдѣ были замѣчены ущербы.

Таковыя дѣйствія Лѣсныхъ Коммисаровъ не только не предупреждаютъ убытковъ въ лѣсахъ, но и безполезно затрудняютъ Лѣсныхъ Ассесоровъ изслѣдованіемъ дѣла, которое остается безъ послѣдствій, но могло бы принести пользу Казнѣ, еслибы было произведено во время.

Вслѣдствіе изложеннаго, Правительственная Коммисія считаетъ нужнымъ поставить на видъ Лѣснымъ Коммисарамъ инструкцію для Лѣсныхъ Инспекторовъ, изданную 31 Января 1834 года, № 8,316, именно статьи оной 21, 23 и 47-ую, по которымъ осматривающіе лѣса, замѣтивъ убытки и нарушенія лѣсныхъ правилъ, или получивъ отъ кого либо донесеніе объ этомъ, обязаны безотлагательно, на мѣстѣ, произвести слѣдствіе и донести Правительственной Коммисіи, для опредѣленія законнаго взысканія съ виновныхъ.

На основаніи означеннаго правила, Правительственная Коммисія предписываетъ Лѣсному Коммисару, чтобы онъ, замѣтивъ въ лѣсу ущербъ, или получивъ о томъ донесеніе, не возлагалъ изслѣдованія дѣла на Лѣсничаго, а дѣлалъ личный осмотръ произшедшаго ущерба и, по немедленномъ отобраніи показаній отъ мѣстной лѣсной стражи, Подлѣсничаго и Лѣсничаго, составлялъ объ этомъ протоколъ и представилъ дѣло на рѣшеніе, съ заключеніемъ и объясненіемъ своимъ, отъ

widujących, które po większéj części okazały się bezskutecznemi, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu nabrała przekonania, że Kommissarze leśni, dostrzegłszy nawet znakomite w lesie szkody, śledzenie ich zostawiają miejscowym Nadleśniczym, bez względu na to, że i oni nie mogą być wolni od zarzutu zaniedbania dozoru.

W takich wypadkach, lubo Kommissya Rządowa, na podstawie protokółów rewizyjnych, zarządza dokonanie śledztw przez Assessorów Nadleśnych, te jednak stają się bezowocne, z powodu zatartych przez czas śladów, lub nieoznaczenia w protokółach objazdowych miejsc, w których szkoda widzianą była.

Takie postępowanie Kommissarzy leśnych, nie zapobiegając szkodom w lasach, zatrudnia jeszcze Assessorów Nadleśnych przy śledztwach bezowocnych, które mogły być od razu skutecznie dokonane.

Z tego powodu, Kommissya Rządowa widzi potrzebę przypomnieć Kommissarzom leśnym instrukcyę dla Inspektorów leśnych, z dnia 31 Stycznia 1834 roku Nr. 8,316, a mianowicie: artykuły jej 21, 23 i 47, podług których rewidujący lasy obowiązani są wszelkie szkody i przekroczenia, dostrzeżone lub przez kogo bądź doniesione, zaraz na gruncie wyśledzić i winnych do ukarania przedstawić.

W myśl tego przepisu Kommissya Rządowa poleca Kommissarzowi, aby za dostrzeżeniem w lesie szkody nie usprawiedliwionej, lub na czyje bądź doniesienie, nie zdawał śledztwa Nadleśniczemu, lecz po rozpoznaniu wielkości szkody i miejsca zrządzenia onéj, zaraz zbadał protokólarnie miejscową straż leśną, oraz Podleśnego i Nadleśniczego, i ocenił, czy

чего ущербъ произошелъ,—отъ недостаточнаго ли надзора, или отъ злоупотребленій.

Еслибы для произведенія слѣдствія потребовалось много времени, а другія, важныя занятія не дозволили Коммисару самому окончить оное, въ такомъ случаѣ онъ обязанъ, собравъ на мѣстѣ всѣ необходимыя свѣдѣнія, могущія послужить къ разъясненію обстоятельствъ, сопровождавшихъ ущербъ, представить дѣло въ Губернское Правленіе, которое обязано командировать чиновника, для окончанія слѣдствія.

Дѣйствія, кои не будутъ вполнѣ соотвѣтствовать настоящему предписанію, Правительственная Коммисія признаетъ неосновательными и будетъ подвергать виновныхъ отвѣтственности.

Варшава, 8 (20) Марта 1861 года.
№ 65,344/30,775.

№ 515.

О томъ, какъ надлежитъ поступать при поимкѣ лѣсоистребителя изъ Прусскихъ подданныхъ.

(19 (31) Декабря 1864 г.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Господинъ Генералъ-Полиціймейстеръ въ Царствѣ Польскомъ, отъ 22 Ноября (4 Декабря) минувшаго года, за № 4,672/14,678, увѣдомилъ Правительственную Коммисію, что для прекращенія вторженій заграничныхъ жителей, а въ особенности Прусскихъ подданныхъ, въ казенные пограничные лѣса, Его Сіятельство Графъ Намѣстникъ въ Царствѣ отнесся къ Г. Министру Статсъ-Секретарю съ просьбой объ извѣщеніи, кого слѣдуетъ, о таковыхъ неправильныхъ дѣяніяхъ Прусскихъ подданныхъ, дабы со стороны Прусскаго правительства приняты были надлежащія мѣры къ прекращенію означенныхъ лѣсоистребленій. Независимо отъ сего, Г. Генералъ-Полиціймейстеръ предписалъ Начальникамъ Военныхъ Отдѣловъ принять всевозможныя мѣры къ прекращенію подобныхъ вторженій. При этомъ

szkoda pochodzi z niedozoru, czy też z malwersacyi, i z opinią swoją do decyzyi przedstawił.

Gdyby zaś śledztwo okazało się bardzo rozgałęzione, i długiego czasu wymagające, a inne ważne czynności nie dozwalały Kommissarzowi onego ukończyć, to powinien w protokółach śledczych na gruncie zebrać wszystkie takie okoliczności, które łatwo mogą zaginąć lub być usunięte, a na wyjaśnienie sprawy stanowczo wpływają, i przesłać je Rządowi Gubernialnemu, dla wyznaczenia urzędnika do ukończenia śledztwa.

Przeciwne temu rozporządzeniu postąpienie, Kommissya Rządowa uważać będzie za działanie powierzchowne, i winnych pociągnie do odpowiedzialności.

Warszawa, dnia 8 (20) Marca 1861 roku.
Nr. 65,344/30,775.

№ 515.

Wskazanie sposobu postępowania w razie ujęcia defraudanta, z Pruss pochodzącego.

(d. 19 (31) Grudnia 1864 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

JW. Generał Policmajster w Królestwie Polskiem odezwą z dnia 22 Listopada (4 Grudnia) r. z. Nr. 4,672/14,678 zawiadomił Kommissyę Rządową, że w celu powstrzymania mieszkańców zagranicznych, a szczególniéj kraju Pruskiego, od napadów na przygraniczne lasy rządowe, JW. Hrabia Namiestnik Królestwa odniósł się do Ministra Sekretarza Stanu, dla zawiadomienia kogo należy o powyższych nadużyciach Pruskich mieszkańców, iżby ze strony Rządu Pruskiego przedsięwzięte były odpowiednie środki, dla powstrzymania tych nadużyć; a niezależnie od tego, Generał-Policmajster wydał rozporządzenie Wojennym Naczelnikom Oddziałów przedsięwzięcia wszelkich możebnych środków, dla niedopuszczenia podobnych napadów, i włożony został przytém obowiązek,

вмѣнено въ обязанность, какъ пограничной стражѣ, такъ и расположеннымъ вблизи границы военнымъ отрядамъ и военно-полицейскимъ властямъ, не только оказывать должное содѣйствіе лѣсной стражѣ, при преслѣдованіи и поимкѣ вторгнувшихся въ лѣса заграничныхъ жителей, но и принимать, съ своей стороны мѣры къ задержанію и передачѣ лѣсоистребителей подлежащимъ гражданскимъ властямъ, для поступленія съ ними по законамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, увѣдомляя о таковомъ распоряженіи Генералъ-Полиціймейстера, предлагаетъ Губернскому Правленію предписать Лѣснымъ Управленіямъ пограничныхъ казенныхъ лѣсовъ, дабы, по полученіи свѣдѣній о намѣреніи Прусскихъ жителей вторгнуться въ лѣса, или о сдѣланномъ уже ими вторженіи, означенныя Управленія тотчасъ давали знать о томъ пограничной стражѣ и Командирамъ ближайшихъ отрядовъ войскъ, требуя отъ нихъ содѣйствія. Пойманныхъ лѣсоистребителей Лѣсныя Управленія должны доставлять въ ближайшій Судъ, при увѣдомленіи о размѣрахъ причиненнаго казеннымъ лѣсамъ ущерба и о взысканіи, коему виновные должны быть подвергнуты на основаніи существующихъ узаконеній.

Варшава, 19 (31) Декабря 1864 года.
№ 58,715/20,325.

№ 516.

О томъ, чтобы, для скорѣйшаго возмѣщенія убытковъ отъ самовольныхъ порубокъ, учиненныхъ заграничными жителями, лѣсная стража заботилась о поимкѣ виновныхъ и доставленіи въ Судъ.

(21 Августа (2 Сентября) 1865 года.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Извѣстно Губернскому Правленію, съ какими затрудненіями сопряжены взысканія за убытки, причиненные въ казен-

tak na straż pograniczną, jako też na rozpołożone blisko granicy oddziały wojsk, jak niemniej na wojenno-policyjne władze, aby przychodziły w pomoc służbie leśnej, przy ściganiu i łapaniu napadających na lasy zagranicznych mieszkańców, a nawet aby same przedsiębrały starania o przytrzymywanie ich i dostawianie właściwym władzom cywilnym, dla dalszego postąpienia podług prawa.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu zawiadamiając Rząd Gubernialny o powyższém rozporządzeniu Generał-Policmajstra, poleca nakazać Urzędom leśnym przygranicznych lasów rządowych, aby w razie powzięcia wiadomości o zamiarze mieszkańców kraju Pruskiego napadu na lasy, lub w razie dokonania go, zaraz o tem zawiadamiały straż graniczną i Dowódców najbliższych oddziałów wojsk, i żądały pomocy, ujętych zaś takich defraudantów odstawiały do najbliższego Sądu i takowy przy tém zawiadamiały, czy i jaka szkoda zrządzoną została przez nich w lasach rządowych, i jaka podług przepisów kara defraudacyjna zaregulowaną do nich być winna.

Warszawa, dnia 19 (31) Grudnia 1864 roku.
Nr. 58,715/20,325.

№ 516.

Przepis, aby dla ułatwienia dojścia wynagrodzenia szkód, zrządzonych przez mieszkańców zagranicznych, służba leśna starała się ich chwytać i do Sądów odstawiać.

(d. 21 Sierpnia (2 Września) 1865 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Wiadomo Rządowi Gubernialnemu z jakiemi trudnościami połączone jest dochodzenie szkód i wykroczeń zrządzo-

ныхъ лѣсахъ Прусскими и Австрійскими подданными, и какъ проступки сіи остаются большею частію безнаказанными.

При такомъ положеніи дѣла, одною изъ самыхъ дѣйствительныхъ мѣръ къ прекращенію многочисленныхъ случаевъ лѣсоистребленія, совершаемаго упомянутыми иностранными подданными, есть поимка ихъ и представленіе въ здѣшніе Суды, для опредѣленія взысканія.

А какъ, въ силу предписаній Правительственной Коммисіи, отъ 17 (29) Января 1853 года, за № 85,721/36,531, и 18 (30) Октября 1863 года, за № 44,395/16,689, лѣсная стража имѣетъ право требовать помощи отъ войскъ и пограничной стражи, то Губернскому Правленію вмѣняется въ обязанность предписать подлежащимъ Лѣснымъ Управленіямъ, дабы они, подъ опасеніемъ отвѣтственности, опредѣленной въ ст. 419-ой Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, имѣли самое тщательное наблюденіе за цѣлостію ввѣренныхъ имъ пограничныхъ лѣсовъ, съ тѣмъ, чтобы лѣсная стража, замѣтивъ лѣсоистребителей, старалась поймать ихъ, не переходя границы и безъ нарушенія территоріи чужой державы. Пойманныхъ лѣсоистребителей представлять въ здѣшніе Суды для опредѣленія взысканія.

Варшава, 21 Августа (2 Сентября) 1865 года.
№ 55,673/19,487.

---

nych w lasach rządowych przez poddanych Pruskich i Austryackich, oraz że czyny te najczęściej pozostają bezkarnemi.

W takim stanie rzeczy jednym z najskuteczniejszych środków dla ukrócenia licznych defraudacyj, jakich się dopuszczają poddani rzeczonych państw, jest chwytanie i oddawanie ich pod ukaranie tutejszym Sądom. Ponieważ zaś służba leśna ma do tego zapewnioną odpowiednią pomoc ze strony wojska i straży celnej, jak to objaśniają reskrypta Kommissyi Rządowej z d. 17 (29) Stycznia 1853 r. Nr. 85,721/36,531, i z d. 18 (30) Października 1863 r. Nr. 44,395/16,689; przeto poleca się Rządowi Gubernialnemu, aby właściwe Urzędy leśne zobowiązał, pod odpowiedzialnością w art. 419 Kodeksu kar głównych i poprawczych przepisaną, do najtroskliwszego czuwania nad całością lasów, dozorowi ich powierzonych, nad granicą położonych, i aby straż leśna, za dostrzeżeniem defraudantów, starała się takowych pojmać, nie przekraczając wszakże granicy, i nie naruszając territorium obcego Państwa, a pojmanych oddawała następnie tutejszym Sądom pod zawyrokowanie.

Warszawa, dnia 21 Sierpnia (2 Września) 1865 r.
Nr. 55,673/19,487.

ГЛАВА XII.

О СОСТОЯЩИХЪ ПОДЪ ПРИСМОТРОМЪ КАЗНЫ ЛѢСАХЪ.

№ 517.

Правила о завѣдываніи секвестрованными лѣсами.

(21 Сентября (3 Октября) 1832 г.)

Всѣмъ Воеводскимъ Коммисіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе представленій о необходимости изданія инструкціи для завѣдыванія подлежащими казенному секвестру частными лѣсами, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства предписываетъ Воеводской Коммисіи къ руководству по сему предмету слѣдующія главныя правила:

1) Подвергнутые секвестру лѣса должны быть переданы въ администрацію ближайшему Лѣсному Управленію и подъ надзоръ ближайшаго Подлѣсничаго. Для постояннаго же за ними присмотра назначается изъ мѣстныхъ крестьянъ, по мѣрѣ оказавшейся мѣстной необходимости, одинъ или болѣе лѣсныхъ стрѣлковъ, которые приводятся къ присягѣ на вѣрность подданства и службы, въ видѣ же вознагражденія за службу, освобождаются отъ инвентарныхъ повинностей.

Если же въ секвестрованныхъ имѣніяхъ была уже устроена лѣсная стража, то она оставляется и на будущее время, и въ такомъ случаѣ назначеніе оной изъ барщинныхъ крестьянъ излишне.

2) Мѣстное Лѣсное Управленіе должно точно ознакомиться съ секвестрованными лѣсами относительно рода лѣсонасажденій, почвы земли, мѣстоположенія и пространства оныхъ, а равно представить свои предположенія: могутъ ли, и какимъ

TYTUŁ XII.

W PRZEDMIOCIE LASÓW POD NADZOREM RZĄDU ZOSTAJĄCYCH.

№ 517.

Przepis do administrowania lasów zasekwestrowanych.

(d. 21 Września (3 Października) 1832 r.)

Do wszystkich Kommissyj Wojewódzkich.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Z powodu czynionych przedstawień o udzielenie instrukcyi do administrowania lasów prywatnych, w sekwestr rządowy zajętych, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu wskazuje Kommissyi Wojewódzkiej główniejsze w tej mierze zasady jak następuje:

1) Lasy zasekwestrowane należy poddać pod administracyę najbliższemu Urzędowi leśnemu, a pod kontrollę najbliższemu Podleśnemu. Do ciągłego zaś ich dozoru, ustanowiony być winien jeden lub więcéj, podług potrzeby gruntowej, strzelec z miejscowych włościan, od którego przysięgę na wierność homagialną i służbową odebrać potrzeba; celem zaś wynagrodzenia służby jego, uwolnić go od prestacyj inwentaryalnych.

Jeżeli w dobrach zasekwestrowanych były posady dla służby leśnej wyznaczone, te utrzymać, a w takim razie przybieranie włościan prestacyjnych nie będzie potrzebne.

2) Urząd leśny miejscowy lasy zasekwestrowane dokładnie rozpozna co do drzewostanu, gruntu, położenia i ich obszerności, jako téż poda wnioski czy i w jaki sposób, podług zasad porządnego gospodarstwa, cięcia roczne wyzna-

образомъ, они быть раздѣлены на годичныя лѣсосѣки, на основаніяхъ правильнаго лѣснаго хозяйства. Вѣдомость объ этихъ лѣсахъ, описаніе оныхъ и назначеніе оборота лѣсосѣкъ составляются въ трехъ экземплярахъ, а именно: для Лѣснаго Управленія, для Воеводской Коммисіи и для Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства. Когда Правительственною Коммисіею, на основаніи такой вѣдомости, признано будетъ необходимымъ назначить и открыть рубку, то она прикажетъ привести это въ исполненіе, и вѣдомость объ оцѣнкѣ лѣсосѣкъ представить на ея утвержденіе.

3) Сверхъ того, Лѣсное Управленіе должно изслѣдовать всѣ (кромѣ продажи лѣса) имѣющіяся въ виду статьи доходовъ, которые могутъ быть извлекаемы изъ этихъ лѣсовъ по правиламъ лѣснаго хозяйства, а также удостовѣриться о мѣстныхъ потребностяхъ лѣснаго продовольствія, и составленную на основаніи этихъ соображеній смѣту доходовъ и расходовъ представить на утвержденіе Правительственной Коммисіи.

4) Вообще лѣса, подлежащіе казенному секвестру, должны быть управляемы по правиламъ, принятымъ для управленія казенными лѣсами.

5) Выручаемыя изъ этихъ лѣсовъ денежныя суммы должны быть вносимы въ депозитныя книги Главнаго Воеводскаго Казначейства, непосредственно послѣ доходовъ съ тѣхъ имѣній, въ составъ которыхъ входятъ означенные лѣса.

6) Изъ дохододъ съ этихъ лѣсовъ не могутъ быть производимы никакія выдачи, безъ положительнаго разрѣшенія Воеводской Коммисіи.

7) Особые отчеты по управленію этими лѣсами представляются Лѣснымъ Управленіемъ Воеводской Коммисіи для повѣрки и разрѣшенія.

8) Въ срокъ, назначенный для представленія кассовыхъ извлеченій за Декабрь мѣсяцъ, Воеводская Коммисія должна приложить къ рапорту общее и подробное извлеченіе изъ приходо-расходныхъ книгъ, за весь періодъ казеннаго управленія секвестрованными лѣсами, для свѣдѣнія Правительственной Коммисіи.

9) Такъ какъ, въ силу Королевскаго постановленія, отъ 29 Сентября (11 Октября) 1816 года, изъ подъ вѣдомства

czone być mogą. Wykaz tych lasów, ich opisanie i ustanowienie przepisów cięcia, sporządzony być ma w 3-ch egzemplarzach, mianowicie dla Urzędu leśnego, dla Kommissyi Wojewódzkiej i Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu. Skoro podług takiego opisu Kommissya Rządowa uzna potrzebę wyznaczenia i założenia cięcia, czynność tę uskutecznić i wykaz oszacowania cięć sobie przedstawić do zatwierdzenia zaleci.

3) Również zbadać winien Urząd leśny wszelkie inne, (oprócz sprzedaży drzewa) dochody z lasów tych, podług prawideł gospodarstwa ciągnąć się mające, jak niemniej przekonać się o potrzebach drzewa gruntowych, a ułożony skutkiem takowego rozpoznania etat dochodów i wydatków Kommissya Rządowa potwierdzać będzie.

4) Administracya lasów, w sekwestr rządowy zajętych, ma być prowadzona w ogólności na wzór administracyi lasów rządowych.

5) Wpływy gotowizny z tychże lasów perceptować należy w depozytach Kassy głównéj wojewódzkiéj, zaraz pod wpływami z dóbr, do których też lasy należą.

6) Żadne wydatki z dochodów tychże lasów, bez wyraźnego Kommissyi Wojewódzkiéj upoważnienia, czynione być nie mogą.

7) Rachunki z administracyi tych lasów oddzielnie przez Urząd leśny składać się mające, rozbierać i decydować będzie Kommissya Wojewódzka.

8) W terminie do podawania ekstraktów kassowych za miesiąc Grudzień przeznaczonym, dołączy Kommissya Wojewódzka przy rapporcie ekstrakt ogólny dochodów i wydatków wyszczególnionych z całego peryodu zajętych w sekwestr lasów, dla wiadomości Kommissyi Rządowéj.

9) Ponieważ dekret Królewski z dnia 29 Września (11 Października) 1816 r. wyłączył z pod sądownictwa zwyczaj-

общихъ судебныхъ мѣстъ изъяты лишь дѣла о похищеніяхъ, совершенныхъ въ лѣсахъ, составляющихъ общественную собственность, то всѣ иски о наложеніи взысканій за похищенія и причиненные въ секвестрованныхъ лѣсахъ убытки предъявляются въ общія судебныя мѣста, впредь до измѣненія существующаго порядка.

10) Назначенные отъ Правительства служители въ правѣ пользоваться вознагражденіемъ на тѣхъ же основаніяхъ, какія по существующимъ правиламъ установлены для казенныхъ лѣсовъ.

Уплата сего вознагражденія производится по квитанціямъ отдѣльно отъ другихъ вознагражденій по казеннымъ лѣсамъ и вносится въ подручную кассовую книгу секвестрованныхъ лѣсовъ, по принадлежности.

11) Плата за сборъ сушняка и за пастбища должна быть взимаема въ такомъ размѣрѣ, какой былъ опредѣленъ прежде, во время завѣдыванія лѣсами вотчиннымъ владѣльцемъ.

Варшава, 21 Сентября (3 Октября) 1832 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ

(подписано) *Пивницкій.*

№ 73,797/15,794.

№ 518.

Объ отводѣ лѣсовъ къ пожалованнымъ имѣніямъ.

(11 (23) Февраля 1836 г.)

Извлеченіе изъ постановленія Совѣта Управленія Царства.

По указу Его Величества,

НИКОЛАЯ I,

Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,

и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Въ видахъ введенія однообразія въ правилахъ, которыми должна руководствоваться Правительственная Коммисія Финан-

nego tylko defraudacye w lasach, publiczną własnością będących, popełnione, karanie przeto kradzieży i szkód w lasach zasekwestrowanych do Sądów zwyczajnych zaskarżać wypada, aż do dalszego czasu.

10) Akcydensy dozwolone są officyalistom, przez Rząd ustanowionym, takie, jakie w przepisach co do lasów rządowych są wskazane. Wypłatę onych należy oddzielnie od innych akcydensów z lasów rządowych kwitować i w manuale właściwych lasów zasekwestrowanych zapisywać.

11) Opłaty za ugaj i pastwiska takie pobierać należy, jakie za dawnéj administracyi dziedzica były ustanowione.

Warszawa, d. 21 Września (3 Października) 1832 r.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu

(podpisano) *Piwnicki.*

Nr. 73,797/15,794.

№ 518.

O przyłączaniu lasów do dóbr darowanych.

(d. 11 (23) Lutego 1836 r.)

Wyciąg z postanowienia Rady Administracyjnéj Królestwa.

W Imieniu Najjaśniejszego

MIKOŁAJA I-go,

Cesarza Wszech Rossyj, Króla Polskiego,

etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Pragnąc ujednostajnić prawidła, według których Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu postępować winna

совъ и Казначейства при сдачѣ казенныхъ имѣній, поступающихъ въ частную собственность по Всемилостивѣйшему пожалованію, и въ дальнѣйшемъ развитіи Высочайше утвержденнаго по сему предмету Положенія 4 (16) Октября 1835 года, по представленію Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, Совѣтъ Управленія постановляетъ слѣдующее:

Глава IV.

Объ отводѣ лѣсовъ на хозяйственныя нужды, пожалованныхъ имѣній.

Ст. 14.

Отводъ казенныхъ лѣсовъ къ жалуемымъ въ частную собственность имѣніямъ можетъ имѣть мѣсто лишь въ такомъ случаѣ, когда казенные лѣса смежны съ этими имѣніями. Таковой отводъ смежныхъ лѣсовъ долженъ производиться, не смотря на родъ, возрастъ и состояніе лѣсонасажденій.

Ст. 15.

Постановляется общимъ правиломъ: что на каждые сто морговъ пространства, переходящихъ въ маіоратное владѣніе имѣній, можетъ быть прирѣзано не болѣе двадцати морговъ лѣса, съ обращеніемъ однакожъ вниманія на выгоды лѣснаго хозяйства и съ соблюденіемъ слѣдующихъ правилъ:

a) общее пространство смежныхъ съ пожалованнымъ имѣніемъ лѣсовъ можетъ быть или больше, или меньше противу вышеуказанной пропорціи. Въ обоихъ случаяхъ Финансовое Управленіе, по собственному своему усмотрѣнію, должно опредѣлить: слѣдуетъ ли часть, незначительно превышающую пропорцію, отдать въ видѣ прибавки маіоратному владѣльцу, или же оставить ее за Казною, а равно слѣдуетъ ли часть, недостающую для пополненія пропорціи, прирѣзать изъ другой, также смежной лѣсной дачи;

b) еслибы лѣсъ, смежный и соотвѣтствующій пространству пожалованнаго имѣнія, вмѣстѣ съ тѣмъ былъ смеженъ съ другимъ имѣніемъ, пожалованнымъ другому лицу, или же съ имѣніемъ, оставленнымъ во владѣніи Казны и неимѣющимъ другаго лѣса, въ такомъ случаѣ, не смотря на принятое въ началѣ основаніе, Финансовое

przy oddaniu dóbr rządowych, postanowieniami Najwyższemi na własność prywatnych osób przekazanych, i w dalszém rozwinięciu przepisów w dniu 4 (16) Października 1835 roku, pod tym względem Najwyżej zatwierdzonych, na wniosek Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, Rada Administracyjna postanawia co następuje:

Tytuł IV.

O przydzielaniu lasów na potrzeby dóbr na donacyę przechodzących.

Art. 14.

Przydzielanie lasów rządowych do dóbr na donacyę przeznaczonych, tylko o tyle może mieć miejsce, o ile lasy rządowe z takiemi dobrami się stykają; przyłączanie takie przyległych lasów następować będzie, bez względu na rodzaj, wiek i stan drzewa w nich będącego.

Art. 15.

Za ogólną zasadę przepisuje się, iż do każdych stu morgów przestrzeni dóbr na donacyę przechodzących, może być dodawanych najwięcéj dwadzieścia morgów gruntów leśnych, ze względem wszakże na dogodności gospodarstwa leśnego, i na przepisy następujące:

a) Przestrzeń ogólna lasów, z dobrami darowanemi stykających się, może przechodzić zasadę dopiero przytoczoną, albo jéj nie dochodzić; w obu przypadkach od wyłącznego uznania władzy skarbowéj zależeć będzie wyrzeczenie, czy część, zasadę nieznacznie przewyższającą, donataryuszowi przydać, lub Skarbowi pozostawić, równie jak, czy część niewystarczającą na uzupełnienie zasady z innego równie przyległego lasu dodać.

b) Gdyby las przyległy, odpowiedni przestrzeni dobrom darowanym, stykał się z innemi dobrami innéj osobie darowanemi, lub z dobrami na własność Rządu pozostającemi, a innego lasu nie mającemi, w takim razie, bez względu na zasadę na wstępie przywiedzioną, obowiązkiem będzie władzy skarbowéj las tako-

Управленіе обязано раздѣлить таковой лѣсъ соразмѣрно пространству этихъ имѣній, и вслѣдъ за тѣмъ соразмѣрный каждому изъ нихъ участокъ включить, по принадлежности, въ пожалованное, или же въ оставленное за Казною имѣніе.

Ст. 16.

Оцѣнка лѣсовъ, долженствующихъ быть отведенными къ пожалованнымъ имѣніямъ, должна производиться по правиламъ, предписаннымъ для продажи казенныхъ лѣсовъ. Двадцатая часть опредѣленной такимъ образомъ капитальной стоимости, равняющаяся 5%, будетъ изображать годовой доходъ отъ лѣсовъ, который за вычетомъ 10% на безденежный отпускъ дерева въ пользу церквей, сельскихъ училищъ, на плотины и мосты, временные сервитуты и тому подобныя повинности, причисляются къ доходамъ предназначаемаго къ пожалованію имѣнія.

Ст. 17.

Тамъ гдѣ назначенные для отдачи, вмѣстѣ съ имѣніемъ, маіоратному владѣльцу лѣса окажутся обремененными неподлежащими упраздненію сервитутами, стоимость этихъ сервитутовъ исчисляется и вознаграждается маіоратному владѣльцу на нижеизложенныхъ основаніяхъ, или посредствомъ отвода ему соразмѣрно бо́льшей лѣсной площади, или посредствомъ вычета оной изъ опредѣленнаго годоваго дохода съ лѣса.

Ст. 18.

Къ извѣстнымъ сервитутамъ, обременяющимъ лѣса, принадлежатъ: свободная рубка лѣса на отопленіе и на постройки, безплатные отпуски дровъ, свободный сборъ валежника и пастьбище для скота. Если сервитутъ въ дровахъ опредѣленъ мѣрою, въ такомъ случаѣ на каждую сажень, заключающую въ себѣ 108 кубическихъ футовъ дерева и подлежащую ежегодному отпуску изъ лѣса, слѣдуетъ прибавить полъ морга лѣса, или же вознаградить стоимость этой сажени соразмѣрнымъ сему уменьшеніемъ общей цѣнности отводимаго лѣса. Еслибы лѣсные сервитуты не были опредѣлены извѣстнымъ количествомъ саженъ, въ такомъ случаѣ количество это слѣдуетъ опредѣлить соразмѣрно роду сервитутовъ и пространству земли, принадлежащей пользующемуся сервитутомъ лицу.

wy stosunkowo do przestrzeni tych dóbr podzielić, i tylko proporcyonalną część do każdych dóbr, tak donacyjnych, jak przy Skarbie pozostałych włączyć.

Art. 16.

Wartość lasów, do dóbr donacyjnych przyłączyć się mających, ocenianą być ma podług zasad przepisanych do sprzedaży lasów rządowych; dwudziesta część tak wynalezionego kapitału wartości, równająca się 5%, wyobrażać będzie roczny dochód z lasu, który po potrąceniu 10%, jako funduszu na bezpłatny wydatek drzewa na Kościoły, szkółki wiejskie, groble, mosty, służebności czasowe i tym podobne obowiązki, zaliczony zostanie w poczet dochodów i użytków dóbr na donacyę przeznaczonych.

Art. 17.

Gdzieby lasy przeznaczone do oddania wraz z dobrami donataryuszowi, okazały się być obciążone służebnościami, znieść się nie mogącemi, tam wartość tychże służebności według zasad poniższych wynalezioną i donataryuszowi wynagrodzoną być winna, bądź dodaniem stosunkowo większéj przestrzeni lasu, bądź potrąceniem od rocznego dochodu z lasu obliczonego.

Art. 18.

Wiadomemi służebnościami obciążającemi lasy są: wolny wręb na opał, na budowle, deputaty w drzewie, wolność zbierania drzewa leżałego i wolność paszenia bydła. Jeżeli służebności w drzewie są zastrzeżone na miarę, w takim razie na każdy sążeń zawierający 108 stóp kubicznych drzewa corocznie wydać się z lasu powinny, pół morgi przestrzeni lasu dodać należy, lub wartość takiego sążnia przez zmniejszenie w tym samym stosunku ogólnéj wartości samego lasu dodać się mającego wynagrodzić. Jeżeliby służebności, obciążające las, nie były ocenione na pewną liczbę sążni, w takim razie liczba tychże sążni wynalezioną być ma, w stosunku do rodzaju służebności i przestrzeni gruntu posiadanego przez tego, komu prawo służebności służy, i tak:

Такимъ образомъ на каждые сто морговъ земли, принадлежащей тому лицу, которое имѣетъ право на свободную рубку лѣса, назначается 40 саженъ. Для пользующагося правомъ рубки однихъ дровъ на отопленіе назначается 30 сажень; для имѣющаго право рубки только на постройки—10 саженъ; для пользующагося правомъ собирать валежникъ и сушнякъ—20 саженъ. Стоимость же этого дерева вознаграждается маіоратному владѣльцу на основаніи одного изъ правилъ, изложенныхъ въ предшествующемъ пунктѣ. Выборъ основанія зависитъ отъ усмотрѣнія Финансоваго вѣдомства.

Ст. 19.

Стоимость вольнаго пастбища исчисляется соразмѣрно пространству земли, находящейся во владѣніи тѣхъ, которые пользуются правомъ на таковое пастбище, считая по 2 злотыхъ 12 грошей съ каждыхъ ста морговъ.

Ст. 20.

Такъ называемые лѣсные отпадки, смежные съ отводимыми къ пожалованнымъ имѣніямъ лѣсами, если состояніе растущаго на нихъ лѣса ни въ чемъ не измѣнилось вслѣдствіе новаго ихъ назначенія для экономическаго пользованія, могутъ быть почитаемы и оцѣняемы наравнѣ со смежными лѣсами. Если растущій на этихъ отпадкахъ лѣсъ, по поводу другаго ихъ назначенія, вырубленъ совершенно или отчасти, то они должны быть почитаемы и оцѣняемы наравнѣ съ пастбищами соотвѣтственнаго класса, и въ семъ послѣднемъ случаѣ оказавшійся остатокъ подѣлочнаго и дровянаго лѣса долженъ быть обращенъ въ продажу по таксѣ; при чемъ маіоратному владѣльцу и мѣстнымъ крестьянамъ предоставляется преимущество на покупку онаго.

Ст. 21.

Находящіеся въ лѣсахъ поля и луга не могутъ быть причисляемы къ общему пространству сплошнаго лѣса; но если въ лѣсную кассу поступалъ какой либо доходъ отъ оныхъ, то таковой долженъ быть причисленъ къ предоставляемымъ въ пользу маіоратнаго владѣльца доходамъ. Еслибы же этими полями и лугами пользовались крестьяне или другія, непринадлежащія къ маіоратному имѣнію лица, въ такомъ случаѣ доходъ съ нихъ

Na każde sto morgów przestrzeni posiadanej przez mającego ogólnie dozwolony wręb wolny po sążni 40; mającemu wręb do samego drzewa na opał 30; mającemu wręb do drzewa tylko na budowle 10; mającemu wręb do drzewa leżałego i zbiorki 20. Wartość zaś takiego drzewa wynagrodzoną donataryuszowi zostanie według jednéj z zasad, ustępem poprzedzającym przepisanych. Wybór zasady zależeć będzie od uznania władzy skarbowéj.

Art. 19.

Wartość wolnego pastwiska obliczoną być winna w stosunku do przestrzeni gruntu posiadanego przez tych, którym służy prawo takowego pastwiska, rachując po złp. 2 gr. 12 od każdych stu morgów.

Art. 20.

Tak zwane odpadki leśne, przyległe lasom do dóbr donacyjnych wcielić się mającym, jeżeli drzewostan w nich żadnéj odmiany nie doznał z przyczyny nowego ich na użytek ekonomiczny przeznaczenia, uważane i szacowane być mogą jak lasy, z któremi się stykają. Jeżeli na tych odpadkach, znajdujące się drzewo w całości lub w części, z widoku odmiennego ich przeznaczenia, wycięte zostało, uważane i cenione być winny jako pastwisko właściwej sobie klassy, a w tym ostatnim przypadku reszta drzewa użytkowego i opałowego według taksy sprzedaną zostanie, do czego donataryusz i miejscowi włościanie mieć mają pierwszeństwo.

Art. 21.

Pola i łąki, w lasach znajdujące się, nie mogą wchodzić do ogólnej przestrzeni samychże lasów, lecz jeżeli z nich użytek kassa leśna pobierała, takowy w poczet dochodów donataryusza włączony być winien. Gdyby zaś z pól i łąk takowych użytkowali włościanie, lub inne osoby do dóbr dona-

долженъ быть исчисленъ и отнесенъ къ доходамъ, переуступленнымъ маіоратному владѣльцу.

Ст. 22.

Усадьбы лѣсныхъ чиновниковъ и служителей, состоятъ ли онѣ посреди лѣсовъ, отводимыхъ къ пожалованному имѣнію, или вблизи оныхъ, на землѣ, принадлежащей къ маіоратному имѣнію, должны считаться какъ чиншевыя усадьбы, наравнѣ съ крестьянскими. Количество чинша будетъ опредѣлено и причислено Финансовымъ вѣдомствомъ къ доходамъ съ пожалованнаго имѣнія.

Ст. 23.

Если лѣсной чиновникъ или служитель не пожелаетъ оставить за собою право на чиншевое владѣніе, въ такомъ случаѣ уборка урожая съ полей и луговъ, принадлежащихъ къ усадьбѣ въ томъ году, въ которомъ маіоратный владѣлецъ вводится во владѣніе пожалованнымъ имѣніемъ, принадлежитъ тому, кто произвелъ на нихъ посѣвы, съ тѣмъ, что онъ не обязанъ ни обсѣменять, ни воздѣлывать паровыхъ полей.

Ст. 24.

Срубленное, но еще не вывезенное изъ отведеннаго маіоратному владѣльцу лѣса дерево, если оно продано до ввода его во владѣніе онымъ, отпускается покупщикамъ, по предъявленіи ими удостовѣренія въ уплатѣ въ Казну слѣдующей за оное суммы. Равнымъ образомъ, Казна въ правѣ вывезти изъ лѣса дерево, срубленное на надобности Правительства и получившее уже опредѣленное назначеніе.

Ст. 25.

Для успѣшнѣйшаго достиженія результатовъ, предполагаемыхъ по Всемилостивѣйшимъ Его Императорскаго Величества пожалованіямъ, въ отведенныхъ къ маіоратнымъ имѣніямъ лѣсахъ, Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства должно быть устроено лѣсное хозяйство, по образцу другихъ казенныхъ лѣсовъ, съ тѣмъ, что и впредь они должны оставаться подъ надзоромъ той же Коммисіи.

Ст. 26.

Владѣлецъ пожалованныхъ имѣній и лѣсовъ обязанъ въ точности соблюдать всѣ правила лѣснаго хозяйства, и потому онъ не въ правѣ будетъ:

cyjnych nie należące, w takim razie intrata ma być obliczoną i do dochodów donataryuszowi przekazanych dołączoną.

Art. 22.

Osady służbowe urzędników i officyalistów leśnych, czy takowe wśród lasów do donacyi włączających się lub w bliskości tychże, na gruntach donacyę stanowiących są położone, uważane być mają jako osady czynszowe na równem prawie z włościanami. Wysokość czynszu władza skarbowa ustanowi i do dochodów donacyjnych doliczy.

Art. 23.

Gdyby urzędnik lub officyalista, przy prawie czynszowem zachowany być nie chciał, w takim razie zbiory z pól i łąk do osady służbowej należących za rok, w którym donataryusz wchodzi w possessyę dóbr darowanych, należą do zaprowadzającego zasiewy, który do odsiewu i uprawy ugorów obowiązany być nie ma.

Art. 24.

Drzewo w lasach donataryuszowi przydzielonych, przed objęciem ich w possessyą sprzedane, o ile ścięte a niewywiezione, wydane będzie nabywcom za udowodnieniem opłaty do Skarbu wniesionéj. Podobnież Skarb publiczny będzie mocen drzewo na potrzeby Rządu wycięte i wskazane przeznaczenie już mające, z lasów zabrać.

Art. 25.

W celu niezawodnego zapewnienia skutków przez Najłaskawszą Jego Cesarsko-Królewskiej Mości donacyę zamierzonych, lasy do dóbr donacyjnych przyłączone mają mieć przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu urządzone gospodarstwo, na wzór innych lasów rządowych i zostawać pod nadzorem tej władzy.

Art. 26.

Właściciel dóbr i lasów donacyjnych będzie obowiązany ściśle do przepisów tegoż gospodarstwa leśnego stosować się, nie będzie zatém mocen:

a) рубить лѣсъ въ большемъ количествѣ, другаго возраста и рода, или же въ другихъ мѣстахъ, кромѣ тѣхъ, которыя будутъ ему указаны правилами;

b) производить какія либо расчистки съ цѣлью обращенія лѣсныхъ угодій въ пахатное поле.

Ст. 27.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства ввѣренный ей надзоръ за отведенными къ пожалованнымъ имѣніямъ лѣсами будетъ производить посредствомъ наряжаемыхъ ежегодно на мѣстѣ ревизій. Ревизоры, избираемые непремѣнно изъ лицъ опытныхъ въ лѣсномъ хозяйствѣ, обязаны обнаруживать всякія упущенія, предлагать мѣры къ устраненію оныхъ и доставлять всѣ нужныя свѣдѣнія. Если по слѣдующимъ ревизіямъ окажется, что маіоратный владѣлецъ до того истребилъ свои лѣса, что цѣнность оныхъ уменьшилась одною третьею частью, то Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства въ правѣ учредить отъ себя, на счетъ его, ближайшій мѣстный надзоръ, и даже, въ случаѣ замѣченной ею опасности, взять лѣса въ свое управленіе для предохраненія оныхъ отъ дальнѣйшаго истребленія.

Ст. 28.

Гдѣ, по недостатку смежныхъ казенныхъ лѣсовъ, таковые вовсе не могутъ быть отведены къ имѣнію, составляющему надѣлъ маіоратнаго владѣльца, и гдѣ, по условіямъ дѣйствующаго еще арендаго контракта, обезпеченъ изъ казенныхъ лѣсовъ безплатный отпускъ лѣса на указанныя въ ст. 16-й надобности, тамъ, для удовлетворенія сему обязательству, къ суммѣ чистаго дохода, предоставленнаго въ пользу маіоратнаго владѣльца, причисляются 2 процента, въ видѣ вознагражденія, соотвѣтствующаго опредѣленной въ ст. 16-й нормѣ.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія 11 (23) Февраля 1836 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ

(подписано) *Князь Варшавскій.*

№ 33,661.

---

a) więcéj drzewa ani w innym wieku i gatunku, tudzież w innem miejscu jak przepisy wskazują wycinać;

b) przedsiębrać żadnych jakichkolwiekbądź karczunków, mających na celu zamienienie gruntów leśnych na orne.

Art. 27.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu wykonywać będzie poruczony sobie nadzór nad lasami do dóbr donacyjnych przydzielonemi, za pomocą zsyłanych corocznych na miejsce rewizyj. Rewidenci zawsze znawcy gospodarstwa leśnego, powinni będą wykryć uchybienia i do ich sprostowania wskazać środki i udzielić informacye. Gdyby przy następnych rewizyach okazało się, że donataryusz lasy swoje tak dalece zniszczył, że wartość ich o trzecią część zmniejszoną została, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu mocną będzie, na jego koszt, bliższy z swej strony miejscowy ustanowić dozór, a nawet, w razie uznanego przez nią niebezpieczeństwa, objąć lasy w swą administracyę, w celu zapobieżenia dalszemu onych zniszczeniu.

Art. 28.

Gdzie dla nieznajdowania się przyległych lasów rządowych, takowe do dóbr uposażenie donataryusza stanowiących wcale przyłączone nie będą, zaś w kontrakcie dzierżawy na téż dobra dotąd służącym, zapewniony jest udział bezpłatny drzewa z lasów rządowych, na potrzeby przywiedzione w art. 16-m, tam, dla pokrycia tego obowiązku, do summy w czystym dochodzie na własność donataryuszowi przeznaczonéj doliczyć należy dwa od sta, jako wynagrodzenie równające się zasadzie przyjętéj w wzmiankowanym już art. 16-m.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 11 (23) Lutego 1836 roku.

Namiestnik, Generał-Feldmarszałek

(podpisano) *Książe Warszawski.*

Nr. 33,661.

№ 519.

Инструкція для оцѣнки лѣсовъ, отводимыхъ къ пожалованнымъ имѣніямъ, и для исчисленія чистаго дохода отъ оныхъ.

(22 Мая (3 Іюня) 1836 года.)

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ 16-й статьѣ постановленія Совѣта Управленія отъ 11 (23) Февраля с. г., № 33,661, предписано, чтобы стоимость отводимыхъ къ пожалованнымъ имѣніямъ лѣсовъ оцѣняема была по правиламъ, постановленнымъ для оцѣнки казенныхъ лѣсовъ, подвергаемыхъ продажѣ; при чемъ двадцатая часть исчисленной такимъ образомъ капитальной стоимости, равняющаяся 5-ти процентамъ, должна считаться годовымъ доходомъ съ лѣсовъ.

Вышеуказанныя правила, утвержденныя 3 Іюня 1829 года, № 73,961/2,706, бывшимъ Лѣснымъ Отдѣленіемъ и вслѣдъ за тѣмъ, 10 Іюня того же года, Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства, состоятъ въ томъ, что, принимая во вниманіе:

качество почвы,
породу деревъ,
сомкнутость настоящаго насажденія,
родъ полянъ и болѣе или менѣе удобный сбытъ лѣса, —

всѣ лѣса раздѣлены на 5 классовъ.

Въ I-мъ классѣ цѣна одной новопольской уволокѣ полагается отъ 2,500 до 3,000 злотыхъ, въ такихъ лѣсахъ:

a) гдѣ почва плодородная;
b) гдѣ лѣсъ, по роду своему, товарный и строевой, перемѣшанный съ твердымъ лѣсомъ, или же одинъ строевой, перемѣшанный съ твердымъ лѣсомъ;
c) гдѣ настоящее насажденіе хорошей или средней густоты;
d) гдѣ существуетъ удобный и выгодный сбытъ на дерево по близости судоходной рѣки, города, или же по недостатку въ окрестностяхъ лѣснаго матеріала.

№ 519.

Instrukcya do oceniania lasów, do dóbr donacyjnych przyłączyć się mających, i obrachowania z nich czystego dochodu.

(d. 22 Maja (3 Czerwca) 1836 r.)

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Postanowienie Rady Administracyjnej z dnia 11 (23) Lutego r. b. Nr. 33,661, mianowicie w art. 16-m mieć chce, aby wartość lasów, do dóbr donacyjnych przydzielić się mających, ocenianą była według zasad przepisanych do oceniania lasów rządowych przy ich sprzedaży, a 20-ta część tak wynalezionéj wartości kapitalnéj, równająca się 5 procent, wyobrażać ma roczny dochód z lasu.

Zasady dopiero przytoczone, w d. 3 Czerwca 1829 r. Nr. 73,961/2,706 przez b. Wydział lasów a następnie Kommissyę Skarbu w d. 10 Czerwca tegoż roku przyjęte, następnéj są osnowy, ze względem:

na dobroć gruntu,
na gatunek drzewa,
na wartość drzewostanu obecnego,
na rodzaj halizn i łatwość zbycia drzewa,

podzielono lasy na 5 klass.

W I-éj klassie położono wartość włóki nowopolskiej od 2,500 do 3,000 złp. takich lasów które mają:

a) grunt dobry,
b) gatunek drzewa towarny i budowlany, połączony z drzewem twardem lub samo drzewo budowlane połączone z twardem;
c) drzewostan obecny dobrze lub średnio zwarty;
d) łatwość zbycia korzystna drzewa z powodu bliskiego położenia nad rzeką spławną, blisko miasta, lub też z powodu braku drzewa w téj okolicy.

Во II-мъ классѣ полагается отъ 2,000 до 2,500 злотыхъ за уволоку лѣса тамъ:

a) гдѣ почва хорошая или средняя;

b) гдѣ лѣсъ, по роду своему, строевой, смѣшанный съ твердымъ, или же исключительно строевой;

c) гдѣ настоящее насажденіе имѣетъ хорошую или среднюю густоту;

d) гдѣ существуетъ выгодный сбытъ по поводамъ, указаннымъ въ I-мъ классѣ.

Въ III-мъ классѣ цѣна одной уволокѣ полагается отъ 1,000 до 2,000 злотыхъ въ лѣсахъ:

a) гдѣ почва хорошая или средняя;

b) гдѣ лѣсъ, по роду своему, строевой и дровяной либо лиственный, либо хвойный;

c) гдѣ настоящее насажденіе имѣетъ среднюю, или совершенно неправильную густоту;

d) гдѣ дерево имѣетъ удобный сбытъ по близости города, или по недостатку дерева въ окрестности.

Въ IV-мъ классѣ цѣна за уволоку полагается отъ 600 до 1,000 злотыхъ въ такихъ лѣсахъ:

a) гдѣ почва средняя или худая;

b) гдѣ лѣсъ, по роду своему, дровяной, либо лиственный, либо хвойный;

c) гдѣ настоящее насажденіе имѣетъ совершенно неправильную густоту;

d) гдѣ поляны сухія;

e) гдѣ лѣсъ пользуется удобнымъ сбытомъ, по недостатку онаго въ окрестностяхъ.

Въ V-мъ классѣ цѣна за уволоку полагается отъ 300 до 600 злотыхъ въ такихъ лѣсахъ:

a) гдѣ почва худая;

b) гдѣ лѣсъ, по роду своему, хворостяный;

c) гдѣ поляны сухія, или болотистыя, или же занесены летучимъ пескомъ;

d) гдѣ нѣтъ никакого удобства къ сбыту дерева.

Принявъ таковую классификацію къ руководству для оцѣнки лѣсовъ, Лѣсное Отдѣленіе имѣло въ виду—въ дѣйствіяхъ своихъ въ этомъ отношеніи основываться на хозяйственныхъ

W II-éj klassie za włókę od 2,000 do 2,500 złp. takich lasów, które mają:

a) grunt dobry lub średni;

b) gatunek drzewa budowlany mięszany z twardem lub sam budowlany;

c) drzewostan obecny dobrze lub średnio zwarty;

d) odbyt korzystny, z powodów w I-éj klassie przytoczonych.

W III-éj klassie za włókę od 1,000 do 2,000 złp. lasów, które mają:

a) grunt dobry lub średni;

b) gatunek drzewa budowlanego i opałowego bądź liściowego bądź iglastego;

c) drzewostan obecnie średnio lub źle zwarty;

d) łatwość zbycia drzewa, z powodu bliskiego miasta lub niedostatku drzewa w tej okolicy.

W IV-éj klassie za włókę od 600 do 1,000 złp. takich lasów, które mają:

a) grunt średni lub zły;

b) gatunek drzewa opałowego bądź liściowego, bądź iglastego,

c) drzewostan obecny źle zwarty;

d) halizny suche;

e) łatwość zbycia drzewa, dla niedostatku w téj okolicy.

W V-éj klassie za włókę od 300 do 600 złp. takich lasów, które posiadają:

a) grunt zły;

b) gatunek drzewa chróstowy;

c) halizny suche lub błotne lub też wydmy piaszczyte;

d) żadnéj łatwości do pozbycia drzewa.

Przedstawiając Wydział lasów takową klassyfikacyą do ocenienia lasów, zamierzył opierać swe działania w tej mierze na planach gospodarczych każdego leśnictwa, na opisa-

планахъ каждаго лѣсничества, на описаніяхъ лѣсовъ и, смотря по состоянію лѣсовъ и по мѣстнымъ условіямъ, имѣющимъ вліяніе на большую или меньшую стоимость оныхъ, предлагать высшую или низшую оцѣнку по каждому классу, не выходя однакожъ изъ предѣловъ самыхъ низшихъ и самыхъ высшихъ цѣнъ, принятыхъ для каждаго класса.

Бывшій Министръ Финансовъ, по разсмотрѣніи представленныхъ ему 16 Августа 1830 года, вышеизложенныхъ правилъ, изъявилъ желаніе, чтобы, при каждой оцѣнкѣ лѣсовъ, подвергаемыхъ продажѣ, кромѣ принятыхъ Лѣснымъ Отдѣленіемъ основаній, принимаемы были еще въ соображеніе валовой и чистый доходъ съ лѣсовъ, а равно безденежные отпуски лѣса. При болѣе подробномъ разсмотрѣніи вышеприведенныхъ основаній, не трудно замѣтить, что они нуждаются въ дополненіи по слѣдующимъ поводамъ:

1) Условія однородныя, имѣющія вліяніе на высшую или низшую цѣнность лѣсовъ, сопоставлены по этимъ правиламъ въ каждомъ классѣ порознь и проводятся потомъ постепенно чрезъ всѣ 5 классовъ, начиная съ самыхъ благопріятныхъ и оканчивая самыми невыгодными, такимъ образомъ, что въ I-мъ классѣ всѣ вообще условія: качество почвы, порода деревъ, густота насажденій и удобство къ сбыту самыя благопріятныя, въ V-мъ же классѣ, напротивъ, всѣ эти условія самыя невыгодныя, между тѣмъ, какъ на дѣлѣ они сочетаются между собою различнымъ образомъ. Такъ бываютъ лѣса, отличающіеся плодородною почвою, правильною густотою, изобилующіе породами строеваго лѣса, то есть вмѣщающіе въ себѣ качества I и II-го классовъ, но не имѣющіе рѣшительно никакого сбыта, что составляетъ признакъ V-го класса, и на оборотъ, иные лѣса, по самому плохому состоянію, должны бы собственно быть отнесены къ IV и V-му классамъ, по удобнѣйшему же сбыту лѣснаго матеріала относятся къ I-му классу.

2) Хотя при оцѣнкѣ, на этихъ основаніяхъ, лѣсовъ, подвергаемыхъ продажѣ, изъ оцѣночной суммы исключаются издержки на разведеніе лѣсовъ, на Лѣсное Управленіе и на непредвидимые расходы, однако таковой вычетъ произведенъ уже при начертаніи самыхъ правилъ оцѣнки, такъ, что въ примѣненіи оныхъ получается съ разу чистая цѣнность лѣсовъ, безъ пред-

niu lasów i w miarę towarzyszących okoliczności w ówczasowym stanie lasów, na wyższość lub niższość szacunku wpływ mających, proponować ocenienie większe lub mniejsze w każdej klassie, nie wychodzące za obręb liczb, jako minimum i maximum dla każdej klassy przyjętych.

Były Książe Minister Skarbu, mając sobie zasady te w dniu 16 Sierpnia 1830 r. przedstawione, chciał jeszcze, ażeby przy każdem szacowaniu lasów na sprzedaż wystawionych, obok zasad przez Wydział lasów przyjętych, miano na względzie dochody z lasów tak brutto, jako i netto, oraz wydatki drzewa bezpłatne. Bliżej roztrząsając te zasady, łatwo dostrzedz można, że je potrzeba uzupełnić, a to z następujących powodów:

1) Okoliczności wpływające na wyższą lub niższą wartość lasów, stopniowane są w tych zasadach przez 5 klass, od stanu najlepszego do najgorszego wszystkie razem, tak że jak w I-éj klassie grunt, gatunek drzewa, zwarcie drzewostanów i łatwość odbytu wszystkie w ogóle są najkorzystniejsze, tak znowu w V-éj klassie, wszystkie te okoliczności są najniższe, gdy tymczasem okoliczności te rozmaicie z sobą są przeplatane, jakoż mamy lasy na gruncie dobrym, dobrze zwarte i w gatunki budowlowe obfite, czyli własności klassy I i II-éj posiadające, a przecież nie ma na nie odbytu, co cechuje klassę V-tą, i przeciwnie, przy najgorszym stanie lasów, cechującym klassę IV i V-tą, najlepszy odbyt na drzewo, przewidziany w klassie I-éj.

2) W ocenieniu lasów podług tych zasad do sprzedaży, potrącono wprawdzie koszta na uprawę, na administracyę i wydatki nieprzewidziane, lecz potrącenie to uczyniono w samych zasadach, tak że te zasady przedstawiły od razu wartość czystą lasów, bez oddzielnego wyrachowania wartości brutto, potrącenia z niej wartości kapitalnej kosztów i usta-

варительнаго исчисленія валовой стоимости, безъ вычета изъ оной капитализированной суммы издержекъ и безъ опредѣленія, въ числовыхъ выводахъ, чистой цѣнности лѣсовъ. Такой способъ оцѣнки лѣсовъ былъ удовлетворителенъ при продажѣ оныхъ, но примѣненіе его къ пожалованнымъ имѣніямъ можетъ подать поводъ къ жалобамъ, что эти издержки не были приняты въ соображеніе при оцѣнкѣ лѣсовъ. Подобные поводы къ спорамъ слѣдуетъ устранить, не нарушая однакожъ главнаго, временно Совѣтомъ Управленія утвержденнаго основанія, что чистая стоимость одной уволоки лѣса не можетъ превышать 3,000 злотыхъ, и что 5 процентовъ съ этой суммы должны составлять годовой доходъ съ лѣса. При семъ надобно замѣтить, что нѣтъ возможности за одинъ разъ опредѣлить со всею точностью доходовъ съ лѣсовъ на вѣчныя времена, и потому, желая достигнуть въ этомъ отношеніи по возможности самыхъ близкихъ къ дѣйствительности результатовъ, собственно слѣдовало бы составить хозяйственный планъ для пожалованныхъ лѣсовъ, оцѣнить лѣсъ, подлежащій по сему плану вырубкѣ въ первыя 30 лѣтъ, и на основаніи этихъ данныхъ исчислить годовой доходъ, долженствующій быть вырученнымъ также въ теченіе лишь 30-ти первыхъ лѣтъ; но подобную оцѣнку, по мѣрѣ улучшенія состоянія лѣсовъ, слѣдовало бы повторять каждыя 30 лѣтъ, что въ пожалованныхъ въ вѣчное владѣніе имѣніяхъ вовсе не возможно. И потому, въ дополненіе принятыхъ бывшимъ Лѣснымъ Отдѣленіемъ основаній, Дирекція Государственныхъ имуществъ и лѣсовъ имѣетъ честь представить нынѣ, въ видѣ продолженія, инструкцію слѣдующаго содержанія.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, признавъ необходимымъ ближе объяснить и дополнить вышеозначенныя основанія, постановляетъ слѣдующую подробную инструкцію для оцѣнки лѣсовъ:

§ 1.

Цѣнность лѣсовъ зависитъ:
1) отъ качества почвы,
2) отъ породы деревъ и рода лѣснаго хозяйства,
3) отъ возраста насажденій,

nowienia w rezultacie liczbowym wartości lasu netto, co przy sprzedaży było dostateczne; lecz w donacych mogą zajść reklamacye, że na te koszta przy ocenieniu nie miano względu, czemu zapobiedz wypada, bez nadwerężenia wszakże głównéj zasady, nateraz przez Radę Administracyjną zatwierdzonéj, że włóka lasu nie może być droższą nad 3,000 złp. czystej wartości, z której 5 procent ma stanowić dochód roczny z lasu. Nadto nadmienić potrzeba, że dochód z lasów od razu na wieczne czasy nie da się ściśle obrachować, i dla tego chcąc w tej mierze najbardziej do rzeczywistości zbliżyć się, najskuteczniej byłoby ustanowić dla lasów darowanych plan gospodarczy, oszacować to drzewo, które zgodnie z planem w pierwszych 30-tu latach ma być wycięte, i z tego obliczyć dochód roczny, podobnież pierwszych tylko lat 30, lecz podobny szacunek potrzebaby co 30 lat w miarę polepszania się stanu lasów powtarzać, co przy darowiznach na wieczne czasy miejsca mieć nie może. W celu przeto uzupełnia zasad przez były Wydział lasów podanych, Dyrekcya Dóbr i Lasów ma honor przedstawić instrukcyę niniejszą, w następującéj dalszej osnowie:

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, znajdując potrzebę bliższego rozwinięcia i uzupełnienia tych zasad, przepisuje następującą szczegółową do ocenienia lasów instrukcyę:

§ 1.

Wartość lasów zależy:
1) od dobroci gruntu;
2) od gatunku drzewa i rodzaju gospodarstwa leśnego;
3) od wieku drzewostanów;

4) отъ густоты насажденій,

5) отъ цѣны на лѣсъ.

Подробное описаніе всѣхъ этихъ обстоятельствъ даетъ вѣрное понятіе о состояніи цѣлаго лѣса; общая же сложность стоимости, по четыремъ первымъ категоріямъ, умноженная на пятую (т. е. цѣну дерева), изобразитъ капитальную стоимость всего лѣса.

Такъ какъ вышеозначенныя обстоятельства, по свойству своему, бываютъ очень разнообразны, то и цѣнность лѣса по отношенію къ нимъ должна быть тоже разнообразна; поэтому, во избѣжаніе запутанности въ вычисленіи, цѣнность лѣса, по каждой категоріи, означается соразмѣрными числами.

§ 2.

Если первыя четыре условія, въ отношеніи къ лѣсамъ въ Царствѣ, окажутся самыми благопріятными, а именно: почва подъ лѣсною площадью—самою лучшею, породы деревъ и родъ лѣснаго хозяйства—доставляющими наибольшее количество самаго лучшаго подѣлочнаго лѣса и дровъ отмѣнной доброты, возрастъ деревъ—дозволяющимъ извлекать въ кратчайшее время выгоды изъ лѣса, и, наконецъ, если густота насажденій будетъ признана правильною въ такой степени, отъ которой зависитъ самое сильное приращеніе древесной массы, то каждое изъ этихъ условій будетъ выражено относительно самымъ высшимъ числомъ 100. По мѣрѣ же того, какъ 4 первыя условія окажутся менѣе благопріятными, и соотвѣтствующія имъ числа постепенно уменьшаются, какъ это будетъ подробно объяснено въ слѣдующихъ статьяхъ:

I. Качество почвы.

§ 3.

Самою лучшею лѣсною почвою, которая должна быть обозначена самымъ высшимъ относительнымъ числомъ 100, считается смѣсь песка съ глиною, или же песокъ съ глиною внизу, покрытые слоемъ чернозема въ равномъ положеніи, либо же такая земля, на которой можно бы развести дубовый лѣсъ, чистый, или смѣшанный съ другими лиственными или хвойными породами, или съ орѣшниковымъ кустарникомъ, въ пахатной же обработкѣ съ равнымъ успѣхомъ обратить оную подъ пшеницу.

4) od zwarcia drzewostanów;

5) od ceny drzewa.

Okoliczności te, szczegółowo opisane, dadzą wyobrażenie o stanie całego lasu; wartość zaś czterech pierwszych okoliczności dodana do siebie a pomnożona przez piątą (to jest cenę drzewa) okaże wartość kapitalną całego lasu.

Ponieważ okoliczności te z natury swojej są nader rozmaite, a zatém i wartość ich rozmaita być musi; dla uniknienia przeto zawikłania w rachubie, wysokość ich wartości wyobrażona będzie liczbami stosunkowemi.

§ 2.

Pierwsze z tych czterech okoliczności w najkorzystniejszym stanie w lasach Królestwa znalezione, to jest grunt pod lasami najlepszy, gatunek drzewa i rodzaj gospodarstwa leśnego, zapewniające największą ilość najlepszego drzewa użytkowego i największą dobroć drzewa opałowego, wiek drzewa, najwcześniejsze osiągnienie użytków z lasu dozwalający, i wreszcie dobre zwarcie drzewostanu, od którego największa massa drzewa zależy, wyobrażane będą największą liczbą stosunkową 100. W miarę zaś mniej korzystnie znalezionych pierwszych czterech okoliczności, zmniejszą się ich liczby stosunkowe, jakto bliżej okazuje się w następnych artykułach.

I. Dobroć gruntu.

§ 3.

Za grunt leśny najlepszy, liczbą stosunkową najwyższą 100 mający być oznaczony, uważa się mięszanina piasku z gliną, lub piasek z gliną spodem, pokryte warstwą ziemi roślinnéj, w położeniu równém, lub taki grunt, na którym równie dąb czysto lub w pomięszaniu z innem drzewem liściowem albo iglastém i chróstowem leszczynowem, oraz taki, na którymby w uprawie rolnej i pszenica udać się mogła. Nareszcie i taki grunt leśny liczbą stosunkową 100 ma

Наконецъ, относительнымъ числомъ 100 должна быть обозначаема и такая лѣсная почва, которая въ положеніи не слишкомъ низменномъ состоитъ изъ чернозема, гдѣ отлично произрастаетъ ольха одна, или въ смѣшеніи съ другими лиственными породами, и которая, послѣ вырубки лѣса, покрылась бы хорошею и питательною травою.

§ 4.

Лѣсная почва средняго качества, состоящая изъ песка съ слоемъ плодородной земли, гдѣ въ равномъ мѣстоположеніи растетъ сосна, перемѣшанная съ одною лишь березою, и гдѣ только рожь могла бы дать посредственный урожай, должна быть обозначена относительнымъ числомъ 57.

§ 5.

Песокъ безъ растительной земли, или же, по безплодности своей, вовсе негодный къ хлѣбопашеству, какъ худая лѣсная почва, обозначается относительнымъ числомъ 15.

§ 6.

Сыпучіе пески, или болота и трясины, не приносящіе въ настоящее время никакой пользы и впредь, для извлеченія изъ нихъ дохода, требующіе значительныхъ затратъ, не обозначаются никакимъ относительнымъ числомъ, и цѣнность ихъ равняется нулю.

§ 7.

Обозначая вышеуказанныя 4 степени качества лѣсной почвы относительными числами, а именно:

хорошую — числомъ	. . . . .	100,
среднюю „	. . . . .	57,
худую „	. . . . .	15,
неудобную „	. . . . .	0,

опредѣленіе промежуточныхъ чиселъ предоставляется усмотрѣнію командированнаго для оцѣнки лѣсовъ чиновника, на основаніи мѣстныхъ изслѣдованій.

II. Порода деревъ и родъ лѣснаго хозяйства.

§ 8.

Отъ породы деревъ и рода лѣснаго хозяйства зависитъ большее или меньшее достоинство и производительность подѣлочнаго, а равно относительная доброта дровянаго лѣса. Чѣмъ

być wyobrażony i oznaczony, który w położeniu niezbyt niskiem, składa się z czarnoziemu, i na nim olsza sama, lub w pomięszaniu z innem drzewem liściowem wybornie rośnie i na którymby, po wycięciu, dobra i żyzna trawa puściła się.

§ 4.

Grunt leśny średni, składający się z piasku z warstwą ziemi roślinnej, na którym w położeniu równém rośnie sosna tylko z brzozą w pomięszaniu, i na którym tylko żyto miernie udawaćby się mogło, oznaczony być ma liczbą stosunkową 57.

§ 5.

Piasek bez ziemi roślinnej, lub taki, któryby z powodu nieżyzności do użytku rolnego wcale nie mógł być użyty, ma być oznaczony, jako grunt leśny zły, liczbą stosunkową 15.

§ 6.

Piaski lotne lub bagna i trzęsawiska, żadnego obecnie użytku nie przynoszące, i na przyszłość bez wielkich nakładów korzyści nie obiecujące, żadną liczbą stosunkową nie mają być oznaczone, i wartość ich równa 0.

§ 7.

Oznaczając wymienione powyżéj cztery stopnie dobroci gruntu liczbami stosunkowemi mianowicie:

dobry	. . . . .	liczbą 100,
średni	. . . . .	„ 57,
zły	. . . . .	„ 15,
nieużyteczny	. . . . .	„ 0,

zostawia się ustanowienie pośrednich liczb uznaniu delegowanego do ocenienia lasu, według przekonania na miejscu powziętego.

II. Gatunek drzewa i rodzaj gospodarstwa.

§ 8.

Od gatunku drzewa i rodzaju gospodarstwa leśnego zależy większa lub mniejsza dobroć i produkcya drzewa użytkowego, jak niemniej większa lub mniejsza dobroć drzewa

больше количество производимой лѣсами древесной массы и чѣмъ лучше качество подѣлочнаго лѣса, тѣмъ больше цѣнность оныхъ.

Дровяной лѣсъ сортируется, смотря по годности своей для отопленія на плашной, кругляковый и сучья, а, сверхъ того, такъ какъ не всѣ породы деревъ даютъ одинаково сильный жаръ, то и разные роды лѣса имѣютъ еще, смотря по своимъ топильнымъ качествамъ, различную цѣнность.

И такъ, принимая во вниманіе породу дерева и родъ лѣснаго хозяйства, постепенная цѣнность лѣса можетъ быть изображена слѣдующимъ образомъ:

Цѣнность высокоствольнаго лѣса:

еловаго, частью подѣлочнаго	. . . . .	100,
сосноваго, пихтоваго	частью подѣлочнаго	99,
еловаго исключительно дровянаго	. . . . .	75,
сосноваго, пихтоваго	тоже	73,
кленоваго, ясеневаго, грабоваго, вязоваго	частью подѣлочнаго	69,
дубоваго	тоже	68,
кленоваго, ясеневаго, грабоваго, вязаваго	исключительно дровянаго . .	66,
дубоваго	тоже	58,
буковаго, ольховаго	частью подѣлочнаго	54,
„	дровянаго	53,
березоваго, частью подѣлочнаго	. . . . .	40,
„ „	дровянаго	39.

Цѣнность низкоствольнаго лѣса:

ольховаго	43,
ивоваго, тополеваго, осиноваго	33,

opałowego. Im większą lasy produkują massę i lepszego gatunku drzewa użytkowego, tem większą mają wartość.

Drzewo znowu opałowe rozróżnia się co do dobroci palnej, na szczapowe, krąglakowe i gałęziowe, a nadto ponieważ nie wszystkie gatunki drzew zarówno skuteczny dają opał, ztąd i różne gatunki drzew rozmaitą jeszcze w miarę palności swojej mają wartość.

Ze względem przeto na gatunek drzewa i rodzaj gospodarstwa leśnego, stopniowanie wartości lasu jest następujące:

Lasu wysokopiennego:

Jodłowego	w części użytkowego	100,
Sosnowego, Świerkowego	„ „	99,
Jodłowego samego opałowego	. . . . .	75,
Sosnowego, Świerkowego	„	73,
Klonowego, Jesionowego, Grabowego, Wiązowego	w części użytkowego	69,
Dębowego	„ „	68,
Klonowego, Jesionowego, Grabowego, Wiązowego	samego opałowego	66,
Dębowego	„ „	58,
Bukowego, Olszowego	wczęści użytkowego	54,
„	opałowego	53,
Brzozowego	w części użytkowego	40,
„	„ opałowego	39.

Lasu niskopiennego:

Olszowego	43,
Wierzbowego, topolowego, osikowego	33,

дубоваго 30,
березоваго 27,
буковаго, грабоваго. 20,
орѣшника и хворостняка . . . . . 15.

Въ лѣсахъ, въ коихъ разныя породы деревъ перемѣшаны между собою, число, означающее относительную ихъ цѣнность, опредѣляется посредствомъ приблизительнаго исчисленія пространства, занимаемаго каждою изъ лѣсныхъ породъ.

§ 9.

Единичные хвойные или лиственные кустарники, изъ которыхъ нѣтъ возможности развести лѣсъ даже неправильной густоты, относятся къ самому безполезному классу, т. е. къ хворостняку.

§ 10.

Если существующее насажденіе получило, по какимъ бы то ни было причинамъ, замѣтно худой возрастъ, то, по усмотрѣнію Коммисара, соотвѣтствующее ему относительное число можетъ быть понижено на $^1/_4$ часть.

III. Возрастъ насажденій.

§ 11.

Отъ настоящаго возраста насажденій зависитъ большее или меньшее количество находящейся на лицо въ лѣсу древесной массы, а равно продолжительность срока, по истеченіи котораго можно извлекать выгоды изъ лѣсовъ. 120-лѣтній возрастъ, какъ вообще самый выгодный въ лѣсномъ хозяйствѣ, обозначается относительнымъ числомъ 100; слѣдовательно должно изображать:

возрастъ	10-лѣтній	—	числомъ	8,
„	20	„	„	17,
„	30	„	„	25,
„	40	„	„	33,
„	50	„	„	42,
„	60	„	„	50,
„	70	„	„	58,
„	80	„	„	67,
„	90	„	„	75,
„	100	„	„	83,

Dębowego 30,
Brzozowego 27,
Bukowego, grabowego. 20,
Leszczynowego i chróstowego . . . . . 15.

W lasach pomięszanych z różnych gatunków drzew, liczba stosunkowa wynalezioną zostanie z obrachowania w przybliżeniu powierzchni, jaką każdy z gatunków obejmuje.

§ 9.

Pojedyncze krzaki iglaste lub liściowe, z których żaden las przynajmniej źle zwarty nie może być wychowanym, uważane będą w klassie najnieużyteczniejszej to jest chróstowéj.

§ 10.

Gdyby istniejący drzewostan miał uderzający zły wzrost z jakiejbądź przyczyny, jego liczba stosunkowa może być zniżona według uznania Kommissarza o $^1/_4$ część.

III. Co do wieku drzewostanów.

§ 11.

Od teraźniejszego wieku drzewostanów zależy większa lub mniejsza massa drzewa, jaka w lesie obecnie znajduje się, oraz rychlejsze lub późniejsze ciągnienie z lasu użytków. Wiek 120 letni, jako w przecięciu najkorzystniejszy w gospodarstwie leśném, ma być oznaczony liczbą stosunkową 100, i w tym stosunku będzie:

wiek	10	letni	do	8,
„	20	„	„	17,
„	30	„	„	25,
„	40	„	„	33,
„	50	„	„	42,
„	60	„	„	50,
„	70	„	„	58,
„	80	„	„	67,
„	90	„	„	75,
„	100	„	„	83,

возрастъ 110-лѣтній — числомъ 92,
„ 120 „ „ 100,
„ 130 „ „ 108,
„ 140 „ „ 117,
„ 150 „ „ 125,
„ 160 „ „ 133,
„ 170 „ „ 142,
„ 180 „ „ . . . . . 150.

§ 12.

Относительныя числа, превышающія число 100, принятыя для обозначенія возраста свыше 120 лѣтъ, принимаются въ соображеніе лишь въ такомъ случаѣ:

a) если, не смотря на то, цѣнность одной уволоки лѣса не будетъ превышать предѣловъ, указанныхъ въ § 16 настоящей инструкціи;

b) если насажденіе, имѣющее свыше 120 лѣтъ, еще не перестояно и не состоитъ почти изъ однихъ гнилыхъ деревьевъ, — въ противномъ же случаѣ, числа, выражающія относительный возрастъ онаго, слѣдуетъ понизить до 100.

§ 13.

Тамъ гдѣ деревья разнаго возраста перемѣшаны между собою, принимается среднее число, которое опредѣляется соразмѣрно пространству, занимаемому деревьями каждаго возраста.

IV. Густота насажденій.

§ 14.

Густота лѣса имѣетъ равнымъ образомъ значительное вліяніе на количество наличной древесной массы, и слѣдовательно на размѣръ выручаемаго съ него дохода. Лѣсъ, въ которомъ осѣнена почти вся площадь, т. е. гдѣ вѣтви деревьевъ почти вездѣ приходятъ между собою въ соприкосновеніе, однимъ словомъ, лѣсъ, имѣющій правильную сомкнутость, обозначается относительнымъ числомъ 100. Лѣсъ, въ которомъ осѣняется лишь половина площади, т. е. средней густоты, обозначается относительнымъ числомъ 50. Лѣсъ, въ которомъ осѣнена лишь $^1/_4$ часть, т. е. лѣсъ, имѣющій совершенно неправильную густоту, слѣдуетъ обозначить относительнымъ числомъ 25, и такъ далѣе, по мѣрѣ осѣ-

wiek 110 letni do 92,
„ 120 „ „ 100,
„ 130 „ „ 108,
„ 140 „ „ 117,
„ 150 „ „ 125,
„ 160 „ „ 133,
„ 170 „ „ 142,
„ 180 „ „ . . . . . 150.

§ 12.

Wyższe liczby stosunkowe nad 100 dla wieku nad 120 letniego, tylko w takim razie użyte będą:

a) jeżeli przez to włóka lasu wyżej nad zasadę w § 16-m niniejszą instrukcyą wskazaną, ocenioną nie zostanie;

b) jeżeli starszy nad 120 letni drzewostan nie jest przestarzały, nie składający się prawie z samych drzew zmurszałych, — w przeciwnym razie liczby stosunkowe wieku należy zredukować do 100.

§ 13.

Gdzie różnego wieku drzewa są w pomięszaniu z sobą, należy w stosunku powierzchni, jaką każdy wiek zajmuje, średnią liczbę przyjąć.

IV. Co do zwarcia drzewostanów.

§ 14.

Zwartość ma również znaczny wpływ na massę drzewną, jaka się w lesie obecnie znajduje, a następnie na dochód z niego otrzymać się mający. Las, w którym prawie cała powierzchnia jest ocieniona, czyli w którym gałęzie drzew prawie wszędzie stykają się z sobą, to jest las dobrze zwarty, oznacza się liczbą stosunkową 100, las w którym grunt w połowie jest tylko ocieniony, czyli który jest średnio zwarty, oznacza się liczbą stosunkową 50. Las, w którym tylko $^1/_4$ część jest ocieniona, czyli las źle zwarty, ma mieć nadaną liczbę stosunkową 25, i tak dalej, w miarę ocienie-

ненія лѣсной площади, такъ, что гдѣ напр. осѣнена только сотая часть поверхности, тамъ ставится относительное число 1.

V. Цѣна дерева.

§ 15.

По мѣрѣ изобилія, или недостатка лѣсовъ въ данной мѣстности и по мѣрѣ большаго, или меньшаго потребленія лѣснаго матеріала, уменьшается, или увеличивается сбытъ лѣса.

Сообразно съ этими обстоятельствами, установляются ежегодно лѣсныя таксы. При опредѣленіи цѣнности лѣса, слѣдуетъ принять въ основаніе лѣсныя таксы за тотъ годъ, въ которомъ маіоратный владѣлецъ вводится во владѣніе лѣсомъ.

Сложность самыхъ выгодныхъ относительныхъ чиселъ, изображающихъ:

1) качество почвы,
2) породу деревъ и родъ лѣснаго хозяйства,
3) возрастъ насажденій, и
4) густоту насажденій,—

умноженная на самую высшую, существующую въ краѣ цѣну одной сажени плашныхъ дровъ, представляетъ самую высшую капитальную стоимость одной уволоки лѣса, 5 же процентовъ съ исчисленной такимъ образомъ капитальной суммы составляютъ годовой валовой доходъ. И такъ, если въ подвергаемомъ оцѣнкѣ лѣсу, вышеуказанныя 4 условія суть самыя благопріятныя, то сложность соотвѣтствующихъ имъ относительныхъ чиселъ даетъ въ результатѣ самую высшую сумму 400. Если сажень хвойныхъ плашныхъ дровъ стоитъ 10 злотыхъ (принимая самую высшую цѣну по таксѣ на хвойной дровяной лѣсъ въ Царствѣ), то цѣнность одной уволоки самаго лучшаго хвойнаго лѣса, находящагося въ самыхъ благопріятныхъ условіяхъ, не можетъ превышать 400×10, то есть 4,000 злотыхъ; 5% съ этой суммы, то есть 200 злотыхъ покажутъ годовой валовый доходъ съ уволоки.

Изъ исчисленнаго вышеуказаннымъ порядкомъ валоваго дохода вычтя 25 процентовъ, т. е. 50 злотыхъ на издержки лѣсоводства и управленія и чрезвычайные расходы, оставшіеся за тѣмъ 75 процентовъ, т. е. 150 злотыхъ чистаго годоваго дохода (соотвѣтствующіе капитальной стоимости 3,000 злотыхъ за уволоку) зачисляются въ доходъ маіоратнаго владѣльца.

nia powierzchni, gdzie np. tylko setna część powierzchni jest ocienioną, liczba stosunkowa wynosi 1.

V. Co do ceny drzewa.

§ 15.

W miarę zamożności lub braku lasów w okolicy i w miarę mniejszych lub większych potrzeb drzewa, zmniejsza się lub powiększa odbyt onego.

Ze względem na te okoliczności stanowione są corocznie taksy leśne. Do ocenienia wartości lasu, użyte być mają taksy leśne z tego roku, w którym oddanie lasu na rzecz donataryusza następuje.

Liczby stosunkowe najkorzystniejsze:

1) gruntu,
2) gatunku drzewa i rodzaju gospodarstwa,
3) wieku drzewostanów, i
4) zwarcia drzewostanów,

dodane do siebie, a następnie przez najwyższą cenę sążnia drzewa szczapowego, w kraju praktykowaną, pomnożone, przedstawią wydatek najwyższej kapitalnej wartości jednéj włóki lasu. Od wartości w ten sposób wynalezionej obrachowany 5 procent wskaże roczny dochód brutto. I tak np. jeżeli las, będący przedmiotem ocenienia, wymienione 4 okoliczności najkorzystniej przedstawia, liczby ich stosunkowe dadzą summę najwyższą 400. Jeżeli sążeń drzewa szczapowego iglastego kosztuje złp. 10 (to jest w najwyższej taksie drzewa iglastego w Królestwie), przeto wartość jednéj włóki lasu najlepszego iglastego i w najkorzystniejszych okolicznościach znajdującego się, nie może być wyższa nad 400×10 czyli 4,000 złp.; 5 procent z tej summy czyli złp. 200 wskaże dochód roczny brutto.

Z dochodu w powyższy sposób brutto wynalezionego, stąciwszy 25 procent czyli złp. 50, na koszta uprawy, administracyi i nadzwyczajne wydatki, pozostały procent 75, czyli złp. 150 dochodu rocznego czystego (odpowiadającego wartości kapitalnej włóki złp. 3,000), policzy się na dochód donataryusza.

§ 17.

Пространство оцѣняемыхъ лѣсовъ опредѣляется на основаніи точнѣйшихъ существующихъ съемокъ, при чемъ слѣдуетъ считать лѣсомъ лишь такое пространство, которое при устройствѣ казенныхъ лѣсныхъ дачъ считалось уже постояннымъ лѣсомъ.

§ 18.

Всякаго рода пахатныя поля и луга, находящіеся въ предѣлахъ постояннаго лѣса, или же отведенные лѣснымъ чиновникамъ и служителямъ, въ видѣ лѣсныхъ усадьбъ, по силѣ 21 статьи указаннаго въ началѣ постановленія Совѣта Управленія, исключаются изъ пространства постояннаго лѣса, доходъ же отъ нихъ исчисляется:

a) экономически—если крестьяне или арендаторы поступающихъ въ маіоратное владѣніе имѣній пользуются ими безъ взноса въ лѣсную кассу особой платы; что впрочемъ не входитъ въ кругъ дѣйствій Лѣснаго Комисара;

b) посредствомъ исчисленія прежде выручаемаго съ нихъ дохода, если таковой поступалъ въ лѣсную кассу;

c) посредствомъ оцѣнки, произведенной по правиламъ 1818 года, предписаннымъ для колонистовъ, если этими полями и лугами пользовались лѣсные чиновники и служители, въ видѣ пожалованныхъ имъ по должности усадьбъ, а также, если они находились въ пользованіи казенныхъ крестьянъ или другихъ лицъ, осѣдлыхъ въ казенныхъ имѣніяхъ и не принадлежащихъ къ пожалованнымъ имѣніямъ.

§ 19.

Лѣсные отпадки, смежные съ отводимыми къ пожалованнымъ имѣніямъ лѣсами, если насажденіе оныхъ ни въ чемъ не измѣнилось по поводу новаго ихъ назначенія для экономической обработки, сообразно 20-й статьѣ вышеозначеннаго постановленія, считаются лѣсомъ и должны быть оцѣняемы по выше указаннымъ правиламъ для оцѣнки лѣсовъ. Въ противномъ же случаѣ, оголенные отъ деревьевъ отпадки оцѣняются экономическимъ образомъ, по правиламъ, изложеннымъ въ общемъ распоряженіи отъ 24 Сентября 1829 года, за № 6,429/1,212,

§ 17.

Powierzchnia lasów do ocenienia ma być przyjętą według najlepszych istniejących pomiarów, uważając za las tę przestrzeń, która przy urządzeniu lasów rządowych jako las stały była uważaną.

§ 18.

Wszelkie role i łąki, w stałym lesie położone, lub urzędnikom i officyalistom leśnym jako grunt służbowy nadane, według art. 21-go wymienionego na początku postanowienia Rady, z powierzchni stałego lasu potrącają się, i z nich dochód oblicza się:

a) ekonomicznie, jeśli są używane przez włościan lub dzierżawców dóbr na donacyę przechodzących, bez oddzielnéj do kassy leśnej opłaty, co wszakże nie jest czynnością Kommissarza leśnego;

b) przez obliczenie dochodu dotychczasowego, jeżeli z nich do kassy jaki wpływał;

c) przez zaanszlagowanie, według zasad r. 1818 dla kolonistów przepisanych — jeżeli to są grunta i łąki przez officyalistów i urzędników leśnych używane, a im jako osady służbowe nadane, oraz jeżeli takowe były dotąd użytkowane przez włościan rządowych lub inne osoby w dobrach rządowych do dóbr donacyjnych nie należące.

§ 19.

Odpadki leśne, przyległe lasom, do dóbr donacyjnych wcielić się mającym, jeżeli drzewostan w nich żadnej odmiany nie doznał z przyczyny nowego ich na użytek ekonomiczny przeznaczenia, stosownie do art. 20 go postanowienia, jako las uważane ocenić należy, według zasad powyżej do ocenienia lasów przepisanych. W przeciwnym wypadku, odpadki z drzewa obnażone ocenione będą ekonomicznie, podług zasad ogólnego rozporządzenia z d. 24 Września 1829 roku, Nr. 6,429/1,212; pod względem zaś leśnym, należy tylko

въ лѣсномъ же отношеніи, слѣдуетъ только произвести подробную оцѣнку остатка подѣлочнаго и дровянаго лѣса, растущаго еще на отпадкахъ, который слѣдуетъ затѣмъ продать въ пользу лѣсной кассы, предоставляя ближайшее право на покупку онаго маіоратному владѣльцу и крестьянамъ. Отъ этой оцѣнки изъемлются: соснякъ растущій кучами — безусловно, другія же лѣсныя породы—до 20-лѣтняго возраста, береза и ольха—до 10, ветла — до 8-лѣтняго возраста, каковые заросли и хворосты оставляются на мѣстѣ и отводятся безплатно лицу, производящему расчистку оныхъ.

§ 20.

Сервитуты оцѣниваются и исключаются изъ лѣсныхъ доходовъ по правиламъ, указаннымъ въ 16, 17, 18 и 19 статьяхъ приведеннаго въ началѣ постановленія Совѣта Управленія.

§ 21.

Въ случаѣ возникновенія межевыхъ споровъ въ отведенныхъ къ пожалованному имѣнію лѣсахъ, спорныя мѣста, состоящія во владѣніи Казны, оцѣняются наравнѣ съ другими лѣсами.

§ 22.

Но если спорныя мѣста находятся въ постороннемъ владѣніи, то они изъемлются отъ оцѣнки до тѣхъ поръ, пока права Казны на владѣніе не будутъ возстановлены.

§ 23.

Объ оцѣнкѣ самаго лѣса слѣдуетъ, по приложенному къ сему образцу, составить табель, которую, равно какъ и все дѣлопроизводство, командированный чиновникъ не оставитъ объяснить особымъ протоколомъ.

Варшава, 22 Мая (3 Іюня) 1836 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ

(подписано) *Пивницкій.*

№ 41,574/13,934.

sporządzić szczegółowe oszacowanie reszty drzewa użytkowego i opałowego, na odpadkach znajdującego się, które na korzyść kassy leśnej z pierwszeństwem kupna dla donataryusza i włościan sprzedane zostanie. Od takowego oszacowania wyłącza się sośnina kępiasta w ogólności, a razem i inne gatunki do lat 20, brzezina i olszyna do lat 10, łoza do lat 8 dochodzące, któreto zarośla i chrósty pozostają bezpłatnie na gruncie, na korzyść krudującego.

§ 20.

Służebności oceniają i potrącają się z dochodów leśnych według przepisów art. 16, 17, 18 i 19-go, wymienionego na początku postanowienia Rady Administracyjnej.

§ 21.

Spory graniczne w lasach do donacyi przypadających, jeżeli miejsca tychże są w posiadaniu Skarbu, tak samo oceniają się jak inne lasy.

§ 22.

Jeżeli zaś miejsca sporne są w cudzem posiadaniu z ocenienia należy je wypuścić, dopóki possessya przez Skarb odzyskaną zostanie.

§ 23.

Z ocenienia samego lasu ułożyć należy tabellę, podług załączonego wzoru, którą jako też całą czynność delegowany protokólarnie objaśni.

Warszawa, d. 22 Maja (3 Czerwca) 1836 r.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu

(podpisano) *Piwnicki.*

Nr. 41,574/13,934.

Приложеніе № 519-му.

Поименованіе			Округа или лѣсничества.	Подраздѣленія	Пространство			Описаніе почвы и мѣстоположенія.	Относительное число.	Описаніе породы деревъ и рода лѣснаго хозяйства.	Относительное число.	Описаніе возраста насажденій.	Относительное число.	Описаніе качества насажденій.	Относительное число.	Итогъ относительныхъ чиселъ.	Цѣна 1-й сажени хвойныхъ плашныхъ дровъ по таксѣ . . . года	Капитальная цѣнность		Валовый годовой доходъ		Примѣчанія.
лѣсничества.	участка.	отдѣла.																1-й уволоки	цѣлаго подраздѣленія	отъ 1-й уволоки	отъ цѣлаго подраздѣленія	
			№	букв.	увол.	польск. морги	масштабъ															
																	[з л о т. и г р о ш.					

Anhang Nr. 519-go.

Nazwisko			Okręg lub poręby	Poddział	Obszerność			Opisanie gruntu i położenia	Liczba stosunkowa	Opisanie gatunku drzewa i rodzaj gospodarstwa leśnego	Liczba stosunkowa	Opisanie wieku drzewostanów	Liczba stosunkowa	Opisanie zwartości drzewostanu	Liczba stosunkowa	Ogół liczb stosunkowych	Cena 1 sążnia drzewa iglastego szczapowego wedling taksy rs.	Wartość kapitalna		Roczny dochód brutto		Uwagi
Leśnictwa	Obrębu	Oddziału																z 1-éj włóki	z całego poddziału	z 1-éj włóki	z całego poddziału	
			Nr.	Lit.	Włóki	Morgi pols	Pręty															
																	Złotych polskich i groszy					

№ 520.

Предписаніе о томъ, что къ доходамъ съ отводимыхъ къ пожалованнымъ имѣніямъ лѣсовъ, слѣдуетъ причислять и доходъ отъ малой охоты.

(9 (21) Іюня 1836 года.)

Лѣсному Коммисару Люблинскаго Лѣснаго Управленія.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства,

въ дополненіе къ предписанію своему отъ 16 (28) Мая с. г., за № 41,574/13,934, вмѣняетъ еще Вамъ въ обязанность, при описаніи, согласно возложенному на Васъ порученію, смежныхъ съ пожалованными имѣніями лѣсовъ, вмѣстѣ съ тѣмъ изслѣдовать и разъяснить, поступаетъ ли въ лѣсную кассу и какой именно доходъ отъ малой охоты, производимой на поляхъ имѣній, предназначенныхъ для пожалованія въ маіоратное владѣніе.

Сверхъ того, Правительственная Коммисія поручаетъ Вамъ отложить до дальнѣйшаго времени предписанное Вамъ инструкціею производство подробной оцѣнки лѣса, растущаго на лѣсныхъ отпадкахъ, гдѣ это дѣйствіе требуетъ продолжительнаго времени, и въ такомъ случаѣ изложить въ описаніи лишь вообще свое мнѣніе, основанное на наглядномъ удостовѣреніи о количествѣ и качествѣ находящагося тамъ дерева.

Варшава, 9 (21) Іюня 1836 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Совѣтникъ

(подписано) *Пивницкій.*

№ 47,941/16,204.

№ 520.

Do dochodu z lasów, przydzielić się mających do dóbr donacyjnych, liczony być ma dochód z małego polowania.

(d. 9 (21) Czerwca 1836 r.)

Do Kommissarza Leśnego w Urzędzie leśnym Lublin.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W następstwie reskryptu swego z d. 16 (28) Maja r. b. Nr. 41,574/13,934 poleca jeszcze Kommissarzowi, aby przy poruczoném mu opisywaniu lasów, do dóbr donacyjnych przyległych, zarazem wyśledził i wykazał, czy i jaki dochód wpływa do Kassy leśnej z małego polowania na polach dóbr na donacyę przeznaczonych.

Niemniej poleca, aby instrukcyą mu poruczone szczegółowe oszacowanie drzewa, na odpadkach znajdującego się, gdzieby ta czynność długiego wymagała czasu, zostawił do późniejszego wykonania, i w takim razie w opisaniu umieści Kommissarz tylko ogólną opinię swoją, ugruntowaną na naocznem przekonaniu się o ilości i jakości znajdującego się drzewa.

Warszawa, dnia 9 (21) Czerwca 1836 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu
(podpisano) *Piwnicki.*

Nr. 47,941/16,204.

№ 521.

Объ отпускѣ дерева изъ предполагаемыхъ къ пожалованію лѣсовъ.

(14 (26) Октября 1836 года.)

Краковской Воеводской Коммисіи.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Вслѣдствіе рапорта Воеводской Коммисіи отъ 25 Сентября (7 Октября) сего года, № 49,028, въ которомъ возбужденъ ею вопросъ: можно ли изъ предполагаемыхъ къ пожалованію лѣсовъ производить безплатныя выдачи дровъ, показанныя по смѣтѣ, а также можно ли производить безденежные отпуски лѣса на казенныя постройки, по ассигновкамъ, даннымъ Лѣснымъ Управленіямъ еще до поступленія лѣсовъ въ маіоратное владѣніе, — и, наконецъ, какъ поступить въ случаѣ, еслибы эти отпуски не могли быть произведены изъ другихъ оставшихся за Казною лѣсовъ, за недостаткомъ въ оныхъ лѣснаго матеріала,— Правительственная Коммисія даетъ знать, что такъ какъ за ежегодныя выдачи лѣса для богоугодныхъ заведеній, церквей и училищъ, если онѣ имѣютъ характеръ безсрочныхъ сервитутовъ, маіоратные владѣльцы, согласно 17-й и слѣдующимъ статьямъ инструкціи, изданной Совѣтомъ Управленія 11 (23) Февраля сего года, должны быть вознаграждены или посредствомъ отвода имъ соразмѣрно большаго пространства лѣсовъ, или посредствомъ вычета соотвѣтственнаго процента изъ годоваго дохода, то слѣдовательно производство этихъ выдачъ не можетъ быть пріостановлено, не смотря на прекращеніе рубокъ въ смежныхъ съ пожалованными имѣніями лѣсахъ. Что же касается безплатныхъ отпусковъ лѣса для чиновниковъ и служителей, производимыхъ изъ лѣсовъ только временно, а именно до окончательнаго введенія во владѣніе оными маіоратныхъ владѣльцевъ, то хотя эти отпуски и не могутъ быть подведены подъ категорію тѣхъ сервитутовъ, которые вышеозначенною инструкціею Совѣта Управленія признаны подлежащими вознагражденію, имѣя однакожъ въ виду: что подобныя выдачи лѣса составляютъ содержаніе должностныхъ лицъ Лѣснаго вѣдомства; что эти лица на-

№ 521.

O wydatku drzewa z lasów na donacyę zaprojektowanych.

(d. 14 (26) Października 1836 r.)

Do Kommissyi Województwa Krakowskiego.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Na rapport Kommissyi Wojewódzkiej z dnia 25 Września (7 Października) r. b. Nr. 49,028, którym zapytuje się, czy deputaty drzewa etatem objęte, z lasów na donacyę zaprojektowanych mogą być wydawane, oraz czy mogą być realizowane assygnacye na bezpłatne drzewo dla budowli rządowych do Urzędów leśnych, przed zajęciem lasów na donacyą, wyszłe, i wreszcie jak sobie ma postąpić, gdyby z innych lasów przy Skarbie pozostałych zrealizowanemi dla braku drzewa być nie mogły, Kommissya Rządowa oświadcza, iż ponieważ deputaty dla instytutów dobroczynnych i kościołów, szkół, jeżeli mają charakter służebności, na czas nieograniczony, stosownie do art. 17-o i następnych instrukcyi Rady Administracyjnej z dnia 11 (23) Lutego r. b. powinny być donataryuszom wynagrodzone, bądź dodaniem większej przestrzeni lasów, bądź potrąceniem procentu od rocznego dochodu, przeto wydatek ich mimo zawieszonych cięć w lasach przyległych dobrom darowanym, wstrzymywany być nie może. Deputaty zaś dla urzędników i officyalistów leśnych dotykające lasy chwilowo, a mianowicie tak długo dopóki donataryusze w possessyą ich wprowadzeni nie będą, wprawdzie nie mogą być podciągnięte pod kategoryę tych służebności, o wynagrodzeniu których instrukcya Rady Administracyjnej powyżej powołana mówi, jednakże ze względu, że deputaty tego rodzaju stanowią uposażenie officyalistów leśnych, że officyaliści rzeczeni dozierają całości lasów, nawet tam gdzie dobra w possessyą obdarowanym już są oddane, bez wymagania oddzielnego za służbę swą wynagrodzenia, a nadewszystko z uwagi, że w nadchodzącej po-

блюдаютъ за цѣлостью лѣсовъ, не исключая даже и тѣхъ дачъ, во владѣніе которыми введены уже маіоратные владѣльцы, не требуя за свои труды особаго вознагражденія; особенно же принявъ въ уваженіе, что зимою они не могутъ обойтись безъ дровъ для отопленія,—Правительственная Коммисія постановила: не отказывать имъ въ безплатныхъ отпускахъ лѣса, ограничивая однакожъ оные, однимъ только валежникомъ; въ случаѣ же недостатка онаго, разрѣшаетъ Воеводской Коммисіи ассигновать сказанныя выдачи, но не въ полномъ количествѣ въ одинъ разъ, а частями, по мѣрѣ необходимости.

Наконецъ, что касается ассигнованнаго на крестьянскія и фольварочныя постройки лѣснаго матеріала, понынѣ не отпущеннаго по причинѣ закрытія лѣсовъ, то Воеводская Коммисія должна производить отпуски по тѣмъ ассигновкамъ, которыя относятся къ пожалованнымъ имѣніямъ; тѣ же ассигновки, которыя относятся къ оставленнымъ еще за Казною имѣніямъ, обратить на лѣса, невошедшіе въ составъ пожалованныхъ имѣній; если же подобные отпуски окажутся невозможными по недостатку лѣснаго матеріала, то о каждомъ таковомъ случаѣ представлять на разрѣшеніе Правительственной Коммисіи.

Варшава, 14 (26) Октября 1836 года.

Директоръ Отдѣленія, Статс-Совѣтникъ
(подписано) *Пивницкій.*

№ 81,881/27,349.

№ 522.

О ревизіи пожалованныхъ лѣсовъ.

(5 (17) Іюля 1837 г.)

Всѣмъ Лѣснымъ Инспекторамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства,

сообщая при семъ одинъ печатный экземпляръ постановленія Совѣта Управленія отъ 11 (23) Февраля 1836 года, предписываетъ Вамъ, во исполненіе 27-й статьи, впредь, при ревизіи казенныхъ лѣсничествъ, производить ревизію и въ тѣхъ пожалованныхъ лѣсахъ, которые состоятъ уже во владѣніи маіо-

rze zimowej bez opału obejść się nie mogą, przeto Kommissya Rządowa postanowiła nie odmawiać im korzystania z takowych deputatów, przecież ogranicza je tylko do drzewa leżałego, a tam gdzieby podobnego drzewa nie było, upoważnia Kommissyę Wojewódzką do assygnowania na raz nie całego deputatu, ale częściowo w miarę koniecznej potrzeby.

Co się tycze drzewa wyassygnowanego na budowle włościańskie i folwarczne, a dotąd z powodu zamknięcia lasów niewydanego, Kommissya Wojewódzka zrealizuje te assygnacye, które się ściągają do dóbr donacyjnych, służące zaś do dóbr zostających jeszcze przy Skarbie przeleje na lasy nie przypadające do donacyi, gdyby zaś tam dla braku drzewa zrealizowane być nie mogły, w takim razie odniesie się w każdym szczegółowym przypadku do decyzyi Kommissyi Rządowej.

Warszawa, dnia 14 (26) Października 1836 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu
(podpisano) *Piwnicki.*

Nr. 81,881/27,349.

№ 522.

O rewizyi lasów donacyjnych.

(d. 5 (17) Lipca 1837 r.)

Do wszystkich Inspektorów leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Przesyłając w załączeniu jeden egzemplarz wydrukowanego postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 11 (23) Lutego 1836 r., poleca Inspektorowi, aby odtąd w wykonaniu art. 27-go przy rewizyi leśnictw rządowych, zajmował się i rewizyą lasów donacyjnych, tam gdzie te znajdzie już

ратныхъ владѣльцевъ, а равно исполнять обязанности, возложенныя на Ревизоровъ означенною статьею, и объ исполненіи настоящаго распоряженія представлять отдѣльные о каждомъ маіоратномъ имѣніи рапорты.

Варшава, 5 (17) Іюля 1837 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 55,635/18,763.

№ 523.

Предписаніе о томъ, что доходы съ отводимыхъ къ пожалованному имѣнію лѣсовъ, до ввода во владѣніе онымі, должны быть выручаемы Лѣсными Управленіями.

(16 (28) Іюля 1837 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ разрѣшеніе возбужденнаго 18 (30) Іюня сего года, за № 30,989/19,141, Августовскимъ Губернскимъ Правленіемъ вопроса: слѣдуетъ ли въ текущемъ году составлять вѣдомости о поляхъ, лугахъ и новинахъ, находящихся въ смежныхъ съ маіоратными имѣніями лѣсахъ, и должны ли доходы съ этихъ источниковъ быть обращаемы въ кассы Лѣсныхъ Управленій,— Правительственная Коммисія даетъ знать, что всякіе доходы съ лѣсовъ смежныхъ съ маіоратными имѣніями и долженствующихъ быть отведенными къ симъ послѣднимъ, до времени сдачи оныхъ маіоратному владѣльцу, должны быть взимаемы Лѣсными Управленіями либо въ пользу Казны, которой принадлежатъ всѣ доходы, выручаемые до истеченія срока, назначеннаго въ грамотѣ на пожалованныя имѣнія для ввода во владѣніе маіоратныхъ владѣльцевъ, либо въ пользу маіоратныхъ владѣльцевъ, по истеченіи означеннаго срока, впредь до сдачи лѣсовъ въ ихъ владѣніе. Изъ сего исключаются лишь доходы съ рубокъ, пріостановленныхъ по распоряженію отъ 22 Января (3 Февраля) 1836 года, № 9,043/2,736, въ видахъ отдачи маіоратнымъ владѣльцамъ дерева натурою въ лѣсосѣкахъ, со взносомъ опре-

w posiadaniu donataryuszów, oraz aby wykonywał obowiązki, jakie tenże artykuł na rewidentów wkłada, i o dopełnieniu tego co do każdej donacyi oddzielne przedstawiał rapporty.

Warszawa, dnia 5 (17) Lipca 1837 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 55,635/18,763.

№ 523.

Z lasów przydzielić się mających do dóbr donacyjnych, do czasu oddania onych, dochody winny być pobierane przez Urzędy leśne.

(d. 16 (28) Lipca 1837 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Rozwiązując zapytanie przez Rząd Gubernialny Augustowski d. 18 (30) Czerwca r. b. Nr. 30,989/19,141 uczynione, czy w lasach, dobrom donacyjnym przyległych, mają być w r. b. formowane konsygnacye gruntów, łąk i nowin leśnych, i czy dochód z tego tytułu ma być ściągnięty do kass Urzędów leśnych? Kommissya Rządowa oświadcza, że wszelkie dochody z lasów dobrom donacyjnym przyległych i do donacyi wcielić się mających, do daty tradycyi tychże przez Urzędy leśne, mają być pobierane bądź na rachunek Skarbu, do którego dochody należą po termin w dekretach donacyjnych ustanowiony, do wprowadzenia w possessyą donataryuszów, bądź na rachunek donataryuszów, po upływie powyżej rzeczonych terminów, aż do daty oddania lasów, wyjąwszy tylko dochód z cięć, które rozporządzeniem z dnia

дѣленной по таксѣ платы за ту часть дерева, которая причитается въ пользу казенныхъ доходовъ, до ввода во владѣніе маіоратныхъ владѣльцевъ. Изъ этого слѣдуетъ, что и доходы съ лѣсныхъ пашень, новинъ и луговъ должны быть взимаемы до тѣхъ поръ, пока не послѣдуетъ сдача лѣсовъ маіоратному владѣльцу. Губернскимъ Правленіямъ поручается сдѣлать зависящее отъ нихъ распоряженіе, чтобы Лѣсныя Управленія примѣнялись къ настоящимъ правиламъ.

Варшава, 16 (28) Іюля 1837 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Ленскій.*

№ 53,728/18,166.

№ 524.

О уборкѣ дерева съ отпадковъ въ духовныхъ лѣсахъ.

(23 Сентября (5 Октября) 1838 года.)

Люблинскому, Краковскому и Сандомирскому Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства,

по соглашеніи съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія относительно порядка, какой долженъ быть соблюдаемъ при вырубкѣ лѣса, растущаго на лѣсныхъ отпадкахъ, которые, по утвержденнымъ хозяйственнымъ планамъ для лѣсовъ, принадлежащихъ Духовенству и духовнымъ учрежденіямъ, предназначены для экономической обработки, постановляетъ по сему предмету слѣдующія общія правила:

1) Издержки на производимую владѣльцами расчистку, должны быть вознаграждены деревомъ изъ лѣсныхъ отпадковъ, на сколько онѣ могутъ быть возмѣщены изъ этого источника.

2) Если стоимость лѣса на отпадкахъ, опредѣленная съ вѣдома и согласія подлежащихъ лѣсовладѣльцевъ, по таксѣ, установленной для смежныхъ казенныхъ лѣсовъ, превышаетъ издержки на расчистку, то оказавшійся остатокъ обращается въ

22 Stycznia (3 Lutego) 1836 r. Nr. 9,043/2,736 wstrzymane zostały, w zamiarze oddania donataryuszowi drzewa w cięciach w naturze, za opłatą podług taksy tej części drzewa, która należy do dochodów skarbowych po datę possessyi dóbr donacyjnych. Z tego zatem wypływa, że i dochody z gruntów, nowin i łąk leśnych pobierać należy, aż tradycya lasów nastąpi, do czego aby Urzędy leśne stosowały się Rządy Gubernialne wydadzą stosowne polecenie.

Warszawa, dnia 16 (28) Lipca 1837 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Łęski.*

Nr. 53,728/18,166.

№ 524.

O uprzątnięciu drzewa z odpadków w lasach duchownych.

(d. 23 Września (5 Października) 1838 r.)

Do Rządu Gubernialnego Lubelskiego, Krakowskiego i Sandomierskiego.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Po zniesieniu się z Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, w przedmiocie zachować się mającego porządku przy wycinaniu drzewa znajdującego się na odpadkach, które podług zatwierdzonych planów gospodarczych dla lasów duchowieństwa i instytutów duchownych, na użytek ekonomiczny obrócone być mają, stanowi w tej mierze następujące przepisy ogólne:

1) Koszta karczunku przez posiadaczów dopełnić się mającego, wynagrodzone być mają drzewem na odpadkach leśnych znajdującem się, o ile to na takowe koszta wystarczy.

2) Gdzie wartość drzewa na odpadkach, podług taksy przyległych lasów rządowych, za wiedzą i wpływem właściwych posiadaczów lasów ustanowiona, przewyższać będzie koszta karczunku, takowa przewyżka odesłaną ma być do

вѣчный капиталъ и вносится въ Польскій Банкъ на постоянное храненіе и приращеніе процентами.

3) Издержки на разчистку опредѣляются также съ вѣдома и согласія подлежащихъ лѣсовладѣльцевъ, сообразно съ существующими мѣстными цѣнами, по строгомъ удостовѣреніи въ дѣйствительности оныхъ, а равно съ большими или меньшими затрудненіями, съ коимъ сопряжена расчистка; однакожъ онѣ не должны быть исчисляемы свыше восьмилѣтняго дохода отъ земли, назначенной для расчистки, который опредѣляется на основаніи инструкціи и правилъ нормальной оцѣнки, изданныхъ въ 1818 году.

4) Лѣсовладѣльцамъ предоставляется на лѣсныхъ отпадкахъ въ свободное распоряженіе такое количество лѣса, чтобы стоимость его равнялась издержкамъ на расчистку, но прежде всего отъ нихъ требуется подписка въ томъ, что они обязываются совершенно окончить эту расчистку къ назначенному сроку.

5) Излишекъ лѣса, превышающій издержки на расчистку, долженъ быть обращенъ въ продажу, при чемъ лѣсовладѣльцамъ предоставляется преимущество на покупку онаго съ вольной руки, дозволеніе же вносить покупную цѣну въ Польскій Банкъ по частямъ и раскладка срочныхъ платежей будутъ зависѣть отъ усмотрѣнія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

6) Еслибы лѣсовладѣлецъ не пожелалъ воспользоваться предоставленнымъ ему преимуществомъ на покупку лѣса, въ такомъ случаѣ Лѣсныя Управленія должны распорядиться о продажѣ онаго съ публичныхъ торговъ, въ такомъ количествѣ, чтобы стоимость онаго превышала издержки на расчистку. Вырученная отсюда продажная цѣна отсылается въ Польскій Банкъ, на покупщика же должна быть возложена обязанность убрать купленный имъ лѣсъ къ положенному, по возможности кратчайшему сроку.

7) Удобныя земли, на коихъ предполагается развести лѣсъ, оставляются подъ хозяйственною обработкою до тѣхъ поръ, пока соотвѣтственное имъ пространство не будетъ расчищено изъ подъ лѣсныхъ отпадковъ, но въ подпискахъ владѣльцевъ имѣ-

Banku na stałą lokacyę, jako mająca stanowić fundusz wieczysty.

3) Koszta karczunku ustanowione być mają również za wiedzą i wpływem właściwych posiadaczów lasów, podług cen miejscowych ściśle wybadanych i do rodzaju karczunku mniej lub więcej trudnego zastosowanych, takowe jednakże wyżej nad 8-mio letni dochód, wykarczować się mającego gruntu, przyjęte być nie mają, a dochód ustanowiony być ma podług instrukcyi i cen normalnych w r. 1818 wydanych.

4) Taka ilość drzewa na odpadkach, która w wartości wyrównywa kosztom karczunku, posiadaczom lasów, za złożeniem deklaracyi, iż karczunek w pewnym i oznaczonym przeciągu czasu wykonać obowiązują się, do wolnej dyspozycyi ma być zostawiona.

5) Taka ilość drzewa, która przewyższy koszta karczunku, ma być sprzedaną, a pierwszeństwo do kupna z wolnej ręki ma służyć posiadaczom lasów; od uznania zaś Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego zależeć będzie, czy wniesienie opłaty do Banku na raty i jakie rozłożone być będzie mogło

6) W razie jeżeli posiadacz lasów nie zechce korzystać z przyznanego mu pierwszeństwa do kupna, Urzędy leśne przez licytacyą mają sprzedać taką ilość drzewa, która przewyższy koszta karczunku. Należytość za tak sprzedane drzewo do Banku ma być odesłaną, a nabywca ma być obowiązany do uprzątnięcia zakupionego drzewa, w pewnym terminie, ile być może najkrótszym.

7) Grunta na las zapuścić się mające, dopóty mają być zostawione do użytku ekonomicznego, aż odpowiednia obszerność z odpadków nie będzie wykarczowana, jednak w de-

ній должно быть положительно обозначено, въ какомъ году эти земли могутъ быть обращены подъ лѣсъ.

Рапорты о результатахъ сравненія стоимости лѣса съ издержками на расчистку, а также о оборотѣ дерева, находящагося на отошедшихъ отъ духовныхъ лѣсовъ отпадкахъ, должны быть представляемы Губернскимъ Правленіемъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія; смѣты же рубокъ, въ коихъ предполагается вырубка лѣса на отпадкахъ, вмѣстѣ съ подписками владѣльцевъ духовныхъ лѣсовъ, данными въ томъ, что они соглашаются на предполагаемую вырубку и обязываются расчистку отпадковъ произвести на свой счетъ, должны быть представляемы на утвержденіе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Варшава, 23 Сентября (5 Октября) 1838 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 63,815/20,462.

№ 525.

Инструкція о принятіи имѣній и лѣсовъ въ завѣдываніе Казны.

(2 (14) Ноября 1839 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Опытъ прошедшихъ лѣтъ доказалъ, что принятіе имѣній и лѣсовъ въ завѣдываніе Финансоваго вѣдомства не всегда производилось съ тою точностью, какой необходимо требуютъ дѣйствія этого рода, и потому, желая ввести въ этомъ отношеніи однообразный и болѣе правильный порядокъ производства, и этою мѣрою оградить Казну Царства отъ убытковъ, какіе она могла бы потерпѣть отъ недостаточнаго обезпеченія ея собственности, Правительственная Коммисія постановила дать Губернскимъ Правленіямъ слѣдующую исполнительную инструкцію.

klaracyach posiadacze dóbr winni wyraźnie wymienić, w którym roku pomienione grunta na las zajęte być mogą.

Rapporta o wypadkach z porównań wartości drzewa, z kosztami karczunku, oraz o obrocie drzewa na odpadkach lasów duchownych znajdującego się, Rząd Gubernialny składać będzie Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego. Wykazy cięć zaś, w których odpadki do wycięcia są zaprojektowane, łącznie z deklaracyą posiadaczów lasów duchownych, że na projektowane wycięcie odpadków i dopełnienie karczunku własnym kosztem zgadzają się, mają być przedstawiane pod zatwierdzenie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

Warszawa, dnia 23 Września (5 Października) 1838 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 63,815/20,462.

№ 525.

Instrukcya do zajęcia dóbr i lasów na Skarb.

(d. 2 (14) Listopada 1839 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Doświadczenie dotychczasowe przekonało, że inkameryzacya czyli zajęcie dóbr i lasów pod zarząd władzy skarbowej nie zawsze uskuteczniała się z taką dokładnością, jakiej czynność tego rodzaju koniecznie wymaga; pragnąc zatem Kommissya Rządowa zaprowadzić co do tego jednostajne i dokładne postępowanie, i tym środkiem zasłonić Skarb Królestwa od szkody, na jakąby, przez niedostateczne zabezpieczenie jego własności, mógł być narażony, postanowiła wydać Rządom Gubernialnym następującą instrukcyę wykonawczą:

Общія положенія.

О взятіи имѣній и лѣсовъ въ завѣдываніе Финансоваго вѣдомства въ Царствѣ.

§ 1.

Имѣнія и лѣса должны поступать въ Управленіе Финансоваго вѣдомства въ Царствѣ въ слѣдующихъ случаяхъ:

1) когда имѣнія и лѣса, составляющіе собственность Казны, но, по силѣ пожалованныхъ привилегій, состоящіе во владѣніи частныхъ лицъ, по причинѣ истеченія срока привилегіи, или отмѣны оной, должны быть приняты обратно отъ владѣльца;

2) когда имѣнія и лѣса въ Царствѣ, составляющіе собственность духовныхъ учрежденій, за назначенный изъ Казны Царства, въ пользу этихъ учрежденій, постоянный доходъ (компетенцію), должны поступить въ Финансовое вѣдомство, и, наконецъ,

3) когда, вслѣдствіе покупки, обмѣна и другихъ сдѣлокъ, или же прекращенія права на безсрочное арендное содержаніе, имѣнія и лѣса переходятъ въ завѣдываніе Финансоваго вѣдомства въ Царствѣ.

§ 2.

Взятіе имѣній и лѣсовъ въ завѣдываніе Финансоваго вѣдомства въ Царствѣ сопровождается слѣдующими дѣйствіями:

1) принятіемъ въ Казну и описью имѣній и лѣсовъ;

2) учрежденіемъ мѣстнаго управленія въ описанныхъ имѣніяхъ и лѣсахъ;

3) удовлетвореніемъ взаимныхъ претензій и разсчетовъ, какіе могутъ возникнуть при взятіи въ Казну имѣній и лѣсовъ.

О взятіи въ Казну и описи имѣній и лѣсовъ.

§ 3.

О взятіи имѣній и лѣсовъ въ завѣдываніе Финансоваго вѣдомства дѣлается командированнымъ для сего чиновникомъ протоколярно объявленіе на мѣстѣ, самому владѣльцу (или заступающему его мѣсто лицу), а также всѣмъ жителямъ деревни и управителямъ фольварковъ, или же другихъ какихъ либо заводовъ, находящихся въ поступающихъ въ Казну имѣніяхъ. Составленный объ этомъ объявленіи протоколъ, по прочтеніи его

W ogólności.

O inkameryzacyi, czyli zajęciu dóbr i lasów pod zarząd władzy skarbowej Królestwa.

§ 1.

Inkameryzacya czyli zajęcie dóbr i lasów, pod zarząd władzy skarbowej Królestwa, uskuteczniać się powinna:

1) gdy dobra i lasy, własnością Rządu będące, a na mocy nadanych przywilejów, w posiadaniu osób prywatnych zostające, z powodu skończenia się przywileju, lub unieważnienia onego, do odebrania od posiadacza przypadają;

2) gdy dobra i lasy własnością instytutów duchownych w kraju będące, za kompetencyę ze Skarbu Królestwa, tymże instytutom oznaczoną, władzy skarbowej zostaną oddane, nakoniec

3) gdy dobra i lasy z tytułu kupna, zamiany i t. p. lub upadłych praw wieczysto-dzierżawnych, pod zarząd władzy skarbowej Królestwa przechodzą.

§ 2.

Przedmiotami czynności przy inkameryzacyi, czyli zajęciu dóbr i lasów pod zarząd władzy skarbowej Królestwa są:

1) zajęcie i opisanie dóbr i lasów;

2) ustanowienie zarządu miejscowego w zajętych dobrach i lasach;

3) załatwienie wzajemnych pretensyj i obrachunków, przy inkameryzacyi czyli zajęciu dóbr i lasów okazać się mogących.

O zajęciu i opisaniu dóbr i lasów.

§ 3.

Zajęcie (czyli inkameryzacya) dóbr i lasów pod zarząd władzy skarbowej oświadczone być powinno na gruncie przez delegowanego urzędnika, protokólarnie, tak samemu posiadaczowi (lub jego miejsce zastępującemu), jakoteż wszystkim mieszkańcom wsi i zarządcom folwarków, i innych jakichkolwiek znajdujących się w dobrach, zajęciu uległych, zakładów. Spisany z takiego oświadczenia protokół, po głośnem

вслухъ, скрѣпляется подписями командированнаго чиновника и всѣхъ присутствующихъ лицъ.

§ 4.

Вслѣдъ за объявленіемъ о взятіи имѣнія въ завѣдываніе Финансоваго вѣдомства, должно быть немедленно приступлено къ описи онаго въ статистическомъ и хозяйственномъ отношеніяхъ. Относительно имѣній, таковая опись производится по правиламъ и формамъ, предписаннымъ въ инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 14 Августа 1822 года, за № 32,771, для люстраціи имѣній, состоящихъ въ управленіи Финансоваго вѣдомства.

Что же касается лѣсовъ, если они принадлежатъ поступающимъ въ Казну имѣніямъ, то опись таковыхъ производится съ соблюденіемъ правилъ и формъ, предписанныхъ для описи лѣсовъ, состоящихъ въ вѣдѣніи Финансоваго вѣдомства въ Царствѣ, въ Инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 12 (24) Октября 1839 года, за № 83,831/27,083.

§ 5.

Опись имѣнія можетъ быть произведена тѣмъ же экономическимъ чиновникомъ, который сдѣлалъ объявленіе на мѣстѣ о взятіи имѣнія въ управленіе Финансоваго вѣдомства, опись же лѣсовъ, принадлежащихъ къ взятымъ въ Казну имѣніямъ, производится Лѣсничимъ ближайшаго казеннаго лѣсничества. Составленный по вышеуказаннымъ правиламъ актъ о взятіи имѣнія въ управленіе Финансоваго вѣдомства повѣряется предварительно Губернскимъ Правленіемъ, а потомъ представляется имъ на утвержденіе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Объ учрежденіи мѣстнаго управленія во взятыхъ въ Казну имѣніяхъ и лѣсахъ.

§ 6.

По принятіи имѣній и лѣсовъ въ завѣдываніе Финансоваго вѣдомства въ Царствѣ, и по составленіи описи, немедленно учреждается на мѣстѣ управленіе оными.

§ 7.

Управленіе на мѣстѣ одними имѣніями производится либо

odczytaniu obecnym, powinien być przez wszystkich obecnych i urzędnika oświadczającego podpisany.

§ 4.

Po ogłoszeniu inkameracyi, czyli zajęcia dóbr pod zarząd władzy skarbowej, zaraz powinno być uskutecznione ich opisanie, tak pod względem statystycznym, jakoteż i ekonomicznym. Opisanie to co do samych dóbr uzupełnione być ma podług zasad i form, w instrukcyi Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 14 Sierpnia 1822 roku, pod Nr. 32,771, do lustracyi dóbr pod zarządem władzy skarbowej Królestwa, wskazanych.

Co się zaś dotycze lasów, te, jeżeliby do dóbr inkameryzowanych należały, opisane być powinny podług zasad i form, w instrukcyi Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 12 (24) Października 1839 r. Nr. 83,831/27,083, do opisywania lasów pod zarządem władzy skarbowej Królestwa będących przepisanych.

§ 5.

Opisanie dóbr może uskutecznić urzędnik ekonomiczny, ten sam, który ogłosił na gruncie zainkamerowanie, czyli zajęcie dóbr pod zarząd władzy skarbowej; opisanie zaś lasów do zainkamerowanych dóbr należących—Nadleśniczy najbliższego leśnictwa skarbowego; podług powyższego wskazania sporządzony akt inkameracyjny, czyli zajęcia dóbr pod zarząd władzy skarbowej, Rząd Gubernialny powinien naprzód sprawdzić, a po sprawdzeniu przedstawić takowy do zatwierdzenia Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu.

O zaprowadzeniu zarządu miejscowego w dobrach i lasach zainkamerowanych.

§ 6.

Po zainkamerowaniu czyli zajęciu dóbr i lasów pod zarząd władzy skarbowej Królestwa i po ich opisaniu, powinien być zaraz zaprowadzony zarząd onych na miejscu.

§ 7.

Zarząd samych dóbr na miejscu zaprowadzony być ma

посредствомъ отдачи оныхъ въ арендное содержаніе, либо учрежденіемъ въ оныхъ непосредственной казенной администраціи.

§ 8.

Если время, по окончательномъ принятіи имѣній въ Казну, окажется благопріятнымъ для отдачи оныхъ въ арендное содержаніе, и если поступившимъ въ Казну имѣніямъ не предполагается дать другаго назначенія, въ такомъ случаѣ слѣдуетъ безотлагательно приступить къ отдачѣ оныхъ въ арендное содержаніе, на общихъ въ то время дѣйствующихъ условіяхъ, предписанныхъ для срочныхъ арендъ имѣній, состоящихъ въ управленіи Финансоваго вѣдомства.

§ 9.

Еслибы, по окончательномъ занятіи имѣнія въ Казну, позднее время года оказалось уже несоотвѣтственнымъ для отдачи сего имѣнія въ арендное содержаніе въ томъ же году, или еслибы не было соискателей на снятіе его во временную аренду, или же, наконецъ, еслибы отдача взятыхъ въ Казну имѣній въ арендное содержаніе не соотвѣтствовала видамъ Финансоваго вѣдомства, въ такихъ случаяхъ учреждается въ оныхъ непосредственная казенная администрація по правиламъ и формамъ, предписаннымъ въ Инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 23 Августа 1826 года, за № 54,618, для учрежденія непосредственной казенной администраціи въ состоящихъ въ завѣдываніи Казны имѣніяхъ.

§ 10.

Если взятая въ Казну недвижимость незначительна, если она находится вблизи другаго состоящаго въ вѣдѣніи Казны имѣнія, и, наконецъ, если для снятія оной во временное арендное содержаніе нѣтъ соискателей, то Губернское Правленіе въ правѣ войти въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства съ предположеніемъ о присоединеніи таковой недвижимости къ ближайшему имѣнію, если только сія мѣра окажется удобоисполнимою.

§ 11.

Если взятыя въ вѣдѣніе Казны имѣнія, въ цѣломъ составѣ или по частямъ, находятся въ арендномъ содержаніи по контрактамъ, заключеннымъ съ прежнимъ владѣльцемъ, и если эти

albo przez ich wydzierżawienie, albo przez urządzenie w nich bezpośredniej administracyi skarbowej.

§ 8.

Jeżeli w chwili inkameracyi dóbr uskutecznionej, jest czas stósowny do ich wydzierżawienia, i jeżeli dobra zainkamerowane nie miałyby innego jakiego przeznaczenia, w takim razie należy natychmiast wydzierżawienie ich przedsięwziąść, i dokonać, podług ogólnych warunków do dzierżaw czasowych dóbr pod zarządem władzy skarbowej zostających i współcześnie w wykonaniu będących.

§ 9.

Jeżeliby czas do wydzierżawienia dóbr zainkamerowanych w roku, w którym inkameracya nastąpiła, był już opóźnionym, albo gdyby do dzierżawy czasowej nie było ubiegających się, albo nakoniec gdyby, z widoków władzy skarbowej, nie wypadało dóbr zainkamerowanych wydzierżawiać, w takim przypadku zaprowadzić w nich należy bezpośrednią administracyę skarbową, a to podług zasad i form instrukcyą Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 23 Sierpnia 1826 r. Nr. 54,618 do zaprowadzania bezpośredniej administracyi w dobrach, pod zarządem władzy skarbowej zostających, przepisanych.

§ 10.

Tam, gdzieby zainkamerowane dobra były małą realnością, i gdzieby do dzierżawy czasowej takiej realności nie było współubiegających się, w takim przypadku jeżeliby ona była położona w bliskości innych jakich dóbr, pod zarządem władzy skarbowej zostających, może Rząd Gubernialny zaproponować Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, jej przyłączenie do takich dóbr, a to o tyle, o ileby taki środek dał się uskutecznić.

§ 11.

Jeżeli zainkamerowane dobra, w części lub w całości zostawały w dzierżawie, za kontraktami z przeszłym posiadaczem zawartemi, i jeżeli kontrakty te przez władzę skar-

контракты приняты Финансовымъ вѣдомствомъ, въ такомъ случаѣ слѣдуетъ прежде всего перевести въ Обводовое Казначейство взиманіе арендной платы, сообразно съ опредѣленными въ арендномъ контрактѣ условіями, а также безотлагательно удостовѣриться, составлены ли были сдаточные акты (инвентарныя описи) по такимъ арендамъ. Если сдаточный актъ на аренду будетъ отысканъ, то слѣдуетъ оный повѣрить съ цѣлымъ арендным имуществомъ и съ условіями арендnаго контракта для того, чтобы удостовѣриться, включены ли въ сдаточный актъ всѣ статьи отданнаго въ аренду имѣнія, согласно съ условіями арендnаго контракта. Если найденный сдаточный актъ окажется удовлетворительнымъ, и еслибы не было другаго подлиннаго экземпляра онаго, то на храненіе при дѣлахъ Губернскаго Правленія передается копія сего акта. Въ противномъ же случаѣ, если сдаточный актъ признанъ неудовлетворительнымъ, или вовсе не былъ составленъ, то въ первомъ случаѣ онъ дополняется, сообразно съ условіями арендnаго контракта и съ правилами Инструкціи, изданной 12 Мая 1827 г., № 30,547/6,377, Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства, о передачѣ во временное арендное владѣніе имѣній, состоящихъ въ вѣдѣніи Финансоваго вѣдомства, во второмъ же случаѣ, составляется въ двухъ экземплярахъ новый сдаточный актъ, со внесеніемъ въ оный сообразно съ условіями арендnаго контракта всѣхъ исчисленныхъ въ семъ контрактѣ статей отданнаго въ аренду имѣнія. Въ каждомъ же изъ этихъ случаевъ, не смотря на то, былъ ли прежній сдаточный актъ только дополненъ, либо вновь составленъ, таковой долженъ быть представленъ на утвержденіе Губернскаго Правленія; по утвержденіи же, одинъ экземпляръ онаго остается при дѣлахъ Губернскаго Правленія, другой же экземпляръ вручается арендатору.

§ 12.

Если въ поступившихъ въ завѣдываніе Казны имѣніяхъ, кромѣ временныхъ арендъ, находятся еще недвижимости, состоящія въ непосредственной казенной администраціи, какъ напр. чиншевыя деревни, мельницы и тому подобныя статьи, то онѣ должны быть также, по возможности, присоединены къ временнымъ арендамъ, съ условіемъ взноса за оныя отдѣльныхъ причитающихся Казнѣ платежей, за вычетомъ 10%, на осно-

bową zaakceptowane zostały, w takim razie, gdzieby to miało miejsce, należy przedewszystkiem przekazać do Kassy obwodowej pobór ceny dzierżawnej, stosownie do warunku jej opłaty w kontrakcie dzierżawnym zamieszczonego. Oprócz tego zaraz przekonać się potrzeba, czy są akta podania takich dzierżaw? (inwentarze). Tam gdzie akt podawczy dzierżawy będzie znaleziony, należy go sprawdzić, z całą substancyą dzierżawną i z warunkami kontraktu dzierżawnego, i przekonać się, czy akt podawczy, stosownie do warunków kontraktu dzierżawnego wszystkie szczegóły substancyi dzierżawnej obejmuje? jeżeli znaleziony akt podawczy okaże się dostatecznym, wzięta być powinna jego kopia (gdyby oryginału w drugim egzemplarzu nie było), do akt Rządu Gubernialnego.

Gdyby zaś znaleziony akt podawczy dzierżawy okazał się niedostateczny, lub gdyby go zupełnie nie było, w pierwszym przypadku stosownie do warunków kontraktu dzierżawnego i ze względem na instrukcyą do podawania dzierżaw czasowych dóbr pod zarządem władzy skarbowej zostających, pod dniem 12 Maja 1827 roku przy Nr. 30,547/6,377, przez Kommissyę Rządową Przychodów i Skarbu przepisaną, należy go uzupełnić, w drugim zaś, akt podawczy całej substancyi kontraktem dzierżawnym objętej, i podług jego warunków, w dwóch egzemplarzach powinien być spisany. W każdym z tych przypadków, czy akt podawczy znaleziony dodatkowo był uzupełniony, lub też nowo sporządzony, powinny być one zawsze przedstawione Rządowi Gubernialnemu, do potwierdzenia, po zatwierdzeniu zaś, jeden egzemplarz do akt Rządu Gubernialnego zostawić, a w drugim dzierżawcy doręczyć należy.

§ 12.

Jeżeliby w dobrach zainkamerowanych, oprócz dzierżaw czasowych, znajdowały się realności w bezpośredniej administracyi zostające, np. wsie czynszowe, młyny i t. p. realności takie należy także, o ile to się da, przyłączyć do czasowych dzierżaw, z obowiązkiem opłacania z nich oddzielnie skarbo-

ваніи общихъ арендныхъ условій. Если же арендные владѣльцы не согласятся на присоединеніе къ арендуемымъ ими имѣніямъ означенныхъ недвижимостей, въ такомъ случаѣ доходы отъ оныхъ перечисляются ко взиманію въ Обводовое Казначейство впредь до истеченія срока временной аренды фольварковъ и до новой отдачи оныхъ въ арендное содержаніе.

§ 13.

Что касается лѣсовъ, принадлежащихъ къ поступившимъ въ вѣдѣніе Казны имѣніямъ, то мѣстное завѣдываніе оными ввѣряется ближайшему управленію казеннаго лѣсничества, контроль же надъ оными—Подлѣсничему ближайшей стражи того же лѣсничества, сообразно съ распоряженіемъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 3 Октября 1832 года, № 73,797.

§ 14.

Если въ поступившихъ въ завѣдываніе Казны лѣсахъ находились уже, для присмотра за ними, полѣсовщики или другіе лѣсные служители, то они оставляются временно на своихъ мѣстахъ впредь до дальнѣйшаго распоряженія; если же, при принятіи лѣсовъ въ завѣдываніе Казны, окажется, что присмотръ за ними вовсе не былъ учрежденъ, или что устройство его неудовлетворительно, въ такомъ случаѣ слѣдуетъ учредить оный изъ одного, или (по мѣрѣ встрѣтившейся необходимости), изъ большаго числа мѣстныхъ крестьянъ, назначаемыхъ въ такъ называемые стрѣлки, съ освобожденіемъ ихъ отъ барщинныхъ платежей и повинностей, отбываемыхъ въ пользу двороваго управленія.

§. 15.

Во всякомъ случаѣ, не смотря на то, оставлены ли въ поступившемъ въ Казну лѣсу прежніе досмотрщики, назначенные еще прежнимъ владѣльцемъ, или же они вновь опредѣлены въ эту должность всѣ они немедленно приводятся къ присягѣ на вѣрное исполненіе, возложенныхъ на нихъ Казною Царства обязанностей. Чины учрежденнаго надзора должны исполнить эту присягу въ полномъ составѣ, въ присутствіи Лѣсничаго того лѣсничества, къ которому присоединены взятые въ Казну лѣса; протоколъ же о выполненіи ими присяги, снабженный подписями присягавшихъ и чиновника принявшаго присягу, пріобща-

wi kwot przypadających, po potrąceniu $^1/_{10}$, jak to podług ogólnych warunków dzierżawnych jest dozwolone. Gdyby zaś dzierżawcy na przyłączenie do ich dzierżaw takich realności zgodzić się nie chcieli, w takim przypadku dochody te winny być przekazane do poboru Kassie obwodowej, a to na czas dopóki dzierżawy czasowe folwarków nie skończą się, i dopóki nowe ich wydzierżawienie przedsięwziętem nie będzie.

§ 13.

Co do zarządu miejscowego lasów do dóbr zainkamerowanych należeć mogących, ten w zastosowaniu się do rozporządzenia Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z d. 3 Października 1832 r. pod Nr. 73,797, powinien być poruczony najbliższemu Urzędowi leśnictwa, pod władzą skarbową zostającego; kontrolla zaś tych lasów należeć ma do Podleśnego najbliższej straży tegoż leśnictwa.

§ 14.

Jeżeli w zainkamerowanych lasach znaleziono do ich dozorowania tak zwanych gajowych lub innych officyalistów leśnych, ci powinni być na swoich miejscach, do dalszej decyzyi, tymczasowo pozostawieni; gdyby zaś ich nie było, albo gdyby znaleziony przy inkameracyi dozór lasów nie był dostateczny, w takim razie dozór ten urządzić należy z jednego lub więcej (w miarę okazującej się koniecznej potrzeby), włościan miejscowych, na tak zwanych strzelców powołanych, za uwolnieniem ich od powinności i opłat dworowi uiszczanych.

§ 15.

W każdym przypadku, czy dozorcy lasu zainkamerowanego będą zostawieni dawni, jeszcze przez poprzedniego posiadacza ustanowieni, lub nowo powołani, powinna być od nich zaraz odebrana przysięga, na wierne Skarbowi Królestwa pełnienie poruczonych im obowiązków; przysięgę tę cały ustanowiony dozór wykonać ma, przed Nadleśniczym leśnictwa, do którego lasy zainkamerowane zostały dołączone, protokół zaś jej wykonania, podpisany przez wykonywa-

ется документомъ къ акту объ учрежденіи управленія поступившими въ Казну лѣсами.

§ 16.

Завѣдываніе и взиманіе оказавшихся при описи какихъ бы то ни было доходовъ съ поступившихъ въ Казну лѣсовъ должны быть тотчасъ возложены на обязанность Лѣснаго Управленія того лѣсничества, къ которому присоединены эти лѣса, и производятся согласно основаніямъ и формамъ, указаннымъ въ правилахъ для управленія казенными лѣсами.

§ 17.

До приведенія поступившихъ въ вѣдѣніе Казны лѣсовъ въ устройство, не могутъ быть производимы изъ оныхъ никакіе отпуски лѣса, подъ отвѣтственностью, еслибы однакожъ на взятыхъ въ Казну лѣсахъ лежала обязанность удовлетворять потребностямъ мѣстнаго хозяйства, въ такомъ случаѣ, на сколько и въ какомъ отношеніи исполнялась эта обязанность, и на сколько она признана Губернскимъ Правленіемъ, подлежащею исполненію, можетъ быть разрѣшено временное удовлетвореніе этимъ нуждамъ.

§ 18.

По учрежденіи мѣстнаго управленія въ поступившихъ въ Казну лѣсахъ, немедленно составляется проектъ временной смѣты доходовъ и расходовъ.

Объ удовлетвореніи взаимныхъ претензій и разсчетовъ, какіе могутъ возникнуть при взятіи имѣній въ управленіе Финансоваго вѣдомства.

§ 19.

Взаимныя претензіи и разсчеты при взятіи имѣній въ управленіе Финансоваго вѣдомства могутъ вытекать изъ принятыхъ подъ отвѣтственностью обязательствъ и условій, въ силу привилегій, постановленій о передачѣ имѣнія въ Казну, купчихъ крѣпостей и обмѣновъ, а равно въ силу безсрочныхъ арендныхъ контрактовъ (въ случаѣ отреченія отъ права на безсрочную аренду и возвращенія имѣнія въ вѣдѣніе Финансоваго вѣдомства). Въ этихъ условіяхъ можетъ быть опредѣлено подъ отвѣтственностью, въ какомъ состояніи должны быть отданы имѣнія при поступленіи ихъ въ управленіе Финансоваго вѣдомства, и

jących i odbierającego, ma być jako dowód załączony do aktu zaprowadzonego zarządu lasów zainkamerowanych.

§ 16.

Jakiekolwiek znalezioneby były w lasach zainkamerowanych, przy ich opisie, dochody, tych administracyę i pobór przekazać zaraz należy Urzędowi leśnictwa, do którego te lasy zostały przyłączone; administracya i pobór tych dochodów, wykonywane być mają, podług zasad i form przepisami dla administracyi lasów skarbowych wskazanych.

§ 17.

Dopóki lasy zainkamerowane nie będą urządzone, żaden z nich wydatek drzewa nie może mieć miejsca, pod odpowiedzialnością; wszakże jeżeliby lasy zainkamerowane obowiązane były do zadosyć czynienia potrzebom gruntowym, w takim przypadku o ile by taki obowiązek, i pod jakim względem był w wykonaniu, i o ile by Rząd Gubernialny za taki go uznał, zaspokajanie tych potrzeb tymczasowie może być dozwolone.

§ 18.

Po zaprowadzeniu zarządu miejscowego w lasach zainkamerowanych, powinien zaraz być sporządzony projekt do tymczasowego ich etatu dochodów i wydatków.

O załatwieniu wzajemnych pretensyj i obrachunków przy inkameracyi czyli zajęciu dóbr pod zarząd władzy skarbowej okazać się mogących.

§ 19.

Wzajemne pretensye i obrachunki przy inkameracyi, czyli zajęciu dóbr pod zarząd władzy skarbowej okazać się mogą z warunków w przywilejach, postanowieniach inkameracyjnych i kontraktach kupna i zamiany, tudzież kontraktach wieczysto dzierżawnych (w razie zrzeczenia się prawa, wieczysto-dzierżawnego, i powrócenia dóbr pod zarząd władzy skarbowej) przyjętych, pod odpowiedzialnością.

Warunki te zastrzegać mogą pod odpowiedzialnością, w jakim stanie dobra przy inkameracyi czyli zajęciu pod zarząd władzy skarbowej oddane być mają, z jakich tytułów

на какомъ основаніи сдающій имѣніе въ Казну владѣлецъ въ правѣ требовать отъ оной вознагражденіе. И потому при принятіи имѣній въ Казну, слѣдуетъ безотлагательно произвести повѣрку, на сколько эти условія исполнены.

I. Относительно разсчетовъ съ привилегированными владѣльцами, при поступленіи имѣній въ Казну.

Относительно казенныхъ податей и другихъ повинностей, обременяющихъ поступившія въ Казну имѣнія.

§ 20.

Всѣ казенныя подати и другія повинности въ пользу Правительства, или какихъ либо общественныхъ учрежденій, обременяющія поступившія въ Казну имѣнія и подлежащія взносу еще до прекращенія привилегіи, должны быть удовлетворены прежнимъ владѣльцемъ, и потому слѣдуетъ удостовѣриться въ томъ, какія казенныя подати и другія повинности, въ пользу Правительства и общественныхъ учрежденій, лежатъ на поступившихъ въ Казну имѣніяхъ и вполнѣ ли они удовлетворены.

Еслибы по повѣркѣ оказалось, что подати и повинности этого рода слѣдующія съ имѣнія въ какой либо части не уплачены, то претензія Казны къ привилегированному владѣльцу вносится въ дѣлаемый съ нимъ разсчетъ, съ приложеніемъ документовъ, удостовѣряющихъ оказавшуюся недоимку.

Относительно доходовъ, взысканныхъ уже по прекращеніи права на владѣніе имѣніемъ.

§ 21.

Если право на владѣніе имѣніемъ прекратилось въ теченіе хозяйственнаго года, то причитающійся за этотъ годъ доходъ съ имѣнія подлежитъ пропорціональному раздѣлу между владѣльцемъ и Казною, то есть соразмѣрно частямъ года, когда прекратилось право на владѣніе прежняго владѣльца и въ права владѣнія вступила Казна. Хозяйственный годъ считается съ 1-го числа Іюня до 31-го числа Мая мѣсяца включительно.

Раздѣлу подлежитъ годовой доходъ съ цѣлаго имѣнія, исчисленный на основаніи оцѣночной вѣдомости доходамъ, состав-

posiadacz, dobra Skarbowi oddający, wynagrodzenia od tegoż Skarbu domagać się ma prawo? Przy odebraniu zatem dóbr, zaraz powinno być uskutecznione sprawdzenie o ile warunki te zostały wykonane.

I. Co do obrachunków przy inkameracyi dóbr z uprzywilejowanymi posiadaczami.

Co do podatków skarbowych i innych ciężarów, dobra zainkamerowane obowiązujących.

§ 20.

Wszystkie podatki skarbowe i inne ciężary rządowe lub jakich instytucyj, dobra zainkamerowane obowiązujące, o ile do uiszczenia przypadałyby w czasie po dzień skończenia się przywileju, powinny być zaspokojone przez poprzedniego ich posiadacza; sprawdzić więc należy do jakich dobra zainkamerowane obowiązane są podatków skarbowych, i innych ciężarów rządowych i instytutów, i czy te zostały w zupełności zaspokojone?

Gdyby zaś okazało się z sprawdzenia, że należności tego rodzaju z dóbr w jakiejś części nie zostały uiszczone, w takim przypadku, przy dołączeniu dowodów wykrytej zaległości, pretensya Skarbu do posiadacza uprzywilejowanego o tyle w obrachunku zamieszczona być powinna.

Co do podobnych dochodów po skończeniu się prawa do posiadania dóbr.

§ 21.

Jeżeli prawo do posiadania dóbr skończyło się wśród roku gospodarskiego, w takim razie dochód z dóbr za ten rok należy do proporcyonalnego podziału dla posiadacza i Skarbu, to jest, w takiej części, w jakiej części roku possessya poprzedniego posiadacza skończyła, a Skarbowi zaczęła się. Rok gospodarski rachować się ma od dnia 1 miesiąca Czerwca do włącznie dnia 31 miesiąca Maja.

Do podziału należeć ma dochód roczny z całych dóbr, podług wyciągu intrat, na zasadach instrukcyi Kommissyi

ленной и утвержденной по правиламъ, указаннымъ въ Инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 14 Августа 1822 года, N° 32,771 (объ оцѣнкѣ доходовъ съ казенныхъ имѣній).

Относительно нарушенія границъ территоріяльнаго пространства имѣній.

§ 22.

Привилегированные владѣльцы отвѣчаютъ за неприкосновенность границъ отданныхъ имъ во владѣніе имѣній. И потому, при пріемѣ отъ нихъ обратно имѣній въ завѣдываніе Финансоваго вѣдомства, слѣдуетъ удостовѣриться на мѣстѣ, отдано ли имѣніе въ границахъ, обозначенныхъ въ сдаточномъ актѣ привилегированнаго владѣнія. Если же, по сдѣланной повѣркѣ окажется, что въ теченіе привилегированнаго владѣнія границы были нарушены, то слѣдуетъ немедленно изслѣдовать:

1) отторгнуто ли извѣстное пространство земли вслѣдствіе межевой тяжбы, и въ силу судебнаго приговора, или же вслѣдствіе самовольнаго захвата, и въ семъ послѣднемъ случаѣ, не сдѣлалось ли таковое завладѣніе законнымъ вслѣдствіе давности;

2) не упустилъ ли привилегированный владѣлецъ въ продолженіе судебной тяжбы, всѣхъ возложенныхъ средствъ къ защитѣ;

3) сколько отторгнутое пространство земли заключаетъ въ себѣ морговъ на польскую мѣру (съ этою цѣлью землемѣръ долженъ произвести съемку);

4) какіе съ этого пространства извлекаются доходы?

Если по изслѣдованіи окажется, что причиною отторженія участка земли, было нерадѣніе привилегированнаго владѣльца, то онъ обязанъ вознаградить Казну за произшедшіе отъ сего убытки, денежная стоимость отторгнутаго участка земли опредѣляется посредствомъ исчисленія получаемаго отъ сего участка дохода, на основаніи правилъ объ оцѣнкѣ доходовъ съ казенныхъ имѣній, предписанныхъ въ Инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 14 Августа 1822 года, за N° 32,771, исчисленный же на этомъ основаніи годовой доходъ, умноженный на 20, будетъ представлять утраченн-

Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 14 Sierpnia 1822 r. Nr. 32,771 (co do wyciągania intrat z dóbr skarbowych) wskazanych, sporządzonego i zatwierdzonego, wyrachowany.

Co do nadwerężenia granic przestrzeni terrytoryalnej dóbr.

§ 22.

Posiadacze uprzywilejowani odpowiedzialni są za całość granic dóbr, oddanych im w possessyą. Przy inkameracyi zatem, czyli odebraniu od nich dóbr pod zarząd władzy skarbowej, należy sprawdzić na gruncie, czy dobra oddane są w granicach, aktem podawczym possessyj uprzywilejowanych opisanych? Jeżeli by się z sprawdzenia okazało, że granice dóbr, w czasie possessyi uprzywilejowanej, zostały uszkodzone, potrzeba zaraz wybadać:

1) czy przestrzeń ziemi utraconą została skutkiem processu granicznego, i na mocy wyroku sądowego, lub też przez zabranie jej samowolne? i czy w tym drugim przypadku, possessya jej przedawnieniem jest już uprawniona?

2) czy posiadacz uprzywilejowany w toku processu sądowego nie zaniedbał potrzebnych środków obrony?

3) wiele utracona przestrzeń wynosi morgów na miarę polską? (co mierniczy przez pomiar wykazać powinien);

4) jakie są z niej ciągnione użytki?

Jeżeli z wybadania okaże się, że utraty przestrzeni ziemi było przyczyną zaniedbanie posiadacza uprzewilejowanego, w takim razie szkodę przez to Skarbowi zrządzoną, wynagrodzić on jest obowiązany. Ustanowienie wartości pieniężnej utraconej przestrzeni ziemi dziać się powinno przez obliczenie dochodu, jaki przestrzeń utracona przynosi, stosując się w tem do instrukcyi Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 14 Sierpnia 1822 r., Nr. 32,771, do wyciągania intrat z dóbr skarbowych przepisanej; wykazany zaś takiem obliczeniem dochód roczny pomnożywszy liczbą 20, okaże stracony kapitał, którego zwrotu na posiadaczu uprzywilejowanym poszukiwać dla Skarbu należy.

Jeżeli przez zaniedbanie posiadacza, utracono przestrzeń ziemi w drodze processu petytoryjnego, ściągnięta od posia-

ный капиталъ, возвратъ котораго въ пользу Казны долженъ быть отыскиваемъ съ привилегированнаго владѣльца.

Если, по нерадѣнію владѣльца, участокъ земли отторгнутъ былъ вслѣдствіе иска о правѣ собственности, то взысканная съ владѣльца денежная сумма, въ видѣ вознагражденія за претензіи, вносится въ Казначейство и записывается на приходъ подъ соотвѣтственною статьею дохода. Если же, по оплошности владѣльца, участокъ земли утраченъ только вслѣдствіе тяжбы о правѣ владѣнія, или вслѣдствіе самовольнаго захвата, то взысканная съ владѣльца, въ видѣ вознагражденія за утраченный участокъ, денежная сумма отдается въ казенный депозитъ и служитъ средствомъ для производства иска о правѣ собственности, который долженъ быть предъявленъ безъ всякаго замедленія. Если искъ о правѣ собственности будетъ рѣшенъ въ пользу Казны, то изъ находящейся въ казенномъ депозитѣ суммы покрываются всѣ судебныя издержки, оказавшійся же остатокъ возвращается владѣльцу. Въ противномъ же случаѣ, состоявшая въ депозитномъ сохраненіи сумма обращается въ полную собственность Казны и выписывается на приходъ, подъ соотвѣтственною статьею.

Относительно хозяйственныхъ строеній, заборовъ и рвовъ на поляхъ и лугахъ.

§ 23.

Если въ привилегіяхъ постановлено условіемъ, что, по прекращеніи оныхъ, привилегированные владѣльцы обязаны вмѣстѣ съ имѣніями отдать въ Казну полныя и годныя къ надлежащему употребленію строенія, хозяйственныя и промышленныя, всякаго рода ограды, а также поля и луга въ улучшенномъ состояніи; либо, если въ привилегіи оговорено, что, по прекращеніи привилегированнаго владѣнія, всѣ вышеозначенныя статьи, вмѣстѣ съ имѣніемъ, должны быть возвращены въ Казну въ такомъ видѣ, въ какомъ онѣ были переданы привилегированному владѣльцу, то въ первомъ случаѣ, по описи, составленной при взятіи въ Казну имѣнія, во второмъ же случаѣ, по сличеніи сдаточнаго акта на привилегированное владѣніе съ составленною при принятіи въ Казну описью, слѣдуетъ удостовѣриться, исполнено ли это условіе; въ случаѣ же оказавшейся въ чемъ

dacza kwota, jako wynagrodzenie pretensyi ma być do kassy wniesiona, i pod właściwy tytuł dochodu zaperceptowana. Jeżeli zaś utracono przestrzeń ziemi przez zaniedbanie posiadacza, tylko skutkiem processu possessoryjnego, lub przez samowolny zabór, sciągnięta od posiadacza, tytułem pretensyi za utraconą przestrzeń, kwota powinna pozostać w depozycie skarbowym i służyć za fundusz do przeprowadzenia processu petytoryjnego, który natychmiast przedsięwziętym być ma. Jeżeli process petytoryjny skończy się pomyślnie dla Skarbu, kwotę w depozycie skarbowym będącą, jakaby po zaspokojeniu kosztów processu w reszcie pozostawała, zwrócić posiadaczowi należy, w przeciwnym zaś razie kwota, w depozycie dotąd będąca, staje się własnością Skarbu i jako taka winna być pod właściwy tytuł zaperceptowaną.

Co do budynków gruntowych, ogrodzeń i rowów w polach i łąkach.

§ 23.

Gdzie przywileje zastrzegają, że posiadacze uprzywilejowani obowiązani są, po skończeniu się przywileju, oddać Skarbowi z dobrami kompletne i do właściwego użytku przydatne budynki gospodarskie i przemysłowe, tudzież wszelkie ogrodzenia, niemniej pola i łąki wymeliorowane, lub też, gdzieby przywilej zastrzegał, że szczegóły te, po skończeniu się uprzywilejowanej possessyi, mają być oddane z dobrami Skarbowi, w takim stanie w jakim je odebrał posiadacz uprzywilejowany, tam w pierwszym przypadku z opisu stanu dóbr, przy inkameracyi sporządzonego, a w drugim przez porównanie aktu podawczego dóbr w possessyę uprzywilejowaną, z opisem ich przy inkameracyi, przekonać się należy, czy ten

либо неисправности, казенный Архитекторъ долженъ оцѣнить оную, и вслѣдъ за тѣмъ оцѣночная сумма должна быть внесена въ разсчетъ, въ видѣ претензіи Казны къ привилегированному владѣльцу.

Обсѣмененіе фольварочныхъ полей.

§ 24.

По прекращеніи привилегіи, пользовавшійся оною владѣлецъ обязанъ вмѣстѣ съ имѣніемъ возвратить всѣ фольварочныя поля вполнѣ обсѣмененными, и потому, въ случаѣ упущенія этой обязанности, необсѣмененныя поля должны быть измѣрены цѣпью, заключающею въ себѣ $7^1/_2$ локтей, хозяйственнымъ порядкомъ, и, по исчисленіи недочета за необработку земли, непосѣянное зерно и потерянный доходъ, происходящая отъ сего претензія Казны должна быть внесена въ разсчетъ.

При исчисленіи этой претензіи необходимо включить въ оцѣнку:

1) издержки на обработку необсѣмененной земли, по цѣнамъ найма работника, существующимъ въ этихъ или въ смежныхъ имѣніяхъ;

2) стоимость зерна, нужнаго для дополненія посѣвовъ: озимаго, по среднимъ цѣнамъ за весь Сентябрь, яроваго же, по среднимъ цѣнамъ за весь Апрѣль мѣсяцъ того года, въ которомъ обнаружится недосѣвъ,—существовавшимъ на рынкахъ ближайшаго къ имѣнію города;

3) утраченный доходъ, исчисленный по правиламъ, предписаннымъ въ Инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства отъ 14 Августа 1822 года, за № 32,771, объ оцѣнкѣ доходовъ съ казенныхъ имѣній.

Хозяйственный скотъ и земледѣльческіе снаряды.

§ 25.

Если, по сдаточному акту на привилегированное владѣніе, отданы были владѣльцу какіе либо земледѣльческіе снаряды и хозяйственный скотъ, то, по составленной при принятіи имѣнія въ Казну описи, слѣдуетъ удостовѣриться, оставлены ли они на мѣстѣ въ такомъ же качествѣ и количествѣ. Если же по повѣркѣ окажется какой либо недочетъ, то онъ оцѣняется двумя при-

warunek jest spełniony? a o ileby się okazała w czem niedostateczność, w takim razie powinna ona być przez Budowniczego rządowego oszacowana, i o tyle pretensya Skarbu do uprzywilejowanego posiadacza w obrachunku zaliczona.

Zasiewy pól folwarcznych.

§ 24.

Posiadacz uprzywilejowany, po skończeniu się przywileju, obowiązany jest oddać z dobrami wszystkie pola folwarczne, kompletnie obsiane, o ileby więc temu zadosyć się nie stało, należy nieobsiane pola po gospodarsku prętem, 7 i pół łokciowym, przemierzyć, i obliczywszy defekt za nieuprawę roli, nie wsiane ziarno i stracony dochód, pretensyę Skarbu z tego tytułu w obrachunku zamieścić.

Przy obliczaniu tej pretensyi oceniać należy:

1) koszta uprawy roli pod niedosiewy, podług ceny robocizny w dobrach tych lub okolicznych przy najmie opłacanej;

2) wartość ziarna na uzupełnienie niedosiewów, ozimego podług ceny z całego miesiąca Września, jarego podług ceny z całego miesiąca Kwietnia roku, w którym niedosiew znaleziono, na targach najbliższego tych dóbr miasta praktykowanych, w średniem przecięciu wziętych;

3) stracony dochód, podług zasad instrukcyą Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu z dnia 14 Sierpnia 1822 roku Nr. 32,771 do wyciągania intrat z dóbr skarbowych przepisanych.

Inwentarze żywe i martwe.

§ 25.

Jeżeli, podług aktu podawczego dóbr w possessyę uprzywilejowaną, oddane były posiadaczowi jakie inwentarze żywe i martwe, należy porównać z opisem przy inkameracyi dóbr sporządzonym, czy one w takiej jakości i ilości są na gruncie zostawione? Jeżeliby się z porównania okazała w czem niedostateczność, powinna ona być oszacowana przez dwóch

глашенными экспертами, однимъ со стороны владѣльца, другимъ—со стороны Казны, за тѣмъ изъ двухъ представленныхъ ими оцѣнокъ выводится средняя цѣна, которая и составляетъ стоимость недочета, подлежащаго при разсчетѣ взысканію съ владѣльца въ пользу Казны.

Но если хозяйственный инвентарь оставленъ былъ владѣльцу съ означеніемъ его цѣнности въ самомъ сдаточномъ актѣ, то, по возвращеніи онаго вмѣстѣ съ имѣніемъ въ Казну, онъ оцѣнивается на вышеуказанномъ основаніи, и, по мѣрѣ того, въ чемъ настоящая цѣнность онаго окажется ниже противу прежней цѣнности, требуется отъ владѣльца вознагражденіе въ пользу Казны.

Сельскія усадьбы крестьянъ.

§ 26.

При возвращеніи имѣнія въ Казну, привилегированный владѣлецъ долженъ отдать крестьянскія усадьбы, съ осѣдлыми въ нихъ хозяевами, въ такомъ количествѣ, въ какомъ онѣ были ему переданы по сдаточному акту. И потому онъ обязанъ вознаградить Казну за каждую недостающую крестьянскую усадьбу, а именно: за разрушенное строеніе—по составленной казеннымъ Архитекторомъ оцѣнкѣ, за потерянные же посѣвы и усадебный инвентарь (если они составляли собственность Казны)—по цѣнамъ, опредѣленнымъ въ 24 и 25 §§ настоящей Инструкціи, при исчисленіи въ фольваркахъ недочетовъ этого рода.

Сверхъ того, владѣлецъ долженъ еще уплатить всѣ числящіяся на оставленныхъ впустѣ усадьбахъ поданныя недоимки и съ каждой усадьбы внести въ Казну, по инвентарной описи, стоимость повинностей за одинъ годъ, какія причитались бы съ водвореннаго крестьянина.

Лѣса, принадлежащіе къ имѣніямъ.

§ 27.

Если привилегированный владѣлецъ отчасти или совершенно истребитъ отданные ему во владѣніе лѣса, то онъ обязанъ удовлетворить за то Казну. Для опредѣленія размѣра причиненнаго имъ въ лѣсахъ ущерба, лѣсное пространство и лѣсонасажденіе, описанныя въ сдаточномъ актѣ, сравниваются съ

biegłych, jednego ze strony posiadacza, a drugiego ze strony Skarbu powołanych, poczem wzięta z podanych dwóch cen średnica, stanowić ma wartość defektu, za który posiadacz w obrachunku do wynagrodzenia Skarbowi pociągnięty być powinien.

Jeżeliby jednak inwentarz gruntowy zostawiony był posiadaczowi, z oznaczeniem zaraz w akcie podawczym jego szacunku, w takim razie oddany przez niego przy inkameracyi, powinien być także podług powyższego wskazania oszacowany, a o ile by się szacunek powróconego okazał mniejszy, o tyle wynagrodzenia Skarbowi od posiadacza dopomnieć się należy.

Osady wiejskie włościan.

§ 26.

Posiadacz uprzywilejowany przy inkameracyi oddać powinien tyle osad włościańskich, gospodarzami osiedlonych, ile mu ich zostawiono podług aktu podawczego. Za każdą więc brakującą osadę włościańską, obowiązany jest wynagrodzić Skarbowi, a mianowicie za zniszczoną budowlę podług szacunku przez Budowniczego rządowego oznaczonego, a za stracone obsiewy i inwentarz (gdyby ostatnie były Skarbowe) podług cen §§ 24 i 25 m niniejszej instrukcyi do obliczenia tego rodzaju defektów na folwarkach wskazanych.

Oprócz tego posiadacz obowiązany jest jeszcze zapłacić wszelkie podatki zaległe z osad pustych, i wynagrodzić Skarbowi z każdej wartość jednorocznych powinności, inwentarzem oznaczoną, któreby osiedlony włościanin uiścić był powinien.

Lasy do dóbr należące.

§ 27.

Jeżeli posiadacz uprzywilejowany zniszczy lasy w possessyą mu oddane, w części lub całości, w takim razie wynagrodzić on to Skarbowi jest obowiązany. Wielkość szkód w lasach zrządzonych dochodzić należy przez porównanie przestrzeni leśnych i ich drzewostanu, aktem podawczym opi-

лѣснымъ пространствомъ и лѣсонасажденіемъ по составленной при взятіи въ Казну описи. Оказавшійся, вслѣдствіе такого сравненія, недостатокъ въ деревѣ исчисляется въ кубическихъ футахъ, на принятыхъ въ управленіи казенными лѣсами основаніяхъ, и вслѣдъ за тѣмъ денежная стоимость онаго опредѣляется, въ средней сложности, по двойной таксѣ на подѣлочный и дровяной лѣсъ, установленной въ ближайшемъ казенномъ лѣсничествѣ въ томъ году, когда имѣніе поступило въ завѣдываніе Казны. Опредѣленная, вышеуказаннымъ порядкомъ, стоимость истребленнаго лѣса подлежитъ взысканію съ привилегированнаго владѣльца въ пользу Казны. Еслибы однакожъ, при принятіи имѣнія въ Казну, сдаточнаго акта на отданные въ привилегированное владѣніе лѣса вовсе не оказалось, то Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства предпишетъ въ особой инструкціи порядокъ, какой слѣдуетъ въ семъ случаѣ соблюдать при оцѣнкѣ обнаруженнаго истребленія лѣсовъ, соображаясь съ мѣстностью и сопровождавшими оное обстоятельствами.

Претензіи крестьянъ къ привилегированному владѣльцу.

§ 28.

Если, при принятіи имѣнія въ завѣдываніе Казны, водворенные въ ономъ крестьяне заявятъ свои претензіи къ привилегированному владѣльцу, то таковымъ производится безотлагательно повѣрка и оцѣнка денежной ихъ стоимости, взысканіе которой должно быть обращено на привилегированнаго владѣльца.

При разбирательствѣ крестьянскихъ претензій принимаются въ разсчетъ:

1) претензіи за исполненную издѣльную повинность, по цѣнамъ найма, существующимъ въ томъ же или въ смежныхъ имѣніяхъ;

2) претензіи за неправильно взысканныя съ нихъ произведенія—по среднимъ рыночнымъ цѣнамъ въ ближайшемъ городѣ, за весь мѣсяцъ (въ которомъ прекратилось право привилегированнаго владѣльца);

sanych, z przestrzenią leśną i jej drzewostanem, podług opisu przy inkameracyi znalezionemi. Wykazana z porównania mniejszość massy drzewa powinna być oszacowana podług przyjętych zasad w administracyi lasów skarbowych, na ilość stóp sześciennych, i oceniona na wartość pieniężną, podług połączonej taksy drzewa użytkowego i opałowego w średniém przecięciu wziętej, jaka w całém najbliższém leśnictwie skarbowém w roku, którym inkameryzacya nastąpiła, miała miejsce. Poczem za wartość straconego drzewa, podług powyższego obrachunku ustanowioną, należy zaregulować pretensye Skarbu do uprzywilejowanego posiadacza. W przypadku gdyby akt podawczy lasów, w possessyę uprzywilejowaną oddanych, nie był przy inkameracyi znaleziony, w takim razie Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu wyda szczególną instrukcyę, jak wykryte w tychże zniszczenie, z względem na miejscowość i zachodzące okoliczności, dochodzone być powinno.

Pretensye włościan do uprzywilejowanego posiadacza.

§ 28.

Jeżeliby przy inkameracyi wystąpili włościanie gruntowi z jakiemi pretensyami do uprzywilejowanego posiadacza, należy one zaraz sprawdzić, i na wartość pieniężną ustanowić, i do ich wynagrodzenia posiadacza uprzywilejowanego zmusić.

Przy ocenieniu pretensyj włościan obliczać należy:

1) pretensye za odbytą robociznę podług ceny najmu, w dobrach tych lub okolicznych praktykowanej;

2) pretensye za wybrane nienależnie produkty, podług ceny w najbliższem tych dóbr mieście, w całym miesiącu, (w którym prawo uprzywilejowanego posiadania dóbr skończyło się) na targach praktykowanej, w średniem przecięciu wziętej;

3) претензіи за утраченные по винѣ привилегированнаго владѣльца лошади, скотъ и другое достояніе, по выше въ § 25 опредѣленнымъ цѣнамъ.

Претензіи привилегированнаго владѣльца къ Казнѣ.

§ 29.

Привилегированный владѣлецъ, при возвращеніи имѣнія въ Казну, въ правѣ заявить къ взаимному разсчету лишь такія претензіи, за которыя въ привилегіи положительно обезпечено ему вознагражденіе отъ Казны.

Подлежащія по привилегіи удовлетворенію претензіи владѣльца (если цѣны не опредѣлены положительно въ привилегіи) должны быть оцѣняемы слѣдующимъ порядкомъ:

1) всякаго рода претензіи за постройки и другія улучшенія въ имѣніи, по оцѣнкѣ, произведенной казеннымъ Архитекторомъ;

2) претензіи за произведенія, по вышеуказанной 2-мъ пунктомъ 28-го § цѣнѣ;

3) претензіи за оставленный на мѣстѣ хозяйственный скотъ и земледѣльческіе снаряды оцѣниваются указаннымъ выше въ 25 § порядкомъ;

4) претензіи за обсѣмененіе и обработку земли, оцѣниваются по правиламъ, указаннымъ въ 24 § настоящей Инструкціи.

§ 30.

Если, по возвращеніи имѣнія въ Казну, привилегированному владѣльцу предоставлено право на полученіе нѣкоторое время изъ Казны извѣстнаго дохода (компетенціи), то исчисленіе и опредѣленіе онаго производится по правиламъ, установленнымъ въ Инструкціи Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства для исчисленія и опредѣленія компетенцій, предоставляемыхъ частнымъ и духовнымъ лицамъ.

II. Относительно разсчетовъ по взаимнымъ претензіямъ при обращеніи въ Казну духовныхъ имѣній.

Претензіи Казны къ духовному учрежденію.

§ 31.

При разсчетѣ съ духовнымъ учрежденіемъ, по причинѣ об-

3) pretensye za utracone konie, bydło etc., z winy posiadacza uprzywilejowanego, podług cen § 25-m wyżej wskazanych.

Pretensye posiadacza uprzywilejowanego do Skarbu.

§ 29.

Uprzywilejowany posiadacz takie tylko przy inkameracyi dóbr pretensye do wzajemnego obrachunku podać może, których wynagrodzenie ze Skarbu przywilejem wyraźnie jest zapewnione.

Pretensye posiadacza podług przywileju do wynagrodzenia kwalifikujące się, oceniać należy (jeżeli przywilej ceny wyraźnie nieoznacza):

1) wszelkie pretensye za budowle i inne melioracye dóbr, podług oszacowania przez Budowniczego rządowego;

2) pretensye za produkty podług ceny wyżej w § 28-m ustępie 2-m wskazanej;

3) pretensye za zostawione na gruncie inwentarze żywe i martwe, szacowane być mają w sposób § 25-m wyżej przepisany;

4) pretensye za zaprowadzenie zasiewów i uprawę roli, oceniane być mają podług zasad wskazanych § 24-m niniejszej instrukcyi.

§ 30.

Jeżeliby posiadaczowi uprzywilejowanemu po inkameracyi dóbr przyznane było prawo pobierania ze Skarbu przez jakiś czas kompetencyi, wyrachowanie i oznaczenie jej ma się uskutecznić, podług zasad instrukcyą Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu do wyrachowania i oznaczenia kompetencyj swieckich i duchownych przepisanych.

II. Co do obrachunków wzajemnych pretensyj przy inkameracyi dóbr duchownych.

Pretensye Skarbu do instytutu duchownego.

§ 31.

Przy obrachunku z instytutem duchownym z powodu

ращенія въ Казну его имѣній, необходимо принять въ точное соображеніе условія того распоряженія, въ силу котораго эти имѣнія поступили въ завѣдываніе Казны, а именно:

1) съ какого числа должна считаться передача имѣнія въ завѣдываніе Казны, то есть, послѣдствія оной;

2) въ какомъ состояніи духовное учрежденіе обязано было отдать казенныя имѣнія.

И потому, если, при принятіи имѣнія въ управленіе Финансоваго вѣдомства, условія распоряженія о передачѣ онаго въ Казну остались неисполненными, то претензія Казны по сему предмету вносится въ разсчетъ съ духовнымъ учрежденіемъ.

При исчисленіи и опредѣленіи возникшихъ, вслѣдствіе обращенія имѣній въ Казну, претензій той же Казны къ духовному учрежденію, буде онѣ совмѣстимы съ условіями распоряженія о взятіи имѣній въ Казну, слѣдуетъ руководствоваться правилами, предписанными для разсчета съ привилегированными владѣльцами казенныхъ имѣній въ 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 и 28 §§ настоящей Инструкціи.

Претензіи духовнаго учрежденія къ Казнѣ.

§ 32.

По случаю обращенія имѣній въ Казну, сею послѣднею должны быть признаны и приняты въ разсчетъ всѣ заявленныя духовнымъ учрежденіемъ претензіи, за которыя, по условіямъ распоряженія о передачѣ имѣній въ Казну, обезпечивается оному вознагражденіе.

Всѣ заявленныя духовнымъ учрежденіемъ претензіи (за исключеніемъ претензіи о предоставленіи безсрочнаго дохода въ замѣнъ за обращенныя въ Казну имѣнія), на сколько онѣ вытекаютъ изъ условій распоряженія о взятіи имѣній въ Казну, должны быть исчислены и опредѣлены на указанныхъ выше, въ настоящей Инструкціи, основаніяхъ, для разсчета съ привилегированными владѣльцами казенныхъ имѣній.

Что же касается исчисленія и опредѣленія предоставляемаго духовнымъ учрежденіямъ въ замѣнъ за обращенныя въ Казну имѣнія постояннаго дохода, обезпеченнаго распоряженіемъ о передачѣ оныхъ, то въ этомъ отношеніи слѣдуетъ руководствоваться предписанными въ особой Инструкціи Прави-

dóbr zainkamerowanych, potrzeba mieć na ścisłej uwadze warunki rozporządzenia, na zasadzie którego inkameryzacya czyli zajęcie dóbr pod zarząd skarbowy nastąpiła, a mianowicie:

1) od którego dnia inkameracya dóbr czyli jej skutki liczyć się powinny?

2) w jakim stanie instytut duchowny dobra skarbowe oddać był obowiązany?

Jeżeliby zatem, przy odebraniu dóbr pod zarząd władzy skarbowej, warunkom rozporządzenia inkameracyjnego nie stało się zadosyć, w takim razie pretensya Skarbu o to w obrachunku z instytutem duchownym zaliczona być powinna.

Przy obliczaniu i stanowieniu pretensyj Skarbu do instytutu duchownego, z skutków inkameracyjnych, o ile by te podług warunków rozporządzenia inkameracyjnego mogły mieć miejsce, trzymać się należy zasad, do obrachunku z posiadaczami uprzywilejowanymi dóbr skarbowych w niniejszej instrukcyi wyżej w §§ 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 i 28-m, wskazanych.

Pretensye instytutu duchownego do Skarbu.

§ 32.

Instytutowi duchownemu, z tytułu dóbr zainkamerowanych, należy przyznać ze strony Skarbu i do obrachunku przyjąć te wszystkie pretensye, których wynagrodzenie warunkami rozporządzenia inkameracyjnego zostało zapewnione.

Wszystkie pretensye przez instytut duchowny podane, (wyłącznie pretensyi o kompetencyę za dobra zainkamerowane), o ile by z warunków rozporządzenia inkameracyjnego wypływały, powinny być obliczone i stanowione podług zasad do obrachunku z posiadaczami uprzywilejowanymi dóbr skarbowych w instrukcyi niniejszej wyżej wskazanych.

Co się zaś dotycze wyrachowania i oznaczenia kompetencyi instytutowi duchownemu za dobra zainkamerowane, rozporządzeniem inkameracyjném zapewnionej, trzymać się należy zasad oddzielną instrukcyą Kommissyi Rządowej Przy-

тельственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства правилами объ исчисленіи и опредѣленіи компетенцій, предоставляемыхъ частнымъ и духовнымъ лицамъ.

III. Относительно разсчетовъ при поступленіи имѣній въ управленіе Финансоваго вѣдомства по купчимъ крѣпостямъ, обмѣнамъ или по случаю прекращенія права на безсрочную аренду, вслѣдствіе отреченія отъ оной владѣльца или по другимъ причинамъ.

Претензіи Казны къ владѣльцу.

§ 33.

По условіямъ купчей крѣпости или обмѣна, Казна въ правѣ требовать отдачи имѣнія въ такомъ состояніи и съ такими принадлежностями, какія обезпечены оной упомянутыми условіями.

Равнымъ образомъ, по предоставленному ей безсрочно-арендным контрактомъ праву, Казна можетъ обратить взысканіе и на другое личное имущество безсрочнаго арендатора, если онъ, разоривъ имѣніе, отрекается отъ права на безсрочную аренду, и вслѣдствіе того имѣніе возвращается въ Казну.

Слѣдовательно, въ каждомъ изъ вышеозначенныхъ случаевъ, обращеніе имѣнія въ завѣдываніе Казны, сообразно съ условіями контракта, должно сопровождаться повѣркою условленнаго состоянія имѣнія и разсчетомъ могущихъ причитаться по сему поводу платежей въ пользу Казны. Если однакожъ имѣнія пріобрѣтены Казною покупкою или обмѣномъ, то для исчисленія и опредѣленія претензій Казны къ прежнимъ владѣльцамъ не возможно предписать здѣсь никакихъ формъ, такъ какъ порядокъ удовлетворенія взаимныхъ претензій обыкновенно опредѣляется въ самомъ же контрактѣ, сообразно съ имѣющимися въ виду обстоятельствами. И потому разсчетъ при принятіи въ управленіе Финансоваго вѣдомства имѣній, пріобрѣтенныхъ посредствомъ покупки или обмѣна, долженъ производиться указаннымъ условіями контракта порядкомъ.

Разсчетъ же по претензіямъ Казны къ безсрочно-арендному владѣльцу, смотря по возложенной на него въ безсрочно-арендномъ контрактѣ отвѣтственности, производится на основаніи выше въ настоящей Инструкціи установленныхъ правилъ для исчисленія и опредѣленія претензій Казны къ привилегированнымъ владѣльцамъ обращенныхъ въ Казну имѣній.

chodów i Skarbu do wyrachowania i stanowienia kompetencyj świeckich i duchownych przepisanych.

III. Co do obrachunków przy inkameracyi czyli zajęciu dóbr pod zarząd władzy skarbowej z tytułu kupna, zamiany lub z powodu upadłego prawa wieczysto-dzierżawnego, przez zrzeczenie się wieczystej dzierżawy i t. p.

Pretensye Skarbu do posiadacza.

§ 33.

Podług warunków kontraktu kupna lub zamiany dóbr, Skarb ma prawo dopomnieć się oddania sobie dóbr w takim stanie i z takiemi przynależytościami, jak mu warunki te zapewniały.

Równie może służyć Skarbowi prawo, z kontraktu wieczysto-dzierżawnego, poszukiwania odpowiedzialności na innych funduszach wieczystego dzierżawcy, w razie gdy ten, spustoszywszy dobra, zrzecze się prawa wieczystej dzierżawy i te w posiadanie Skarbu powrócą.

W każdym zatem z powyższych przypadków, przy inkameracyi czyli zajęciu dóbr pod zarząd Skarbu, stosownie do warunków kontraktu, powinno nastąpić sprawdzenie zastrzeżonego stanu, i obrachunek należytości do poszukiwania ztąd dla Skarbu przypadających. Do oceniania i stanowienia pretensyj Skarbu do posiadaczy dóbr, od których one tytułem kupna lub zamiany na rzecz Skarbu nabyte zostały, nie mogą tu być wskazane żadne formy, a to dla tego, że sposób załatwienia wzajemnych należytości, zastrzegany bywa zwykle w kontrakcie, stosownie do przewidzianych okoliczności; obrachunek zatem przy zajmowaniu pod zarząd władzy skarbowej dóbr kupionych, lub przez zamianę nabytych, powinien się uskutecznić w sposób, warunkami kontraktu wskazany.

Co się zaś dotycze obrachunku pretensyj Skarbu do posiadacza wieczysto-dzierżawnego, ten, w miarę zastrzeżonej odpowiedzialności w kontrakcie wieczysto-dzierżawnym, załatwić się powinien, podług zasad do obrachowania i ustanowienia pretensyj Skarbu do uprzywilejowanych posiadaczy z dóbr zainkamerowanych, wyżej w niniejszej instrukcyi przepisanych.

Претензіи къ Казнѣ владѣльцевъ, отъ которыхъ пріобрѣтены имѣнія.

§ 34.

Прежніе владѣльцы отчужденныхъ въ пользу Казны имѣній могутъ внести въ разсчетъ такія лишь претензіи, которыя вытекаютъ изъ точнаго смысла условій купчей крѣпости или обмѣна, исчисленіе же и опредѣленіе этихъ претензій также можетъ производиться не иначе, какъ только на указанныхъ условіями означенныхъ сдѣлокъ основаніяхъ.

Претензіи безсрочныхъ арендаторовъ такихъ казенныхъ имѣній, которыя, вслѣдствіе отреченія отъ права на безсрочную аренду, поступили обратно во владѣніе Казны, если въ контрактѣ нѣтъ какой либо особенной оговорки, не могутъ быть ни подъ какимъ предлогомъ предъявляемы къ Казнѣ; такъ какъ въ безсрочно-арендныхъ контрактахъ вовсе не помѣщается такихъ условій, которыя предоставляли бы безсрочному арендатору право требовать отъ Казны вознагражденія.

Общее примѣчаніе.

§ 35.

Всѣ вышеозначенные разсчеты и помѣщаемыя въ нихъ претензіи, по обращеніи имѣнія въ завѣдываніе Финансоваго вѣдомства, послѣдовавшемъ на какомъ бы то ни было основаніи, подлежатъ разбирательству и утвержденію Губернскаго Правленія. Изъ сего исключаются только разсчеты по слѣдующимъ отъ Казны компетенціямъ, которые окончательно разсматриваются и утверждаются Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства.

Варшава, 2 (14) Ноября 1839 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 88,494/28,495.

Pretensye posiadaczy do Skarbu, od których dobra nabyte zostały.

§ 34.

Pretensye posiadaczy, od których dobra na rzecz Skarbu zostały nabyte, takie tylko do obrachunku należeć mogą, które wypływają z wyraźnego zastrzeżenia warunkami kontraktu kupna lub zamiany; obliczenie i ustanowienie takich pretensyj równie nie może się dziać inaczej, jak tylko podług zasad, jakie warunkami tychże kontraktów zostały wskazane.

Co się zaś dotycze pretensyj wieczystego dzierżawcy dóbr skarbowych, które z powodu zrzeczenia się wieczystej dzierżawy w posiadanie Skarbu powróciły, (jeżeliby nie było szczególnego jakiego w kontrakcie zastrzeżenia) pod żadnym względem do Skarbu podawane być nie mogą, gdyż kontrakty wieczysto-dzierżawne żadnych nie obejmują w sobie takich przyzwoleń, któreby do żądania wynagrodzenia od Skarbu wieczystym dzierżawcom mogły nadawać prawo.

Zastrzeżenia ogólne.

§ 35.

Wszystkie powyższe obrachunki i pretensye do nich wchodzące po inkameracyi czyli zajęciu dóbr pod zarząd władzy skarbowej, z jakiegokolwiek tytułu nastąpionej, rozpoznaje i zatwierdza Rząd Gubernialny.

Wyłączają się tylko od tego obrachunku należące się ze Skarbu kompetencye, te bowiem ostatnio rozpoznaje i zatwierdza Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Warszawa, dnia 2 (14) Listopada 1839 roku

Dyrektor Wydziału,

Rzeczywisty Radca Stanu (podpisano) *Łęski.*

Nr. 88,494/28,495.

№ 526.

Разъясненіе обязанностей владѣльца пожалованнаго имѣнія относительно устройства отведенныхъ къ его имѣнію лѣсовъ.

(30 Ноября (12 Декабря) 1839 года.)

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Сообразно съ условіемъ сдаточнаго акта на пожалованное въ собственность NN имѣнія, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, утвердивъ составленный въ прошломъ году, на мѣстѣ, по существующимъ правиламъ планъ, долженствующій служить руководствомъ къ веденію правильнаго хозяйства въ отведенныхъ къ сказанному имѣнію лѣсахъ, выдаетъ таковой владѣльцу, сообщая при томъ, для введенія въ дѣйствіе сего хозяйственнаго плана, слѣдующія правила:

1) Пространство лѣсовъ, къ которому относятся опредѣленныя въ вышеприведенномъ сдаточномъ актѣ ограниченія, обозначено на приложенныхъ къ хозяйственному плану картахъ. Сообразно онымъ, Финансовое начальство должно наблюдать за точнымъ исполненіемъ условія, запрещающаго производить какія либо расчистки въ видахъ обращенія лѣсныхъ угодій въ пахатныя поля.

Однакожъ, если при устройствѣ имѣнія окажется, что разверстаніе лѣсныхъ угодій и пахатныхъ полей не удобно,—въ Правительственную Коммисію могутъ быть представлены предположенія о перемѣнѣ лѣсныхъ границъ, для устраненія представляющихся неудобствъ.

Но утвержденія подобныхъ предположеній можно ожидать только въ такомъ случаѣ, если въ нихъ положительно доказано, что отъ предполагаемыхъ перемѣнъ не уменьшится ни общее пространство отведеннаго къ пожалованному имѣнію лѣса, ни находящійся въ ономъ запасъ лѣснаго матеріала.

2) Предписанный хозяйственный планъ имѣетъ цѣлью: постепенное приведеніе лѣса въ совершенную правильность, полученіе наибольшаго по возможности прироста лѣса, а тѣмъ самимъ и дохода въ деревѣ полезнѣйшихъ породъ и выручку

№ 526.

Rozwinięcie obowiązków obdarowanego we względzie zagospodarowania lasów do dóbr jego przyłączonych.

(d. 30 Listopada (12 Grudnia) 1839 r.)

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Stosownie do zastrzeżenia aktu podawczego dóbr na własność NN. darowanych, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, zatwierdziwszy plan za podstawę do prowadzenia gospodarstwa w lasach do pomienionych dóbr przyłączonych służyć mający, na gruncie podług przepisów roku zeszłego ułożony, wydaje takowy właścicielowi i podaje zarazem zasady do wykonania tego planu gospodarczego jak następuje:

1) Przestrzeń gruntu leśnego, do której stosują się zastrzeżenia wyżej powołanego aktu podawczego, okazują mappy do planu gospodarczego dołączone. Podług tych władza rządowa pilnować będzie zastrzeżenia, aby żadne, jakiekolwiekbądź karczunki, mające na celu zamienienie gruntów leśnych na orne, nie były przedsiębrane.

Gdzieby jednak przy urządzeniu dóbr okazało się, że przestrzeń leśna niedogodnie od przestrzeni ekonomicznej jest odseparowana, mogą być Kommissyi Rządowej przedstawione wnioski do zmiany granic leśnych, w celu usunięcia okazujących się niedogodności.

Zatwierdzenie wszakże podobnych wniosków tylko w takim razie może być spodziewane, jeżeli przy tem zarazem dowiedzione będzie, iż ani ogólna przestrzeń lasu do dóbr darowanych przez Rząd nadana, ani też zapas drzewny w tym lesie znajdujący się, nie będą zmniejszone.

2) Cel postanowionego planu gospodarczego jest: przybliżanie lasu do stanu doskonałego, osiągnięcie oprócz tego największego możnego przyrostu, a tem samem dochodu drzewnego, w najużyteczniejszych gatunkach, i pobieranie go co-

онаго, по возможности въ каждомъ году въ равномъ количествѣ и качествѣ.

3) Будущій совершенно правильный лѣсъ, постепенное возращеніе котораго полагается цѣлью хозяйственнаго плана, долженъ состоять изъ хорошо сомкнутыхъ насажденій, заключающихъ въ себѣ породы деревъ, соотвѣтствующія почвѣ и мѣстнымъ нуждамъ, несмѣшанныхъ по возрасту и представляющихъ въ удобномъ направленіи безпрерывный рядъ деревъ, начиная постепенно съ самыхъ молодыхъ до самыхъ старыхъ, на равныхъ по каждому возрасту площадяхъ, или же уравнительныхъ по степени плодородности почвы.

4) Для удобства въ веденіи хозяйства и въ пользованіи, все лѣсное пространство раздѣлено на опредѣленное число участковъ, такимъ образомъ, чтобы и почва и находящіяся въ каждомъ участкѣ насажденія доставляли возможность завести въ оном однообразное лѣсное хозяйство. Каждый затѣмъ участокъ составляетъ одно цѣлое, для котораго предписывается по плану отдѣльная хозяйственная система, съ тою цѣлью, чтобы изъ соотвѣтственныхъ породъ дерева образовать въ оном совершенно правильный лѣсъ.

5) Лѣсное хозяйство бываетъ троякаго рода:

a) высокоствольное,

b) низкоствольное,

c) смѣшанное.

Въ высокоствольномъ хозяйствѣ, лѣсъ возобновляется, то есть старыя деревья замѣняются молодыми, посредствомъ обсѣменія; для полученія же сѣмянъ лѣсъ выращается до значительнаго возраста и высоты, отъ чего онъ и называется высокоствольнымъ лѣсомъ.

Въ низкоствольномъ хозяйствѣ, лѣсъ возобновляется изъ отпрысковъ отъ пней и корней, срубленныхъ прежде достиженія зрѣлости, слѣдовательно низкихъ еще деревъ, откуда и произошло названіе низкоствольнаго лѣса.

Смѣшанное хозяйство имѣетъ цѣлью возращеніе, въ низкоствольномъ лѣсу, единичныхъ высокихъ деревьевъ, чтобы получить потомъ изъ сѣмянъ крупный лѣсъ и молодыя поросли, долженствующія замѣнить сѣменныя деревья, которыя со временемъ лишаются способности производить отпрыски.

rocznie ile możności w różnych częściach i w równej użyteczności.

3) Las przyszły doskonały, którego stopniowe utworzenie plan gospodarczy ma na celu, składać się ma, z drzewostanów dobrze zwartych, złożonych z gatunków drzew odpowiednich gruntowi i potrzebom miejscowym, nie pomięszanych w wieku i przedstawiających w dogodnym kierunku nie przerwany szereg od najmłodszych do najstarszych drzew, na przestrzeniach z każdego wieku równych lub ustosunkowanych podług płodności gruntu.

4) Dla dogodności w gospodarstwie i w użytkowaniu, cała przestrzeń leśna podzieloną została na pewną ilość obrębów, z tą uwagą, aby grunt i istniejące w każdym obrębie drzewostany dozwoliły zaprowadzenia jednego gospodarstwa leśnego. Każdy zatem obręb stanowi całość, dla której plan przepisuje osobny i oddzielny sposób zagospodarowania, w celu utworzenia w niej lasu doskonałego, z właściwych gatunków drzew.

5) Rodzaje gospodarstwa leśnego są:

a) wysokopienny,

b) niskopienny,

c) połączony.

W gospodarstwie wysokopiennem odnawia się las czyli zastępuje się drzewa stare drzewami młodemi, za pomocą nasienia, dla pozyskania którego choduje się las do znakomitego wieku i znacznej wysokości, zkąd też wzięto jego nazwanie wysokopienny.

W niskopiennem gospodarstwie odnowienie lasu następuje z odrośli z pni i korzeni wyciętych drzew niedojrzałych jeszcze, a zatem niskich, skąd poszło nazwanie niskopiennego lasu.

Gospodarstwo połączone ma na celu chodowanie w lesie niskopiennym pojedynczych drzew wysokich, dla otrzymania drzewa większego i młodzieży z nasienia, zastąpić mogącej pnie macierzyste, które z czasem utracają zdolność wydawania odrośli.

6) Высокоствольное хозяйство можетъ быть введено во всѣхъ лѣсахъ, состоящихъ изъ деревъ разныхъ породъ, какъ хвойныхъ, такъ и лиственныхъ, достигающихъ значительной величины; низкоствольное же хозяйство—въ однихъ лишь лиственныхъ лѣсахъ, такъ какъ хвойный лѣсъ не пускаетъ отростковъ ни отъ пня, ни отъ корня.

7) Желая получить самый значительный приростъ лѣса, а тѣмъ самимъ увеличить и лѣсной доходъ, надобно, смотря по качеству почвы, содержать лѣсъ въ надлежащей густотѣ и оставить оный до такого возраста, въ которомъ еще, по указаніямъ опыта, приростъ онаго ежегодно увеличивается, и лишь тогда приступить къ его возобновленію, когда годовой приростъ начинаетъ видимо уменьшаться. Имѣя въ виду вышеуказанное правило, а равно нужные болѣе употребительные размѣры подлежащихъ вырубкѣ деревъ, для каждаго высокоствольнаго участка опредѣляется, по хозяйственному плану, соотвѣтственный оборотъ рубки, то есть, число лѣтъ со времени разведенія молодыхъ подростковъ до возращенія и срубки оныхъ. Для низкоствольныхъ же участковъ опредѣляется менѣе продолжительный оборотъ рубки, съ тою цѣлью, чтобы кора деревьевъ, подлежащихъ возобновленію посредствомъ отпрысковъ, не слишкомъ огрубѣла, и чтобы черезъ это они не лишились способности пускать отъ пня отростки; однакожъ этотъ менѣе продолжительный оборотъ соотвѣтствуетъ тому времени, какое необходимо, чтобы подлежащій вырубкѣ лѣсъ сдѣлался годнымъ къ предназначенному употребленію.

8) Такъ какъ въ высокоствольныхъ лѣсахъ оборотъ рубки расчитывается на значительное число лѣтъ отдаленной будущности, то, для облегченія равнаго распредѣленія древесной массы, подлежащей вырубкѣ въ теченіе цѣлаго оборота, оборотъ этотъ подраздѣляется на извѣстное число періодовъ, сама же площадь участка—на соотвѣтствующіе періодамъ хозяйственные округи, пространство которыхъ, смотря по качеству почвы, приведено въ такую соразмѣрность, чтобы, въ теченіе равныхъ оборотовъ рубки, добываемо было изъ нихъ одинаковое количество древесной массы.

9) Такъ напр. высокоствольный участокъ, устроенный по системѣ 120-лѣтняго оборота рубки, подраздѣленнаго на 4 трид-

6) Wysokopiennie mogą być zagospodarowane wszystkie lasy składające się z gatunków drzew tak iglastych, jakotéż liściowych, które do znakomitéj wielkości dorastają; niskopiennie zaś tylko lasy liściowe, iglaste bowiem nie puszczają odrośli ani z pnia ani z korzenia.

7) Największy przyrost, a tem samem dochód drzewny otrzymuje się, jeżeli las odpowiedni gruntowi, obok utrzymania go w dobrém zwarciu, dochoduje się do tego wieku, którego podług doświadczenia przyrost corocznie jeszcze powiększa się, i dopiero wtenczas przystępuje się do jego odnowienia, skoro przyrost roczny zaczyna się zmniejszać. Dla każdego obrębu wysokopiennego, przeznaczono w planie gospodarczym, z uwagi powyższej, jako też jeszcze ze względem na użyteczną i potrzebną wielkość drzew do cięcia przypadających, stosowną kolej leśną, to jest ilość lat od powstania młodego lasu do wychodowania i wycięcia onego.

Dla obrębów zaś niskopiennych przeznacza się kolej krótsza, aby u drzew z odrośli odmłodnić mających, kora niezbytecznie zgrubiała, a tem samem, aby one nie utraciły zdolności puszczania odrośli z pnia, nie krótsza jednak nad tę, w której drzewo do cięcia przypadające może być zdatne do zamierzonego użytku.

8) Ponieważ kolej w lasach wysokopiennych zajmuje znakomitą ilość lat odległej przyszłości, przeto w celu łatwiejszego równego podziału massy drzewnej w całej kolei, do wycięcia przypadającej, podzielono kolej na pewną ilość okresów (peryodów), a samą przestrzeń obrębu na odpowiadające okresom okręgi gospodarcze, których obszerność ze względem na dobroć gruntu, tak jest ustosunkowana, iżby w równych kolejach, równa w nich massa drzewna była produkowana.

9) Obręb wysokopienny zagospodarowany np. w kolei

цатилѣтніе періода, въ предполагаемомъ правильномъ состояніи, заключаетъ въ себѣ:

въ I-мъ округѣ самыя старыя насажденія отъ 120-ти до 90 лѣтъ;

во II-мъ округѣ насажденія средняго возраста отъ 90 до 60-ти лѣтъ;

въ III-мъ округѣ насажденія средняго возраста отъ 60-ти до 30-ти лѣтъ;

въ IV-мъ округѣ самыя молодыя насажденія отъ 30-ти лѣтъ до одного года.

10) Порядокъ хозяйственныхъ дѣйствій въ участкѣ, представляющемъ уже такую правильность въ насажденіяхъ и возрастѣ, очень простъ и незатруднителенъ, а именно, въ каждомъ періодѣ возобновляется округъ, состоящій изъ самыхъ старшихъ насажденій, въ трехъ же остальныхъ округахъ дѣйствія ограничиваются лишь изрѣдительною рубкою, то есть устраненіемъ ничтожныхъ ростомъ, или заглушенныхъ деревьевъ, какія отъ времени до времени встрѣчаются въ густомъ лѣсу.

11) Такъ какъ въ низкоствольныхъ лѣсахъ оборотъ рубки несравненно короче, и вслѣдствіе того хозяйственныя дѣйствія въ оныхъ ограничиваются однимъ лишь возобновленіемъ, то низкоствольный участокъ просто раздѣляется на столько годовыхъ лѣсосѣкъ, сколько назначено лѣтъ для цѣлаго оборота рубки, и на каждую лѣсосѣку отводится, смотря по производительности почвы, такое пространство, чтобы онѣ въ теченіе оборота рубки производили одинаковое количество древесной массы.

12) Низкоствольный участокъ, устроенный, положимъ, по 30-лѣтнему обороту рубки, въ предполагаемомъ совершенно правильномъ состояніи, заключаетъ: въ I-ой лѣсосѣкѣ 20-лѣтнее насажденіе, въ слѣдующихъ же лѣсосѣкахъ насажденія —одно моложе другаго однимъ годомъ, такъ что 30-ая лѣсосѣка будетъ состоять изъ однолѣтняго насажденія.

Поддержаніе такой правильности насажденій зависитъ исключительно отъ правильнаго ежегоднаго возобновленія лѣсосѣки, состоящей изъ 30-лѣтняго насажденія.

13) Такъ какъ нынѣшнее состояніе лѣсовъ неправильно, то, для облегченія предполагаемаго приведенія оныхъ въ пра-

120-letniej, podzielonej na 4 trzydziestoletnie okresy, w zamierzonym stanie doskonałym zawierać będzie:

w okręgu I-m, drzewostany najstarsze od lat 120 do 9 0;

w okręgu II-m, drzewostany średniowieczne od lat 90 do 60-ciu;

w okręgu III-m, drzewostany średniowieczne od lat 60 do 30-tu;

w okręgu IV-m, drzewostany najmłodsze od lat 30 do 1;

10) Postępowanie gospodarcze w obrębie, zawierającym już taką regularność drzewostanów i wieku, jest bardzo proste i łatwe, w każdym bowiem okresie odnawia się ten okręg, który zawiera najstarszy drzewostan; a w innych trzech okręgach, ogranicza się działanie na trzebieży, to jest na wybieraniu tych drzew, które w lesie zwartym okazują się od czasu do czasu we wzroście upośledzone czyli zagłuszone.

11) Ponieważ kolej w lasach niskopiennych nierównie jest krótszą i z tego względu działania w nich gospodarcze ograniczają się jedynie na samém odnawianiu, przeto obręb niskopienny dzieli się wprost na tyle porębów rocznych, ile kolej obejmuje lat, nadając każdemu porębowi taką obszerność ze względem na zdatność gruntu, aby w nich równa massa drzewna w ciągu kolei mogła być produkowaną.

12) Obręb niskopienny, zagospodarowany np. w kolei 30-letniej, w zamierzonym stanie doskonałym zawierać będzie: w 1-m porębie drzewostan 30-letni, a w następnych porębach drzewostany, jeden względem drugiego o jeden rok młodsze, tak że w 30-ym porębie będzie drzewostan jednoroczny.

Utrzymanie takiej regularności drzewostanów zależy jedynie od regularnego co rok odnowienia porębu, zawierającego drzewostan 30-letni.

13) Gdy obecny stan lasów jest nieregularny, przeto w celu ułatwienia zamiaru doprowadzenia ich do stopniowa-

вильную постепенность относительно возраста, на которую было указано выше, при настоящемъ лѣсоустройствѣ, къ каждому округу или лѣсосѣкѣ прирѣзаны насажденія, сколь можно менѣе уклоняющіяся отъ вышеуказаннаго нормальнаго возраста.

14) Настоящій хозяйственный планъ ограничивается указаніемъ подробныхъ правилъ разведенія лѣса въ высокоствольныхъ участкахъ лишь въ теченіе перваго періода, въ низкоствольныхъ же участкахъ—лишь въ теченіе перваго оборота рубки, а хотя самое подраздѣленіе высокоствольныхъ участковъ на округи, низкоствольныхъ же—на лѣсосѣки, указываетъ уже на имѣющуюся въ виду постепенность насажденій, однако изданіе болѣе подробныхъ предписаній о томъ, какія хозяйственныя дѣйствія должны производиться въ теченіе слѣдующаго періода или оборота рубки, предоставляется по плану своевременному усмотрѣнію Финансоваго Управленія.

15) Въ таблицахъ, заключающихъ описаніе каждаго участка, помѣщены правила обыкновенной и чрезвычайной обработки, а равно охраненія лѣса, какія, смотря по нынѣшнему состоянію лѣсовъ, признаны необходимыми и соотвѣтствующими цѣли, изъясненной въ 2 и 3 §§ настоящей Инструкціи.

Примѣняясь къ оговоренному въ сдаточномъ актѣ условію, Финансовое начальство, посредствомъ командированнаго на мѣсто ревизующаго чиновника, будетъ наблюдать за точнымъ исполненіемъ настоящихъ правилъ.

16) Въ упомянутыхъ таблицахъ и приложенныхъ къ нимъ картахъ указывается: въ какомъ мѣстѣ, въ какомъ направленіи и на какомъ пространствѣ должны быть назначаемы годовыя лѣсосѣки. Это назначеніе производится посредствомъ проведенія узкой просѣки, отдѣляющей площадь годовой лѣсосѣки отъ остальнаго лѣса. Обще установленное направленіе этихъ просѣкъ показано стрѣлкою буссоля подъ 135/315 градусомъ; рубки же должны быть производимы поочередно, подвигаясь съ юго-востока къ сѣверо-западу, такъ какъ по опыту дознано, что такое направленіе самое естественное, по уваженію къ направленію господствующихъ вѣтровъ либо вредныхъ, либо благопріятствующихъ обсѣмененію лѣсовъ.

17) Хотя по хозяйственному плану на каждый годъ опредѣляется отдѣльная лѣсная площадь для производства предписан-

nia wieku doskonałego powyżej objaśnionego, przydzielono przy teraźniejszem urządzeniu każdemu okręgowi lub porębowi drzewostany, ile się dało, najmniej oddalające się od powyższego normalnego wieku.

14) Obecny plan gospodarczy ogranicza się na wskazaniu szczegółowych przepisów uprawy, w obrębach wysokopiennych na pierwszy okres, a w obrębach niskopiennych na pierwszą kolej, a wskazując zamierzone przyszłe stopniowanie drzewostanów, przez sam podział obrębów wysokopiennych na okręgi, a niskopiennych na poręby, zostawia po upływie okresu i kolei ówczasowemu uznaniu władzy rządowej, jakie w następnym okresie lub w przyszłej kolei szczegółowe działania gospodarcze przedsiębrane być mają.

15) W tabellarycznem opisaniu każdego obrębu umieszczone są przepisy uprawy zwyczajnej i nadzwyczajnej, jakoteż ochrony, które ze względem na teraźniejszy stan lasów uznane zostały za stosowne i odpowiednie celowi, wyjaśnionemu § 2 i 3-m.

Ścisłego wykonywania tych przepisów władza rządowa, stosując się do zastrzeżenia w akcie podawczym zrobionego, pilnować będzie, przez zsyłanie corocznie na grunt urzędnika rewidującego.

16) Wspomnione tabelle i dołączone do nich mappy wskazują, w którem miejscu, w jakim kierunku i na jakiej obszerności corocznie cięcia winny być naznaczone. Naznaczenie to dopełnia się przez przeprowadzenie wązkiej linii oddzielającej przestrzeń cięcia rocznego od reszty lasu. Ogólnie przepisany kierunek tych linij wskazuje bussola pod stopniem $^{135}/_{315}$, a cięcia po sobie winny postępować w porządku od strony południowo-wschodniej, ku stronie północno-zachodniej, a to dla tego, że doświadczenie uczy, iż ten kierunek ze względu na panujący bieg wiatrów tak szkodliwych jako też do obsiania się pomocnych jest najwłaściwszy.

17) Jakkolwiek plan gospodarczy wskazuje na każdy rok oddzielną przestrzeń do wykonania przepisanego cięcia, któ-

ныхъ рубокъ, за предѣлы которыхъ выходить бы не слѣдовало, но такъ какъ, при настоящемъ неправильномъ состояніи лѣсовъ, можетъ случиться, что на площадяхъ, назначенныхъ для годичной рубки, окажется неодинаковое изобиліе лѣса, какъ по количеству, такъ и по качеству дерева, между тѣмъ, какъ мѣстныя нужды имѣній въ лѣсномъ матеріалѣ могутъ, по разнымъ причинамъ, оказаться въ одномъ году больше, въ другомъ меньше, то Правительственная Коммисія, желая облегчить владѣльцамъ удовлетвореніе оныхъ изъ собственныхъ пожалованныхъ имъ лѣсовъ, позволяетъ, по мѣрѣ встрѣтившейся хозяйственной надобности, вырубать нужное дерево изъ лѣсосѣкъ за три слѣдующіе года, съ тѣмъ однакожъ условіемъ:

1) чтобы каждая лѣсосѣка порознь была отдѣлена отъ остальнаго лѣса примѣтными просѣками;

2) чтобы за то въ слѣдующіе годы, въ счетъ которыхъ сдѣлана перерубка, не были назначаемы и производимы никакія дальнѣйшія рубки, откуда слѣдуетъ, что въ эти годы можно проходить рубкою лишь остатокъ лѣса, оказавшійся еще на вырубленномъ преждевременно пространствѣ. Еслибы же окончательною рубкою остатка отъ вырубленныхъ преждевременно въ предшествующіе годы лѣсосѣкъ хозяйственныя нужды имѣнія не могли быть удовлетворены, то владѣлецъ обязанъ—либо ограничиться количествомъ оставшагося въ нихъ для вырубки лѣса, либо пріобрѣсти отъ постороннихъ необходимый ему лѣсной матеріалъ.

18) Такъ какъ отъ удачнаго выбора деревьевъ, подлежащихъ срубкѣ по хозяйственному плану, зависитъ достиженіе цѣли сего плана, то Правительственная Коммисія постановляетъ и вмѣняетъ въ обязанность, чтобы владѣлецъ пожалованнаго лѣса поручилъ довѣренному и свѣдущему въ этомъ дѣлѣ лицу оклеймить своимъ молотомъ каждое, по хозяйственному плану подлежащее срубкѣ дерево, одинъ разъ у корня, другой разъ на стволѣ въ вышинѣ 4-хъ до 5-ти футовъ такъ, чтобы, послѣ срубки дерева, на пнѣ остался примѣтный знакъ отъ молота, за исключеніемъ однакожъ деревъ, толщина которыхъ у комля меньше 6-ти дюймовъ; а также, чтобы приказалъ своей лѣсной стражѣ, чтобы никто, подъ какимъ бы то ни было предло-

reby przekroczyć nie należało, gdy jednak przy obecnym nieregularnym stanie lasów, może być wypadek, że przestrzenie do rocznego cięcia przeznaczone, nie będą równej między sobą zamożności, tak co do ilości jako też gatunku drzewa, a potrzeby drzewne miejscowych dóbr, z różnych przyczyn, mogą być jednego roku większe a w drugim mniejsze; Kommissya Rządowa przeto chcąc właścicielom ułatwić ich zaspokojenie z własnego daru, w razie zachodzącej potrzeby gruntowej, zezwala na wzięcie potrzebnego drzewa z przestrzeni cięć, przypadających do trzech lat następnych, z warunkiem:

1) żeby każde w szczególności cięcie widocznemi liniami na gruncie od reszty lasu było oddzielone;

2) żeby przez następne lata, z których nadebranie nastąpiło, żadne dalsze cięcie nie było naznaczone ani wykonane, zkąd wypływa, że w tych latach reszta tylko drzewa na przedbranych przestrzeniach do cięcia pozostałego może być wybierana. Gdyby zaś przez dokończenie cięć przedbranych w latach poprzednich potrzeby dóbr nie mogły być zaspokojone, właściciel byłby obowiązany albo je zastosować do zamożności drzewa w nich do wycięcia pozostałego, lub je drzewem zkądinąd nabytem zastąpić.

18) Ponieważ od trafnego wyboru drzew, które podług przepisów planu gospodarczego przypadają do wycięcia, zależy dopięcie tegoż planu, Kommissya Rządowa przepisuje i wymaga, aby obdarzony, przez osobę zaufaną i potrzebne w tej mierze wiadomości posiadającą, kazał ocechować młotem swoim każde drzewo, które podług przepisów planu gospodarczego wycięte być winno, raz przy korzeniu, drugi raz na strzale, w wysokości 4 do 5 stóp tak, aby po wycięciu znak młota widocznie pozostał na pniu, z wyłączeniem od tego jedynie drzew nie trzymających 6 cali grubości przy pniu, niemniej aby wydał rozkaz swojej straży, iżby pod żadnym pozorem, przez nikogo, żadne takie drzewo nie było

гомъ, не рубилъ такихъ деревъ, которыя съ этою цѣлью не были предварительно оклеймены, и, наконецъ, дабы наблюдалъ за точнымъ исполненіемъ своихъ распоряженій.

При семъ обращается вниманіе маіоратнаго владѣльца на то, что наложеніе клеймъ, перечетъ и оцѣнка назначенныхъ для срубки деревъ составляютъ единственное средство контроля лѣсной стражи и воздержанія ея отъ злоупотребленій и порубокъ въ собственную пользу. Настоящія правила клонятся ко благу самаго же маіоратнаго владѣльца, и потому Правительственная Коммисія надѣется, что они будутъ имъ со всею точностью исполняемы.

19) Гдѣ по хозяйственному плану предписано возобновленіе лѣса, тамъ, вмѣстѣ съ вырубкою существующаго насажденія, предполагается развести молодое насажденіе деревъ опредѣленной породы, съ сохраненіемъ надлежащей густоты. Осуществленіе этихъ предположеній составляетъ непремѣнное условіе, безъ котораго цѣль лѣснаго хозяйства, то есть извлеченіе постояннаго дохода отъ лѣса, не можетъ быть достигнута.

Въ высокоствольныхъ лѣсахъ возобновленіе можетъ производиться либо посредствомъ естественнаго обсѣмененія, то есть обыкновенной обработки, либо посредствомъ посѣва отъ руки, называемаго искусственною или чрезвычайною обработкою.

Возобновленіе лѣса посредствомъ естественнаго обсѣмененія, какъ вообще обходящееся дешевле, заслуживаетъ предпочтенія посѣву отъ руки. Но этотъ способъ можетъ найти примѣненіе лишь тамъ, гдѣ находится достаточное количество старыхъ деревъ, не только для удовлетворительнаго обсѣмененія всей поверхности падающими съ нихъ сѣменами, но и для защиты молодой поросли отъ излишнихъ жаровъ и стужи. Въ противномъ случаѣ, возобновленіе лѣса, полное или по частямъ, производится посредствомъ ручной обработки, къ которой необходимо обратиться и въ такомъ случаѣ, когда, по другимъ уважительнымъ причинамъ, вырощеніе въ непродолжительномъ времени молодаго насажденія изъ самосѣва окажется невозможнымъ. Приступая къ возобновленію посредствомъ естественнаго обсѣмененія, необходимо прежде всего устранить всѣ обстоя-

wycięte, które poprzednio w tym celu nie zostało odcechowane i wreszcie, aby skutku swego nakazu dopilnował.

Zwraca się przytem uwagę obdarowanego, że zarządzone odcechowanie drzew wyciąć się mających, a przytem przeliczenie i oszacowanie ich jedynym jest środkiem do skontrollowania straży leśnej, aby nie dopuściła się nadużyć i cięć na własną korzyść. Zarządzenie to zmierza zatem do własnego dobra obdarowanego, a tém samem Kommissya Rządowa spodziewa się, iż takowe najściślej zachowywane będzie.

19) Gdzie plan gospodarczy przepisuje odmłodnienie, tam jest zamiarem, razem z wycięciem znajdującego się drzewostanu zaprowadzić młody drzewostan wskazanego gatunku drzew i przyzwoitej gęstości. Dopięcie tego zamiaru nieodzownym jest warunkiem, bez którego cel gospodarstwa leśnego, to jest trwałe pobieranie dochodu drzewnego, byłoby chybione.

Odmłodnienie w lasach wysokopiennych może być osiągnione, albo przez obsiew naturalny, czyli uprawę zwyczajną, albo uprawę z ręki, zwaną sztuczną albo nadzwyczajną.

Odnowienie przez obsiew naturalny, jako powszechnie mniej kosztów wymagające, zasługuje na pierwszeństwo przed uprawą z ręki. Sposób ten wszakże tylko tam może być użyty, gdzie znajduje się dostateczna ilość starodrzewu, który opadającém z niego nasieniem całą powierzchnię nie tylko dostatecznie obsiać zdoła, lecz nadto zapewni młodzieży ochronę od zbytecznego wpływu upałów i mrozów. W przeciwnym razie, odnowienie w całości albo częściowo winno być do skutku doprowadzone przez uprawę z ręki, co i wtenczas nastąpić winno, gdyby jeszcze z innych przyczyn i powodów młody drzewostan z naturalnego obsiewu w krótkim czasie otrzymany być nie mógł. Celem odnowienia przez uprawę zwyczajną, należy naprzód usunąć wszystko, coby

тельства, могущія препятствовать прозябанію сѣмени и всходу молодой поросли.

Съ этою цѣлью производится обсѣменительная или темная рубка, которою устраняется весь заглушенный и негодный подростъ и прорѣживается старый лѣсъ до того, чтобы открыть лѣсную почву вліянію и плодотворному дѣйствію свѣта и теплоты, необходимыхъ условій для всхода падшаго сѣмени, и чтобы оставленныя сѣменныя деревья равно обсѣменили всю площадь; причемъ однакожъ слѣдуетъ избѣгать излишняго изрѣженія лѣса, отъ чего лѣсная почва скоро покрывается дерномъ и сорными травами, молодыя же поросли легко пропадаютъ отъ чрезмѣрной жары или холода.

Когда молодая поросль поднялась и достигла уже такой высоты, или такого возраста, что для дальнѣйшаго произрастанія она требуетъ больше свѣта, тогда слѣдуетъ приступить къ свѣтлой рубкѣ, состоящей въ устраненіи извѣстнаго числа деревъ изъ пройденной темною рубкою лѣсосѣки, съ оставленіемъ однакожъ сѣменныхъ деревьевъ въ количествѣ, достаточномъ для обсѣмененія неправильно еще заросшихъ мѣстъ, и для доставленія молодымъ подросткамъ необходимой защиты.

Наконецъ, по воспослѣдовавшемъ возобновленіи, для освобожденія молодаго насажденія отъ излишней уже тѣни, а равно для извлеченія пользы изъ оставшихся еще старыхъ деревъ, слѣдуетъ произвести сплошную рубку, устраняя изъ среди молодой поросли излишнія сѣменныя деревья, съ соблюденіемъ всѣхъ предосторожностей, чтобы при вырубкѣ оныхъ причинить сколь можно менѣе поврежденій въ молодомъ насажденіи.

20) Сколько имѣется различныхъ породъ деревъ и почвы, а также различныхъ мѣстоположеній и климатическихъ условій, столько бываетъ и различныхъ способовъ дѣйствія при возобновленіи лѣсовъ, которые подробно излагаются въ основанной на опытѣ наукѣ лѣсоводства. Если предположенное возобновленіе лѣса отъ самосѣва, мѣстами или на всемъ протяженіи рубки, осталось безъ успѣха, въ такомъ случаѣ нужно обратиться къ чрезвычайной обработкѣ или къ посѣву отъ руки, который тоже подробно изложенъ въ наукѣ лѣсоводства.

21) Если гдѣ либо, по истеченіи не больше 10-ти лѣтъ со времени производства темной рубки, молодое насажденіе, не

mogło być na przeszkodzie przyjęciu się nasienia i wschodzeniu młodzieży.

W tymto celu wykonywa się ręb obsiewny czyli ciemny, w którym uprząta się wszelki przytłumiony i niezdatny podrost i przerzadza się starodrzew, tak aby światło i ciepło, do zejścia opadłego nasienia potrzebne, ułatwiony miały przystęp do gruntu i mogły wywierać skutki swoje na usposobienie jego, pozostałe zaś drzewa całą przestrzeń równo obsiały; unikając wszakże zbytecznego przerzadzenia drzew, tak z obawy łatwego zadarnienia się i pokrycia gruntu chwastami, jako też zbytecznych upałów i mrozów młodą zarośl łatwo zgubić mogących.

Po powstaniu młodzieży i dojściu do takiej wysokości lub takiego wieku, że do dalszego wzrostu swego więcej potrzebuje światła, przystępuje się do wykonania rębu jasnego, przez wybranie części drzew z rębu ciemnego, z zostawieniem jeszcze w takiej ilości nasienników, iżby miejsca jeszcze niedokładnie zarosłe mogły być obsiane i młodej zarośli potrzebna jeszcze ochrona była zapewnioną.

Wreszcie po nastąpionem odmłodnieniu, dla uwolnienia młodego drzewostanu od zbytecznego już cienia, jako też dla korzystania z reszty znajdującego się starodrzewu, dopełnia się ręb zupełny, przez wybranie z pomiędzy młodzieży zbytecznych nasienników, z przezornością, aby przytem ile być może najmniej szkody zrządzono w młodym drzewostanie.

20) Ile jest różnych gatunków drzew i gruntu oraz różnych położeń i klimatów, tyle jest różnych odmian w postępowaniu przy odmładnianiu, które w szczególności wykłada nauka uprawy lasów, wsparta na doświadczeniu. Gdzieby zamierzone odmłodnienie sposobem uprawy zwyczajnej dopięte być nie mogło, czyto częściowo lub na całej obszerności rębów, przedsiębraną być winna uprawa lub poprawa nadzwyczajna czyli z ręki, która podobnież w nauce uprawy leśnej wyłożona jest szczegółowo.

21) Gdzieby najdalej po upływie lat 10 od roku wykonania rębu ciemnego zamierzony młody drzewostan nie

будетъ разведено ни посредствомъ естественнаго обсѣмененія, ни посредствомъ ручной обработки, и вслѣдствіе того лѣсъ очевидно станетъ клониться къ упадку, то Правительство во всѣхъ принадлежащихъ къ этому имѣнію лѣсахъ пріостанавливаетъ производство дальнѣйшихъ темныхъ рубокъ, до времени, пока маіоратный владѣлецъ не разведетъ на этихъ пространствахъ молодаго насажденія.

22) Гдѣ по хозяйственному плану предписана изрѣдительная рубка, тамъ вырубаются одни только заглушенныя деревья, дальнѣйшій ростъ которыхъ пріостановился вслѣдствіе излишней тѣни отъ сосѣднихъ высокихъ деревъ, со всею же заботливостью охраняются отъ срубки деревья господствующей породы, или же деревья, не страдающія отъ сосѣднихъ деревъ, такъ, чтобы надлежащая густота и сомкнутость насажденія не была нарушена; иначе, отъ излишняго изрѣженія насажденій, произошелъ бы чувствительный ущербъ въ приростѣ лѣса на многіе годы.

23) Въ неправильныхъ высокоствольныхъ лѣсахъ, кромѣ возобновительныхъ и изрѣдительныхъ рубокъ, по хозяйственному плану назначаются еще рубки другаго рода, которыя должны быть производимы сообразно съ видами хозяйственнаго плана и соотвѣтствующимъ цѣли порядкомъ, а именно:

a) вырубка перестойныхъ деревъ назначается въ тѣхъ округахъ или отдѣлахъ, которые должны быть возобновлены не въ текущемъ, а въ слѣдующихъ періодахъ. Изъ этого слѣдуетъ правило, что срубкѣ подлежатъ лишь такія перестойныя деревья, которыя не могли бы сохраниться въ здоровомъ состояніи до послѣдующаго періода, и что такія деревья, которыя имѣютъ правильный приростъ и могутъ быть оставлены до слѣдующаго періода, не должны быть вовсе вырубаемы;

b) выборочная рубка старыхъ деревъ изъ среди молодой поросли назначается съ тою цѣлью, которая изъяснена выше въ правилахъ о сплошной рубкѣ, и должна быть произведена съ такою же осмотрительностью;

c) вырубка деревъ постороннихъ смѣшанныхъ породъ, разведеніе коихъ не имѣется въ виду по хозяйственному плану, должна производиться съ осмотрительностью,

był zaprowadzony, czy to przez obsiew naturalny albo przez uprawę z ręki, a tém samém las widocznie zbliżał się ku upadkowi, Rząd wstrzyma we wszystkich lasach, do tych dóbr należących, dalsze ręby ciemne, dopóki obdarzony nie zaprowadzi na tych przestrzeniach młodego drzewostanu.

22) Gdzie plan gospodarczy przepisuje wykonanie trzebieży, tam wybierane być winny same tylko drzewa zagłuszone, które dalszy wzrost swój mają zatamowany przez drzewa wyższe obok stojące; z wszelką zaś troskliwością winny być ochronione od wycięcia drzewa panujące lub żadnej przeszkody w wzroście od drzew ubocznych niedoznające, tak, iżby zwarcie nie było przerwane, w przeciwnym bowiem razie na długi szereg lat wynikłaby strata na przyroście, z powodu zbytecznego przerzedzenia drzewostanu.

23) W nieregularnych lasach wysokopiennych, prócz rębów odmładniających i trzebieży, przepisuje plan gospodarczy jeszcze inne cięcia, które zawsze wykonać należy w duchu planu gospodarczego i w sposób celowi odpowiadający, jako to:

a) wybieranie drzew przestarzałych przepisuje się w okręgach lub oddziałach, które w obecnym okresie nie przypadają do odmłodnienia, lecz do następnych okresów w tym celu winny być zachowane. Z tego wypływa ta zasada, że należy wybrać tylko takie stare drzewa, któreby do następnego okresu zdrowo wytrwać nie mogły, że żadnego takiego drzewa nie należy wycinać, które ma należyty przyrost i do przyszłego okresu chodowane być winno;

b) wybieranie starodrzewu z pomiędzy młodzieży przepisuje się w tym samym celu, jak wyżej przy rębie zupełnym objaśniono, i z tą samą przezornością powinno być wykonane;

c) wycinanie obcych przymięszanych gatunków drzew, chodowanie których nie jest celem planu gospodarczego, z tą przezornością wykonać należy, aby zwar-

чтобы густота остальнаго насажденія не была нарушена. При производствѣ сказанной рубки, а равно при истребленіи безполезнаго хвороста, должны быть приняты охранительныя мѣры для прекращенія отпрысковъ отъ оставшихся пней.

24) При производствѣ рубокъ въ низкоствольныхъ лѣсахъ должны быть соблюдаемы правила, свойственныя этому роду лѣснаго хозяйства, а именно:

a) деревья, которыя, по указаніямъ хозяйственнаго плана, должны быть, въ качествѣ высокоствольныхъ деревьевъ, оставлены до слѣдующаго оборота рубки, обозначаются посредствомъ легкаго оскобленія коры, или перевязки соломою;

b) рубка производится въ Мартѣ и Апрѣлѣ мѣсяцѣ до покрытія лѣса зеленью, въ недоступныхъ же топкихъ мѣстахъ—по льду въ зимнее время. Оставляемые пни должны быть не выше одного фута, безъ поврежденій отъ расколотья или снятія коры, и должны быть срублены гладко и наискось;

c) срубленный и обдѣланный лѣсъ долженъ быть немедленно, еще до покрытія лѣсовъ зеленью, вывезенъ въ складочныя мѣста, если онъ можетъ быть складываемъ безъ поврежденія молодой поросли.

25) Если гдѣ либо, вслѣдствіе несоблюденія вышеизъясненныхъ предосторожностей, или же по другимъ причинамъ, которыя легко могли бы быть устранены, вырубленная лѣсосѣка, по истеченіи 5 лѣтъ послѣ вырубки, не зарастетъ деревьями предназначенной породы, то слѣдуетъ приступить къ посѣву или досѣву отъ руки; пока же предположенная цѣль не будетъ достигнута, Правительство въ правѣ пріостановить дальнѣйшее производство рубокъ.

26) Молодыя насажденія должны быть охраняемы отъ пастьбы скота, до времени достиженія ими такой высоты, что пасущійся скотъ будетъ не въ состояніи достать и повредить ихъ вершины.

27) Деревья и насажденія, вырубка коихъ хозяйственнымъ планомъ либо вовсе не разрѣшена, либо назначена только въ слѣ-

cie drzewostanu pozostającego nie było przerwane. Przy tem działaniu, jako też przy wytępianiu chróstów nieużytecznych, przedsięwziąść należy środki zapobiegające wypuszczaniu odrośli z pozostałych pni.

24) Przy wykonaniu porębów w lasach niskopiennych, zachować należy przepisy temu rodzajowi gospodarstwa właściwe, jako to:

a) drzewa, które w zastosowaniu się do przepisów planu gospodarczego, jako drzewa wysokie, mają być chodowane do następnej kolei, oznaczają się przez lekkie obskrobanie kory lub obwiązanie słomą;

b) cięcie wykonywa się w Marcu i w Kwietniu przed rozliścieniem się, a na bagnach niedostępnych w zimię podczas lodów. Pnie pozostające winny być nie wyższe nad 1 stopę, nie uszkodzone przez połupanie albo obdarcie kory, ukośnie i gładko ścięte;

c) wycięte i wyrobione drzewo powinno być natychmiast przed rozliścieniem wywiezione na wystawy, gdzie, bez uszkodzenia młodej odrośli, może być składane.

25) Gdzieby skutkiem zaniechania powyżej objaśnionych przezorności lub z innej jakiej przyczyny, podobnej do usunięcia, wycięty poręb w całości lub częściowo, najdalej w lat 5 po wycięciu nie zarosł zamierzonemi gatunkami drzew, tam uprawa lub poprawa z ręki powinna być przedsiębrana, a dopóki cel zamierzony nie będzie dopięty, Rząd mocen jest wstrzymać dalsze wykonanie porębów.

26) Młode drzewostany winny być ochraniane od paszy bydła, dopóki nie dojdą do takiej wysokości, że ich wierzchołków bydło paszące się dosięgnąć i uszkodzić nie zdoła.

27) Drzewa i drzewostany w planie gospodarczym do zużycia nie wskazane, lub przeznaczone do wycięcia dopiero

дующіе годы, должны быть, посредствомъ бдительнаго присмотра, сохранены въ цѣлости и охраняемы отъ поврежденія людьми и животными, а также отъ всякихъ случайностей.

28) Просѣки, раздѣляющія лѣсъ на участки и округи, а равно граничныя межи, отдѣляющія лѣса отъ экономическихъ земель, должны быть всегда замѣтны и ненарушимы.

29) Уклоненіе отъ хозяйственнаго плана, или же отъ настоящихъ правилъ, повлечетъ за собою послѣдствія, опредѣленныя въ сдаточномъ актѣ подъ буквою *h*.

30) Еслибы, до истеченія перваго періода, оказалась необходимость измѣнить хозяйственный планъ, то Правительственная Коммисія оставляетъ за собою право ввести въ немъ нужныя по ея усмотрѣнію измѣненія.

31) Такъ какъ отдача въ арендное содержаніе пожалованныхъ имѣній не дозволяется по существующимъ узаконеніямъ, то дѣйствіе сего запрещенія простирается и на лѣса, тѣмъ болѣе, что арендаторъ имѣлъ бы несравненно болѣе возможности истребить лѣсъ въ ущербъ наслѣдникамъ, чѣмъ разорить экономическія имѣнія.

32) Производство ревизіи въ лѣсахъ, принадлежащихъ къ пожалованнымъ имѣніямъ, Правительственная Коммисія поручаетъ Лѣснымъ Инспекторамъ, которые о всѣхъ обнаруженныхъ ими отступленіяхъ отъ хозяйственнаго плана, или же отъ настоящей Инструкціи должны сообщать маіоратному владѣльцу и представлять на рѣшеніе Правительственной Коммисіи.

Варшава, 30 Ноября (12 Декабря) 1839 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 96,197/30,855.

---

w latach następnych, przez utrzymywanie ścisłego dozoru mają być w całości zachowane i ochraniane od uszkodzenia przez ludzi, przez zwierzęta, jako też od wszelkich wypadków.

28) Linie oznaczające podział lasów na obręby, okręgi, oraz linie separacyjne, oddzielające las od gruntów ekonomicznych, winny być zawsze w stanie niezmiennym i widocznym utrzymywane.

29) Uchybienia przeciwko planowi gospodarczemu lub niniejszym przepisom, pociągną za sobą skutki aktem podawczym zastrzeżone w ustępie lit. *h*.

30) Gdyby, przed upływem pierwszego okresu, okazać się miała potrzeba zmienienia planu gospodarczego, Kommissya Rządowa zastrzega sobie zaprowadzenie zmian, które za potrzebne uzna.

31) Gdy wydzierżawienie dóbr darowanych jest wzbronionem, tem samem nie wolno wydzierżawiać lasów, zwłaszcza gdy do niszczenia ich na szkodę sukcessorów, dzierżawca miałby nierównie większą sposobność, aniżeli do niszczenia dóbr ekonomicznych.

32) Wykonywanie rewizyi lasów w dobrach donacyjnych poleca Kommissya Rządowa swym Inspektorom leśnym, którzy wykryte uchybienia przeciwko planowi gospodarczemu, lub niniejszym przepisom, obowiązani będą zakommunikować obdarowanemu i przedstawić pod decyzyę Kommissyi Rządowej.

Warszawa, d. 30 Listopada (12 Grudnia) 1839 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 96,197/30,855.

№ 527.

Предписаніе о порядкѣ производства ревизіи въ пожалованныхъ лѣсахъ.

(19 (31) Іюля 1841 года.)

Всѣмъ Лѣснымъ Инспекторамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ дополненіе къ распоряженію своему отъ 5 (17) Іюля 1837 года, № 55,635, коимъ ревизія пожалованныхъ вмѣстѣ съ имѣніями лѣсовъ, возложена на Лѣсныхъ Инспекторовъ, нашла нужнымъ положительно подтвердить Инспекторамъ, чтобы они производили оную протоколярнымъ порядкомъ, излагая въ ревизіонномъ протоколѣ замѣченныя ими отступленія отъ распоряженія 5 (17) Апрѣля 1840 года, № 96,197, и отъ хозяйственнаго плана, и чтобы, указывая мѣры къ исправленію оныхъ, сообщали вмѣстѣ съ тѣмъ нужныя объясненія, какъ сіе предписанно 27-ю статьею постановленія Совѣта Управленія 11 (23) Февраля 1836 года. Сказанный протоколъ долженъ быть снабженъ подписью уполномоченнаго маіоратнымъ владѣльцемъ для управленія лѣсами лица, и долженъ быть составленъ въ трехъ экземплярахъ, изъ коихъ одинъ оставляется на мѣстѣ, другой отсылается въ то Лѣсное Управленіе, въ которомъ хранится хозяйственный планъ, третій же представляется въ Правительственную Коммисію. Все вышеизложенное Инспекторы обязаны принять къ точному руководству.

Варшава, 19 (31) Іюля 1841 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 56,723/17,314.

№ 527.

Przepis o rewizyi lasów darowanych.

(d. 19 (31) Lipca 1841 r.)

Do wszystkich Inspektorów Leśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W następstwie zarządzenia swego z dnia 5 (17) Lipca 1837 roku Nr. 55,635, przez które poruczonem zostało Inspektorom leśnym rewidowanie lasów z dobrami darowanych, widzi potrzebę wyraźnie polecić Inspektorom, ażeby czynność takową protokólarnie odbywali i w tym protokóle wykryli uchybienia dostrzeżone przeciwko rozporządzeniu z d. 5 (17) Kwietnia 1840 r. Nr. 96,197, oraz planowi gospodarczemu, a do ich sprostowania wskazali środki i udzielili informacyę, jak to postanowienie Rady Administracyjnej z d. 11 (23) Lutego 1836 r. w art. 27-m przepisuje. Protokół ten winien podpisać upoważniony przez obdarowanego do administracyi lasów, i ten w jednym egzemplarzu ma być zostawiony na gruncie, w 2-m egzemplarzu w Urzędzie leśnym, gdzie plan gospodarczy jest złożony, a w 3-m egzemplarzu Kommissyi Rządowej przedstawiony; do czego Inspektorowie stosować się są obowiązani.

Warszawa, d. 19 (31) Lipca 1841 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 56,723/17,314.

№ 528.

О порядкѣ дѣйствій по управленію лѣсами, частію конфискованными, или находящимися въ пожизненномъ владѣніи.

(30 Декабря (11 Января) 1843/4 г.)

Люблинскому Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ разрѣшеніе вопроса, возбужденнаго Губернскимъ Правленіемъ въ рапортѣ отъ 24 Іюня (6 Іюля) прошлаго года, за № 35,035, какимъ порядкомъ должно производиться управленіе лѣсами Завепржицы и Войцеховъ, конфискованными въ $^3/_4$ частяхъ и состоящими въ пожизненномъ владѣнія Графини Морской, Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства даетъ знать, что, для лучшаго соблюденія правилъ лѣснаго хозяйства и порядка рубокъ лѣса, о которыхъ идетъ дѣло, и всякіе другіе конфискованные и находящіеся въ пожизненномъ владѣніи лѣса должны быть завѣдываемы по правиламъ, установленнымъ для управленія подуховными лѣсами, въ предписаніяхъ Правительственной Коммисіи отъ 15 (27) Мая 1842 года, за № 34,330, и отъ 17 (29) Іюля того же года, за № 55,817.

Порядокъ производства исковъ о похищеніи лѣса долженъ сообразоваться съ правилами, указанными въ постановленіи Совѣта Управленія отъ 14 (26) Апрѣля 1842 года, за № 24,829, копія котораго сообщена Губернскому Правленію при первомъ приведенномъ выше предписаніи; послѣдствія же иска, опредѣленныя 3-ею статьею сего постановленія, должны приводиться въ дѣйствіе такимъ образомъ, что, въ случаѣ похищенія лѣса изъ лѣсосѣки, назначенной для пожизненной владѣлицы, стоимость дерева присуждается въ ея пользу, денежное же взысканіе и судебныя издержки—исключительно въ пользу Казны, какъ администратора и владѣльца $^3/_4$ частей имѣнія; въ случаѣ же похищенія лѣса въ другихъ мѣстахъ, $^3/_4$ стоимости дерева слѣдуютъ въ Казну, $^1/_4$ часть—Іюліи Островской, какъ владѣлицѣ

№ 528.

Postępowanie w zarządzie lasów w części skonfiskowanych lub w dożywociu będących.

(d. 30 Grudnia (11 Stycznia) 1843/4 r.)

Do Rządu Gubernialnego Lubelskiego.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Rozwiązując zapytanie uczynione rapportem Rządu Gubernialnego z d. 24 Czerwca (6 Lipca) r. z., Nr. 35,035, w jaki sposób ma być prowadzona manipulacya w lasach Zawieprzyce i Wojciechów w $^3/_4$ częściach skonfiskowanych i pod dożywociem Hrabiny Morskiej zostających, Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu oświadcza, iż dla lepszego zachowania gospodarstwa leśnego i porządku w cięciach, manipulacya w lasach o których mowa, jakoteż we wszelkich innych lasach skonfiskowanych, pod dożywociem zostających, prowadzoną być powinna w taki sam sposób, jaki dla administracyi w lasach po-duchownych, reskryptami Kommissyi Rządowej z dnia 15 (27) Maja 1842 r. Nr. 34,330 i z dnia 17 (29) Lipca t. r. Nr. 55,817 jest przepisany.

Postępowanie zaś przy rozwijaniu spraw leśno-defraudacyjnych stosowane być winno do przepisów postanowienia Rady Administracyjnej z d. 14 (26) Kwietnia 1842 roku, Nr. 24,829, przesłanego Rządowi Gubernialnemu w kopii, przy pierwszym reskrypcie z daty wymienionym, a skutki processu artykułem 3-m tegoż postanowienia zakreślone mają być wykonywane w taki sposób, iż w razie popełnienia defraudacyi w cięciu, dla dożywotniczki przeznaczonem, wartość drzewa tejże do zwrotu przypadnie, a kara i koszta do Skarbu, jako właściciela dóbr w $^3/_4$ częściach i administrującego, wyłącznie przynależeć będą, w razie zaś spełnienia defraudacyi w innych miejscach, wartość drzewa w $^3/_4$ częściach przypadnie dla Skarbu, a w $^1/_4$ części dla Julii Ostrow-

такой же части имѣнія, денежное же взысканіе и издержки обращаются исключительно въ пользу Казны.

Губернское Правленіе обязано безотлагательно ввести въ вышепоименованныхъ лѣсахъ завѣдываніе и производство, сообразныя съ настоящими правилами.

Варшава, 30 Декабря (11 Января) 1843/4 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Ленскій.*

№ 52,849/16,916.

№ 529.

О сохраненіи частныхъ лѣсовъ, обремененныхъ ссудами.

(19 (31) Марта 1852 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ развитіе постановленія Совѣта Управленія 10 (22) Декабря 1843 года, Правительственная Коммисія, предписаніемъ, даннымъ всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ, отъ 15 (27) Апрѣля 1844 года, за № 32,688 (Собраніе лѣсныхъ постановленій томъ I, стр. 274), приказала объявить во всеобщее свѣдѣніе посредствомъ Губернскихъ Вѣдомостей о томъ, что владѣльцы земскихъ имѣній, желающіе получить ссуду изъ Казны, или же перечислить либо ссуду, либо канонъ съ посторонныхъ на свои имѣнія, обязаны представить составленныя имѣющимъ патентъ отъ Правительства Землемѣромъ съемки и карты, безъ чего вовсе на будетъ приступлено къ люстраціи имѣнія для оцѣнки онаго, и что получившіе ссуду владѣльцы имѣній обязаны привести лѣса въ устройство и пользоваться ими по правиламъ хозяйственнаго плана.

Впослѣдствіи Совѣтъ Управленія, 10-ю статьею постановленія отъ 13 (25) Іюля 1845 года, возложилъ такую же обязанность на земскихъ владѣльцевъ, дѣлающихъ заемъ въ Польскомъ Банкѣ, подъ опасеніемъ обратнаго взысканія ссуды мѣрами административной экзекуціи, въ случаѣ неисполненія этой обязанности.

skiej, jako w takiejże części właścicielki dóbr, a kara i koszta wyłącznie do Skarbu.

Podług takich przepisów Rząd Gubernialny manipulacyę i postępowanie w lasach wzmiankowanych bezzwłocznie obowiązany jest zaprowadzić.

Warszawa, d. 30 Grudnia (11 Stycznia) 1843/4 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Łęski.*

Nr. 52,849/16,916.

№ 529.

O zachowaniu lasów prywatnych, pożyczką obciążonych.

(d. 19 (31) Marca 1852 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W rozwinięciu postanowienia Rady Administracyjnej z d. 10 (22) Grudnia 1843 r. Kommissya Rządowa reskryptem z d. 15 (27) Kwietnia 1844 r. Nr. 32,688 (Zbiór urz. leś. tom 1, str. 274), do wszystkich Rządów Gubernialnych wydanym, poleciła ogłosić przez dziennik gubernialny: że właściciele majętności ziemskich, chcący otrzymać pożyczkę od Skarbu, albo przenieść bądź pożyczkę, bądź kanon z obcych dóbr, na swoje, obowiązani są złożyć pomiary i mappy przez patentowanego Jeometrę zrobione, inaczej lustracya dóbr, dla ich oszacowania, rozpoczętą nie będzie; że właściciele majętności, którzy otrzymują pożyczkę, obowiązani będą do urządzenia lasów i użytkowania z nich podług planów gospodarczych.

Podobnież Rada Administracyjna, postanowieniem z d. 13 (25) Lipca 1845 r. w art. 10-m włożyła takiż obowiązek na właścicieli ziemskich, zaciągających pożyczkę z Banku Polskiego, a to pod rygorem zwrotu pożyczki środkami egzekucyi administracyjnej, na przypadek niewypełnienia tego obowiązku.

Равнымъ образомъ и пріобрѣтатели эдукаціонныхъ имѣній, кои, обезпечивъ условленную за оныя цѣну въ пользу эдукаціоннаго фундуша на тѣхъ же или другихъ имѣніяхъ, дѣлаютъ отступленія отъ хозяйственнаго плана, въ силу 24-й статьи Высочайшаго указа 1 Іюля, ст. стиля, 1849 г., подвергаются также уплатѣ эдукаціоннаго капитала.

Владѣльцы имѣній, обремененныхъ казенною, банковою или эдукаціонною ссудами, сдѣлавъ заемъ, приняли на себя, вмѣстѣ съ тѣмъ, непремѣнное обязательство сохранять лѣса, и по пространству и по изобилію, въ такомъ же состояніи, въ какомъ они находились во время люстраціи, произведенной для оцѣнки оныхъ подъ залогъ, а равно устроить оные по утвержденному Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства хозяйственному плану.

Между тѣмъ, изъ представляемыхъ на утвержденіе хозяйственныхъ плановъ и ревизіонныхъ рапортовъ, Правительственная Коммисія замѣчаетъ, что нѣкоторые владѣльцы этого рода имѣній, по полученіи ссуды, вырубкою лѣса и обращеніемъ лѣсныхъ угодій въ пахатныя поля уменьшаютъ лѣсное пространство, или же рубкою дерева, безъ всякаго плана, уменьшаютъ производительную силу лѣсовъ, и даже при составленіи хозяйственныхъ плановъ дѣлаютъ предположенія о обращеніи значительныхъ лѣсныхъ пространствъ подъ земледѣльческую обработку. Подобный порядокъ дѣйствій противурѣчитъ вышеприведеннымъ постановленіямъ Совѣта Управленія, предписаніямъ Правительственной Коммисіи и принятымъ владѣльцами обязательствамъ.

По этому поводу Правительственная Коммисія поручаетъ Губернскому Правленію вторично припечатать въ Губернскихъ Вѣдомостяхъ объявленіе, что владѣльцы имѣній, обремененныхъ вышеозначенными ссудами, не въ правѣ ни подъ какимъ предлогомъ уменьшать пространство и изобиліе лѣсовъ, противъ описаннаго въ люстраціи состоянія оныхъ до полученія ссуды, а также въ управленіи лѣсами отступать отъ утвержденнаго Правительственною Коммисіею хозяйственнаго плана, и что виновные въ парушеніи этого условія владѣльцы, какъ неисполняющіе принятыхъ на себя обязательствъ, будутъ

Również i nabywcy dóbr edukacyjnych, którzy postąpiony za nie szacunek na tychże dobrach lub innych, dla funduszu edukacyjnego zabezpieczyli, stosownie do art. 24-go Ukazu Najjaśniejszego Pana z dnia 1 Lipca v. s. 1849 r. przestąpieniem planu gospodarczego leśnego, narażeni są na wypowiedzenie kapitału edukacyjnego.

Właściciele majętności, tak pożyczką skarbową, jak bankową lub edukacyjną obciążonych, przez wzięcie pożyczki, przyjęli nieodzownie obowiązek zachowania lasów w takiej obszerności i w takiej zamożności, jak one były w czasie lustracyi dla oszacowania do pożyczki przedsiębranej, oraz obowiązek zagospodarowania ich podług planu gospodarczego, przez Kommissyę Skarbu potwierdzonego.

Z przedstawionych zaś do potwierdzenia planów gospodarczych i z rapportów rewizyj, Kommissya dostrzega, że niektórzy właściciele takich dóbr, po zaciągnieniu pożyczki zmniejszają powierzchnie lasów, przez wycięcie drzewa i obrócenie ziemi na użytek rolny, albo zmniejszają ich zamożność przez wycinanie drzewa bez planu; a nawet, przy ułożeniu planów gospodarczych, projektują na użytek rolny znaczne przestrzenie lasów. Postąpienie takie jest przeciwne przywiedzionym powyżej postanowieniom Rady Administracyjnej, urządzeniom Kommissyi, oraz zobowiązaniu się właścicieli.

Z tego powodu Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu, aby ponowił przez dziennik gubernialny ogłoszenie, iż właściciele dóbr, podobnemi pożyczkami obciążonych, nie mają prawa pod żadnym pozorem umniejszać powierzchni lasów, ani zmniejszać ich zamożności, nad stan w lustracyi przed pożyczką wykazany, jak niemniej odstępować w zarządzie lasami od planu gospodarczego, przez Kommissyę Rządową zatwierdzonego; że właściciele przekraczający to zastrzeżenie, jako niedotrzymujący swych zobowiązań, zmu-

понуждены мѣрами административной экзекуціи къ пополненію всей ссуды въ одинъ разъ.

Варшава, 19 (31) Марта 1852 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
(подписано) *Гуминскій.*

№ 11,039/3,836.

№ 530.

О производствѣ взысканій за похищенія и порубки, совершенныя въ маіоратныхъ лѣсахъ.

(14 (26) Мая 1855 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Августовское Губернское Правленіе, въ представленіи отъ 9 (21) Апрѣля с. г., за № 17,801, возбудило вопросъ: слѣдуетъ ли маіоратнымъ владѣльцамъ оказывать административное содѣйствіе во взысканіи лѣсныхъ штрафовъ за причиненные въ маіоратныхъ лѣсахъ поврежденія.

Въ разрѣшеніе сего вопроса, Правительственная Коммисія объявляетъ, что, по смыслу дѣйствующихъ узаконеній, пока маіоратные лѣса, неотданные еще владѣльцу, или же впослѣдствіи, для охраненія оныхъ отъ истребленія, обратно взятые въ Казну, будутъ состоять въ завѣдываніи Лѣсныхъ Управленій, до тѣхъ поръ всѣ дѣла о причиненныхъ въ нихъ поврежденіяхъ разбираются, рѣшаются и исполняются административнымъ порядкомъ, по правиламъ о преслѣдованіи и наложеніи взысканій за причиненные въ духовныхъ лѣсахъ убытки, изложеннымъ въ постановленіи Совѣта Управленія отъ 14 (26) Апрѣля 1842 года, за № 24,829. Но со времени передачи Лѣснымъ вѣдомствомъ этихъ лѣсовъ во владѣніе маіоратныхъ владѣльцевъ ни опредѣленіе, ни производство взысканій не подлежатъ уже административнымъ властямъ, и маіоратнымъ владѣльцамъ, наравнѣ съ другими частными владѣльцами, предоставляется тольszeni będą do zwrotu pożyczki od razu, środkami egzekucyi administracyjnej.

Warszawa, d. 19 (31) Marca 1852 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu
(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 11,039/3,836.

№ 530.

O egzekwowaniu należności za defraudacye leśne w majoratach.

(d. 14 (26) Maja 1855 r.)

Do wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Rząd Gubernialny Augustowski, w przełożeniu swém z d. 9 (21) Kwietnia r. b. Nr. 17,801 wniół zapytanie, czy właścicielom majoratów należy dodawać pomoc administracyjną do ściągania kar leśnych za szkody w lasach majorackich popełniane?

W rozwiązaniu czego Kommissya Rządowa oświadcza: iż w myśl przepisów obowiązujących, dopóki lasy majorackie nie oddane jeszcze właścicielowi, lub później za niszczenie ich znów zajęte, zostawać będą w administracyi Urzędów leśnych, dopóty sprawy o szkody w nich zrządzone mają być sprawdzane, decydowane i egzekwowane na drodze administracyjnej, a mianowicie podług postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 14 (26) Kwietnia 1842 r. Nr. 24,829, o dochodzeniu i karaniu za szkody w lasach duchownych zrządzone. Lecz od daty przejścia z administracyi leśnej w posiadanie właścicieli majoratów, ani zasądzenie kar, ani ich egzekwowanie, już nie należy do drogi administracyjnej, właściciele majoratów mają drogę sądową do dochodzenia

ко право — причиненные въ ихъ лѣсахъ убытки отыскивать общимъ судебнымъ порядкомъ.

Варшава, 14 (26) Мая 1855 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 24,196/10,784.

№ 531.

О надзорѣ за хозяйственными дѣйствіями въ лѣсахъ, состоящихъ въ эмфитевтическомъ содержаніи.

(10 (22) Января 1858 г.)

Чиновникамъ, надзирательствующимъ за лѣсными округами.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ дополненіе къ предписанію отъ 10 (22) Октября сего года, № 10,128, коимъ поручено доставить свѣдѣнія, нужныя для учрежденія и производства надзора за ходомъ хозяйственныхъ дѣйствій, Правительственная Коммисія поручаетъ надзирательствующимъ за лѣсными округами чиновникамъ, при первомъ объѣздѣ эмфитевтическихъ лѣсовъ: 1) Стульно и Собиборъ, 2) Визна, и 3) Доброволя, собрать и доставить требуемыя въ вышеозначенномъ предписаніи свѣдѣнія, а равно, при слѣдующихъ объѣздахъ, наблюдать за оборотомъ рубокъ и вносить о нихъ въ протоколъ надлежащія объясненія.

Объ исполненіи настоящаго предписанія, Правительственная Коммисія ожидаетъ въ свое время рапорта.

Варшава, 10 (22) Января 1858 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Гуминскій.*

№ 40,639/19,482.

---

szkód w lasach ich zrządzonych, tak jak każdy właściciel prywatny.

Warszawa, dnia 14 (26) Maja 1855 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 24,196/10,784.

№ 531.

O kontrolli działań gospodarczych w lasach emfiteutycznie wydzierżawionych.

(d. 10 (22) Stycznia 1858 r.)

Do Urzędników nadzorujących okręgi leśne.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Odnośnie do reskryptu z d. 10 (22) Października r. b. Nr. 10,128, którym zarządzono podanie wiadomości potrzebnych do zaprowadzenia i utrzymywania kontrolli postępu działań gospodarczych, Kommissya Rządowa poleca urzędnikom nadzorującym okręgi leśne, aby za pierwszą bytnością w lasach emfiteutycznych: 1) Stulno i Sobibor, 2) Wizna, 3) Dobrowola, żądane powyższym reskryptem wiadomości zebrali i podali, jak niemniej, aby przy następnych zwiedzaniach postęp cięć badali i o takowym w protokóle czynili wyjaśnienie.

Rapportu w swym czasie oczekiwać będzie.

Warszawa, d. 10 (22) Stycznia 1858 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Gumiński.*

Nr. 40,639/19,482.

№ 532.

Распоряженіе о томъ, чтобы чиновники, осматривающіе лѣса, помѣщали въ протоколахъ осмотра только замѣчанія о состояніи лѣса, предположенія же свои о нужныхъ измѣненіяхъ представляли особо.

(25 Іюля (6 Августа) 1862 г.)

N Губернскому Правленію.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ правилахъ объ осмотрѣ лѣсовъ чиновниками, къ тому назначенными, именно въ статьѣ 64-й Инструкціи для Корпуса Лѣсничихъ и въ статьѣ 59 и 60-ой Инструкціи для Лѣсныхъ Инспекторовъ, постановлено (Указатель для лѣсной службы, стр. 856), что въ рапортѣ объ осмотрѣ лѣсничества должно быть подробно показано все, что осматривающій чиновникъ нашелъ неправильнымъ и что требуетъ исправленія; о предметахъ же, по которымъ необходимо безотлагательное распоряженіе, онъ обязанъ доносить отдѣльно Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, чрезъ Директора Отдѣленія Государственныхъ Имуществъ и Лѣсовъ, съ объясненіемъ о томъ въ общемъ рапортѣ.

Въ нѣкоторыхъ общихъ рапортахъ объ осмотрѣ лѣсничествъ, Правительственная Коммисія встрѣчаетъ представленія и предположенія осматривающихъ лѣса чиновниковъ, по предметамъ новымъ, требующимъ подробнаго разсмотрѣнія и рѣшенія, что затрудняетъ разсмотрѣніе дѣла по ревизіи лѣсничества, а также нарушаетъ порядокъ въ Канцеляріи и Архивѣ.

Такъ напр. одинъ изъ чиновниковъ, осматривающихъ лѣса, въ общемъ своемъ рапортѣ, дѣлаетъ предположенія:

1) объ увеличеніи отпускаемой Лѣсничему суммы на письменные матеріалы;

2) объ измѣненіи лѣсныхъ хозяйственныхъ плановъ по нѣкоторымъ участкамъ, вслѣдствіе перемѣнъ, произшедшихъ въ пространствѣ оныхъ, а по другимъ—за перемѣнами, произшедшими въ состояніи лѣса, отъ чрезвычайныхъ случаевъ;

3) объ измѣненіи существующей таксы лѣснымъ матеріа-

№ 532.

Rozporządzenie, aby urzędnicy objeżdżający lasy w protokółach rewizyi zamieszczali tylko stan rzeczy znaleziony na gruncie, wszelkie zaś projekta zmiany, w miarę ich ważności, przedstawiali oddzielnie.

(d. 25 Lipca (6 Sierpnia) 1862 r.)

Do Rządu Gubernialnego N.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

W przepisach o rewizyi lasów przez urzędników nadzorujących, mianowicie w art. 64-m instrukcyi dla Korpusu leśnego, oraz w artykułach 59 i 60 instrukcyi dla Inspektorów leśnych (Przewodnik dla służby leśnej str. 856) wskazano, że w rapporcie ogólnym ze zwiedzenia leśnictwa ma być wymienione to wszystko, co rewidujący znalazł przeciwném przepisom i co wymaga sprostowania lub jakowego zarządzenia. W przedmiotach zaś ważnych, prędkiego załatwienia wymagających, rewidujący powinien donieść osobno Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu na ręce Dyrektora Wydziału dóbr i lasów, a w rapporcie ogólnym wzmiankę o tem zamieścić.

W niektórych rapportach ogólnych ze zwiedzania leśnictw znajduje Kommissya Rządowa przedstawienia i wnioski urzędników rewidujących w przedmiotach nowych, wymagających szczegółowego rozbioru i decyzyi, a to utrudnia przegląd czynności rewizyi leśnictwa, jako też porządek biurowy i archiwialny.

Jeden np. z urzędników rewidujących w rapporcie ogólnym podaje wnioski:

1) o zwiększenie Nadleśniczemu niedostatecznego funduszu na materyały piśmienne;

2) o zmianę przepisów w planach leśno-gospodarczych, w jednych obrębach, z powodu zmian zaszłych w powierzchni, w innych—z powodu zmian zaszłych z wypadków nadzwyczajnych w drzewostanach;

3) o zmianę istniejącej taksy leśnej tak na drzewo, jak

ламъ и другимъ предметамъ, именно валежнику и пастбищамъ, и объ установленіи таксы на траву;

4) объ измѣненіи раздѣленія лѣсничества на стражи и названій участковъ и стражей;

5) объ осушеніи болѣе или менѣе обширныхъ болотъ, о назначеніи денежныхъ суммъ на производство нивелировки и устройство каналовъ;

6) о замѣнѣ или назначеніи новыхъ усадьбъ для лѣсной службы, а также о назначеніи новыхъ, или увеличеніи прежнихъ суммъ на постройку лѣсныхъ домовъ;

7) объ увеличеніи числа лѣсныхъ досмотрщиковъ, и проч.

Обо всемъ изложенномъ надлежало, согласно приведенному правилу, войдти съ особымъ представленіемъ, въ общемъ же рапортѣ только упомянуть объ этомъ представленіи.

Правительственная Коммисія считаетъ нужнымъ объяснить слѣдующимъ образомъ правило, содержащееся въ первой половинѣ 1-го пункта и во 2-мъ пунктѣ ст. 856-й Лѣснаго Указателя:

Чиновникъ, осматривающій лѣса, обязанъ составить объ осмотрѣ общій рапортъ и въ немъ изложить все, что найдено имъ несогласнымъ съ существующими правилами, и на что необходимо обратить должное вниманіе.

Относительно же предметовъ, требующихъ разъясненія, дополненія или изданія новыхъ правилъ по администраціи, отчетности, казначейству и производству дѣлъ, или же въ видахъ измѣненія и улучшенія въ устройствѣ лѣсовъ, усадьбъ и лѣсной службы, — обо всемъ, что требуетъ разсмотрѣнія и рѣшенія, осматривающій лѣса чиновникъ обязанъ представлять особо, прямо отъ себя, въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства, а по предметамъ большей важности — чрезъ Директора Отдѣленія Государственныхъ Имуществъ и Лѣсовъ, съ упоминаніемъ о таковыхъ представленіяхъ въ общемъ рапортѣ.

О настоящемъ распоряженіи Губернское Правленіе обязывается объявить Лѣснымъ Ассесорамъ, къ свѣдѣнію и руководству при представленіи рапортовъ въ Губернское Правленіе.

Варшава, 25 Іюля (6 Августа) 1862 года.

№ 41,952/18,282.

przedmioty podrzędne, a szczególniej na ugaj i paszę, oraz o wskazanie taksy na trawę;

4) o zmianę podziału leśnictwa na straże i zmianę nazwy obrębów i straży;

5) o osuszenie mniej lub więcej obszernych bagien, o wyznaczenie funduszów na niwelacyę, na bicie rowów i kanałów;

6) o zmianę lub wyznaczenie nowych osad dla służby leśnej, oraz o wyznaczenie nowego lub podwyższenie wyznaczonego funduszu na budowle leśne;

7) o pomnożenie liczby dozorów leśnych i t. p.

które to przedmioty, podług przepisu przywiedzionego, należało przedstawić oddzielnemi rapportami, a w rapporcie ogólnym wzmiankę o tém uczynić.

Z tego powodu Kommissya Rządowa widzi potrzebę, przepis w tym przedmiocie, mianowicie pierwszą połowę ustępu pierwszego, oraz ustęp drugi w p. 856-m przewodnika leśnego, objaśnić w osnowie następującej:

Z rewizyi każdego leśnictwa rewidujący obowiązany jest ułożyć rapport ogólny, a w nim wymienić wszystko to, co znalazł przeciwnem przepisom istniejącym i co wymaga jakowego zarządzenia, dla dopilnowania ich wykonania.

W przedmiotach zaś wymagających objaśnienia lub uzupełnienia przepisów istniejących, albo wydania nowych przepisów, w przedmiotach zmiany w gospodarstwie, administracyi, rachunkowości, kassowości, biurowości, w przedmiotach mających na celu zmiany i ulepszenia w lasach, w osadach, w służbie, słowem w tem wszystkiem co wymaga szczegółowego rozbioru i decyzyi, rewidujący powinien osobnem przedstawieniem odnieść się do Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu wprost, a w przedmiotach ważniejszych, na ręce Dyrektora Wydziału dóbr i lasów, w rapporcie zaś ogólnym wzmiankę o tem zamieścić.

Urządzenie to Rząd Gubernialny poda do wiadomości i stosowania się Assessorom Nadleśnym, z poleceniem zastosowania się do niego przy zdawaniu rapportów Rządowi Gubernialnemu.

Warszawa, d. 25 Lipca (6 Sierpnia) 1862 r.

Nr. 41,952/18,282.

№ 533.

О надзорѣ за обремененными ссудами, частными, пожалованными и другими лѣсами, состоящими въ вѣдѣніи и подъ контролемъ Казны.

(22 Октября (3 Ноября) 1866 года.)

Всѣмъ Лѣснымъ Управленіямъ, Губернскимъ Правленіямъ, Лѣснымъ Коммисарамъ, старшему чиновнику для особыхъ порученій и всѣмъ Лѣснымъ Ассесорамъ.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Инструкціею, изданною 19 (31) Января 1834 года, за № 8,316/2,599, для Лѣсныхъ Инспекторовъ, позднѣйшею Инструкціею отъ 12 (24) Февраля 1853 года, за № 80,384/37,523, и, наконецъ, распоряженіемъ отъ 2 (14) Сентября прошлаго года, за № 46,253/15,365, даннымъ надзирательствующимъ Лѣсным Коммисарамъ, Правительственная Коммисія вмѣнила всѣмъ Коммисарамъ въ обязанность, чтобы всѣ казенные, отведенные къ маіоратнымъ имѣніямъ, или же другаго рода лѣса, въ которыхъ по какому бы то ни было поводу заинтересована Казна и которые состоятъ либо въ завѣдываніи, либо подъ надзоромъ Казны, были посѣщаемы ими безусловно каждый годъ, за исключеніемъ состоящихъ подъ залогомъ по ссудамъ частныхъ лѣсовъ, которые могутъ быть ревизуемы каждые два года, и то лишь въ случаѣ основательно оправданной невозможности производства въ нихъ ежегодной ревизіи.

Нынѣ же, принимая въ уваженіе, что, по поводу значительнаго увеличенія числа состоящихъ въ вѣдѣніи или подъ надзоромъ Казны лѣсовъ, ревизія оныхъ можетъ отнимать у Коммисаровъ слишкомъ много времени и въ ущербъ Казнѣ, отвлекать ихъ отъ прямыхъ обязанностей по отношенію къ казеннымъ лѣсамъ, и что, сверхъ того, въ случаѣ временной отлучки Коммисаровъ изъ округа, лѣса эти были бы лишены надлежащаго контроля,—Правительственная Коммисія обязанность надзора и ревизіи всякаго рода лѣсовъ возлагаетъ впредь на Лѣсныя Управленія, въ особенности же на Подлѣсничихъ и контрольныхъ

№ 533.

W przedmiocie nadzoru lasów prywatnych, pożyczkami obciążonych, lasów donacyjnych i innych, zostających pod zarządem i kontrollą Skarbu.

(d. 22 Października (3 Listopada) 1866 r.)

Do wszystkich Urzędów leśnych, Rządów Gubernialnych, Kommissarzy leśnych, do Starszego Urzędnika do szczególnych poruczeń i wszystkich Assessorów Nadleśnych.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Instrukcyą z d. 19 (31) Stycznia 1834 r. Nr. 8,316/2,599 dla Inspektorów leśnych przepisaną, oraz późniejszą, z dnia 12 (24) Lutego 1853 r. Nr. 80,384/37,523, a nareszcie rozporządzeniem z d. 2 (14) Września r. z. Nr. 46,253/15,365 do Kommissarzy leśnych nadzorujących wydaném, włożyła Kommissya Rządowa na wszystkich Kommissarzy obowiązek:

aby oprócz lasów prywatnych, pożyczkami obciążonych, których rewizya może być dokonywaną co lat parę, wtedy jedynie, gdy niemożność zrewidowania ich corocznie zasadnie usprawiedliwioną zostanie, wszelkie inne lasy, jako to, rządowe, do majoratów przydzielone i t. p. z jakiego bądź tytułu Skarb interessujące i zostające pod administracyą, lub nadzorem rządowym, bezwarunkowo co rok były zwiedzane.

Zważywszy obecnie, że rewizya lasów pod nadzorem albo administracyą skarbową zostających, liczba których znakomicie zwiększyła się, zabierać może Kommissarzom zbyt wiele czasu, i ze szkodą Skarbu odrywać ich od głównych obowiązków odnoszących się do lasów rządowych, a nadto, że w razie czasowej nieobecności Kommissarzy w okręgach, lasy te pozbawioneby były właściwej kontrolli; obowiązek nadzoru i rewizyi lasów wszelkiej natury, z wyjątkiem rządowych i zostających pod bezpośrednią administracyą i zawiadywaniem Skarbu, jako to: lasów po-kla-

стражниковъ тѣхъ стражъ, въ предѣлахъ которыхъ находятся лѣса, подъ главнымъ наблюденіемъ мѣстныхъ Лѣсничихъ и Лѣсныхъ Коммисаровъ, за исключеніемъ однакожъ казенныхъ и состоящихъ въ непосредственномъ управленіи Казны лѣсовъ, а именно: помонастырскихъ, подуховныхъ, конфискованныхъ, секвестрованныхъ и т. п. лѣсовъ, которые и впредь подчиняются, на прежнемъ основаніи, непосредственному контролю Коммисаровъ и Лѣсныхъ Ассесоровъ.

Съ этою цѣлью Правительственная Коммисія предписываетъ:

1) чтобы Лѣсныя Управленія, на основаніи хранящихся у нихъ хозяйственныхъ плановъ и подробныхъ полученныхъ при пересылкѣ оныхъ распоряженій, собравъ при томъ нужныя по сему предмету свѣдѣнія отъ подлежащихъ Лѣсныхъ Коммисаровъ, безотлагательно составили вѣдомости по стражамъ о состоящихъ подъ надзоромъ Казны лѣсахъ, и каждому изъ Подлѣсничихъ и контрольныхъ стражниковъ сообщили вѣдомость о лѣсахъ этого рода, находящихся въ предѣлахъ подвѣдомственной стражи, другую же вѣдомость о тѣхъ же лѣсахъ въ цѣломъ лѣсничествѣ представили Правительственной Коммисіи;

2) Подлѣсничіе и контрольные стражники подлежащихъ стражей, сообразно распоряженію Правительственной Коммисіи отъ 12 (24) Февраля 1853 года, за № 80,384/37,523 (Собраніе лѣсныхъ постановленій т. 2, стр. 375, 393), обязаны, подъ опасеніемъ опредѣленной въ ономъ отвѣтственности, въ лѣтніе мѣсяцы, а именно, въ теченіе времени отъ 1 Апрѣля до послѣдняго числа Сентября каждаго года, въ случаѣ же дѣйствительной надобности и чаще, произвести строжайшую ревизію поименованныхъ въ сообщенной имъ вѣдомости лѣсовъ, обстоятельно описать состояніе оныхъ и одинъ экземпляръ составленныхъ о томъ протоколовъ оставить на мѣстѣ, другой же передать въ Лѣсное Управленіе для представленія въ Правительственную Коммисію.

Въ случаѣ возникшихъ недоумѣній, ревизующіе чиновники, для полученія надлежащихъ объясненій и указаній касательно подчиненныхъ ихъ надзору лѣсовъ, должны сноситься съ мѣстными Лѣсничими, сіи же послѣдніе — съ подлежащими Лѣсными Коммисарами за отсутствіемъ же ихъ въ округѣ, входить съ

sztornych; po-duchownych, skonfiskowanych, pod sekwestrem zostających, i t. p., które nadal w sposób dotychczasowy ulegać mają bezpośredniej kontrolli Kommissarzy i Assessorów Nadleśnych, Kommisya Rządowa przenosi odtąd na Urzędy leśne, a w szczególności na Podleśnych i strażników kontrolujących straży, w okręgu których lasy są położone, pod zwierzchnim kierunkiem miejscowych Nadleśniczych i Kommissarzy leśnych.

W tym celu poleca Kommissya Rządowa:

1) aby Urzędy leśne na podstawie posiadanych u siebie planów gospodarczych, i szczegółowych przy przesyłce onych otrzymanych zarządzeń, tudzież po zebraniu w tej mierze stosownych wiadomości od właściwych Kommissarzy leśnych, sporządziły niezwłocznie wykazy lasów, nadzorowi skarbowemu ulegających, strażami, i każdemu z Podleśnych tudzież strażników kontrollujących doręczyły wykaz takich lasów, położonych w granicach straży, pod ich administracyą zostającej; drugi zaś wykaz tychże lasów z całego leśnictwa, aby Kommissyi Rządowej złożyły;

2) Podleśni strażowi i strażnicy kontrollujący obowiązani są lasy w doręczonym im wykazie zamieszczone, w miesiącach letnich, t. j. w czasie od 1-go Kwietnia do ostatniego Września każdego roku, a w razie usprawiedliwionej potrzeby i częściej, w zastosowaniu się do rozporządzenia Kommissyi Rządowej z d. 12 (24) Lutego 1853 r. Nr. 80,384/37,523, (Zbiór urząd. leśn. t. 2, str. 375, 393) i pod odpowiedzialnością tamże zagrożoną, z całą scisłością zrewidować, stan onych dokładnie opisać, i protokóły tej czynności w jednym egzemplarzu pozostawiać na gruncie, a w drugim składać Urzędowi leśnemu dla przedstawienia Kommissyi.

W razie zachodzić mogących wątpliwości, rewidujący o stosowne objaśnienia i informacye, tyczące się lasów przez nich nadzorowanych, odnosić się winni do miejscowych Nadleśniczych, ci zaś do właściwych Kommissarzy leśnych,

представленіями въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства;

3) Лѣсничіе и Лѣсные Коммисары обязаны, по мѣрѣ признанной надобности, повѣрять ежегодно по крайней мѣрѣ нѣкоторыя дѣйствія каждаго изъ надзирательствующихъ въ стражѣ Подлѣсничихъ и контрольныхъ стражниковъ, посредствомъ личнаго осмотра ввѣренныхъ ихъ надзору лѣсовъ, а равно составленные о томъ протоколы въ одномъ экземплярѣ оставлять на мѣстѣ, въ другомъ же—представлять Правительственной Коммисіи.

На Губернскія Правленія и надзирательствующихъ Коммисаровъ, Правительственная Коммисія возлагаетъ обязанность принять настоящее распоряженіе въ руководство и привести оное въ исполненіе по принадлежности.

Варшава, 22 Октября (3 Ноября) 1866 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ

(подписано) *Домбровскій.*

№ 69,275/26,454.

КОНЕЦЪ XIV ТОМА.

---

a w razie ich nieobecnośai w okręgu do Kommissyi Rządowej Skarbu;

3) Nadleśniczowie i Kommissarze leśni obowiązani są, w miarę uznanej potrzeby, niektóre przynajmniej czynności każdego z rewidujących Podleśnych, strażowych i strażników kontrollujących, przez osobiste zwiedzenie lasów przez nich nadzorowanych, corocznie sprawdzać, i protokóły swej rewizyi podobnież w jednym egzemplarzu pozostawiać na gruncie, a w drugim Kommissyi Rządowej składać.

Na Rządy Gubernialne i Kommissarzy nadzorujących, Kommissya Rządowa wkłada obowiązek zastosowania się do niniejszego zarządzenia i wykonania, w czem do kogo należeć będzie.

Warszawa, dnia 22 Października (3 Listopada) 1866 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu

(podpisano) *Dąbrowski.*

Nr. 69,275/26,454.

KONIEC TOMU XIV.

Uniwersytet ... awski
BIBLIOTEKA
Wydz. Hum.
Filia w Białymstoku
86394